

מכירה 44 Auction

ספרי קודש, כתבי יד, מכתבי רבנים

Books, Manuscripts, Rabbinical Letters

כתיבה ועריכה

שי מנדלוביץ, מרים קורנפלד, אלי שטרן

צילום

יגאל פרדו

עיצוב

אתי נפתלי

אדמיניסטרציה

משה בירנבוים, אסתר שטראוס

לוחות והדפסה

מפעלי דפוס כתר, ירושלים

פברואר 2015

Writing and editing

Shay Mendelovich, Miriam Kornfeld, Eli Stern

Photography

Yigal Pardo

Design

Ettie Naftaly

Administration

Moshe Birnbaum, Esther Strauss

Prepress and Print

Keterpress Entrprises, Jerusalem

February 2015

Books, Manuscripts, Rabbinical Letters

ספרי קודש, כתבי יד, מכתבי רבנים

מכירה 44 Auction

The auction and the preview will be held at our offices:
"Hechal Shlomo" building, 58 King George st. Jerusalem

Wednesday, 11.03.2015 at 17:00

התצוגה והמכירה תתקיימנה במשרדנו, בניין "היכל שלמה"
רחוב המלך ג'ורג' 58, ירושלים

יום רביעי, כ' אדר תשע"ה, 11 במרץ 2015, 17:00

Auction Preview on				ימי תצוגה			
Sunday	08.03.15	12:00 - 20:00		12:00 - 20:00	י"ז אדר	08.03.15	יום א'
Monday	09.03.15	12:00 - 22:00		12:00 - 22:00	י"ח אדר	09.03.15	יום ב'
Tuesday	10.03.15	12:00 - 20:00		12:00 - 20:00	י"ט אדר	10.03.15	יום ג'
Day of Auction - Wednesday	11.03.15	11:00 - 14:00		11:00 - 14:00	כ' אדר	11.03.15	יום המכירה - יום ד'

Phone during preview
972-77-5140223

טלפון בזמן התצוגה
077-5140223

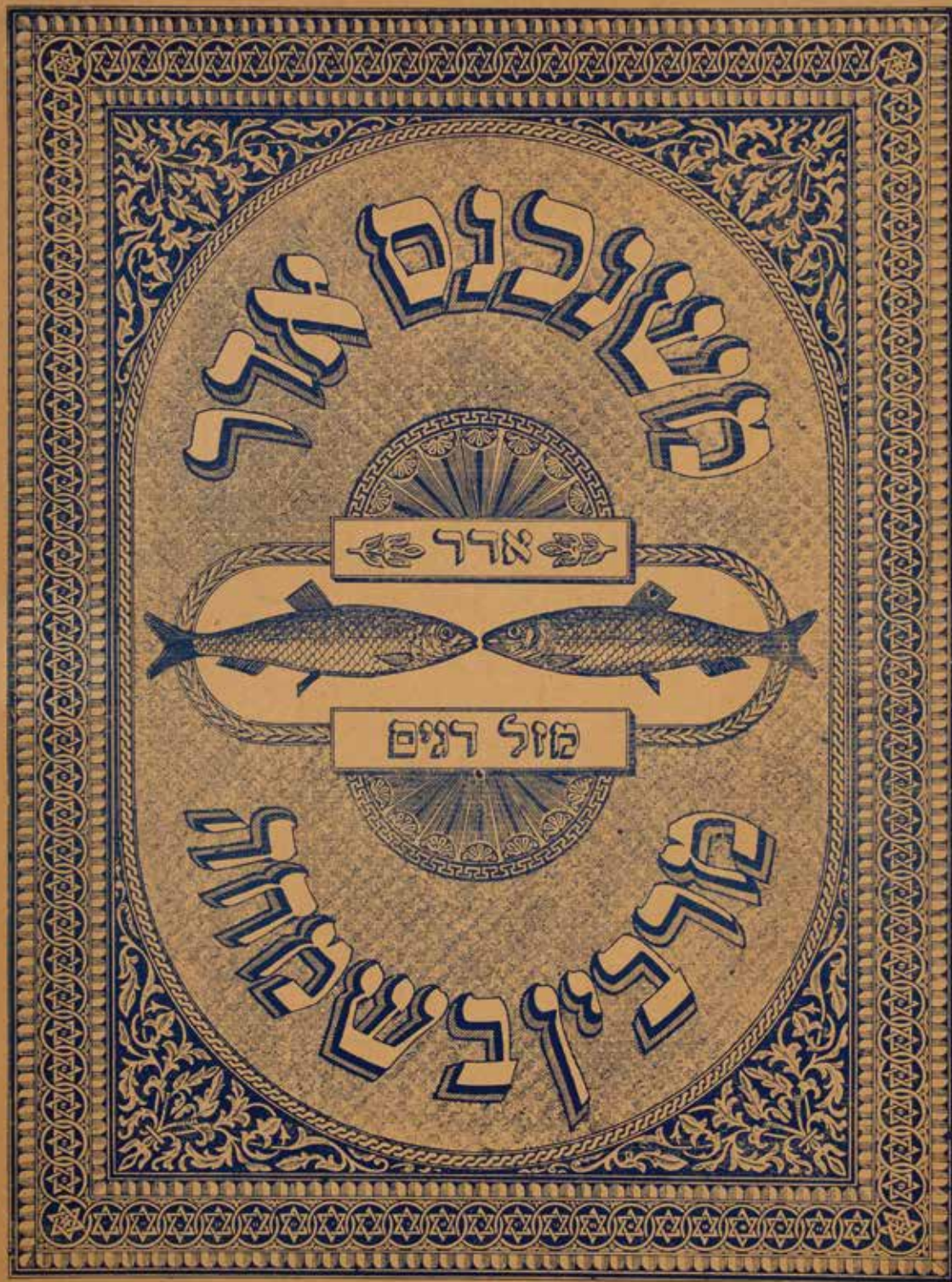
For online bidding (pre-registration is required):
www.invaluable.com

ניתן להשתתף במכירה בזמן-אמת באמצעות האינטרנט (בהרשמה מראש) באתרים:
www.liveauctioneers.com | www.invaluable.com

קדם Kedem

טלפון: 077-5140223 | פקס: 077-5140167 | office@kedemltd.com | www.kedem-auctions.com

תנ"ך ותהילים	118	חפצי קודש	6
Bibles and Tehilim		Objects	
תלמוד ומשניות	127	אמנות - דפים מאוירים, תמונות ותחריטים	8
Talmud and Mishnayot		Art – Photographs, Illustrations, Paintings and Etchings	
ספרי יסוד - שו"ת והלכה	133	כתובות ונישואין	16
Responsa and Halacha		Ketubot and Marriage Documents	
דפוסי המזרח	140	דפים בודדים	21
Books Printed in the East		Single Leaves	
הגדות של פסח, בדפוס ובכתב-יד	142	דפוסי ירושלים וארץ ישראל - ספרים, דברי דפוס וכרוזים	25
Printed and Handwritten Passover Haggadot		Books, Pamphlets and Proclamations Printed in Jerusalem and Eretz Israel	
סידורים ותפילות	148	הגר"א ותלמידיו	38
Siddurim and Prayer Books		The Vilna Gaon and his Disciples	
יהדות איטליה - כתבי יד, ספרים ומכתבים	152	ספרי קבלה	41
Italian Jewry – Manuscripts, Books and Letters		Kabbalah Books	
יהדות צפון אפריקה, מרוקו ותוניס - כתבי יד, מכתבים ודפי דפוס בודדים	162	דפוסי סלאוויטא וזיטומיר	46
North Africa, Morocco and Tunisia – Manuscripts, Letters and Single Leaves		Books Printed in Slavita and Zhitomir	
יהדות פרס - כתבי יד	172	ספרי חסידות	56
Persian Jewry – Manuscripts		Chassidism – Books	
יהדות תימן - כתבי יד והגהות	175	חסידות - כתבי יד והגהות, חתימות והקדשות	70
Yemenite Jewry – Manuscripts and Glosses		Chassidism – Manuscripts and Glosses, Signatures and Dedications	
כתבי יד עתיקים - לפני תקופת הדפוס	181	חסידות חב"ד - ספרים וחפצים, כתבי-יד ומכתבים	85
Ancient Manuscripts – Pre-Print Era		Chabad – Books and Objects, Manuscripts and Letters	
כתבי יד - קבלה	189	חסידות ברסלב	105
Manuscripts - Kabbalah		Breslov Chassidism	
כתבי יד - ארצות אשכנז	195	דפוסים עתיקים - דפוסי ערש, שנות הר' והש'	108
Manuscripts - Ashkenaz		Early Printed Books – Incunabula, Resh and Shin Years	

כתבי יד - חכמי המזרח	209
Manuscripts - Scholars from the East	
הגהות בכתב יד	216
Handwritten Glosses	
חתימות והקדשות	233
Signatures and Dedications	
מכתבים	250
Letters	
מכתבים - חסידות	280
Letters - Chassidism	
מכתבים בעניני ציבור ופולמוס, בחירות ופוליטיקה	296
Letters Concerning Public Matters, Polemic, Elections and Politics	
פנקסים וארכיונים -	309
פנקסי קהילות ובתי דין, פנקסי מוסדות ושר"רים, ארכיונים	
Notebooks and Archives -	
Jewish Communities, Batei Din, Emissaries	
פולמוס	324
Polemic	
שומרונים	326
Samaritans	
שואה ושארית הפליטה	328
Holocaust and She'erit Ha-Pleita	
אמריקנה ואנגליה	333
USA and UK	
שונות	340
Various	

פריט 9 Item

1. ספר תורה בפורמט קטן - עם עיטורי תגים ייחודיים - מזרח אירופה, המאה ה-18

ספר תורה בפורמט קטן. [מזרח אירופה, המאה ה-18 בערך].
כתב אשכנזי, אופייני לרוסיה או מזרח-אירופה, המאה ה-18.
בספר בראשית וספר שמות עיטורים ייחודיים, בעין כתרים מפוארים שנעשו לתגים. תופעה זו נדירה, שכן לפי ההלכה אסור להוסיף קישוטים ועיטורים לספר התורה, אך כאן נעשה הקישוט באופן המותר, כאשר העיטורים מהווים המשך לתגים.
גובה הקלף: 25 ס"מ, עצי החיים: 50 ס"מ. מצב כללי טוב-בינוני.
כתמים, תיקונים בהדבקת קלף ובכתב.

פתיחה: \$5000

1. Small Torah Scroll - With Unique Adorned Tagim - Eastern Europe, 18th Century

Small Torah scroll. [Eastern Europe, c. 18th century].
Ashkenazi handwriting, characteristic to Russia or Eastern Europe, 18th century. **Bereshit and Shemot have unique, elaborate crown-like adornments on the Tagim (serifs).** This is a rare phenomenon, since halachic requirements forbid adding adornments and decorations to a Torah scroll, but these adornments were done in a permissible manner – they are an extension of the Tagim.

Height of parchment: 25 cm, Atzei Haim: 50 cm.
Overall good-fair condition. Stains, repairs with parchment and repairs to the writing.

Opening price: \$5000

4

4. מגילת אסתר - המאה ה-19/20

מגילת אסתר, דיו על קלף, כתיבת סת"ם נאה, כתב "בית יוסף", עם מעט עיטורים. [המאה ה-19/20].

במילים "חור כרפס ותכלת" אות חית דפתית (פשוט רגלי החית עם עיטור בשתי קצות הרגלים - מנהג קדום לפי מסורת אשכנז, הנמצא בדרך כלל בכתיבת סת"ם עד המאה ה-17). בסיום העמוד של "עשרת בני המן" ציור גביע יין לזכר מצוות היום של משתה ושמחה, ועיטור ענבים בקצה המילה האחרונה במילה.

גובה הקלף כ-41 ס"מ. 40 שורות. מצב טוב-בינוני, דיו דהוי ואותיות פגומות.

פתיחה: \$300

4. Esther Scroll - 19th-20th Century

Esther Scroll, ink on parchment, fines scribal writing, "Beit Yossef" script, with some ornamentations. [19th-20th century].

In the words "Chor Karpas Utchelet" appears an odd "n" (the legs of the letter "n" are wide apart adorned on both its tips – an early custom according to Ashkenazi tradition, common in scribal script until the 17th century). At the end of the page "Ten sons of Haman" appears a drawing of a wine goblet [for the Mitzvah of the day to drink and celebrate] and an illustration of grapes appears at the end of the last word of the scroll. Height of parchment ca. 41 cm. 40 lines. Good-fair condition, faded ink and damaged letters.

Opening price: \$300

3

3. מגילת אסתר מיניאטורית - נרתיק עץ זית מגולף

מגילת אסתר, דיו על קלף דק, כתיבת וועליש. י"ד שורות. מגילת "המלך" (רוב העמודים פותחים בתיבת "המלך"). גלולה על עץ-חיים בנרתיק עץ-זית מגולף, עם איורי המקומות הקדושים, כיתובים בצבע שחור "ירושלים", "כותל המערבי" ו"קבר רחל" ומסגרת קישוט צבעונית. ירושלים, המאה ה-20.

גובה הקלף: 5 ס"מ. גובה מירבי כולל הידיות והנרתיק המגולף: כ-22 ס"מ. מצב טוב. שבר חסר בידית העליונה.

פתיחה: \$250

3. Miniature Esther Scroll - Carved Olivewood Case

Esther scroll, ink on thin parchment, Sephardic (Vellish) scribal writing. 14 lines. HaMelech scroll [most columns begin with the word "HaMelech"]. Rolled on a wooden pole with a carved olivewood case, with illustrations of holy sites, black inscriptions [Jerusalem, Western wall and Rachel's Tomb] and a colorful decorative frame. Jerusalem, 20th century.

Height of parchment: 5 cm. Maximum height including handles and carved case: approximately 22 cm. Good condition. break to upper handle.

Opening price: \$250

2

2. מגילת אסתר עם עיטורים

מגילת אסתר. כתב "בית יוסף" אשכנזי. [המאה ה-20].

מגילת "המלך" (רוב העמודים פותחים בתיבת "המלך"). עם עיטורים בראשי העמודים.

גובה הקלף: 43.5 ס"מ. מ"ב שורות בעמוד. מצב בינוני, כתמים וקמטים. קרעים (והשלמה בהדבקת קלף) בעמודה האחרונה. נתונה בנרתיק קשיח, עם פגמים.

פתיחה: \$250

2. Esther Scroll with Adornments

Esther scroll. Ashkenazi Bet Yosef writing. [20th century].

HaMelech scroll [most columns begin with the word "HaMelech"]. With adornments at the top of the columns.

Height of parchment: 43.5 cm. 42 lines in each column. Fair condition, stains and creases. Tears [completed with glued parchment] on the last page. Housed in a case, with damages.

Opening price: \$250

6. ציור שמן - יהודי עם ספר תורה - פולין

ציור שמן נאה, בו נראה יהודי עטוף טלית ניצב בחזית ארון קודש, אווחו בידו ספר תורה עטוף במעיל, עם טס ורימונים. שמן על בד, מוצמד לדיקט.

חתום: Wladyslaw Wachowski [?], Lodz.

40.5X28.5 ס"מ. פיסה גזורה בחלקו העליון. נתון במסגרת נאה.

פתיחה: \$400

6. Oil Painting - Jewish Man with a Torah Scroll - Poland

Attractive oil painting, depicting a Jewish man wrapped in a Tallit standing in front of the Holy Ark, holding a Torah scroll wrapped in its mantle, with a Torah shield and finials.

Oil on canvas, mounted on plywood. Signed: Wladyslaw Wachowski [?], Lodz.

28.5X40.5 cm. Cut piece on upper part. Placed in an attractive frame.

Opening price: \$400

6

5. Oil Painting - A Jewish Figure with a Book

Oil painting, depicting a Jewish man, with an open book in front of him.

Oil on canvas. Unidentified artist.

37X53.5 cm. Tear, reinforced on back with a strip of fabric. Framed.

Opening price: \$250

5

5. ציור שמן - יהודי עם ספר

ציור שמן, בו נראים פניו של יהודי, לפני חזהו מונח ספר פתוח. שמן על בד. אמן לא מזוהה.

53.5X37 ס"מ. קרע, מחוזק בפיסת בד בצדו האחורי. נתון במסגרת.

פתיחה: \$250

7. ציור מעשה ידי המקובל רבי יהודה פטילון - "הצייר הקדוש"

ציור שמן מעשה ידי המקובל רבי יהודה לאון פטילון.
שמן על בד, חתום: "פטילון".

בציור נראית דמות יהודי-דתי עומדת בסימטה וברקע הר גבוה.
המקובל יהודה לאון פטילון (נפטר חשון תשל"ה) היה ידוע כבעל מופת
ובקי בעולם הנשמות והגלגולים. התפרנס כצייר וכה לבינו "הצייר
הקדוש". רבי יהודה פטילון השתייך לחבורת המקובלים שלמדו יחד
בסתר, ואשר כונו על שם המקצוע בו עסקו: "הסנדלר" - רבי משה יעקב
רביקוב, "החלבן" - רבי חיים עזרא כהן, "הרצף" - רבי אברהם פיש,
ו"מנקה הרחובות" - רבי יוסף וולטוך.

35X45.5 ס"מ. פגמים קלים. ממוסגר.

פתיחה: \$500

7. Painting by the Kabbalist Rabbi Yehuda Patilon - "The Holy Artist"

Oil-painting by the Kabbalist Rabbi Yehuda Leon Patilon.

Oil on canvas, signed: Patilon.

Seen in the painting is a religious Jewish man standing in an alley on the background of a high mountain.

Kabbalist Yehuda Leon Patilon (died Cheshvan 1975) was known as a wonder-worker, knowledgeable about Olam HaNeshamot and gilgulim. He earned his livelihood as an artist and was called the "Holy Artist". Rabbi Yehuda Patilon belonged to a kabbalistic group who clandestinely studied together and were named after their professions: "The Shoemaker" – Rabbi Moshe Ya'akov Ravikov, "the Milkman" – Rabbi Chaim Ezra Cohen, "the Floorlayer" – Rabbi Avraham Fish and "the Street Cleaner" – Rabbi Yosef Waltoch.

35X45.5 cm. Minor damages. Framed.

Opening price: \$500

8. Four Handwritten Leaves of Prayers - Calligraphic Art - Germany, Mid-19th Century

Four handwritten leaves of prayers, made with impressive calligraphic art, by Zenvil Wolf Katz Wertheimer "Scribe in Bodersweier" (Germany), [1847]-1848. Hebrew, Yiddish (Tzena U'Rena letters) and German.

Brown ink on thick paper. Each leaf is written on both sides within a frame. • Leaf, "Seder Tashlich according to Ha'Ari", with the version of Eruv Tavshilin. Written in 1847 (German colophon on leaf margins).

• Leaf, Seder Tashlich, written in 1848. Dedication [in Yiddish and German] to Ms. Esther Roos from the city of Lichtenau (See enclosed material). • Leaf, with a plea to recite at the time the Sefer Torah is removed from the ark (begins with "Open the gates of mercy", Hebrew and Yiddish). German dedication to Ms. Roos. • Leaf, with the Seder of the 13 Midot, verses to recite before Selichot and the Piyut "Ata Hu Elokeinu BaShamayim U'va'aretz" (you are our lord in heaven and on earth).

Seder Tashlich includes an unknown prayer. "It shall be your will...that you shall remember the love of Avraham and the Akeida of Yitzchak... they passed in the river to fulfill your commandment..." [This prayer was printed in the Kehillat Shlomo siddur by R. Shlomo Zalman London].

4 leaves, 19-20 cm. Good-fair condition. Stains, faded ink in several places, wear and tears around the edges.

Opening price: \$400

8

מצורף). • דף, עם תחינה לשעת הוצאת ספר תורה (מתחילה "פתח לי שערי רחמים", עברית ויידיש). הקדשה בגרמנית לגברת רוס הנ"ל. • דף, עם סדר אמירת י"ג מדות, פסוקים לאמירה לפני סליחות, והפיוט "אתה הוא אלהינו בשמים ובארץ".

בסדר התשליך, תפילה לא מוכרת: "יהי רצון... שתזכור לנו אהבת אברהם ועקדת יצחק... שעברו תוך הנהר לקיים מצותיך..." [תפילה זו נדפסה בסידור 'קהלת שלמה' לר' שלמה זלמן לונדון].

4 דפים, 19-20 ס"מ. מצב טוב-בינוני. כתמים, דהייית דיו במספר מקומות, קרעים ובלאי בשוליים.

פתיחה: \$400

8. ארבעה דפי תפילות בכתב-יד - אמנות קליגרפיה - גרמניה, אמצע המאה ה-19

ארבעה דפי תפילות בכתב-יד, עשויים בכתובה קליגרפית מרשימה, בידי זנוויל וואלף כ"ץ וורטהיימר "סופר סת"ם בבאדערסווייער" (Bodersweier; גרמניה), [תר"ז]-[תר"ח] 1847-1848. עברית, יידיש (באותיות צו"ר) וגרמנית.

דיו חומה על נייר עבה. כל דף כתוב בשני צידיו, ותחום במסגרת. • דף, "סדר תשליך ע"פ האר"י", עם נוסח "ערוב תשליך"; נכתב בשנת תר"ז (קולופון בגרמנית בשולי הדף). • דף, סדר תשליך; נכתב בשנת תר"ח. הקדשה [ביידיש וגרמנית] לגברת אסתר רוס (Esther Roos) מהעיר ליכטנאו (Lichtenau); ראה חומר

9. משנכנס אדר מרבין בשמחה - ליטוגרפיה - סאטמר

משנכנס אדר מרבין בשמחה - דף בדפוס ליטוגרפי. סאטמר, [1940-1944 בקירוב].

הדפסה ליטוגרפית בדיו כחול. במרכז הדף איור דגים, עם הכיתוב "אדר - מזל דגים", מסגרת מעוטרת בדגמים פרחוניים וגיאומטריים, ובסמלי מגן-דוד.

דף זה נדפס בבית-דפוס אשר שכן ברחוב היטלר (Hitler Utca) מס' 6.

31X42 ס"מ. מצב טוב. מספר קרעים בשוליים.

מנהג היה בבתי כנסיות ברומניה, הונגריה והסביבה, לתלות איורים מעין הדף שלפנינו על קיר בית הכנסת מכניסת חודש אדר.

פתיחה: \$300

9. Mishe'Nichnas Adar Marbin B'Simcha - Lithograph - Satmar

Mishe'Nichnas Adar Marbin B'Simcha – A leaf in lithographic printing. Satmar, [C. 1940-1944].

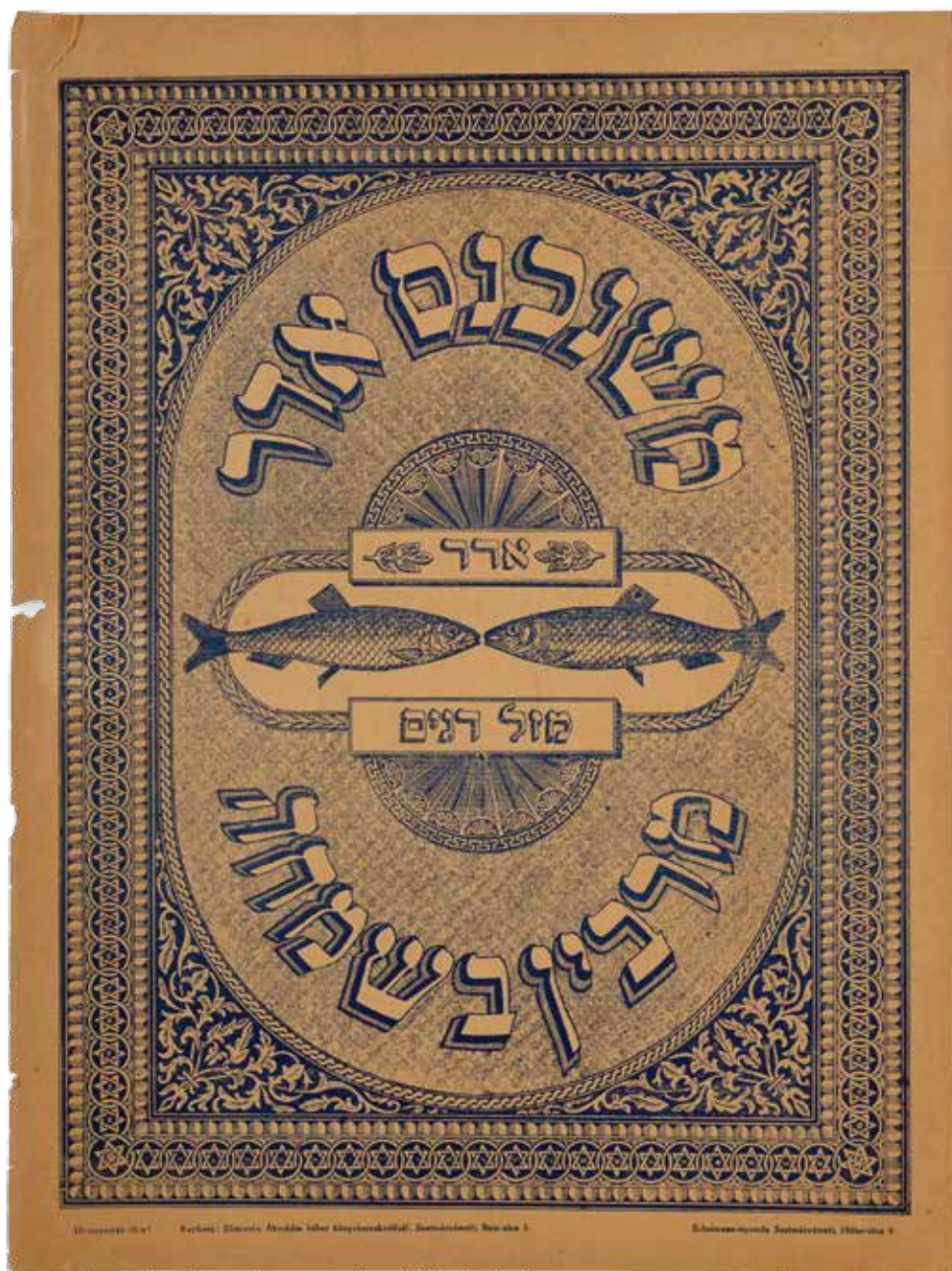
Lithograph printed in blue ink. Illustration of fish in the center, with the inscription "Adar – mazal dagim", frame adorned with floral and geometric patterns, and with Magen-David symbols.

This leaf was printed in Hitler street (Hitler Utca) No. 6.

31X42 cm. Good condition. Several tears on margins.

The custom to hang such illustrated leaves on the synagogue wall from the beginning of the month of Adar was prevalent in Romania, Hungary and the surrounding region.

Opening price: \$300

11

11. תמונה מהיכל ישיבת טלז - תרע"ד

תמונת בני ישיבה לומדים בבית המדרש של ישיבת טלז בליטא. [תרע"ד 1914].

מעבר לתמונה, גלוית דואר עם בול וחזרת מהעיר טלז בשנת 1914, שנשלחה לעיר ריטובה, עם מכתב ביידיש מאחד מתלמידי הישיבה להוריו, בו הוא כותב להם על שלומו הטוב, ומספר להם כי אף הוא נראה בתמונה זו.

גלוית דואר 9x14 ס"מ. מצב טוב-בינוני, בלאי וכתמים.

פתיחה: \$250

11. Photograph of the Study Hall of Telz Yeshiva - 1914

Photograph of yeshiva students studying in the Bet Midrash of the Telz Yeshiva in Lithuania. [1914].

On the reverse side of the photograph is a postcard with a postage stamp and a stamp from the city of Telz in 1914 sent to the city of Rietavas with a letter in Yiddish from a yeshiva student to his parents. He writes them that he is well and that he can be seen in the photograph.

Postcard 9X14 cm. Good-fair condition, wear and stains.

Opening price: \$250

10. Collection of Photographs of the Family of the Author of "Leshem Shvo Ve'Achlama"

A collection of family photographs of the family of the young daughter of the renowned Kabbalist Rabbi Shlomo Elyashiv, author of "Leshem Shvo Ve'Achlama".

- Photograph of Rabbi Shalom Krominsky, Šiauliai, Lithuania, [c. 1910].
- Photograph of Rabbi Shalom Krominsky, his wife the Rebbetzin Sarah Leah [daughter of the author of "The Leshem"] and their four daughters. [Šiauliai?, c. 1920].
- Photograph of the Rebbetzin Sarah Leah with her four daughters. Šiauliai, [c. 1900].
- Printed leaf in memory of the author of The Leshem. Jerusalem, 1926. On the leaf and behind the frame are various inscriptions of family Jahrzeits, [the Rebbetzin - the Leshem's wife who died on the 25th of Nissan, and other Jahrzeit dates] - in the handwriting of one of Rabbi Shalom Krominsky's daughters.

Rabbi Shalom Zvi Krominsky (1884-1935), a great Torah-scholar, was the son-in-law of the holy Kabbalist Rabbi Shlomo Elyashiv of Šiauliai, author of Leshem Shvo Ve'Achlama. Served in the rabbinate of Vaiguva, Lithuania and later settled in nearby Šiauliai. In 1933, he moved to Palestine and served as a kashrut supervisor in a slaughterhouse in Haifa. His wife, the Rebbetzin Sarah Leah was the youngest daughter of the Leshem and was the aunt of Rabbi Yosef Shalom Elyashiv (his mother's sister) [who moved to Jerusalem in the autumn of 1923 together with his parents and grandfather, the author of the Leshem].

4 items, in old frames, varied size and condition.

Opening price: \$250

10

10. אוסף תמונות ממשפחת בעל ה"לשם שבו ואחלמה"

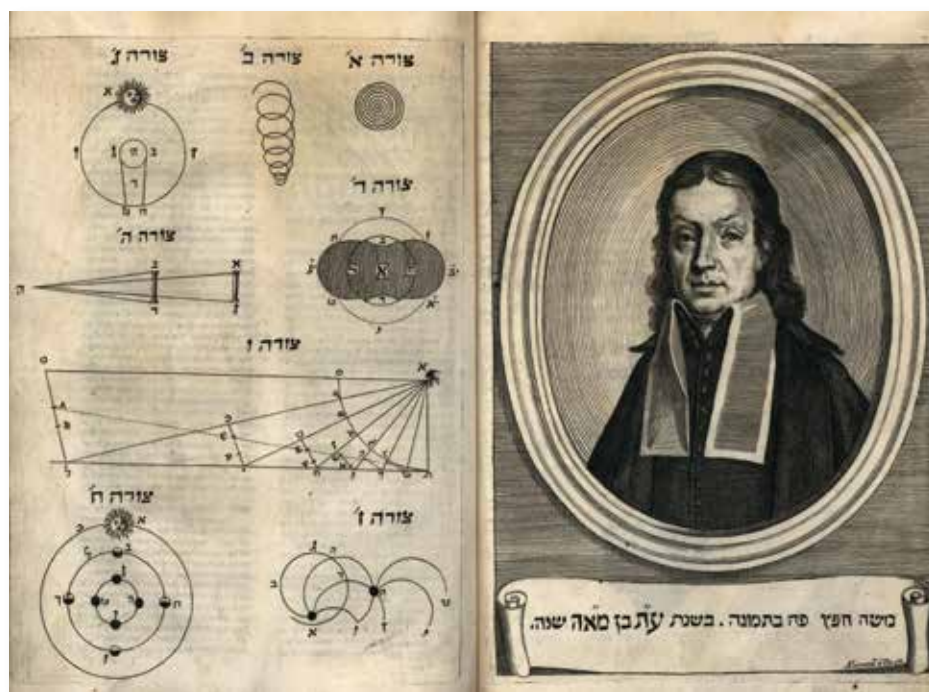
אוסף תמונות משפחתיות, ממשפחת בתו הצעירה של המקובל הנודע רבי שלמה אלישיב בעל "לשם שבו ואחלמה":

- תמונת רבי שלום קרומינסקי, שאוולי (שאוויל, ליטא), [שנות התר"ע בערך 1910]. • תמונת רבי שלום קרומינסקי, אשתו הרבנית שרה לאה [בתו של בעל ה"לשם"] וארבע בנותיהם. [שאוויל, שנות התר"פ בערך 1920]. • תמונת הרבנית שרה לאה עם ארבע בנותיה. שאוולי (שאוויל, ליטא), [שנות התר"ס בערך 1900]. • "יקרא דשכבא זכרון יום הפטירה" - דף מודפס לזכרו של בעל ה"לשם". ירושלים, תרפ"ו (1926). על גבי הדף ומאחורי המסגרת, רישומים שונים של ימי יארצייט משפחתיים, [של הרבנית אשת ה"לשם" ע"ה, שנפטרה בכ"ה ניסן, ועוד ימי יארצייט] - בכתב-ידה של אחת מבנותיו של רבי שלום קרומינסקי.

הגאון רבי שלום צבי קרומינסקי (תרמ"ד-תרצ"ה), גדול בתורה וביראת שמים. חתנו של המקובל הקדוש רבי שלמה אלישיב משאוויל בעל "לשם שבו ואחלמה". כיהן ברבנות בעיירה וואייגאווא (ויגובה) בליטא ואח"כ התיישב בשאוויל הסמוכה. בשנת תרצ"ג (1933) עלה לארץ ישראל, וכיהן כרב מפקח בבית המטבחים בחיפה. אשתו הרבנית שרה-לאה היתה הבת הצעירה במשפחתו של ה"לשם", והיא דודתו, אחות-אמו של הגאון רבינו יוסף שלום אלישיב, [שעלה לירושלים בסתיו תרפ"ד 1923, יחד עם הוריו וסבו בעל ה"לשם"].

4 פריטים, נתונים במסגרות ישנות, גודל ומצב משתנה.

פתיחה: \$250

12

12. Melechet Machshevet - Venice, 1710 - Attractive Copy with Illustrated Title Page and Author's Portrait

Melechet Machshevet, philosophical study on the five books of the Torah, by Rabbi Moshe Chefetz. Venice, [1710]. Bragadin printing. Impressive complete copy containing a detailed copper engraving frontispiece, a leaf with the portrait of the author and a leaf with geometric sketches. Another sketch on Leaf 57.

Rabbi Moshe Chefetz (1664-1712, Otzar HaRabbanim 14709), an Italian Rabbi, researchers and philosopher.

His age at the time of printing is written in a colophon under his portrait, "ben me'ah shana" (literally 100 years old) the gematriya value of me'ah being 46. Many misunderstood that this was a gematriya and thought that he was 100 years old at the time he wrote the book.

[8], 98 leaves + three illustration plates. 29 cm. Good condition, high-quality paper, stains and moisture marks. Light worm marks to few leaves. Restoration on the bottom of the illustrated title page. New binding.

Opening price: \$1800

12. ספר מלאכת מחשבת - ונציה, ת"ע - עותק נאה עם שער מאויר ופורטרט המחבר

ספר מלאכת מחשבת, על חמשה חומשי תורה, בדרך המחקר והפילוסופיה, מאת רבי משה חפץ. ונציה, [ת"ע 1710]. דפוס בראגדין.

עותק שלם ומרשים, כולל קדם-שער מאויר בתחרית נחושת מפורט, דף עם פורטרט המחבר ודף עם תרשימים גיאומטריים. תרשים נוסף בדף נז.

רבי משה חפץ (תכ"ד-תע"ב, אוצר הרבנים 14709), מרבני איטליה, חוקר ופילוסוף. תחת הפורטרט בספר נכתב גילו בעת ההדפסה "בן מא"ה שנה", כשהכוונה לערך הגימטרי של "מאה" = 46, אך היו שטעו בדבר, הבינו את המילה כפשוטה וחשבו כי היה בן מאה שנה.

[8], צח דף + שלושה לוחות איורים. 29 ס"מ. מצב טוב, נייר איכותי, כתמים וסימני רטיבות. סימני עש קלים בדפים בודדים. הדבקה לשיקום בתחתית השער המאויר. כריכה חדשה.

פתיחה: \$1800

14. "אגרת ארחות עולם" - החיבור העברי הראשון הכולל תיאור של אמריקה - פראג, 1793 - עם איורים

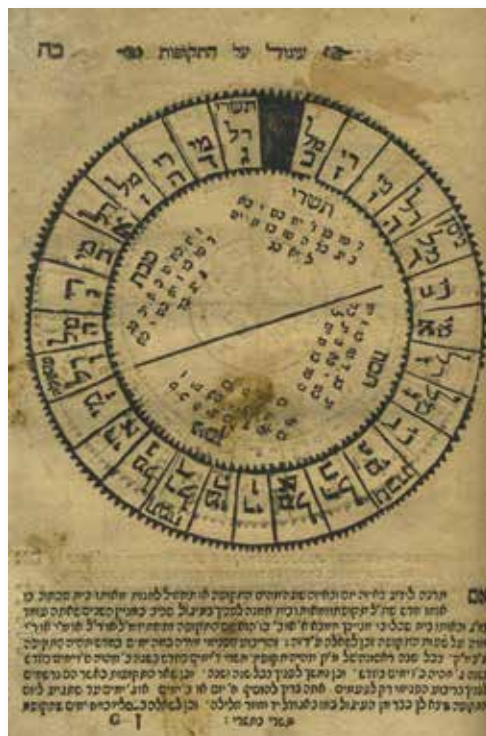
אגרת ארחות עולם, מאת אברהם בן מרדכי פאריצול. יחד עם החיבורים: אגרת תימן, הנקראת פתח תקוה, מאת רבי משה בן מיימון; יסוד מורה וסוד תורה, מאת אברהם אבן עזרא. פראג, תקנ"ג [1793]. בהוצאת רבי ישראל לנדא, בנו של ה"נדע ביהודה".

"אגרת ארחות עולם" הוא החיבור העברי הראשון העוסק בגילוי "העולם החדש". חלקו הראשון של החיבור עוסק בתיאור כללי של כדור הארץ, חלוקתו לאזורים אקלים, יבשות ומדינות. חלקו השני מתמקד בתגליותיהם של מגלי-ארצות ספרדים ופורטוגזים, ומתאר בפירוט את מסעותיו של ואסקו דה גאמה סביב כף התקווה הטובה בדרכו להודו. אחד הפרקים מוקדש לאמריקה ועוסק בתיאור הארץ והיושבים בה. זהו החיבור העברי הראשון הכולל תיאור של אמריקה.

הספר מלווה בשלושה איורים מרשימים (תחריטי נחושת), מאת האמן Anton Balzer [בן עירו חמנו של המו"ל], ובהערות והוספות מאת רבי ישראל לנדא וחכמים אחרים.

רישומי בעלות עתיקים. [8], צו, דף. 18 ס"מ. מצב טוב, כתמים. קרע באחד הדפים. כריכה עתיקה, עם פגמים.

פתיחה: \$800

13b

13. Sefer Evronot - Offenbach, 1722

Sefer Evronot, Astronomy and New Moons, by Rabbi Eliezer Belin Ashkenazi, including Noten Yeshuah Pamphlet, by Rabbi Meir son of Rabbi Natan Yehoshua. Offenbach, [1722].

Illustrated title page [an illustration of the solar system and zodiac signs on top]. With illustrations and charts for calculation of new moons and seasons, and many tables.

[2], 40 leaves. 19 cm. Good-fair condition, stains, wear and mildew marks. Tears and worm damage professionally restored (damage to text in one place, restored by completion). Stamps. Worn and damaged binding.

Opening price: \$700

13a

13. ספר עברונות - אופנבך, תפ"ב

ספר עברונות, אסטרונומיה ומולדות החודשים, מאת רבי אליעזר בלין אשכנזי, עם קונטרס "נותן ישועה", מאת רבי מאיר בהר"ר נתן יהושע כס"ם [כותב ספרים תפלין ומוזות] מגולה המלבורג. אופי-באך [אופנבך], [תפ"ב 1722].

שער מאויר [בראשו מערכת השמש והמזלות]. בדפי הספר איורים וגלגלים לחישוב המולדות והתקופות, וטבלאות רבות. [2], מ דף. 19 ס"מ. מצב טוב-בינוני, כתמים, בלאי וסימני עובש. קרעים ופגעי עש משוקמים מקצועית (פגיעה קלה בטקסט במקום אחד, משוקמת בהשלמה). חותמות. בלאי ופגמים בכריכה.

פתיחה: \$700

14c

14b

14. Igeret Orchot Olam - First Book in Hebrew Containing a Description of America - Prague, 1793 - With Illustrations

Igeret Orchot Olam, by Abraham ben Mordechai Farissol. With the compositions: Igeret Teiman, called Petach Tikva, by Rabbi Moshe ben Maimon; Yesod Moreh V'sod Torah, by Avraham Ebn Ezra. Prague, 1793. Published by Rabbi Yisrael Landau, son of the Nodah B'Yehuda.

Igeret Orchot Olam is the first Hebrew composition written about the discovery of the "New World". The first part gives a general description of Earth, its division into climate zones, continents and countries. The second part focuses on discoveries by Spanish and Portuguese explorers, and describes in detail how Vasco de Gama traveled to India via the Cape of Good Hope. One chapter is dedicated to America and describes the country and its inhabitants. This is the first Hebrew composition with a description of America.

The book is accompanied by three impressive copper-etching illustrations, by the artist Anton Balzer [from the same city and time as the publisher], and by comments and additions of Rabbi Yisrael Landau and other sages.

Ancient ownership inscriptions.

[8], 96, [2] leaves. 18 cm. Good condition, stains. Tear to one leaf. Ancient binding, with damages.

Opening price: \$800

14a

15. Adorned Vellum Ketubah - Rome, 1788

Large attractive vellum ketubah, recording the marriage of the groom Yedidya son of the honored elder Yehuda of Siena, with the bride Bayla Fiyori daughter of the honored Ya'akov of Tivoli. Rome, March 19, 1788.

Witnesses' signatures: Rabbi Shmuel Yehuda ben R' Gavriel of Castro and Rabbi Aharon ben R' Chananya of Porto.

Square frame ornamented with floral patterns, decorated with ribbons and birds. Flanked by a pair of large jugs, from which flowering bushes are growing. Two Biblical scenes are drawn on the upper corners: On the right, Moses (standing next to another figure, apparently Aharon) striking the rock from which water is gushing. On the left (blurred and damaged) is another scene linked to the exodus from Egypt (apparently, Moses splitting the Red Sea). We are not familiar with these scenes from other Ketubot from Rome or from any other place in Italy from this time.

On the lower margins is a vase with flowers flanked by a pair of flamingoes. At the bottom of the Ketubah is a pair of cornucopia under an altar upon which a fire is burning (perhaps the "Altar of Love" which appears in other ketubot drawn in Rome. Drawn on the altar is a pair of tiny figures standing next to an unidentified monument, one figure holding a stick).

51X86 cm. Overall good condition. Damages (creases, holes and moisture damages) to upper part. The left drawing is damaged. The upper left corner is missing. The text is slightly faded. Framed.

Opening price: \$15,000

15. כתובה מעוטרת על קלף - רומא, תקמ"ח 1788

כתובה גדולה ונאה על קלף, לנישואי החתן ידידיה בן הזקן הנכבד יהודה מסיני ז"ל, עם הכלה בילא פיורי בת היקר הנכבד יעקב מטיולי יצ"ו. רומא, י' אדר ב' תקמ"ח 19 מארס 1788.

חתימות העדים: הרב שמואל יהודה ב"ר גבריאל מקאסטרו והרב אהרן ב"ר חנניה מפורטו.

מסגרת מרובעת מעוטרת בדגמים פרחוניים, מקושטת סרטים וציפורים. מימין ומשמאל זוג כדים גדולים, מהם צומחים ועולים שיחים פורחים. בפינות העליונות מצוירות שתי סצנות תנ"כיות - בימנית משה רבינו (ולצדו דמות נוספת, כנראה אהרן) מכה במטהו בסלע ומים יוצאים ממנו; בשמאלית (מטושטשת ופגומה) סצנה נוספת הקשורה ביציאת מצרים (כנראה, משה בוקע את ים סוף). סצנות אלה אינן מוכרות מכתובות אחרות שנעשו ברומא או במקומות אחרים באיטליה בתקופה זו.

בשוליים התחתונים עציץ עם פרחים ומשני צדיו זוג פלמינגואים. בתחתית הכתובה זוג קרני שפע ומעליהן מזבח עליו בוערת להבת אש (אולי הוא "מזבח האהבה" המופיע בכתובות אחדות שצוירו ברומא; על המזבח מצוירות זוג דמויות זעירות ניצבות ליד מונומנט לא מזוהה, אחת הדמויות אוחזת בידה מקל).

86X51 ס"מ. מצב כללי טוב. פגמים (קמטים, חורים ופגעי רטיבות) בחלקה העליון. הציור השמאלי פגום. הפינה השמאלית העליונה חסרה. טקסט דהוי מעט. ממוסגרת.

פתיחה: \$15,000

15

16. Ketubah and Decorated Marriage Contract - Mashhad, 1874

Ketubah and marriage contract recording the marriage of the groom Binyamin ben Shemtov with the bride Shoshana bat Yosef. Mashhad (Iran), Elul 1874.

Handsome ketubah, adorned in simple patterns of blue, orange, purple and green. Marriage contract, similarly adorned.

These two documents reflect the custom of Mashhad anusim, who married according to Jewish law with a Hebrew ketubah with signatures of witnesses and of family members (according to their custom), while simultaneously drawing up a Muslim marriage contract (in Persian). Added to the margins of the contract in Persian are many Persian and Hebrew signatures.

The Hebrew document: 35X64 cm. Composed of two separate paper sheets. Overall good condition. Folding marks. Minor tears (minor damages to text), creases and stains. The Persian document: 35X64 cm. Composed of two separate paper sheets. Fair condition. Coarse tears with damage to text. Folding marks, creases and stains.

Opening price: \$600

16

(בפרסית). בשולי החוזה בפרסית, נוספו חתימות רבות בפרסית ובעברית.

המסמך העברי: 64X35 ס"מ. מורכב משתי יריעות-נייר נפרדות. מצב כללי טוב. סימני קיפול. קרעים קלים (פגיעות קלות בטקסט), קמטים וכתמים. המסמך הפרסי: 64X35 ס"מ. מורכב משתי יריעות-נייר נפרדות. מצב בינוני. קרעים גסים עם פגיעות בטקסט. סימני קיפול, קמטים וכתמים.

פתיחה: \$600

16. כתובה וחוזה נישואין מעוטרים - משהד, תרל"ד

כתובה וחוזה-נישואין לנישואי החתן בנימין בן שמטוב עם הכלה שושנה בת יוסף. משהד (איראן). אלול תרל"ד [1874].
כתובה נאה, מעוטרת בדגמים פשוטים בצבעים כחול, כתום, סגול וירוק; חוזה נישואין, מעוטר באופן דומה.
שני המסמכים שלפנינו משקפים את מנהגם של אנוסי משהד, שהתחתנו כדת וכדין בכתובה עברית, עם חתימות העדים ובני המשפחה (כפי המנהג), ובמקביל ערכו חוזה נישואין מוסלמי

18

17

17. כתובה מאוירת בקונטרס - משהד, תרנ"ח

כתובה מאוירת, בצורת קונטרס, לנישואי זוג מאנוסי משהד: החתן אלישע בן מליכ אלישע עם הבתולה ג'אן ג'אן באנום. משהד, [תרנ"ח 1897-1898]. פרסית.

קונטרס בן שמונה עמודים, עם שוליים מעוטרים בדגמים צבעיים כסף, ירוק, אדום וסגול. בשולי הדפים חתימות ומספר רישומים באותיות עבריות. [8] עמ', 22 ס"מ. מצב ביוני-טוב. קמטים ובתמים. קרעים וסימני קיפול. פגעי רטיבות. ניירות עדינים מפרידים בין דפי הקונטרס.

פתיחה: \$250

17. Pamphlet - an Illustrated Ketubah - Mashhad, 1898

Illustrated ketubah, in pamphlet form, for the marriage of Mashhad Anusim: The groom Elisha ben Malik Elisha with the bride Jan Jan Khanum. Mashhad, [1897-1898]. Persian.

Eight page pamphlet, with margins adorned with plant patterns in silver, green, red and purple colors. Signatures and several Hebrew inscriptions on leaf margins. [8] pages, 22 cm. Fair-good condition. Creases and stains. Tears and folding marks. Moisture damages. Delicate sheets of papers separate the pamphlet leaves.

Opening price: \$250

19

19. Printed Ketubah - Jerusalem, 1904

Ketubah recording the marriage of the groom Yedidya ben Levi HaCohen Simchayoff with the bride Bruria bat Refael Yitzchak Sidoff. Jerusalem, 1904.

Ketubah printed in purple ink, adorned with illustrations of the Holy Sites. At the top is the stamp of "Kolletot Va'ad HaSephardim" in Jerusalem, in a round frame with "Keter Shem Tov" and a pair of lions. Printed by Avraham Moshe Luntz.

Completed by hand, in Oriental writing. Signatures of witnesses in the margins: Rabbi Chaim ebn Wallid and Rabbi Avraham Azriel. The groom's signature is in the center.

Printed Ketubah, 47X58 cm. Fair-good condition. Folding marks, tears to folds and worn edges.

Opening price: \$500

19. כתובה מודפסת - ירושלים, 1904

בס"ט ומז"ט - כתובה לנישואי החתן ידידיה בן לוי הכהן שמחיוף עם הכלה ברוריה בת רפאל יצחק סידוף. ירושלים, תרס"ד [1904].

כתובה מודפסת בדיו סגולה, מעוטרת באיורי המקומות הקדושים. בחלקה העליון חותם "כוללות ועד הספרדים" בירושלים, במסגרת עגולה עם "כתר שם טוב" חוג אריות. דפוס אברהם משה לונץ.

מילוי בכתב-יד, בכתובה מזורחת. בשוליים, חתימות העדים: רבי חיים ׳ וואליד ורבי אברהם עזריאל. במרכז חתימת החתן.

כתובה מודפסת, 58X47 ס"מ. מצב בינוני-טוב. סימני קיפול, קרעים במקומות הקיפול ובלאי בשוליים.

פתיחה: \$500

18. כתובה צבעונית מאוירת בפורמט גדול - ירושלים, 1882 - חתימות רבני ירושלים

כתובה צבעונית מאוירת, לנישואי החתן "הבחור וחשוב חמד בחורים ברוך מבנים" יחיאל בן ר' דוד חפץ עם "הכלה הכלולה בתולתא שפירתא" חפציבה בת ר' אליהו ׳, יאושע באיבאגה. ירושלים, י' אדר תרמ"ב [1882]. נוסח הכתובה מזרחית נאה. עם חתימות העדים, שנים מרבני ירושלים: רבי מאיר רפאל פאניז'ל [המרפ"א, "הראשון לציון" בירושלים] ורבי יוסף יאושע קאריו [ראב"ד ירושלים בעל "בני יוסף"]. במרכז, חתימת החתן ר' יחיאל חפץ.

כתובה מאוירת ומעוטרת בדיו צבעוני, בסגנון המכונה "הכתובה הירושלמית". עשויה שתי מסגרות ומסתיימת בחלקה העליון בדגם סגלגלי שבמרכזו פרח מסוגן. שוליים עליונים מעוטרים בשושנים וצמחיה ירוקה. במסגרת התחתונה נכתב נוסח הכתובה ובמסגרת העליונה שלושה אגרטלים עם שושנים וצמחיה, וביניהם כוכבים. חלק מהעיטורים בדיו זהוב.

משפחת חפץ היתה חלוצת העולים מבוכרה לארץ ישראל ומייסדת שכונת הבוכרים בירושלים. האב, רבי דוד חפץ (נפטר תרנ"ח), רב העיר קוקנד שבבוכרה, ומעשירי המקום, עזב בשנת תרל"א (1871) את עירו, ועלה עם בני ביתו לירושלים. עם הגיעו לירושלים הדפיס ספר בשם "ברכת האילנות". בשער הספר מזכירים בניו: ישראל, יחיאל [החתן בכתובה שלפנינו] ועמנואל ציון, ובהקדמתו כתב: "אנכי הראשון מארץ בוכרא הבא לשכון כבוד באה"ק הוא וביתו" (בהמשך הוציא לאור ספרים נוספים). יחיאל חפץ היה ברבות הימים לאחד מעסקני ונגידי העדה הבוכרית.

54X75 ס"מ. מצב בינוני. כתמים ופגעי רטיבות, סימני קיפול וקרעים.

פתיחה: \$1000

18. Large Colorful Illustrated Ketubah - Jerusalem, 1882 - Signatures of Jerusalem Rabbis

Illustrated colorful ketubah, recording the marriage of the bridegroom Yechiel ben R' David Chefetz with the bride Cheftziba bat R' Eliyahu Ye'oshua Ba'ivaga. Jerusalem, 10th of Adar 1882.

The ketubah is written in a handsome Oriental writing. With witnesses' signatures of two Jerusalem rabbis: Rabbi Meir Refael Fanijal [HaMarpeh, the Rishon L'Zion in Jerusalem] and Rabbi Yosef Y'oshua Karyo [Ra'avd of Jerusalem author of Bnei Yosef]. In the center is the signature of the groom R' Yechiel Chefetz.

Ketubah illustrated and adorned with colorful ink, in the style of "The Jerusalem Ketubah". Fashioned into two frames culminating in a purple pattern framing a stylish flower at the top. Upper margins are adorned with roses and green vegetation. Written in the bottom frame is the text of the ketubah and in the upper frame are three vases with roses and vegetation with stars in between. Some of the adornments are in golden ink.

The Chefetz family members were the forerunners of immigrants from Bukhara to Eretz Israel and founded the Bukharim Neighborhood in Jerusalem. The father, Rabbi David Chefetz (died in 1898) was Rabbi of the city of Kokand in Bukhara and a wealthy individual and left his city in 1871 to immigrate with his family to Jerusalem. When he arrived in Jerusalem, he printed a book titled Birkat Ha'llanot. His sons are mentioned on the title page: Yisrael, Yechiel [the groom of this ketubah] and Emanuel Zion. In his introduction he wrote: "I am the first from Bukhara to dwell in the Holy Land with my family" (he later published more books). Later, Yechiel Chefetz became an influential community leader of the Bukhara community.

54X75 cm. Fair condition. Stains and moisture damages, folding marks and tears.

Opening price: \$1000

20. Notebook - Copies of Ketubot of the Jerusalem Beit Din, 1910-1911

Printed notebook, with stubs of Ketubot, contains over 150 copies of marriage Ketubot, completed by hand with names of brides and grooms, 1910-1911. Many copies have Beit Din stamps and the signature of the dayanim's scribe Rabbi "Chaim Mendel S.D.D." [Rabbi Chaim Mendel Sherlin-Safra, author of Lechem She'arim on Tractate Kallah Rabati and of the book Imrei Shefer. He served as scribe of the dayananim in the Jerusalem Ashkenazi Beit Din for decades]. Many names of brides and grooms which appear in the notebook belong to known Jerusalem figures and the city's builders. Following are a few of them: the marriage of the groom Baruch ben Yitzchak Isaac Ben-Tovim with Chana bat Rabbi Ya'akov Rabinowitz [no. 73]; the marriage of the Kabbalist Rabbi Aharon Shlomo ben R' Katriel [Author of To'ameha Chaim Zachu], who remarried Sheina Gittel bat R' Shmuel sister of Rabbi Netanel HaSofer [no. 31]; marriages of the members of veteran Jerusalem families (Solomon, Rivlin, Levi, Weisfish, etc.).

A rare and valuable document of the history of the Jewish yishuv of Jerusalem, at the end of the Ottoman rule. Many of the people whose names appear in the notebook died during World War I, during which more than one third of the Jewish yishuv in Jerusalem perished by hunger, plagues and while serving in the Turkish armed forces.

Approximately 170 leaves, 30-40 cm. Among them are approximately 157 leaves completed by hand. Some leaves were printed with gold ink (or a gold and black combination). Fair condition, tears to bottom margins of approximately the 100 first leaves. Stains, wear and tears.

Opening price: \$250

20

20. פנקס העתקי כתובות מבית הדין בירושלים, תר"ע-תרע"א

פנקס מודפס, של ספחים לשטרי כתובה, עם למעלה מ-150 העתקי כתובות נישואין ועם מילוי בכת"י של שמות הנישאים, מהשנים תר"ע-תרע"א (1910-1911).

ברבים מן ההעתקים חותמות בית הדין וחתומת ידו של הספרא דיינא רבי "חיים מענדל סד"ד" [הגאון רבי חיים מענדל שארלין-ספרא, מחבר הספרים "לחם שערים" על מסכת כלה רבתי ו"אמרי שפר". כיהן עשרות שנים כסופר הדיינים "ספרא דיינא" בבית הדין האשכנזי בירושלים]. בין הווגות הנישאים ניתן למצוא שמות ידועים רבים מבני ירושלים ובניה. - נציין בודדים מתוכם: חתונת הבחור ברוך בן יצחק אייזיק בן-טובים עם חנה בת רבי יעקב רבינוביץ [נומר 73]; חתונת המקובל רבי אהרן שלמה ב"ר כתריאל [מהרא"ש מהר"ל - בעל "טועמיה חיים וכו'"], שנישא בזיווג שני, עם האשה שיינא גיטל ב"ר שמואל אחות רבי נתנאל סופר [נומר 31]; נישואי בני משפחות ותיקות בירושלים (סלומון, ריבלין, לעזי, וייספיש ועוד).

מסמך נדיר ורב-ערך לתולדות הישוב היהודי בירושלים, בשלהי התקופה העות'מאנית. יש לציין כי רבים מהשמות המופיעים בפנקס נפטרו במהלך מלחמת העולם הראשונה, בה נספו למעלה משליש מבני הישוב היהודי בירושלים, ברעב, במגיפות ובשירות בצבא הטורקי.

כ-170 דף, 30-40 ס"מ. מתוכם כ-157 דף עם מילוי בכת"י. חלק מהדפים נדפסו בדיו והובו (או מעורבת זהב ושחור). מצב בינוני, כ-100 דף ראשונים קרועים בשוליים התחתונים. כתמים קרעים ובלאי.

פתיחה: \$250

22

22. Yiddish Leaf of Oath - Prague, 18th Century

Printed leaf, "Shevua McCapital". [Prague, 18th century].

Printed on both sides of the leaf, square letters with vowels. Contains a long version of oath in a Beit Din, with a declaration of the value of the assets possessed by the person taking the oath [for the

21

22. דף שבועה ביידיש - פראג, המאה ה-18

דף מודפס, "שבועה מקפיטאל" [שבועה על נכסים]. [פראג, ת"ק בערך, המאה ה-18].

הדפסה משני צדי הדף, אותיות מרובעות ומנוקדות. כולל נוסח ארוך לשבועה בבית דין, עם הצהרה על ערך הונו של הנשבע [לשם קביעת גובה מסי הקהילה שעליו לשלם, לפי תקנות הנודע ביהודה]. בעמוד השני מוזכרת העיר פראג ובית הדין: "בייא איינן למדן הן כאן פראג או חוץ לפראג או במרחקים... אויסר וואן איך עט וואו צו פרעגין נייטיג גהאט בייא אדונינו מורינו ורבינו הגאון אב"ד נ"ר ובדמ"ש [ובית דין מורה שוה] געפרעגט...". כולל נוסח נפרד לאשה.

דף, [2] עמ'. 36 ס"מ. מצב טוב-בינוני. קרעים ובלאי בשוליים. סימני קיפול.

פתיחה: \$1000

purpose of determining his obligation of community taxes, according to the regulations of the Nodah B'Yehuda]. The city of Prague and the Beit Din are mentioned on the second page. Contains another version for women.

Leaf, [2] pages. 36 cm. Good-fair condition. Wear and tears to margins. Folding marks.

Opening price: \$1000

21. לוח קיר גדול בכתב-יד - הודו, 1871

דף בכת"י - לוח קיר לשנת תרל"ב. הודו, [תרל"א 1871].

לוח קיר לתליה בבית כנסת. חסר בחציו התחתון. בראש הדף רשימת תאריכים, מהם תאריכים רבים היהודיים לתולדות יהודי הודו: "א"פ"ד לחברן בית שני ולביאת היהודים לעיר כודכולור", "אלף כ"ז לנתינת טס נחושת לאנשי פוטנגור", "תעא לבנין בית הכנסת כדכבאגם", "שס"ד לביאת פורטוגל לקוגין", "שנ"ז לגירוש שינגילי", "ר"ט לביאת אנגליו לקוגין", "אתצ"ב לנתינת טס נחושת לכבוד ה"ר יוסף רבן...", "תקל"ב לבנין ב"ה [בית הכנסת] כושינגארי", "ס"ג לעריכת מלחמת מלך קוגין ומלך טיוונכור עם אנגליו בעיר קוגין...", ועוד.

גובה: 30 ס"מ. רוחב: 48 ס"מ. מצב בינוני. כתמים. קרעים, נזקים ופגמים משוקמים באופן מקצועי.

פתיחה: \$250

21. Handwritten Large Wall Calendar - India, 1871

Handwritten leaf – Wall calendar for 1871. India [1871].

Wall calendar designed for hanging in the synagogue. Bottom half is missing. A list of dates is situated at the top of the leaf, many of them distinctive for Jewish history in India: "1,804 years since the destruction of the second temple and the arrival of Jews to the city of Kodungallur", "1,027 [years] since the giving of the copper shield to the people of Pantnagar", "364 [years] since the arrival of Portugal in Cochín", etc. Height: 30 cm. Width: 48 cm. Fair condition. Stains. Tears, professionally restored damages.

Opening price: \$250

24

24. Letters - Heter Meah Rabbanim

Printed letters sent by post for joining the "Heter Meah Rabbanim" [permission by one hundred rabbis]

- Letter by Rabbi Chaim Galeranter Av Bet Din of Kutu (Kitev) and its region and his Bet Din with a long halachic responsum. Kutu, 1902.

2 leaves. 3 printed pages. 30 cm. Fair condition, minor tears.

- Letter by Rabbi Ya'akov Aryeh Rabbi in Piotrków and other rabbis of his Bet Din. With letters of Rabbi Meir Dan Refael [Plotzky] and Rabbi Meir HaCohen. Piotrków, Tamuz 1923.

Leaf 33.5 cm. Good condition. Creases. Corrections, words and letters added by hand.

Opening price: \$250

23. Collection of Printed Items - Synagogues / Congregation Regulations - Germany

Collection of printed items from Germany:

- Seating place card for synagogue, for two days of Rosh Hashannah and Kol Nidre. (seat number 217). German. • Synagoge Basel – Yom Kippur 1917. Printed card in Hebrew and German, with synagogue schedule. • Printed card filled in handwriting – prayer times in minyan of mourners, by synagogue in Schoneberg (Berlin). • Printed leaf, "Sinai – Lehrgänge". Agudat Yisrael in Berlin. • Verein für die Juden Interessen Rheinland, Köln [organization for Jewish interests, Rheine region, Cologne]. Shabbat and holiday candle lighting times for 1922. • Invitation to meeting and lecture on Eretz Israel, by Talmud Torah organization. Köln, Germany. • Neue Statuten für die Jüdische Gemeinde zu Strelitz, booklet of regulations for the Jewish community. Neustrelitz, 1868. • Satzungen für die israelitische Kultus-Gemeinde zu Bamberg, pamphlet of community regulations Bamberg, 1910. Regulations for women's organization. Grunstadt, 1896. • Additional leaves.

14 items, various sizes and conditions.

Opening price: \$250

24. מכתבי היתר מאה רבנים

מכתבים מודפסים שנשלחו בדואר, לשם הצטרפות רבנים ל"היתר מאה רבנים".

- מכתב מרבי חיים גלרנטר אב"ד קוטב והגליל ובית דינו, עם תשובה הלכתית ארוכה "בעור אלוקים חיים", ממנו. קוטב, תרס"ב (1902).

ב דף. 3 עמ' מודפסים. 30 ס"מ. מצב בינוני, קרעים קלים.

- מכתב מרבי יעקב אריה דומ"ץ בפיעטקוב, ורבנים נוספים מבית דינו; עם מכתבי רבי מאיר דן רפאל [פלוצקין] ורבי מאיר הכהן אב"ד מאנקטוב. פיעטקוב, תמוז תרפ"ג.

דף 33.5 ס"מ. מצב טוב. קמטים. תיקונים והוספת מילים ואותיות בכתב יד.

פתיחה: \$250

23

23. אוסף פריטי דפוס - בתי כנסת / תקנות קהילות - גרמניה

אוסף פריטי דפוס מגרמניה. בין הפריטים: • כרטיס למקום ישיבה בבית הכנסת, לשני ימים של ראש השנה ול"כל נדרי". (מס' מושב 217). גרמנית. • Synagoge Basel - יום הכפורים תרע"ח לפ"ק. כרטיס מודפס בעברית וגרמנית, עם סדר היום בבית הכנסת. • כרטיס מודפס עם מילוי בכת"י - זמני תפילה במניין אבלים, מטעם בית הכנסת בשנברג (ברלין). • דף מודפס, "Sinai - Lehrgänge". • "אגודת ישראל" בברלין. • Verein für die Juden Interessen Rheinland, Köln [אגודה למען אינטרסים יהודיים, חבל הריין, קלן]. זמני כניסת שבת וחג לשנת תרפ"ג. • הזמנה לאסיפה והוצאה על ארץ ישראל, מאת חברת "תלמוד תורה". קלן, גרמניה. • Neue Statuten für die Jüdische Gemeinde zu Strelitz, חוברת תקנות קהילת היהודית. נוישטרליץ, 1868. • Satzungen für die israelitische Kultus-Gemeinde zu Bamberg, חוברת תקנות קהילת במברג, 1910. • תקנות לאגודת נשים. Grünstadt, 1896. • דפי נוספים.

14 פריטים, גודל ומצב משתנים.

פתיחה: \$250

26

26. Leaf Printed on the Occasion of the Siyum HaShas (Completing the Study of the Whole Talmud) – Kishinev, 1921

"Expressing our blessing in honor of R. Shmuel Lipson in honor of his completion of the Shas on Iru Chag Pesach 1921 Bilcze". Printed by M. Blank, Kishinev, [1921].

Leaf printed with gilt ink on thick paper with decorative frame. At the center of the leaf is a poem of blessing, with an acrostic with the name of the honoree [Rabbi Shmuel Lipson of Bilcze in Bessarabia – See enclosed material]. On the bottom appears a list of names (the writers of the blessing).

Leaf, 37.5 cm. Good condition, few stains.

Bibliographically unknown.

Opening price: \$250

25. Two Unknown Proclamations on the Printing of the Talmud - Printing Presses in Zhitomir and in Vilna

• Chatimat HaTalmud – Printed proclamation by the "Widow and the Brothers Romm". Vilnius, 1886. The Vilnius printers announce the printing of the last volume of the Talmud (Tractate Nidah and Seder Taharot) and the completion of the entire "Shas Vilna", with details of the advantages of the edition and the price rates.

• Davar El HaKanim – Printed leaf by the Zhitomir printers [the Shapira brothers]. Zhitomir, [1862]. The Zhitomir printers recount the travails of printing and apologize that the edition will not be completed at the date fixed in advance, and they request the buyers to pay quickly so they can complete the printing. (On the reverse side are some handwritten Torah novellae). Evidently, this leaf was attached to one of the volumes of the edition.

The two leaves are bibliographically unknown.

The Zhitomir proclamation is printed on yellow paper, and the proclamation from Vilnius is printed on a very thin paper. 30-40 cm. Fair-poor condition. Coarse tears (with minor damage caused to the text), creases and stains.

Opening price: \$250

26. דף מודפס לרגל סיום הש"ס - קישניב, תרפ"א

"הבעת ברכה לכבוד אדוננו ה"ר שמואל ליפסאהן נ"י לחג סיומו הש"ס באסרו-חג פסח תרפ"א בלצ"י. דפוס מי. בלאנק, קישניב, [תרפ"א 1921].

דף מודפס בדיו זהוב על נייר עבה, מעוטר במסגרת. במרכז הדף שיר ברכה, בראשי השורות (אקרוסטיכון) שמו של חתן השמחה [רבי שמואל ליפסון מבעלצי (בעלץ) שבבסרביה - ראה חומר מצורף]. בשולי הדף שמות המברכים ("פורסאנאל של הרחיים").

דף, 37.5 ס"מ. מצב טוב, מעט כתמים.

לא ידוע ביבליוגרפיה.

פתיחה: \$250

25

25. שני כרוזים לא-יודעים על הדפסת הש"ס - בתי הדפוס בזיטומיר ובוילנא

• "חתימת התלמוד" - כרוז מודפס מאת "האלמנה והאחים ראם". ווילנא, [תרמ"ז] 1886. המדפיסים מוילנא מודיעים על הדפסת הכרך האחרון של התלמוד (מסכת נדה וסדר טהרות) והשלמת ש"ס ווילנא כולו, עם פירוט מעלות המהדורה ותעריפי מחירים.

• "דבר אל הקנים" - דף מודפס מאת מדפיסי זיטומיר [האחים שפירא]. זיטומיר, [תרכ"ב 1862]. מדפיסי זיטומיר מגוללים את תלאות ההדפסה, מתנצלים על כך שהמהדורה לא תושלם בתאריך שנקצב מראש, ומבקשים מן הקנים למהר ולשלם על מנת שיוכלו לסיים את ההדפסה. (מעבר לדף: חידושי תורה בכת"י). נראה כי דף זה צורף לאחד מכרכי המהדורה.

שני הדפים אינם יודעים ביבליוגרפיה. הכרוז מזיטומיר מודפס על נייר צהוב, והכרוז מוילנא מודפס על נייר דקיק. 30-40 ס"מ. מצב בינוני-גרוע. קרעים גסים (עם מעט פגיעה בטקסט), קמטים וכתמים.

פתיחה: \$250

28

אחינו בית ישראל ברוסיה ובתימן, בשם גדולי המקובלים הספרדים והאשכנזים, ירושלים, תרצ"ב (1932).
7 פריטים, גודל ומצב משתנה.
פתיחה: \$250

28. Collection of Proclamations Regarding Public Matters

Collection of printed proclamations and notices regarding public matters and religious reinforcement. For a complete list, please see the Hebrew description.
7 items, varied size and condition.

Opening price: \$250

27. Three Printed Proclamations - Chernivtsi, 1935-1936

Three printed proclamations from the city of Chernivtsi.

- "Protest – of the Bet Din and community heads here in Chernivtsi" – a protest proclamation and rabbis' letters "on the scandal...that the heads of the community wish to appoint people as Shochtim and Bodkim ...who slaughtered in spite of the rabbi's prohibitions...and fed Nevelot and Treifot to thousands of Jews...". Chernivtsi, Adar 1936.

- Protest – a printed leaf in Yiddish, by "the G-d fearing Ba'alei Batim here in Chernivtsi". On the reverse side are rabbis' letters: "Of the great scandal taking place...by the prohibited Shochtim...". [Chernivtsi, 1936].

- "The society 'Linat HaTzedek' – Chernivtsi", a printed proclamation by Rabbi Daniel Sternfeld – a call to support the Linat HaTzedek Society which undertook to visit the ill and supervise their state of health, with rabbis' recommendations. Chernivtsi, 1935. Yiddish and Hebrew.

3 proclamations, varied size, good condition.

Opening price: \$300

27

27. שלושה כרוזים מודפסים - טשרנובין, 1935-1936

שלושה כרוזים מודפסים מהעיר טשרנובין.

- "פראטעסט" [מחאה] - צום ביד'צ' ולראשי הקהילה דפה טשרנאוויץ - כרוז מחאה ומכתבי רבנים "בדבר השערוריה... שראשי הקהל רוצים למנות לשו"בים אנשים... [ש]שחטו למרות איסורי הרב... והאכילו נבלות וטרפות לאלפי ישראל...". טשרנובין, אדר תרצ"ו [1936].

- פרטעסט" [מחאה] - דף מודפס ביידיש, מאת "הבעד"ב היראים דפה טשרנאוויץ"; בצדו השני מכתבי רבנים "בדבר השערוריה העצומה המתחוללת... לרגלי השוחטים הנאסרים...". [טשרנובין, תרצ"ו].

- "פאריין 'לינת הצדק' - טשרנאוויץ", כרוז מודפס מאת הרב דניאל שטרנפלד - קריאה לתמיכה בחברת "לינת הצדק", שתפקידה לבקר חולים ולפקח על מצבם, עם המלצת רבנים. טשרנובין, תרצ"ה [1935]. יידיש ועברית.

3 כרוזים, גודל משתנה, מצב טוב.

פתיחה: \$300

28. אוסף כרוזים בעניני ציבור

אוסף כרוזים ומודעות מודפסות, בעניני ציבור וחיוק הדת:

- "הדירקטוריון לעניני קרן הישוב ע"י מרכז צעירי אגודת ישראל בליטא" - מכתב ביידיש, בחתימת חברי "מועצת חכמי התורה" בליטא, רבי אהרן בקשט, רבי אברהם יצחק בלוק ורבי יוסף ש' כהנמן. קאנואס [קובנה, שנות התרצ"ו]. • "מכתב גלוי", מאת העסקן האגודאי חיים ישראל איזו מציריך, על התנגדות "אגודת ישראל" ל"מועצה מחוקקת" בארץ ישראל. • "השיבה שופטינו כבראשונה" - קריאה לבחור ברשימה החרדית לועד הקהילה. עם מכתב הרבנים בעל ה"חפץ חיים", רבי מאיר אריק, רבי אברהם מנדל שטיינברג והאדמו"רים מבעל, מגור, מלובלין, ועוד. [צירנובין, תרפ"ו 1926]. • עותק חסר. • "חיוק הדת והאמונה" - כרוז חיוק בשם האדמו"ר רבי ירחמיאל ישראל יצחק מאלכסנדר, נגד קריאת ספרות של "מינות, ניבול ועיגוב", ירושלים, [שנות התרפ"ו בערך]. • שתי מודעות מטעם חסידי באיאן, בקשר לבחירות ב"כולל וואהלין" בירושלים. תרפ"ד (1924) ותרפ"ז (1927). • "התעוררות" - קריאה לתענית דיבור ותפילה לשלום

29

**29. שני דפי "שנה טובה" מפוארים,
ליטוגרפיה מאוירת בדיו מוזהבת - ירושלים,
תרמ"ה - נשלחו למזכירו של מונטיפיורי**

"לשנה טובה יכתב ויחתם" - שני עותקים של דף מפואר, הדפסה ליטוגרפית בדיו מוזהבת, ירושלים, [שנות התר"מ 1880]. דפוס אברהם משה לונץ.

במרכז הדף מדליונים עם איורי מקומות קדושים ומוסדות בארץ ישראל, מסודרים בצורת שושנה: "קבר רחל אמנו", "מערת המכפלה", "קבר שמואל הנביא", "קברי מלכי בית דוד", "בית הכנסת תפארת ישראל", "בהכנסת וביהמ"ד על קבר ר' מאיר בעה"נ", "בהכנסת החדש בחורבת רב יהודה החסיד", "ביהכ"נ של ספרדים מומן רבי יוחנן בן זכאי".

בראש הדף מקום למילוי בכת"י, ובמרכז הדף ברכות לשנה טובה ומקום לחתימת שם השולח.

הדפים נשלחו [כל אחד בנפרד], בשנת תרמ"ה (1885), לעוזרו ומזכירו של השר משה מונטיפיורי, ד"ר אליעזר הלוי, ע"י שנים מתושבי ירושלים (מילוי בכת"י על הדף עצמו): רבי יהודה ליבוש בארינשטיין [מרבני ירושלים, חתן רבי יצחק דוד בירדמן, ממייסדי וראש הישיבה הראשון של ישיבת "חיי עולם"], ור' יששכר לייבניזון פינסקר [חיבר ספר "מוזכרת משה" לכבוד מונטיפיורי, ירושלים תרמ"ה].

כל אחד מהשניים הוסיף מכתב ארוך בכת"י, בצדו הריק של הדף, ובו מבקשים תמיכה כספית במשפחותיהם [בראש מכתבו של לייבניזון, נכתבה כעין קינה על מונטיפיורי, שנפטר באותה שנה].

שני עותקים של [1] דף מקופל לשנים 25 ס"מ. מצב כללי בינוני, נייר יבש ושבר. קרעים ובלאי. אחד הדפים מופרד לשני חלקים במקום הקיפול. בדף השני פיסה מנותקת בשוליים השמאליים.

דף זה לא נרשם אצל ש' הלוי ובמפעל הביבליוגרפיה.

פתיחה: \$600

אין שמירה לתעודה אלא בהדפסה

עשירה היא ירושלים בתעודות וכתבים עתיקים מהתקופה הראשונה - תקופת התחלת הישוב העברי בה. אבל דא עקא, שהעושר היקר הזה מפורד ומפורד הנהו פה ושם, חבילות של נירות עתיקים, כתבי יד שונים, מכתבים ושטרות הנוגעים לקורות ירושלים מלפני מאה או מאתים שנה נמצאים בידי אנשים שונים מעדת הספרדים והאשכנזים שנפלו להם בירושה מאבותיהם ואבות אבותיהם. רוב האנשים האלה אינם יודעים את ערך המסמכים והתעודות הללו וחשיבותם; אינם יודעים ואינם מבינים שכל שורה ושורה מהכתבים האלה, פנינה היסטורית יקרה היא לתולדות ירושלים וא"י בכלל, ולתולדות הישוב העברי בהן בפרט. וכמה מרגליות כאלו אפשר עוד לחזר בחוטי המשי לזכרון בספר, טרם שתאבדנה לגמרי ולא יהיה להן זכר - וכמה מהן כבר אבדו ואינן עוד במציאות.

אבל ישנם בין תושבי ירושלים יהודים ספרדים ואשכנזים היודעים אמנם את ערך הכתבים והתעודות הללו וחשיבותם, ובכל זאת אינם מתחשבים עם בקשתנו, ואינם נותנים לנו אפילו להעתיק את התעודות הללו ולפרסם את ירושלים הספונה וטמונה תחת התנור והכירים עד שתלך לטמיון והעש יאכל אותה בכל פה.

המשמרים האלה משמידים את זכרונותיהם וחוטאים חטא לא יכופר כלפי ההיסטוריה הירושלמית, וגדול עונם מנשוא. חובה קדושה מוטלת על כל איש ואיש, שיש לו או רכש לו תעודה או מכתב ישן, הנוגע לקורות ירושלים, להוציאו ממחבואו הראותו לעין כל, לפרסמו בדפוס אם ע"י עצמו או על ידינו.

פנחס גרייבסקי, מזרח ומערב, שנה ב', חוברת ה' -
חשון תרפ"ט

30. Two Printed Letters by Jerusalem Institutes, 1886 - Bibliographically Unknown

Printed letter by Jerusalem institutes, Erev Rosh Hashana 1886, with stamps and signatures:

- Kol M'Hechal – Letter before Rosh Hashana with a request from philanthropists "in the name of 87 students, Sephardim, Ma'arabim, Yemenites most of whom are orphans and children from needy homes". Beit Midrash Doresh Zion. A letter from the "head of the Mashgichim" Rabbi Yitzchak of Prague and letters of recommendation from "Famous rabbis of our generation", with a stamp of the institution (an illustration of the Western Wall). [Jerusalem, 1886].
- "The generous donors of the nation of the G-d of Avraham! - Sehr geehrter Herr!" – letter printed in Hebrew and German, attached to the calendar of the year 5646 (1886). Stamp of the Etz Chaim Talmud Torah and Yeshiva, stamp designed as the signature of the head of the yeshiva Rabbi "Moshe Nechemya Cohanav", and signatures of the gaba'im Rabbi "Zalman Chaim Rivlin" and Rabbi "Natan Greengart".

2 leaves, c. 28 cm. Varied condition, good to fair. These leaves are bibliographically unknown and are not listed by S. HaLevi.

Opening price: \$300

31. תפלת אזכרה לקיסר רוסיה אלכסנדר השלישי, תרנ"ה

"הזכרה אשר נשאה עדת ישראל יושבת ירושלים... לנשמת אדיר המלכים אלכסנדר בן אלכסנדר השלישי קיסר רוסיה ז"ל בבית הכנסת הגדולה 'בית יעקב' בתוככי ירושלים". ללא ציון שם המדפיס, [ירושלים], תרנ"ה.

הדף נדפס סמוך לפטירתו של קיסר רוסיה אלכסנדר אלכסנדרוביץ' רומנוב, המכונה "אלכסנדר השלישי עושה השלום".

[1] דף מקופל לשניים (עמוד אחד מודפס), 29 ס"מ. מצב טוב. סימני קיפול וקמטים.

אינו ידוע ביבליוגרפית.

פתיחה: \$300

30

30. שני מכתבים מודפסים ממוסדות בירושלים, תרמ"ו - אינם ידועים ביבליוגרפית

מכתבים מודפסים ממוסדות בירושלים, ערב ראש השנה 1886, עם חותמות וחתימות:

- קול מדיכל - מכתב לקראת ראש השנה, ובקשה מנדיבים "בשם שבעה ושמונים תלמידים, ספרדים, מערבים, תימנים, שרובם יתומים ובני עניים". בית מדרש "דורש ציון". מכתב "ראש המשגיחים" רבי יצחק מפראג ומכתבי המלצה "מרבנים מפורסמים בדורינו", עם חותמת המוסד (איור הכותל המערבי). [ירושלים, תרמ"ו 1886].
- "נדיבי עם אלוהי אברהם! - Sehr geehrter Herr!" - מכתב מודפס בעברית ובגרמנית, מצורף לדו"ח השנתי לשנת תרמ"ו. חותמת "תלמוד תורה וישיבת עץ חיים", חותמת בצורת חתימת ראש הישיבה רבי "משה נחמיה כהניו", וחתימות ידם של הגבאים רבי "זלמן חיים ריבלין" ורבי "נתן גרינגארט".

2 דף, כ-28 ס"מ. מצב משתנה, טוב עד בינוני. הדפים אינם ידועים ביבליוגרפית, ואינם מופיעים בספרה של ש' הלוי.

פתיחה: \$300

29. Two Elaborate Shana Tova Leaves - Lithographs Illustrated in Gold Ink - Jerusalem, 1885 - Sent to the Secretary of Montefiore

Leshana Tova Yikatev Veyechatem – two copies of an elegant lithograph in gold ink. Jerusalem, [1880s]. Printed by Avraham Mose Luntz.

In the center appear medallions containing illustrations of holy sites and institutions in Eretz Israel, arranged in the shape of a rose: Rachel's Tomb, Cave of Machpelah, tomb of Shmuel the Prophet, tombs of kings of the House of David, Tiferet Yisrael synagogue, synagogue and hall of Torah study at the tomb of Rabbi Meir Ba'al Haness, new synagogue constructed upon the ruins of the synagogue of Rabbi Yehudah Hachassid, Sephardic synagogue from period of Rabbi Yochanan Ben Zakai.

At the top of the leaf is a space to be filled in handwriting, and in the center of the leaf - greetings for good year and a space for signature.

The leaves were sent [individually], in 1885, to the assistant and secretary of Moses Montefiore, Dr. Eliezer Halevi, by two residents of Jerusalem (completed in handwriting on leaf): Rabbi Yehudah Leibish Berenstein [Rabbi in Jerusalem, son-in-law of Rabbi Yitzchak David Biederman, among the founders and first Rosh Yeshiva of Yeshivat Chayei Olam], and Rabbi Yisachar Levinson Pinsker [author of Mazkeret Moshe written in honor of Montefiore. Jerusalem, 1885].

Each of the two added a lengthy handwritten letter, on the blank side of the page, in which they request financial assistance for their families [at the head of Levinson's letter, lamentation on Montefiore, who passed away that year].

Two copies of [1] leaf folded into two. 25 cm. General condition - fair, dry and brittle paper. Wear and tears. One leaf is separated into two at the fold. On the second leaf – a detached snippet on left margin.

This leaf is not listed by S. HaLevi or in the Bibliography Institute.

Opening price: \$600

32. Prayer Leaf in Honor of the Turkish Sultan Abdul Hamid II

Single leaf, "The prayers held every day... on behalf of the Rabbi of the Ashkenazi community Rabbi Shmuel Salant". Without name of printer [Jerusalem, 1898?].

Prayer in honor of "The Sultan Abdul Hamid here, his glory and kingdom shall rise...send you angel before our kingdom's army who fight their enemies out of love for their native country, subjugate their enemies under the Sultan's feet...". Printed in green ink, in a decorative frame. The date is according to the record of the Bibliography Institute, but it may have been printed several years previously and it refers to battles led by the Sultan against the Armenian people.

[1] leaf, 32 cm. Good condition. Creases, Folding marks. Few stains. Minor tear.

Opening price: \$500

32

33. אוסף כרוזים - "חסידות" - ירושלים

אוסף כרוזים ומודעות מודפסות, ירושלים, שנות התר"צ-תש"ד בערך.

- מודעות לקבלת פנים לאדמו"רים ורבנים: האדמו"ר רבי דוד מסוכוטשוב; רבי יעקב מאיר בידרמן (חתן האדמו"ר מגור); האדמו"ר רבי יעקב אלימלך פאנעט אב"ד דעעש; האדמו"ר רבי חיים האגער מקאסוב; האדמו"ר רבי מרדכי שלום יוסף פרידמן מסדיגורא-פשמישל. • מודעות אבל והספדים על פטירת רבי יחזקאל פאנעט אב"ד דעעש; האדמו"ר מדרהוביץ; רבי יעקב יחזקיה גרינוואלד אב"ד פאפא. • קריאה לתפילה לרפואת האדמו"ר רבי מרדכי יוסף אלעזר מראדוין. • הנחת אבן הפינה לבית המדרש דחסידי סלונים. • מכתב האדמו"ר ריי"צ מליובאוויטש להקמת "חברת תהלים עולמית". תש"ב (1942). • "שאלו שלום ירושלים" - פולמוס על יום הצום והתפילה העולמי, שהוכרז ע"י גדולי האדמו"רים, בעיצומה של השואה. סיון תש"ד (1944).

13 פריטים, גודל ומצב משתנה.

פתיחה: \$250

31

31. Memorial Prayer for the Russian Emperor Alexander III, 1894

"Memorial by the Jewish community living in Jerusalem... for the soul of the most powerful king Alexander son of Alexander III, Russian Emperor in the Great Synagogue Beit Ya'akov in Jerusalem". Without name of printer, [Jerusalem], 1894.

The leaf was printed soon after the death of the Russian Emperor Alexander Alexandrovich Romanov, known as "Alexander III the peacemaker". [1] leaf folded in two (one printed page), 29 cm. Good condition. Folding marks and creases.

Bibliographically unknown.

Opening price: \$300

32. דף תפילה לכבוד הסולטן הטורקי עבד אל-חמיד השני

דף בודד, "הרינה והתפלה הנערכת בכל יום... מטעם הרב לעדת האשכנזים שמואל סלאנט נ"י". ללא ציון שם המדפיס, [ירושלים, תרנ"ח?].

תפלה לכבוד "גאזי שולטן עבד אל חמיד כאן, ירום הודו ותנשא מלכותו... שלח מלאכך לפני צבא ממלכתנו הלוחמים כיום מול אויביהם באהבת ארץ מולדתם, הדבר נא את אויבם תחת רגלי השולטן...". נדפס בדיו ירוקה, במסגרת מעוטרת. התיארוך על-פי הרישום ב"מפעל הביבליוגרפיה", אך אפשר כי נדפס שנים ספורות קודם לכן ומתייחס למערכות שניהל הסולטן נגד העם הארמני.

[1] דף, 32 ס"מ. מצב טוב. קמטים. סימני קיפול. מעט כתמים. קרע קל.

פתיחה: \$500

34b

34. Huge Collection of Proclamations and Printed Paper Items - Charedi Jewry

Huge collection of proclamations, wall notices (pashkevlim), brochures and printed items. Jerusalem, 1940s, 50s and 60s.

Very varied collection composed of wall notices, brochures, protest and polemic proclamations, of the various struggles Charedi Jews led at the time of the establishment of the State of Israel and during the following years. Amongst them: struggles against the National Committee and the Zionist movement, protests against the Mizrahi movement and its leaders, internal Charedi skirmishes and religious struggles [Shabbat desecration by the Egged company, autopsies, the attitude towards Yemenite Jews in the immigrant camps, mixed swimming pools in Ramat Gan and in Jerusalem, Eden and Edison cinema houses, conscription of women to the IDF, etc.]; proclamations on kashrut issues, educational institutes, modesty, secular studies, participation in election, struggle of shechita in Jerusalem and other topics; notices for various events, gatherings and eulogies, sermons and celebrations.

Over 460 items. Varied size and condition.

Opening price: \$500

34a

34. אוסף ענק של כרוזים ופריטי נייר מודפסים - היהדות החרדית

אוסף ענק של כרוזים, פשקווילים, עלונים ופריטי דפוס. ירושלים, שנות הארבעים, החמישים והששים של המאה ה-20. אוסף מגוון מאד, כולל פשקווילים, עלונים, כרוזי מחאה ופולמוס, במאבקי השונים של היהדות החרדית עם קום המדינה ובשנים שלאחר מכן, ביניהם מאבקים נגד ה"יועזר הלאומי" והתנועה הציונית, מאבקים נגד תנועת ה"מרחי" ואישיה, מאבקים פנים חרדיים ומאבקים דתיים נחילולי שבת ע"י חברת "אגד", ניתוחי מתים, היחס ליהודי תימן במחנות העולים, בריכות לשחיה מעורבת ברמת גן ובירושלים, בתי הקולנוע "עדן" ו"אדיסון", גיוס נשים, ועוד; כרוזים בענייני כשרות, מוסדות חינוך, צניעות, לימודי חול, השתתפות בבחירות, מאבקי השחיטה בירושלים, נושאים נוספים; מודעות על אירועים שונים, עצרות התעוררות ומספד, דרשות וחגיגות.

למעלה מ-460 פריטים. גודל ומצב משתנים.

פתיחה: \$500

34c

33

33. Collection of "Chassidut" Proclamations - Jerusalem

Collection of printed proclamations and notices, Jerusalem, c. 1930-1944.

For a complete list, please see the Hebrew description. 13 items, varied size and condition.

Opening price: \$250

36b

36. אוסף כרוזים - היהדות החרדית בהקמת המדינה

אוסף כרוזים מחוגי החרדים בירושלים, בתקופת קום המדינה: קריאה לשלום עם הערבים, מחאה נגד הקמת המדינה, ועוד. אוסף מגוון ומעניין. בין הכרוזים: • "סטלינגרד - המנהיגים הציונים מתכוננים להפוך את ירושלים לסטלינגרד שניה...", כרוז מתקופת ההפוגה במלחמת העצמאות, הקורא "להכריז על שלום ולוותר על המדינה". • פתקית נוספת, כנראה מאותה תקופה, "אנו לשלום...". • "שאלו שלום ירושלים" - קריאה להכרזה על ירושלים כ"עיר שקטה" (נייטרלית), מאת "ועדת המצב שע"י העדה החרדית". • כרוזים בעניין גיוס בני ישיבות לארגוני ההגנה ולצה"ל, ביניהם: "תשובה גלויה" - כרוז בעניין דעתו האמיתית של הרב קוק על גיוס בני ישיבות [בשם הרב חרל"פ, נגד דעת בנו הרצי"ה]. • טופס עצומה [עם מקום ריק לחתימות] למחאה נגד "שלטון של מינים" ו"על חוצפתם לכנות את המדינה בשם 'מדינת ישראל'...". ירושלים, אלול תש"ח [1948]; ועוד.

21 פריטי נייר, גודל ומצב משתנים.

פתיחה: \$250

36a

35. Large Collection of Proclamations and Pashkevilim (Wall Notices) - Neturei Karta in Jerusalem - Establishment of the State of Israel

Large collection of proclamations and pashkevilim, by the Neturei Karta of the Edah HaCharedit in Jerusalem, most from 1939-1948. Approximately 100 items. An important collection, reflecting upon the struggle of the Neturei Karta against the Zionist movement and its supporters, during the last stages of the establishment of the State of Israel.

Approximately 100 paper items, varied size and condition.

Opening price: \$400

35

35. אוסף גדול של כרוזים ופשוטילים - "נטורי קרתא" בירושלים - הקמת המדינה

אוסף גדול של כרוזים ופשוטילים, מאת קבוצת "נטורי קרתא" של העדה החרדית בירושלים, רובם בין השנים תרצ"ט-תש"ח [1939-1948]. כמאה פריטים. אוסף חשוב, המשקף את מאבקם של אנשי "נטורי קרתא" בתנועה הציונית ובתומכיה, בשלבי התגבשותה והקמתה של מדינת ישראל. כמאה פריטי נייר, גודל ומצב משתנים.

פתיחה: \$400

38. הרב קוק - אוסף כרוזים ומודעות

אוסף כרוזים ופריטי נייר מודפסים - רבי אברהם יצחק הכהן קוק. • דגל ירושלים - מכתב חזר. עלון מודפס מאת הרב קוק. ירושלים, תרפ"א [1921]. • קריאה מאת הרב קוק להצביע לרשימה ח - רשימת המורחי הצעיר. ירושלים, תרפ"ט [1929]. • "הרב קוק וכדור הרגל". הוספה לקול ישראל. [ירושלים, תרצ"ד]. • "כרוז" מאת הרב קוק - בקשה לשאת תפילה ביום משפטו של אברהם סטבסקי. [ירושלים, תרצ"ד]. • "ברור דברים לעמדת... הבד"צ של 'הועד האשכנזי' ואגודת ישראל... לענין 'משפט הרצח'...", כרוז מאת רבי שמחה בונם ווערנער. ירושלים, תרצ"ב. • "אל היהדות החרדית הנאמנה" - מחאה נגד "כתב פלסטר" שהופץ על הרב קוק. [ירושלים, תרצ"ד?]. • מכתב בקשה לתמיכה ב"ישיבה המרכזית". נייר מכתבים רשמי של הרב קוק, עם חותמתו ותצלום חתימתו. ירושלים, תרצ"ד. • להצלת התורה - כרוז מאת הרב קוק ורבי אבא יעקב הכהן ברוכוב. [ירושלים], אלול תרצ"ב. • מודעת אבל על פטירת הרב קוק, ישיבת "תורת ירושלים". ירושלים, ג' אלול תרצ"ה.

מצורף: • דף בכת"י, "רשימת התורמים לטובת המטבח ליד הישיבה 'מרכז הרב' בירושלים", בבית הכנסת של החסידים בבת-ים, תש"ז.

10 פריטים. גודל ומצב משתנים.

פתיחה: \$250

37

37. הרב קוק - אוסף כרוזים ומודעות

אוסף גדול של כרוזים ומודעות בנושאים שונים הקשורים לרב קוק. מודעות בנושאי כשרות, חינוך, ארץ ישראל ועוד, מטעם הרב קוק; מודעות אבל על פטירתו, הספדים ואזכרות לזכרו; ועוד. 34 פריטי נייר מודפסים. גודל משתנה, מצב כללי טוב. קרעים במספר דפים.

פתיחה: \$250

37. Rabbi Kook - Collection of Proclamations and Notices

Large collection of proclamations and notices of various topics connected to Rabbi Kook. Notices regarding Kashrut, education, Eretz Israel, etc. on behalf of Rabbi Kook. Notices of his death, eulogies and Azkarot in his memory, etc.

34 printed paper items. Varied size, overall good condition. Tears on several leaves.

Opening price: \$250

36. Collection of Proclamations - Charedi Jewry at Time of the Establishment of the State of Israel

Collection of proclamations composed by Charedi Jerusalem circles, at the time of the establishment of the State of Israel: A call for peace with the Arabs, protest against the establishment of the State of Israel, etc.

Interesting varied collection. Among the proclamations: • Stalingrad – The Zionist leaders are planning to make Jerusalem into a second Stalingrad..., a proclamation for the time of a temporary truce during the Israel War of Independence, calling to "Announce peace and relinquish the State". • Another note, apparently from the same times, "We are for peace...". • "Sha'alu Shelom Yerushalayim" – call for announcing Jerusalem as a "Quiet City" (neutral), by the "Vaadat HaMatzav of the Edah HaCharedit". Proclamations regarding the recruitment of yeshiva students to the Haganah and to the IDF, including an "Open Response" – a proclamation with the truthful opinion of Rabbi Kook concerning the recruitment of yeshiva students [opposing the opinion of his son, Rabbi Zvi Yehuda]. • Petition form [with empty space for signatures] protesting the "Government of Heretics" and "their chutzpah to call the country by the name of the State of Israel...". Jerusalem, Elul 1948; etc.

21 paper items, varied size and condition.

Opening price: \$250

39

39. Two Printed Derisive Pamphlets against Rabbi Kook - Jaffa and Jerusalem, 1920-1922

Two printed derisive pamphlets, by Jerusalem zealot circles, against Rabbi Kook.

- Kol Koreh MeHeichal, "A notice and a revoking of the rabbinical position of Rabbi Avraham Yitzchak HaCohen Kook". Published by The Holy Association of the City of Jerusalem. Jerusalem, [1920]. Protesting the appointment of Rabbi Kook as Rabbi of Jerusalem. Also includes: "Open protest", with 31 signatures and a copy of a letter sent by the Jerusalem rabbis to Rabbi Kook and a copy of a letter of protest to the managers of the Etz Chaim Yeshiva.

[4] pages. 32 cm. Fair condition, tears and folding marks.

39. שני קונטרסי נאצה מודפסים נגד הרב קוק - יפו וירושלים, תר"פ-תרפ"ב

שני קונטרסי נאצה מודפסים, מחוגי קנאי-ירושלים, נגד הרב קוק. • קול קורא מהיכל, "מודעה וביטול כתר הרבנות מה"ר אברהם יצחק הכהן קוק שליט"א". בהוצאת "אגודת הקדש בעיר הקדש ירושלים". ירושלים, [תר"פ 1920]. מחאה נגד מינויו של הרב קוק לרבה של ירושלים. כולל גם: "מחאה גלויה", עם שלושים ואחת חתימות, והעתק מכתב ששלחו רבני ירושלים לרב קוק, והעתק מכתב מחאה למנהלי ישיבת "עץ חיים".

[4] עמ'. 32 ס"מ. מצב בינוני, קרעים וסימני קיפול.

- "פורים-רב מטעם ושיף-רבי לעיה"ק ירושלים ואגפיה ולעיה"ק יפו ואגפיה", יצא לאור ע"י "חברת אנדרלמוסיה באה לעולם". יפו, תרפ"ב 1922]. חוברת היתולית לפורים, עם התלוצצויות על מוסדות הישוב החדש. כינוי ה"פורים רב" בראש החוברת מכון לרב קוק, בתוך החוברת נכתבו דברים נוספים נגדו. 22 עמ' נחסר דף בסוף].

23 ס"מ. מצב בינוני, כתמים, קרעים משוקמים. כריכה חדרשה.

פתיחה: \$300

38

38. Rabbi Kook - Collection of Proclamations and Notices

Collections of printed proclamations and paper items – Rabbi Avraham Yitzchak HaCohen Kook.

For a complete list, please see the Hebrew description. 10 items. Varied size and condition.

Opening price: \$250

- "Purim-Rabbi and Shiff-Rabbi of the Holy City of Jerusalem and its region and the Holy City of Jaffa and its region. [Jaffa, 1922]. Humorous booklet for Purim, ridiculing the institutions of the new settlement. The nickname "Purim Rabbi" at the beginning of the booklet alludes to Rabbi Kook and it contains more words of opposition. 22 pages [one leaf at the end is missing].

23 cm. Fair condition, stains, restored tears. New binding.

Opening price: \$300

40. אוסף ספרים מדפוס ירושלים

אוסף מגוון של ספרים חשובים מדפוס ירושלים במאה ה-19, מהשנים תר"ג-תרמ"ו.

- ספר דברי יוסף - תבואות הארץ, רבי יהוסף שוורץ, ירושלים, תר"ג 1843. דפוס ישראל ב"ק. ש' הלוי מס' 17. • כרוך עם: ספר דברי יוסף - חלק התשובות (חלק שלישי ורביעי), רבי יהוסף שוורץ, ירושלים, תרכ"ב 1862. דפוס ישראל ב"ק. ש' הלוי מס' 62. • ספר מלאכי קדש, פיוטים ותחנונות, ופירוש מהבעש"ט על פרק ק"ז בתהלים. ירושלים, תרכ"ב 1862. דפוס רבי ישראל ב"ק. ש' הלוי מס' 66. • ספר שבילי דוד - קול קורא נגד רוח הזמן, רבי דוד יהודה זילברשטיין, ירושלים, תרכ"ג 1863. ש' הלוי מס' 84. • ספר שבט מוסר, ירושלים, תרכ"ג 1863. ש' הלוי מס' 85. • ספר הישר, תוכחת מוסר, ירושלים, תרכ"ד 1864. ש' הלוי מס' 97. • ספר שארית בנימין, חלק שני, ירושלים, תרל"ה 1875. דפוס ניסן ב"ק. ש' הלוי מס' 255. • ספר דת יהודית, דינים והלכות לנשים בלאדינו, רבי אברהם לארדור ורבי יצחק הלוי, ירושלים, תרל"ח 1878. דפוס אליהו ומשה חי ששון. ש' הלוי מס' 303. • ספר נר משה, קבלה על התורה מרבי שמשון, עם מגילת סרגוסה. ירושלים, תרמ"ב 1882. דפוס ר' יצחק גאשציני. ש' הלוי מס' 407. • ספר יגל יעקב, פזמונים בעברית ובלאדינו, רבי יעקב חי בורלא, ירושלים תרמ"ה 1885. דפוס אג"ן ור"ש צוקרמן, שער מוחבב. ש' הלוי מס' 500. • ספר חוקות עולם, הלכות כלאים, רבי משה נחמיה כהנוב, ירושלים, תרמ"ו 1886. דפוס סלומון. ש' הלוי מס' 551. • משנת עולם קטן - מסכת נתוח, עניני אנטומיה, ד"ר בנימין שרשבסקי ור' יחיאל מיכל פינס, ירושלים, תרמ"ו 1886. דפוס אברהם משה לונץ, ש' הלוי 558.

12 ספרים ב-11 כרכים, גודל ומצב משתנים.

פתיחה: \$600

40

41. ספר הזהר, ירושלים תר"ד - סט שלם - חתימות

זהר על התורה, מהתנא האלקי רבי שמעון בר יוחאי. חלק א', בראשית, ירושלים, [תר"ד 1844]. חלק ב', שמות, ירושלים, [תר"ה 1845]. חלק ג' וד', ויקרא, במדבר-דברים, ירושלים, [תר"ו 1846]. חמשה שערים. איור הכותל המערבי וירושלים בארבעה שערים. בשלשת הכרכים: חתימות ורישומי בעלות של רבי מרדכי מגיד בן רבי אברהם ז"ל, ושל בנו רבי אריה צבי בן רבי מרדכי ז"ל.

3 כרכים, סט שלם - [6], רבב, ב-יט דף; רעט דף; קטו; [1], קיז-שיח דף. כ-20 ס"מ. נייר איכותי. מצב כללי טוב, במספר דפים פגעי עש ובלאי (משוקמים), בדפים האחרונים שבכרך ג', פגעי בלאי בשוליים. כריכות מחודשות, עם חלקים מכריכות העור המקוריות, עם הטבעת עיטורים.

41

ש' הלוי, מס' 22, 27, 35. בחלק ג' נדפסה בשער, גימטריא המתאימה לשנת תר"ד, אולם בקולופון "התנצלות המגיד" שבסוף הספר, מתאימה הגימטריא לשנת תר"ו.

פתיחה: \$500

42. תיקוני זוהר - ירושלים, תר"ד

ספר תיקוני זוהר, עם הגהות ופירושים. ירושלים, תר"ד [1844]. מכבש הדפוס משאת משה ויהודית, דפוס ישראל בן אברהם [ב"ק].

שני שערים. השער השני מפורט ובמרכזו איור ירושלים בתחרית עץ. בסוף נוספה תפילה מאת "מוהר"ש שרעאב"י" (ר' שלום שרעבי).

[3], קסד, [1] דף. 20.5 ס"מ. מצב טוב, נייר איכותי, כתמים, סימני עש. כריכת חצי-עור מקורית, עם פגמים.

מהספרים הראשונים שנדפסו בירושלים. ש' הלוי, מס' 26.

פתיחה: \$250

42. Tikunei Zohar - Jerusalem, 1844

Tikunei Zohar, with glosses and commentaries. Jerusalem, 1844. Printing press of Masat Moshe and Yehudit, printed by Israel ben Avraham [Back].

Two title pages. The second title page includes details, with a wood-engraving illustration of Jerusalem in the center. A prayer by Rabbi Shalom Sharabi was added at the end.

[3], 164, [1] leaf. 20.5 cm. Good condition, high-quality paper, stains, worm marks. Original semi-leather cover, with damages.

One of the first books printed in Jerusalem. S. HaLevi, No. 26.

Opening price: \$250

42

41. Sefer HaZohar, Jerusalem, 1844 - Complete Set - Signatures

Zohar on the Torah, by the Tanna Rabbi Shimon Bar Yochai. Part 1, Bereshit. Jerusalem, [1844]. Part 2, Shemot. Jerusalem, [1845]. Parts 3-4, Vayikra, Bamidbar-Devarim. Jerusalem, (1846). Five title pages. Illustration of the Western Wall and Jerusalem upon four title pages.

Three volumes with signatures and ownership inscriptions of Rabbi Mordechai Magid ben Rabbi Avraham, and of his son Rabbi Aryeh Zvi ben Rabbi Mordechai.

3 volumes, complete set – [6], 252, 2-19 leaves; 279 leaves; 115; [1], 117-318 leaves. Approximately 20 cm. High-quality paper. Overall good condition, worm damage and wear (restored) to several leaves, wear damages to margins of last leaves of Volume 3. Renewed bindings, with parts of the original leather bindings, with embossed adornments.

S. HaLevi, no. 22, 27, 35. Printed on the title page of Part 3 is a gematriya of the year 1844, but on the colophon, in the "Proofreader's apology" at the end of the book, the gematriya matches the year 1846.

Opening price: \$500

44

44. Collection of Books Concerning the Shemita Year and the Controversy Over the Heter Mechira

A collection of rare books and pamphlets concerning the shemita year.

For a complete list, please see the Hebrew description. 5 pamphlets. Varied size and condition. 4 of the items include bindings.

Opening price: \$500

43. Idra Zuta - Jerusalem, 1885 - Elaborate Miniature

Seder Idra Zuta, for Lel Hoshana Raba and for Lel Lag Ba'Omer Hillula of Rashbi. Jerusalem, [1885]. Miniature edition.

On Leaves [2-3] is an approbation (Empfehlung) in German by Jerusalem rabbis Rabbi Refael Meir Panigel and Rabbi Ya'akov Shaul Elyashar, to Rabbi Yitzchak Badahav who printed the book.

[3], 2-104 leaves. 7 cm. Very-good condition. The title page is pasted to the empty page on the back of leaf [2]. Gilt edges. Elaborate leather binding adorned with gold embossments, very-good condition.

S. HaLevi, no. 491.

Opening price: \$250

43

44. אוסף ספרים בעניני שנת השמיטה ופולמוס "היתר המכירה"

אוסף ספרים וקונטרסים נדירים, בעניני שנת השבע שנת השמיטה:
 • **דבר השמיטה**, מכתבי רבני ירושלים נגד "היתר המכירה". רבי אליעזר אליהו וולנשטיין. ירושלים, תרמ"ט 1889. ש' הלוי מס' 648. חתימת רבי "דוב אריה ריטער" [תרט"ו-תרצ"ו, אב"ד רוטרדם ומגדולי התורה הנודעים בהולנד]. • **מאמר על ענין השביעית בזמן הזה**, לרמ"ה [רבי מאיר הלוי לוין]. ברדישוב, [תרמ"ט] 1888. [בעד ה"היתר מכירה" - נגד מאמר זה יצאו קונטרסי הפולמוס: "דבר בעתו" ו"קדושת ארץ ישראל בזמן הזה", ירושלים תרמ"ט]. • **קונטרס בדין השמיטה**, בזמן הזה. רבי אריה לייב ראשקעס. ירושלים, עת"ר 1910. • **תוספת שביעית**, דיני שמיטת כספים ופרובול. רבי יצחק באדהב. ירושלים, תרנ"ו 1896.
 • **שביעית באדמת הפקר**, ברור הלכה מאת הרב משה צבי נריה. תל אביב, תשי"א (1951).

5 קונטרסים. גודל ומצב משתנה. 4 מהם בכריכות.

פתיחה: \$500

43. אדרא זוטא - ירושלים, תרמ"ה - מיניאטורה מפוארת

סדר אדרא זוטא, לליל הושענא רבה וליל ל"ג לעומר הלולא דרשב"י. ירושלים, [תרמ"ה 1885].

ספר בפורמט מיניאטורי.

בדפים [2-3] הסכמה ("Empfehlung") בגרמנית מרבני ירושלים רבי רפאל מאיר פאניזל ורבי יעקב שאול אלישר, לרבי יצחק בדאהב שהדפיס את הספר.

[3], ב-קד דף. 7 ס"מ. מצב טוב-מאד. דף השער מודבק לעמוד הריק שבגב דף [2]. חיתוך דפים מזהב. כריכת עור מפוארת ומעוטרת בהטבעות זהב, במצב טוב-מאד.

ש' הלוי, מס' 491.

פתיחה: \$250

46. חמש חוברות מודפסות - אגודות בירושלים - חתימות

- "חברה הרכבת הישוב לכנסת ישראל", חוברת מודפסת, תעודת חבר עם תקנות האגודה "נוסדה לבנין בתים ע"י תשלומים קלים". ירושלים, תרנ"א [1891]. שני עותקים, באחד מהם מילוי בכת"י לחבר "ר' אליהו האניג", ובשני לחבר "ר' ישעי' ב"ר ישעי' ממורץ". בסוף החוברות חתימות הגבאים רבי יוסף ריבלין ורבי נסים אלישר.
- "העתק פנקס הגדול, מחברת לינת הצדק וביקור חולים", חוברת מודפסת, תקנות החברה שנוסדה "ע"י חסידי ביהמ"ד אוהל יצחק אשר לכולל אונגארין". ירושלים, [תרנ"ח 1897]. שני עותקים. בסוף אחד העותקים חתימות וחתימות אנשי החברה.
- תקנות ועד העדה של עדת האשכנזים בירושלים. דפוס העברי, [ירושלים, שנות התר"פ?]. [גליון שלא נחתך בדפוס]. לא נרשם במפעל הביבליוגרפיה.

5 חוברות מודפסות, גודל ומצב משתנים.

פתיחה: \$300

46. Five Printed Booklets - Jerusalem Associations - Signatures

- Society for Extending the Settlement of Kneset Yisrael", printed booklet, membership certificate with the regulations of the society "Established to build housing with convenient payments". Jerusalem, 1891. Two copies, one completed by hand for the member "R' Eliyahu Honig", and the second for the member "R' Yeshaya ben Rabbi Yeshaya of Mezritch". At the end of the notebooks are signatures of the gaba'im Rabbi Yosef Rivlin and Rabbi Nissim Elyashar.
- "Copy of the large notebook, of Linat Tzedek and Bikur Cholim", a printed booklet, regulations of the society established "by the Chassidim of the Beit Midrash Ohel Yitzhak affiliated with Kollel Ungarin". Jerusalem, [1897]. Two copies. At the end of one copy are signatures and stamps of the society members.
- Regulations of the committee of the Jerusalem Ashkenazi community. Ha'Ivri printing press, [Jerusalem, 1920s?]. (Unopened at printing). Not recorded in the Bibliography Institute.

5 printed notebooks, varied size and condition.

Opening price: \$300

46

ציורים. • שפתי כהן. מכתבי רבי אברהם יצחק הכהן קוק, אודות ישיבת "תורת כהנים הכללית". עברית, יידיש ואנגלית. [נחשון תרפ"א 1920].

13 ספרים וחוברות ב-9 כרכים. גודל ומצב משתנה.

פתיחה: \$500

45. Collection of Books from Eretz Israel - Institutes, Polemic and Research

Varied collection of Eretz-Israeli books, including books of institutes and polemic books, 1883-1920. For a complete list, please see the Hebrew description. 13 books and booklets in 9 volumes. Varied size and condition.

Opening price: \$500

45

45. אוסף ספרי ארץ ישראל - מוסדות, פולמוס ומחקר

אוסף מגוון של ספרי ארץ ישראל, הכולל ספרי מוסדות, וספרי פולמוס. [המאה ה-19/20].

- ספר התקנות, הסכמות ומנהגים. ירושלים, תרמ"ג 1883. ש' הלוי מס' 43. • אמת מארץ, שש חוברות פולמוס [מאת רבי יחיאל מיכל פינס]. ירושלים, תרנ"ד-תרנ"ה 1894-1895. (חסר 1 דף, בסוף חוברת ה'). • ברית עולם קמא. רבי עקיבא יוסף שליונגר. ירושלים, תר"ץ 1890. ש' הלוי מס' 697. • ברית עולם קמא, הוצאה שניה עם הוספות. ירושלים תרס"ב 1902. • ספר החשבון והמפעל, ספר ה', דו"ח ועד קהילת יפו, אלול תרנ"ג-אלול תרנ"ד. (עם מאמר קדמוניות הערבים). ירושלים, תרנ"ד 1894. לא נרשם בתקליטור מפעל הביבליוגרפיה. • מעשה אבות - כינוס לצדיקים. מכתבי הרבנים נגד בתי הספר. ירושלים, תרס"א 1901. • תפארת ירושלים ואמרי שפ"ר. צפת, תרע"ג 1913. • ספר ישיבת תורת חיים הכללית. עברית ואנגלית. ירושלים, שנות התר"ס. חתימת ידו של רבי יצחק וינוגרד. חלק מהדפים בהדפסה צבעונית עם

48. מאמר שברי לוחות לרמ"ע מפאנו - צפת, תרכ"ד - חתימות רבי עזרא יוסף שעיו, מרבני ארם-צובה

מאמר שברי לוחות, מאת רבי מנחם עזריה [הרמ"ע] מפאנו. עם: פסק דין 'ימין ה' רוממה' מרמ"ע מפאנו, ודרוש מאת רבי שלמה אלקבץ. צפת, שנת הרמ"ע מפאנו וצלה"ה [תרכ"ד 1864]. מהדורה ראשונה.

מאמר שברי לוחות הוא המאמר העשירי מחיבורו של הרמ"ע "עשרה מאמרות" [בספר "עשרה מאמרות" (ונציה ש"ז ועוד) נדפסו רק שלושה מאמרים. מאמרים אחרים נדפסו בנפרד בזמנים שונים]. המאמר שלפנינו נדפס כאן לראשונה מתוך "כתב יד ישן נושן" שהיה בידי רבי שמואל העליר אב"ד צפת ומו"ל הספר. לפני פסק הדין 'ימין ה' רוממה' הקדמה מאת רבי שמואל העליר. בעמוד האחרון: "מכת"י מהרח"ו [ר' חיים ויטאל]... וז"ל: מצאתי מכת"י מורי [ר' יצחק לוריא] וזה"ה...".

בשער חתימות "הצעיר עזרא יוסף עבאדי המכו' שעיו ס"ט" - הגאון רבי עזרא יוסף עבאדי שעיו (תר"ל-תרצ"ט), מגדולי רבני דייני ארם-צובה (חאלב), על מצבתו נכתב: "כל ימיו עסק בתורה וחידש כמה חידושים בש"ס ופוסקים בפרד"ס בבינה עמוקה וסברה ישרה, למד ולימד הרבה בישראל... העמיד תלמידים הרבה מורי הוראות דייני... דין מצוין לאמתה של תורה כל רז לא אניס ליה בנסתר ובנגלה לו נגלו סתרי תורה רב רבנן ר"מ בעיית ארם צובא... ארי שבחבורה עמוד הימני פטיש החוק".

[1], כא דף. 18 ס"מ. מצב טוב-בינוני. כתמים ובלאי, רישומי עפרון. פגמים בכריכה.

פתיחה: \$350

last page: "From the manuscript of the Maharchu [Rabbi Chaim Vital]... and this is what it says: I found a manuscript by my Teacher [Rabbi Yitchak Luria]..."

On the title page are signatures: "Ezra Yosef Abadi called Shayo" Rabbi Ezra Yosef Abadi Shayo (1870-1939), a leading dayan and rabbi in Aleppo (Halab). On his tombstone is the inscription: "All his days he studied Torah and produced novellae on the Talmud and Poskim according to Pardess (Pshat, Drash, Remez and Sod) with deep wisdom and straight logic, he studied and taught...many disciples who later became Torah authorities and dayanim..."

[1], 21 leaves. 18 cm. Good-fair condition. Stains and wear, pencil inscriptions. Damages to binding.

Opening price: \$350

אברהם אהרן הלוי פראג, רבי יחיאל מיכל טיקוצינסקי, ועוד. בדפים הריקים הבאים, [5] עמ' בכת"י וחתימות רבנים וגבאים (הנוכרים לעיל ועוד), שטרות חוב והסכמים בענייני החלק בשכונה, העברת בעלות מר"מ צוובנער לר' מאיר אדלר ומיתומי ר"מ אדלר לבעלות שלישית (מהשנים תרס"ט-תרפ"ב).

3-12, [1] עמ' (דף השער חסר) + [5] עמ' כת"י. 21 ס"מ. מצב טוב, כתמים ובלאי. כריכת קרטון בלויה ומנותקת.

פתיחה: \$300

47. Book of Regulations of the Sha'arei Chesed Society - Jerusalem, 1909 - Handwriting and Signatures of Jerusalem Rabbis

The Sha'arei Chesed society for construction of houses in Jerusalem. Printed booklet, with the society's objectives and regulations. Jerusalem, 1909. [Levy&Partners printing press].

This booklet was published in honor of the construction of the Sha'arei Chesed neighborhood that same year. A printed "membership certificate" of the member R. Mordechai Tzvebner filled in by hand appears on the last leaf, after a list of the objectives and regulations of the society. The certificate is signed by the Gabai and managers of the society including leading Jerusalem rabbis: the signature of Rabbi Yosef Chaim Sonnenfeld, signatures of Rabbi Eliyahu Romm, Rabbi Aryeh Leib Bahararad, Rabbi Avraham Aharon HaLevi Prague, Rabbi Yechiel Michel Tikochinsky, etc.

On the following leaves are [5] handwritten pages with signatures of rabbis and Gaba'im (those mentioned above and more), promissory notes and agreements concerning a plot in the neighborhood, transferring ownership from Rabbi M. Tzvebner to Rabbi Meir Adler and from the orphans of R. Meir Adler to the ownership of a third party (from 1909-1922).

3-12, [1] (missing title page) + [5] handwritten pages. 21 cm. Good condition, stains and wear. Worn detached cardboard binding.

Opening price: \$300

47

47. ספר תקנות חברת "שערי חסד" - ירושלים, תרס"ט - כת"י וחתימות רבני ירושלים

חברת "שערי חסד" לבנין בתים בירושלים. חוברת מודפסת, עם מטרות ותקנות החברה. ירושלים, תרס"ט [1909]. [דפוס לעווי ושותפיו].

חוברת זו יצאה לאור לקראת בנייתה של שכונת "שערי חסד" באותה שנה. בדף האחרון, לאחר פירוט מטרות החברה ותקנותיה, מופיעה "תעודת חבר" מודפסת עם מילוי בכת"י לחבר ר' מרדכי צוועבנער, עם חתימותיהם של גבאי ומנהלי החברה, ביניהם מגדולי רבני ירושלים: חתימת הגאון רבי יוסף חיים זוננפלד, וחתימות רבי אליהו ראם, רבי אריה לייב בהרר"ד, רבי

49

49. Vayikra with the Chida's Commentary - R. Yisrael Back's Printing Press - Safed, 1833

Vayikra, Third of the Five Books of the Torah, with Haftarat, Rashi commentary, Ba'al HaTurim and Siftei Chachamim, and with the Chida's commentary "Nachal Kedumim" on the Torah and "Nachal Sorek" on the haftarat. Safed, [1833]. Printed by Rabbi Yisrael Back of Berdychiv. Some of the words on the title page are printed in red ink. This copy is missing "Shir HaShirim". This is the second or third book printed by Rabbi Yisrael Back in Safed. The other volumes of this chumash are unknown, and possibly only the volume of Vayikra was printed. Simultaneously, Back printed another edition without the Chida's commentary. [About this edition see: M. Benayahu, "Bet Defuso shel R. Yisrael Back Be'Tzfat", Areshet,

49. ספר ויקרא עם פירושי החיד"א - דפוס ר' ישראל ב"ק - צפת, תקצ"ג

ספר ויקרא, חלק שלישי מן חמשה חומשי תורה, עם ההפטרות, פירוש רש"י, בעל הטורים ושפתי חכמים, ועם פירושי החיד"א "נחל קדומים" על התורה ו"נחל שורק" על ההפטרות. צפת, [תקצ"ג 1833]. דפוס רבי ישראל ב"ק מברדיטשוב.

חלק מנוסח השער בדיו אדומה. בעותק זה חסרה מגילת שיר השירים.

זהו הספר השני או השלישי שהדפיס רבי ישראל ב"ק בצפת. החלקים האחרים של החומש מדפוס זה אינם ידועים, ונראה כי ספר ויקרא נדפס לבדו. במקביל הדפיס ב"ק מהדורה נוספת ללא פירושי החיד"א. [על מהדורה זו ראה: מ' בניהו, בית דפוסו של ר' ישראל ב"ק בצפת, ארשת, ד, עמ' 277-278; י' יודלוב, גנזי ישראל, ירושלים תשמ"ה, עמ' 30, מס' 58, על מהדורה אחרת שנדפסה בצפת במקביל].

התימה בשער: "הצעיר עזרא דוויך הכהן..." [משפחת דוויך, משפחת כהנים מיוחסת בארם צובא, ממנה יצאו גדולי תורה, רבנים ומורי הוראה].

קבה דף (במקום קלו דף, ללא שיר השירים). 20 ס"מ. מצב טוב. כתמים, פגעי עש. רישום בדיו סביב שם הספר ומקום הדפוס. כריכה חדרשה.

פתיחה: \$1500

48

48. Shivrei Luchot, by Rabbi Menachem Azarya (the Rama) of Pano - Safed, 1864 - Signatures of Rabbi Ezra Yosef Shayo, a Rabbi in Aleppo

Shivrei Luchot composition, by Rabbi Menachem Azarya (the Rama) of Pano. With: the ruling "Yemin Hashem Romema" by the Rama of Pano, and homiletic by Rabbi Shlomo Alkabetz. Safed, 1864. First edition. Shivrei Luchot is the tenth composition of the Rama's work "Asara Ma'amarot" [in the book "Asara Ma'amarot" (Venice 1597) only three compositions were printed. Other compositions were printed separately at various times]. This composition was first printed from "a very old manuscript" owned by Rabbi Shmuel Heller Rabbi of Safed who published the book. An introduction by Rabbi Shmuel Heller appears before the ruling "Yemin Hashem Romema". On the

51. אוסף ספרים - הגר"א מווילנא ובני משפחתו

אוסף חשוב של ספרי הגר"א מווילנא, אחיו רבי אברהם ובני משפחתם. שנדפסו בוורשא, קניגסברג וירושלים. - רוב הספרים ממדורות ראשונות:

- ספר שיר השירים, עם שני פירושים מהגר"א. וורשא, [תר"ב] 1842. חלקו מהדורה ראשונה. וינוגרד, אוצר ספרי הגר"א, מס' 151. חתימת רבי "ישראל בן יוסף". • ספר שיר השירים, עם פירוש עבודת הגרשוני, מרבי גרשון בן רבי אברהם אחי הגר"א. עם שמועות רבות מפירושים ששמע מפי דודו הגר"א. [ווארשא], תרכ"ו 1866. וינוגרד, אוצר ספרי הגר"א, מס' 1596. • ספר היכלות הזוהר מפרשת בראשית ופקודי, עם ביאור הגר"א. [קניגסברג, תרי"ז 1856]. מהדורה ראשונה. חותמת וחתימה ממוספרת של הצנזור. וינוגרד, אוצר ספרי הגר"א, מס' 672. • ביאור על הרעיא מהימנא, מאת הגר"א, עם הגהות רבי משה שלמה מטאלאטשין והגהות הרד"ל. [קניגסברג, תרי"ח 1858]. וואריאנט של המהדורה הראשונה. וינוגרד, אוצר ספרי הגר"א, מס' 665. • תורת כהנים, שו"ע חושן משפט חלק א', עם ביאור הגר"א. קניגסברג, [תרס"ו 1855]. מהדורה ראשונה של הגהות הגר"א. וינוגרד, אוצר ספרי הגר"א מס' 756. • קול אליהו, ירושלים, תרע"ח בערך. וינוגרד, אוצר ספרי הגר"א, מס' 965. • מגילת רות, עם פירוש הגר"א ולקט אמרים. ירושלים, תרנ"ו (1896). מהדורה ראשונה. וינוגרד, אוצר ספרי הגר"א, מס' 165. • ספר יצירה, עם ביאורי הראב"ד, הרמב"ן, רס"ג, רבי אלעזר מגרמיזא וביאור "הגאון החסיד מו"ה אלי מווילנא". למברג, תר"ך 1860. • הגהות ירושלמי, סדר זרעים, מאת הגר"א. בתוספת הגהות הרד"ל. [קניגסברג, תרי"ח 1858] מהדורה יחידה. וינוגרד, אוצר ספרי הגר"א, מס' 388. רישום בעלות: "שייך להרב... מו"ה מאיר יחזקאל ליפשיץ" וחתימות רבות. כרוך עם הספרים: • מגילת תענית עם פירוש מהר"א, ומגילת אנטיוכס. [קניגסברג, תרי"ח 1858]. • אבן בוחן, רבינו קלונימוס הזקן. [קניגסברג, תרי"ט 1858]. כולל 2 דפי מעטפת מודפסים שאינם רשומים ביבליוגרפית, שער ועמוד אחורי מעוטר. • ספר מספר ומוהיר על מעלות התורה, מרבי אברהם אחי הגר"א. [קניגסברג, תרי"ח 1858]. וינוגרד, אוצר ספרי הגר"א, מס' 1357. • ספר מאמר האחדות, מהחסיד רבי יוסף יעבץ. "כמש"ג מקדם בק"ק לובלין, שנת שנו"ל פ"ק" [קניגסברג, תרי"ט? 1849?].

9 כרכים, 13 ספרים. גודל ומצב משתנים.

פתיחה: \$500

50

50. פאת השולחן, צפת תקצ"ו

ספר פאת השולחן, הלכות התלויות בארץ ישראל. מרבי ישראל משקלוב, תלמיד הגר"א מווילנא. צפת, תקצ"ו (1836). מהדורה ראשונה. דפוס ישראל בק.

חותמת בעלים: "הק' שבתי במוהר"ד ברלין".

[5], ב-קט, [1] דף. 28.5 ס"מ. נייר איכותי, מצב טוב. כתמים, מעט בלאי. פגעי עש בחלק מהדפים. הדבקות נייר לחיזוק ושיוקום בדף השער ובדף האחרון. רישומים וחותמת צנזורה בשער. כריכה בלויה במקצת.

מהספרים האחרונים שנדפסו בצפת לפני "הרעש" (רעידת האדמה בשנת תקצ"ו, אז עברו המחבר והמדפיס לירושלים לאחר שאיבדו ב"רעש" את רוב משפחתם ורכושם). הדף האחרון - "לוח הטעות והתיקון" - אינו מופיע בחלק מהעותקים.

פתיחה: \$500

50. Pe'at HaShulchan, Safed 1836

Pe'at HaShulchan, laws pertaining to Eretz Israel. By Rabbi Yisrael of Shklow, disciple of the Vilna Gaon. Safed, 1836. First edition. Printed by Yisrael Back.

Owner's signature: "Shabtai ben R. D. Berlin".

[5], 2-109, [1] leaves. 28.5 cm. High-quality paper, good condition. Stains, slight wear. Worm damage on some leaves. Paper mounting and restoration work on the title page and on the last leaf. Inscriptions and censor stamp on the title page. Slightly worn binding. One of the last books printed in Safed before the 1837 earthquake (thereafter the author and the printer moved to Jerusalem after losing most of their family and property in the quake). The last leaf, "List of mistakes and corrections" is rare and does not appear in some copies.

Opening price: \$500

מחכמי ורבני דמשק]. רישומים "מדרש מע'לת] הגביר ס' חלפון עטייא". חותמות בית מדרש "מנחם ציון בחורבת ר"י החסיד", ורישום בכת"י רבי זונדל מסלנט "שייך למדרש פרדשים".

• **מסכת סופרים** עם באור מקרא סופרים ועטור סופרים מרבי יצחק אליהו לנדא מגיד דווילנא. ו"עם הגהות מאת... רבינו אליהו ז"ל מווילנא". סובאלק, [תרכ"ב] 1862. חותמות רבי אריה לייב הרשלהר "ר' לייב דיין" מירושלים, וחותרמות נוספות. שתי הגהות בכת"י אשכנזי לא מזהה.

3 ספרים, גודל ומצב משתנים.

פתיחה: \$300

52. Books of the Vilna Gaon - Stamps and Signatures

• **Shenot Eliyahu**, Mishnayot Seder Zera'im, with the Vilna Gaon's commentary. Lemberg, 1799. **First edition.**

This edition was printed by Rabbi Moshe of Pinsk, the Gaon's son-in-law. Approbations are printed on the verso of the title page, warning on behalf of the Vilna Bet Din not to publicize the Gaon's words in print without permission.

• **Eshlei Ravrevei**, Shulchan Aruch Yoreh Deah. With commentary by "Rabbi Eliyahu of Vilna". Horodno, 1806. **First edition of the Vilna Gaon's commentary on Yoreh Deah** (brought to print by the Gaon's sons). Signature on the title page of "Chaim Romano" [Rabbi Chaim Romano – Torah sage and rabbi of Damascus]. Inscriptions of "The Gvir S. Chalfon Atiye". Stamps of the Bet Midrash "Menachem Zion Be'Churvut R. Y. HaChassid", and a handwritten inscription of Rabbi Zundel of Salant "Belongs to Midrash Perushim".

• **Tractate Sofrim** with Mikra Sofrim and Itur Sofrim commentaries by Rabbi Yitzchak Eliyahu Landau the Maggid of Vilna and with glosses by the Vilna Gaon. Suwalk, 1862. Stamps of Rabbi Aryeh Leib Hershtler of Jerusalem [R. Leib Dayan], and other stamps. Two glosses in unidentified Ashkenazi writing.

3 books, varied size and condition.

Opening price: \$300

52

52. ספרי הגר"א - חותמות וחתימות

• **ספר שנות אליהו**, משניות סדר זרעים, עם ביאורי הגר"א. למברג, תקנ"ט 1799. **מהדורה ראשונה.**

מהדורה זו נדפסה ע"י רבי משה מפנינסק, חתן הגר"א. מעבר לשער נדפסו הסכמות ואזהרת בית הדין בווילנא, שלא לפרסם דברים מהגר"א בדפוס בלא רשות.

• **אשלי רברבי**, שו"ע יורה דעה. עם ביאור "מוהר"ר אלי' זצוק"ל מווילנא". הוראדנא, תקס"ו (1806). **מהדורה ראשונה של ביאור הגר"א על יו"ד** (הובאה לדפוס ע"י בני הגר"א).

חתימה בשער של "הצער חיים רומאנו ס"ט" [רבי חיים רומאנו -

51

51. Collection of Books - The Vilna Gaon and his Family

An important collection of books written by the Vilna Gaon and his family, commentaries on Megillot Shir HaShirim and Ruth, halachic and kabbalistic books, etc. Printed in Warsaw, Koenigsberg and Jerusalem. Most are first editions.

For a complete list, please see the Hebrew description. 9 volumes, 13 books. Varied size and condition.

Opening price: \$500

53. Collection of Books - The Vilna Gaon and his Beit Midrash

Collection of books, of the teachings of the Vilna Gaon, his son Rabbi Avraham and his disciples:

- Dvar Eliyahu. • Bound with: Or HaShanim.
- Se'arat Eliyahu. • Bound with: Ma'alot HaTorah.
- Alfei Menashe.
- The Vilna Gaon's explanation on Shulchan Aruch Orach Chaim.
- Rav Pe'alim. • Bound with: Yerirot Shlomo.
- Aderet Eliyahu.

9 books in 6 volumes. Varied size and condition, overall good to good-fair condition.

For additional information, please see Hebrew description.

Opening price: \$500

53

53. אוסף ספרים - הגר"א ובית מדרשו

אוסף ספרים, מתורת הגר"א מוילנא, בנו רבי אברהם ותלמידיו:

- **דבר אליהו.** דברים מתורת הגר"א "אשר למד עם בנו הרב החריף רבי אברהם, והוא כתב על הספר, כפי אשר קיבל מפי אליהו אביו הגאון". וארשא, תר"ד [1854]. מהדורה ראשונה. • כרוך עם: **אור השנים**, רבי אריה ליב עפשטיין אב"ד קניגסברג בעל ספר הפרדס. וילנא, תרכ"ט [1869].

- **סערת אליהו.** הספד על הגר"א מבנו רבי אברהם, ובסופו ליקוטים מהגר"א. וארשא תרל"ח (1878) **מהדורה ראשונה.** • כרוך עם:

מעלות התורה, מרבי אברהם אחי הגר"א. וילנא, תרמ"ב 1882.

- **אלפי מנשה.** רבי מנשה מאלייא, עם קונטרס "מעשה מקשה" והגהות. וארשא, תר"כ [1860]. מהדורה שניה עם הוספות.

- **באור הגר"א על שלחן ערוך אורח חיים.** וילנא, תר"כ [1860] הדפסה ראשונה ואולי יחידה של באור הגר"א לשו"ע, בכרך בפני עצמו.

- **רב פעלים.** על מדרשי חז"ל, מאת רבי אברהם בן הגר"א. וארשא, תרנ"ד [1894] **מהדורה ראשונה.** • כרוך עם הקונטרס: **יריעות שלמה**, הערות והוספות לספר רב פעלים, מאת שלמה בובר (וארשא, תרנ"ו 1896).

- **אדרת אליהו.** פירוש על הנ"ך מהגר"א, בהוצאת נכדו רבי אליהו לנדא. ירושלים, תרס"ה [1905]. עם דפי מעטפת מודפסים.

9 ספרים ב-6 כרכים. גודל ומצב משתנה, מצב כללי טוב עד טוב-בינוני.

פתיחה: \$500

54

54. ספר גנת אגוז - האנווא, שע"ה - מהדורה ראשונה

ספר גנת אגוז, בחכמת הקבלה, לרבינו יוסף בן גיקטילא. האנווא, [שע"ה 1614]. דפוס אליעזר בן חיים ואליהו בן זעליקמן אולמא. מהדורה ראשונה. הסכמת רבי ישעיה הורוויץ (השל"ה הקדוש).
שער מאויר, חלק מנוסח השער בדיו אדומה. טבלאות ועיגולים קבליים.
מד, מג-נח, נח-עה דף. ספירת דפים משובשת. מצב בינוני. כתמים ובלאי, דפים כהים. קרעים משוקמים בדף השער ובדף האחרון (עם חסרון). כריכת עור חדרשה ונאה.

פתיחה: \$700

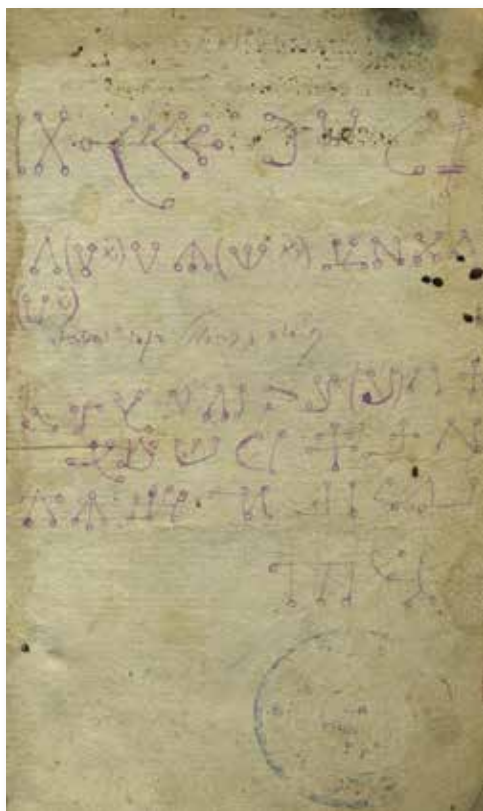
54. Ginat Egoz - Hanau, 1614 - First Edition

Ginat Egoz, on Kabbalistic wisdom, by Rabbi Yosef Ebn Giktila. Hanau, [1614]. Printed by Eliezer ben Chaim and Eliyahu ben Zelikman Ulma. First edition. Approbations by Rabbi Yeshaya Horowitz (the Shla HaKadosh).

Illustrated title page, part of the wording on the title page is in red ink. Charts and Kabbalistic circles.

44, 43-58, 58-75 leaves. Mispaginated. Fair condition. Stains and wear, dark leaves. Restored tears to title page and last leaf (with lack). New handsome leather binding.

Opening price: \$700

56a

(תרי"ג-תרס"ב 1852-1902), מגדולי המקובלים בליטא וירושלים. תלמידו של המהר"ל דיסקין. עלה מביאליסטוק לירושלים בשנת תרמ"ד, ומסר בה שיעורים בשיבת "דגל תורה". מסר גם שיעורים בקבלה [אליהם הגיעו גם זקני המקובלים הליטאים בירושלים]. בשנת תרמ"ו נתמנה ע"י רבי שמואל סלנט לרבנות יפו ומושבות ארץ ישראל, והיה הרב הראשון של הקהילה האשכנזית בעיר יפו. חיבר ספרי קבלה רבים מתורתו ומתורת תלמידיו הגר"א: "יהל אור", "עומר מן", "ברית עולם", "כסף משנה" על ספר משנת חסידים, "סידור הגר"א בנגלה ובנסתר", ועוד. לח, [3] דף (חסר בסופו 4 דף, במקור: לח, [7] דף) 14.5 ס"מ. מצב בינוני, כתמים ובלאי. נקבי עש. כריכת עור עתיקה בלוייה ופגומה.

פתיחה: \$300

55. Zohar Shemot - Mantova, 1558 – Glosses

Sefer HaZohar, by Rabbi Shimon bar Yochai, Part 2, Shemot. [Mantova, 1558]. First printing of the Zohar, [Since the beginning of the Hebrew printing, rabbis had not permitted the printing of the Zohar. While the Zohar was still being printed in Mantova, Cremona printers also began printing the Zohar and the last parts were printed in Cremona before the Mantova edition was finished].

Kabbalistic glosses and corrections in Oriental scribal writing. Signatures and inscriptions in a later handwriting [Persia?/ Bukhara?], by "Shlomo ben Moshe HaLevi ---".

(Incomplete copy) only leaves 16-263 (from the original 269 leaves). Approximately 20 cm. Fair condition, major damages to margins. Stains and worm holes. Unbound.

Opening price: \$800

55

55. זוהר שמות - מנטובה, שי"ט - הגהות

ספר הזוהר, מרבי שמעון בר יוחאי, חלק ב', שמות. [מנטובה, שי"ט 1558]. הדפסה ראשונה של ספר הזוהר, [לאחר שבמשך כתשעים השנים הראשונות למלאכת הדפוס לא ניתנה רשות רבנים להדפיסו. תוך כדי הדפסתו התחילו מדפיסי קרימונה להדפיס את הזוהר, והחלקים האחרונים נדפסו בקרימונה קודם שנדפסו במנטובה].

הגהות קבליות ותיקונים בכתובת סת"ם מורחית. חתימות ורישומים בכת"י מאוחר יותר [פרס?/ בוכרה?], של "שלמה בן משה הלוי ---".

(עותק חסר) דפים יו-רג בלבד (מתוך רסט דף במקור). כ-20 ס"מ. מצב בינוני, פגמים קשים בשוליים. כתמים ונקבי עש. לא כרוך.

פתיחה: \$800

56. ספר תולדות אדם, זולקווא ת"פ - הגהות עתיקות מתקופת ההדפסה - חותמות המקובל רבי נפתלי הירץ הלוי אב"ד יפו

ספר תולדות אדם, סגולות ותרופות, ציורים קבליים, לחשים ו"שמות" לקמיעות, מרבי אליהו בעל שם ורבי יואל בעל שם. זולקווא, ת"פ [1720].

הגהות בכתב יד עתיק מתקופת ההדפסה [אופייני לכת"י מאזור רוסייה-פולין, ראשית המאה ה-18]. חתימות ורישומים בכת"י שונים. חותמות הגאון המקובל רבי "נפתלי הירץ הלוי חונה פעה"ק יפו".

בדף לפני השער רשימות בכתב יד בעיני קבלה, עם הכיתוב "קולמוס גבריאל הקדוש והטהור". [כתב היד דומה לכתב ידו האופייני של רבי נפתלי הירץ הלוי אב"ד יפו, ראה צילום מצורף]. המקובל הנדע, הגאון רבי נפתלי הירץ הלוי (וויידנבוים) אב"ד יפו

57

57. ספר הגלגולים - זולקווא, תקנ"ו

ספר הגלגולים, "שער דרושי הנשמות והגלגולים והעיבור והייבוש", מאת רבינו חיים וויטאל - מהר"ח, מפי רבינו יצחק לוריא - האר"י הקדוש. זולקווא, תקנ"ו [1796].

[38] דף. 21.5 ס"מ. מצב טוב-בינוני, פגמים בשער ובדף שאחוריו.

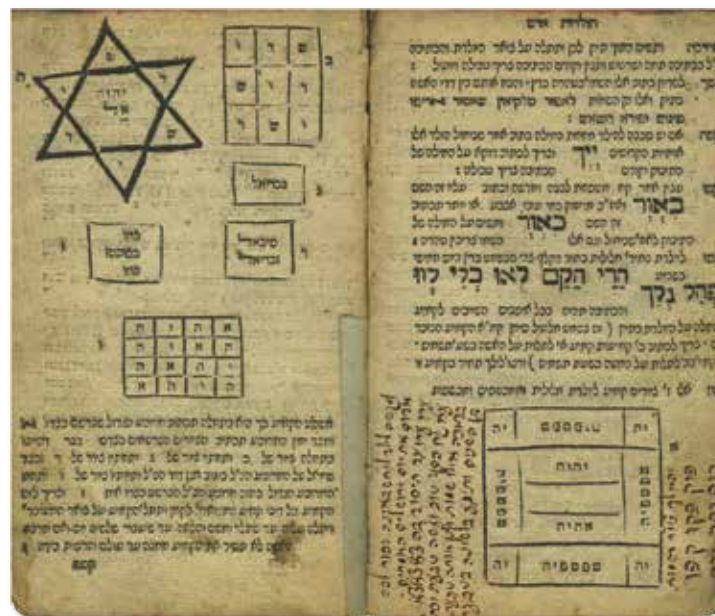
פתיחה: \$300

57. Sefer HaGilgulim - Zhovkva, 1796

Sefer HaGilgulim, by Rabbi Chaim Vital, from the teachings of Rabbi Yitzchak Luria – the Ari HaKadosh. Zhovkva, 1796.

[38] leaves. 21.5 cm. Good-fair condition, damages to title page and to following leaf.

Opening price: \$300

56b

56. Sefer Toldot Adam, Zhovkva 1720 - Ancient Glosses from the Time of Printing - Stamps of the Kabbalist Rabbi Naftali Hertz HaLevi Av Bet Din of Jaffa

Sefer Toldot Adam, segulot and cures, Kabbalistic illustrations, incantations and "Names" for amulets, by Rabbi Eliyahu Ba'al Shem and Rabbi Yo'el Ba'al Shem. Zhovkva, 1720.

Glosses in ancient handwriting from the time of printing [characteristic to the Russian-Polish area, beginning of the 18th century]. Various signatures and handwritten inscriptions. Stamps of the Kabbalist Rabbi "Naftali Hertz HaLevi who dwells in the city of Jaffa".

On the flyleaf are handwritten Kabbalistic inscriptions with the inscription "Pen of the holy and pure Gabriel". [The handwriting is similar to the characteristic handwriting of Rabbi Naftali Hertz HaLevi Av Bet Din of Jaffa, see enclosed photograph].

The renowned Kabbalist Rabbi Naftali Hertz HaLevi (Weidbaum) Av Bet Din of Jaffa (1852-1902), a leading Kabbalist in Lithuania and Jerusalem. Disciple of the Maharil Diskin. Came from Bialistok to Jerusalem in 1884 and lectured at the Degel Torah Yeshiva. He delivered classes on Kabbala [which were also attended by elder Lithuanian Kabbalists in Jerusalem]. In 1886, he was appointed by Rabbi Shmuel Salant to the rabbinate of Jaffa and settlements in Eretz Israel and was the first rabbi of the Ashkenazi community in Jaffa. He wrote and edited many kabbala books with his teachings and those of the Gaon's disciples: "Yahel Or", "Omer Man", "Brit Olam", "Kesef Mishneh" on the book Mishnat Chassidim, "Siddur HaGra Ba'Nigleh U'Va'Nistar", etc.

38, [3] leaves (missing 4 leaves at the end. Originally: 38, [7] leaves) 14.5 cm. Fair condition, some stains and wear. Worm holes. Ancient leather binding, worn and damaged.

Opening price: \$300

58. Sefer Yessod VeShoresh HaAvodah - Nowy Dwor, 1782 - First Edition - Map of Eretz Israel in Hebrew

Sefer Yessod veShoresh HaAvodah, of prayer, Torah and commandments. Kabbalah and worshipping G-d, by the Hasid and Kabbalist Rabbi Alexander Suesskind of Grodno, Lithuania. Nowy Dwor, [1782]. First edition. Printed during the author's life, and granted him world fame. Approbations by Lithuanian and Polish rabbis. Among the approbations, approbation by "The great Gaon and Kabbalist...Pinsk" Rabbi Levi Yitzchak [of Berdichev, who, during those years, served as Av Beit Din Pinsk], who writes about the author: "...his good name was known... who will show the people the road...".

Kavanot in prayer all year and on holidays. Order of study of the Bible and Talmud. Correction of mistakes in commentary of Nevi'im and Ketuvim and interpreting the border of Yehoshua and future borders and Solomon's Temple and future Temple. On page 100 – two maps, to study the borders of Eretz Israel and a map of Eretz Israel [Hebrew]. 134 pages. 20.5 cm. Overall good condition, spotting. Wear to last leaves, damages with text omission to margins of last leaf. New binding.

Sefer Yessod veShoresh Ha'avodah, one of the basic books of worshipping G-d according to Kabbalah, was accepted throughout the Diaspora, by leaders of Hassidut, and by disciples of the Vilna Gaon. This book was printed in tens of editions, but this edition is the only one printed during the life of the author the Holy Rabbi Alexander Eliezer Suesskind of Grodno [his descendants keep to this day their surname in his name – Bra"z family].

Opening price: \$600

58a

58b

58. ספר יסוד ושורש העבודה - נאווידבור, תקמ"ב - מהדורה ראשונה - מפת ארץ ישראל בעברית

ספר יסוד ושורש העבודה, של התפילה והתורה והמצוות. עניני קבלה ועבודת השם, מאת החסיד המקובל רבי אלכסנדר זיסקינד מק"ק הוראדני הגדולה במדינת ליטא. נאווידוואה, [תקמ"ב 1782]. מהדורה ראשונה. נדפסה בחיי הרב המחבר, והוציאה לו שם עולם. הסכמות רבני ליטא ופולין. בין ההסכמות, הסכמת "הרב הגאון הגדול המקובל והחסיד המפורסם אב"ד ור"מ דק"ק פינסק" רבי לוי יצחק [מברדיטשוב, שכיהן באותן שנים כאב"ד פינסק], הכותב על המחבר: "... שמו הטוב הנודע בשער בת רבים... עליו רוח טהרה, טהר גברא איתמחי כמוהו מי יורה להורות לעם את הדרך אשר ילכו בה בדרך חיים ותובחות מוסר...".

כוונות ישרות בתפלות כל השנה והמועדים. סדר הלמוד בתנ"ך ובתלמוד. תקוני הטעות שנפלו בפרש"י של נביאים וכתובים וביאור גבולי יהושע וגבולי העתיד וביאור בנין שלמה ובנין העתיד.

בדף ק - שתי מפות, ללימוד גבולות ארץ ישראל, ומפת ארץ ישראל [בעברית].

קלד דף. 20.5 ס"מ. מצב כללי טוב, כתמים. בדפים האחרונים בלאי, בשולי הדף האחרון פגמים עם חסרון. כריכה חדשה.

ספר יסוד ושורש העבודה, אחד מספרי היסוד של עבודת השם עפ"י דרכי הקבלה. נתקבל בכל תפוצות ישראל, הן אצל גדולי החסידות, והן אצל תלמידי בית-מדרשו של הגר"א מווילנא. ספר זה זכה לעשרות מהדורות, אבל המהדורה שלפנינו, היא המהדורה היחידה שנדפסה בחיי המחבר הקדוש רבי אלכסנדר זיסקינד מהורודנא [צאצאיו נושאים עד היום את שם משפחתם על שמו - משפחת ברא"ן].

פתיחה: \$600

60

60. זוהר מחולק - ליורנו, תרכ"ז

ספר הדרת זקנים - אידרא רבא ואידרא זוטא (ספר הזוהר). ליורנו, [תרכ"ז 1867].
הספר חולק ונכרך ב-18 ספרונים, לשם סיום הספר כולו בחבורה, כפי המנהג. נתונים בקופסת פח תואמת.
18 קונטרסים, כרוכים וממוספרים. א, ו-קכ דף. (בקונטרס הראשון חסרים דפים ב-ה שאחרי השער). 18 ס"מ. מצב בינוני-טוב, כתמים, קרעים ובלאי.

פתיחה: \$250

60. Zohar Divided into Pamphlets - Livorno, 1867

Hadrat Zekenim – Idra Raba and Idra Zuta (the Zohar). Livorno, [1867].
The book was divided and bound in 18 booklets, for traditional group recitation of the entire book. Housed in a matching tin box.
18 pamphlets, bound and numbered. 1, 6-120 leaves. (The first pamphlet is missing pages 2-5, which follow the title page). 18 cm. Fair-good condition, stains, wear and tears.

Opening price: \$250

59. Sefer Yessod VeShoresh HaAvodah - Minsk, 1810

Sefer Yessod VeShoresh HaAvodah, Kabbalic matters and worship of G-d, about prayer, holidays and commandments. With maps of the Twelve Tribes territories. By the Kabbalic Hasid Rabbi Alexander Suesskind of Grodno. Minsk, [1810]. Printing press of partners Rabbi Yehudah Lima and Rabbi Simcha Zimmel. Third edition.

On the leaf preceding the title page, ancient signatures, of Rabbi "Yitzchak Isaac Hacohen Shapira" ben Avraham, and Rabbi "Mordechai Eli[yahu] ben Zvi Hirsch. Ancient ink stamps of "Avraham Aryeh ben Zeev". On the title page and on the last leaf: a large censor's ink stamp.

[122] leaves. 19.5 cm. Fair condition, varies, wear and spotting. Title page and the leaf following it are damaged and worn. Ancient binding damaged and worn.

Opening price: \$250

59

59. ספר יסוד ושורש העבודה - מינסק, תק"ע

ספר יסוד ושורש העבודה, עניני קבלה ועבודת השם, על התפילה והמועדים והמצוות. עם מפות גבולות חלוקת הארץ לשבטים. מאת החסיד המקובל רבי אלכסנדר זיסקינד מהורודנא. מינסק, [תק"ע 1810]. דפוס השותפים רבי יהודא לימא ורבי שמחה זימל. מהדורה שלישית.

בדף לפני השער, חתימות עתיקות, של רבי "יצחק אייזיק הכהן שפירא" ב"ר אברהם, ושל רבי "מרדכי אלי[הו]" ב"ר צבי הירש. חותמות עתיקות של "אברהם אריה במו"ה זאב ז"ל". בדף השער ובדף האחרון: חותמת גדולה של הצנזור.
[122] דף. 19.5 ס"מ. מצב בינוני משתנה, בלאי וכתמים. דף השער והדף שלאחריו פגומים ובלויים. כריכה עתיקה פגומה ובלויה.

פתיחה: \$250

62

62. ראשית חכמה - סלאוויטא תקנ"ב - מביכור הדפוס העברי בסלאוויטא

ספר ראשית חכמה, מהחסידי המקובל רבי אליהו די וידאש. סלאוויטא, תקנ"ב [1792].
הסכמת רבני קורין, מהתאריך ג' ניסן תקנ"ב: רבי יהודא ליב הכהן, רבי פנחס ב"ר יצחק אב"ד קאלק ורבי יהודא ליב ב"ר יוסף סג"ל שהיה אב"ד שידלאב, המשבחים את הנגיד רבי יששכר בער סג"ל מקהילת קורין, שיום את הדפסת הספר בדפוס סלאוויטא [בית הדפוס נוסד בסלאוויטא, בשנת תקנ"א ע"י רבי משה שפירא בנו של האדמו"ר רבי פנחס מקורין].
חתימת בעלים עתיקה: "ניסן בן מאיר אליעזר ג---- מלובערטוב".
שח דף. 19 ס"מ. מצב טוב-בינוני, כתמים ובלאי, פגמים קלים בשער ובמספר דפים. כריכת עור עתיקה, בלויה, פגומה בשדרה.

פתיחה: \$1000

61

61. Sefer HaZohar, Vayikra-Devarim - Slavita, 1827 - Copy of Rebbe Yosef Meir Kahane of Spinka

Sefer HaZohar, Parts 3-4. Vayikra, Bamidbar and Devarim. Slavita, [1827]. Printed by Rabbi Shmuel Avraham Shapira.

On the leaf preceding the title page of both volumes are stamps of Rebbe Yosef Meir Kahane of Spinka of Jerusalem and signatures in the handwriting of "Yosef Meir ben Mirel Ga'ala of Spinka".

Rebbe Yosef Meir Kahane (1909-1978), son of Rabbi Zvi Hirsh Kahane Av Beit Din of Spinka and son-in-law of Rebbe Yitzchak Teitelbaum of Husakov.

61. ספר הזוהר, ויקרא-דברים - סלאוויטא, תקפ"ז - העותק של האדמו"ר רבי יוסף מאיר כהנא מספינקא

ספר הזוהר, חלקים שלישי ורביעי. ויקרא, במדבר ודברים. סלאוויטא, [תקפ"ז 1827]. דפוס רבי שמואל אברהם שפירא. בדף שלפני השער שבשני הכרכים חותמות האדמו"ר רבי יוסף מאיר כהנא מספינקא ומירושלים וחתימות בכתב יד קדשו "הק' יוסף מאיר בן מירל גאלה מספינקא".

האדמו"ר רבי יוסף מאיר כהנא (תר"ע-תשל"ח 1909-1978), בן רבי צבי הירש כהנא אב"ד ספינקא וחתן האדמו"ר רבי יצחק טיטלבוים מהוסאקוב. כיהן כאדמו"ר בעיר אוגוואר. בשנת תרצ"ו נתמנה לרב וראש ישיבה בסערעדנא. בשנת תש"א עלה לארץ ישראל. בה פתח את ישיבת "אמרי יוסף" והקים בה את בית מדרשו. רבים נהרו ל"שולחנותיו" ולדרשותיו שנשא במקומות שונים ברחבי הארץ.

2 כרכים, קטן, [1] דף; קיז-שט דף. (השער של חלק רביעי נכרך בטעות בסוף הכרך הראשון). 21 ס"מ. נייר כחול, מצב טוב. מעט נזקי עש בשוליים הפנימיים של הדפים האחרונים. כריכות חצי-עור ישנות, בסגנון כריכה מירושלים בראשית המאה ה-20.

פתיחה: \$700

Served as Rebbe in the city of Ungvar. In 1936, he was appointed Rabbi and head of the Seredneye Yeshiva. In 1941, he ascended to Eretz Israel and opened the Imrei Yosef Yeshiva in which he established his court. People swarmed to his "tish" and to the sermons which he delivered at various places throughout Israel.

2 volumes, 115, [1] leaves; 117-309 leaves. (The title page of Part 4 was erroneously bound at the end of Vol. 1). 21 cm. Blue paper, good condition. Few worm damages to inner margins of last leaves. Semi-leather old bindings, early 20th century Jerusalem style.

Opening price: \$700

63

63. Five Books of the Torah with Or HaChaim - Slavita, Printed by Rabbi Shmuel Avraham Shapira - Complete Set

Five Books of the Torah, with the commentary of Or HaChaim, Rabbi Chaim ben Attar. Slavita, [1824-1832]. Printed by Rabbi Shmuel Avraham Shapira son of the Rabbi of Slavita.

Chassidic communities were accustomed to studying the commentary of the Or HaChaim HaKadosh every Shabbat eve. The Chida writes in his book Shem HaGedolim (Ma'arechet HaSefarim, Aleph (54); "... **And we have heard that now in Poland, it is greatly esteemed and has been printed twice more. This has been aroused by the Rabbi, the Holy Chassid, Rabbi Yisrael Ba'al Shem Tov...**". The name of the

63. חמשה חומשי תורה עם "אור החיים" - סלאוויטא, דפוס רבי שמואל אברהם שפירא - סט שלם

חמשה חומשי תורה, עם פירוש "אור החיים" לרבינו חיים בן עטר. סלאוויטא, [תקפ"ד-תקצ"ב 1824-1832]. דפוס רבי שמואל אברהם שפירא בן הרב מסלאוויטא.

נהגו בקהילות עדת חסידים ללמוד מדי ליל שבת, בספר "אור החיים" הקדוש. הגאון חיד"א כותב בספרו "שם הגדולים", במערכת ספרים אות א' (נ"ד): "...ושמענו כי עתה בפולוניה הם מחשיבים אותו הרבה, ונדפס עוד שני פעמים, ונתעורר זה ע"י שהרב החסיד קדוש מהר"י בעל שם טוב הגיד גדולת נשמת מהר"ח". גם בשער החומשים שלפנינו שנדפסו ע"י בנו ונכדו של רבי פנחס מקוריץ, מוכר בשער שמו של המחבר בסילודין: "נהורא דאורייתא, איש חי רב פעלים, אור שבעת הימים, תהלתו מלאה הארץ כבוד מהר"ר חיים בן עטר זצוק"ל, מציון תצא תורה וכו'".

5 כרכים, כל הסט בשלמותו. כרכים בראשית, שמות ודברים ממהדורת תקפ"ד וכרכים ויקרא-במדבר ממהדורת תקצ"ב. כרך בראשית 24 ס"מ. כרך שמות 25.5 ס"מ וכרכים ג-ה כ-26 ס"מ. מצב משתנה. כרך בראשית ושמות במצב בינוני, פגעי עש וכתמים. כרכים ויקרא-דברים במצב כללי טוב. כריכות חדשות [כרכים ב-ה בכריכה זהה נאה].

פתיחה: \$10,000

author is mentioned on the title pages of these Chumashim printed by the son and grandson of Rabbi Pinchas of Koritz: "Light of Torah, live man of many deeds, light of the Seven Days (of Creation), his praise fills the earth, the Honorable Rabbi Chaim ben Attar...".

5 volumes, complete set. Volumes Bereshit, Shemot and Devarim of the 1824 edition and Vayikra-Bamidbar of the 1832 edition. Volume Bereshit is 24 cm. Volume Shemot is 25.5 cm and Volumes Vayikra-Devarim are 26 cm. Varied condition. Volumes Bereshit and Shemot are in fair condition, worm damages and stains. Volumes Vayikra-Devarim are in overall good condition. New bindings [Volumes 2-5 have identical attractive bindings].

Opening price: \$10,000

62. Reshit Chochma - Slavita 1792 - One of the First Hebrew Printings in Slavita

Reshit Chochma, by the Chassid, the Kabbalist Rabbi Eliyahu di Vidash. Slavita, 1792.

Approbations by Korets rabbis, dated the 3rd of Nissan 1792: Rabbi Yehuda Leib HaCohen, Rabbi Pinchas ben Rabbi Yitzchak Av Beit Din of Kolky and Rabbi Yehuda Leib ben R' Yosef Segal, Av Beit Din of Szydlów, who praise the philanthropist Rabbi Yissachar Ber Sefal of the Korets community, who initiated the printing of the book in the Slavita printing press [which was established in Slavita in 1791 by Rabbi Moshe Shapira, son of Rebbe Pinchas of Korets].

Ancient owner's signature: "Nissan ben Meir Eliezer G--- of Lubartów".

308 leaves. 19 cm. Good-fair condition, stains and wear, minor damages to title page and to several leaves. Ancient leather binding, worn, damaged spine.

Opening price: \$1000

65

65. Sefer HaMagid - Iyov, Daniel, Ezra and Nechemya - Slavita, 1825

Sefer HaMagid, Iyov, Daniel, Ezra and Nechemya. Slavita, [1825]. Printed by Rabbi Shmuel Avraham Shapira.

The date on the title page is 1815.

157 leaves (last leaf is missing). 25.5 cm. Printed on bluish paper. Most leaves are in good condition. Stains. Tears on several leaves. The title page is worn and torn. Detached and damaged binding.

Opening price: \$200

64. Four Chumashim, Shemot-Devarim with Or HaChaim - Slavita, 1806-1809

Five books of the Torah, with Rashi commentary, the Targum and the Or HaChaim commentary. Four volumes: Shemot (Slavita, 1809), Vayikra, Bamidbar and Devarim (Slavita 1806). Printed by Rabbi Dov Ber Segal and Rabbi Dov Ber ben Rabbi Pesach – partners of Rebbe Moshe Shapira. [It is common knowledge, that the first books which Rabbi Moshe Shapira printed in his printing press which he established in Slavita were listed under the names of his two partners who received an official printing permit from the government].

On the title page of Bamidbar is an inscription of a name in need of prayer: "Yosef ben Sarah of Dąbrowice".

Shemot: [1], 4-249, 252 (incomplete, originally: 252 leaves). Vayikra: 175 leaves (missing last leaf, originally 176 leaves). Bamidbar: 184, 188-195 leaves; added at the end is Targum Sheni on Megillat Esther: 22 leaves (missing one leaf at the end of Targum Sheni). Devarim: 174 leaves.

4 volumes. 20-21 cm. Volume Shemot, fair condition, damages to title page and missing 4 leaves, worn binding. Volumes Vayikra-Devarim - varied condition, good to fair, wear and stains. Paper restorations to several leaves. Volume Bamidbar - wear damages to leaf corners. New semi-leather bindings.

Opening price: \$500

65. ספר המגיד - איוב, דניאל, עזרא ונחמיה - סלאוויטא, תקפ"ה

ספר המגיד, איוב, דניאל, עזרא ונחמיה. סלאוויטא, [תקפ"ה]. 1825. דפוס רבי שמואל אברהם שפירא.

פרט השנה בשער הוא תקע"ה.

קנו דף (חסר דף אחרון). 25.5 ס"מ. נדפס על נייר כחלחל. רוב הדפים במצב טוב. כתמים. קרעים במספר דפים. דף השער קרוע ובלוי. כריכה מנותקת ופגומה.

פתיחה: \$200

64

64. ארבעה חומשים, שמות-דברים עם "אור החיים" - סלאוויטא, תקס"ו-תקס"ט

חמשה חומשי תורה, עם פירוש רש"י, תרגומים ופירוש ה"אור החיים" הקדוש. ארבעה כרכים: שמות (סלאוויטא, תקס"ט 1809), ויקרא, במדבר ודברים (סלאוויטא, תקס"ו 1806). דפוס רבי דוב בער סג"ל ורבי דוב בער ב"ר פסח - שותפיו של האדמו"ר רבי משה שפירא [כידוע, הספרים הראשונים שהדפיס רבי משה שפירא בבית דפוסו שהקים בסלאוויטא, נרשמו על שם שני שותפיו הנ"ל, שקיבלו רישיון-דפוס רשמי מן השלטונות].

בשער ספר במדבר רישום שם לתפילה "יוסף בן שרה מדובראוויץ".

שמות: [1], ד-רמט, רנב (עותק חסר, במקור: רנב דף). ויקרא: קעה דף (חסר דף אחרון, במקור קעו דף). במדבר: קפד, קפה-קצה דף; בסופו נוסף תרגום שני למגילת אסתר: כב דף (חסר דף בסוף תרגום שני). דברים: קעד דף.

4 כרכים, 20-21 ס"מ: כרך שמות מצב בינוני, שער פגום וחסרים 4 דפים וכריכה בלודה. כרכים ויקרא-דברים במצב משתנה טוב עד בינוני, בלאי וכתמים. שיקומי נייר במספר דפים. בכרך במדבר פגיעות בלאי בפניות הדפים. כריכת חצי-עור חדשות.

פתיחה: \$500

66. מחזור, הגדה של פסח, סליחות ותהלים - סלאוויטא, תקפ"ו

סידור לימות השנה [תפילות ימי החול, שבתות וראש חודש, הגדה של פסח, תפילות לימים נוראים, יוצרות וסליחות], בנוסח אשכנז, עם תרגום לידיש [באותיות צור"ר]. [סלאוויטא, תקפ"ו בערך]. עם **ספר תהלים ומעמדות**. סלאוויטא, [תקפ"ו 1826]. [דפוס שפירא].

הסידור חסר שער ומספר דפים בתחילתו [בעלי הסידור עלו מרוסיה הסובייטית בשנות ה-70, ומאחר שלא התירו לו להוציא ספרים שנדפסו ברוסיה, תלש את השער וכרך במקומו שער של ספר "משנה ברורה" שנדפס בוורשא]. לא זיהינו את המהדורה (או שלא נרשמה במפעל הביבליוגרפיה); תאריך ההדפסה משוער לפי התהלים הסמוך לו.

שער נפרד לספר תהלים. ללא שם מודפס. חותמת רב באותיות קיריליות: "А.А.М. РАВИНЪ". נדפס על נייר כחלחל. סידור: ד-קי; קמר, [4] דף (חסרים שער ודפים ב-ג). **תהלים**: צד דף (חסרים דפים צה-צו, מסוף ה'מעמדות'). 21 ס"מ. רוב הדפים טוב, חלקם במצב בינוני. כתמים (במספר דפים כתמים רבים). בין דפים י-לו [בסידור - בתפילת שחרית] דפים במצב גרוע (קרעים גסים עם חסרון ופגיעה בטקסט). כריכת עור ישנה, מנותקת ופגומה.

פתיחה: \$1000

Separate title page for Tehillim. Without printer's name.

Stamp in Cyrillic letters: "А.А.М. РАВИНЪ". Printed on bluish paper. **Siddur**: 4-110; 144, [4] leaves (the title page and leaves 2-3 are missing). **Tehillim**: 94 leaves (leaves 95-96, from the end of Ma'amadot section, are missing). 21 cm. Most leaves are in good condition, some in fair condition. Stains (some leaves have many stains). Leaves 10-37 [of the Siddur – Shacharit prayer] are in poor condition (coarse tears with missing parts and damage caused to text). Old leather binding, detached and damaged.

Opening price: \$1000

66

66. Machzor, Passover Haggadah, Selichot and Tehillim - Slavita, 1826

Siddur for the whole year [prayers for weekdays, Shabbat and Rosh Chodesh, Passover Haggadah, prayers for Rosh Hashana and Yom Kippur, Yotzrot and Selichot], Nusach Ashkenaz, with Yiddish translation [Tzema U'Rena letters]. [Slavita, c. 1826]. With **Tehillim and Ma'amadot**. Slavita, [1826]. [Shapira printing].

The siddur is missing the title page and several leaves at the beginning [the owner of the siddur came to Israel from Soviet Russia in the 1970s, and since it was forbidden to take books that were printed in Russia, the title page was torn out and the title page of the Mishna Brura [printed in Warsaw] was bound in its stead. We could not identify the edition (or it is not recorded in the Bibliography Institute); the printing date is estimated according to the adjoining Tehillim.

67a

67. תהלים "דגלי הודיה והמצוה" / מעמדות וסידור תפילה (נוסח ספרד) עפ"י האר"י - זיטומיר, תרכ"ו

ספר תהלים, עם מעמדות, וספר "דגלי הודיה והמצוה". "סדר מעמדות - מהרב הקדוש מאפטא - וסדר התפלה מכל השנה עפ"י האר"י (נוסח ספרד) - עם תקון סעודה" (שער מיוחד). • הפילה מהרב הקדוש המגיד מו"ה מרדכי מטשארנביל - למי שאין לו מקוה". • ועוד הוספות רבות. זיטומיר, תרכ"ו 1866. דפוס רבי אריה ליב שפירא, נבר הרב מסלאוויטא.

מהדורה ראשונה עם "דגלי הודיה והמצוה", פסקי דינים של תרי"ג מצות ו' מצות דרבנן, [מאת ר' יהודה ב"ר חיים לאנדא] מירושלים. עם הסכמות רבני ירושלים האשכנזים והספרדים. רשימת מנויים מירושלים וערי אוקראינה (בעלז, סקווירא, בארדיטשוב, רוזין, זיטומיר, זלאטיפולי, בענדר, קעשנב, קורין, רחמסטרביקא, שפולי ועוד). בתחילת סדר מעמדות: הקדמת והסכמת הרב מאפטא והקדמת רבי אריה ליב שפירא, עם רשימת מנויים נוספת.

חתימות ורישומי בעלות שונים: "ירמיה סופר"; "אהרן ---- סופר"; ועוד.

(חסר שער ראשון) [2], 5-440, 225-221, [11] עמ'; [4], 112, 57-64, 22 עמ' (חסר 5 דף בסוף תקון סעודה, במקור: 225-221, 440; [11]; [4], 112, 57-64, 61-64, 28 עמ'). 20.5 ס"מ. מצב בינוני, כתמים וקרעים. מעט הדבקות ישנות, נזקי עש. כריכה ישנה בלוייה.

פתיחה: \$3000

68

68. Tehillim with Ma'amadot - Zhitomir, 1858

Tehillim with Metzudat David and Metzudat Zion commentaries. Yehi Ratzon and prayers. Seder Ma'amadot, Zhitomir, 1858. Printed by Chanina Lipa and Rabbi Yehoshua Heshel Shapira, grandsons of the Rabbi of Slavita.

336 pages; 56 pages. 20 cm. Fair condition. Wear and stains. Last leaf of Seder Ma'amadot is partially lacking. Signatures of Bukhara Jews in Jerusalem. Old worn binding.

Opening price: \$2500

67. Tehillim "Diglei Hodaya V'Hamitzvah / Ma'amadot and a Siddur (Nusach Sefarad) According to the Ari - Zhitomir, 1866

Tehillim, with Ma'amadot, and the book Diglei Hodaya V'Hamitzvah. • Seder Ma'amadot by the Rebbe of Apta and Seder Tefillah for year-round use by the Ari (Nusach Sefarad) – with Tikun Se'udah (a special title page). • Prayer by the Magid Rabbi Mordechai of Chernobyl – for those who have no mikveh". • Many other additions. Zhitomir, 1866. Printed by Rabbi Aryeh Leib Shapira, grandson of the Rabbi of Slavita.

First edition with Diglei Hodaya V'Hamitzvah, laws of the 613 mitzvot and the seven mitzvot d'Rabbanan, [by R' Yehuda ben R' Chaim Landau] of Jerusalem. With approbations of Ashkenazi and Sephardi Jerusalem rabbis. List of subscribers from Jerusalem and the Ukraine (Belz, Skvira, Berdychiv, Ruzhin, Zhitomir, Zlatopol, Bender, Kokhanovo, Korets, Rachmistrivka, Shpola, etc.). At the beginning of Seder Ma'amadot is an introduction and approbation by the Rabbi of Apta and an introduction by Rebbe Aryeh Leib Shapira, with another list of subscribers. Various signatures and ownership inscriptions: "Yirmiya Sofer"; "Aharon ---- Sofer", etc.

(Missing first title page) [2], 5-440, 221-225, [11] pages; [4], 112, 57-64, 22 pages (missing 5 leaves at the end of Tikun Se'uda, originally: 440, 221-225, [11]; [4], 112, 57-64, 61-64, 28 pages). 20.5 cm. Fair condition, stains and tears. Few old gluings, worm damages. Old worn binding.

Opening price: \$3000

67b

68. תהלים עם מעמדות - זיטומיר, תרי"ח

ספר תהלים, עם פירושי מצודת דוד ומצודת ציון. יהי רצון ותפילות. סדר מעמדות. זיטומיר, תרי"ח 1858. דפוס רבי חנינא ליפא ורבי יהושע העשיל שפירא, נכדי הרב מסלאוויטא.

336 עמ'; 56 עמ'. 20 ס"מ. מצב בינוני. בלאי וכתמים. דף אחרון בסדר מעמדות חסר חציו. חתימות מיהודי בוכרה בירושלים. כריכה ישנה בלוייה.

פתיחה: \$2500

70

70. Machzor Korban Aharon - Zhitomir, 1851

Machzor Korban Aharon (Nusach Ashkenaz), Part 1 for Rosh Hashana and Yom Kippur and Part 2 for the three festivals: with the Mateh Aharon commentary by Rabbi Aharon HaLevi author of Nehorah siddur. Zhitomir, 1851. Printed by the Shapira Brothers, grandsons of Rabbi of Slavita.

Two parts in one volume. [2], 5-159 leaves; [1], 3-143 leaves. (Lacking at end of Part 2, originally: [1], 3-164 leaves). Approximately 25.5 cm. Darkening paper, foxing. Fair condition, worm damages and wear. The first title page and leaves are damaged and restored with paper. New semi-leather binding.

Opening price: \$250

69. Siddur Or La'Yesharim - Nusach Sepharad - Zhitomir, 1864 - Incomplete Copy

Siddur Or La'Yesharim, year-round prayers, according to Sephardi custom, Parts 1-2. With "Keter Nehora", "Derech HaChaim" and other commentaries. Zhitomir, 1864. Printed by Rabbi Chanina Lipa and Rabbi Yehoshua Heshel Shapira. Missing parts at the beginning and at the end of the copy. Most of Part 1 and the end of Part 2 are missing. Contains the entire Hallel, Passover Haggadah, Selichot, Rosh Hashana and Yom Kippur prayers, as well as other prayers.

Part 1: 154-186 leaves (instead of: 186 leaves). Part 2: [187]-298 leaves (instead of: [187]-332, [2] leaves. Concludes at the end of the Hoshanot prayer). 20.5 cm. Varying condition of leaves; fair-good. Stains and wear. Worm damages on some leaves. Tears and some missing parts on several leaves. Damaged and detached cover.

Opening price: \$500

69

70. מחזור "קרבן אהרן" - זיטומיר תרי"א

מחזור "קרבן אהרן" (נוסח אשכנז), חלק ראשון לימים נוראים וחלק שני לשלשה רגלים: עם פירושי מטה לוי מרבי אהרן הלוי מחבר סידור "נהורא", זיטומיר, תרי"א 1851. דפוס האחים שפירא, נכדי הרב מסלאוויטא.

שני החלקים בכרך אחד. [2], ה-קנט דף; [1], ג-קמג דף. (חסר בסוף חלק ב', במקור: [1], ג-קסד דף). כ-25.5 ס"מ. נייר מתכדה, כתמי חלודה בנייר. מצב בינוני, פגעי עש ובלאי. השער הראשון ודפים, פגומים ומשוקמים במילוי נייר. כריכת חצי-עור חדשה.

פתיחה: \$250

69. סידור אור לישרים - נוסח ספרד - זיטומיר, תרכ"ד - עותק חסר

סידור אור לישרים, תפלות לכל השנה, כמנהג ספרד, חלקים א-ב. עם "כתר נהורא", "דרך החיים" ופירושים נוספים. זיטומיר, תרכ"ד [1864]. דפוס רבי חגיגה ליפא ליפא יהושע העשיל שפירא. עותק חסר בתחילתו ובסופו. חסרים רובו של חלק א' וסופו של חלק ב'. נמצאים בשלמותם: סדר הלל, סדר הגדה של פסח, סדר סליחות, תפילות ראש השנה ויום כפור, ותפילות נוספות.

חלק א': קנד-קפו דף (במקום: קפו דף). חלק ב': [קפז]-רצח דף (במקום: [קפז]-שלב, [2] דף). מסתיים בסוף ההושענות. 20.5 ס"מ. מצב משתנה בין הדפים, בינוני-טוב. כתמים ובלאי. פגעי עש בחלק מהדפים. קרעים עם חסרון במספר דפים. כריכה פגומה ומנותקת.

פתיחה: \$500

72. ארבעה חומשים - זיטומיר תר"כ - כולל סדר התפילות לשבת (נוסח ספרד)

ארבעה כרכים מתוך חמשה חומשי תורה, בראשית-במדבר. עם תרגום אונקלוס, פירוש רש"י, ופירוש עברי טייטש. זיטומיר, תר"כ 1859. דפוס רבי חנינא ליפא ורבי יהושע העשיל שפירא. נכדי הרב מסלאוויטא. בכרכים שמות-במדבר, תפילות לשבת (נוסח ספרד). בראשית: [2], ג-ריג דף. שני שערים (חסר בסוף, מסוף פרשת ויחי). שמות: [1], ג-קפו דף; כד דף. (חסר שער ראשון, וקרע בשער השני). ויקרא: [1], ה-קמה דף; כג דף (חסר שער ראשון, ודף אחרון בתפילות). במדבר: [2], ה-קסח דף; טז דף. 4 כרכים, כ-20 ס"מ. נייר איכותי דק. מצב בינוני, בלאי וקרעים. כתמים. כריכות ישנות עם שדרת עור והטבעות, פגומות.

פתיחה: \$250

72. Four Chumashim - Zhitomir 1859 - Includes Sabbath Prayers (Nusach Sepharad)

Four volumes of the five books of the Torah, Bereshit-Bamidbar. With the Onkelos translation, Rashi commentary, and Ivri teitch (Yiddish). Zhitomir, 1859. Printed by Rabbi Chanina Lipa and Rabbi Yehoshua Heshel Shapira. Grandchildren of the Rabbi of Slavita. Volumes Shemot-Bamidbar, with Sabbath prayers (Nusach Sepharad).

Bereshit: [2], 3-213 leaves. Two title pages (missing leaves at the end, from the end of Parshat VaYechi). Shemot: [1], 3-186 leaves; 24 leaves. (Missing first title page, tear on the second title page). Vayikra: [1], 5-14 leaves: 23 leaves (first title page and last leaf of the prayers are missing). Bamidbar: [2], 5-168 leaves; 16 leaves.

4 volumes, approximately 20 cm. Thin high-quality paper. Fair condition, wear and tears. Stains. Old bindings with leather spine and embossments, damaged.

Opening price: \$250

72

71. Machzor for the Three Festivals - Zhitomir, 1858

Machzor for the Three Festivals, according to the custom of Riesen, Lithuania, Poland, Pihm and Mehrin. Zhitomir, 1858. Printed by Rabbi Chanina Lipa and Rabbi Yehoshua Heshel Shapira.

[1]-16, 21-304 pages. 29 cm. Varied condition, most leaves in good condition. Several leaves with professionally restored wear and mildew damages. Few worm holes. Wear and stains. Old stamps. Fabric binding.

Opening price: \$400

71

71. מחזור לשלש רגלים - זיטומיר, תרי"ח

מחזור שלש רגלים, כמנהג רייסין ליטא פולין פיהם ומערהין. זיטומיר, תרי"ח 1858. דפוס רבי חנינא ליפא ורבי יהושע העשיל שפירא.

[1]-16, 21-304 עמ'. 29 ס"מ. מצב משתנה, רוב הדפים במצב טוב. מספר דפים עם נזקי בלאי ועובש משוקמים באופן מקצועי. נקבי עש בודדים. בלאי וכתמים. חותמות ישנות. כריכת בד.

פתיחה: \$400

74

74. Zhitomir Mishnayot - Four Volumes

Four volumes of Mishnayot, printed in Zhitomir in the printing press of Rabbi Aryeh Leib Shapira grandson of the Rabbi of Slavita:

- Mishnayot, Seder Nashim, Zhitomir, 1860.
- Mishnayot Seder Nezikin. Zhitomir 1860.
- Mishnayot, Seder Kodshim, Zhitomir 1857.
- Mishnayot Seder Taharot, Zhitomir, 1861.

4 volumes, 25-26.5 cm. Each volume has two title pages. Fair-poor condition, many worm damages. Damaged bindings, non-original.

Opening price: \$300

73

73. Chumash Vayikra Or HaChaim - Zhitomir 1860

Chumash Vayikra, with Rashi commentary, Ba'al HaTurim and Or HaChaim HaKadosh, with the three targums and Nachal Kedumim by the Chida. Zhitomir, 1860. Printed by Rabbi Chanina Lipa and Rabbi Yehoshua Heshel Shapira.

With Megillat Shir HaShirim at the end, haftarot for the four parshiot and for other occasions. [1], 4-270 pages (missing another title page at the beginning). 25.5 cm. Good-fair condition, stains and wear, adhesive tape on title page and leaf margins. New binding.

Opening price: \$250

73. חומש ויקרא "אור החיים" - זיטומיר תר"כ

חומש ויקרא, עם פירושי רש"י, בעל הטורים ואור החיים הקדוש, עם שלשת התרגומים ועם נחל קדומים מהחיד"א. זיטומיר, תר"כ (1860). דפוס רבי חנינא ליפא ורבי יהושע העשיל שפירא. עם מגילת שיר השירים בסופו, הפטרות לארבע פרשיות ולמונים אחרים.

[1], 4-270 עמ' (חסר שער נוסף בתחילתו). 25.5 ס"מ. מצב טוב-בינוני, כתמים ובלאי, הדבקות נייר דבק בשער ובשולי הדפים. כריכה חדרשה.

פתיחה: \$250

73. Chumash Vayikra Or HaChaim - Zhitomir 1860

Chumash Vayikra, with Rashi commentary, Ba'al HaTurim and Or HaChaim HaKadosh, with the three targums and Nachal Kedumim by the Chida. Zhitomir, 1860. Printed by Rabbi Chanina Lipa and Rabbi Yehoshua Heshel Shapira.

With Megillat Shir HaShirim at the end, haftarot for the four parshiot and for other occasions.

[1], 4-270 pages (missing another title page at the beginning). 25.5 cm. Good-fair condition, stains and wear, adhesive tape on title page and leaf margins. New binding.

Opening price: \$250

76

76. Ma'ane Lashon, Pleas and Supplications for Reciting at Cemeteries and at the Graves of Tzaddikim - Zhitomir, 1860

Ma'ane Lashon, pleas for reciting at cemeteries and supplications at the graves of Tzaddikim. Zhitomir, 1860. Printed by Rabbi Chanina Lipa and Rabbi Yehoshua Heshel Shapira, grandsons of the Slavita rabbi.

75. Nofet Tzufim - Zhitomir, 1850

Nofet Tzufim, on the Torah. Compilations of mussar and tales from the Zohar with Ivri-teitch (Yiddish) translation. Zhitomir, 1850. Printed by the brothers, Rabbi Chanina Lipa, Rabbi Aryeh Leib and Rabbi Yehoshua Heshel Shapira, the grandsons of the Rabbi of Slavita.

283 pages. 27 cm. Fair condition, wear and stains. Adorned contemporary leather binding, damaged. Yiddish. This book is Nachalat Zvi, by Rabbi Zvi Hirsh Chatsh, first printed in Frankfurt am Main in 1711 and from this edition it was printed with the title Nofet Tzufim.

Opening price: \$300

76. ספר מענה לשון, תחינות ובקשות בבית עלמין ובקברי צדיקים - זיטומיר, תר"ב

ספר מענה לשון, סדר תחינות בבית עלמין ובקשות על קברי צדיקים. זיטומיר, תר"ב 1860. דפוס רבי חנינא ליפא ורבי יהושע העשיל שפירא נכדי הרב מסלאוויטא. תפילות הנאמרות על קברי הורים, אחים וילדים, בעל ואשה, ועוד. התפילות על קברי צדיקים כוללות תפילות לפרנסה, לרפואה, לזרע של קיימא, ועוד. עם תרגום והוראות ביידיש. 253 עמ'. 19.5 ס"מ. מצב בינוני, כתמים ובלאי. כריכה בלוייה ופגומה. לא נרשם ביבליוגרפית.

פתיחה: \$400

Prayers to be said at graves of parents, siblings and children, husband and wife, etc. The prayers at the graves of Tzaddikim include entreaties for livelihood, cures, children, etc. With a Yiddish translation and guidelines.

253 pages. 19.5 cm. Fair condition, stains and wear. Worn damaged binding. Bibliographically unknown.

Opening price: \$400

75

75. נופת צופים - זיטומיר, תר"י

ספר נופת צופים, על התורה. ליקוטי מוסר ומעשיות מהזוהר הקדוש בתרגום עברי-טייטש. זיטומיר, תר"י 1850. דפוס האחים רבי חנינא ליפא, רבי אריה ליב ורבי יהושע העשיל שפירא, נכדי הרב מסלאוויטא.

283 עמ'. 27 ס"מ. מצב בינוני, בלאי וכתמים. כריכת עור מקורית מעוטרת, פגומה.

יידיש. ספר זה הוא ספר "נחלת צבי", מאת רבי צבי הירש חאטש, שנדפס לראשונה בפרנקפורט דמיין, תע"א 1711, ונדפס תחת השם "נופת צופים", החל ממהדורה זו.

פתיחה: \$300

77. Yesod Yosef - Zhitomir, 1867 – Segula Book, Blessings from the Chernobyl and Skverer Rebbes

Yesod Yosef, by Kabbalist Rabbi Yosef, Av Bet Din of Dubno. Zhitomir, 1867. Printed by Rabbi Avraham Shalom Shadov.

Approbation from Rebbe Aharon son of Rabbi Mordechai of Chernobyl: "The sacred book Yesod Yosef composed by the saintly Rabbi of Kav HaYashar... and this book does not move from the table of my saintly father... I appeal to all to purchase the book at its full price, and learn from its holy words... and he should be blessed both spiritually and physically, with sons, life and abundant sustenance". The publisher, Rabbi Gedaliah of Karstishov adds: "And I, the publisher was in Skver and Rabbi Yitzchak permitted me to print this book for him, he enjoyed it tremendously and wishes that all his congregation purchase the book and study it constantly".

[1], 74, [1] leaf. 20.5 cm. Overall good condition. Stains. Tears restored with old tape in several places. Ownership inscriptions. Original cover, worn.

The last leaf of the error-chart is rare and is neither recorded on the Vinograd and Rosenfeld CD nor in the Bibliography Institute CD, Record 0135636.

Opening price: \$300

77

77. ספר יסוד יוסף - זיטומיר, תרכ"ז - ספר סגולה, בברכות האדמו"רים מטשרנוביל וסקווירא

ספר יסוד יוסף, מהגאון המקובל רבי יוסף אב"ד דובנא. זיטאמיר, תרכ"ז 1867. דפוס רבי אברהם שלום שאדאוו.

הסכמת האדמו"ר רבי אהרן בן רבי מרדכי מטשרנוביל, הכותב על הספר: "ספר קדוש יסוד יוסף מהאיש אלוקים רבו של קב הישר... אשר יסוד יוסף לא זו משולחן הטהור של אבי האדמו"ר איש אלוקים קדוש זיע"א... גם אני מבקש שיקנה כל או"א הספר הקדוש הלוז בכסף מלא ויעיין בו בדבריו הקדושים... ותבא עליהם ברכה נוספת להטיבם ברו"ג בבחומ"ז [=ברוחניות וגשמיות, בבני חיי ומוזנין רויחיו". המו"ל רבי גדליה מקרשטישוב, מוסיף וכותב עוד: "ואני המ"ל הייתי בק' סקווירא, והרב ר' יצחק שליט"א נתן לי רשות לדפוס בשבילו, שמאד נהנה מהדפסת הספר הקדוש הזה, ורצונו ג"כ שכל אנשי שלומו יקנו הספר הזה ויעיינו בו תמיד".

[1], עד, [1] דף. 21 ס"מ. מצב כללי טוב. כתמים. קרעים משוקמים בנייר דבק ישן במספר מקומות. רישומי בעלות. כריכה מקורית, בלוייה.

הדף האחרון של לוח הטעות נדיר ואינו רשום בתקליטור וינוגרד ורוזנפלד ובתקליטור מפעל הביבליוגרפיה, רשומה 0135636.

פתיחה: \$300

79. אותות השמים לרבי אריה ליב מסטריזוב - זיטומיר, תקס"ה (1805)

ספר אותות השמים - דרישת ארי, על שלחן ערוך, חלק א': הלכות מילה ותפלין, שבת יו"ט וחוה"מ. חלק ב': הלכות נדה. מאת האדמו"ר רבי אריה ליב הלוי אב"ד סטריזוב. זיטומיר, תקס"ה (1805).

הסכמות מרבי לוי יצחק מברדיטשוב, המגיד רבי ישראל מקוהניץ, ומתלמיד המחבר האדמו"ר רבי משה טייטלבוים (בעל "ישמח משה").

המחבר הגאון הקדוש רבי אריה ליב הלוי (תצ"ו-תקס"ג), מגדולי החסידות. תלמידו של המגיד מקוהניץ, רבו המובהק של בן-דודו רבי משה טייטלבוים בעל "ישמח משה", הכותב עליו בהסכמות: "האדם הגדול בענקים... מורי ורבי וס"ב ב"ד הרב הגאון האמיתי החסיד".

צג, יח דף. 18.5 ס"מ. מצב טוב-בינוני, בלאי עם פגיונות, דפים משוקמים באופן מקצועי (עם השלמות בטקסט). כריכת עור מפוארת.

סטפנסקי חסידות, מס' 36.

פתיחה: \$1200

Rabbi Aryeh Leib HaLevi (1736-1803), a leading Chassidic rebbe. Disciple of the Magid of Koznitz, close teacher of his cousin Rabbi Moshe Teitelbaum author of Yismach Moshe, who writes in his approbation: "Giant among men...my teacher and Rabbi Av Bet Din a true Chassid and Torah genius". 93, 18 leaves. 18.5 cm. Good-fair condition, wear with damages, professionally restored leaves (with text replacements). Elaborate leather binding. Stefansky Chassidut, no. 36.

Opening price: \$1200

78. Rav Yibi - Slavita, 1792 - First Edition (Incomplete Copy)

Rav Yibi, on the Torah and the Nevi'im and Ketuvim, Tehillim and novellae on the Talmud. By the Kabbalist Rabbi Ya'akov Yosef ben Yehuda of Ostroh, disciple of the Maggid of Mezritch. [Slavita, 1792].

The author, Rabbi Ya'akov Yosef of Ostroh (1738-1791, Encyclopedia Le'Chassidut, Vol. 2, pp. 268-270), called by his initials Rav Yibi = Ya'akov Yosef ben Yehuda, a third generation of leaders of the Chassidic movement. Close disciple of the Maggid of Mezritch and also had close relationships with other disciples of the Ba'al Shem Tov (Besht). Rabbi Levi Yitzchak of Berdychiv called him: "A holy G-dly man". This book contains many teachings in the name of the Besht and his disciples.

Incomplete copy. 2-139, 47 leaves (originally; 2, 139, 47 leaves. Missing: Title page and the two following leaves; Leaf 16 [marked: 15] is torn and most of it is missing). Printed on bluish paper. 28 cm. Most leaves are in good condition. Stains, worm damages found on some leaves. Cellotape marks on several leaves. Non-original binding, detached.

Stefansky Chassidut no. 530. See item 162: title page of the book Rav Yebi, first edition.

Opening price: \$800

78

78. ספר רב ייבי - סלאוויטא, תקנ"ב - מהדורה ראשונה (עותק חסר)

ספר רב ייבי, על התורה והנ"ך, ספר תהלים, וחידושים על הש"ס. מהגאון המקובל רבי יעקב יוסף בן יהודא מאוסטרהא, תלמיד המגיד ממזריטש. [סלאוויטא, תקנ"ב 1792].

המחבר, רבי יעקב יוסף מאוסטרהא (תצ"ח-תקנ"א, אנצ' לחסידות, ב, עמ' רסח-רע), המכונה בראשי התיבות של שמו, רב ייבי = יעקב יוסף בן יהודה, מגדולי תנועת החסידות בדור השלישי. תלמידו המובהק של המגיד ממזריטש ומקורב לתלמידיו הבעש"ט האחרים. רבי לוי יצחק מברדיטשוב מכנה אותו: "איש אלהים קדוש יאמר לו". בספר זה מובאים דברים רבים בשם הבעש"ט ותלמידיו.

עותק חסר. ב-קלט, מז דף (במקור: ב, קלט, מז דף. חסרים: דף השער ושני דפים שאחריו; דף טז [המסומן: טז] קרוע וחסר ברובו). מודפס על נייר כחלחל. 28 ס"מ. רוב הדפים במצב טוב. כתמים, פגעי עש בחלק מהדפים. סימני נייר-דבק חומצי (סלוטייפ) במספר דפים. כריכה לא מקורית, מנותקת.

סטפנסקי חסידות, מס' 530. ראה פריט 162, שער רב ייבי מהדורה ראשונה.

פתיחה: \$800

80. Ohev Yisrael (Apta), First Edition - Zhitomir 1863

Ohev Yisrael, Chassidic homilies on the Torah, by Rebbe Avraham Yehoshua Heshel of Apta. Zhitomir, 1863. Printed by Rabbi Chanina Lipa and Rabbi Yehoshua Heshel Shapira. First edition.

Many signatures and ancient ownership signatures from 1905, in the handwriting of "Chaim ben Aryeh Leib Goldenberg of Mogilev Podolia", "Grandson of Rabbi Nachman".

[3], 3-117 leaves. 23 cm. Good-fair condition, moisture stains, major wear. Few worm damages. Worn binding.

Stefansky Chassidut, no. 19.

Opening price: \$1000

80

80. ספר אוהב ישראל (אפטא), מהדורה ראשונה - זיטומיר תרכ"ג

ספר אוהב ישראל, דרושים על התורה בדרך החסידות, מהדמו"ר רבי אברהם יהושע העשיל מאפטא. זיטומיר, תרכ"ג 1863. דפוס רבי חנינא ליפא ורבי יהושע העשיל שפירא. מהדורה ראשונה. חתימות רבות ורישומי בעלות משנת תרס"ה, בכת"י של רבי "חיים בן אריה לייב גאלדינבערג ממאהליב פאדאליע", "נכד הרב נחמן".

[3], ג-ק"ז דף. 23 ס"מ. מצב טוב-בינוני, כתמי רטיבות, בלאי רב. מעט נוקי עש. כריכה בלוייה. סטפנסקי חסידות, מס' 19.

פתיחה: \$1000

79

79. Otot HaShamayim by Rabbi Aryeh Leib of Strzyżów - Zhitomir, 1805

Otot HaShamayim – Drishat Ari, on the Shulchan Aruch, Part 1: Laws of Milah and Tefillin, Shabbat, Festivals and Chol HaMoed. Part 2: Laws of Nidah. By Rebbe Aryeh Leib HaLevi Av Bet Din of Strzyżów. Zhitomir, 1805.

Approbations by Rabbi Levi Yitzchak of Berdychiv, the Magid Rabbi Yisrael of Koznitz, and by the disciple of the author Rebbe Moshe Teitelbaum (author of Yismach Moshe).

גנוזים באוצרותיו, בעריכת תלמידו וסופרו האישי רבי גבריאל מווארשא. בהסכמת המגיד מקוזניץ שנדפסה מעבר לשער, הוא כותב על כתה"י והדפסתו בשליחותו, ועל כך שרבי לוי יצחק מברדיטשוב הסכים ג"כ על הדפסת הספר - "זבשיון דעת מחו" הגאון פאר הדור, וידר ה' וידידי, איש אלוקים מו"ה לוי יצחק נ"י אב"ד דק"ק בארדיטשוב".

[1], מו דף. 17 ס"מ. דף לו עם אילן הספירות, גדול ומקופל. מצב טוב-בינוני, בלאי רב וכתמים. חתימות עתיקות שונות. כריכה בלוייה ומנותקת.

סטפנסקי חסידות, מס' 305.

פתיחה: \$750

82. Likutim by Rabbi Hai Gaon - Warsaw 1798 - First Edition printed by the Magid of Koznitz

Book of Kabbalistic compilations by Rabbi Hai Gaon and Kabbalistic prayers. With additional Kabbalistic compilations: Sha'ar HaShamayim by Rabbi Yosef Giktilia, Likutei Shem Tov, Ma'amar Ploni Almoni, on the 10 Sefirot and Names. "Tefillat R' Ya'akov Yasgova" [of Strzegowo], "Sefer Ha'Iyun L'Rav Chamai Gaon", "Secrets by the Kabbalist Chacham Yosef Giktilia" on the mitzvot, and "Booklet by Rabbi S.T. from the Rashba" explanations of Torah secrets by the Ramban. [Warsaw, 1798]. First edition. Printed by the Magid Rabbi Yisrael of Koznitz, from manuscripts hidden in his possession, edited by his disciple and personal scribe Rabbi Gavriel of Warsaw. With the approbation of the Magid of Koznitz printed on the verso of the title page. He writes that the manuscript and its printing were performed by his instructions and that Rabbi Levi Yitzchak of Berdychiv also agreed to print the book, "And with the permission of... Rabbi Levi Yitzchak Av Beit Din of Berdychiv".

[1], 46 leaves. 17 cm. On Leaf 36 is an Ilan Sefirot, large and folded. Good-fair condition, major wear and stains. Various ancient signatures. Worn detached binding.

Stefansky Chassidut, no. 305.

Opening price: \$750

82

82. Likutim Merb Hai Gaon - Ura, and Ura, Tqna" - Mahdora - First Edition printed by the Magid of Koznitz

ספר ליקוטים מרבי האי גאון, קבלה ותפילות קבליות, "פירוש על שם מ"ב סודות עמוקות דברים חדשים נפלאים מאד", עם ליקוטי קבלה נוספים: "שער השמים" מרבי יוסף גיקטיליא, "ליקוטי שם טוב", "מאמר פלוני אלמוני", על עשר ספירות ושמות. "תפלת ר' יעקב ישגובא" [מסיגוביה], "ספר העיון לרב חמאי גאון", "סודות להחכם המקובל מ' יוסף גיקטיליא" על המצוות, ו"קונטרס הגאון רש"ט בן הגאון נ"ע מפי הרשב"א" לפירוש סודות התורה מהרמב"ם. [וורשא, תקנ"ח 1798]. מהדורה ראשונה.

נדפס ע"י המגיד רבי ישראל מקוזניץ, מתוך כתבי יד שהיו

81

81. Avodat Yisrael - Zhitomir, 1848

ספר עבודת ישראל, מהמגיד רבי ישראל מקוזניץ, זיטומיר, תר"ח 1848. דפוס רבי חנינא ליפא, רבי אריה ליב ורבי יהושע העשיל שפירא, נכדי הרב מסלאוויטא. מהדורה שנייה. רישומי בעלות וחתימות.

[4], 186 עמ'. מצב בינוני-טוב. כתמים, בלאי וקרעים בשוליים. מספר דפים מנותקים. כריכה בלוייה ופגומה.

פתיחה: \$300

81. Avodat Yisrael - Zhitomir, 1848

Avodat Yisrael, by the Magid Rabbi Yisrael of Koznitz. Zhitomir, 1848. Printed by Rabbi Chanina Lipa, Rabbi Aryeh Leib and Rabbi Yehoshua Heshal Shapira, grandsons of the Rabbi of Slavita. Second edition.

Ownership inscriptions and signatures.

[4], 186 pages. Fair-good condition. Stains, wear and tears around the margins. Several detached leaves. Worn and damaged binding.

Opening price: \$300

83. ספר רב פנינים - פרנקפורט דאודר, תקמ"ב - מבעל ה"פרי מגדים" ואביו רבי מאיר - עם דברים שנכתבו בחיי הבעל שם טוב

ספר רב פנינים, ובו שלשה ספרים נפתחים: ספר נפת צופים ומאירת עינים, מרבי מאיר תאומים מגיד מישרים בק"ק לעוורטאט ומגיד מישרים ומורה הוראה בק"ק לבוב. ספר תיבת גמא מבן המחבר, רבי יוסף ב"ר מאיר תאומים (אב"ד פרנקפורט דאודר, בעל "פרי מגדים"). וספר שושנת העמקים, מאת רבי יוסף תאומים. פרנקפורט דאודר, [תקמ"ב 1782]. שלשה שערים. כרוך עם עותק חסר (חסר 4 דף), של ספר נזירות שמשון, על שו"ע אורח חיים, מאת רבי שמשון חסיד מהמבורג. ברלין, תקכ"ד 1764. עם הסכמת רבי יהונתן אייבשיץ.

בספר "נפת צופים ומאירת עינים" (דף כט/2) מצטט המחבר את מכתב רבי גרשון מקיטוב, שנשלח מהארץ הקדושה מ"החסידי מוה"ר גרשון נ"י לגיסו המפורסם בעל שם טוב מוה"ר ישראל נ"י, וז"ל: ואני בבואי לעה"ק ירושלים וראיתי שמבונה בכל טוב, נפלאי על אפי ובכיתי ואמרתי, את ירושלים נחשבת כאלמנה היאך לבשת בימי אלמנותיך בגדים נאים, הלואי שראיתי בחורבנך...". [דברים אלו נכתבו ע"י המחבר רבי מאיר תאומים עוד בחיי הבעל שם טוב, וכן המחבר בעל פרי מגדים - עורך הספר, השאירם בהדפסתם עם התארים בברכת החיים, כפי שנכתבו ע"י אביו המחבר].

ספר נזירות שמשון: [4], (חסר דפים א-ד), ה-כו דף. ספר רב פנינים: [2], קלו דף (חסר דף נוסף, שנוסף לחלק מן הטפסים בסוף ספר שושנת העמקים). 20 ס"מ. מצב בינוני, פגעי בלאי בשוליים, עם חסרונות קלים בטקסט. כתמים וזקיק עש. כריכה בלוייה. טפסנסי חסידות, מס' 532.

פתיחה: \$300

you dress in such handsome clothing?! If only I had seen you in your destruction...". [These words were written by the author Rabbi Meir Te'omim during the lifetime of the Ba'al Shem Tov. The author's son, author of Pri Megadim who published the book left the titles as they were written by his father (when the Ba'al Shem Tov was alive)].

Nezirut Shimshon: [4], (lacking 1-4), 5-26 leaves. Rav Peninim: [2], 136 leaves (lacking additional leaf adds to some copies at the end of Shoshanat Ha'Amakim). 20 cm. Fair condition, wear damages to margins, with minor damage to texts. Stains and worm damages. Worn binding.

Stefansky Chassidut no. 532.

Opening price: \$300

84

84. הקדמה ודרך לעץ החיים - מהדורה ראשונה

ספר הקדמה ודרך לעץ החיים, (סור מרע ועשה טוב), דרכי לימוד הקבלה מאת האדמו"ר רבי צבי הירש מזידיטשוב. לבוב, [תקצ"ב 1832]. מהדורה ראשונה.

[1], כה דף. 23 ס"מ. מצב טוב-בינוני. כתמים רבים ובלאי. סימני עש. כריכת עור חדשה.

בשער הספר זיוף תאריך ההדפסה: בדפוסת הלועזית נכתב כי נדפס בדפוס יהודית רואנים 1804, ובעברית נכתב פרט השנה "בך ירינו צדיקים" העולה תק"ץ, אך מעבר לשער נזכר המחבר ארבע פעמים בתוספת ברכת המתים "נ"ע" (נחוץ עדן), והוא נפטר ביום יא בתמוז תקצ"א. [בשנת תקצ"ג הדפיס המו"ל ספר אחר של המחבר בשם "פרי קדש הלולים" ובהקדמתו שם כותב: "זה לי שנה תמימה כאשר העליתי לפניכם בכורי ראשית פרי אדמו"ר... הקדמה ודרך עץ החיים"].

טפסנסי חסידות, מס' 183.

פתיחה: \$1000

83

83. Rav Peninim - Frankfurt an der Oder, 1782 - By the Author of the Pri Megadim and his Father, Rabbi Meir - Includes Sections Written in the Lifetime of the Ba'al Shem Tov

Rav Peninim, with three books: Nofet Tzufim U'Me'irat Einayim by Rabbi Meir Te'omim, magid in the city of Lubartów and magid and Torah authority in Lvov. Teivat Gome by his son, Rabbi Yosef ben Rabbi Meir Te'omim (Av Beit Din of Frankfurt an der Oder, author of Pri Megadim). And Shoshanat Ha'Amakim, by Rabbi Yosef Te'omim. Frankfurt an der Oder, [1782]. Three title pages.

Bound with an incomplete copy (lacking 4 leaves) of Nezirut Shimshon, on Shulchan Aruch Orach Chaim, by Rabbi Shimshon Chassid of Hamburg. Berlin, 1764. With approbation of Rabbi Yehonatan Eybeschütz. In the book Nofet Tzofim U'Me'irat Einayim (Leaf 29/2), the author quotes a letter by Rabbi Gershon of Kitev, sent from Eretz Israel by "the Chassid Rabbi Gershon to his famous brother-in-law the Ba'al Shem Tov, Rabbi Yisrael: 'And when I arrived in the holy city of Jerusalem and saw that it was built up with all good things, I fell on my face and wept and said, You, Jerusalem who is like a widow, how do

85. Likutei Maharin and Toldot Yitzchak ben Levi - by Rabbi Yisrael ben Levi Yitzchak of Berdychiv - First Edition, Berdychiv, 1811

Likutei Maharin and Toldot Yitzchak ben Levi, Chassidic and Kabbalistic homiletics on the Torah and the Megillot. By Rabbi Yisrael Av Beit Din of Pikov son of Rabbi Levi Yitzchak of Berdychiv. Berdychiv, 1811. First edition published by the author, who writes of himself on the title page: "Yisrael Rabbi of Pikov son of the holy Torah genius holy pure G-dly man...Rabbi Levi Yitzchak Av Beit Din of Berdychiv".

Owner's signatures and handwritten inscriptions of Torah novellae. Ancient signature on title page (crossed out with pen) of "Aryeh Leibush Halprin... Lubartow" [Lubartow in the Lublin region. Possibly the signature is of Rebbe Aryeh Leibush Halprin, father of rebbe Menachem Mendel of Kotzk, who lived in the Lublin area] and other ownership inscriptions "To Rabbi Shalom Baruch ben R' Z.H." [Rabbi Zvi Hirsh].

The author Rebbe Yisrael (Derbaremdiker) Av Beit Din of Pikov and Berdychiv (died in 1818), son and successor of Rebbe Levi Yitzchak Av Beit din of Berdychiv, author of Kedushat Levi. In this book printed in 1811, the year after his father's death, he writes on the title page that he is Rabbi of Pikov. He does not note that he was already accepted as his father's successor in the Berdychiv rabbinate. He quotes his great father's teachings in this book.

[1], 83 leaves. 21.5 cm. Blue and greenish paper, good condition. Stains and wear. Contemporary leather binding, damages.

Stefansky Chassidut, no. 283.

Opening price: \$4000

85

(נפטר תקע"ח), בנו וממלא מקומו של האדמו"ר רבי לוי יצחק אב"ד ברדיטשוב, בעל "קדושת לוי". בספר זה שנדפס בשנת תקע"א, בשנה לאחר פטירת אביו, הוא כותב על עצמו בשער שהוא הרב מפיקוב, ואינו מציין שכבר נתקבל בשנת תק"ע למלאות מקום אביו ברבנות ברדיטשוב. בספר זה מוזכרים דברים מתורת אביו הגדול "אאמו"ר הגאון הקדוש".

[1], פג דף. 21.5 ס"מ. נייר כחול וירקרק, מצב טוב. כתמים ובלאי. כריכת עור מקורית, פגומה. סטפנסקי חסידות, מס' 283.

פתיחה: \$4000

84. Hakdama Ve'Derech Le'Etz HaChaim - First Edition

Hakdama Ve'Derech Le'Etz HaChaim, methods for the study of kabbala by Rebbe Zvi Hirsh of Zhydachiv. Lvov, [1832]. First edition.

[1], 25 leaves. 23 cm. Good-fair condition. Many stains and wear. Worm marks. New leather binding. The date of printing, appearing on the title page, is forged: It is mentioned in German that the book was printed by Judith Rosanis in 1804. The Hebrew date alluded to in the quote written in the book is 1830, but on the reverse side of the title page the author is mentioned four times with the addition of the Hebrew acronym Nun and Ayin (Nucho Eden – "rests in peace", usually added after the death of a person). He died on the 11th of Tamuz 1831. [In 1833, the publisher printed another book by the same author titled "Pri Kodesh Hillulim". In the introduction he writes: "A whole year has passed since I have published the first 'fruit' of the Rebbe... Hakdama and Derech Le'Etz HaChaim"]. Stefansky Chassidut, no. 183.

Opening price: \$1000

85. ליקוטי מהר"ן ותולדות יצחק בן לוי - לרבי ישראל בן רבי לוי יצחק מברדיטשוב - מהדורה ראשונה, ברדיטשוב, תקע"א

ספר ליקוטי מהר"ן ותולדות יצחק בן לוי, דרושי חסידות וקבלה, על התורה ומגילות. מאת רבי ישראל אב"ד פיקוב בנו של רבי לוי יצחק מברדיטשוב. ברדיטשוב, תקע"א [1811]. מהדורה ראשונה בהוצאת המחבר, הכותב על עצמו בשער: "ישראל הרב מק"ק פיקאב בן הרב הגאון הקדוש איש אלהי טהור וקדוש קש"ת מוהר"ר לוי יצחק נבגע"ע א"ב דק"ק ברדיטשוב".

חתימות בעלים ורשימות חידושי תורה בכת"י. חתימה עתיקה בשער (מחוקה בהעברת קולמוס) "של רבי "אריה לייבוש... היילפרין מלוברטוב" [לברטוב נמצאת בפלך לובלין. יתכן ומדובר ברבי אריה ליבוש הלפרין, אביו של האדמו"ר רבי מנחם מנדל מקוצק, שחי באזור לובלין] ורישומי בעלות נוספים "לר' שלום ברוך ברצ"ה" [בן רבי צבי הירש].

המחבר האדמו"ר רבי ישראל (דברמדיגר) אב"ד פיקוב וברדיטשוב

86. Yesod Yitzchak - Zhovkva, 1810 - First Edition

Yesod Yitzchak, kabbalistic and Chassidic interpretations of matters pertaining to Brit Milah. Halichot Olam, customs and segulot. Rabbi Yitzchak Isaac HaLevi Mazarowitz [author of Raza Meheimana and Otiof D'Rabbi Yitzchak]. Zhovkva, 1810. First edition.

Many approbations by leading Torah scholars: Rabbi Meir [Kristianpoller] of Brody; Rabbi Ya'akov Orenstein of Lvov, author of Yeshuot Ya'akov; Rabbi Efraim Margalit of Brody; Rabbi Moshe Shapira of Zalitzsi; Rabbi Aryeh Leib HaCohen of Stryy, author of Ketzot HaChoshen; etc.

Leaves 41-47 have sections for study the night before circumcision called "Vach-Nacht [compilations from the Zohar].

The author Rabbi Yitzchak Isaac HaLevi (1735-1783), kabbalist and hidden tsaddik, among the lamed-vav (36) tzaddikim of the Ba'al Shem Tov's generation and teacher of Rabbi Moshe Teitelbaum, author of Yismach Moshe. Served as Shochet and Bodek and teacher in the village of Zhuravichi, hid his holy ways so much that many thought he lost his mind and was unlearned and uncouth. At nights, he would toil in prayer and kabbalah and write his books. The Ba'al Shem Tov would travel to discuss secret matters with him. When his greatness and holiness became famous, masses thronged to him compelling him to wander from his home. He died in the city of Przemyśl during his travels.

The story is told that when Rabbi Yitzchak Levi was yet healthy and well he sent his wife to summon the Chevra Kadisha. He told them that the time had come for him to die and asked them to copy his many kabbalistic writings before dressing him in his shrouds until they see his face change and burn like a torch. 100 Torah scholars copied his writings until they saw his face change and the box of writings close on its own, they then buried him and eulogized

86

him fittingly. The copies were buried in his holy grave but his manuscripts reached the Maggid of Kremnitz Rabbi Ya'akov Yisrael HaLevi, who printed the books Raza MeHeimna (Lvov, 1791) Otiof D'Rabbi Yitzchak (Zhovkva, 1801) and Yesod Yitzchak.

[5] 5-69 leaves. 21.5 cm. Thick and soft paper, good-fair condition, use stains, few worm damages to text. Tear with lack to corner of Leaf 64. Non-original binding.

Stefansky Chassidut, no. 233.

Opening price: \$1000

86. יסוד יצחק - זולקווא, תק"ע - מהדורה ראשונה

ספר יסוד יצחק, על עניני מילה, בדרך הקבלה והחסידות. הליכות עולם, הנהגות וסגולות. רבי יצחק אייזיק הלוי מזורובין [מחבר הספרים "רזא מהימנא" ו"אותיות דרבי יצחק"]. זולקווא, תק"ע (1810). מהדורה ראשונה.

הסכמות רבות מגדולי הדור: רבי מאיר [קריסטיאנפאלר] מבראד; רבי יעקב אורנשטיין מלבוב, בעל "ישועות יעקב"; רבי אפרים זלמן מרגליות מבראד; רבי משה שפירא מזאלוצין; רבי אריה ליב הכהן מסטריא, בעל "קצות החושן"; ועוד.

בדפים מא-מו, קונטרס סדר הלימוד ללילה שקודם המילה שקורין בל"א וואך-נאכט [ליקוטים מספר הזוהר].

המחבר רבי יצחק אייזיק הלוי (תצ"ה-תקמ"ג), מקובל וצדיק נסתר, מן ה"יו צדיקים בדורו של הבעש"ט ומרבותיו של רבי משה טייטלבוים בעל "ישמח משה". שימש כש"ב ומלמד בכפר זורובין, הסתיר את דרכו בקודש עד שרבים חשבוהו למשוגע, בור ועם הארץ. בלילות עסק בתפילות ובקבלה, וכתב את ספריו. הבעש"ט היה נוסע להמתיק סוד עמו. משנודעה גדולתו וקדושתו נהרו אליו המונים, ולכן לקח את מקל הנדחים ובדרכו נפטר בעיר פשמישל. מספרים עליו כי בעודו בריא שלח את אשתו לקרוא לאנשי החברה קדישא, הודיע להם שהגיעה שעתו וביקש שיעתיקו את הכתבים הרבים שהניח בקבלה לפני הלבשת התכריכין, עד שיראו השתנות בפניו הלוהטים כלפיד אש. מאה תלמידי חכמים העתיקו את הכתבים בעודו מונח על הארץ עד שראו את השתנות פניו ואת תיבת הכתבים נסגרת מעצמה ואז קברוהו וספדו לו כראוי. בקברו הקדוש טמנו את ההעתקות, אך כתבי ידו הגיעו לידי המגיד מקרמניץ רבי יעקב ישראל הלוי, שהביא לדפוס את הספרים "רזא מהימנא" (לבוב, תקנ"א) "אותיות דרבי יצחק" (זולקווא, תקס"א) ו"יסוד יצחק" שלפנינו.

[5] ה-סט דף. 21.5 ס"מ. נייר עבה ורך, מצב טוב-בינוני, כתמי שימוש, מעט פגעי עש על הטקסט. קרע עם חסרון בפנינת דף סד. כריכה לא מקורית.

סטפנסקי חסידות, מס' 233 .

פתיחה: \$1000

88. מאור עינים (טשרנוביל) - שתי מהדורות, פולנאה תק"ע / הרובשוב תקע"ח

- ספר מאור עינים. האדמו"ר רבי מנחם נחום טברסקי מטשרנוביל. פולנאה [תק"ע 1810]. מהדורה שניה. סטפנסקי חסידות מס' 309. לט, א, ג-כג, [1], כז-לד, לט-עב, עה-קלו דף. 19.5 ס"מ. נייר כחלחל, מצב בינוני, בלאי וכתמים. בשער ועוד 2 דף, פגמים עם חסרון טקסט (עם שיקום במילוי נייר לבן). חתימת בעלים עתיקה "אליעזר הערץ". כריכה חדשה.
- ספר מאור עינים. הרובשוב [תקע"ח 1818]. מהדורה רביעית. סטפנסקי חסידות מס' 311. קבו דף. 21.5 ס"מ. מצב בינוני, כתמים ובלאי, השער ועוד 2 דפים פגומים עם חסרון טקסט. כריכה חדשה.

פתיחה: \$300

88. Meor Einayim (Chernobyl) - Two Editions, Polonne 1810 / Hrubieszów 1818

- Meor Einayim. The Rebbe Menachem Nachum Twersky of Chernobyl. Polonne [1810]. Second edition. Stefansky Chassidut no. 309. 39, 1, 3-23, [1], 27-34, 39-136 leaves. 19.5 cm. Bluish paper, fair condition, wear and stains. Damages with missing text on the title page and on 2 other leaves (restored with white paper). Ancient owner's signature "Eliezer Hertz". New binding.
- Meor Einayim. Hrubieszów [1818]. Fourth edition. Stefansky Chassidut no. 311. 126 leaves. 21.5 cm. Fair condition, stains and wear, damages and missing text on the title page and on 2 other leaves. New binding.

Opening price: \$300

88

87. Alpha Beta, by the Magid of Nadvorna, Poland-Russia 1818

Alpha Beta, good ways of conduct [in alphabetical order], "Compiled from Kabbalistic books and books of the fearing of G-d". By Rebbe Zvi Hirsh the Magid of Nadvorna. [Poland-Russia, 1818]. 8 leaves. 15 leaves. Good condition. Fabric binding. Edition printed according to the Berdychiv 1818 edition, mentioned in Stefansky Chassidut no. 49.

Opening price: \$400

87

87. ספר אלפא ביתא, מהמגיד מנדבורנה, רוסיה-פולין תקע"ח

ספר אלפא ביתא, הנהגות טובות [בסדר א"ב], "מלוקט מכל ספרי קבלה וספרי יראים", מהאדמו"ר רבי צבי הירש המגיד מנדבורנה. [רוסיה-פולין, תקע"ח 1818]. ח דף. 15 דף. מצב טוב. כריכת בד. מהדורה עפ"י מהדורת ברדיטשוב תקע"ח, הנוכרת בסטפנסקי חסידות מס' 49. פתיחה: \$400

90

90. Degel Machane Efraim - Russia-Poland, C. 1830

Degel Machane Efraim, on the Torah. Rabbi Moshe Chaim Efraim grandson of the Ba'al Shem Tov. [Russia-Poland, c. 1830]. Third edition. Signature of "R' Y. Kapil". Handwritten glosses - summaries and sources.

[2], 28, [38], 2, [6] leaves. (Leaves 27-28 were bound upside-down). 23 cm. Greenish and regular paper. Good-fair condition, worm damages to last leaves. Old binding.

According to Vinograd-Rosenfeld, the book was printed in c. 1830. According to the Bibliography Institute CD Listing 0176993, the estimation is that it was printed in Lvov or in Zolkva in c. 1845.

Opening price: \$250

89

90. ספר דגל מחנה אפרים - רוסיה-פולין, תק"צ בערך

ספר דגל מחנה אפרים, על התורה. רבי משה חיים אפרים נכד הבעש"ט. [רוסיה-פולין, תק"צ בערך 1830]. מהדורה שלישית. חתימת "ר"י קאפיל". הגהות בכת"י של סיכומי תוכן ומראי מקומות.

[2], כח, [38], ב, [6] דף. (דפים כז-כח נכרכו במהפך). 23 ס"מ. נייר ירקרק ורגיל. מצב טוב-בינוני, נזקי עש בדפים האחרונים. כריכה ישנה.

לדעת וינוגרד-רוזנפלד נדפס בשנות התק"צ בערך 1830. בתקליטור מפעל הביבליוגרפיה רשומה 0176993 משערים שכנראה נדפס בלבוב או בזולקווא בשנת תר"ה בערך 1845.

פתיחה: \$250

89. פרי הארץ - מהדורה שלישית - רוסיה-פולין

פרי הארץ, על פרשיות התורה, מאת האדמו"ר רבי מנחם מנדל מוויטבסק. [רוסיה-פולין, אחרי תקע"ח 1818]. מהדורה שלישית, נדפסה על פי המהדורה השניה (מאהלוב תקע"ח).

"דברי קדשו בכל שבת ושבת... וקבצן הרב... אלעזר זוסמן זלה"ה סו"ד [ספרא ודיינא] דארעא קדישא... וממנו הגיע לידינו... וצירפנו לזה מה שמצאנו ד"ק [דברי קדש] של הרב... אברהם בהרב... מ' דוב בער ממעוריש והוא מ' בראשית על כוונת המקור...".

[24] דף, 23 ס"מ. מצב טוב. כתמים, בלאי וקרעים קלים. נקבי עש בודדים. כריכה חדשה. חותמות דהויות של "חבורת משניות חדשה"---

טפנסקי חסידות מס' 479.

פתיחה: \$250

89. Pri HaAretz - Third Edition - Poland-Russia

Pri HaAretz, on the Torah portions, by Rabbi Menachem Mendel from Vitebsk. [Poland-Russia, after 1818]. Third edition, printed based on the second edition (Mogilev 1818). "His holy words from every Shabbat... compiled by Rabbi Elazar Zussman... it has reached us from him and we added the Rabbi's words which we have found...Avraham son of...Rabbi Dov Ber of Mezritsch ...".

[24] leaves, 23 cm. Good condition. Stains, wear and minor tears. Few worm holes. New binding. Faded stamps of the "Chavurat Mishnayot Chadasha---". Stefansky Chassidut no. 479.

Opening price: \$250

92

הראשונה, שתוקנו תוך כדי הדפסתה. לדוגמא: בעותק שלפנינו מודפס בדף נפרד: "להתודע ולהגלות שיש ת"י [תחת ידי] הסכמות מצדיקי דורינו המפורסמים שליט"א ע"ד הדפסת הספר הק'. וגם הסכמות ואיסורים מחכמי ורבני ספרד...". בחלק מהעותקים מופיע קטע זה, בנוסח שונה, ובמיקום אחר. שינויים אלו מלמדים שלפנינו המהדורה המתוקנת והמשלמת של הספר בהדפסתו הראשונה. [על שלבי הדפסת הספר ותיקונים בזמן ההדפסה, שהביאו לשינויים בין טפסים שונים של הספר, ראה: מאמר הרב א' שור, על דרכי כתיבת והדפסת ספה"ק בית אהרן, בית אהרן ישראל, שנה ו גליון א (לא), עמ' קלט-קמז].

פתיחה: \$400

91. Ma'ayan Tavor - Halacha Laws for Women, by Rebbe Moshe Teitelbaum Av Bet Din of Újhely

Ma'ayan Tavor, Halacha laws for Jewish women, (Nidah, koshering meat, laws of Challah, Shabbat and festivals). By "The true Torah genius, tsaddik Rabbi Moshe Teitelbaum Av Bet Din of Újhely." [Poland-Russia?, c. 1848].

Yiddish in Tzena U'Rena lettering.

[16] leaves, 19.5 cm. Thick paper. Very good condition. Fabric binding.

Bibliographically unknown edition. Similar to first edition (Lemberg 1848) which appears in Stefansky Chassidut, no. 537.

Opening price: \$400

91

91. מעין טהור - הלכות לנשים, מהאדמו"ר רבי משה טייטלבוים אב"ד אוהעל

ספר מעין טהור, הלכות ודינים לנשות ישראל, (הלכות נדה, הכשרת בשר, הלכות חלה ודיני שבת ויו"ט). מ"הרב הגאון האמיתי הצדיק הקדוש מ"ה משה טייטלבוים אב"ד ק"א איהעל". [רוסיה-פולין? ת"ר"ח בערך 1848].

יידיש באותיות צור".

[16] דף, 19.5 ס"מ. נייר עבה. מצב טוב-מאד. כריכת בד.

מהדורה לא ידועה ביבליוגרפית. דומה למהדורה הראשונה (למברג 1848) המופיעה בספנסקי חסידות, מס' 537.

פתיחה: \$400

92. ספר בית אהרן (קרלין) - מהדורה ראשונה

ספר בית אהרן, על התורה ועל העבודה, מאת רבי אהרן פרלוב האדמו"ר מקארלין. ברודי, תרל"ה 1875. מהדורה ראשונה. שני שערים.

בראש הספר קובץ אגרות והנהגות בדרך החסידות מאת שלשלת אדמו"רי קארלין-סטולין: רבי אהרן "הגדול" מקארלין, בנו רבי אשר (הראשון), בנו רבי אהרן (השני, "הזקן"), ובנו רבי אשר (השני, "הצעיר").

[3] דף, 316, [2, 3] עמ'. כ-25 ס"מ. מצב טוב-בינוני. נזקי עש בחלק מהדפים. כתמים, קרעים והשלמות בשער הראשון, כריכה ישנה, עם שדרת-עור, בלויה ופגומה.

סטפנסקי חסידות, מס' 82. ישנם שינויים בין עותקי המהדורה

93. Magen Avraham (Trisk) - First Edition – Segula Book

Magen Avraham, Parts 1-2, Chassidic homilies on the Torah by the Magid of Trisk, Rebbe Avraham ben Rabbi Mordechai of Chernobyl. Lublin [1887]. First edition, printed in the author's lifetime (1806-1889). Printed on Page [3] is a lithographic copy of the author's signature. The Segula of owning this book is well-known, as the author wrote in his introduction to Part One that by force of the blessing of Avraham Avinu, "I bless whoever owns the book, that abundant kindness will be bestowed upon him... to fulfill all his wishes, children and grandchildren..."

[3], 3-47, 1-36 leaves; [1], 2- 113 leaves. 22.5 cm. Brittle paper. Good condition. Contemporary decorated leather binding, worn, fabric glued to spine.

Variant; "Omission to Parshat VaYichi" is printed on Leaf 113/2. Various copies exist with an additional Leaf 114/1 with variations of content and style of printing.

Opening price: \$500

93

93. מגן אברהם (טריסק) - מהדורה ראשונה - ספר סגולה

ספר מגן אברהם, חלקים א-ב, דרושים על התורה בדרך החסידות, מהמגיד מטריסק, האדמו"ר רבי אברהם טברסקי בן רבי מרדכי מטשערנוביל. לובלין, [תרמ"ז 1887]. מהדורה ראשונה, נדפסה בחיי האדמו"ר המחבר (תקס"ו-תרמ"ט). בדף [3] נדפס העתק ליטוגרפי של חתימת יד קדשו של המחבר.

ידועה הסגולה בהחזקת הספר, כמו שכתב המחבר בהקדמתו לחלק א' שבכח ברכת אברהם אבינו "הנני מברך את כל אשר יקח את הספר הזה כי יתמשכו עליו חסידים רבים... למלאת כל משאלותכם בנים ובני בנים..."

[3], ג-מו, א-לו דף; [1], ב-קיג דף. 22.5 ס"מ. נייר יבש. מצב טוב. כריכת עור מקורית מעוטרת, בלויה, הדבקות דבק-בד על השדרה. וואריאנט, בדף קיג/2 נדפסה ה"השמטה לפרשת ויחי" בכתב צפוף. ישנם עותקים שונים, בהם נוסף דף קיד/1 בשינויים בתוכן ובצורת ההדפסה.

פתיחה: \$500

92. Bet Aharon (Karlin) - First Edition

Bet Aharon, Al Ha'Torah Ve'Al Ha'avoda (Hebrew: on the Torah and on worship of G-d), by Rabbi Aharon Perlow, the Karlin Rebbe. Brody, 1875. First edition. Two title pages.

At the beginning of the book is a collection of letters and Chassidic customs written by the dynasty of the Karlin-Stolin rebbes: Rebbe Aharon "Ha'Gadol" of Karlin, his son Rebbe Asher (the first), his son Rebbe Aharon (the second, "Ha'Zaken") and his son Rebbe Asher (the second, "Ha'Tza'ir").

[3] leaves, 316 pages, [3, 2] pages. Approximately 25 cm. Good-fair condition. Worm damages on some leaves. Stains, tears and some corrections on the first title page, old binding, with leather spine, worn and damaged.

Stefansky Chassidut, no. 82. There are some variations between the first edition's different copies, which were corrected during its printing. For example, a separate leaf was printed in this copy: "To inform and reveal that I have approbations from the famous tsaddikim of our times on the printing of the holy book. Also approbations and prohibitions by the scholars and rabbis of Spain...". In some copies this phrase appears in a different version and notes a different location. These variations demonstrate that this is the revised complete version of the first printing of the book. [For more information on the stages of the book's printing and its corrections at the time of printing which initiated variations of the book, see the article written by Rabbi A. Schorr about the manner in which the books of "Bet Aharon" were written and printed, in: "Bet Aharon Ve'Yisrael", Year 6 Issue 1 (31), pp. 139-187].

Opening price: \$400

94. משניות קומרנא - נשים נזיקין וקדשים, למברג תרכ"ב

משניות קומרנא, כרך הכולל שלשה סדרים: נשים, נזיקין וקדשים, עם פירוש עצי עדן, (ופירוש נוצר חסד על מסכת אבות), מהדמו"ר רבי יצחק יהודה אייזיק [סאפרין] מקאמרנא. למברג, 1862 [תרכ"ב], דפוס רבי בעריש לוריא ורבי הירש שפרלינג. הוצאה ראשונה [בלי סמלי המדפיס בשער].

האדמו"ר הגאון המקובל רבי יצחק אייזיק יהודה יחיאל (סאפרין) אב"ד דק"ק קאמרנא (תקס"ו-תרל"ד), קדוש-עליון, בן-אחיו ותלמידו המובהק של האדמו"ר רבי צבי הירש מזידיטשוב. חביב היה על גדולי החסידות: "החזקה מלובלין" (שהיה אף שדכנו), הרב מאפטא, רבי משה צבי מסווראן, דודו רבי משה מסאמבור, רבי ישראל מרוזין ועוד.

[1], קבט, [1] דף; [1], ד, ז-יד, יז-קפד דף; (חסר השער של סדר קדשים); צד, מג דף. 28.5 ס"מ. מצב טוב-בינוני, בלאי וכתמים, פגיעות קלות במספר דפים. כריכת עור עממית מתימן (שרידי כת"י עתיק במילוי הכריכה).

סטפנסקי חסידות, מס' 367. להוצאה הראשונה היו שתי מהדורות, עם הבדלים שונים ביניהם. אחד ההבדלים הוא שבאחת נמצאים בחלק מהשערים ציורי דוב וצבי, על שם המדפיסים רבי דוב בעריש ורבי צבי הירש. לפנינו המהדורה ללא הסמלים.

פתיחה: \$350

94

94. Mishnayot Komarno - Nashim, Nezikin and Kodashim, Lemberg 1862

Mishnayot Komarno, volume containing three sederim: Nashim, Nezikin and Kodashim, with Atzei Eden commentary, (and the Notzer Chesed commentary on Tractate Avot), by Rebbe Yitzchak Yehuda Isaac [Saprin] of Komarno. Lemberg, 1862. Printed by Rabbi Berish Luria and Rabbi Hirsh Sperling. First edition [without the printers' symbols on the title page].

The kabbalist Rebbe Yitzchak Isaac Yehuda Yechiel (Saprin) Av Beit Din of Komarno (1806-1874), holy person, nephew and close disciple of Rebbe Zvi Hirsh of Zidichov. Was beloved by Chassidic leaders: the Chozeh of Lublin (who also was his shadchan), the Rabbi of Apta, Rabbi Moshe Zvi of Savran, his uncle

Rabbi Moshe of Sambor, Rabbi Yisrael of Ruzin, etc. [1], 129, [1] leaves; [1], 4, 7-14, 17-184 leaves; (lacking title page of Seder Kodashim); 94, 43 leaves. 28.5 cm. Good-fair condition, wear and stains, minor damages to several leaves. Leather binding from Yemen (remnants of an ancient manuscript in the binding).

Stefansky Chassidut no. 367. The first publication had two editions, with variations between the two. One difference is that in one edition, some title pages have illustrations of a bear and a deer symbolizing Rabbi Dov (Bear) Berish and Rabbi Zvi (deer) Hirsh. This edition is without the symbols.

Opening price: \$350

95

95. אוסף ספרי חסידות - מהדורות ראשונות

אוסף ספרי חסידות חשובים, רובם ממהדורות ראשונות:

- **ספר אור הגנוז** - וזאת ליהודה, ב' חלקים. רבי יהודה ליב הכהן מאניפולי. למברג, תרכ"ו 1866. מהדורה ראשונה. סטפנסקי חסידות, מס' 21. • **נר ישראל** - ליקוטים מרב האי גאון. מהמגיד רבי ישראל מקהניץ וליקוטים מהיהודי הקדוש מפשיסחא ורבי פנחס מקוריץ. ווילנא [רוסיה-פולין, תק"פ-ת"ר?]. מצב גרוע. סטפנסקי חסידות, מס' 394. • **טעמי מצוות**, לרבי מנחם מריקאנטי. עם הסכמת המגיד מקהניץ. זולקווא, תקס"ד 1804. [בשער מוזכר שהספר יצא לאור ע"י ספר מספרייתו של רבי ישראל המגיד מקהניץ, שיום את ההדפסה]. השער פגום. • **הנותן אמרי שפר**, על התורה. מהאדמו"ר רבי ישעיה נפתלי הירץ אב"ד דינוב, בנו

97

97. ארבעה ספרי חסידות

אוסף ספרי חסידות:

- **אותיות דרבי יצחק**. פירוש על אלפא ביתא על דרך הפרדס. דובנא, תקס"ד 1804. מהדורה שניה. (סטפנסקי חסידות, מס' 38). המחבר רבי יצחק אייזיק הלוי (תצ"ה-תקמ"ג), בעל "רוזא מהימנא" ו"יסוד יצחק". מקובל וצדיק נסתר מן הל"ו צדיקים שבדורו של הבעש"ט ומרביתיו של רבי משה טייטלבוים בעל "ישמח משה". ראה אודותיו פריט 86.
- **פרי הארץ**, רבי מנחם מנדל מויטבסק. מאהלול, תקע"ח [1818]. מהדורה שניה. (סטפנסקי חסידות מס' 478). חתימת בעלים (מטושטשת) "שלמה במו"ה הר"ר שמחה ---".
- **אורח לחיים**. על התורה. מאת רבי אברהם חיים מולוטשוב. [למברג, תקצ"ח בערך 1838]. בשער נרשם "ווילנא" באותיות גדולות. מהדורה שניה. (סטפנסקי חסידות מס' 35). חותמת בעלים בשער: "יוחנן באש העומד לשרת בבית אדמו"ר פה סעפינקע".
- **לקוטי רמ"ל**. ליקוטים מאת רבי משה ליב מסאסוב. למברג, [תרכ"ה] 1865. [יתכן שנדפס בשנת 1859 - ראה חומר מצורף]. 4 ספרים, גודל ומצב משתנה, מצב כללי טוב.

פתיחה: \$400

96

96. Five Books by Chassidic Rebbes

For a complete list, please see the Hebrew description.
5 books, varied size and condition.

Opening price: \$700

- של רבי דוד מדינוב. פרמישלא, תרמ"ח 1887. מהדורה ראשונה. •
- ספר **ליקוטי תורה והש"ס**, במדבר. מרבי יצחק אייזיק מוידטשוב. למברג, תרמ"ט 1889. מהדורה ראשונה. סטפנסקי חסידות, מס' 298. •
- דברי יחזקאל**, מהאדמו"ר רבי יחזקאל שרגא הלברשטאם משינווא. פאדגורוה קראקא, תרס"א 1901. מהדורה ראשונה. חתימת רבי "בנימין זאב" ביטרמן מגלניקה. •
- קהלת משה**, על התורה ומועדים. מאת האדמו"ר רבי משה אליקים בריעה מקוהניץ (בנו וממלא מקומו של המגיד מקוהניץ). לובלין, תרס"ד 1904. מהדורה ראשונה.
- 7 ספרים, גודל ומצב משתנה.

פתיחה: \$400

95. Collection of Chassidic Books - First Editions

Collection of important Chassidic books, mostly first editions.

For a complete list, please see Hebrew description.

7 books, varied size and condition.

Opening price: \$400

96. חמשה ספרים מאדמו"רי החסידות

- ספר **באר משה**, "אחד משבעים פנים לתורה", מאת רבי משה אליקים הופשטיין מבריעה [בן המגיד מקוהניץ]. [לבוב, תרי"ח 1858]. מהדורה ראשונה. סטפנסקי חסידות 74.
- שאלות ותשובות **דברי חיים**, חלקים א-ב, מאת רבי חיים מצאנז. לבוב, תרל"ה 1875. חלק ב' נכרך לפני חלק א'. מהדורה ראשונה. סטפנסקי חסידות 118.
- ספר **יסוד האמונה**, על התורה, פרקי אבות ועוד, מאת רבי ברוך מקוסוב. טשנוביץ, [תר"ד 1854]. מהדורה ראשונה. חסר דף אחרון. סטפנסקי חסידות 231.
- **ספר הזכירות**, עם פירוש מרפא לנפש ופירוש מאת רבי לוי יצחק מברדיטשוב. טשנוביץ, [תר"ח] 1857. עותק חסר - ללא דפים ג-ד.
- ספר **עטרת צבי**, על התורה, חלקים א-ג, מאת רבי צבי הירש מזידיטשוב. לבוב, תרל"א-תרל"ב 1870-1872. חותמות רבי יחזקאל רוטר מקלויזנבורג.

5 ספרים, גודל ומצב משתנים.

פתיחה: \$700

98

98. אוסף ספרי חסידות

אוסף גדול של ספרי חסידות, קבלה ומוסר:

• **עבודת כהונה**, סדר וכונת נשיאת כפיים בדרך הקבלה. מאת רבי חיים מניקלשבורג. פרעמישלא, תרנ"ד [1894]. נדפס ע"י האדמו"ר רבי משה פאנעט מדעש, בהסכמת האדמו"ר רבי יחזקאל שרגא הלברשטם אב"ד שיניווא. • **ויכוחא רבה**, ויכוח על החסידות, מונקאטש, תרנ"ד 1894. חתימות וחתימות ישנות של "מתתיה בן צבי" שימאנאוויץ. • **כרוך עם: יושר לבב**, רבי עמנואל חי ריקי קראקא, [תר"ן 1890]. הסכמת האדמו"ר רבי דוד האלבערשטאם, אב"ד קרשאונו. המברך את קוני הספר "להביא ברכה אל בתייהם". • **סדר נוסח הקרבנות ותשליו ואושפזין והקפות**, מהאדמו"ר רבי חיים מצאנו. קראקא, תרנ"ב 1892. • **ספר מאמר מרדכי**, על התורה, מהאדמו"ר רבי מרדכי מנדבורנא ומאביו רבי ישכר בער מנדבורנא. סיגעט, [תרס" 1900]. מהדורה ראשונה. • **ייתב פנים**, לשבתות ומועדי השנה, חלק ב'. מהאדמו"ר רבי יקותיאל יהודה טיטלבוים. חוסט, תער"ב 1912. • **זכרון ישראל**, הספד על האדמו"ר רבי ישראל מוויזניץ. קלחנבורג, תרצ"ז 1937. • **חמדה גנוזה**, מכתבי הגניזה החרסוניית. וינה, [תרפ"א 1921]. • **חמדה גנוזה**, [גרמניה, תש"ח בערך 1948]. • **הגדה של פסח, שער יששכר**, מהאדמו"ר רבי חיים אלעזר שפירא ממונקאטש, עם ספר זכרון צדיקים, הספדים, מהאדמו"ר רבי חיים אלעזר שפירא. [גרמניה, תש"ו בערך 1946]. אוצר ההגדות 3998. • **כרוך עם: צוואה**, מהאדמו"ר רבי חיים אלעזר שפירא. [גרמניה, תש"ח בערך 1948 - דפוס צילום ממהדורת מונקאטש, תרצ"ו]. • **ליקוטי עצות השלם**, ווארשא, תרע"ג 1913. • **כרוך עם: שער שלום ירושלים**, רבי יהודה נח אב"ד בארנוב. לובלין, תרפ"ג 1923. • **כרוך עם: מדרגת האדם - ביראה ובאהבה**. מאמרי הסבא מנובהרדוק. פיעטרקוב תרפ"ב 1922. • **מדרגת האדם - בבקשת השלימות**. • **כרוך עם: עשרה למאה**. רבי צבי הירש, אביו של רבי בונים מפשיסחא. • **זרע קודש**, רבי נפתלי מרופשיץ, בראשית-שמות. פשמישל, תרס"ו 1906. • **כרוך עם: זרע יצחק**, על הלכות מילה. פרעמישלא, תר"ע 1910.

17 ספרים, ב-11 כרכים. גודל ומצב משתנה.

פתיחה: \$400

98. Large Collection of Chassidic Books

A large collection of Chassidic, Kabbalistic and mussar books.

For a complete list, please see Hebrew description.

17 books, 11 volumes. Varied size and condition.

Opening price: \$400

97. Four Chassidic Books

Collection of Chassidic books:

• **Otiot D'Rabbi Yitzchak**. Pardess (Pshat, Drash, Remez and Sod) Commentary in alphabetical order. Dubna, 1804. Second edition. (Stefansky Chassidut no. 38). The author is Rabbi Yitzchak Isaac HaLevi (1735-1783), author of Raza Meheimna and Yesod Yitzchak. Kabbalist and hidden tsaddik, one of the lamed-vav tsaddikim of the generation of the Ba'al Shem Tov and one of the teachers of Rabbi Moshe Teitelbaum, author of Yismach Moshe. See Item 86.

• **Pri HaAretz**, Rabbi Menachem Mendel of Vitsyebk. Mahilyow, 1818. Second edition. (Stefansky Chassidut no. 478). Owners' signatures (blurred) "Shlomo ben Rabbi Simcha ---".

• **Orach L'Chaim**. On the Torah. By Rabbi Avraham Chaim of Złoczew. [Lemberg, c. 1838]. Vilna is written on the title page in large letters. Second edition. (Stefansky Chassidut no. 35). Owners' stamp on title page: "Yochanan Bash who will serve in the home of the rebbe here in Spinka".

• **Likutei Ramal**. Compilations by Rabbi Moshe Leib of Sasov. Lemberg, 1865. [Possibly printed in 1859 – See enclosed material].

4 books, varied size and condition, overall good condition.

Opening price: \$400

99. Shomer Emunim - First Edition - With Handwritten Glosses by the Author

Shomer Emunim, to instill faith in hearts. Parts 1-2, including the pamphlet Ahavat HaBoreh and the Thirteen Principles of Faith and songs of devotion and joy [by Rabbi Aharon Roth] added at the end of the book. Jerusalem, [1942]. First edition. Three title pages. Glosses of revisions [apparently in the author's handwriting]. The inscription "Proofread" appears on the last leaf.

Rebbe Aharon (Rabbi Aharaleh) Roth – (1894-1947) studied in the yeshiva of Rabbi Yeshaya Silverstein in Vietzen. Chassid and disciple of Rebbe Tzvi Elimelech of Bluzhov and Rebbe Yissachar Dov Rokeach of Belz. From his youth, he devotedly served G-d and established groups for wholehearted service of G-d in Budapest and Satmar named Shomer Emunim. In 1925, he immigrated to Jerusalem and there too established groups for serving of the Almighty with Chassidic devoutness. From 1930-1939 he returned to his group of Chassidim in Satmar and thereafter moved to Beregszász. In 1939, he returned to Jerusalem and reorganized his holy group which continues his legacy until today in the Chassidism of Toldot Aharon, Shomrei Emunim, Toldot Avraham Yitzchak, Mevakshei Amuna and other Chassidic groups. (Encyclopedia L'Chassidut, Vol. 1, 175-178). His many books (Taharat HaKodesh, Shulchan HaTahor, Shomer Emunim, Mevakesh Emuna, etc.) were published in many editions. This book, Shomer Emunim, is the most primary book of Rabbi Aharon's teaching of Chassidism and emuna which he bequeathed to future generations. This first edition was published anonymously.

[1], 7, [1], 10-37, 125 leaves; 11, [6] leaves; 55, 34 leaves; [1], 43, [4] leaves. 16.5 cm. Dry paper, good condition, tears to margins of several leaves. Without binding.

The book was printed in stages (by pamphlets) between 1941-1943, which explains the pagination. See Bibliography Institute CD, Record 0167199.

Opening price: \$250

99

99. "שומר אמונים" - מהדורה ראשונה - עם הגהות בכתב יד המחבר

ספר שומר אמונים, לחזק הלבבות לאמונה. חלקים א-ב, ובסוף נלוו אליו קונטרס אהבת הבורא ואני מאמין ושירי דביקות ושמחה [מאת רבי אהרן ראטה]. ירושלים, [תש"ב, 1942]. מהדורה ראשונה. שלשה שערים. הגהות של תיקוני טעויות [כנראה בכתב יד קדשו של המחבר]. בדף האחורי רישום "מוגה".

האדמו"ר הקדוש רבי אהרן (ר' אהר'עלע) רוט - (תרנ"ד-תש"ז). למד בישיבת רבי ישעיה זילברשטיין בווייטצן. חסיד ותלמיד של האדמו"ר רצ"א מבלחוב והאדמו"ר מהרי"ד מבעלז. עובד ה' מנעוריו במסירות נפש. ייסד חבורות לעבודת ה' במסירות נפש בבודפשט ובסאטמר וקרא שמן "שומר אמונים". בשנת תרפ"ה עלה לירושלים וגם בה הקים חבורת חסידים ותלמידים לעבודת ה' בדרכי החסידות. בשנים תר"ץ-תרצ"ט חזר לחבורת חסידיו בסאטמר ואח"כ עבר לבערעגסאס. בשנת תרצ"ט חזר לירושלים, וארגן מחדש את חבורתו הקדושה, שממשיכה עד ימינו את דרכו, בקהילות החסידיות "תולדות אהרן", "שומרי אמונים", "תולדות אברהם יצחק", "מבקשי אמונה" ועוד. (אנצ' לחסידות א', קעה-קעה). ספריו הרבים ("טהרת הקדוש", "שולחן הטהור", "שומר אמונים" "מבקש אמונה" ועוד) יצאו במהדורות רבות. ספר זה שלפנינו הוא המרכזי בתורת החסידות והאמונה שהנחיל ר' אהרן לדורות. מהדורתו הראשונה שלפנינו, יצאה בעילום שם המחבר. [1], ז, [1], י-לו, קכה דף; יא, [6] דף; נה, לד דף; [1], מג, [4] דף. 16.5 ס"מ. נייר יבש, מצב טוב, קרעים בשולי מספר דפים. ללא כריכה.

הספר יצא בשלבים (הדפסת קונטרסים) בשנים תש"א-תש"ג, ומכאן פשר ספריות הדפים הרבות בספר אחד. ראה תקליטור מפעל הביבליוגרפיה, רשומה 0167199.

פתיחה: \$250

Chassidism – Manuscripts and Glosses, Signatures and Dedications

(See: Chassidism – Letters, Chabad and Breslov Chassidism)

חסידות - כתבי יד והגהות, חתימות והקדשות

(ראה עוד בפרקים: מכתבים - חסידות, מכתבים בעיני ציבור, חסידות חב"ד וחסידות ברסלב)

100. Da'at Kedoshim / Brit Kehunat Olam - First Editions - Signatures of the Drohobych Rebbe Menachem Nachum Zvi Teitelbaum [Brother of the Yitav Lev] and his Son Rabbi Mordechai David Teitelbaum

Da'at Kedoshim, on Kabbalistic and Chassidic topics. By Rebbe Yehuda Zvi [Eichenstein] Av Beit Din of Rozdil. Lemberg, 1848. First edition. Stefansky Chassidut, no. 133.

Bound at the beginning of the book: • **Brit Kehunat Olam**, on Kabbalistic and Chassidic topics. Parts 1-2. By Rabbi Yitzchak Isaac Katz of Koritz. Lemberg, 1848. First edition of Part 2. Stefansky Chassidut, no. 98. • **Brit Kehunat Olam, Part 3**, Mukacheve, 1892. First edition.

Stamps of Rebbe "Mordechai David Teitelbaum". Several signature of his father Rebbe "**Menachem Zvi Teitelbaum of Drohobych**" on title page of Da'at Kedoshim.

The Drohobych Rebbe – Rabbi Menachem Zvi (Nachum Hirsh), son of Rabbi Elazar Nissan Teitelbaum Av Beit Din of Drohobych and brother of Rebbe Yekutiel Yehuda Av Beit Din of Siget, author of Yitav Lev. Third generation descended from Rebbe Moshe Teitelbaum Av Beit Din of Újhely (Ihel), author of Yismach Moshe. Son-in-law of Rebbe Mordechai David (Ungar) of Dombrova, disciple of the Chozeh of Lublin.

His son Rebbe Mordechai David Teitelbaum (died in Kislev 1919), son-in-law of Rabbi Chanina Horwitz of Ulanów [who was also the father-in-law of Rabbi Zvi Hirsh Shapira of Mukacheve, author of Darkei Teshuva]. Served as Av Beit Din of Szczucin (Stitshin) and Drohobych. Responsa correspondence with

100

Rebbe Mordechai David appear in books of responsa of his times. In his later years he immigrated to Safed. Volume contains 3 books, approximately 23 cm. Overall good condition. Da'at Kedoshim, good condition, on bluish paper, wear to corners of first leaves. Brit Kehunat Olam Parts 1-2, good condition, high-quality paper, stains. Part 3, good-fair condition, brittle paper. Old binding with leather back.

Opening price: \$2000

100. דעת קדושים / ברית כהונת עולם - מהדורות ראשונות - חתימות האדמו"ר מדרוהוביטש, רבי מנחם נחום צבי טיטלבוים [אחי ה"יטב לב"] ובנו רבי מרדכי דוד טיטלבוים

ספר דעת קדושים, עניני קבלה וחסידות. מאת האדמו"ר רבי יהודה צבי [אייכנשטיין] אב"ד ראדויל. למברג, תר"ט 1848. מהדורה ראשונה. סטפנסקי חסידות, מס' 133.

בתחילת הספר כרוכים הספרים: • **ברית כהונת עולם**, בעניני קבלה וחסידות. חלקים א-ב. מאת רבי יצחק אייזיק כ"ץ מקוריץ. למברג, תר"ח 1848. מהדורה ראשונה של חלק ב'. סטפנסקי חסידות, מס' 98. • **ברית כהונת עולם**, חלק שלישי, מונקאטש, תרנ"ב 1892. מהדורה ראשונה.

חותמות האדמו"ר רבי "מרדכי דוד טיטלבוים". בשער הספר דעת קדושים מספר חתימות יד-קדשו של אביו הגה"ק רבי "מנחם צבי טיטלבוים מדרהאביטש".

האדמו"ר מדרוהוביטש (דרוהוביץ) - רבי מנחם צבי (נחום הירש), בן רבי אלעזר ניסן טיטלבוים אב"ד דרוהוביטש ואחי האדמו"ר רבי יקותיאל יהודה אב"ד סיגט, בעל "יטב לב". דור שלישי לרבי משה טיטלבוים אב"ד אוהעל בעל "ישמח משה". חתן האדמו"ר רבי מרדכי דוד (אונגר) מדומברובה, תלמיד החוזה מלובלין. בנו האדמו"ר רבי מרדכי דוד טיטלבוים (נפטר כסלו תר"פ 1919). חתן האדמו"ר רבי חנינא הורוויץ מאוליינוב [שהיה גם חותנו של רבי צבי הירש שפירא ממונקאטש בעל "דרכי תשובה"]. כיהן כאב"ד סטיטשין ודרוהוביץ. תשובות אליו מופיעות בספרי השו"ת של חכמי דורו. ובסוף ימיו עלה לצפת.

כרך הכולל 3 ספרים, כ-23 ס"מ. מצב כללי טוב. ספר דעת קדושים במצב טוב, על נייר כחלחל, בדפים הראשונים בלאי בפינות. ברית כהונת עולם חלק א-ב, במצב טוב, נייר איכותי, כתמים. חלק ג', מצב טוב-בינוני, נייר יבש. כריכה ישנה עם גב עור.

פתחה: \$2000

101

101. אוסף ספרי חסידות וקבלה - חותמות וחתימות האדמו"ר מדרוהוביטש רבי מרדכי דוד טיטלבוים

כרך הכולל ספרי חסידות ממהדורות ראשונות וספרי קבלה. חותמות וחתימות האדמו"ר מדרוהוביטש רבי מרדכי דוד טיטלבוים:

- מאמר יין המשומר, עניני קבלה. רבי נתן שפירא. למברג, תרכ"ז 1867.
- ספר ויקהל משה, עניני קבלה. רבי משה מפראג. למברג, תרכ"ח 1860.
- ספר אור ישראל, ביאורי התיקוני זוהר, מהמגיד רבי ישראל מקוהניץ. טשרנוביץ, תבר"ך 1862. מהדורה ראשונה. סטפנסקי חסידות, מס' 30. בשער השני חתימת יד קדשו של "הק' מרדכי דוד טייטלבוים".
- ספר אילה שלוחה, על התורה. רבי נפתלי מרופשיץ. למברג, תרכ"ג 1862. מהדורה ראשונה. סטפנסקי חסידות, מס' 40.
- ספר ליקוטי תורה, חסידות והדרכה, מהמגיד רבי מרדכי מטשרנוביל. טשרנוביץ, תרכ"ח 1859. מהדורה ראשונה. סטפנסקי חסידות, מס' 296. בגליונות הספר למעלה ממאה תיקונים והגהות בכת"י.

האדמו"ר רבי מרדכי דוד טיטלבוים (נפטר כסלו תר"פ 1919). חתן האדמו"ר רבי חנינא הורוויץ מאוליינוב [שהיה גם חותנו של רבי צבי הירש שפירא ממונקאטש בעל "דרכי תשובה"]. כיהן כאב"ד סטיטשין ודרוהוביץ. תשובות אליו מופיעות בספרי השר"ת של חכמי דורו. עלה לצפת. בספרים שלפניו מופיעים שלשה סוגי חותמות: "אבדק"ק סטיטשין", "אבדק"ק דראהביטש" ו"חונה פעה"ק צפת".

כרך הכולל 5 ספרים, כ-21 ס"מ. מצב משתנה טוב-בינוני עד בינוני. בלאי רב בפינות שני הספרים הראשונים.

פתיחה: \$700

101. Collection of Chassidic and Kabbalistic Books - Stamps and Signature of the Drohobych Rebbe Mordechai David Teitelbaum

The volume contains Chassidic books of first editions and Kabbalistic books. Stamps and signature of the Drohobych Rebbe Mordechai David Teitelbaum:

- Yayin HaMeshumar article, Kabbalistic topics. Rabbi Natan Shapira. Lemberg, 1867.
- VaYakhel Moshe, Kabbalistic topics. Rabbi Moshe of Prague. Lemberg, 1860.
- Or Yisrael, Tikunei Zohar commentary, by the Magid Rebbe Yisrael of Kozienice. Chernivtsi (Tschernovitz), 1862. First edition. Stefansky Chassidut, no. 30. Signature of "Mordechai David Teitelbaum" on second title page.
- Ayala Shelucha, on the Torah. Rabbi Naftali of Ropczyce. Lemberg, 1862. First edition. Stefansky Chassidut, no. 40.
- Likutei Torah, Chassidut and guidance, by the Magid Rebbe Mordechai of Chernobyl. Chernivtsi, 1859. First edition. Stefansky Chassidut, no. 296. On the book sheets are over 100 handwritten corrections and glosses.

Rebbe Mordechai David Teitelbaum (died in Kislev 1919), son-in-law of Rebbe Chanina Horwitz of Ulanów [who was also the father-in-law of Rabbi Zvi Hirsh Shapira of Mukacheve, author of Darkei Teshuva]. Served as Av Beit Din of Szczucin (Stitshin) and Drohobych. Responsa correspondence with Rebbe Mordechai David appear in books of responsa of his times. In his later years he immigrated to Safed. These books have three types of stamps: "Av Beit Din of Szczucin", Av Beit Din of Drohobych and "Resides in the city of Safed".

The volume is composed of 5 books, approximately 21 cm. Varying condition good-fair to fair. Major wear to corners of the two first books.

Opening price: \$700

102. אוסף ספרים - חתימות אדמו"רים (ספינקא, זידיטשוב ונדבורנה)

אוסף ספרים, ספרי תפילה וחסידות, הלכה ומדרשים ועוד. רוב הספרים מספריית האדמו"ר רבי אלטר אליעזר כהנא מספינקא-זידיטשוב בירושלים ומספריית אביו האדמו"ר רבי יוסף מאיר כהנא מספינקא-ירושלים.

בין הספרים: • ספר ליקוטי תורה והש"ס, במדבר. מרבי יצחק אייזיק מוידטשוב. למברג, תרמ"ט 1889. מהדורה ראשונה. סטפנסקי חסידות, מס' 298. (עם דף מעטפת נוסף, עם שמות פערנומרטן). חותמות וחתימות האדמו"ר רבי יוסף מאיר כהנא מספינקא, אב"ד סערעדנא. (בין הדפים נמצא: קוויטל בכת"י המבקש). • ליקוטי מהרי"א, על ילקוט שמעוני, נביאים וכתובים. חלקים א' וב', מרבי יצחק אייזיק מוידטשוב. למברג, תר"ץ 1890. מהדורה ראשונה. (ח"ב ללא שער) חתימות ורישומי דברי תורה בכתב ידו של רבי אלטר אליעזר כהנא. • ספר "מנחם משיב נפשי ציון ובונה ירושלים צדק צדקה צדיק. רבי מנחם מנדל אייכנשטיין מוידטשוב. מונקאטש, תרנ"א 1891. • בין הדפים: הזמנה לנישואין, עם מכתב בכתב ידו וחתימתו של האדמו"ר רבי יצחק אייזיק אייכנשטיין מוידטשוב-פתח תקוה. • ספר הזוהר, שמות [קרוטושין תר"ח 1858]. חותמות האדמו"ר רבי "יששכר בער בהר"י ליפער - אונגוואר". חותמת וחתימת יד בנו רבי "חיים מרדכי ליפער בהר"י ר' יששכר בער שליט"א מאונגוואר". רישומים וחתימות מכמה חותמים. רישום הקדשה עצמית [בכתב ידו של רבי יוסף מאיר כהנא - לא חתום] • ספר דרך הטובה והישרה, ח"ב. מתלמידי הבעש"ט. חותמת רבי יוסף מאיר כהנא חופ"ק אונגוואר וחתימת ידו של בנו רבי אלטר אליעזר כהנא. • ספר פרי קודש היוללים, מרבי צבי הירש מוידטשוב. ארשיווא, תרפ"ח 1928. חתימת ידו של רבי אלטר אליעזר כהנא. • ספר ישמח משה ח"א, על תנ"ך ומגילות מרבי משה טיטלבוים אב"ד אוהעל. סיגט, תרס"ו 1906. חותמות אדמו"רים חתימה ודברי תורה בכ"י רבי אלטר אליעזר כהנא. • סידור בית אהרן וישראל, נוסח קרלין-סטולין. ניו-יורק, תשי"ב 1952. (בלאי ודפים מנותקים, חסר דף אחרון). חתימות ורישומים של רבי אלטר אליעזר כהנא בילדותו. חותמת אביו האדמו"ר רבי "יוסף מאיר כהנא בהגה"צ אבד"ק ספינקא זק"ל אבד"ק סערעדנא - פעה"ק ירושלים תובב"א". • ועוד ספרים.

האדמו"ר רבי יוסף מאיר כהנא מספינקא-ירושלים (תר"ע-תשל"ח 1909-1978), בן רבי צבי הירש כהנא אב"ד ספינקא וחתן האדמו"ר רבי יצחק טיטלבוים מהוסאקוב. כיהן כאדמו"ר בעיר אונגוואר. בשנת תרצ"ו נתמנה לרב וראש ישיבה בסערעדנא. בשנת תש"א לארץ ישראל. בה פתח את ישיבת "אמרי יוסף" והקים בה את בית מדרשו. רבים נהרו ל"שולחנותיו" ולדרשותיו שנשא במקומות שונים ברחבי הארץ. בנו האדמו"ר מספינקא-זידיטשוב רבי אלטר אליעזר כהנא (תרצ"ז-תשס"ט), גאון מופלג ותלמיד חכם מפורסם, נודע בתפילותיו ובהנהגתו בקודש, ראה אודותיו בפרט 439.

16 ספרים ב-10 כרכים. גודל ומצב משתנה.

פתיחה: \$500

103. רמב"ם זמנים - הגהות בעל ה"אבני נזר" - בכתב יד נכדו האדמו"ר רבי דוד מסוכוטשוב

משנה תורה להרמב"ם, ספר זמנים. וורשא, [תרמ"א] 1881. הגהות רבות בכת"י בשולי הגליונות. ההגהות הן העתקה של ההגהות והציונים שכתב האדמו"ר הראשון מסוכוטשוב, הגאון רבי אברהם בורנשטיין בעל "אבני נזר" ו"אגלי טל". הגהותיו אלו של ה"אבני נזר" על הרמב"ם, נעתקו ע"י שלשת נכדיו, בניו של האדמו"ר בעל "שם משמואל", ונדפסו לפני כעשרים שנה בספר "גליונות אבני נזר על הרמב"ם" (ירושלים, תשנ"ה). לפנינו ההעתקה המקורית, בכתב-ידו של נכדו האדמו"ר הקדוש רבי דוד בורנשטיין בעל "חסדי דוד".

הגאון הקדוש האדמו"ר רבי דוד בורנשטיין, ה"חסדי דוד". נולד תרל"ו בנשלסך לאביו בעל ה"שם משמואל", בן ה"אבני נזר" מסוכוטשוב. בן עשרים נתמנה לרבה של ווישאגראד, שם ניהל ישיבה גדולה לבחורים. לאחר מלחמה"ע הראשונה עבר לכהן ברבנות טומשוב וגירז'. עם פטירת אביו בשנת תרפ"ו הוכתר לאדמו"ר, והיה מחשובי האדמו"רים בפולין. נפטר בגטו ורשה, כסלו, תש"ג (1942). כל צאצאיו נספו בשואה. ספריו הרבים ורוב כתביו בסוגיות הש"ס בהלכה ובאגדה, אבדו במצוקות הזמן ההוא.

סבו הגאון הקדוש רבי אברהם בורנשטיין - האדמו"ר הראשון מסוכוטשוב (תקצ"ט-תר"ע), מגדולי גאוני וצדיקי דורו. חתנו של האדמו"ר רבי מנחם מנדל "השרף מקוצק". עם כהונתו כאדמו"ר לאלפי חסידים, כיהן גם כראש ישיבה בה הנחיל לתלמידיו את שיטתו הלמדנית המיוחדת [כפי שכותב בהקדמתו לספריו, קיבל את דרך הלימוד מחותנו האדמו"ר רבי מנדלי מקוצק]. רבים מגאוני פולין היו מתלמידיו המובהקים (ה"חלקת יואב", רבי אריה צבי פרומר הגאון מקוזיגלוב, רבי אברהם וינברג בעל "ראשית ביכורים" ועוד). ספריו שו"ת "אבני נזר" ו"אגלי טל" על מלאכות שבת, הנם מספרי היסוד בעולם הלמדנות וההלכה.

(חסר שער ראשון, ושני דפים אחרונים בחלק ב') 170-3, 22 עמ'; [2], 420-171 עמ'. (במקור: 170, 22 עמ'; [2], 424-171 עמ'). 38 ס"מ. נייר יבש, מצב טוב-בינוני, בלאי, קרעים בשוליים. כריכת עור חדשה.

פתיחה: \$1500

102. Collection of Books - Signatures of Rebbes (Spinka, Zhydachiv and Nadvirna)

Collection of books, prayer and Chassidism, Halacha and Midrashim etc. Most of the books originated from the library of Rebbe Alter Eliezer Kahane of Spinka-Zhydachiv in Jerusalem and from the library of his father Rebbe Yosef Meir Kahane of Spinka-Jerusalem.

Among the books: • Likutei Torah V'Hashas, Bamidmar. From Rebbe Yitzchak Isaac of Zhydachiv. Stamps and signature of Rebbe Yosef Meir Kahane of Spinka Av Beit din of Seredneye. • Likutei Mahari on Yalkut Shimoni, Nevi'im Ketuvim with signature and inscriptions of Torah teachings handwritten by Rabbi Alter Eliezer Kahane. • Menachem Meshiv Nafshi Zion. Rebbe Menachem Mendel Eichenstein of Zhydachiv. • Among the leaves is a wedding invitation with a letter handwritten and signed by Rebbe Yitzchak Isaac Eichenstein of Zhydachiv-Petach Tikva. • Sefer HaZohar, Shemot. Stamps of Rebbe Yissachar Ber Leifer – Ungvar. Stamp and signature of his son Rabbi "Chaim Mordechai Leifer ben R' Yissachar Ber of Ungvar". Inscriptions and signatures of several people. Self-dedication [in the handwriting of Rabbi Yosef Meir Kahane – unsigned]. • Derech HaTova V'HaYeshara. Stamp of Rabbi Yosef Meir Kahane, Ungvar and signature of his son Rabbi Alter Eliezer HaCohen Kahane. • Pri Kodesh Hillulim. Signature of Rabbi Alter Eliezer HaCohen Kahane. • Yismach Moshe. By Rebbe Moshe Teitelbaum Av Beit Din of Ujhely. Stamps of Rebbes and signature and Torah words in the handwriting of Rebbe Alter Eliezer Kahane. • Siddur Beit Aharon V'Yisrael, Karlin-Stolin tradition. (Wear and detached leaves, lacking last leaf). Signature and inscriptions of Rebbe Alter Eliezer Kahane from his youth. Stamp of his father, Rebbe "Yosef Meir Kahane Av Beit Din of Spinka and Av Beit Din of Seredneye – Jerusalem". • More.

For a detailed list, please see Hebrew description. Rebbe Yosef Meir Kahane of Spinka-Jerusalem (1909-1978), son of Rabbi Zvi Hirsh Kahane Av Beit Din of Spinka and son-in-law of Rebbe Yitzchak

102

Teitelbaum of Husakov. Served as rebbe in the city of Ungvar. In 1936, he was appointed rabbi and head of the yeshiva in Seredneye. In 1941, he ascended to Eretz Israel and founded the Imrei Yosef Yeshiva wherein he established his court. Masses streamed to his "tish" and to hear his sermons which he delivered throughout Israel. His son the Rebbe of Spinka-Zhydachiv Rabbi Alter Eliezer Kahane (1937-2009) was an outstanding Torah genius and famous scholar, renowned for his prayers and holy demeanor. See item 439.

16 books in 10 volumes. Varied size and condition.

Opening price: \$500

104. כתב יד - "עבודת פנים" ועוד עניני חסידות מהרב הצדיק רבי אהרן יוסף לוריא, מגדולי חסידי סלונים - תרצ"ב-תרצ"ה

כתב-יד, רעיונות בעניני חסידות ועבודת השם, הכולל מאמרים בשמות "ספר רפואות הנפש", "ליקוט דברי חכמים" ו"עבודת פנים", בכתב ידו וחתומותיו של הר"צ רבי "אהרן יוסף לוריא" מטבריה, תרצ"ב-תרצ"ה (1931-1935).

הרב הצדיק רבי אהרן יוסף לוריא מטבריה (תרנ"ד-תשכ"ט), בנו הבכור של הר"צ רבי צבי הירש לוריא מטבריה (תרמ"ב-תשי"ב, מראשי ישיבת "אור תורה"). מן האריות שבחבורת חסידי סלונים בעיר טבריה. תלמיד חכם מופלג, איש קדוש ועובד השם במסירות נפש. ערב מלחמת העולם הראשונה השתקק לנסוע לסלונים לאדמו"ר בעל ה"דברי שמואל" ולא עלתה בידו. בשנת תרפ"ט הגיע לביקור בא"י האדמו"ר בעל "בית אברהם", אליו התקשר באופן מיוחד ותקופה זו היתה נקודת האור ונשמת חייו (כמו שכתב במכתב, שמאז שפגש את האדמו"ר, נהיה כמעין הנובע ואז התחיל לכתוב רעיונותיו). באותן השנים החל גם לעסוק בתורת הקבלה, והדברים ניכרים במחברת זו. לפנינו אחת המחברות המקוריות של כתיבת רעיונותיו (עם תאריכי כתיבתם), מהן נבנה אח"כ ספרו הגדול "עבודת פנים" [שנדפס לאחר פטירתו, בשנת תשל"ד ובמספר מהדורות], שהוא מספרי היסוד לתורת עבודת השם בדרך חסידות סלונים. חלק מהדברים שבמחברת זו לא נדפסו.

כ-62 עמ' כתובים. 27.5 ס"מ. מצב טוב, מעט קרעים ונקבי עש בודדים.

פתיחה: \$400

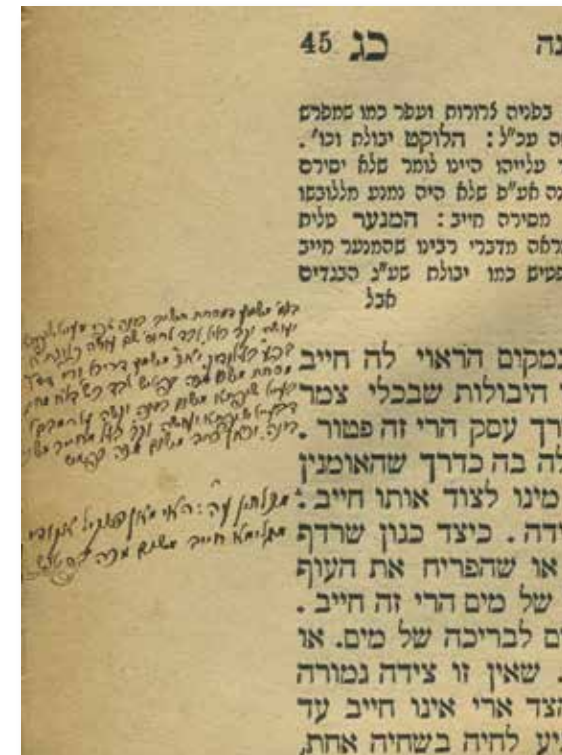
103. Rambam Zemanim - Glosses by the Author of Avnei Nezer - In the handwriting of his Grandson Rebbe David of Sochaczew

Mishne Torah L'HaRambam, Sefer Zemanim. Warsaw, 1881.

Many handwritten glosses on page margins. The glosses are copies of glosses and notes written by the first Sochaczew Rebbe Avraham Borenstein, author of Avnei Nezer and Eglei Tal. These marginalia of the Avnei Nezer on the Rambam were copied by his three grandsons, sons of the author of Shem M'Shmuel, and were printed in the book "Gilyonot Avnei Nezer al HaRambam (Jerusalem, 1995), 20 years ago. This is the original copy, in the handwriting of his grandson Rebbe David Borenstein author of Chasdei David.

Rabbi David Borenstein, the Chasdei David was born in 1876 in Nasielsk to his father, the author of Shem MiShmuel, son of the Avnei Nezer of Sochaczew. At the age of 20, he was appointed Rabbi of Wyszogród, there he headed the Yeshiva Gedolah for young men. After World War I, he moved to serve in the rabbinate of Tomaszów and Zagórz. After the death of his father in 1926, he was ordained Rebbe and was one of the leading Rebbes in Poland. He died in the Warsaw Ghetto in Kislev, 1942. All his descendants perished in the Holocaust. His many books and most of his writings on Talmudic treatises in Halacha and Aggada were lost in the travails of those times.

Rabbi Avraham Borenstein – the first Sochatchov Rebbe (1839-1890), a leading Torah genius and tzaddik in his times. Son-in-law of Rebbe Menachem Mendel "The Seraph of Kotzk". While he served as Rebbe to thousands of Chassidim, he headed a yeshiva where he taught his special method of studying Torah [as he writes in the introduction to his books, he received his study method from his father-in-law, Rebbe Mendel of Kotzk]. Many of Poland's Torah scholars were his close disciples (the Chelkat Yo'av, Rabbi Aryeh Zvi Frumer, the Gaon of Kozieglowy, Rabbi Avraham Weinberg, author of

103

Reshit Bikurim, and others). His Avnei Nezer and Eglei Tal responsa on the melachot of Shabbat are basic study books in the area of Torah scholarship and halacha.

(Missing first title page and last two leaves of Part 2) 3-170, 22 pages; [2], 171-420 pages. (Originally: 170, 22 pages; [2], 171-424 pages). 38 cm. Brittle paper, good-fair condition, wear, tears to margins. New leather binding.

Opening price: \$1500

105. כתב-יד, דרשות מהאדמו"ר ממונקאטש רבי ברוך ירחמיאל רבינוביץ - מתורת גדולי החסידות ואדמו"רי מונקאטש וביאלה - מונקאטש, שנות התר"צ

כתב יד, דרשות על התורה בדרך החסידות, מהאדמו"ר רבי ברוך יהושע ירחמיאל רבינוביץ, מתקופת כהונתו כאב"ד מונקאטש. שנות התר"צ (נכתב בתקופות שונות החל משנת תרצ"ג [1933] בערך).

כרך גדול של פנסק, המחולק כאלפון לפי סדר פרשיות התורה (עם לשונית מיוחדת לכל פרשה). בתוכן הדברים מובאות רבות מספרי גדולי החסידות, דברים רבים מתורת אדמו"רי מונקאטש למשל בפרשת ויצא הוא כותב: "ושמעתי מכ"ק אדמו"ח שליט"א...", ובפרשת ואתחנן: "פירש כ"ק אדמו"ח שליט"א"; בפרשת ראה הוא מביא מספר "דברי תורה" לחמיו, "בשם זקינו בעל שם שלמה זצ"ל". שמועות מתורת אדמו"רים שונים למשל בסוף פרשת כי-תשא: "ושמעתי בשם הרהצה"צ הק' מבלאזשיב זצ"ל"; בפרשת פנחס הוא כותב "עפ"י מה ששמעתי בשם הגהצה"ק מרן ר"פ מקאריץ... עכד"ק ששמעתי מנכדו הרב אבד"ק גילוב בעה"ס רשפי א"ש נ"י". חידושים רבים מהכותב, שחלקם הגדול נאמר ברבים בהודמנויות שונות, לדוגמא: בפרשת מצורע הוא מביא דברים שאמר בסעודת ברית מילה; בפרשת בחוקותי הוא מביא דברים שאמר בסיום הש"ס ל"ג בעומר שנת תרצ"ג; בפרשת בראשית ובפרשת כי-תבא הוא כותב: "והארכתי בזה בדרוש לסיום הש"ס". בתחילת הכרך מספר עמודים של "מפתחות לספר דרכי תשובה".

האדמו"ר רבי ברוך יהושע ירחמיאל רבינוביץ, (תרע"ה-תשנ"ח). נולד בפולין לאביו האדמו"ר רבי נתן דוד מפרציווא (ביאלה). מילדותו נודע בכשרונותיו הגאונים ולמדנותו המופלאה. נבחר ע"י האדמו"ר בעל ה"מנחת אלעזר" רבי חיים אלעזר שפירא אב"ד מונקאטש, כחתן לבתו היחידה חיה פרוינט [שנולדה לו לעת זקנותו]. חתונת המלכותית, תועדה בעיתונות אותה תקופה, כחתונה היהודית הגדולה ביותר במדינת הונגריה. מסופר כי הגבולות נפתחו וקווי רכבת מיוחדים הובילו יהודים מכל קצוות הונגריה אל מונקאטש, (ראה אנצ'י לחסידות, ג', עמ' תתקט-תתקי).

לאחר פטירת חותנו הגדול, עלה בשנת תרצ"ז למלא את מקומו כאב"ד מונקאטש ולמרות היותו צעיר לימים כבן 22, הנהיג את העדה הגדולה הזאת שלש שנים, עד פרוץ מלחמת העולם השנייה. במלחמה סבל צרות רבות לאחר שגורש ע"י השלטונות ממונקאטש (עקב היותו אורח פולני) ולאחר גלויות וגלגולים רבים (היה מפעילי ההצלה בבודפשט, ומשם נמלט לא"י דרך תורכיה ולבנון), ניצל מהשוואה והגיע לירושלים בשנת תש"ד עם כל משפחתו. (בבואו הצליח להביא עמו חלק מהספרייה הגדולה של הספרים וכתבי יד העתיקים, מבייתם של ה"מנחת אלעזר" וה"דרכי תשובה" ממונקאטש). עם הגיעם לירושלים חלתה אשתו הרבנית חיה פרוינט ונפטרה לאחר כשנה, בהותירה אחריה חמשה יתומים קטנים. [שנים מבניו מאשתו הראשונה, הם כיום האדמו"רים המפורסמים ממונקאטש ודינוב שליט"א בארצות הברית].

כרך כ-90 עמודים כתובים, כ-33 ס"מ. (דפים רבים ריקים). מצב טוב, בלאי ודפים מנותקים. כריכה חדשה.

פתיחה: \$2500

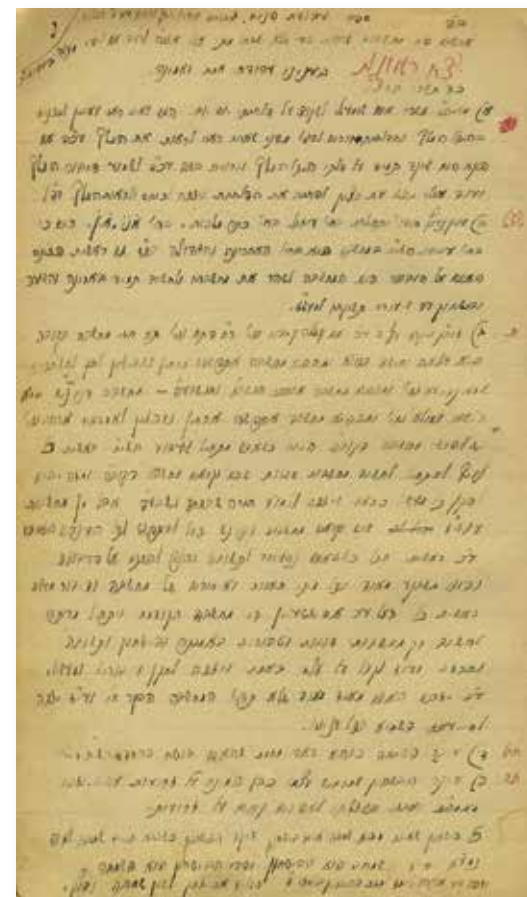
104. Manuscript - Avodat Pnim and Other Chassidic Matters by Rabbi Aharon Yosef Luria, a Leading Slonim Chassid - 1932-1935

Manuscript, thoughts about Chassidism and G-d's service, containing essays titled Sefer Refu'ot HaNefesh, Likut Divrei Chachamim and Avodat Pnim, handwritten and signed by Rabbi "Aharon Yosef Luria" of Tiberias, 1931-1935.

Rabbi Aharon Yosef Luria of Tiberias (1894-1969), the oldest son of Rabbi Zvi Hirsh Luria of Tiberias (1882-1952, one of the heads of the Or Torah Yeshiva) and a prominent Slonim Chassid in Tiberias. An outstanding Torah scholar, holy man and devoted servant of G-d. During the days preceding World War I, Rabbi Luria longed to travel to Slonim to visit the Rebbe, author of Divrei Shmuel but was not successful. In 1929, the Slonim Rebbe, author of Beit Avraham visited Eretz Israel and Rabbi Aharon Yosef grew very close to him and considered this period of his life as the light and soul of his being (he wrote in a letter that from the time he met the Rebbe, he became like a gushing spring and then he began to write his thoughts). During those years, he also began studying kabbalah and his knowledge in this area is evident in this notebook. This is one of the original notebooks in which he wrote his thoughts (with dates of writing), and which constituted the framework for his celebrated book Avodat Pnim [printed after his death in 1974 in several editions], which is a basic book for studying Slonim Chassidism's way of serving G-d. Some of the things in this notebook were not printed.

Approximately 62 written pages. 27.5 cm. Good condition, few tears and few worm holes.

Opening price: \$400

104

105. Manuscript, Homiletics by the Mukacheve Rebbe Baruch Yerachmiel Rabinowitz - Teachings of Chassidic Leaders and Rebbes of Mukacheve and Biala-Mukacheve, 1930s

Manuscript, Chassidic homiletics on the Torah, by Rebbe Baruch Yehoshua Yerachmiel Rabinowitz, from the time he served as Av Beit Din of Mukacheve. 1930s (written at various times beginning with 1933).

Large volume, divided into alphabetical sections according to the Torah weekly portions (with a special tab for each parasha). The content has many excerpts of Chassidic literature and many teachings of Mukacheve Rebbes as well as novellae by the writer, most spoken in public on various occasions. At the beginning of the volume are several pages of an "Index to the book Darkei Teshuva".

Rebbe Baruch Yehoshua Yerachmiel Rabinowitz, (1915-1998) was born in Poland to his father Rebbe Natan David of Biala. From his youth, he was famous for his phenomenal genius and amazing erudite knowledge. The rebbe, author of Minchat Elazar, Rebbe Chaim Elazar Shapira Av Beit Din of Mukacheve chose him as a husband for his only daughter, Chaya Frumet. Their royal wedding was documented in the newspapers of that time as the largest Jewish wedding in all Hungarian countries. The borders were opened and special train lines transported Jews from all over Hungary to Mukacheve, (see Encyclopedia L'Chassidut, Volume 3, pp. 909-910).

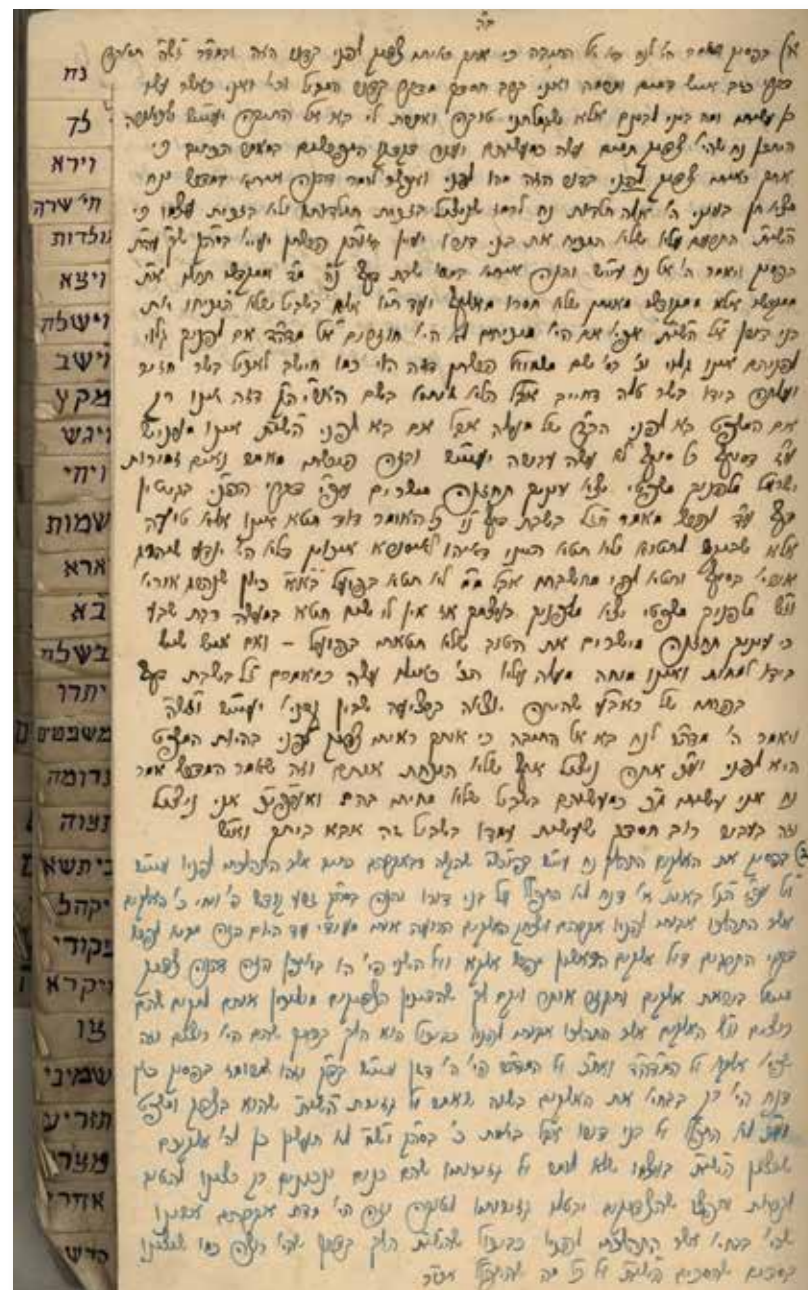
After the death of his great father-in-law, Rabbi Rabinowitz succeeded him as Av Beit Din of Mukacheve and although he was only 22 years old, he led this large congregation for three years until the eruption of World War II. During the war, he suffered greatly following his expulsion from Mukacheve by the government (being a Polish citizen) and after much wandering and many travails (he was active in rescue operations in Budapest, from there he escaped to Eretz Israel via Turkey and Lebanon) survived the Holocaust and in 1944 arrived in Jerusalem with his entire family. (He managed to bring with him part of his large library of books and ancient manuscripts from the home of the Minchat Elazar and the Darkei Teshuva of Mukacheve). On their arrival in Jerusalem, his wife, Rebbetzin Chaya Frumet became ill. She died within the year, leaving behind five young orphans. [Two of his sons from his first wife are the famous Mukacheve and Dynów Rebbes at present living in the USA].

Apparently, the content of this manuscript was not printed.

Volume of approximately 90 written pages, approximately 33 cm. (Many empty leaves).

Good condition, wear and detached leaves. New binding.

Opening price: \$2500

106. The Rebbe of Mukacheve, Rebbe Baruch Yerachmiel Rabinowitz - Collection of Items

Collection of interesting items related to the Mukacheve Rebbe Baruch Yehoshua Yerachmiel Rabinowitz, from the time he ascended to Eretz Israel and linked with his activities on behalf of Holocaust victims.

- Printed leaf, by the Rebbe, a letter of farewell to his disciples in Mukacheve, before his immigration to Eretz Israel. Budapest, 1944. Two copies.
- Letter to the Rebbe who had recently ascended to Eretz Israel, by R' Yitzchak Aharon Perlstein, who requests that the Rebbe act "to save my family... my wife and my four children... from the great danger in which they exist today". Nissan, [1944].
- Kvittel with names for prayer, sent to the Rebbe. The writer specifies the names of his children, including his son and daughter who are in "the country of Hungary... in Budapest and Nyíregyháza".
- Letter by the Vaad Taharat HaMishpacha in Jerusalem, which invites the Rebbe to participate in the committee's convention. Jerusalem, Av 1944.
- Letter of authorization from the Vaad HaHatzala in the US, from January 1947, which attests that the Rebbe "is dealing with an important mission in Germany and in Hungary" connected to the activities of Vaad HaHatzala. English.
- Letter by Rabbi Yitzchak Isaac HaLevi Herzog – The Chief Rabbi of Israel, who invites the Rebbe to a prayer assembly of rabbis and rebbes in the Churva of Rabbi Yehuda HaChassid, which will take place on the 20th of Adar. Jerusalem, Purim D'Prazim 1945.
- Letter to the Rebbe by "his disciple" Rabbi Yosef Binyamin Viliger. Brooklyn, Succot 1944.

Rebbe Baruch Yehoshua Yerachmiel Rabinowitz, son-in-law and successor of the Minchat Elazar of Mukacheve, and rescue activist at the time of the Holocaust. See previous item.

8 items (enclosed: envelope of letter sent to the Rebbe and newspaper clippings). Varied size and condition.

Opening price: \$250

106

106. האדמו"ר ממונקאטש רבי ברוך ירחמיאל רבינוביץ - אוסף פריטים

אוסף פריטים מעניינים הקשורים לאדמו"ר ממונקאטש רבי ברוך יהושע ירחמיאל רבינוביץ, בתקופת עלייתו לארץ ישראל ופעילותו למען קרבנות השואה.

- דף מודפס, מאת האדמו"ר, מכתב פרידה מתלמידיו במונקאטש, לקראת עלייתו לארץ ישראל. בודפשט, תש"ד [1944]. שני עותקים.
- מכתב אל האדמו"ר, שזה עתה עלה לארץ ישראל, מאת ר' יצחק אהרן פרלשטיין, המבקש לפעול "למען הצל משפחתי... זוגתי תחי' וארבע ילדי... מהסכנה הגדולה אשר הם נמצאים כיום". ניסן, [תש"ד 1944].
- קוויתל עם שמות לתפילה, שנשלח לאדמו"ר. הכותב מפרט את שמות ילדיו, ביניהם בנו ובתו שנמצאים "במדינת אונגארען... בבודאפעסט ונירעדעאזא".
- מכתב מ"ועד טהרת המשפחה" בירושלים, המזמינים את האדמו"ר להשתתף בכנס של הוועד. ירושלים, אב תש"ד [1944].
- מכתב-אישור מ"ועד ההצלה" בארצות הברית, מחודש ינואר 1947, המעיד כי האדמו"ר "עוסק במשימה חשובה בגרמניה והונגריה" הקשורה לפעילות ועד ההצלה. אנגלית.
- מכתב מאת רבי יצחק אייזיק הלוי הרצוג - הרב הראשי לארץ ישראל, המזמין את האדמו"ר לכנס תפילה של רבנים ואדמו"רים בחורבת רבי יהודה החסיד, שיתקיים בכ' אדר. ירושלים, פורים דפרזים תש"ה [1945].
- מכתב אל האדמו"ר מאת "תלמידו" ר' יוסף בנימין וויליגער. ברוקלין, סוכות תש"ה [1944].

האדמו"ר רבי ברוך יהושע ירחמיאל רבינוביץ, חתנו וממלא מקומו של ה"מנחת אלעזר" ממונקאטש, ומפעילי ההצלה בתקופת השואה. ראה אודותיו בהרחבה, בפריט הקודם.

8 פריטים (מצורפים: מעטפת מכתב שנשלח לאדמו"ר וגורי עיתונים). גודל ומצב משתנים.

פתיחה: \$250

108

108. תקוני הזהר - עותק מיוחס של אדמור"י בית גור
- עם חתימות ותיקונים בכתב ידו של רבי יעקב מאיר
בידרמן חתן ה"שפת אמת"

ספר תקוני הזהר, עם פירוש כסא מלך. ("כמש"נ בבראדי")
[ווארשא, תרמ"ג] 1883.

חותמות וחתימות רבות בכתב-ידו של הגאון רבי יעקב מאיר בידיעמאן "חבר ועד הרבנים דפה ווארשא". הגהות תיקונים בכתב-ידו ובכת"י נוספים. הקדשה עצמית של רבי יוחנן רובינשטיין מחיפה, שקיבל את הספר בשנת תשכ"ז מהאדמו"ר מגור רבי פנחס מנחם אלטר.

הגאון החסיד רבי יעקב מאיר בירדמן (תר"ל-תש"א), גאון מופלג, חתנו ועורר ספריו של האדמו"ר מגור בעל "שפת אמת". כיהן כדיין וחבר וועד הרבנים בעיר וורשא. נספה בשואה. וחותנו בזיווג שני של גיסו האדמו"ר מגור בעל "אמרי אמת", וחותנו בזיווג ראשו של האדמו"ר בעל "בית ישראל".

נכדו האדמו"ר מגור רבי פנחס מנחם אלתר (תרפ"ו-תשנ"ו), ירש את הספר מאבי-אמו רבי יעקב מאיר בידרמן, והשתמש בו במשך שנים רבות, עד שהעניקו במתנה בשנת תשכ"ו, למחותנו רבי יוחנן רובינשטיין.

388 עמ'. 22 ס"מ. נייר יבש, מצב טוב. סימוני שימוש. כריכת עור מקורית, משופשפת.

נכרך במקור ללא 12 עמ' נוספים, של פירוש וכללים שנדפסו באותה מהדורה.

פתיחה: \$300

107

107. Upon the Election of the Chief Rabbi of Tel Aviv-Jaffa - Pamphlet About the Mukacheve Rebbe

Upon the election of the Chief Rabbi of Tel-Aviv and Jaffa. Tel-Aviv, 1946. Pamphlet promoting the candidacy of Rebbe Baruch Rabinowitz of Mukacheve for the chief rabbinical office of Tel-Aviv. Includes the following photographs: a portrait photo, a photo taken during a lecture at the Mukacheve Yeshiva and a photo of the rabbinical certificate from the Mukacheve community.

Rabbi Baruch Yehoshua Yerachmiel Rabinowitz, (1915-1998) an interesting figure; rabbi, professor and rebbe. Son of The Rebbe Natan David Rabinowitz of Partziva (Biala), married the only daughter of the Minchat Eliezer of Mukacheve. His wedding was

107. לבחירת הרב הראשי לתל אביב ויפו - קונטרס על האדמו"ר ממונקאטש

לבחירת הרב הראשי לתל-אביב ויפו. תל אביב, תש"ו 1946. קונטרס תעמולה למען מועמדותו של האדמו"ר רבי ברוך רבינוביץ ממונקאטש לרבנות הראשית של תל אביב. כולל תמונות מצולמות: תמונת פורטרט, תמונה בעת מסירת שיעור בבישיבת מונקאטש ותצלום של כתב הרבנות מקהילת מונקאטש. רבי ברוך יהושע ירחמיאל רבינוביץ (תרע"ה-תשנ"ח), דמות מעניינת של רב, פרופסור ואדמו"ר. בן האדמו"ר רבי נתן דוד מפרצ'יווא (ביאלה). נשא את בתו היחידה של הימנחת אלעזר ממונקאטש, בחתונה שתועדה בעיתונות אותה תקופה כחתונה היהודית הגדולה ביותר בהונגריה. כיהן כאב"ד מונקאטש והנהיג את העדה הגדולה הזאת שלש שנים עד שנות השואה, לאחר גלגולים רבים הגיע לירושלים. בשנת תש"ה נסע לסאן-פאולו שבברזיל שם כיהן ברבנות, ולימד באוניברסיטה המקומית. בתשכ"ג עלה לארץ לכהן ברבנות בעיר חולון. בשנת תשל"ו עבר לפתח-תקוה בה הקים את בית מדרשו וככתב את ספריו "בינת נבונים" ו"דברי נבונים". בני מאשטו בזיו"ר הם האדמו"רים המפורסמים ממונקאטש ודינוב שליט"א בארצות הברית.

[1], 36, [1] עמ'. 20 ס"מ. מצב טוב, כתמים.

פתיחה: \$300

documented in the media of those days as the grandest Jewish wedding in Hungary. He served as Av-Bet-Din of Mukacheve and led this large community for three years until the time of the Holocaust. After many tribulations he reached Jerusalem. In 1945, he moved to San Paulo, Brazil and served in the rabbinate there while studying at the local university and in 1963 came to Israel to occupy a rabbinical position in Holon. In 1976, he moved to Petach Tikvah, where he founded his Bet Midrash and wrote his books "Binat Nevonim" and "Divrei Nevonim". His sons from his first marriage are the famous Rebbe of Mukacheve and Dynów in the USA.

[1], 36, [1] pp. 20 cm. Good condition, stains.

Opening price: \$300

109. Books from the Libraries of the Shotz (Suceava) Rebbes

• Rabbi Yehuda Mintz responsa, with Maharip commentary, by Rabbi Yochanan Preshel. Mukacheve, 1898. A copy of VaYeshev Moshe, by Rabbi Yochanan Preshel lacking the title page and introductions is bound at the end of the book. Mukacheve, 1906. Stamps of Rebbe "Shalom Moskowitz of Shotz" and the stamp of his son-in-law "Yoel ben HaTsaddik".

• Responsa by later Ge'onim, Tschernovitz, 1860. Several signatures and stamps of Rebbe "Yoel Moskowitz, ben HaTsaddik Rabbi Meir, Shotz".

• Bound with: Shoshanat Ha'Amakim, by Rabbi Yosef Te'omim, author of Pri Megadim. Lemberg, 1860. With signatures and stamp [from 1923] of Rabbi Yoel Moskowitz.

• Bound with: Machatzit HaShekel, on the laws of ritual salting. Lemberg, 1860.

The Shotz Rebbe Shalom Moskowitz (1878-1958), son of Rebbe Mordechai Yosef Moskowitz of Sulița and son-in-law of his uncle the Shotz Rebbe Meir Moskowitz (1853-1921), was an outstanding Torah scholar, wonder-worker and famous tsaddik who was known for his long prayers and for his devout service of G-d. During 1903-1919 he served as Av Beit Din of Shotz. After World War I, he moved to Köln (Cologne), Germany and to Tarnów, Galicia. In 1926, he immigrated to London and served in the London rabbinate and became one of the leading rebbes of his days.

His son-in-law, brother-in-law and cousin, Rebbe Yoel Moskowitz (1907-1980), the youngest son of Rebbe Meir of Shotz, served as rebbe in the Stamford Hill district of London. In 1949, he moved to Montreal and served there as rebbe until he ascended to Jerusalem in 1968. He edited the books of his grandfather, the Budești Rebbe and enhanced them with his wise notes.

5 books in two volumes. Approximately 24 cm. Good-fair condition, brittle paper, with minor damages. Bindings.

Opening price: \$250

109

האדמו"ר משאץ רבי מאיר מושקוביץ (תרי"ג-תרפ"א). גאון מופלג, פועל ישועות וצדיק מפורסם שנודע בתפילותיו הארוכות ובעבודת ה' במסירות נפש. בשנים תרס"ג-תרע"ט כיהן כאב"ד שאץ. לאחר מלחמת העולם הראשונה נדד לקלן שבגרמניה ולטרנוב שבגליציה. בשנת תרפ"ו היגר ללונדון, שם כיהן באדמו"רות, והיה מגדולי האדמו"רים בדורו.

חתנו, גיסו ובן-דודו, האדמו"ר רבי יואל מושקוביץ (תרס"ז-תש"מ), בנו הצעיר של האדמו"ר רבי מאיר משאץ. כיהן באדמו"רות ברובע סטמפורד-היל בלונדון. בשנת תש"ט היגר למונטריאל שם כיהן כאדמו"ר עד שנת תשכ"ח, בה עלה לירושלים. עסק בהדרת ספרי סבו האדמו"ר הגאון מבוטאשטש, ועיטר את הספרים בהערותיו המחכימות.

5 ספרים ב-2 כרכים. כ-24 ס"מ. מצב טוב-בינוני, נייר יבש, עם פגיעות קלות. כריכות.

פתיחה: \$250

108. Tikunei HaZohar - Copy of the Ger Rebbes - With Signatures and Corrections in the Handwriting of Rabbi Ya'akov Meir Biderman Son-in-law of the Sfat Emet

Tikunei HaZohar, with the Kise Melech commentary. ("As written in Brody") [Warsaw, 1883].

Many stamps and signatures in the handwriting of Rabbi Ya'akov Meir Biderman "Member of the Vaad HaRabbanim in Warsaw". Glosses and correction in his handwriting and by other writers. Self-dedication of Rabbi Yochanan Rubenstein of Haifa, who received the book in 1966 from the Ger Rebbe Pinchas Menachem Alter.

Rabbi Ya'akov Meir Biderman (1926-1996), inherited the book from his maternal grandfather Rabbi Ya'akov Meir Biderman, and used it for many years until he gave it as a gift to his mechutan Rabbi Yochanan Rubenstein.

388 pages. 22 cm. Brittle paper, good condition. Use marks. Contemporary leather binding, rubbed.

Originally bound without 12 additional pages of explanations and rules printed in that edition.

Opening price: \$300

109. ספרים מספריית האדמו"רים משאץ

• ספר שו"ת רבי יהודה מינץ, עם ביאור מהרי"פ, מאת רבי יוחנן פרעשיל. מונקאטש, תרנ"ח 1898. ובסופו כרוך עותק חסר שער והקדמות, של הספר שו"ת וישב משה, מאת רבי יוחנן פרעשיל. מונקאטש, תרס"ד 1906. חותמות האדמו"ר רבי "שלום מאסקאוויטש חופ"ק שאץ" וחותמת חתנו "יואל בה"צ זללה"ה".

• שאלות ותשובות מהגאונים בתראי, טשרנוביץ, [תר"כ] 1860. מספר חתימות בכת"י וחותמות של האדמו"ר רבי "יואל מאסקאוויטש, בהרה"צ מוה"ר מאיר זללה"ה פה שאץ".

• כרוך עם: ספר שושנת העמקים, לרבי יוסף תאומים בעל פרי מגדים. למברג, [תר"כ] 1860. עם חתימות וחותמת [משנת תרפ"ג] בכתב ידו של רבי יואל מושקוביץ.

• כרוך עם: ספר מחצית השקל, על הלכות מליחה. למברג, [תר"כ] 1860.

האדמו"ר משאץ רבי שלום מושקוביץ (תרל"ח-תשי"ח), בן האדמו"ר רבי מרדכי יוסף מושקוביץ מסוליצא, והתן דודו

111

111. חתימת הרה"ק רבי מאיר מקאלושין על ספר בית אפרים

שו"ת בית אפרים, חלק אורח חיים, וחלק חושן משפט. מאת הגאון רבי אפרים זלמן מרגליות. ווארשא, תרמ"ד 1883. חותמות רבות של האדמו"ר "הרב מאיר שלום ראבינאוויטש". בשער חלק אורח חיים חתימת יד-קדשו: "מאיר שלום מגאורלין". ורישומי בעלות "לב"ק מרן אדמו"ר שליט"א (וצללה"ה) מקאלושין ומלפנים בפאריסאוו וגאורלין (זי"ע אמון)", בכת"י וחתימות בנו האדמו"ר רבי "שמואל מרדכי" מפאליניץ. האדמו"ר הקדוש רבי מאיר שלום רבינוביץ מקאלושין (נפטר תרס"ג 1903), נכד "היהודי הקדוש". בן האדמו"ר רבי יהושע אשר רבינוביץ מפאריסוב, וחתן-אחיו רבי יעקב צבי מפאריסוב. תלמיד רבי יצחק מנשכין ורבי יחזקאל שרגא משיניווא. כיהן כרב בפאריסוב, גאורלין וקאלושין. משנת תרמ"ט כיהן גם כאדמו"ר ואלפי חסידים נסעו אליו. נתפרסם בעיקר במפותים ובראית נסתרות ב"רוח הקודש". (הוא עצמו היה מספר על גלויים נפלאים שנתגלו לו עוד בימי בחורו). מחבר "נהר שלום" על התורה. תולדותיו והנהגותיו נדפסו בספר דרך דייקים, פיעטקוב, תרע"ב. בנו האדמו"ר רבי שמואל מרדכי רבינוביץ (נפטר תרצ"ט 1939), מילא את מקום אביו הקדוש באדמו"רות בעיר קאלושין, ולאחר תקופה הקימו חסידיו את בית-מדרשו בעיר פאליניץ. שני כרכים: ה, קטן דף; [1], דקט דף. 30 ס"מ. נייר יבש, מצב בינוני, בלאי וקרעים. כתמים וסימני שימוש. כריכות חדשות.

פתיחה: \$1000

110b

110. Three Books - Illustrious Copies - Stamps and Signatures

- Sha'arei Ora, gates to Kabbalah, by Rabbi Yosef Jiktília. Zholkva, 1782. (Damaged, worn first leaves). Owner's stamp of Rebbe Elazar HaLevi Rosenfeld Av Beit Din of Oświęcim, son-in-law of the Rahak, author of Divrei Chaim of Sanz. On the book leaves are ownership inscriptions in an ancient handwriting from the time of printing, of the "Beit Midrash Yashan" in "New Shklow".
- Simchat Yom Tov. On Tractate Betza by the Mahara Tzinz. Seini, 1923, published by the Rahak Rabbi Eliezer Fish of Bixad. On the title page is an ownership stamp of the Rahak Rabbi Eliezer David Greenwald Av Beit Din of Satmar, author of the Zichron Yehuda responsa. Another of his stamps appear at the end of his approbation printed on Leaf 2/a.
- Torat Avot. Commentary on Tractate Avot by Rabbi Avraham Yissachar Dov Levine of Brody. 3 parts, printed in Piotrków and in Lvov from 1912-1914. On the title page is the signature of Rebbe "Moshe Yechiel HaLevi Epstein the Rabbi of [Ożarów]", author of Be'er Moshe, with a comment in his handwriting. 3 books, varied size and condition.

Opening price: \$500

110a

110. שלשה ספרים - עותקים מיוחסים - חותמות וחתימות

- ספר שערי אורה, שערים לתורת הקבלה, מאת רבי יוסף גיקטיליה. זולקווא, תקמ"ב [1782]. (פגום, דפים ראשונים בלויים). חותמת בעלות של האדמו"ר רבי אלעזר הלוי רחנפלד אב"ד אושפיץ, חתנו של הרה"ק בעל דברי חיים מצאנז. בדפי הספר רישומי בעלות בכת"י עתיק מתקופת ההדפסה, מ"ביהמ"ד ישן" ב"שקלאב חדש".
- ספר שמחת יום טוב. על מסכת ביצה למהר"א צינץ. סעאיני, תרפ"ג [1923] בהוצאת הרה"ק רבי אליעזר פיש מביקסאד. בשער הספר חותמת בעלות של הרה"ק רבי אליעזר דוד גרינוואלד אב"ד סאטמר בעל שו"ת זכרון יהודה. חותם נוסף ממנו בשלהי הסכמתו שנדפסה בדף ב/1.
- תורת אבות. על מסכת אבות מאת רבי אברהם ישכר דוב לעוין מבראדי. ג' חלקים, שנדפסו בפיעטקוב ובלבוב בשנים תרע"ב-תרע"ד (1912-1914). בשער חתימת האדמו"ר הק' רבי "משה יחיאל הלוי עפשטיין הרב מ[אחורוב]", בעל באר משה, עם הערה בכתב יד קדשו.

3 ספרים, גודל ומצב משתנה.

פתיחה: \$500

112

25-82, [155] leaves. 21.5 cm. Varying condition, good-fair. Tears and worm damages, with damage to text. Many stains of usage. Ancient semi-leather binding from Jerusalem (with mistaken embossment).

Opening price: \$500

112. סידור האר"י קול יעקב - חתימת יד-קדשו של המקובל רבי הלל משה מעשיל גלבשטיין

סידור מהאר"י ז"ל הנקרא "קול יעקב", מהמקובל הקדוש רבי יעקב קאפיל ליפשיץ תלמיד הבעש"ט. חלק ראשון, לימות החול. חלק שני, לשבת ולמועדים. למברג, [תרי"ט] 1859.

סידור עם ביאורים וכוונות התפילה ודינים והנהגות על דרך הקבלה. בהסכמת רבי אשר צבי מאוסטרהא כותב: "מפני השמועה שמעתי שהסידור הזה ראה הנשר הגדול קדוש עליון מ"ו הבעש"ט וישר בעיניו". [מחבר הסידור, המקובל רבי יעקב קאפיל ליפשיץ ממעורטש חיבר גם את הספר "שער גן עדן", שגם אותו שיבח הבעש"ט מאד, כמבואר שם בשער הספר].

חתימה בכתב-ידו האופייני [בכתב מרובע] של המקובל רבי "הלל משה מעשיל".

הגאון המקובל רבי הלל משה מעשיל גלבשטיין (תקצ"ב-תרס"ח), מתלמידי האדמו"ר "השרף" מקוצק ומתלמידי האדמו"ר בעל ה"צמח צדק" מליובאוויטש. עלה לירושלים בשנת תרכ"ח, לאחר פטירת רבותיו האדמו"ר מקוצק, האדמו"ר מגור בעל "חידושי הרי"מ" והאדמו"ר בעל "צמח צדק". מאז בואו לירושלים עסק הרבה בתורת המקדש, ובספריו המעניינים עורר לקיום מצות שמירת המקדש. היה שוכר "שומרים" בשכר, ששמרו לכבוד המקדש והיה מודליק נרות רבים לכבוד ה' בכותל המערבי. כמו כן חידש את הדלקת נר-התמיד בקבר שמעון הצדיק. בספריו "משכנות לאביר יעקב" (שנרפסו חלקים-חלקים בין השנים תר"ל-תרס"ו) בלולים יחד חידושים על מסכת תמיד, עניני שמירת המקדש ודרושי קבלה. נודע כבעל מופת ובספריו אף מעיד בעצמו על ישועות וניסים שהתרחשו אצלו בכותל המערבי ובקבר שמעון הצדיק.

[1], ה-יב, ט-טז, [9], יז, [6], כה-פב, [155] דף. (חסר כ-8 דפים באמצע. במקור: [1], ה-יב, ט-טז, [17], יז, [6], כה-פב, [155] דף. 21.5 ס"מ. מצב משתנה, טוב-בינוני. קרעים ונזקי עש, עם פגיעות בטקסט. כתמי שימוש רבים. כריכת חצי-עור עתיקה מירושלים (עם הטבעה מוטעת).

פתיחה: \$500

111. Signature of Rabbi Meir of Kałuszyn on the Book Beit Efraim

Beit Efraim responsa, Volume Orach Chaim and Volume Choshen Mishpat. By Rabbi Efraim Zalman Margalio. Warsaw, 1883.

Many stamps of Rebbe "Rabbi Meir Shalom Rabinowitz". On the title page of the Orach Chaim volume is his signature: "Meir Shalom of Garwolin" and ownership inscriptions "Rebbe of Kałuszyn, formerly from Parysów and Garwolin", handwritten with signatures of his son Rebbe "Shmuel Mordechai" of Połaniec.

Rebbe Meir Shalom Rabinowitz of Kałuszyn (died 1903), grandson of the "Yehudi HaKadosh". Son of Rebbe Yehoshua Asher Rabinowitz of Parysów and son-in-law of his brother Rabbi Ya'akov Zvi of Parysów. Disciple of Rabbi Yitzchak Menshikiz and Rabbi Yechezkel Shraga of Sieniawa. Served as rabbi of Parysów, Garwolin and Kałuszyn. From 1889, he also served as rebbe and thousands of Chassidim thronged to his court. He was primarily renowned for his wonders and his ability to see hidden things by means of Ruach HaKodesh. (He himself would tell of wonderful revelations he had seen while he was yet a young man). Authored Nahar Shalom on the Torah. His history and ways of conduct were printed in the book Derech Tsaddikim, Petrikov, 1912.

His son Rebbe Shmuel Mordechai Rabinowitz (died 1939), succeeded his father as rebbe in the city of Kałuszyn and later, his Chassidim established his Beit Midrash in the city of Połaniec.

Two volumes: 5, 116 leaves; [1], 4, 109 leaves. 30 cm. Brittle paper, fair condition, wear and tears. Stains and use marks. New bindings.

Opening price: \$1000

113

113. עשרה מאמרות - חותמות האדמו"ר רבי אברהם יהושע העשיל פרידמן מבוהוש-שטיפנשט

ספר עשרה מאמרות, עם פירוש יד יהודה. למברג, [תרי"ח] 1868. חותמות של האדמו"ר רבי "אברהם יהושע העשיל פרידמן - באהאש" [עם תמונת תנין בולע נשר]. האדמו"ר רבי אברהם יהושע העשיל פרידמן (תרי"ח-ת"ש), בנו של האדמו"ר רבי יצחק מבוהוש וחתן דודו האדמו"ר רבי מנחם נחום משטיפנשט. משנת תרנ"ו החל לכהן באדמו"ר באדו"ר שברומניה ובגאלאץ. בנו הוא האדמו"ר הצעיר משטיפנשט, רבי מנחם נחום פרידמן מאיציקאן (תרל"ט-תרצ"ג), מחבר הספרים "דברי מנחם", "על האמת והשקר", "החלום ופירונו", ועוד, שעבר לשטיפנשט כדי למלאות את מקום דודו האדמו"ר רבי אברהם מתתיהו משטיפנשט, אבל נפטר בגיל צעיר, על פני דודו ואביו.

רמח, [6] דף. 22.5 ס"מ. נייר איכותי דק. מצב טוב, כתמי חלודה, בלאי שימוש וכתמים. כריכת חצי-עור ישנה.

פתיחה: \$300

114. ש"ס "הגדול שבגדולים" - לונדון, תרע"ט - העותק של האדמו"ר מהוסיאטין

ש"ס הגדול שבגדולים, מסכת ברכות, עם מפרשים והוספות רבות, בהוצאת הרב יוסף שאפאטשניק. לונדון, [תרע"ט 1919]. כך בפורמט ענק. חמשה שערים. על סדר הדף נדפסו תוספות שונות, מלבד המפרשים הרגילים, כגון פירוש "ראשון לציון" מבעל ה"אור החיים", פירוש "טירת כסף" לרבי חיים אברהם גאטיניו, ליקוטים מספרים שונים, ועוד. הוספות אחרות בסוף הכרך.

חותמות (בגרמנית) של רבי משה שמשון וסרמן אב"ד דרמשטט [נערים אחרות בגרמניה, מחבר שו"ת שאילת משה]. בדף שלפני השער הראשון הקדשה בכתב-ידו: "תשורה זו נתתי לכבוד אדמו"ר הרה"ק מהוסיאטין שליט"א, הק' משה שמשון וואסרמן רב דק"ק דרמשטט". - הספר ניתן במתנה לאדמו"ר רבי ישראל פרידמן מהוסיאטין (תרי"ח-תש"ט), ששהה מאז מלחמת העולם הראשונה בוינה שבאוסטריה, כרבים מאדמו"רי בית רוזין, עד עלייתו לארץ ישראל סמוך לשואה.

כרך בפורמט גדול במיוחד. [6], יג דף, 27-36 עמ', יג-יז דף, 37-42 עמ', יח-כו דף, 43-54 עמ', כז-סד דף, 55-100 עמ'. 50 ס"מ. מצב טוב-בינוני. כתמים ובלאי. חותמים בגמלים בכריכה.

לא נדפסו מסכתות נוספות מש"ס זה.

פתיחה: \$250

113. Asara Ma'amarot - Stamps of Rebbe Avraham Yehoshua Heshel Freidman of Bohosh-Shtefenesht

Asara Ma'amarot, with the Yad Yehuda commentary. Lemberg, 1868.

Stamps of Rebbe "Avraham Yehoshua Heshel Freidman - Bohosh" [with a drawing of a serpent swallowing an eagle].

Rebbe Avraham Yehoshua Heshel Freidman (1858-1940), son of Rebbe Yitzchak of Bohosh and son-in-law of his uncle Rabbi Menachem Nachum of Shtefenesht. In 1896, he became Rebbe of Adzod, Romania and in Galați (Galatz). His son is the "Admor HaTza'ir" of Shtefenesht, Rabbi Menachem Nachum Freidman of Ițcani (1879-1933), author of the books Divrei Menachem, Al Emet V'Hasheker, HaChalom U'Pitrono, etc. He moved to Shtefenesht to succeed his uncle Rebbe Avraham Mattityahu in the Shtefenesht rabbinate but he died at a young age in the lifetime of his uncle and his father.

248, [6] leaves. 22.5 cm. Thin high-quality paper. Good condition, foxing, wear and stains. Old semi-leather binding.

Opening price: \$300

112. Siddur Ha'Ari Kol Ya'akov - Signature of the Kabbalist Rabbi Hillel Moshe Meshil Gelbstein

Siddur Nusach HaAri Kol Ya'akov, by the Kabbalist Rabbi Ya'akov Kapil Lifshitz the disciple of the Ba'al Shem Tov. Part 1, for daily prayers. Part 2, for Shabbat and festivals. Lemberg, 1859.

Siddur with explanations and the meaning of prayers, laws and kabbalistic customs. Approbations by Rabbi Asher Zvi of Ostroh who writes: "I have heard that this siddur was seen by the great and holy ... Ba'al Shem Tov and found favor in his eyes". [The siddur was compiled by the kabbalist Rabbi Ya'akov Kapil Lifshitz of Mezritch who also wrote the book Sha'ar Gan Eden which was also highly praised by the Ba'al Shem Tov as written on its title page].

Signature in the characteristic handwriting [square] of the kabbalist Rabbi "Hillel Moshe Meshil".

The kabbalist Rabbi Hillel Moshe Gelbstein (1832-1907), was a disciple of the Saraph of Kotzk and of the Lubavitcher Rebbe author of Tzemach Tzedek. He ascended to Jerusalem in 1868 after the death of his teachers, the Kotzker Rebbe, the Ger Rebbe author of Chidushei HaRim and the Tzemach Tzedek. From the time of his arrival in Jerusalem, he studied at length the laws of the temple (Bet HaMikdash) and in his interesting books he rouses his readers to fulfill the mitzvah of guarding the place of the temple. He hired "sentinels" as the temple's guards of honor and would light many candles in G-d's honor at the Western Wall. He also renewed the kindling of the Ner-Tamid at the tomb of Shimon HaTsaddik. His books, Mishkanot Le'Abir Ya'akov (printed one volume at a time from 1870-1906) contain a mix of novellae on Tractate Tamid, matters of guarding the temple and kabbalistic homilies. He was famous as a miracle-worker and in his books he attests to salvation and miracles which transpired at the Western Wall and at the tomb of Shimon HaTsaddik. [1], 5-12, 9-16, [9], 17, [6], 25-62, [155] leaves. (Approximately 8 leaves are missing in the middle of the book. Originally: [1], 5-12, 9-16, [17], 17, [6],

115. ספרי חסידות רוזין - מספרייתו של האדמו"ר רבי מרדכי שלום יוסף מסדיגורה-פשמישל - עם הגהה ארוכה בכתב יד-קדשו

כרך הכולל כמה ספרים מתורת אדמו"רי רוזין-סדיגורה, עם חותמות שונות ותוי-ספרייה שונים מספרייתו הפרטית של האדמו"ר רבי מרדכי שלום יוסף פרידמן מסדיגורה-פשמישל. בספר "בית ישראל" עמ' 8, הגהה בכתב יד-קדשו, בה הוא מביא מסורת מעניינת מדברי זקנם רבי אברהם מפרהוביטש [אביו של רבי ישראל מרוזין] בעת שנפטר מן העולם.

- ספר כנסת ישראל, ליקוטים יקרים מהאדמו"ר רבי ישראל מרוזין, ומבניו, מאת רבי ראובן ז"ק מאוסטילה. ווארשא, (תרס"ו) [מהדורה סטריאוטיפית לא רשומה ביבליוגרפית - תרס"ט 1909].
- ספר בית ישראל, אמרות טהורות מרבי ישראל מרוזין, ושיח שרפי קודש מבניו הקדושים. מאת רבי ראובן ז"ק מאוסטילה. פיעטרקוב, תער"ג 1912. מהדורה ראשונה.
- ספר שפתי צדיקים, ליקוטים מגדולי החסידות. מאת רבי יעקב ליינער מראדזין. פיעטרקוב, תרע"ד 1914. מהדורה ראשונה.
- ספר מנורה הטהורה, ליקוטים מגדולי החסידות ורבי ישראל מרוזין. מאת רבי יהודה אריה תאומים-פרנקל. פשעמישל-בילגורייא. תרע"א 1911. מהדורה ראשונה.

האדמו"ר רבי מרדכי שלום יוסף פרידמן בעל "כנסת מרדכי" (תרנ"ז-תשל"ט 1896-1979), בן האדמו"ר רבי אהרן מסדיגורה וחתן האדמו"ר רבי ישראל שלום יוסף ממזיבו. בשנת תרע"ג - בהיותו בן ט"ז שנה - הוכתר לכהן באדמו"רות על מקום אביו, וכיהן כאדמו"ר כשישים ושש שנה. בשנת תרע"ד עבר לוינה ובשנת תרצ"ד עבר לפשמישל (פרמישל). מראשי "אגודת ישראל" ומועצת גדולי התורה במשך שנים רבות. בשנת תרצ"ט ביקר בארץ ישראל, ועפ"י עצת דודו האדמו"ר רבי ישראל מהוסיאטין נשאר בארץ ישראל, ואף בני ביתו זכו לעלות לארץ עם כל ספרייתו, טרם פרוץ השואה. הקים את בית מדרשו "כנסת מרדכי" בעיר תל אביב. בספרים שלפנינו חותמות שונות של האדמו"ר: מתל אביב, מפרעמישל, ומתקופת שהותו הזמנית באר"ב.

146 עמ'; 164 עמ'; [2], 4-29; 96 עמ'. 21 ס"מ. נייר יבש, מצב משתנה, טוב עד בינוני. פגמים בדפים האחרונים של הספר הרביעי. כריכה ישנה, בלויה.

פתיחה: \$300

146 pages; 164 pages; [2], 4-29; 96 pages. 21 cm. Brittle paper, varying condition, good to fair. Damages to the last leaves of the fourth book. Old binding, worn.

Opening price: \$300

114

114. Shas "Hagadol She'Ba'Gdolim" - London, 1919 - Copy of the Rebbe of Husiatyn

Shas HaGadol She'Ba'Gdolim, Tractate Berachot, with commentaries and many additions, published by Rabbi Yosef Shapetshnik. London, [1919]. Volume designed in an exceptionally large format. Five title pages. With various additions to the "Seder Hadaf", besides the regular commentaries, such as the "Rishon Le'Zion" commentary by the author of "Or HaChaim", the "Tirat Kesef" commentary by Rabbi Chaim Avraham Guttenyu, compilations from various books, etc. Other additions are found at the end of the volume.

Stamps (German) of Rabbi Moshe Shimshon Wasserman Av Bet Din of Darmstadt [and other German cities, author of the "She'elat Moshe"

responsa]. Dedication in his handwriting on the leaf before the first title page: "I have given this gift in honor of the Rebbe of Husyatyn, the holy Moshe Shimon Wasserman Rabbi of Darmstadt". The book was given as a gift to the Rebbe Yisrael Freidman of Husiatyn (1858-1949), who resided in Vienna, Austria together with many of the Ruzin rebbes from World War I until he moved to Palestine shortly before the Holocaust.

Volume in an especially large format. [6], 13 leaves, 27-36 pages, 13-17 leaves, 37-42 pages, 18-26 leaves, 43-54 pages, 27-64 leaves, 55-100 pages. 50 cm. Good-fair condition. Stains and wear. Stamps. Damages on the binding.

No other tractates of this Talmud were printed.

Opening price: \$250

111. סידור תפלה ישראל החדש - נוסח ברדיטשוב-בוסטון - הקדשת האדמו"ר מבוסטון

סדר תפלה ישראל החדש וכתר נהורא השלם. תפילות לכל ימות השנה, בנוסח ברדיטשוב - בוסטון. עם פירוש "כתר נהורא" - "על דרך שויתי ה' לנגדי תמיד", מאת רבי אהרן הכהן מאפטא. מוגה ויוצא לאור ע"י האדמו"ר מבוסטון - רבי לוי יצחק הורוויץ. ברוקלין, תשל"ו (1976). בדף שלפני השער הקדשה לנישואין, בכתב-יד קדשו וחתירתו של האדמו"ר רבי "לוי יצחק הלוי הורוויץ מבאסטאן", מו"ל הסידור. האדמו"ר רבי לוי יצחק הורוויץ מבוסטון (תרפ"א-תש"ע), בן האדמו"ר רבי פנחס דוד הלוי הורוויץ - מייסד שושלת בוסטון. עסק רבות בעזרה לזולת ובקירוב רחוקים. בין היתר הקים את ארגון "רופא" המסייע לכל באי המרכז הרפואי בעיר בוסטון (ארה"ב). משנת תשמ"ט כיהן כחבר מועצת גדולי התורה של אגודת ישראל.

[2], 517, [18] עמ' 23 ס"מ. מצב טוב, כתמים, כריכה מקורית פגומה.

פתיחה: \$250

116. Siddur Tefilla Yeshara HeChadash - Berdichev-Boston Version - Dedication by the Boston Rebbe

Siddur Tefilla Yeshara HeChadash and Keter Nehora HaShalem. Prayers for the whole year, Berdychiv – Boston version. With the Keter Nehora commentary, by Rabbi Aharon HaCohen of Apta. Proofread and published by the Boston Rebbe, Rabbi Levi Yitzchak Horowitz. Brooklyn, 1976. On the flyleaf is a wedding dedication, handwritten and signed by Rebbe "Levi Yitzchak HaLevi of Boston", who published the siddur.

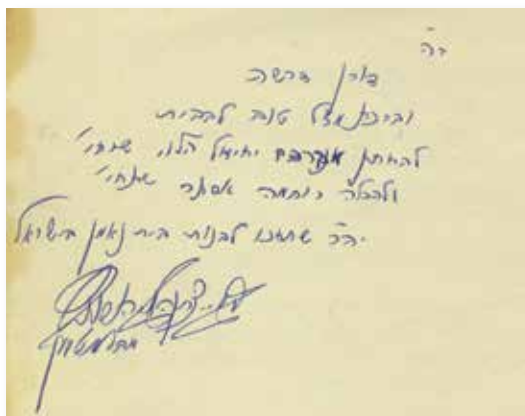
Rebbe Levi Yitzchak Horowitz of Boston (1821-2010), son of Rebbe Pinchas David HaLevi Horowitz, founder of the Boston dynasty, was very involved in chesed activities and in kiruv. He also founded the Rofeh Organization which assists those who come to the Boston Medical Center (US). From 1989, he served as a member of Mo'etzet Gedolei HaTorah of Agudat Yisrael.

[2], 517, [18] pages. 23 cm. Good condition, stains, damaged original binding.

Opening price: \$250

115

116

115. Ruzhyn Chassidic Books - From the Library of Rebbe Mordechai Shalom Yosef of Sadigura- Przemyśl - With a Long Gloss in his Handwriting

Volume, which contains several books of the teachings of the Ruzhyn-Sadigura Rebbes, with various stamps and ex-libris labels of the private library of Rebbe Mordechai Shalom Yosef Freidman of Sadigura- Przemyśl. On Page 8 of Beit Yisrael is a gloss in his handwriting in which he brings an interesting tradition from his grandfather Rabbi Avraham of Pohrebysche [father of Rabbi Yisrael of Ruzhyn] at the time of his death.

- Kneset Yisrael, exquisite compilations by Rebbe Yisrael of Ruzhyn and by his sons, by Rabbi Reuven Zack of Ustilug. Warsaw, (1906) [stereotype edition, bibliographically unlisted – 1909].
- Beit Yisrael by Rabbi Reuven Zack of Ustilug. Piotrków, 1914. First edition.
- Siftei Tsaddikim by Rabbi Ya'akov Leiner of Radzin. Piotrków, 1914. First edition.
- Menorah HaTehorah by Rabbi Yehuda Aryeh Teomim-Frankel. Przemyśl-Bilgoria. 1911. First edition.

Rebbe Mordechai Shalom Yosef Freidman author of Kneset Mordechai (1896-1979), son of Rebbe Aharon of Sadigura and son-in-law of Rebbe Yisrael Shalom Yosef of Mezhiboz. In 1913, at the age of 16, he was appointed Rebbe succeeding his father and served as Rebbe for 66 years. In 1914, he moved to Vienna and in 1934 to Przemyśl. He served as one of the heads of Agudat Yisrael and of Moetzet Gedolei HaTorah for many years. In 1939, he visited Eretz Israel and following the advice of his uncle Rebbe Yisrael of Husiatin remained in Eretz Israel. His family merited joining him there and ascended with his entire library before the Holocaust erupted. He established his Beit Midrash Kneset Mordechai in Tel Aviv. These books have various stamps of the rebbe: from Tel Aviv, Przemyśl and from his temporary stay in the US. For additional information, please see Hebrew description.

117. Two Books from the Library of Rabbi Moshe Aryeh Freund, Jerusalem - Inscriptions and Signatures from his Childhood

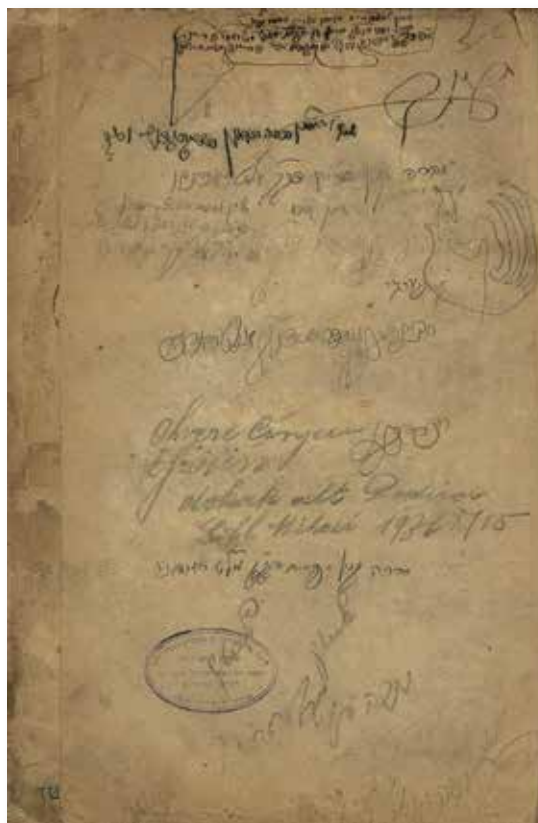
Two books from the library of the Gaon Rabbi Moshe Aryeh Freund, Av-Beit-Din Jerusalem, with signatures. In one book appear inscriptions and signatures in his handwriting, from his childhood, when he was 8 years of age.

• Sefer Shita Mekubetzet, about Baba Batra Tractate. Warsaw, 1901.

Inscriptions and signatures: "belongs to Adoni Avi Mori Verabi the famous Gaon...Israel Freund"(1912); "belongs to...Rabbi the genius righteous and holy etc...; inscription in pencil: "Hebra Kinyan Sefarim" and additional inscriptions in pen and pencil. "Rabbi Moshe Aryeh Freund" ink stamps from the time he was Av Beit Din of Satmar and an additional ink stamp from Jerusalem: "Moshe Aryeh Friend...- presently Rabbi of...the Eda Hacharedit in Jerusalem".

• Hari"m responsa, by Rebbe Gaon rabbi Yitzchak Meir of Gur author of "Chidushei Hari"m". Josefow, 1867. First edition. (Stefansky Chassidut, no. 112). Ink stamp of Rabbi "Moshe Aryeh Freund...presently rabbi of ...Eda HaCharedit Jerusalem..".

The holy and righteous genius Rabbi Moshe Aryeh Freund (1904-1996), son of the holy Rabbi Yisrael Av Beit Din of Bonyhad (d.1940) and grandson of the Rebbe Avraham Yehoshua Freund of Nasaud (1855-1932), son of Rabbi Moshe Aryeh Freund head of Nasaud congregation of Siget during the time of the "Yitav Lev" and the "Kedushat Yom Tov". One of the loyal disciples of the Rebbe of Satmar Rabbi Yoel Teitelbaum, served as rabbinical authority in Satmar, Av Beit Din of Nasaud from 1938. After the holocaust he immigrated to Jerusalem and served as Rosh Yeshiva of Satmar and as a rabbinical authority. Chief Av Beit Din of the Edah HaCharedit. After the demise of the "Minchat Yitzchak" he was appointed

117

as Av Beit Din of the Edah HaCharedit. For many years was known as being a righteous miracle worker and was sought after for blessings by people in need of salvation. Rama Yeshiva and Talmud Torah are named after him, in Kiryat Rama and Beit-Shemesh. Two books, size and condition varies. With embossing on the bindings "from the books of the Gaon Rabeinu Moshe Aryeh Freund...Jerusalem".

Opening price: \$250

117. שני ספרים מספריית רמ"א פריינד גאב"ד ירושלים - רישומים וחתימות מתקופת ילדותו

שני ספרים מספריית הגאון רבי משה אריה פריינד גאב"ד ירושלים, עם חותמות. באחד מהם רישומים וחתימות בכתב ידו, מתקופת ילדותו, בהיותו כבן 8 שנים.

• ספר שיטה מקובצת, על מסכת בבא בתרא. ווארשא, תרס"ב 1901.

רישומים וחתימות: "שייך לאאמ"ו הרב הגאון המפורסם חסיד ועניו בנש"ק חריף וג' כקש"ת מו"ה ישראל פריינד אבדק"ק ראדנע והגליל יצ"ו. הק' משה אריה פריינד, בשנת עבר"ת לפ"ק (1912); "שייך לאאמ"ו הרב הגאון הצדיק הקדוש וכו"; רישום בעפרון: "חברה קנין ספרים דק"ק אלט-ראדנא ורישומים נוספים בעט בעפרון. חותמות של רבי משה אריה פריינד מתקופת היותו "ראב"ד דקה"י סאטמאר יע"א" וחותמת נוספת מירושלים: "משה ארי' פריינד בן הגאה"צ מהר"י זצ"ל - אבדק"ק הוניאד יע"א - וכעת רב דבית ישראל והסביבה, לעדה החרדית פניה"ק ירושלים תובב"א".

• שו"ת הרי"מ, מהאדמו"ר הגאון רבי יצחק מאיר מגור בעל "חידושי הרי"מ". יוזעפאף, תרכ"ז 1867. מהדורה ראשונה. (סטפנסקי חסידות, מס' 211). חותמת של רבי "משה ארי' פריינד בן הגאה"צ מהר"י זצ"ל - אבדק"ק הוניאד יע"א - וכעת רב דבית ישראל והסביבה, לעדה החרדית פניה"ק ירושלים תובב"א". הגאון הצדיק והקדוש רבי משה אריה פריינד (תרס"ד-תשנ"ו), בן הגה"ק רבי ישראל אב"ד ראדנא ובוניהאד (נפטר ת"ש) ונכד האדמו"ר הגה"ק רבי אברהם יהושע פריינד מנאסוד (תרט"ו-תרצ"ב), בנו של רבי משה אריה פריינד ראש הקהל בסיגט בזמן ה"ייטב לב" וה"קדושת יו"ט". מתלמידיו הנאמנים של האדמו"ר מסאטמר רבי יואל טיטלבוים, כיהן כדומ"צ בסאטמר, אב"ד נאסויד משנת תרצ"ח 1938. לאחר השואה עלה לירושלים וכיהן כראש ישיבת סאטמר ומורה הוראה. ראב"ד העדה החרדית. לאחר פטירת ה"מנחת יצחק", נתמנה לגאב"ד העדה החרדית. במשך שנים רבות היה נודע לצדיק ובעל-מופת ורבים הזקוקים לישועות באו להתברך מפיו. על שמו נקראו תלמוד-תורה וישיבת רמ"א בירושלים וב"קרית רמ"א" בבית-שמש.

שני ספרים, גודל ומצב משתנה. עם הטבעה על הכריכות "מספרי הגה"ק רבינו משה אריה פריינד זצוק"ל גאב"ד ירושלים".

פתיחה: \$250

118. Likutei Amarim Tanya - Kopust, After 1836

Likutei Amarim Tanya, with Igeret HaTeshuva and Igeret HaKodesh. By the Admor HaZaken Rebbe Shneur Zalman of Liadi. [Kopust, later than 1836]. Bound with: Sha'arei Kedusha, by Rabbi Chaim Vital, Kopust, 1836.

[1], 36, 41-44, [4], 6, [30] leaves; [24] leaves. 17.5 cm. Good-fair condition, wear and stains, detached bindings.

Stefansky Chassidut, no. 631.

On the back leaf is a Russian stamp stating that "The books have been censored by the Kopust Rabbi L. Yaffe". This stamp also appears on other copies and on the two editions printed in Kopust in those years. According to Mondschein's opinion (Torat Chabad, Vol. 1, p. 71), the books were printed underground and did not receive the censor's approval. Therefore, no note of the place of printing appears on the title page, besides a forged inscription. The stamp of the rabbi's approval is also forged. [See enclosed copy of Rabbi Mondschein's article in which he writes that the censor stamps were required during the 1837 "book decree". To authorize the propriety of the books printed before the decree, the books were submitted for censorship to the regional authority on behalf of the censor which was often the local rabbi. That censor usually stamped the book adding his own signature. Therefore, the place where the book was stamped had no actual connection to the place of printing since the Jew possessed books in his home which were printed in various places and not specifically in the place or country in which he resided. Copies of these editions which originate from various places were stamped by the same Rabbi of Kopust]. The book Sha'arei Kedusha, printed at the beginning of 1836 is bound with this book. Possibly, this edition of Likutei Amarim Tanya was also printed at the beginning of 1836, before the new law of

118

the "Book Decree" was legislated and therefore, the books were authorized by the local rabbi on behalf of the authorities, while they were still in the printing press.

Opening price: \$1000

118. לקוטי אמרים תניא - קאפוסט, אחרי תקע"ד

ספר ליקוטי אמרים תניא, עם אגרת התשובה ואגרת הקודש. מאת אדמו"ר הזקן רבי שניאור זלמן מלאדי. [קאפוסט, אחרי תקע"ד]. כרוך עם: ספר שערי קדושה, לרבי חיים וויטאל, קאפוסט, תקצ"ז 1836.

[1], לו, מא-מד, [4], ו, [30] דף; [24] דף. 17.5 ס"מ. מצב טוב-בינוני, בלאי וכתמים, כריכה מנותקת.

סטפנסקי חסידות, מס' 631.
בדף האחורי חותמת ברוסית האומרת ש"הספרים נתבקרו ע"י הרב הקאפוסט ל. יפה". חותמת זו נמצאת גם בטפסים נוספים ובשתי המהדורות שנדפסו בקאפוסט באותן שנים. לפי דברי מונדשיין (תורת חב"ד, א', עמ' 71), הדפסת הספרים נעשתה באופן מחתרתי וללא רשיון צנזור. מסיבה זו אין בשער מקום דפוס, מלבד רישום מזויף. גם החותמת של אישור הרב היא מזויפת. [ראה צילום מצורף ממאמר הרב מונדשיין, בו הוא כותב, כי חותמות הביקורת נקבעו בגזירת הספרים של שנת תקצ"ז, לשם אישור כשרות הספרים שנדפסו קודם לגזירה, הספרים ניתנו על ידי בעליהם לביקורת אל המורשה האזורי מטעם הצנזורה, שבמקרים רבים היה זה הרב המקומי, ואותו מבקר הטביע את החותמת בדרך כלל בצירוף חתימתו שלו. כך שלמעשה לא היה כל קשר בין מקום ההחתמה למקום ההדפסה, שהרי היהודי החזיק בביתו ספרים שנדפסו במקומות שונים ולא דווקא ממקומו או מארצו. ואילו במהדורות אלו, ישנם עותקים שהגיעו ממקומות שונים, שהוחתמו ע"י אותו רב מקאפוסט]. בעותק שלפנינו נכרך ספר שערי קדושה שנדפס בתחילת שנת תקצ"ז (סתיו 1836). יתכן אפוא שגם מהדורת התניא שלפנינו נדפסה בתחילת שנת תקצ"ז, לפני התחלת החוק החדש של "גזירת הספרים", ומשום כך ניתנו הספרים לאישורו של "הרב מטעם" המקומי, עוד בעודם בבית הדפוס.

פתיחה: \$1000

119

119. שער התשובה חלק ב' - מהדורה ראשונה, קאפוסט, תקע"ח

ספר שער התשובה, חלק ב', מהדמו"ר האמצעי רבי דוב בער שניאורסון, בנו של האדמו"ר הזקן בעל התניא. [קאפוסט? / או שקלוב?, תקע"ח 1818]. מהדורה ראשונה. (חסר שער), [1], מב; א-ב, ה-פא, [1] דף. 15.5 ס"מ. נייר כחול-ירקרק, מצב בינוני, כתמים ופגעי עש. בלאי. כריכת בד. סטפנסקי חסידות, מס' 586. לדעת ח' ליברמן הספר נדפס בקאפוסט, אך ביבליוגרפים רבים רשמו שהספר נדפס בשקלוב. פתיחה: \$500

119. Sha'ar HaTeshuva Part 2 - First Edition, Kopust, 1818

Sha'ar HaTeshuva, Part 2, by the "Middle" Rebbe Dov Ber Schneerson, son of the "Elder" Rebbe author of the Tanya. [Kopust? / or Shklow?, 1818]. First edition. (Missing title page), [1], 42; 1-2, 5-81, [1] leaves. 15.5 cm. Blue-greenish paper, fair condition, stains and worm damages. Wear. Fabric binding. Stefansky Chassidut, no. 586. According to the opinion of C. Leiberman, the book was printed in Kopust but many bibliographers listed Shklow as place of printing. Opening price: \$500

120. ביאורי הזהר (חב"ד), מהדורה ראשונה - קאפוסט, תקע"ו

ספר ביאורי הזהר, מהדמו"ר רבי שניאור זלמן מלאדי (בעל התניא). קאפוסט, [תקע"ו 1816]. דפוס רבי ישראל יפה. מהדורה ראשונה. מהספרים הראשונים של מאמרי חסידות מתורת האדמו"ר הזקן, שנדפסו לאחר פטירתו בשנת תקע"ג. "ביאורי הזהר מכבוד אדמו"ר הרב הגדול המפורסם מוה"ר דוב בער נ"י מה ששמע מאביו כבוד אדמו"ר נשיא תפארת ישראל... מרנא ורבנא שניאור זלמן נבג"מ [=נחמן בגנוי מרומים], אשר דרש דרש בכל ליל שבת לפני בניו שיחיו, ושם פניו על כאדמו"ר שיחיה שהוא יכתוב כל הדברים ששמע מפיו הקדוש, כי ידע בנפשו שלא יטה מכוונתו הטובה...". בתחילת הספר "אגרת השלוחה לכללות אנ"ש יצ"ו", הקדמה מאת האדמו"ר "האמצעי" רבי דוב בער. חתימת בעלים עתיקה: "שייך לנחום בר---, הנקרא בפי כל נחום מאזאל". [4], קלט; מד דף (חסרים דפים מה-נו). 20 ס"מ. נייר כחלחל, מצב טוב-בינוני, כתמי רטיבות, בלאי, בשני הדפים האחרונים קרעים עם חסרון טקסט. כריכה עתיקה בלוידי. סטפנסקי חסידות, מס' 79. פתיחה: \$700

In the beginning of the book is "a letter send to all "anshei shlomeinu", an introduction by the "Middle" Rebbe Dov Ber. Ancient owner's signature: "Belongs to Nachum ben R' ---, called by all Nachum Mazal". [4], 139; 44 leaves (lacking Leaves 45-57). 20 cm. Bluish paper, good-fair condition, moisture stains, wear, tears with lacking text to the two last leaves. Ancient worn binding. Stefansky Chassidut, no. 79. Opening price: \$700

121

121. אמרי בינה - מהדורה ראשונה - קאפוסט, תקפ"א

ספר אמרי בינה, על ענין היחוד בפסוק ראשון דקריאת שמע, שער הק"ש, שער הציצית ושער התפילין, מאת "אדמו"ר הרב הגדול המפורסם מו' דוב בער שיי". קאפוסט, [תקפ"א 1821]. דפוס רבי ישראל יפה. מהדורה ראשונה שנדפסה בחיי המחבר האדמו"ר השני לבית חב"ד רבי דוב בער שניאורסון, הידוע בכינויו "אדמו"ר האמצעי".

כא, גו, [1- סומן: טז], נה-קמ דף. 20.5 ס"מ. נייר איכותי, מצב טוב-בינוני, נזקי עש. דפים ראשונים ואחרונים משוקמים. חתימות מטושטשות: "לפשיץ", "ישראל ליב". כריכת חצי-עור מהודרת. סטפנסקי חסידות, מס' 55.

פתיחה: \$1200

121. Imrei Binah - First Edition - Kopust, 1821

Imrei Binah, on the monotheism in the first verse of Kri'at Shema, Sha'ar HaKri'at Shema, Sha'ar HaTzitzit and Sha'ar HaTefillin, by "The famous great Rebbe Dov Ber Shai". Kopust, [1821]. Printed by Rabbi Yisrael Yaffe. First edition printed in the lifetime of the second Chabad rebbe, Rabbi Dov Ber Schneerson called the "Middle Rebbe".

21, 56, [1-marked: 67], 55-140 leaves. 20.5 cm. High-quality paper, good-fair condition, worm damages. Restored first and last leaves. Blurred signatures: "Lifshitz", "Yisrael Leib". Elaborate semi-leather binding.

Stefansky Chassidut, no. 55.

Opening price: \$1200

120

120. Be'urei HaZohar (Chabad), First Edition - Kopust, 1816

Be'urei HaZohar, by Rebbe Shneur Zalman of Liadi (Ba'al HaTanya). Kopust, [1816]. Printed by Rabbi Yisrael Yaffe. First edition.

One of the first books of Chassidic articles with the teachings of the Admor HaZaken, printed after his death in 1813. "Be'urei HaZohar by the famous great Rebbe Dov Ber containing the teachings he heard from his father Rebbe... Shneur Zalman, who lectured every Shabbat eve to his sons, and turned to the Rebbe (Dov Ber) to write all the teachings which he heard from his holy mouth, because he knew that he would not swerve from his good intentions..."

122. Sha'arei HaYichud V'HaEmuna, By Rebbe Aharon of Strashelye - First Edition - Shklow, 1820

Sha'arei HaYichud V'HaEmuna, commentary on the Tanya [on Sha'ar HaYichud V'HaEmuna], by Rabbi Aharon HaLevi "The one singular disciple of our great rabbi... Rabbi Shnuer Zalman [from Liadi] who was his student for thirty years and did not move from him until he revealed all the secrets of his wisdom..." Shklow, [1820]. First edition.

Rebbe Aharon HaLevi Horowitz of Strashelye (1766-1829, Encyclopedia L'Chassidut Vol. 1, pp. 147-151), a prominent disciple of the author of the Tanya. After the death of his rabbi in 1813, some of the Chassidim of the Admor HaZaken ordained Rabbi Aharon as his successor. Consequently, Rabbi Aharon established his own court and this instigated a fierce dispute between him and Rebbe Dov Ber ("The Middle Rebbe"), son and successor of the Ba'al HaTanya. The two also disagreed on the exegesis of the Tanya and on other issues of service of G-d. Nonetheless, his compositions and melodies were accepted by Chabad Chassidism. His many writings on Chassidism and Kabbalah were printed and are counted among basic Chassidic literature. Besides the first editions, his books were not reprinted for many years and are therefore rare.

Complete copy, [18], 4, 4, 9-56, 60, 52, 44, [2], 28, [4] leaves. Mispaginated. Light bluish paper. 16.5 cm. Good condition. Stains and wear. Minor restoration to title page and to several leaves. Worm marks to few leaves. Attractive new leather binding.

Stefansky Chassidut no. 582.

Opening price: \$1800

122

122. שערי היחוד והאמונה, לרבי אהרן מסטרשלה - מהדורה ראשונה - שקלוב, תק"פ

ספר שערי היחוד ואמונה, ביאור ספר התניא [על שער היחוד והאמונה], מרבי אהרן הלוי "האחד המיוחד שבתלמידי רבינו הגדול... מו"ה שניאור זלמן [מלאדין] נ"ע אשר יצק מים על ידו שלוש שנה ולא זו מחבבו עד שגילה לו כל תעלומות חכמה וכל רז לא אניס ליה וכל דמיטמן איתגליין ליה". שקלאוו, [תק"פ, 1820]. מהדורה ראשונה.

המחבר כותב בהקדמתו על תוכן ספרו: "...בהבנת שרשי היחוד והאמונה, לפרש ולבאר קצת הקדמות שרשיות מיוסדות על אדני... הקבלה האמיתית... מקובלים אצלי מפי מו"ר הקדוש [בעל התניא] נ"ע ולא חידשתי בהם... כ"א שביארתי היטב". האדמו"ר רבי אהרן הלוי הורוויץ מסטראשלע (תקכ"ז-תקפ"ט), אנצ'י לחסידות א', עמ' קמו-קנא), מגדולי תלמידיו של בעל התניא. לאחר פטירת רבו בשנת תקע"ג הכתירו חלק מחסידי אדמו"ר הזקן את רבי אהרן כממלא מקומו. רבי אהרן הקים אז חצר משלו ועל רקע זה פרצה מחלוקת עזה בינו לבין האדמו"ר רבי דוב בער ("אדמו"ר האמצעי"), בנו ויורשו של בעל התניא. השניים נחלקו גם באופן הבנת ספר התניא ובנושאים אחרים בענייני עבודת ה'. למרות זאת, נתקבלו חיבוריו וניגוניו בחסידות חב"ד. כתביו הרבים בחסידות ובקבלה נדפסו, והם מספרי החסידות היסודיים. מלבד המהדורות הראשונות, לא נדפסו ספריו בשנית במשך שנים רבות, ועל כן נחשבים כנדירים. עותק שלם, [18], ד, ט-נו, ס, נב, מד, [2], כח, [4] דף. ספירת דפים משובשת. נייר תכלכל. 16.5 ס"מ. מצב טוב. כתמים ובלאי. שיקומים קלים בדף השער ובמספר דפים. סימני עש בדפים בודדים. כריכת עור חדשה נאה. טפנסקי חסידות, מס' 582.

פתיחה: \$1800

124

124. ארבעה ספרי האדמו"ר בעל "צמח צדק" מליובאוויטש - מהדורות ראשונות

ארבעה מספרי האדמו"ר רבי מנחם מנדל שניאורסון בעל "צמח צדק" מליובאוויטש.

- ספר צמח צדק, שאלות ותשובות. אבן העזר, חלק ראשון. ווילנא, תרל"א 1870. מהדורה ראשונה. (חותמת רבי אברהם כ"ץ וייסבורד מסמאלינעסק).
- ספר צמח צדק, שאלות ותשובות. אבן העזר, חלק שני. ווילנא, תרל"ב [1872]. מהדורה ראשונה.
- ספר דרך אמונה, הנקרא ספר החקירה, פאלטאווא, [תרע"ב 1912]. מהדורה ראשונה.
- כרוך עם: "הוספות לספר דרך אמונה", ודרושים לחנוכה. ברידטשוב, [תרע"ג 1913]. מהדורה ראשונה.

ארבעה ספרים בשלושה כרכים. גודל ומצב משתנים.

פתיחה: \$250

שריפטזעטצער. • כרוך עם: שו"ת צמח צדק - יורה דעה, חלק ב', (הלכות נדה... מקואות) וביאור על תקוני המקוה שבשו"ע רבינו ז"ל [שו"ע הרב]. ווילנא, תרל"ד 1874. דפוס האלמנה והאחים ראם. • כרוך עם: שו"ת צמח צדק - יורה דעה, חלק ג' (הלכות נדרים-אבלות). שלשת החלקים כרוכים יחד - עם המעטפות המודפסות הנדירות [אינם רשומים ביבליוגרפית].

• ספר צמח צדק - חידושים אליבא דהלכתא על שיתא סדרי משנה וגמרא. ווילנא, תרל"ח 1878.

• ספר צמח צדק - פסקי דינים, חלק אורח חיים ויורה דעה. ווילנא, תרמ"ד 1884. דפוס ש"י פין וא"צ ראזענקראנץ ומ"מ שריפטזעטצער. • כרוך עם: ספר צמח צדק - פסקי דינים חלק אבן העזר וחושן משפט. ווילנא, תרמ"ד 1884. דפוס האלמנה והאחים ראם. [בעמ' 138 שבסוף חושן משפט, מופיע הנוסח בו הוא כותב על דברי הגר"א: "ואנכי בעניי לא זכיתי להבין דבריו הקדושים" - ישנם מספר עותקים אחרים, בהם הוחלף דף זה, בדף "מתוקן" בו הוחלפה לשון הקושיא לנוסח "ואינה תשובה"].

10 ספרים ב-5 כרכים. גודל ומצב משתנים. מצב טוב-בינוני עד בינוני.

סטפנסקי חסידות, מס' 502, 503, 504.

פתיחה: \$400

123. Tzemach Tzedek - First Editions

Collections of books, Tzemach Tzedek, authored by Rebbe Menachem Mendel Schneerson of Lubavitch, first editions printed in Vilna 1870-1884:

- Tzemach Tzedek responsa – Even HaEzer, Parts 1-2.
- Tzemach Tzedek responsa – Yoreh Deah Parts 1-3.
- Tzemach Tzedek – novellae on the six Sidrei Mishna and on the Talmud.
- Tzemach Tzedek – rulings, on all four parts of the Shulchan Aruch, Parts 1-2. [At the end of Choshen Mishpat, on p. 138 are the author's words on the teachings of the Vilna Gaon: "In my lowly state, I did not merit understanding his holy words". Other copies exist in which this leaf was replaced with a "revised" leaf wherein the question was changed to "And this is not a response"].

For a complete list, please see Hebrew description.

10 books in 5 volumes. Varied size and condition. Good-fair to fair condition.

Stefansky Chassidut, no. 502, 503, 504.

Opening price: \$400

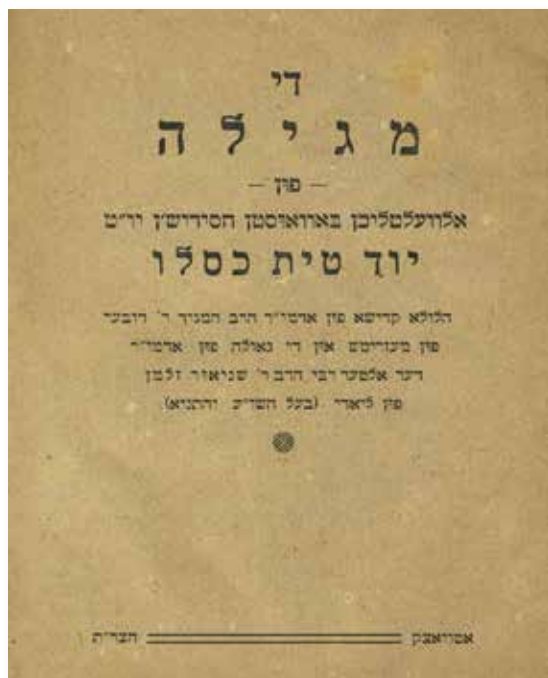
123

123. צמח צדק - מהדורות ראשונות

אוסף ספרי "צמח צדק", מאת האדמו"ר רבי מנחם מנדל שניאורסון מליובאוויטש, מהדורות ראשונות:

- שו"ת צמח צדק - אבן העזר, חלק א', הלכות אישות ועגונות. ווילנא תרל"א 1870. דפוס יוסף ראובן ראם. • כרוך עם: שו"ת צמח צדק - אבן העזר, חלק א', הלכות קדושין. ווילנא תרל"א 1870. דפוס רש"י פין וא"צ ראזענקראנץ.
- שו"ת צמח צדק - אבן העזר חלק ב', הלכות גיטין ושמות גיטין. ווילנא, תרל"ב (1871). דפוס רש"י פין וא"צ ראזענקראנץ. (חסר שער שני). • כרוך עם שו"ת צמח צדק - אבן העזר חלק ב', הלכות גיטין, יבום וחליצה. ווילנא, תרל"ב (1871). דפוס רש"י פין וא"צ ראזענקראנץ.

• שו"ת צמח צדק - יורה דעה חלק א', (הלכות שחיטה-רביית). ווילנא, תרל"ד 1874. דפוס ש"י פין וא"צ ראזענקראנץ ומ"מ

126

125. Collection of Chabad Chassidic Books - First Editions

Collection of Chabad Chassidic books, containing books of significant and first editions:

- Likutei Torah, Part 3. Devarim and the Tishrei festivals, compilations of teachings of the Admor HaZaken Rebbe Shnuer Zalman. Zhitomir, 1848. Printed by Rabbi Chanina Lipa, Rabbi Aryeh Leib and Rabbi Yehoshua Heshel Shapira. First edition. Stefansky Chassidut no. 297. (Inscription signed by Rabbi "Efraim Eliezer HaCohen [Yoles]).
- Derech Mitzvotcha (Part 1), Ta'amei HaMitzvot. By the author of Tzemach Tzedek, Poltava, [1911]. First edition.
- Derech Mitzvotcha – Part 2, explanation of words of prayer. By the author of Tzemach Tzedek. Poltava, [1912]. First edition.
- Derech Mitzvotcha

125

- (Part 1), Ta'amei HaMitzvot. By the author of Tzemach Tzedek, Poltava, [1914]. Second edition.
- Derech Emuna – Sefer HaChakira, by the author of Tzemach Tzedek. Poltava, [1912]. First edition.
- Chana Ariel, Chabad homiletics on the Torah. Rabbi Yitzchak Isaac HaLevi Epstein Av Beit Din of Homyl. Parts 3-5. Berdychiv, [1912]. 6 books, 25-25.5 cm. Varied condition, good to good-fair.

Opening price: \$400

124. Four Books of the Lubavitch Rebbe, Author of Tzemach Tzedek - First Editions

Four books of Rebbe Menachem Mendel Schneerson, author of Tzemach Tzedek of Lubavitch.

- "Tzemach Tzedek", responsa. Even HaEzer, Part 1. Vilnius, 1870. First edition. (Stamp of Rabbi Avraham Katz Weisbord of Smolensk).
- "Tzemach Tzedek", responsa. Even HaEzer, Part 2. Vilnius, 1872. First edition.
- "Derech Emuna", called also "Sefer HaChakira", Poltava, [1912]. First edition. Bound with: • "Additions to the book Derech Emuna", and homiletics for Chanukah. Berdychiv, [1913]. First edition.

Four books in three volumes. Varied size and condition.

Opening price: \$250

125. אוסף ספרי חסידות חב"ד - מהדורות ראשונות

אוסף של ספרי חסידות חב"ד, הכולל ספרים ממהדורות חשובות וראשונות:

- לקוטי תורה, ח"ג. דברים ומועדי תשרי, ליקוטי אמרים מאדמו"ר הזקן רבי שניאור זלמן. זיטומיר, תר"ח 1848. דפוס רבי חנינא ליפא, רבי אריה ליב ורבי יהושע העשיל שפירא. מהדורה ראשונה. סטפנסקי חסידות מס' 297. (רישום בחתימת רבי "אפרים אליעזר הכהן [יאלעס] חופ"ק"). • דרך מצוותיך (ח"א), טעמי המצוות. מבעל ה"צמח צדק", פאלטאווא (פולטובה), [תרע"א 1911]. מהדורה ראשונה. • דרך מצוותיך - ח"ב, פירוש המילות בתפילה. מבעל ה"צמח צדק". פאלטאווא (פולטובה), [תרע"ב 1912]. מהדורה ראשונה. • דרך מצוותיך (ח"א), טעמי המצוות. מבעל ה"צמח צדק", פאלטאווא (פולטובה), [תרע"ד 1914]. מהדורה שניה. • דרך אמונה - ספר החקירה, מבעל ה"צמח צדק". פאלטאווא (פולטובה), [תרע"ב 1912]. מהדורה ראשונה.
- חנה אריאל, דרושי חב"ד על התורה. רבי יצחק אייזיק הלוי עפשטיין אבד"ק האמיל. חלקים שלישי רביעי וחמישי. ברדיטשוב, [תרע"ב 1912].

6 ספרים, גודל 25-25.5 ס"מ. מצב משתנה, טוב עד טוב-בינוני.

פתיחה: \$400

126. אוסף ספרים וחברות - חסידות חב"ד

חסידות חב"ד - אוסף ספרים וחברות:

- ספר תניא - לקוטי אמרים, עם אגרת הקודש (שער נפרד). לבוב, שנת כת"ר [תר"כ 1860]. • ספר תניא - לקוטי אמרים. [קניגסברג או יוהאניסבורג, שנות התר"י בערך]. • דרושי חתונה מכ"ק אדמו"ר שליט"א [האדמו"ר הריי"ץ מליובאוויטש]. ריגה, תרפ"ט (לחתונה בתו הרבנית חיה מושקא עם הרבי רמ"מ מליובאוויטש).
- חוברת, אגרת האדמו"ר הרש"ב מליובאוויטש, "אשר הושיב" על המכתב של הרב שיחי' דאברויסק... (על מחלוקת חב"ד-קאפוטט). [ירושלים?, תרס"ז 1907]. • די רייד פון ליובאוויטשער רבי'ן... פאר אידישע פרויען. וורשא, תרצ"ה [1935]. • בעגריסונג פון ליובאוויטשער רבי'ן שליט"א. ווארשא, תרצ"ה [1935]. • חוברת, מכתב כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש... בדבר איגוד התמימים. ווארשא, תרצ"ה [1935]. • חוברת, "די מגילה פון אלוועטליכן באוואוסטן חסידיש'ן יום טוב יוד טית כסליו". אטווצק, [תרצ"ח 1938]. • חוברת, קול קורא פון דער מחנה ישראל צו די אידישע פרויען. ברוקלין, [ללא שנת דפוס]. • "רשימה" מכ"ק אדמו"ר הריי"ץ, חלקים א-ג. ברוקלין-קובלנקה, תשט"ו. (עם תמונת האדמו"ר).

10 פריטים, גודל ומצב משתנים.

פתיחה: \$800

126. Collection of Books and Booklets - Chabad Chassidism

Chabad Chassidism – collection of books and booklets.

For a complete list, please see the Hebrew description. 10 items, varied size and condition.

Opening price: \$800

127

127. אוסף ספרי חב"ד

אוסף גדול של ספרי חסידות חב"ד (כולל ספרי ביבליוגרפיה על ספרי אדמו"ר הזקן).

- בין הספרים: • ליקוטי תורה, ויקרא-במדבר, זיטומיר, תרכ"ז 1866. דפוס רבי אברהם שלום שאדאנו. • שו"ע הרב, או"ח ח"א, זיטומיר, תרכ"ט 1869. דפוס שאדאנו. • חנה אריאל, מאמר מצה וכוסות. ברדיטשוב, [תרע"ג 1913]. • משנה חב"ד, כרך ראשון תורת התניא, ספר רביעי משנת התשובה. ורשה, תרצ"ו (1936).
- פסקי הסידור. • משנת יואל. • פוקח עורים. • שבחי הרב. • בעל התניא. • הרב מלאדי ומפלגת חב"ד חלק א'. • קובץ התמים. ורשא, תרצ"ה (1935). • ליקוטי דיבורים, חוברות רבות. • תורת הרב, ביבליוגרפיה של ספרי בעל התניא. א"מ הברמן. • ספרי ההלכה של אדמו"ר הזקן, ביבליוגרפיה. יהושע מונדישין, תשמ"ד (1984). • ועוד.

כ-40 ספרים וחברות, גודל ומצב משתנים. רשימה מפורטת תשלח לכל דורש.

פתיחה: \$800

127. Collection of Chabad Books

Large collection of Chabad Chassidic books (including bibliographic books on the books of the Admor HaZaken).

For a complete list, please see the Hebrew description. Approximately 40 books and booklets, varied size and condition. A detailed list will be sent upon request.

Opening price: \$800

129

129. Ma'amar Yetzi'at Mitzrayim - Vilna, 1877 / Manuscript of Ma'amarei Chabad

Ma'amar Yetzi'at Mitzrayim, first Chassidic essay of 10 essays written by Rabbi Yitzchak Isaac HaLevi Epstein Av Beit Din of Homyl, the distinctive disciple of Rebbe Shneur Zalman of Liadi, and disciple of his son the "Middle" Rebbe Dov Ber. Vilna, 1877. Only edition. On Page 38 is a handwritten gloss, from the time of printing.

Bound with a manuscript, Ma'amarei Chabad, two long essays, with the teachings of the Rebbe Maharash – Rabbi Shmuel, the fourth of the Lubavitch dynasty. Essays - "Im kesef talve" and "Ki Tisah", written in 1878.

58 pages, printed; [90] handwritten pages. 21.5 cm. High-quality paper, fair condition, worm damages (on text). New binding.

Stefansky Chassidut, no. 318.

Opening price: \$400

128

128. מאמר יציאת מצרים - ווילנא, תרל"ז / כתב יד מאמרי חב"ד

ספר מאמר יציאת מצרים, מאמר חסידות הראשון מעשרה מאמרות שחיבר הגאון החסיד רבי יצחק אייזיק הלוי עפשטיין אב"ד האמיל, "אחד המיוחד מתלמידי אדמו"ר הגאון אלוקי" רבי שניאור זלמן מלאדי, ותלמיד בנו האדמו"ר "האמצעי" רבי דוב בער. ווילנא, תרל"ז 1877. מהדורה יחידה. בעמ' 38 הגהה בכתב-יד, מזמן ההדפסה.

כרוך עם כתב-יד, מאמרי חב"ד, שני מאמרים ארוכים, מתורתו של האדמו"ר מהר"ש - רבי שמואל, הרביעי לשושלת ליובאוויטש. מאמר "אם כסף תלוה" ומאמר "כי-תשא", ממאמרי שנת תרל"ח (1878).

58 עמ', בדפוס; [90] עמ' בכת"י. 21.5 ס"מ. נייר איכותי, מצב בינוני, נזקי עש (על הטקסט). כריכה חדשה. סטפנסקי חסידות, מס' 318.

פתיחה: \$400

128. אוסף ספרים וחבורות - חסידות חב"ד

אוסף ספרים וחבורות, מספרי חסידות חב"ד, חלקם עם חתימות והקדשות.

- "מכתב עוז של תורה, נגד האגודה מאת האדמו"ר הגדול הגה"צ מליובאוויטש". מאדמו"ר הרי"צ. [פולין, תרפ"ב בערך 1922]. (פגום וחסר דף אחרון). • קיצור תניא. רבי אברהם צבי ברודנא. ירושלים, תרפ"ד 1924. • קונטרס ליקוטים ביאורים, על "ליקוטי אמרים". רבי אברהם צבי ברודנא. ירושלים, תרפ"ב 1922. • משנה חב"ד, כרך ראשון, תורת התניא (כרך הכולל 18 קונטרסים, עם שיערים נפרדים לכל קונטרס). הקדשה בכת"י וחתימת המחבר רבי חיים יצחק בונין, ווארשא, תרצ"ו (1936). • קונטרס ההתפעלות, מאדמו"ר האמצעי רבי דוב בער. ווארשא, תרל"ז 1876. • כרוך עם: קונטרס קטן מעניני בחירה, מהאדמו"ר האמצעי, ווארשא, תרל"ו 1876. • מאמרים ושיחות, קונטרס י"ג, ריגא, תרצ"א (1931). • חמדה גנוזה. מכתבי הגניזה החרסוניית. וינה, [תרפ"א 1921]. • נר מצוה ותורה אור, גרמניה, י"ט כסלו תש"ח (1947). • דער שמע ישראל, דרשת הצמח צדק בעיר פטרבורג. ניו יורק, תרצ"ט 1939. • קובץ חידושי תורה, לסיום מסכת גיטין. ניו-יורק, תשי"ד 1944. • קובץ, פרס חב"ד - התנאים. חוברת א'. לוד, תשי"ד 1954. • כיצד "חוקרים" חסידות בישראל. חיים ליברמן. ניו-יורק, תשי"ג 1953. תדפיס מאמר עם הקדשה בכת"י וחתימת המחבר הביבליוגרף רבי חיים ליברמן. • דער ליובאוויטשער רבי, על אדמו"ר הרי"צ. ניו יורק, תשי"ג (1953). (שני עותקים - על אחד מהם חתימת המשפיע החסידי הנודע רבי "משה ובר").

14 פריטים, הכוללים למעלה מ-30 ספרים וחבורות. גודל ומצב משתנים, טוב עד בינוני-גרוע.

פתיחה: \$300

128. Collection of Books and Booklets - Chabad Chassidism

Collection of books and booklets, of Chabad Chassidism, some with signatures and dedications. 1876-1953.

For a complete list, please see Hebrew description.

14 items, composed of more than 30 books and booklets. Varied size and condition, good to fair-poor.

Opening price: \$300

131

רבי פסח פרידלאנד (תרכ"ט-תש"ב), בנו של רבי חנוך הענידיל פרידלאנד [תר"י-תרע"ד, אב"ד פארישט Porechye, מחוז בוברויסק]. תלמיד ישיבת וולוז'ין. ממקימי האגודה הציונית "נס-ציונה". ציר בוועידת עסקני הציבור היהודים מכל רחבי רוסיה הצארית שהתקיימה בשנת 1910 בקובנה. מיום הווסדה של הסתדרות המזרחי היה חבר פעיל בה. ציר בוועידת המזרחי בלידה בשנת 1903, וציר המזרחי בכל הקונגרסים הציוניים החל מהקונגרס השני ועד השלישה עשר. בשנת 1922 עלה לירושלים והיה ממייסדי בנק "המזרחי".

4 עמ', 21 ס"מ. מצב טוב.

פתיחה: \$250

130. Manuscripts of Chabad Essays - Teachings of the Rashab

Manuscript, Chassidic essays of Lubavitch-Chabad Rebbes. Most of the essays are teachings of the Rashab of Lubavitch – Rabbi Shalom Duber Schneerson. 1892-1898.

Most of the pamphlets were written by one person, in attractive handwriting, with comments and corrections in the margins. Essays for Parshat Zachor, teki'at shofar, Bar-Mitzvah, wedding, etc.

Approximately 172 written pages (pagination of Leaves 75-135, with skipped leaves). 22 cm. Varying condition good to fair, worm holes, damages and tears to few leaves, new leather binding.

Opening price: \$700

130

130. כתב יד מאמרי חב"ד - מתורת הרש"ב

כתב-יד, מאמרי חסידות מאדמו"ר ליובאוויטש - חב"ד. רוב המאמרים מתורתו של אדמו"ר הרש"ב מליובאוויטש - רבינו שלום דובער שניאורסון. נאמרו בין השנים תרנ"ב-תרנ"ח. רוב הקונטרסים מכותב אחד, בכתיבה נאה, עם הערות ותיקונים בשוליים. מאמרים לפרשת זכור, לתקיעת שופר, לבר מצוה, לחתונה, ועוד.

כ-172 עמ' כתובים (מספור דפים בדפים עה-קלה, עם דילוגי דפים). 22 ס"מ. מצב משתנה טוב עד בינוני, נקבי עש, פגימות וקרעים בדפים בודדים, כריכת עור חדשה.

פתיחה: \$700

131. העתקת אגרת האדמו"ר הרש"ב מליובאוויטש אודות הציונות

כתב יד, "העתקה ממכתב של הרבי מליובאוויטש" האדמו"ר רבי שלום דוב בער שניאורסון - העתקה ממכתבו ההיסטורי של הרש"ב, שנכתב ב' תמוז תרנ"ט (1899).

במכתב זה כותב הרש"ב בתוך הדברים: "... הנה גם אם היו האנשים האלה שלמים עם ה' ותורתו, וגם היה מקום לחשוב ששיגו מטרם, אין לנו לשמוע להם לדבר הזה לעשות את גאולתנו בכח עצמינו, והלא אין אנו רשאים גם לדחוק את הקץ להרבות בתחנונים על זה... וכל שכן בכחות ותחבולות גשמיים, דהיינו לצאת מהגלות בזרוע אין אנו רשאים, ולא בזה תהיה גאולתנו ופדות נפשנו...". בהמשך המכתב כותב הרש"ב בחריפות רבה על ראשי הציונות המחרפים ומגדפים את עיקרי היהדות והאמונה, ונלחמים להרוס את החינוך לתורה ויראת שמים, ולהחליף ב"תורת" הלאומיות החדשה.

נכתב על גבי נייר מכתבים רשמי של רבי "פסח בהגאון ר' חנוך הענידיל שליט"א פרידלאנד" מהעיר קרעמענטשג (קרמנצוג). -

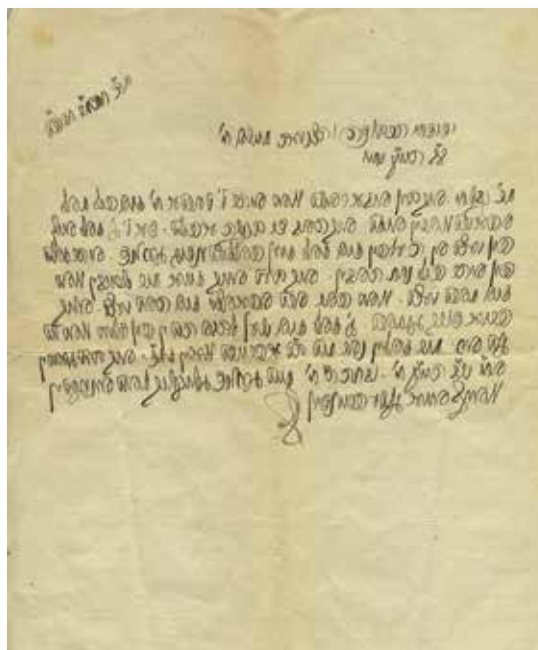
132. Letter in the Handwriting of Rebbetzin Sarah Shterna Schneerson - Wife of the Rebbe the Rashab and Mother of the Rayatz

Letter in Yiddish in the handwriting of Rebbetzin Chaya Shterna Schneerson wife of the Rebbe the Rashab, sent to "My honorable and modest friend Musha Chaya". Tishrei 1928.

Rebbetzin Sarah Shterna – the fifth rebbetzin of the Chabad dynasty, was born in 1859 to her father Rebbe Yosef Yitzchak of Ovruch son of the Tzemach Tzedek and to her mother, daughter of Rabbi Ya'akov Yisrael of Cherkasy, son-in-law of the Middle Rebbe. In 1865, her betrothal to the Rashab was celebrated in the home of her illustrious grandfather, author of the Tzemach Tzedek (the bride and groom were 5 years old at the time), and their marriage took place ten years later in 1875. In 1940, she immigrated with her only son the Rebbe the Rayatz to the USA and in 1942 she died. She was renowned for her righteousness and her wisdom. The girls' school network Beit Sarah established by her son the Rayatz, was named after her.

1 leaf, 27 cm. 11 handwritten lines. Good condition, creases and folding marks.

Opening price: \$1000

132

132. מכתב בכתב ידה של הרבנית שרה שטערנא שניאורסון - אשת האדמו"ר הרשב"ב ואמו של אדמו"ר הריי"צ

מכתב ביידיש בכתב ידה של הרבנית חיה שטערנא שניאורסון אשת האדמו"ר הרשב"ב, נשלח אל "ידידתי הכבודה והצנועה מושא חיה". תשרי תרפ"ט (1928).

הרבנית שרה שטערנא - הרבנית החמישית בשושלת חב"ד, נולדה בשנת תרי"ט לאביה רבי יוסף יצחק מאוורוטש בן ה"צמח צדק" ולאמה בתו של רבי יעקב ישראל משרקס חתנו של האדמו"ר האמצעי. בשנת תרכ"ה נערכו אירוסיה להרשב"ב, בבית הסבא הגדול בעל ה"צמח צדק" (החתן והכלה היו כבני חמש), והנישואין נערכו לאחר כעשר שנים בשנת תרל"ה. בשנת ת"ש באה עם בנה יחידה אדמו"ר הריי"צ לארה"ב ובשנת תש"ב נפטרה. נודעה בצדקותה וחכמתה, על שמה הקים בנה הריי"צ רשת בתי ספר לבנות בשם "בית שרה".

1 דף, 27 ס"מ. 11 שורות בכת"י. מצב טוב, קמטים וסימני קיפול.

פתיחה: \$1000

131. Copy of Letter by Rebbe Rashab of Lubavitch on Zionism

Manuscript, "copy of a letter by the Lubavitch Rebbe", Shalom Dov Ber Schneerson – a copy of his historical letter written on the 10th of Tammuz 1899.

Among other things he writes: "...Even if these people completely fulfilled G-d's will and his Torah, and even if there were grounds for thinking that they would reach their goal, we are not to heed them in this matter to achieve our redemption by our own strength. Behold, we are not allowed to force the redemption even by insistent entreaties... how much more so by force and material schemes... i.e. we are not allowed to force our way out of exile and this will not be our redemption...". Further in the letter, the Rashab sharply criticizes the Zionist leaders who blaspheme basic Jewish beliefs and fight to destroy the education of Torah and fear of Heaven to exchange it for the "Torah" of the new nationalism.

Written on official stationery of Rabbi "Pesach ben Rabbi Chanoch Hendel Freidland" from the city of Kremenchuk. Rabbi Pesach Freidland (1869-1942), son of Rabbi Chanoch Hendel Freidland [1850-1914, Av Beit Din of Porechye, Babruysk region], student at the Volozhin Yeshiva. A founder of the Zionist Union Nes Tziona. Delegate at the convention of Jewish Public Activists from the entire Tsarist Russia who convened in Kovno in 1910. He was an active member of the Mizrahi Union from the beginning of its establishment. Delegate of the Mizrahi convention in Lida in 1903 and a Mizrahi delegate to all the Zionist congresses from the second congress until the thirteenth. In 1922, he moved to Jerusalem and was one of the founders of the Mizrahi Bank.

4 pages, 21 cm. good condition.

Opening price: \$250

134

134. Letter by the Rayatz - Concerning the Students of the Chabad Yeshiva in Shanghai Arriving to the USA

An interesting letter by Rabbi Yosef Yitzchak Schneerson of Lubavitch-Chabad (the Rayatz), concerning the students of the Chabad Yeshiva in Shanghai, arriving to the USA. Brooklyn, 1946.

Typewritten, with his own signature.

"My friends the student of Tomchei Temimim Lubavitch in Shanghai are coming at the end of this week to this country, and I am requesting that you arrange a wonderful meeting for them..."

Official stationery, 21 cm. Good condition, stains and folding marks.

Opening price: \$700

133. Important Letter by the Rebbe Rayatz of Lubavitch - After he Recuperated from his Illness

Interesting letter by Rebbe Yosef Yitzchak Schneerson of Lubavitch-Chabad (the Rebbe Rayatz), after he recuperated from his illness. Brooklyn, Chanuka 1944.

Typewritten, with his signature.

"I praise and thank Hashem for his kindness... in the merit of my fathers he received the prayers of my friends and fulfilled their requests... to elevate me from my illness and although I am still weak – G-d should strengthen me... I can hold my pen to write..."

The Rebbe adds thoughts about his mission in the world: "The purpose and mission of my soul is to teach Torah and fear of Heaven, to rouse the Jewish people to study and tread in the path of Chassidism and the Chassidim and to be among those who benefit and influence much good through their love of the Jewish people..."

Letter, 28 cm. Good condition.

This letter was not published in "Igrot Kodesh" of the Rayatz.

Opening price: \$1000

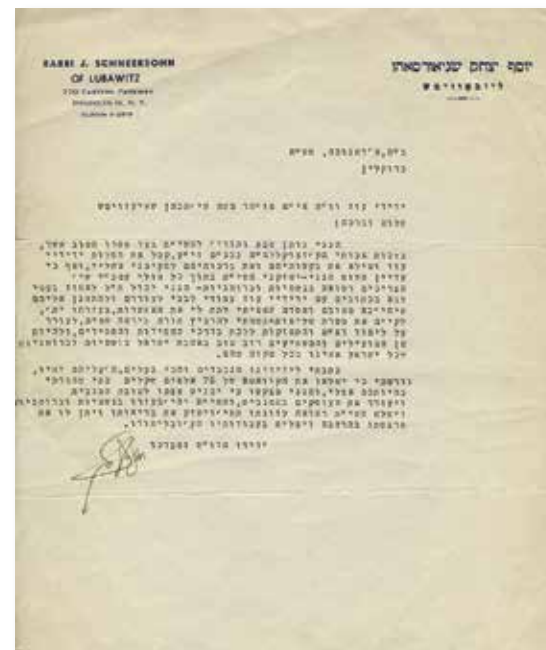
134. מכתב מהאדמו"ר הרי"צ - על תלמידי ישיבת חב"ד בשנחאי הבאים לארה"ב

מכתב מעניין מאת האדמו"ר רבי יוסף יצחק שניאורסון מליובאוויטש-חב"ד (האדמו"ר הרי"צ), אודות תלמידי ישיבת חב"ד בשנחאי, המגיעים לארצות הברית. ברוקלין, תש"ו [1946].

כתוב במכונת כתיבה והתוספת בחתימת ידו. "ידידי תלמידי התמימים דתת"ל [דתומכי תמימים ליובאוויטש] משגהי באים צלחה בסוף שבוע זו אי"ה למדינה זו, והנני בזה לבקש לסדר במחנה ה' [הורן] פגישה נהדרת בשבילם..."

נייר מכתבים רשמי, 21 ס"מ. מצב טוב, כתמים וסימני קיפול.

פתיחה: \$700

133

133. מכתב חשוב מהאדמו"ר הרי"צ מליובאוויטש - לאחר שקם מחוליו

מכתב מעניין מאת האדמו"ר רבי יוסף יצחק שניאורסון מליובאוויטש-חב"ד (האדמו"ר הרי"צ), לאחר שקם מחוליו. ברוקלין, חנוכה תש"ה [1944].

מודפס במכונת כתיבה והתוספת בחתימת ידו.

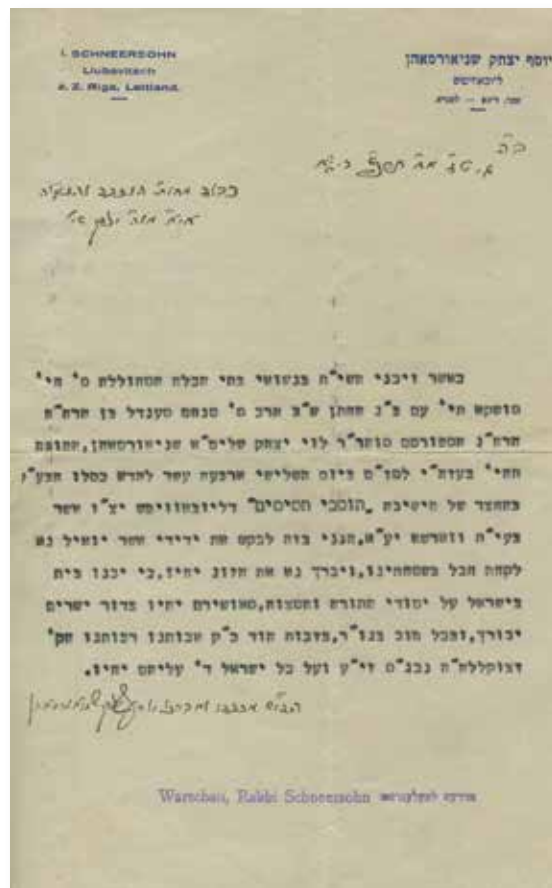
"הנני נותן שבח והודו להש"ת בעד חסדו... בזכות אבותי הק' זצוקלה"ה נבג"ם זי"ע קבל את תפלות ידידי עוז ומילא את בקשותיהם... להקימני מחוליו, ואף כי עדיין חלוש הנני - יחזקני הש"ת... הנני יכול לאחוז בעטי לבוא בכתובים..."

האדמו"ר מוסיף וכותב דברים על שליחותו בעולם: "מטרת שליחות-נשמתו להרביץ תורה ביראת שמים, לעורר על לימוד דא"ח והתחזקות ללכת ברכי החסידות והחסידים, ולהיות מן המועילים והמשפיעים רוב טוב באהבת ישראל..."

מכתב, 28 ס"מ. מצב טוב.

אגרת זו לא נדפסה באגרות הרי"צ.

פתיחה: \$1000

136

136. מכתב - הזמנה לנישואי הרבי מליובאוויטש - בכתב יד של חותנו האדמו"ר הרי"צ

מכתב הזמנה מאת האדמו"ר רבי יוסף יצחק שניאורסון (הרי"צ), לנישואי בתו הרבנית חיה מושקא עם רבי מנחם מנדל שניאורסון - הרבי מליובאוויטש-חב"ד. ריגא, תרפ"ט [1928].

"כאשר זיכני השי"ת בנשואי בתי הכלה המהוללה מ' ח' מושקא תי' עם החתן ש"ב הרב מ' מנחם מענדל... החופה תהי' בעזה"י למז"ט ביום השלישי ארבעה עשר לחדש כסלו הבע"ט בהחצר של הישיבה 'תומכי תמימים' דליובאוויטש יצ"ו אשר בעי"ת ווארשא יע"א..."

הדפסה במכונת כתיבה על נייר מכתבים רשמי של האדמו"ר, עם מילוי בכת"י האדמו"ר של התאריך ושם הנמען [כבוד מחות' הנכבד והנעלה אי"א מו"ה יצחק שי"י], וחתימה בכתב-יד האדמו"ר.

24 ס"מ. מצב טוב. סימני קיפול.

פתיחה: \$5000

136. Letter - Invitation to the Wedding of the Lubavitch Rebbe - Handwritten by his Father-in-Law the Rayatz

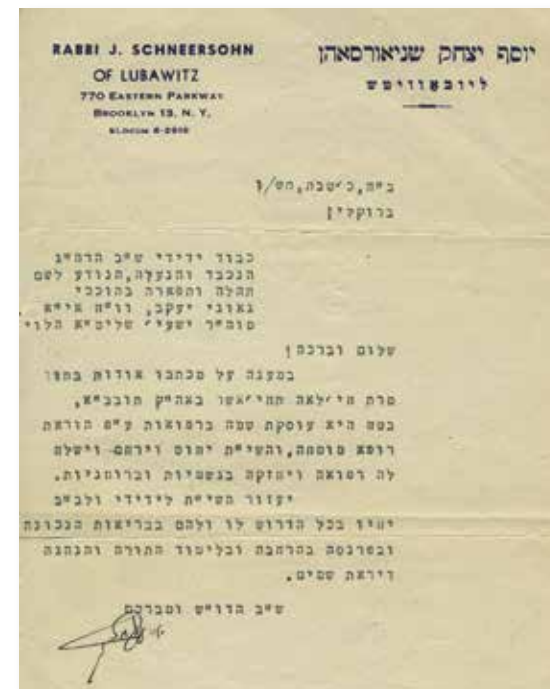
Letter of invitation by Rebbe Yosef Yitzhak Schneerson (the Rayatz) upon the marriage of his daughter Rebbetzin Chaya Mushka with Rabbi Menachem Mendel Schneerson - The Lubavitch-Chabad Rebbe. Riga, 1928.

"G-d has given me the privilege to marry off my daughter, the praiseworthy bride Chaya Mushka with the bridegroom Rabbi Menachem Mendel... the chuppah will take place on Tuesday the 14th of the month of Kislev in the courtyard of the Lubavitch Tomchei Temimim Yeshiva in Warsaw..."

Typewritten on the Rebbe's official stationery, the date and recipient completed in the Rebbe's handwriting ["My honored Mechutan... R' Yitzhak"], and with the Rebbe's signature.

24 cm. Good condition. Folding marks.

Opening price: \$5000

135

135. מכתב האדמו"ר הרי"צ

מכתב עם ברכת רפואה שלימה והצלחה, מאת האדמו"ר רבי יוסף יצחק שניאורסון מליובאוויטש-חב"ד (האדמו"ר הרי"צ).

ברוקלין, תש"ו [1946]. כתוב במכונת כתיבה על נייר מכתבים רשמי, וחיתום בחתימת יד.

21 ס"מ. מצב טוב, סימני קיפול.

פתיחה: \$600

135. Letter by the Rebbe the Rayatz

Letter with blessing for health and success, by the Rebbe Yosef Yitzhak Schneerson of Lubavitch-Chabad (the Rayatz). Brooklyn, 1946.

Typewritten on official stationery, with his signature. 21 cm. Good condition, folding marks.

Opening price: \$600

138. מכתב הרבנית נחמה דינה שניאורסון - אשת האדמו"ר הריי"צ

אגרת ברכה מאת הרבנית נחמה דינה שניאורסון, אשת האדמו"ר רבי יוסף יצחק שניאורסון מליובאוויטש-חב"ד (האדמו"ר הריי"צ). ברוקלין, תשי"א [1950]. כתוב בידיש, במכונת כתיבה על נייר מכתבים רשמי, וחתום בחתימת ידה. הרבנית נחמה דינה (תרמ"ב-תשל"א), בת רבי אברהם שניאורסון, בנו של האדמו"ר בעל צמח צדק מליובאוויטש. אשת-חבר להאדמו"ר הריי"צ. בקיץ תרפ"ז, עת שהה בעלה האדמו"ר במאסר, ניהלה את המערכה לשחרורו והצלתו, על אף שפעילות זו היתה כרוכה בסכנת נפשות, תחת השלטון הקומוניסטי.

21 ס"מ. מצב טוב, כתמים וסימני קיפול.

פתיחה: \$400

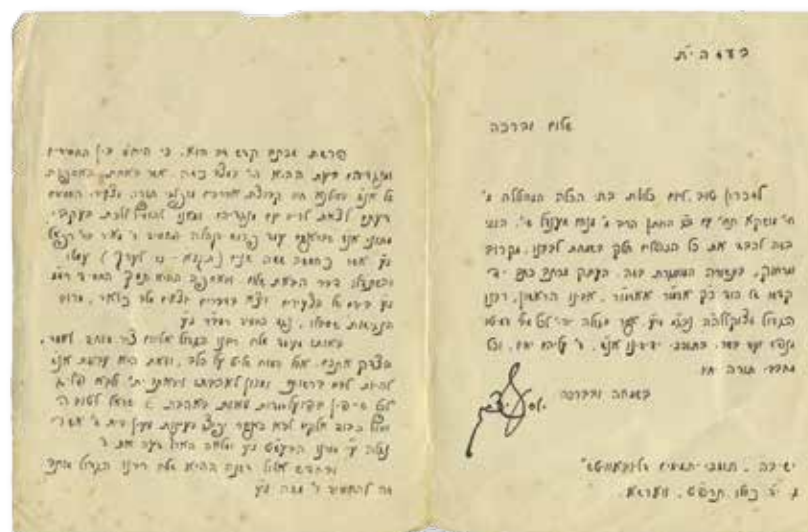

138

138. Letter by Rebbetzin Nechama Dinah Schneerson - Wife of the Rebbe Rayatz

Letter of blessing by Rebbetzin Nechama Dinah Schneerson, wife of Rebbe Yosef Yitzchak Schneerson of Lubavitch-Chabad (the Rayatz). Brooklyn 1950. Written in Yiddish, typewritten on official stationery, with the Rebbetzin's signature. Rebbetzin Nechama Dinah (1882-1971), daughter of Rabbi Avraham Schneerson, son of the Rebbe author of Tzemach Tzedek of Lubavitch. Wife of the Rayatz. In the summer of 1927, at the time her husband was imprisoned, she led the fight for his release and rescue in spite of the danger involved in these activities under the communist rule. 21 cm. Good condition, stains and folding marks.

Opening price: \$400

137

137. Letter, "Gift" from the Rebbe The Rayatz, in Honor of his Daughter's Marriage to Rebbe Menachem Mendel Schneerson, The Lubavitcher Rebbe - Warsaw, 1928

Lithograph letter by Rabbi Yosef Yitzchak Schneerson – The Rebbe Rayatz of Lubavitch, on the marriage of his daughter Rebbetzin Chaya Mushka with Rebbe Menachem Mendel Schneerson – the Chabad Rebbe. Warsaw, Kislev 1928. Lithograph printing of a handwritten letter, with a copy of the Rebbe's signature. "In memory of the wedding day of my daughter the laudable bride Ms. Chaya Mushka with the bridegroom Rabbi Menachem Mendel...". A "gift" originally accompanied this letter – a facsimile of a letter in the handwriting of the Rebbe Ba'al HaTanya, and in this letter the Rebbe, the Rayatz explains the historic context of the letter – the dispute between the Chassidim and the Mitnagdim in Vilna. Lithograph printed brochure, [2] pages (without the facsimile leaf enclosed with the letter). 15 cm. Good condition, stains and wear.

Opening price: \$300

137. מכתב "תשורה" מאת האדמו"ר הריי"ץ, לרגל שמחת נישואי בתו עם האדמו"ר רבי מנחם מנדל שניאורסון, הרבי מליובאוויטש - ווארשא, תרפ"ט

מכתב ליטוגרפי מאת רבי יוסף יצחק שניאורסון - האדמו"ר הריי"ץ מליובאוויטש, לרגל נישואי בתו הרבנית חיה מושקא עם האדמו"ר רבי מנחם מנדל שניאורסון - הרבי מחב"ד. וורשא, כסליו תרפ"ט [1928]. הדפסה ליטוגרפית של כתב יד, עם העתקה של חתימת האדמו"ר. "לזכרון טוב ליום כלולת בתי הכלה המהוללה מ' ח' מושקא תחי' עם ב"ג החתן הרב מ' מנחם מענדל שי'...". למכתב זה התלוותה במקור "תשורה" - צילום מכתב בכתב-יד קדשו של האדמו"ר בעל התניא, ובמכתב שלפנינו מבאר האדמו"ר הריי"צ את הקשרו ההיסטורי של המכתב - מחלוקת החסידים והמתנגדים בוויילנא. עלון מודפס בהדפסה ליטוגרפית, [2] עמ' (ללא דף הפקסימיליה שצורף למכתב). 15 ס"מ. מצב טוב, כתמים ובלאי.

פתיחה: \$300

140. לקט כרוזים ודפים מודפסים - חסידות חב"ד

חסידות חב"ד - לקט כרוזים ודפים מודפסים:

- "התעוררי התעוררי ירושלים" - כרוז מודפס נגד הרב זוין ותנועת "המזרחי", מאת חסידי חב"ד בירושלים. [ירושלים, דפוס קאצבורג]. • דף מודפס, מכתב האדמו"ר הריי"ץ נגד תנועת "המזרחי". [ירושלים, דפוס קלישר]. • אגרת הדרכה מהאדמו"ר הריי"ץ לתלמידי הישיבות. [ירושלים, דפוס וינפלד]. • דף מודפס, "העתקה" מטלגרמה ששלח האדמו"ר מליובאוויטש שליט"א [הריי"צ] להרב הרצוג, בעניין פולמוס "ילדי טהרן". • מכתב האדמו"ר הריי"צ, לשואלים "איך להתייחס אל המאורעות", י"ד אייר תש"ח. הדפסת סטנסיל. • "יום שמיני עצרת ושמחת תורה", דף מודפס, מאת צעירי אגודת חב"ד בתל אביב. 6 פריטי נייר, גודל ומצב משתנים.

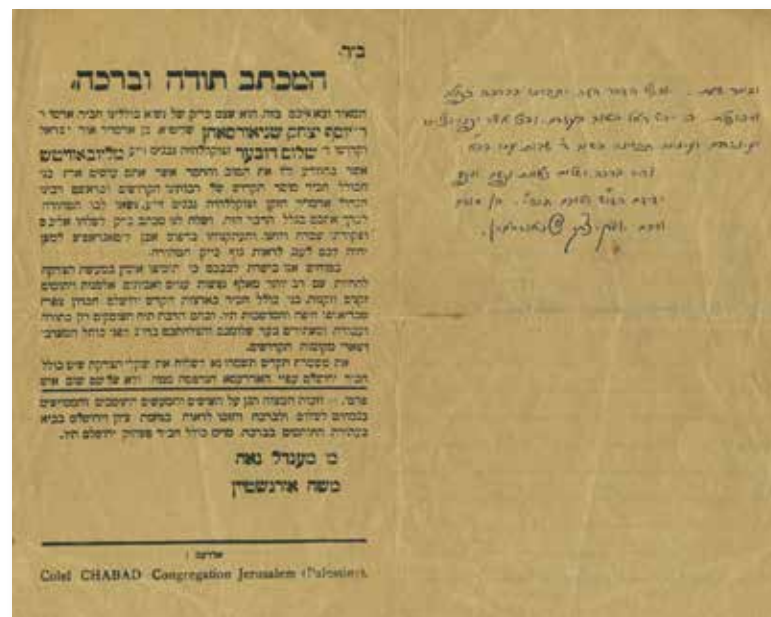
פתיחה: \$250

140. Compilation of Printed Proclamations and Leaves - Chabad Chassidism

Chabad Chassidism – compilation of printed proclamations and leaves:

- "AwakenAwaken Jerusalem" – Printed proclamation against Rabbi Zevin and the Mizrahi movement, by Chabad Chassidism in Jerusalem. [Jerusalem, Katzburg printing]. • Printed leaf, letter by the Chabad Rebbe the Rayatz opposing the Mizrahi movement. [Jerusalem, Kalisher printing press]. • Letter of guidance by the Rebbe Rayatz of Chabad to yeshiva students. [Jerusalem, Weinfeld printing press]. • Printed leaf, "copy" of a telegram sent by the Lubavitcher Rebbe [the Rayatz] to Rabbi Herzog, on the polemic of Yaldei Teheran. • Letter by the Rayatz in response to those who ask "how to relate to current events", 14th of Iyar 1948. Stencil printing. • Yom Shemini Atzeret V'Simchat Torah, printed leaf, by Tzeirei Agudat Chabad in Tel Aviv. 6 paper items, varied size and condition.

Opening price: \$250

139

139. Kollel Chabad - Collection of Publications Printed in Jerusalem and in the USA

Collection of publications / single leaves from various times printed and distributed by Kollel Chabad in Eretz Israel. 1910-1936.

Including: Lithograph of a handwritten letter by the Rayatz, to assist the Kollel's needy members. Rostovna-Donu 1921. • Letter signed by Rabbi S. Zalman Havlin, head of the Torat Emet Yeshiva. • Various receipts of Kollel Chabad, some completed with signatures. • Emergency fund – printed leaf of US postage stamps with a picture of the Temple Mount and the Torat Emet Yeshiva building in Jerusalem, etc.

14 items, varied size and colors, overall very-good condition.

Opening price: \$500

139. כולל חב"ד - אוסף פרסומים שנדפסו בירושלים ובארה"ב

אוסף פרסומים / דפים בודדים מתקופות שונות שנדפסו והופצו על ידי כולל חב"ד בארץ ישראל בשנים תר"ע-תרצ"ו (1910-1936): כולל: ליטוגרפיה של כת"י מכתב האדמו"ר הריי"צ, לבוא לעזרת עניי הכולל. רוסטוב תרפ"א. • מכתב בחתימת רבי ש' זלמן האוולין, ראש ישיבת "תורת אמת". • קבלות שונות של כולל חב"ד, חלקם עם מילוי וחתימות. • "עמורידושענסי פאנר - EMERGENCY FUND" דף בולים מודפס בארה"ב, עם תמונת מקום המקדש ובנין ישיבת "תורת אמת" בירושלים. • מכתבי "קול קורא" ועוד.

14 פריטים, בגדלים ובצבעים שונים, מצב כללי טוב-מאד.

פתיחה: \$500

142

142. הרבי מליובאוויטש - ששה מכתבים

• שלושה מכתבים בחתימת יד-קדשו של האדמו"ר רבי מנחם מנדל שניאורסון מליובאוויטש-חב"ד [מן השנים תשמ"ב, תשמ"ד ותשמ"ז]. באחד המכתבים ברכה לברית מילה. • שלושה מכתבים על נייר המכתבים של מוכירות הרבי, בחתימת מזכירו של הרבי מחב"ד.

6 מכתבים. 21 ס"מ. סימני קיפול, כתמים ונקבי תיוק.

פתיחה: \$500

142. The Lubavitcher Rebbe - Six Letters

• Three letters with the signature of Rebbe Menachem Mendel Schneerson of Lubavitch-Chabad [from 1982, 1984 and 1987]. One letter includes blessings for a Brit Milah. • Three letters written on the Rebbe's secretarial stationery, signed by the Rebbe's assistant. 6 letters. 21 cm. Folding marks, stains and file holes.

Opening price: \$500

141

141. Letter by the Lubavitch Rebbe, with Many Additions in his Handwriting, Never Published

Letter by Rebbe Menachem Mendel Schneerson the Lubavitch-Chabad Rebbe, to Rabbi Yeshaya Horowitz, author of Yavo Shilo. Brooklyn, 1950.

Two leaves, on official stationery of the Center for Education [headed by the Rebbe from 1942], typewritten with many corrections and additions (approximately 28 lines) in the Rebbe's own handwriting. **These additions have not been printed** in Igrot Kodesh (Vol 3, Igeret 538).

The letter contains kabbalistic thoughts (Gilgul neshamot of Aristotle and Antigonos of Sokho) and halachic matters (laws of Gittin).

2 leaves, 28 cm. Fair condition, stains, folding marks and minor tears.

Opening price: \$500

140

141. מכתב מהרבי מליובאוויטש, עם הוספות רבות בכתי"ק שלא נדפסו

מכתב מאת רבי מנחם מנדל שניאורסון האדמו"ר מליובאוויטש-חב"ד, אל רבי ישעיה הלוי הורוויץ בעל ספר "יבא שילה". ברוקלין, תשי" [1950].

שני דפים, על נייר מכתבים רשמי של "מרכז לענייני חנוך" [בראשו עמד האדמו"ר משנת תש"ב], כתובים במכונת כתיבה, עם תיקונים והוספות רבות (כ-28 שורות) בכתיב-יד האדמו"ר. **הוספות אלה לא נדפסו** באגרות קודש' (חלק ג, אגרת תקל"ח). תוכן המכתב משולב בענייני קבלה (גלגולי נשמות של אריסטו ואנטגיגנוס איש סוכו) וענייני הלכה (בהלכות גיטין).

2 דף, 28 ס"מ. מצב בינוני, כתמים, סימני קיפול וקרעים קלים.

פתיחה: \$500

144. מכתב הרבי מחב"ד-ליובאוויטש, אל המקובל רבי יוסף וואלטוך

מכתב ברכות לשנה החדשה, "כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה בגשמיות וברוחניות", מהאדמו"ר רבי מנחם מנדל שניאורסון מחב"ד ליובאוויטש, אל המקובל רבי יוסף וואלטוך מזולטשוב. ברקלין, תשי"ב [1951].

כתוב במכונת כתיבה על נייר מכתבים רשמי, וחתימה בחתימת יד.

המקובל רבי יוסף וואלטוך - "מנקה הרחובות" (נפטר תשמ"ג), יליד ירושלים, צדיק ופועל ישועות, שהשתייך לחבורת מקובלים שלמדו יחד בסתר, ואשר כונו על שם המקצוע בו עסקו: "הסנדלר" - רבי משה יעקב רביקוב, "הצייר" - רבי יהודה פטילון (ראה פריט 7), "הרצף" - רבי אברהם פיש, ו"החלבן" - רבי חיים הכהן.

22 ס"מ. מצב בינוני. כתמים, פגעים משוקמים בסימני הקיפול.

פתיחה: \$250

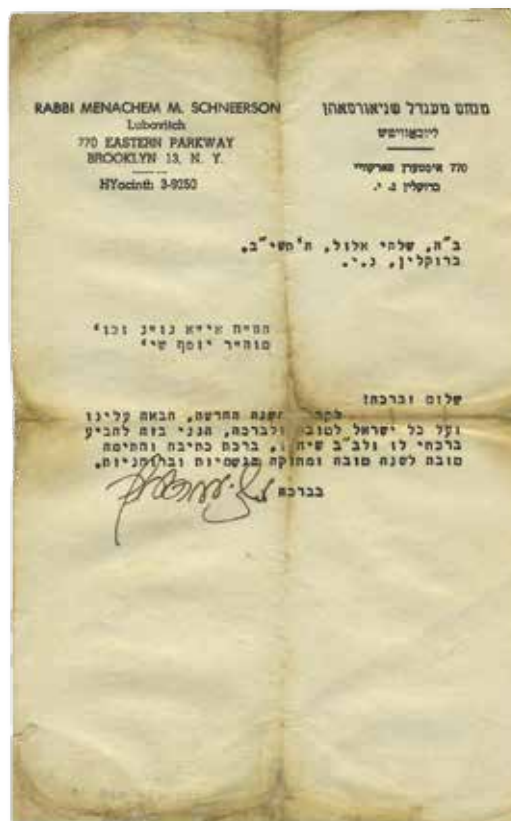
144. Letter by the Lubavitch-Chabad Rebbe to the Kabbalist Rabbi Yosef Waltuch

Letter with New Year wishes, "Ketiva ve'chatima tova for a New Year, for a good and sweet year, blessed in materiality and spirituality", by the Rebbe Menachem Mendel Schneerson of Chabad-Lubavitch to the Kabbalist Rabbi Yosef Waltuch of Złoczew. Brooklyn, 1951.

Typewritten on official stationery, with his signature. The Mekubal Rabbi Yosef Waltuch - "The street cleaner" (died in 1983), native of Jerusalem, Tsaddik and miracle-worker, member of a group of kabbalists who clandestinely studied together and were referred to by the name of their professions: "The shoemaker" - Rabbi Moshe Ya'akov Ravikov, "The artist" - Rabbi Yehuda Patilon (see lot no. 7), "The floor layer" - Rabbi Avraham Fish, "The milkman" - Rabbi Chaim HaCohen.

22 cm. Fair condition. Stains, restored damages within the folding marks.

Opening price: \$250

144

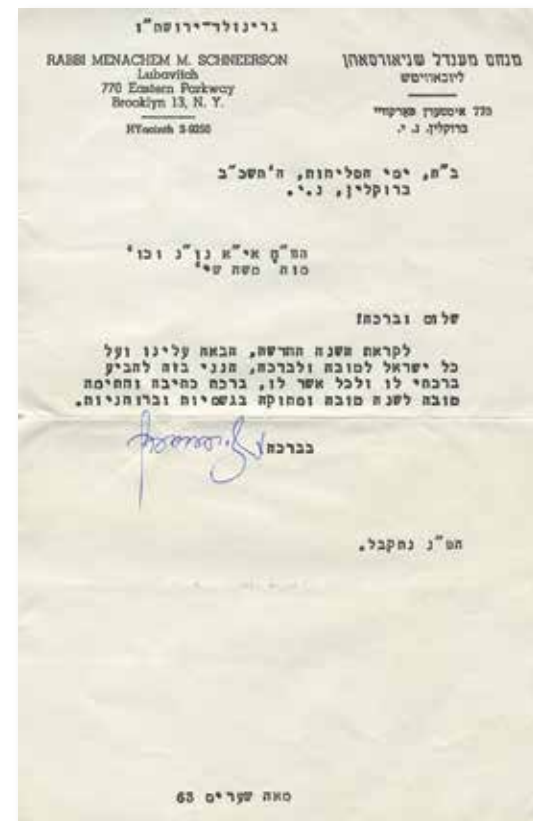
143. Letter of New Year Wishes by the Lubavitcher Rebbe - A Dollar from the Rebbe

Letter of New Year wishes, "Ketiva ve'chatima tova for a good sweet year, material and spiritual", by Rebbe Menachem Mendel Schneerson of Chabad Lubavitch. Brooklyn, 1961. Official stationery, typewritten and signed by the Rebbe.

21 cm. Good condition, folding marks.

• Enclosed is a dollar given by the Rebbe, for charity. (Laminated, sticker glued on top with his photograph).

Opening price: \$400

143

143. מכתב ברכה לשנה טובה מהרבי מחב"ד ליובאוויטש - דולר מהרבי

מכתב ברכות לשנה החדשה, "כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה בגשמיות וברוחניות", מהאדמו"ר רבי מנחם מנדל שניאורסון מחב"ד ליובאוויטש. ברקלין, תשי"ב. נייר מכתבים רשמי, כתוב במכונת כתיבה, וחתימה בכתב-ידו.

21 ס"מ. מצב טוב, סימן קיפול.

• מצורף דולר שניתן על ידי הרבי, לתרו לצדקה. (נתון בלמינציה, ועליו מדבקה עם תמונתו).

פתיחה: \$400

146

146. Tanya - Edition Distributed by the Lubavitch Rebbe

Likutei Amarim Tanya. With bibliography of the Tanya printings, photocopies of the title page of previous editions and manuscripts of the Tanya. Brooklyn, New York, 11th of Nissan 1982.

This edition was distributed by the Lubavitch Rebbe at the "Hitva'adut" (convention) on the 11th of Nissan 1982 (his 80th birthday).

18 cm. Very good condition.

Opening price: \$250

145. Letter of New Year Wishes by the Rebbe of Chabad Lubavitch / Bottle of Water Blessed by the Rebbe

• Letter of New Year wishes, "Ketiva Ve'Chatima Tova for a good sweet New Year, in material and spiritual matters", by Rabbi Menachem Mendel Schneerson of Chabad Lubavitch. Brooklyn, 1957. Official stationery, typewritten and signed by the Rebbe.

22 cm. creases and folding marks. Several tears.

• Package of L'acqua miracolosa [Miracle Water], Che vi portera la salut e salvezza [which will bring you cures and salvation]. Includes a glass bottle which contains water blessed by the Rebbe, and a colorful booklet with explanation of the Seven Laws of Noah and the importance of fulfilling them and information about the Chabad Rebbe, placed in a matching box with the Rebbe's picture. Italian. Published by Bet Chabad in Petach Tikva.

Height of bottle: 21 cm. The bottle is not completely full. Overall good condition.

Opening price: \$400

145

145. מכתב שנה טובה מהרבי מחב"ד ליובאוויטש / בקבוק מים מבורכים על ידי הרבי

• מכתב ברכות לשנה החדשה, "כתיבה וחתומה טובה לשנה טובה ומתוקה בגשמיות וברוחניות", מהאדמו"ר רבי מנחם מנדל שניאורסון מחב"ד ליובאוויטש. ברוקלין, תשי"ח [1957]. נייר מכתבים רשמי, כתוב במכונת כתיבה, וחתום בכתב-ידו.

22 ס"מ, קמטים וסימני קיפול. מספר קרעים.

• מארז L'acqua miracolosa [מים פלאיים], "Che vi portera la salut e salvezza" [שיביאו לך רפואה וישועה]. כולל בקבוק זכוכית, המכיל מים שבורכו ע"י הרבי, וחוברת צבעונית עם הסברים על שבע מצוות בני נח וחשיבות קיומם, ודברים אודות הרבי מחב"ד; נתונים בתוך קופסה תואמת שעליה תמונת הרבי. איטלקית. בהוצאת בית חב"ד פתח-תקוה.

גובה הבקבוק: 21 ס"מ. הבקבוק אינו מלא לגמרי. מצב כללי טוב.

פתיחה: \$400

146. ספר תניא - מהדורה שחילק הרבי מליובאוויטש

ספר ליקוטי אמרים תניא. עם מדור ביבליוגרפי של דפוסי התניא, צילומי שערים מההוצאות הקודמות וכתבי היד של ספר התניא. ברוקלין - ניו יורק, י"א ניסן תשמ"ב 1982.

מהדורה זו חולקה על ידי הרבי מליובאוויטש בהתועדות י"א ניסן תשמ"ב (יום הולדתו ה-80).

18 ס"מ. מצב טוב מאד.

פתיחה: \$250

148. מכתב ברכה לרבי מליובאוויטש ליום הולדתו ה-90 - עם "קוויטלאך" מאדמו"רים

מכתב ברכה אל האדמו"ר רבי מנחם מנדל שניאורסון - הרבי מליובאוויטש-חב"ד, לרגל מלאות לו תשעים שנה, ביום י"א ניסן תשנ"ב, ועם ברכות לבריאותו ולהמשך "פעולותיו הנשגבות". מודפס במכונת כתיבה, ועליו חתימות שבעה רבנים ואדמו"רים, החותמים כב"קויטל" את שמם ושם אמם לברכה. בין החותמים: האדמו"ר רבי אברהם יחיאל למברגר ממאקווא, האדמו"ר רבי ישכר דוב ספרין מקומרנא, האדמו"ר רבי פנחס יצחק בידרמן מלעלוב-ניקלשבורג ועוד.

דף, 33 ס"מ. מצב טוב, סימני קיפול וקמטים.

פתיחה: \$1000

147

148. Letter of Good Wishes to the Lubavitch Rebbe on his 90th Birthday - With "Kvitlach" from Rebbes

A letter of good wishes sent to Rebbe Menachem Mendel Schneerson – the Lubavitch-Chabad Rebbe in honor of his 90th birthday on the 11th of Nissan 1992, with blessings for good health and for continued "lofty activities".

Typewritten, with signatures of seven rabbis and rebbes who signed their names and the name of their mothers to receive a blessing from the rebbe as one does in a kvittel. Among the signatures: Rebbe Avraham Yechiel Lemberger of Makova, Rebbe Yissachar Dov Safran of Komarno, Rabbi Pinchas Yitzchak Biderman of Lelów-Nicholsburg, and others.

Leaf, 33 cm. Good condition, folding marks and creases.

Opening price: \$1000

147. Five Dollar Bills Distributed by the Lubavitch Rebbe

• Five bills: two one-dollar bills, a five, ten and twenty dollar bills, given by the Chabad Rebbe to give to charity [the dates on which they were given are written on the bills]. – Attached is the authorization of the owner of the bills.

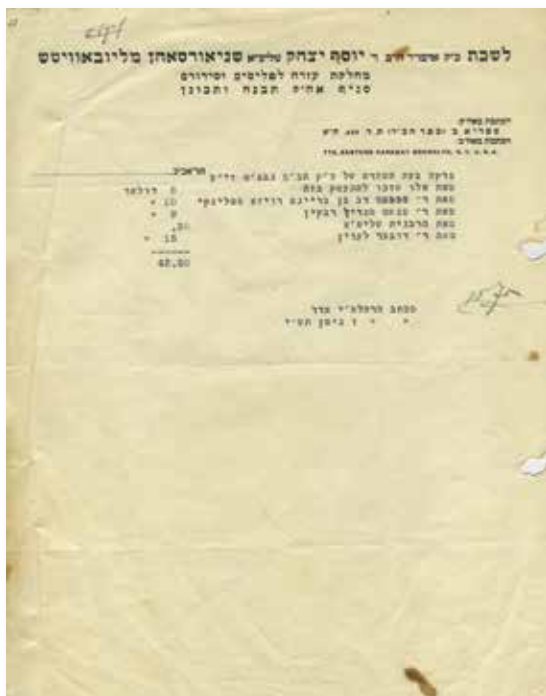
• A one lira coin, glued onto a paper envelope, with the inscription: "1 lira coin of the Admor, for Elka, the 15th of Tamuz, 1976" [apparently, given by the Lubavitch Rebbe].

Opening price: \$1000

147. חמשה שטרות דולרים שחילק הרבי מליובאוויטש

• חמשה שטרות, בערך נקוב של 1 דולר (שני שטרות), 5, 10 ו-20 דולר, שניתנו ע"י הרבי מחב"ד לתתם לצדקה [על השטרות נכתבו התאריכים שבהם נתנו]. - מצורף מכתב אישור מבעל השטרות. • מטבע של לירה אחת, מודבקת על מעטפת נייר, עם הכיתוב "מטבע של 1 ל"י של כ"ק אד"ר לעלקא תחי' ט"ו תמוז תשל"ו" [כנראה, נתנה ע"י הרבי מליובאוויטש].

פתיחה: \$1000

149

149. ארכיון מכתבים גדול - חסידות חב"ד - רבנים ומוסדות

חסידות חב"ד - ארכיון מכתבים גדול (למעלה מ-300 מכתבים), מוקני החסידות ורבניה, שלוחי חב"ד ברחבי העולם, מנהלי מוסדות ועסקנים.

רוב המכתבים נשלחו להרב אפרים וולף, מראשי עסקני חב"ד בארץ ישראל. מכתבים רבים מהרב שמריהו גוראריה (חתנו של האדמו"ר הרי"צ וגיסו של הרבי האחרון מליובאוויטש), ומוקני החסידות. בין הכותבים: רבי זלמן שמעון דווארסקין, רבי אברהם פרשן, רבי מרדכי דוב אלטין, רבי שלום פויזנר, רבי מרדכי מענטליק, רבי דובער בוימגארטען, רבי בצלאל ווילשנסקי, רבי שניאור זלמן טרברנסקי, רבי בנימין אליהו גורדצקי, ועוד. • כולל מספר מכתבים מאישים שאינם קשורים לחסידות חב"ד (ביניהם שני מכתבים מרבי יצחק יעקב ווייס, גאב"ד העדה החרדית, בעל "מנחת יצחק"). כולל מספר צילומי מכתבים (מהרבי מחב"ד ועוד).

למעלה מ-300 מכתבים. גודל משתנה, מצב כללי טוב.

פתיחה: \$2000

149. Large Archive of Letters - Chabad Chassidism - Rabbis and Institutions

Chabad Chassidism – large archive of letters (over 300 letters), by its Chassidic sages and rabbis, emissaries of Chabad throughout the world, institution managers and community activists.

The majority of the letters were sent to Rabbi Efraim Wolf, among the chief activists of Chabad in Eretz Israel. Many letters by Rabbi Shmaryahu Gurary (son-in-law of the Rebbe Yosef Yitzchak Schneersohn and brother-in-law of the last Rebbe of Lubavitch), and by sages of Chabad. Writers include: Rabbi Mordechai Mentlik, Rabbi Dover Baumgarten, Rabbi Betzalel Vilshensky, Rabbi Shneur Zalman Srevrenski, Rabbi Binyamin Eliyahu Gorodski, and more. • Includes several letters by distinguished individuals not related to Chabad Chassidism (among them two letters from Rabbi Yitzchak Yaakov Weiss, Av Beit Din of the Eida Hacharedit, author of Minchat Yitzchak). Includes several photocopies of letters (from the Lubavitcher Rebbe and more).

Over 300 letters. Sizes vary, overall good condition.

Opening price: \$2000

148

150. דיוקן הרבי מליובאוויטש - פסיפס בעבודת-יד

דיוקן האדמו"ר מחב"ד רבי מנחם מנדל שניאורסון, הרבי מליובאוויטש. עבודת יד מקורית תוצרת "מוזאיקה אילון" (Eilon Mosaics Creations). ישראל, [2014].

בעבודה זו שובצו למעלה מאלף אבנים. כל אחת מהן תורמת את חלקה בביטוי אופי, צבע וגוון בדמותו של הרבי.

בית היוצר לפסיפס מקורי "מוזאיקה אילון" פועל קרוב ל-60 שנים, במהלכן ייצר עבודות פסיפס ייחודיות בעבודת-יד, על-ידי שימוש בטכניקה המשחזרת אומנות קדומה, ייחודית ומורכבת, ליצירת עיצובים מודרניים, מוקפדים ואיכותיים. כמו כן התמחה המפעל בעיצוב ובייצור רפליקות לפסיפסים עתיקים שנמצאו בארץ. עבודות בית היוצר משולבות, בין היתר, במשכן נשיאי ישראל, בכנסת ישראל, במוזיאון מגדל דוד ובבתי-כנסת שונים בארץ ובעולם. ממוספר 1/10.

100X100 ס"מ. ממוסגר.

פתיחה: \$4200

150. Portrait of the Lubavitch Rebbe - Handmade Mosaic

Portrait of the Chabad Rebbe Menachem Mendel Schneerson, the Lubavitch Rebbe. Original handmade mosaic, produced by Eilon Mosaics Creations. Israel, [2014].

A mosaic created using more than one thousand stones. Each contributes its part expressing character, color and shades in the Rebbe's depiction.

The Eilon Mosaics Creations workshop has been active for the past 60 years. During this time, it has produced unique handmade mosaics, by using a technique which reconstructs early, unique and complex art to create modern, high-quality designs. The workshop also excels in design and production of replicas of ancient mosaics found in Israel. Its works have been integrated into the Israeli presidential residence, in the Knesset, the Migdal David Museum and various synagogues in Israel and abroad.

Numbered 1/10.

100X100 cm. Framed.

Opening price: \$4200

150

152

152. לקוטי תפלות - זולקווא - הטופס של ר' אלתר טפליקר / קיצור ליקוטי מוהר"ן - רוסיה-פולין

• ספר לקוטי תפלות, על פי רבי נחמן מברסלב, מאת תלמידו רבי נתן שטרנהארץ ממירוב, עם "תיקון הכללי". [זולקווא, בין תר"ך לתרל"ו 1860-1876]. שער נפרד לתיקון הכללי.

חתימות ורישומי בעלות של האברך רבי משה ב"ר אשר זעליג בזשיליאנסקי מטפליק - הלא הוא ר' אלתר טפליקר, מן הדמויות החשובות בין חסידיו ברסלב במפנה המאות ה-19 וה-20. תלמיד רבי נחמן מטשערין וקני החסידות. מגדולי מפיצי משנת רבי נחמן מברסלב, כתב והוציא לאור ספרים רבים מתורתו. נרצח בפוגרום בעיר טפליק בחודש אדר תרע"ט (1919).

[8], רטז; צט; [9] דף. 18 ס"מ. מצב טוב-בינוני. כתמים, קרעים ובלאי. כריכת עור מקורית, פגומה. חותמות ורישומי בעלות.

• ספר קיצור ליקוטי מוהר"ן, מאת רבי נחמן מברסלב. ללא מקום מדפיס ושנת הוצאה. [זולקווא או למברג? תר"ט 1849?].

[38] דף (חסרים שני דף באמצע). 19 ס"מ. מצב טוב-בינוני. כתמים, קרעים ובלאי. כריכת לא מקורית.

פתיחה: \$400

151. Likutei Moharan - Lemberg, 1809

Likutei Moharan, Volumes 1-2 Kadma'a V'Tanyana... "Pure essays of the famous Chassid... Rabbi Nachman of Breslov". (1809), [Lemberg?, Zhovkva?, 1830s?].

Handsome ownership inscription from 1849 that the book belongs to Rabbi Moshe Chaim Weiss signed by Rabbi Shlomo R.Y.C. Klein.

[1], 81 leaves; [1], 29 leaves. 21 cm. Thick, high-quality paper, good-fair condition, wear and stains, wear damage to frame of first title page, worn contemporary binding.

Stefansky Chassidut no. 285. The title page has no note of the place of printing. The year 1809 is written on the title page [cannot be right because Rebbe Nachman of Breslov died in 1811 and here, the initials z'l (of blessed memory) are written after his name]. Opinions differ as to the year of printing and also as to the place of printing; whether in Lemberg or Zhovkva or in Korets. Rabbi Nathan Tzvi König (Neveh Tzadikim, B'nei Brak, 1969, page 41) writes that it was printed in Lemberg, c. 1830. Contradicting opinions: Rosenthal, Yode'ah Sefer and Tzedner: Korets 1809.

Opening price: \$300

151

151. לקוטי מוהר"ן - למברג, תקס"ט

ספר לקוטי מוהר"ן, חלקים א-ב, קדמאה ותניינא: "ממאמרות טהורות של הרב החסיד המפורסם... מוהר"ר נחמן זלה"ה" מברסלב. (תקס"ט), [לעמברג?/זולקווא?; שנות התק"ץ?].

רישום בעלות נאה משנת תר"ט (1849) שהספר שייך לרבי משה חיים ווייס מאילוועקי, בחתימת רבי שלמה רי"ח קליין מגור.

[1], פא דף; [1], כט דף. 21 ס"מ. נייר עבה ואיכותי, מצב טוב-בינוני, בלאי וכתמים, פגם בלאי במסגרת השער הראשון, כריכה מקורית בלוייה.

סטפנסקי חסידות, מס' 285. בשער לא מצוין מקום הדפוס. פרט השנה רשום תקס"ט [דבר שלא יתכן, שכן רבי נחמן מברסלב נפטר בשנת תקע"א, וכאן הוא נזכר בשער בברכת "זלה"ה"ה]. על מהדורה זו חלוקות הדעות באיזו שנה נדפסה, והיכן נדפסה, אם בלמברג, או בזולקווא, או בקוריץ. רבי נתן צבי קעניג, (נוה צדיקים, בני-ברק תשכ"ט, עמ' מא) כותב: לעמבערג, תק"ץ בערך. לעומת זאת: רוטנאל, יודע ספר, וצעדנר רושמים: קוריץ תקס"ט.

פתיחה: \$300

154. אוסף ספרי ברסלב

אוסף גדול של ספרי חסידות ברסלב, מהשנים תר"ז-תר"צ בערך:

- ליקוטי מוהר"ן. • שבחי הר"ן.
- סיפורי מעשיות (ממהדורות שונות).
- משיבת נפש (מהדורה ראשונה, למברג 1902).
- עלים לתרופה.
- מעגלי צדק. • ספר המידות. • הנהגות ישרות - שמות הצדיקים. • תיקון הכללי. • ועוד.

כ-22 כרכים וחוברות, ובהם למעלה מ-25 ספרים. גודל ומצב משתנים. רשימה מפורטת תשלח לכל דורש.

פתיחה: \$550

154

154. Collection of Breslov Books

Large collection of Breslov Chassidic books, from c. 1850-1930:

- Likutei Moharan. • Shivchei HaRan. • Sipurei Ma'asiot (of various editions). • Meshivat Nefesh (first edition, Lemberg 1902). • Alim Li'Trufah. • Ma'agalei Tzedek. • Sefer HaMidot. • Hanhagot Yesharot – Shemot HaTsaddikim. • Tikun HaKlali. • More.

Approximately 22 volumes and booklets, with more than 25 books. Varied size and condition. A detailed list will be sent upon request.

Opening price: \$550

153

153. Ya'arat HaDvash - With "Shemot HaTsaddikim" by Rabbi Natan of Breslov - Bombay, 1890

Ya'arat HaDvash, Otzar HaShorashim Ve'Aruch, by Rabbi Yechezkel Ya'akov Rachamim; with Shemot HaTsaddikim by Rabbi Natan of Breslov. Bombay (India), 1890.

Dictionary arranged according to the roots in the Bible, the Mishnah and the Talmud and a glossary of the Zohar. With explanations in Hebrew, Judeo-Arabic and English. The book contains roots beginning with the letter Aleph and it seems that no other parts were published.

At the beginning of the book, the entire book of "Shemot HaTsaddikim" by Rabbi Natan of Breslov is printed.

[65], 92, 6, 78, 6 pages. 26 cm. Overall good condition. The title page is partially detached. Tears on the last leaf. Few stains. Damages on the binding.

Opening price: \$300

152. Likutei Tefillot - Zhovkva - Copy of Rabbi Alter Tepliker / Kitzur Likutei Moharan - Poland-Russia

• Likutei Tefillot, according to Rabbi Nachman of Breslov, by his disciple Rabbi Natan Sternhartz of Nemirov, with Tikun HaKlali. [Zhovkva, between 1860-1876]. Separate title page for Tikun HaKlali. Signatures and ownership inscriptions of Rabbi Moshe ben Asher Zelig Bzeshiliansky of Teplik – "Rabbi Alter Tepliker", one of the foremost Breslov Chassidim at the turn of the 19th century. Disciple of Rabbi Nachman of Chigirin (Cherim) and Breslov Chassidic elders. One of the leading disseminators of the teachings of Rabbi Nachman of Breslov who also wrote and published many books with his teachings. He was murdered in a pogrom in his city of Teplik in the month of Adar 1919.

[8], 216; 99; [9] leaves. 18 cm. Good-fair condition. Stains, wear and some tears. Original leather cover, damaged. Stamps and ownership inscriptions.

• Kitzur Likutei Moharan, by Rabbi Nachman of Breslov. Without place or date of printing. [Zhovkva or Lemberg? 1849?].

[38] leaves (two leaves are missing in the middle). 19 cm. Good-fair condition. Stains, creases and wear. Non-original binding.

Opening price: \$400

153. ספר יערת הדבש - עם "שמות הצדיקים" לרבי נתן מברסלב - בומביי, 1890

ספר יערת הדבש, אוצר השרשים וערוך, מאת רבי יחזקאל יעקב רחמים; עם ספר שמות הצדיקים לרבי נתן מברסלב. בומביי (הודו), [תר"ץ] 1890.

מילין לפי השרשים שבתנ"ך, "שרשי משנה", "שרשי... תלמוד" ו"פירוש המלות מוהר", עם ביאורים בעברית, ערבית-יהודית ואנגלית. הספר כולל שרשים המתחילים באות א', וכנראה לא יצא יותר.

בראש הספר נדפס בשלמותו ספר "שמות הצדיקים" שחיבר רבי נתן מברסלב.

[65], צב, ו, עה, ו עמ'. 26 ס"מ. מצב כללי טוב. דף השער מנותק חלקית. קרעים בדף האחרון. מעט כתמים. פגמים בכריכה.

פתיחה: \$300

155. אוסף ספרי ברסלב - ירושלים ופולין

אוסף גדול של ספרי חסידות ברסלב, מדפוסי ירושלים, פולין, ועוד:

- ליקוטי תפילות (כמה מהדורות). • ליקוטי תפלות ותחנונים.
 - ליקוטי מוהר"ן. • קיצור ליקוטי מוהר"ן. ספר המדות. • ספרי מעשיות. • כוכבי אור. • השתפכות הנפש. • ביאור הליקוטים.
 - אבני"ה ברזל. • שבחי הר"ן. • זמרת הארץ (מהדורה ראשונה, למברג 1876). • זמרת הארץ (ירושלים, תרצ"ו - עם הקדשה משנת תרצ"ט מהבחור "משה שפירא, תלמיד יח"ל"). • ועוד.
- כ-22 ספרים, גודל ומצב משתנים. רשימה מפורטת תשלח לכל דורש.

פתיחה: \$450

155. Collection of Breslov Books - Jerusalem and Poland

Large collection of Breslov Chassidic Books, printed in Jerusalem, Poland, and other places:

- Likutei Tefillot (several editions). • Likutei Tefillot Ve'Tachanunim. • Likutei Moharan. • Kitzur Likutei Moharan. • Sefer HaMidot. • Sipurei Ma'asiot. • Kochvei Or. • Hishtapchut HaNefesh. • Be'ur HaLikutim. • Avaneha Barzel. • Shivchei HaRan. • Zimrat Ha'Aretz (first edition, Lemberg 1876). • Zimrat Ha'Aretz (Jerusalem, 1936 – with a dedication from 1939 from "Moshe Shapira") and more.

Approximately 22 books, varied size and condition. A detailed list will be sent upon request.

Opening price: \$450

156. כרוזים מודפסים ל"קבוץ" של חסידי ברסלב בירושלים - תש"ח-תשכ"ב

אוסף "כרוזים" מודפסים ל"קבוץ" של חסידי ברסלב בירושלים, מאת "השמש המכריז" ר' יצחק מאיר ברסלב. ירושלים, תש"ח-תשכ"ב [1948-1962].

כרוזים אלו נדפסו מדי שנה ע"י ר' יצחק מאיר ברסלב, מחסידי ברסלב בירושלים, על פי צוואת רבי נחמן מברסלב "לעשות כרוז" ולזרז את חסידי ברסלב להתפלל בחבורה אחת בראש השנה. בכרוז הוסיף המחבר בכל פעם ליקוטים שונים מספרי רבי נחמן ותלמידיו, ופרטים הקשורים לחסידות ברסלב בירושלים. שינויי תוכן משנה לשנה.

156

156. Printed Proclamations for a "Kibbutz" of Breslov Chassidim in Jerusalem - 1948-1962

Collection of printed proclamations for a "Kibbutz" of Breslov Chassidim in Jerusalem, by the "Shamash Herald" R. Yitzhak Meir Breslover. Jerusalem, [1948-1962].

These proclamations were printed annually by R. Yitzhak Meir Breslover, a Jerusalem Breslov Chassid, to fulfill the testament of Rabbi Nachman of Breslov "to make a proclamation" and to encourage Breslov Chassidim to pray together in one united group on Rosh HaShana. In each proclamation, the author adds various compilations from the books of Rabbi Nachman and his disciples and details connected to the Jerusalem Breslov Chassidim. The content changes from year to year.

The collection includes several copies of some proclamations. Following is the list of proclamations: Proclamation 3 – for Rosh HaShana 1948, Proclamation 4 – for 1949 (7 copies), Proclamation 5 – for 1950 (2 copies), Proclamation 8 – for 1953 (4

155

חלק מהכרוזים מופיעים מספר פעמים. לפנינו הכרוזים: כרוז ג - לראש השנה תש"ט, כרוז ד - לשנת תשי" (7 עותקים), כרוז ה - לשנת תשי"א (2 עותקים), כרוז ח - לשנת תשי"ג (4 עותקים), כרוז י - לשנת תשט"ו (3 עותקים); עם תמונת העיר אומן וציון קברו של רבי נחמן), כרוז יא - לשנת תשט"ז (2 עותקים; עם ציור קבר רבי נחמן), כרוז יג - לשנת תשי"ט, כרוז יז - לשנת תשכ"ג.

21 "כרוזים" (חלקם בני כמה עמודים), גודל ומצב משתנים. חלקם קרועים ופגומים.

פתיחה: \$250

copies), Proclamation 10 – for 1955 (3 copies; with a picture of the city of Uman and the tomb of Rabbi Nachman), Proclamation 11 – for 1956 (2 copies; with a picture of the tomb of Rabbi Nachman), Proclamation 13 – for 1958, Proclamation 17 – for 1962.

21 "proclamations" (some cover several pages), varied size and condition. Some with tears and damages.

Opening price: \$250

Early Printed Books - Incunabula, Resh and Shin Years

(See: Bibles and Tehilim, Talmud and Mishnayot, Kabbalah, Signatures and Glosses)

דפוסים עתיקים - דפוס ערש, שנות הר' והש'

(ראה עוד בפרקים: תנ"ך ותהילים, תלמוד ומשניות, ספרי קבלה, חתימות, הגהות)

157. ספר רבינו בחיי על התורה - נאפולי, רנ"ב 1492 - מהדורה ראשונה - עותק חסר

פירוש רבינו בחיי על התורה. [נאפולי, רנ"ב 1492. דפוס עזריאל בן יוסף (גונצנהור) אשכנזי]. מהדורה ראשונה של החיבור הנודע, שנדפסה בתקופת ערש הדפוס העברי (אינקונבולה). מהדורה זו היתה הבסיס לכל עשרות מהדורות הדפוס שבאו אחריה. עותק חסר, הכולל רק את דפי ספר שמות (למעט דף אחד באמצע ודף אחרון). בדף הראשון עמוד "שער" מאויר בתחריט עץ מפואר, מסגרת מעוטרת בצמחיה עבותה, טווסים, מלאכים, סוסים וצבאים, ועוד.

תיקונים וציוני מקורות רבים בכת". מספר הגהות ארוכות מכותב לא מוזהה [כתיבה מורחית - ארץ ישראל או תורכיה-שאלוניקי, שנות הש' בערך], והגהות ארוכות נוספות מכותב אחר [תימן?].

[72] דף (מתוך [288] דף במקור). 27 ס"מ בקירוב. מצב טוב-בינוני. כתמים, בלאי וקרעים, שולי דפים קצוצים, פגעים משוקמים. כריכת עור חדשה.

במקביל למהדורה זו הובאה לדפוס באותה שנה (רנ"ב) מהדורה נוספת של החיבור, בספרד או פורטוגל. חלקים ממנה שרדו, אך לא ברור אם נשלמה בימי הגזירות ההם של הגירוש מספרד.

פתיחה: \$6000

157. Sefer Rabbeinu Bechaye on the Torah - Napoli, 1492 - First Edition - Incomplete Copy

Commentary of Rabbeinu Bechaye on the Torah. [Napoli, 1492. Azriel son of Yosef (Gantzhauer) Ashkenazi Printing Press].

First edition of the famous composition, incunabula printing. This edition was the basis for dozens of printed editions which followed.

Incomplete copy, which includes only Sefer Shmot (except for one page from the middle and last page).

First leaf contains an illustrated title page with a magnificent woodcut, frame adorned with dense flora, peacocks, angels, horses, dears, and more.

Many handwritten corrections and notation of sources. Several lengthy glosses by an unidentified author [Oriental writing – Eretz Israel or Turkey-Salonika, c. 16th century], and many additional lengthy glosses by another author [Yemen?].

[72] leaves (of [288] leaves originally). Approx. 27 cm. Good-fair condition. Stains, wear and tears, margins coarsely cut, restored damages. New leather binding.

An additional edition of this composition was printed during the same year (1492) in Spain or Portugal. Portions of it remain, however, it is unclear whether it was completed during the era of the decrees of the Spanish Inquisition.

Opening price: \$6000

157

159. דפים מהדפוס הראשון של מדרש תנחומא - קושטא, ר"פ-רפ"ב

תשעה דפים לא רצופים, מהדפסת המהדורה הראשונה של מדרש תנחומא [ילמדנו]. קושטא, ר"פ-רפ"ב (1520-1522). דפוס שלמה בן מזל טוב.

דפים מספר ויקרא. שתי עמודות בכל עמוד. בשניים מן העמודים - נדפסה רק עמודה אחת בעמוד (כנראה בשל טעות הדפסה).

[9] דף. מצב בינוני-טוב. 25 ס"מ. כתמים, פגעי עש. כרוך בכריכה חדשה.

פתיחה: \$400

159. Leaves from the First Printing of Midrash Tanchuma - Constantinople, 1520-1522

Nine non-consecutive leaves, from the first printing of Midrash Tanchuma [Yelamdenu]. Constantinople, 1520-1522. Printed by Shlomo ben Mazal Tov.

Leaves from Vayikra. Two columns on each page. On two pages only one column was printed (apparently, a printing error).

[9] leaves. Fair-good condition. 25 cm. Stains, worm damages. New binding.

Opening price: \$400

159

158. Rabbeinu Bechaye on the Torah - Three Early Editions, 16th Century - Incomplete Copies

Commentary of Rabbeinu Bechaye on the Torah, by Rabbeinu Bechaye ben Asher ibn Halawa. Three early editions printed by Gershom Soncino in Pesaro and in Rimini. Incomplete copies.

• Pesaro edition, 1507: [122] or [286] leaves. • Pesaro edition, 1517: [139] of [274] leaves. • Rimini edition, 1524-1526; [206] of [260] leaves.

3 books, Varied size and condition. Several glosses, notes of sources.

Opening price: \$800

158

158. רבינו בחיי על התורה - שלוש מהדורות מוקדמות, שנות ה'ר' - עותקים חסרים

פירוש רבינו בחיי על התורה, לרבנו בחיי בן אשר אבן חלואה. שלוש מהדורות מוקדמות שנדפסו על ידי המדפיס גרשם שונצינו בפזרו וברימיני (ארימינו). עותקים חסרים.

• מהדורת פיזור, רס"ז (1507): [122] מתוך [286] דף. • מהדורת פיזור, רע"ז (1517): [139] מתוך [274] דף. • מהדורת רימיני, רפ"ד-רפ"ו (1524-1526): [206] מתוך [260] דף.

3 ספרים, גודל ומצב משתנים. מספר הגהות, ציוני מקורות.

פתיחה: \$800

160. שו"ת הריב"ש - מהדורה ראשונה - קושטא, ש"ו-ש"ז

"תשובות הרב... רבינו יצחק ב"ר ששת ז"ל" - שו"ת הריב"ש. [קושטא, ש"ו-ש"ז 1546-1547]. דפוס אליעזר שונצינו. מהדורה ראשונה.

מספרי היסוד של ספרות השו"ת וההלכה. הריב"ש, מחותמי תקופת הראשונים, נולד בספרד בשנת פ"ו ונפטר באלג'יר בשנת קס"ח. רבו המובהק היה רבנו נסים בר ראובן (הר"ן). קיבל תורה גם מרבי חסדאי קרשקש ורבי פרץ הכהן.

הספר נדפס בקונטרסים וחולק לקונים בשבתות בבית הכנסת, כנהוג בקושטא באותה תקופה. דיון הלכתי התקיים בעניין בקרב רבני קושטא שהתנגדו למנהג זה [ראו: א' יערי, הדפוס העברי בקושטא, ירושלים תשכ"ז, עמ' 103, מס' 145].

לפנינו עותק שלם, כולל קונטרסי המפתחות שבאו בראש הספר, לפני השער.

[300] דף. 31 ס"מ. מצב כללי טוב, כתמים. פגעי עש במספר דפים. קרעים (חלקם משוקמים) במספר מקומות. מספר דפים מנותקים. רישומים בכת"י. כריכה עתיקה, פגומה ומנותקת.

פתיחה: \$3000

160. Rivash Responsa - First Edition - Constantinople, 1546-1547

"Responsa by... Rabbi Yitzhak ben Rabbi Sheshet" – the Rivash responsa. [Constantinople, 1546-1547]. Printed by Eliezer Soncino. First edition.

A basic book of responsa and Halacha. The Rivash who lived at the end of the period of the Rishonim was born in Spain in 1326 and died in Algeria in 1408. His teacher was Rabbeinu Nissim bar Reuven (the Ran). He also studied from Rabbi Chasdai Karshkash and Rabbi Peretz HaCohen.

The book was printed in separate pamphlets and distributed to buyers on Shabbat in the synagogue as was customary in Constantinople in those days. Constantinople rabbis held halachic debates regarding this custom [see: E. Ya'ari, the Hebrew printing presses in Constantinople, Jerusalem 1967, p. 103, no. 145]. This is a full copy, including the index which appears at the beginning of the book, before the title page.

[300] leaves. 31 cm. Overall good condition, stains. Worm damage to several leaves. Tears (some restored) in several places. Several detached leaves. Handwritten inscriptions. Ancient binding, damaged and detached.

Opening price: \$3000

160

162a

מד-רו, רי-רטו, ריח-רעב; לו, מ-מב, מט-סה, סז-סה, [1], סט-עו דף (דף עו של הספירה השניה נכרך בראש הספר). ספירת הדפים השניה משובשת. [במקור: רעב, 14]; קב דף. + דף שער של ספר 'רב ייבי'. 28 ס"מ. מצב טוב-בינוני, כתמים, קרעים ובלאי. מצב דף השער: בינוני-גרוע, קרעים, כתמים ופגמים, הדבקות סלטייפ. כריכה פגומה.

פתיחה: \$1000

161. Piskei Halachot Rikanati - Bologna, 1538 - Signatures

Piskei Halachot by the Kabbalist Rabbi Menachem of Rikanati. Bologna, [1538]. First edition.

The author, Rabbi Menachem ben Binyamin Rikanati (1250-1310), was one of the first Italian kabbalists. This is his book of halachic rulings. This work became an important source of halachic rulings in following generations and is quoted by many Torah authorities such as the Beit Yosef, the Shach and the Magen Avraham.

Owner's signature on title page: "E.Y.S." [perhaps Rabbi Eliyahu Yisrael Av Beit Din of Alexandria, author of Kol Eliyahu and Kise Eliyahu who was accustomed to signing in this manner]. Stamp of Rabbi Ben-Zion Weisel Av Beit Din of Turda.

[12], 62 leaves. 20.5 cm. Good condition. Stains and wear, professionally restored damages. New leather binding.

Opening price: \$1200

161

161. פסקי הלכות ריקנטי - בולוניה, רצ"ח 1538 - חתימות

פסקי הלכות מהמקובל רבינו מנחם מריקאנטי. בולוניה, [רצ"ח 1538]. דפוס השותפים העוסקים במלאכת המשי. מהדורה ראשונה. המחבר, רבי מנחם בן בנימין ריקנטי (ה'י'ה'ע"א 1250-1310), מראשוני המקובלים באיטליה. לפנינו ספר הפסקים ההלכתי שלו. חיבור זה שימש מקור חשוב לפסיקת הלכה בדורות שאחריו, והוא מובא בדברי הפוסקים כדוגמת הבית יוסף, הש"ך והמגן אברהם. חתימת בעלים בשער הספר: "א"ש צעיר ס"ט" [אולי רבי אליהו ישראל אב"ד אלכסנדריה, בעל קול אליהו וכסא אליהו שנהג לחתום כך]. חותמת רבי בן ציון וועזל אב"ד טורדא.

[12], סב דף. 20.5 ס"מ. מצב טוב. כתמים ובלאי, פגמים משוקמים באופן מקצועי. כריכת עור חדרשה.

פתיחה: \$1200

162. רבינו ירוחם - קושטא, רע"ז - מהדורה ראשונה - עותק חסר, עם שער הספר רב ייבי - סלאוויטא, תקנ"ב

ספר תולדות אדם וחוה - ספר מישרים, לרבינו ירוחם. [קושטא, רע"ז 1516].

עותק חסר. בראשו נכרך שער הספר רב ייבי, על התורה, תהילים ונ"ך. מהגאון המקובל רבי יעקב יוסף בן יהודא מאוסטרהא, תלמיד המגיד ממזריטש. סלאוויטא, [תקנ"ב] 1792. [חותמות עתיקות ורישומי בעלות]

- ראה בפרק 'ספרי חסידות', פריט 78, עותק של ספר זה ללא שער.

163

163. Rabbeinu Yerucham - Venice, 1553

Toldot Adam V'Chava and Sefer Mesharim, by Rabbeinu Yerucham (Maharyu) disciple of the Rosh. Venice, 1553. Bragadin printing press. Second edition. Separate title page for Sefer Mesharim.

Signature and owner's inscription.

16, 13-238; 102 leaves. 29 cm. Good condition, stains. Leaves 157-158 with damage to text due to glued paper and tears. Damaged binding.

The Chida attested to the greatness and holiness of the book and wrote that the book is from the "hidden world" and that anyone who writes a commentary on it, "the commentary will be lost or he will die young".

Opening price: \$800

163. רבינו ירוחם - ונציה, שי"ג

ספר תולדות אדם וחוה וספר משרים, לרבינו ירוחם (מהרי"ו) תלמיד הרא"ש. ונציה, שי"ג [1553]. דפוס ברגדין. מהדורה שניה. שער נפרד לספר משרים.

חתימות ורישומי בעלים.

י, יג-לח; קד דף. 29 ס"מ. מצב טוב, כתמים. דפים קנו-קנה עם פגיעה בטקסט מהדבקת נייר וקרעים. כריכה פגומה.

על גדולת וקדושת הספר ניתן ללמוד מדברי החיד"א, אשר כתב כי הספר הוא מ"עלמא דאתכסיא", וכי כל מי שעושה ביאור עליו "או נאבד הביאור או ח"ו יפטר במבחר ימיו".

פתיחה: \$800

162b

162. Rabbeinu Yerucham - Constantinople, 1516 - First Edition - Incomplete Copy, with Title page of the Book Rav Yebi - Slavita, 1792

Toldot Adam V'Chava – Sefer Mesharim, by Rabbeinu Yerucham. [Constantinople, 1516].

Incomplete copy. The title page of the book Rabbi Yebi on the Bible is bound in the beginning of the book. By Kabbalist Rabbi Ya'akov Yosef ben Yehuda of Ostroh, disciple of the Magid of Mezritch. Slavita, 1792. [Ancient stamps and ownership inscriptions].

See Item 78, for a copy of this book without the title page.

44-206, 210-215, 218-272; 37, 40-42, 49-65, 67-68, [1], 69-76 leaves (Leaf 76 of the second pagination is bound at the beginning of the book). Second pagination incorrect. [Originally: 272, [14]; 122 leaves]. + title page of Rav Yebi. 28 cm. Good-fair condition, stains, wear and tears. Condition of title page: fair-poor, tears, stains and damages, adhesive tape. Damaged binding.

Opening price: \$1000

164c

164b

164a

164. Sefer HaShorashim by the Radak - Venice, 1546-1548 - Unique Cover

Sefer HaShorashim, roots of Lashon Hakodesh [the Holy Language], by Rabbi David Kimchi (Radak) with explanations by Rabbi Eliyahu Bachur. Venice 1546-1548. Justinian printing.

Date on title page: Marcheshvan 1546, but the edition was completed on Adar 1548. This is a unique copy: two leaves of the 1529 Venice edition (printed by Bomberg) are bound within the book to complete this copy. The title page has no Latin inscription, as mentioned in listing 0164650 of the Bibliography Institute CD.

Signature on title page: "...Chaim ben Rabbi Efraim".

Ancient leather cover, with some special embossments of figures in medieval attire. [2] pages, 5-548 columns + [2] leaves of the 1529 edition; 32 cm. Good condition. Stains, minor wear, few worm holes. A tear on the last leaf. Wear and damages on the cover.

Opening price: \$500

164. ספר השרשים לרד"ק - ונציה, ש"ז-ש"ח - כריכה מיוחדת

ספר השרשים, שרשי לשון הקודש, לרבינו דוד קמחי (הרד"ק) עם נימוקים מרבי אליהו בחור. ונציה, ש"ז-ש"ח (1546-1548). דפוס יושטיניאן.

התאריך בשער: מרחשון בשנת ה'ש"ז ליצירה (1546), אך מהדורה זו נשלמה באדר ש"ח (1548). לפנינו טופס מיוחד שבו נכרכו שני דף ממהדורת ונציה רפ"ט (שנדפסה בדפוס בומברג) להשלמת הספר. שער הספר ללא כיתוב בלועזית, כפי הטופס שנרשם בתקליטור מפעל הביבליוגרפיה, מס' 0164650.

חתימה עתיקה בשער: "חבלים נפלו לי, הק' חיים ב' כמוהר"ר אפרים זצ"ל".

כריכת עור עתיקה, עם הטבעות מיוחדות של דמויות בלבוש ימי-ביניים.

[2], עמ', ה-תקמח עמודות + [2] דף ממהדורת רפ"ט; 32 ס"מ. מצב טוב. כתמים, בלאי קל, נקבי עש בודדים. קרע בדף האחרון. בלאי ופגמים בכריכה.

פתיחה: \$500

166

166. ספר מנות הלוי / ספר חזקוני למועד - ונציה, שמ"ה

ספר מנות הלוי, פירוש על מגילת אסתר (עם הפנים) מאת המקובל לרבינו שלמה הלוי אלקבץ. ונציה, שמ"ה [1585]. דפוס זואן די גארה. מהדורה ראשונה. [4], רכה [צ"ל: רלא] דף. דף השער קרוי וחסר בחלקו העליון ומושלם במילוי נייר. רבי שלמה אלקבץ בעל "לכה דודי" חיבר את הספר "באדמת הקודש בצפת תוב"ב" (כפי שנכתב בשער), כדי לשלוח אותו כ"משלוח מנות" לחמיו, ביום הפורים שנת רפ"ט (1529). כרוך עם: ספר חזקוני למועד, פירוש על ספר דניאל (עם הפנים), מאת הרופא רבי שמואל ווליריאנו. ונציה, שמ"ו [1586]. דפוס זואן די גארה. מהדורה יחידה. ג. קיב דף. דף השער ודף נוסף מנותקים עם קרעים ובלאי. כרך, 20 ס"מ. מצב כללי טוב, כתמים. בלאי ופגמים בכריכה, שדרה מנותקת.

פתיחה: \$600

165. Mishneh Torah Le'HaRambam, Part 4 - Venice, 1575 - First Edition with Kesef Mishneh

Mishneh Torah Le'HaRambam, with the comments of the Ra'avad and the Maggid Mishnehh, with the Kesef Mishnehh commentary by Rabbi Yosef Karo. Part 4: Nezikin, Kinyan, Mishpatim, Shoftim. Venice 1575. Bragadin printing.

First edition of the Kesef Mishnehh. The author died while the book was in the midst of its printing. This is the fourth and last volume. The author (Rabbi Yosef Karo) is mentioned on its title page with the acronym "Of blessed memory". The version in this edition of the Rambam has been proofread carefully according to the copies found in the yeshivas of Safed and Egypt.

Colophon: "The book was completed... on the 29th of Marcheshvan 1575". On the last leaf are words of conclusion by the proofreader Rabbi Chizkiya of Pano who reports the death of the author Rabbi Yosef Karo (the 13th of Nissan 1575) while the book was being printed.

[10], 297, [9] leaves. 30 cm. Good condition, high-quality paper. Whole leaves. Stains. Original vellum cover, with wear and minor damages. Ex-libris and ownership stamps.

Opening price: \$1000

165

165. משנה תורה להרמב"ם, חלק רביעי - ונציה, של"ו - מהדורה ראשונה עם "כסף משנה"

משנה תורה להרמב"ם, עם השגות הראב"ד ומגיד משנה, ועם פירוש "כסף משנה" לרבי יוסף קארו. חלק רביעי: נזיקין, קניין, משפטים, שופטים. ונציה, של"ו [1575]. דפוס בראגאדין. מהדורה ראשונה של ה"כסף משנה", מרן המחבר נפטר במהלך ההדפסה. לפנינו הכרך הרביעי והאחרון, שבשעריו כבר מוזכר מרן המחבר בברכת המתים [וצ"ל]. במהדורה זו נוסח הרמב"ם מוגה ביותר, על פי עותקים משיבות צפת ומצרים. קולופון: "והיתה השלמת הספר... כט מרחשון של"ו". בדף האחרון דברי סיום מאת המגיה ר' חזקיה מפאנו, המודיע על פטירת המחבר רבי יוסף קארו (יג ניסן של"ה) באמצע ההדפסה. [10], רצו, [9] דף. 30 ס"מ. מצב טוב, נייר איכותי. דפים שלמים. כתמים. כריכת קלף מקורית, עם בלאי ופגמים קלים. תו ספר וחותמות בעלים.

פתיחה: \$1000

167b

בסוף ספר משנת משה איורים בתחריטי עץ, של דמויות מרכזי, אחשוורוש, אסתר והמן, ואיור סעודת פורים ומצוות משלוח מנות.

חמשה ספרים בכרך אחד. עיני משה: מז, [1] דף. דברים נחומים: לה, [1] דף. דברים טובים: לה [צ"ל: מא], [1] דף. משנת משה: פו דף. שושנת העמקים: ס דף. 19 ס"מ. מצב טוב. דפים שלמים, כתמים בחלק מהדפים. קרעים בדפים בודדים. רישומי בעלים. כריכת קלף מקורית עתיקה, פגומה במספר מקומות.

פתיחה: \$3500

167a

167. עיני משה / דברים נחומים / דברים טובים / משנת משה / שושנת העמקים - ונציה, שס"א - סט שלם של ספרי האלשיך על המגילות - מהדורה ראשונה

חמשה ספרי רבי משה אלשיך ["האלשיך הקדוש"] על חמשה המגילות:

- ספר עיני משה - על מגילת רות. • ספר דברים נחומים - על מגילת איכה. • ספר דברים טובים - על מגילת קהלת. • ספר משנת משה - על מגילת אסתר. ונציה, שס"א [1601]. דפוס זואן די גארה. מהדורות ראשונות שנדפסו בזה אחר זה במהלך שנת שס"א, שנה לאחר פטירת המחבר, ע"י בנו רבי חיים אלשיך.
 - ספר שושנת העמקים - על מגילת שיר השירים. ונציה, שס"ו [1601]. דפוס זואן די גארה. מהדורה שנייה.
- חמשת הספרים נכרכו בכרך אחד בתקופה קדומה.

166. Manot HaLevi / Chazon LaMoed - Venice, 1585

Manot HaLevi, commentary on Megillat Esther (including the text) by Kabbalist Rabbi Shlomo HaLevi Alkabetz. Venice, 1585. Printed by Juan di Gara. First edition.

[4], 225 [should be: 231] leaves. Tear to title page with lacking upper fragment replaced with paper filling. Rabbi Shlomo Alkabetz, author of Lecha Dodi, wrote this book on "the holy earth of Safed" (as written on title page), to send as Mishloach Manot to his father-in-law on Purim 1529.

Bound with: **Chazon LaMoed**, commentary on the Book of Daniel (with the text), by the physician Rabbi Shmuel Volirio. Venice, 1586. Printed by Juan di Gara. Single edition.

6, 112 leaves. Detached title page and another leaf, with wear and tears.

Volume, 20 cm. Overall good condition, stains. Wear and damages to binding, detached spine.

Opening price: \$600

168

168. ארבעה ספרים מדפוס שנות הש' - (חתימת רבי אברהם אלקלעי בעל "זכור לאברהם")

אוסף ספרים (עותקים חסרים) מדפוס שנות הש' (המאה ה-16 וראשית המאה ה-17):

• שאלות דרב אחאי גאון. ויניציאה ש"ו (1546) דפוס דניאל בומבירגי. מהדורה ראשונה. (חסר דף ב', אינו כרוך), חתימת בעלים בשער, בכתיבת ידם של אב ובנו: "שמואל בכ"ר - אברהם אלקלעי" [מתחילה חתם רבי "אברהם אלקלעי", ובשורה מעליה הוסיף בנו את חתימתו "שמואל בכ"ר"].

הגאון רבי אברהם אלקלעי בעל "זכור לאברהם" (תק"ט-תקע"א), גאון מופלג ונודע, מחכמי שאלוניקי. משנת תק"מ (1780) דיין ומורה הוראה בדובניצה (בולגריה), ולאחר פטירת רב העיר רבי אברהם סיד נתמנה במקומו. בשנת תק"ע (1810) עלה לארץ ישראל לעיר הקודש צפת. מחיבוריו: שו"ת "חסד לאברהם", וחיבורו המפורסם "זכור לאברהם" (פסקי הלכות בסדר א-ב), הפך לאחד מספרי היסוד ללימוד ההלכה, ומוזכר רבות בספרי הפוסקים. בנו רבי שמואל אלקלעי, מרבני טבריה, נמוזכר בהקדמה לספר "חסד לאברהם" שאלוניקי תקע"ג. חתום עם רבני טבריה על כתב השדר"ר רבי יהודה נחמד משנת תקצ"א 1831].

• צרור המור. רבי אברהם סבע. ויניציאה ש"ו (1545). דפוס מארקו אנטוניו יושטיניאן, מהדורה שניה. (חסר שער ונשלם בצילום, נקבי עש ושקומים. כריכת חצי עור חדשה).

• ספר כחור. רבי יהודה הלוי. ויניציאה ש"ו (1547) דפוס מאיר בן יעקב ממשפחת פרענצוני. (חסרים 6 דפים אחרונים ונמצאים בצילום).

• ספר התרומות. רבי שמואל הסרדי תלמיד הרמב"ן. פראג שס"ה (1605) דפוס משה בן מהר"י בצלאל כ"ץ. (חסר שער, דפים נוספים פגומים, נקבי עש).

4 ספרים גודל ומצב משתנים, טוב-בינוני עד בינוני-גרוע.

פתיחה: \$500

167. Einei Moshe / Divrei Nichumim / Devarim Tovim / Masat Moshe / Shoshanat Ha'Amakim - Venice, 1601 - Complete Set of Books by the Alshich on the Megillot - First Edition

Five books of Rabbi Moshe Alshich [The Holy Alshich] on the five Megillot:

• Einei Moshe – on Megillat Ruth. • Divrei Nichumim – on Megillat Eichah. • Devarim Tovim – on Megillat Kohelet. • Masat Moshe – on Megillat Esther. Venice, 1601. Printed by Zuan di Gara. First editions printed one after another during 1601, one year after the death of the author by his son Rabbi Chaim Alshich.

• Shoshanat HaAmakim – on Megillat Shir HaShirim. Venice, 1601. Printed by Zuan di Gara. Second edition.

The five books were bound in one volume at an early period.

At the end of Masat Moshe are wood-cut illustrations, of the figures of Mordechai, Achashverosh, Esther and Haman, and an illustration of Se'udat Purim and the mitzvah of Mishlochei Manot.

Five books in one volume. Einei Moshe: 46, [1] leaves. Divrei Nichumim: 38, [1] leaves. Devarim Tovim: 35 [should be: 41], [1] leaves. Masat Moshe: 86 leaves. Shoshanat HaAmakim: 60 leaves. 19 cm. Good condition. Complete leaves, stains on some leaves. Tears on single leaves. Ownership inscription. Ancient vellum cover, damages in several places.

Opening price: \$3500

169

169. אוסף ספרים - דפוסי שנות הש'

אוסף ספרים מדפוסי שנות הש'. עותקים חסרים.

• רבינו בחיי על התורה. [ונציה, ש"ד? 1544?]. • נביאים אחרונים, עם פירוש רש"י ורד"ק. [ונציה, ש"ז 1547]. (מתחיל בספר עראמה, עד סוף הספר). • ספר עקדת יצחק, על התורה. רבי יצחק עראמה. [ונציה, של"ג 1573]. • שו"ת מהרש"ך, חלק א'. [שאלוניקי, שמו"ו-שמו"ז 1586-1587]. • פירוש רש"י על התורה ומגלות. [ונציה, ש"נ-שנ"א 1590-1591]. • ספר תורת משה, על התורה [בראשית ושמות], לרבי משה אלשיך. [ונציה, ש"ס-שס"א 1601-1600]. • ספר לבוש עטרת זהב - יורה דעה. [פראג, שס"ט 1609]. • ספר לחם אבירים, לרבי אברהם בורגיל. [ונציה, שס"ה 1605]. שני עותקים במצבים שונים. • ספר קרבן אהרן, פירוש על הספרא. [ונציה, שס"ט-שע"א 1611-1609]. • כתר שם טוב, על התורה. רבי שם טוב מלמד. [ונציה, שני"ו 1596]. • ספר לבוש - אורח חיים (לבוש התכלת ולבוש החור). [ונציה, ש"פ 1620]. חתימות ורישומים בכת"י.

12 ספרים, עותקים חסרים, גודל ומצב משתנים.

פתיחה: \$300

169. Collection of Books - Printed in the 16th Century

Collection of books printed in the 16th century.

Incomplete copies.

For a complete list, please see the Hebrew description.

Handwritten signatures and inscriptions.

12 books . Incomplete copies, varied size and condition.

Opening price: \$300

168. Four Books Printed in the 16th-17th Centuries (Signature of Rabbi Avraham Alkalai, Author of Zechor L'Avraham)

Collection of books (incomplete copies) printed in the 16th-17th centuries:

On the first leaf is the signature of Rabbi "Avraham Alkalai" author of Zechor L'Avraham, and on the line above, his son Rabbi Shmuel Alkalai adds his signature "Shmuel".

Rabbi Avraham Alkalai, author of Zechor L'Avraham (1759-1811), an exceptional well-known Torah scholar of Salonika. From 1780, served as dayan and Torah authority in Dovnitza (Bulgaria) and after the death of the Rabbi of the city, Rabbi Avraham Sid, he was appointed his successor. In 1819, he ascended to Eretz Israel and settled in Safed. He wrote the Chesed L'Avraham responsa, and his famous Zechor L'Avraham (halachic rulings in alphabetical order) became one of the basic books for Halacha study and is mentioned often in the books of the poskim. His son Rabbi Shmuel Alkalai, a rabbi in Tiberias, [mentioned in the introduction to the book Chesed L'Avraham Salonika 1813, signed with Tiberias rabbis on the emissary writ of Rabbi Yehuda Nechmad from 1831].

- Tzror HaMor. Rabbi Avraham Seba. Venice 1545. Printed by Marco Antonio Justinian, second edition. (missing title page, replaced with photocopy, worm holes and restorations. New semi-leather binding).
- Kuzari. Rabbi Yehuda HaLevi. Venice 1547, printed by Meir ben Ya'akov Frentzoni. (missing last 6 leaves replaced with photocopies).
- Sefer HaTerumot. Rabbi Shmuel HaSardi the Ramban's disciple. Prague 1605, printed by Moshe ben Rabbi Bezalel Katz. (missing title page, damaged leaves, worm holes).

4 books, varied size and condition, good-fair to fair-poor.

Opening price: \$500

171

170. Mikra'ot Gedolot - Torah - Venice, 1525 / Nevi'im and Ketuvim - Venice, 1546-1548

Arba'a VeEsrin - Mikra'ot Gedolot, Torah, Nevi'im and Ketuvim. Four volumes from the first and second editions printed in Venice by Daniel Bomberg:

- Torah (Vayikra-Devarim). [Venice, 1525]. First edition.
- Nevi'im and Ketuvim. [Venice, 1546-1548]. Second Edition. Printed by Daniel Bomberg.

Edition of Mikra'ot Gedolot edited by Ya'akov ben Chaim Ibn Adoniyahu, which served as the basic

170

edition for all the following editions.

Signatures, stamps and ownership inscriptions ["Binyamin bar Avraham Lilienthal", etc.].

Four volumes (incomplete set, without title pages and appendices). Vol. 1 – Torah (Vayikra-Devarim): [111] leaves. Vol. 2 – Nevi'im Rishonim (Yehoshua-Melachim): 234-441. Vol. 3 – Nevi'im Achronim (Yechezkel-Melachi): 570-685 leaves. Vol. 4 – Ketuvim (Tehillim-Mishlei-Iyov and five Megillot): 688-861 leaves.

170. מקראות גדולות - תורה - ונציה, רפ"ה / נביאים וכתובים - ונציה, ש"ז-ש"ט

ארבעה ועשרים - מקראות גדולות, תורה, נביאים וכתובים, עם המפרשים. ארבעה כרכים מן המהדורה הראשונה והשנייה שהדפיס דניאל בומברג בוונציה: • תורה (ויקרא-דברים), עם תרגום, מפרשים ומסורה. [ונציה, רפ"ה 1525]. מהדורה ראשונה. • נביאים וכתובים, עם תרגום, מפרשים ומסורה. [ונציה, ש"ז-ש"ט 1546-1548]. מהדורה שנייה. דפוס דניאל בומברג.

מהדורת "מקראות גדולות" שנערכה ע"י יעקב בן חיים אבן אדוניאיו ואשר שמשה כמהדורת יסוד לכל מהדורות המקרא שבאו אחריה.

חתימות חותמות ורישומי בעלות נרבי "בנימין בר אברהם ולה"ה ליליענטהאל", ועוד.

ארבעה כרכים (סט חסר, ללא שערים ודפי תוספת). כרך א' - תורה (ויקרא-דברים): [111] דף. כרך ב' - נביאים ראשונים (יהושע-מלכים): רלד-תמא. כרך ג' - נביאים אחרונים (יחזקאל-מלאכי): תקע-תרפה דף. כרך ד' - כתובים (תהלים-משלי-איוב וחמש מגילות): תרפה-תתסא דף.

36-38 ס"מ. מצב משתנה בין הכרכים והדפים. הכרך הראשון במצב גרוע-בינוני. קרעים גסים רבים עם חסרונות ופגיעה בטקסט, כתמים, בלאי וסימני עש. שלושת הכרכים האחרים במצב כללי טוב, כתמים ובלאי, סימני עש, קרעים במספר דפים. פגמים ובלאי בכריכות.

פתיחה: \$500

36-38 cm. volumes and leaves are in varying conditions. The first volume is in poor-fair condition. Many coarse tears with damaged text, stains, wear and worm marks. The other three volumes are in overall good condition, stains and wear, worm marks, tears on several leaves. Damages and wear to the bindings.

Opening price: \$500

173

173. מקדש יי, תורה נביאים וכתובים - שני כרכים גדולים - בזל, 1546

מקדש יי [ה'] / אוצר ישע, "עשרים וארבע ספרי המכתב הקדוש עם עתיקתו בלשון רומיים" - תנ"ך בשני כרכים, עם תרגום ופירוש בלטינית. מאת סבאסטיאן מינסטר. בזל, [ש"ן] 1546.

נדפס משמאל לימין. מקור ותרגום עמודה מול עמודה. שער נפרד לחלק נביאים ראשונים, ושער נפרד לחלק נביאים אחרונים וכתובים - תחת הכותר "אוצר ישע". עם הקדמות בלטינית ועברית. ההקדמה בעברית עוסקת בגנות היהודים ובאמיתות האמונה הנוצרית. גם הפירוש במגמה נוצרית. בסוף התורה קטע בעברית ולטינית "מעלת משה". בכרך השני קטעים מ"סדר עולם". שני כרכים גדולים. כרך א': [20] דף, 743 עמ'. כרך ב': [1], 747-1602 עמ'. 33 ס"מ. מצב משתנה, טוב-בינוני. כתמים ובלאי. כריכות עור חדשות נאות בצבע חום.

פתיחה: \$2000

172

172. Bible - Antwerp, 1580-1582 - Original Leather Binding

The five books of the Torah, Nevi'im and Ketuvim. Antwerp, [1580-1582]. Printed by Cristoforo Plantin. Separate title pages for Nevi'im and Ketuvim. Includes vowels and every fifth verse is marked. Printed at the end of the book is a list of the haftarot "according to all the traditions". 506, [1] leaves. 20.5 cm. Good condition, few stains, few tears and minor wear. Latin inscriptions on several leaves. Original attractive leather binding.

Opening price: \$2500

171. ספר תרי עשר - פריז, ש"ד / ספר יהושע וספר שופטים - פריז, ש"ה

שני כרכים בפורמט כיס, ממהדורת תנ"ך שנדפסה בפריז "העיר הגדולה והאם בצרפת", בדפוס רוברט סטפנוש.

- ספר תרי עשר. פריז, כסלו ש"ד [1543].
- [117] דף. מסגרות עמודים בדיו חומה. 11.5 ס"מ. מצב טוב. נקבי עש בחלק מהדפים. רישומים בלטינית. כריכה חדשה.
- ספר יהושע ושופטים כסלו ש"ה [1544].
- [149] דף (חסר דף אחרון). 10 ס"מ בקירוב. מצב טוב, כתמים ובלאי. רישומים רבים בלטינית בשולי עמודים. כריכה חדשה.

פתיחה: \$400

171. Trei Asar – Paris, 1543 / Yehoshua and Shoftim – Paris, 1544

Two volumes, the pocket-edition of the Bible printed in Paris by Robert Stephanos.

- Trei Asar. Paris, Kislev 1543.
- [117] leaves. Decorative brown ink border-frames. 11.5 cm. Good condition. Worm holes on some leaves. Latin inscriptions. New binding.
- Yehoshua and Shoftim, Kislev 1544.
- [149] leaves (last leaf is missing). Approximately 10 cm. Good condition, stains and wear. Many Latin marginalia. New binding.

Opening price: \$400

172. תורה נביאים וכתובים - אנוירשה, ש"מ-שמ"ב - כריכת עור מקורית

חמשה חומשי תורה, נביאים וכתובים. אנוירשה (אנטורפן), [ש"מ-שמ"ב 1580-1582]. דפוס כרישטופורו פלנטיין.

שערים נפרדים לנביאים ולכתובים. מנוקד, עם סימונים לכל פסוק חמישי. בסוף הספר נדפס לוח ההפטרות "כפי כל המנהגים". תקו, [1] דף. 20.5 ס"מ. מצב טוב, מעט כתמים, קרעים בודדים ובלאי קל. רישומים בלטינית במספר דפים. כריכת עור מקורית, נאה.

פתיחה: \$2500

174

174. Mikraot Gedolot - Torah and Nevi'im - Basel, 1618-1619 - Three Volumes

Mikraot Gedolot, Torah and Nevi'im with commentaries. Basel, 1618-1619. Printed by Ludwig Konig, published by Johannes Buxtorf. Three large volumes.

Volume 1: Five Books of the Torah, with Targum Unkelos, Rashi, Ibn Ezra, Ba'al HaTurim and the Mesorah commentaries. Volume 2: Nevi'im Rishonim, with Targum, Rashi, Radak, Ralbag, Rabbi Yeshaya and the Mesorah commentaries. At the end are an introduction and a long composition on the Mesorah by Buxtorf (in Latin). Volume 3: Nevi'im Achronim, with Targum, Rashi, Radak, Ibn Ezra and the Mesorah commentaries.

Three volumes. Volume 1: [6], 228 leaves. Volume 2: [1], 234-441 leaves; 114 pages. Volume 3: [1], 442-

על ואריאציות שונות של מהדורה זו, ראה מפעל הביבליוגרפיה, רשומה מס' 182291.

פתיחה: \$1000

705 leaves. 40 cm. Most leaves are in good condition. Stains and light wear. Wear and tears (coarse tear to title page of Nevi'im Achronim) and worm marks on several leaves. Paper-mounting meant for restoration on the title page of Volume 1. Ownership inscriptions and stamps. Original leather covers, damaged. See Bibliography Institute CD, Record no. 182291 for other variations of this edition.

Opening price: \$1000

173. Mikdash Hashem, Bible - Two Large Volumes - Basel, 1546

Mikdash Hashem / Otzar Yesha, "Twenty-four books of the Holy Writings copied into the Roman language" – Bible in two volumes, with a Latin translation and commentary. By Sebastian Münster. Basel, 1546.

Printed from left to right. The original text and the translation are printed column by column. A separate title page for Nevi'im Rishonim and another for Nevi'im Achronim and Ketuvim, with the title "Otzar Yesha". Includes introductions in Latin and Hebrew. The Hebrew introduction derogates the Jews and elaborates the truth of the Christian faith. The commentary also bends towards Christianity. At the end of the Torah is a Hebrew and Latin section named "Ma'alat Moshe". The second volume includes sections of "Seder Olam".

Two large volumes. Volume 1: [20] leaves, 743 pages. Volume 2: [1], 747-1602 pages. 33 cm. Varying condition, good-fair. Stains and wear. Fine new brown leather bindings.

Opening price: \$2000

174. מקראות גדולות - תורה ונביאים - באזל, שע"ח-שע"ט - שלושה כרכים

מקראות גדולות, תורה ונביאים, עם המפרשים. באזיליאה [באזל], שע"ח-שע"ט [1618-1619]. דפוס לודוויג קיניג, בהוצאת יוהאנס בוכסטורף.

שלושה כרכים גדולים.

כרך א': חמשה חומשי תורה, עם תרגום אונקלוס, פירוש רש"י, אבן עזרא ובעל הטורים, ומסורה. כרך ב': נביאים ראשונים, עם תרגום, פירוש רש"י, רד"ק, רלב"ג רבי ישעיה, ומסורה. בסופו מבוא וחיבור ארוך על המסורה מאת בוכסטורף (בלטינית). כרך ג': נביאים אחרונים, עם תרגום, פירוש רש"י, רד"ק ואבן עזרא, ומסורה.

שלושה כרכים. כרך א': [6], רכח דף. כרך ב': [1], רלד-תמא דף; 114 עמ'. כרך ג': [1], תמב-תשה דף. 40 ס"מ. רוב הדפים במצב טוב. כתמים ובלאי קל. במספר דפים, קרעים ובלאי (קרע גס בדף השער של נביאים אחרונים), וסימני עש. הדבקות נייר לשיקום בדף השער של הכרך הראשון. רישומי בעלות וחותמות. כריכות עור מקוריות, פגומות.

175. Tikun Sofrim with Haftarat, and Kibbutz Tefillot for the Eve of Hoshana Rabba - Amsterdam, 1726-1733 - A Complete Set of Four Volumes with Original Elaborate Covers

Tikkun Sofrim – Seder Parshiot Ve'Haftarot, Amsterdam, 1726. Printed at the order of the influential Chazan Shmuel Rodriguez Mindiz, Moshe Tzarfati di Girona and David Gomis da Silva. With approbations, various Piyutim and poems. Title pages with copper-etching illustrations.

Volume 3 – Devarim, bound together with two other works:

- Kibbutz Tefillot, Seder HaTikun for the eve of Hoshana Raba. Amsterdam, 1733. Printed by Avraham Atiash. According to the approbations and the introduction, this composition was "printed this first time" according to the special arrangement of prayers traditionally recited on the eve of Hoshana Raba in the "Honen Dal" society in the capital city, Hague (abbreviated different version, with the addition of Techinot-Piyutim).

- Composition of a chart showing the reading of the Torah on Festivals, and some charts in Spanish with folded leaves. With special title page. Amsterdam, 1726.

Volume 1, Bereshit-Shemot: [with two title pages; the first "Tikun Sofrim" is illustrated, and the second is "Seder Parshiot Ve'Haftarot"]. [10], 149 leaves. Volume 2, Vayikra-Bamidbar: [150]-267. Volume 3, Kibbutz Tefillot, Devarim and the chart of the parshiot: 9; [268]-327; [10]-36, [5] leaves; 16, [1] pages. [Pages 3-8 folded plates]. Volume 4, Haftarat: [1 illustrated title page], [328]-446 leaves.

4 volumes, approximately 15 cm. High-quality paper. Overall good condition. Wear and few stains. Worm holes on the text of Vol. 4. On one of the plates in volume 3 there is a tear, however- without harming the text. Gilt edges. Original leather binding (worn), with many embossed gilt adornments. Binding produced in 18th century Dutch style.

Opening price: \$500

175

"תקון סופרים", והשני "סדר פרשיות והפטרות". [10], קמט דף. כרך ב', ויקרא-במדבר: [קנ]-רסז. כרך ג', קבוץ תפלות, דברים ולוח הפרשיות: ט; [רסח]-שכו; [י]-לו, [5] דף; 16, [1] עמ'. [עמ' 8-3 לוחות מקופלים]. כרך ד', הפטרות: [1 שער מאויר], [שכח]-תמו דף.

4 כרכים, כ-15 ס"מ. נייר איכותי. מצב כללי טוב. בלאי ומעט כתמים. בכרך 4 נקבי עש על הטקסט. קרע ללא חסרון באחד הלוחות המקופלים שבכרך 3. חיתוך דפים מזהב. כריכות עור מקוריות (משופשפות), עם עיטורים רבים בהטבעות זהב. בסגנון כריכה הולנדי מהמאה ה-18.

פתיחה: \$500

175. תקון סופרים עם סדר ההפטרות, ו"קבוץ תפלות" לליל הושענא רבא - אמשטרדם, תפ"ו-תצ"ג - סט שלם, ארבעה כרכים בכריכות פאר מקוריות

תקון סופרים - סדר פרשיות והפטרות, אמשטרדם, תפ"ו (1726). נדפס במצות הגבירים חזן שמואל רודריגז מינדיז, משה צרפתי דיגורנא, דוד גומיש דא סילוא. עם הסכמות, פיוטים ושירים שונים. שערים מאוירים בתחרית נחושת.

כרך ג' של ספר דברים, נכרך במעורב עם שני חיבורים נוספים: • קבוץ תפלות, סדר התקון לליל הושענא רבא. אמשטרדם, תצ"ג 1733. דפוס אברהם עטיאש. לפי ההסכמות וההקדמה, החיבור "נדפס זאת הפעם ראשונה" על פי הסדר המיוחד בו נהגו בליל הושענא רבא, בחברת "חונן דל" שבעיר הבירה האג (נוסח מקוצר ושונה, עם הוספת פיוטי תחינות).

• חיבור לוח קריאת פרשיות המועדים, ולוחות בספרדית, עם דפים מקופלים. עם שער מיוחד: "אלה מועדי יהודי מקראי קודש".

אמשטרדם, תפ"ו (1726).

כרך א', בראשית-שמות: [עם שני שערים: הראשון המאויר

177. חמשה חומשי תורה, מגילות והפטרות - דיהרנפורט, תקס"ה - פורמט כיס

חמשה חומשי תורה, עם חמש מגילות, ועם ההפטרות. דיהרנפורט, "כמו שנדפס באמסטרדם", תקס"ה [1805]. בשער מודגשת המילה "באמסטרדם". פורמט כיס. עם ניקוד וטעמים. סימני תרי"ג המצוות בשולי העמודים. שער נפרד לחלק ההפטרות. קנו; מח דף. 13 ס"מ. מצב טוב, כתמים. כריכת עור מקורית, עם הטבעת עיטורי זהב, וראשי תיבות שם בעלים: B.S.

פתיחה: \$300

177. Five Books of the Torah, Megillot and Haftarat - Dyhernfurth, 1805 - Pocket Edition

Five Books of the Torah, with the five Megillot, and Haftarat. Dyhernfurth, "as printed in Amsterdam", 1805. On the title page, the word "Amsterdam" is printed in bold letters.

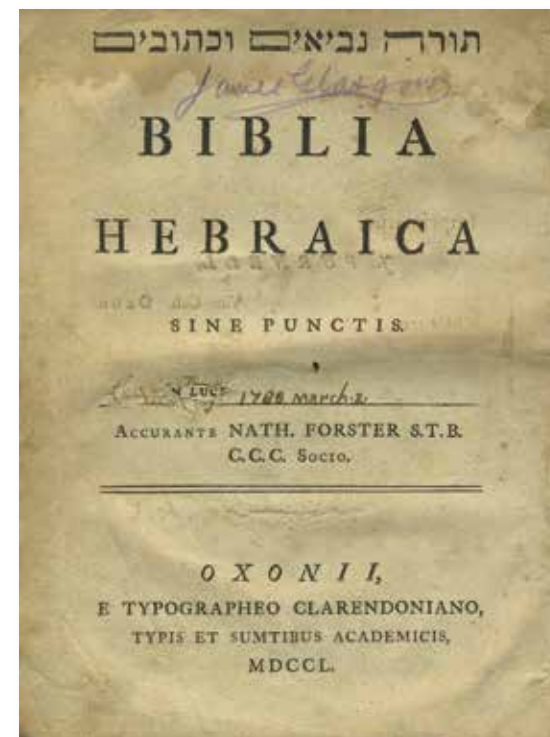
Pocket edition. With vowels and Te'amim. The 613 Mitzvot are marked around the margins. Separate title page for the Haftarat.

156; 48 leaves. 13 cm. Good condition, stains. Original leather cover, with embossed gilt adornments, and owner's initials: B.S.

Opening price: \$300

177

176

176. Bible - Oxford, 1750

Bible – Biblia Hebraica. Oxonii (Oxford), 1750. Without vowels. With markings of the Petuchot and Setumot. A list of Chaserot and Yeterot in Latin and a listing of the Haftarat for the whole year.

Abridged title pages for the Five Books of the Torah and for some of the Ketuvim.

[3], 126 leaves; 110 leaves; 116 leaves; [1], 142 leaves. 22 cm. Good condition. Stains on several leaves. Tear on the title page. Ownership inscriptions. Original cover, damaged and detached front cover.

Opening price: \$300

176. תורה נביאים וכתובים - אוקספורד, 1750

תורה נביאים וכתובים - Biblia Hebraica. אוקספורד (Oxonii), [תק"י] 1750.

ללא ניקוד. עם סימני פתוחות וסתומות. רשימת חסרות ויתירות (בלטינית) ולוח ההפטרות של כל השנה.

שערים מקוצרים לחמשה חומשי תורה ולחלק הכתובים.

[3], קבו דף; קי דף; קיו דף; [1], קמב דף. 22 ס"מ. מצב טוב. כתמים במספר דפים. קרע בדף השער. רישומי בעלות. כריכה מקורית, פגומה ומנותקת בחלקה הקדמי.

פתיחה: \$300

179

179. Five Books of the Torah - Prague, 1853 - Five Volumes in a Pocket Edition - Original Covers

Five Books of the Torah, proofread according to a Tikun Sofrim, with Haftarat. Prague, [1853].

Five volumes in a pocket edition, original fine leather covers. Embossed adornments, some gilded, with names of the Chumashim on the covers' spines.

5 volumes. Bereshit: [2], 150 leaves. Shemot: 140, [4] leaves (the last four leaves: advertisement for books published by Pascheles). Vayikra: 106 leaves. Bamidbar: [1], 3-128 leaves. Devarim: 110 leaves.

11 cm. Good-very good condition. Stains. Wear in several places. Detached leaf in the Book of Devarim. Gilt edges. Minor damages on the covers.

Opening price: \$250

178

179. חמשה חומשי תורה - פראג, 1853 - חמשה כרכים בפורמט כיס - כריכות מקוריות

חמשה חומשי תורה, מוגהים על פי תקון סופרים, עם הפטרות. פראג, שנת "בתורה" [תרי"ג 1853].

חמשה כרכים בפורמט כיס, כריכות עור נאות מקוריות. הטבעות עיטוריים, חלקן מוזהבות, עם שמות החומשים בשדרת הכריכות. 5 כרכים. בראשית: [2], קנ דף. שמות: קמ, [4] דף (4 דף אחרונים: פרסומת לספרים שבהוצאת פאשעלעס). ויקרא: קו דף. במדבר: [1], ג-קכח דף. דברים: קי דף.

11 ס"מ. מצב טוב - טוב מאד. כתמים. בלאי במספר מקומות. דף מנותק בספר דברים. חיתוך שוליים מוזהב. פגמים קלים בכריכות.

פתיחה: \$250

178. תנ"ך - פיזה, 1803 - עותק מרשים

ארבעה ועשרים ספרים - תורה, נביאים וכתובים, על פי "מנחת שי", עם כללי דקדוק. פיסא (פיזה), [תקס"ג 1803]. דפוס שמואל מולכו.

עותק מרשים במצב טוב מאד, עם כריכת עור מקורית. במרכז השער איור "דגל המודפס" בפיתוח נחושת. שערים נפרדים לחלק שני - נביאים ראשונים, לחלק שלישי - נביאים אחרונים, ולחלק רביעי - כתובים.

בדף [2,א]: "דברי צעירי המודפסים", אליעזר סעדון וגד בכ"ר שמואל פואה. בסוף הספר רשימת ספרים "אשר עלה בדעתנו להדפיס בשנה הזאת..." ועניני הלוח העברי.

[2], יב, קמח; קד; קטו; [1], קכג, [3] דף. 25 ס"מ. שוליים רחבים. נייר איכותי, דפים שלמים. מצב טוב מאד. כתמים. כריכת עור מקורית, עם הטבעת עיטורים מוזהבת, סימני עש ופגמים קלים בכריכה.

פתיחה: \$400

178. Bible - Pisa, 1803 - Impressive Copy

Twenty-four books – Torah, Nevi'im and Ketuvim, according to the Minchat Shai, with grammar rules. Pisa [1803]. Printed by Shmuel Molcho.

Impressive copy in very good condition, with the original leather cover. A copper-etching illustration of the "Printer's flag" is situated at the center of the title page. Separate title page for each of the three parts: second – Nevi'im Rishonim, third – Nevi'im Achronim and fourth – Ketuvim.

On Leaf [2,a]: "Words of the young printers", Eliezer Sa'adon and Gad ben Rabbi Shmuel Puah. At the end of the book is a list of books "which we thought of printing during this year..." as well as matters regarding the Hebrew calendar.

[2], 12, 148; 108; 115; [1], 123, [3] leaves. 25 cm. Wide margins. High-quality paper, whole leaves. Very good condition. Stains. Original leather cover, with gilded embossed adornments, worm marks and minor damages on the cover.

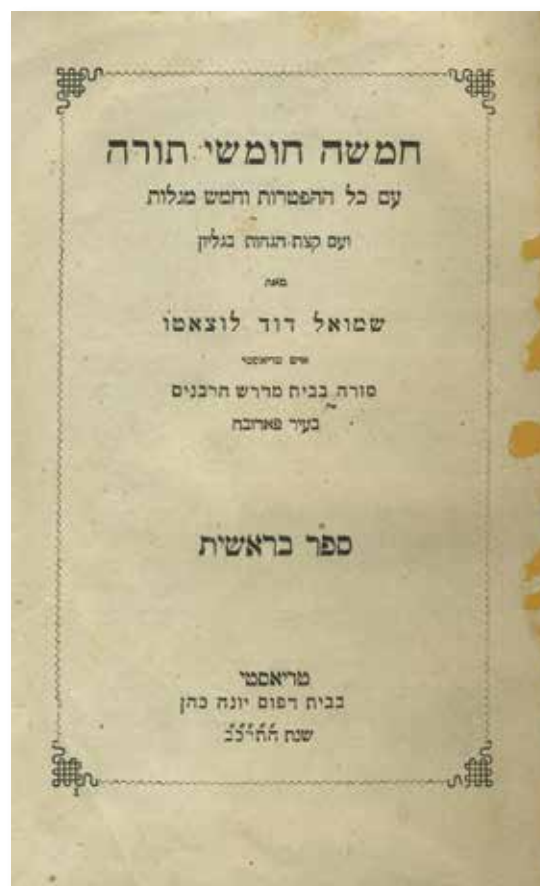
Opening price: \$400

180. חמשה חומשי תורה - שתי מהדורות - ונציה, טריאסטי, תרכ"ב

- חמשה חומשי תורה, עם חמש מגילות והפטורות, כמנהג כל קהלות הקודש. ונציה, [ת"ק 1740].
- [1], רמ; פב דף. 16.5 ס"מ. מצב טוב, כתמים. חיתוך שוליים צבעוני. כריכת עור מקורית, עם הטבעה מוזהבת בשרדה: "Kommas" (חומש). פגמים קלים.
- חמשה חומשי תורה, עם ההפטורות וחמש מגילות. "עם קצת הגהות בגליון מאת שמואל דוד לוצאטו" [שד"ל]. טריאסטי, תרכ"ב [1862]. דפוס יונה כהן. חמשת החלקים בכרך אחד (שער נפרד לכל חלק). כל עמוד נתון במסגרת מעוטרת.
- בראשית: [1], קלח, [3] עמ'. שמות: [1], קנה עמ'. ויקרא: [1], קבט עמ'. במדבר: [1], קלו עמ'. דברים: [1], קפ עמ'. 17.5 ס"מ. מצב טוב. כתמים. כריכה מקורית עם הטבעות עיטורים מוזהבות. פגמים בכריכה.
- אינו מופיע בתקליטור מפעל הביבליוגרפיה.
- פתיחה: \$300

180. Five Books of the Torah - Two Editions - Venice, 1740 / Trieste, 1862

- Five Books of the Torah, with the five Megillot and the Haftarat, according to the traditions of all Jewish communities. Venice [1740].
- [1], 240; 82 leaves. 16.5 cm. Good condition, stains. Colored edges. Original leather cover, with gilt embossment on its spine: "Kommas" (Chumash). Minor damages.
- Five Books of the Torah, with Haftarat and the five Megillot. "With few glosses included in the sheet by Shmuel David Lutzatto" [Shadal]. Trieste 1862. Printed by Yonah Cohen. Five parts in one volume (separate title page for each part). Every page has a decorative frame.
- Bereshit: [1], 138, [3] pages. Shemot: [1], 155 pages. Vayikra: [1], 129 pages. Bamidbar: [1], 137 pages. Devarim: [1], 180 pages. 17.5 cm. Good condition. Stains. Original covers with gilded decorative embossments. Damages on the covers.
- This book is not listed in the Bibliography Institute CD.
- Opening price: \$300

180

181. חמשה חומשי תורה, מקור חיים - ברלין תקצ"א-תקצ"ד

חמשה חומשי תורה, מקור חיים - עם תרגום אונקלוס, פי' רש"י, רמבמ"ן [רבי משה בן מנחם - מנדלסון] וקצור תקון סופרים לרש"ד [רבי שלמה דובנא]. עם באור חדש "ביאור לתלמיד". מאת רבי ירמיהו מיינשטר סג"ל. ברלין תקצ"א-תקצ"ד 1831-1834. בחומש זה שנדפס עם ה"ביאור" של משה מנדלסון [אבי תנועת הרפורמה], מופיעות הסכמות רבות מגדולי הרבנים שבאותו הדור: רבי עקיבא איגר אב"ד פוזנא, ובן-דודו רבי [פרץ] זאבל איגר, רבי יעקב צבי מעקלענבורג אב"ד קניגסברג [בעל "הכתב

181

והקבלה"], רבי יהודה ליב קארלבורג, רבי אברהם לעווענשטאם אב"ד עמדין. ועוד

סט מלא - חמשת הכרכים בשלמותם, חלקים א-ה, בראשית-דברים. עם הפטורות, מגילות ו"סדר התפילות והפיוטים לשבתות השנה".

5 כרכים, כ-22.5 ס"מ. מצב משתנה, כללית במצב טוב, דפים מנותקים. כריכות שונות חלקן מקוריות.

פתיחה: \$300

183

183. תהילים עם פירוש שבט מישראל - זולקווא תקל"ב

ספר שבט מישראל, תהילים עם פירוש שבט מישראל, מאת רבי יעקב ישראל בן רבי צבי הירש מגיד משרים דק"ק קרעמניץ. זולקווא, [תקל"ב 1772]. שער מאויר.
מחבר הפירוש, רבי יעקב ישראל ב"ר צבי הירש, מחכמי בראד, בעל "אגודת זאוב" ו"שפת אמת".
הסכמות רבות מגדולי רבני גליציה ופודוליה - רבי חיים כהן רפופרט מלבוב, רבי שלמה מחעלמא בעל "מרכבת המשנה", רבי מאיר [מרגליות, תלמיד הבעש"ט] ובנו רבי שאול מקאמרנא, רבי מאיר מקוסטנצין [בנו של רבי יעקב עמדין] ועוד.
[2], כו; יט; ב-יח, כ, כב-כד; כה, [2] דף. 33.3 ס"מ. מצב טוב, כתמים, חיתוך דפים עם פגיעות בכותרות. כריכה בלודה.
פתיחה: \$400

182

182. Psalms - Italy, 1554

Psalms. Unidentified edition [Sabioneta or Venice? 1554?].
Small format. With vowels and te'amim.
Empty leaves are bound between the leaves for writing notes/commentary. On some leaves are ownership inscription and other handwritten inscriptions.
[125] leaves, lacking title page. Overall good condition, stains and handwritten inscriptions, tears to several leaves. Stamp. Ancient vellum binding, damages.
Opening price: \$1000

181. Five Books of the Torah, Mekor Chaim - Berlin 1831-1834

Five Books of the Torah, Mekor Chaim – with the Onkelos translation, Rashi commentary, Rambaman [Rabbi Moshe ben Menachem – Mendelsohn] and Kitzur Tikun Sofrim by the Rashad [Rabbi Shlomo Dubna]. With a new commentary; "Be'ur La'Talmid", by Rabbi Yirmiyahu Meinster Segal. Berlin 1831-1834.

In this Chumash, printed with the "commentary" of Moshe Mendelsohn [founder of the Reform Movement], are many approbations of the leading rabbis of those days: Rabbi Akiva Eiger Av Bet Din of Posen and his cousin Rabbi [Peretz] Ze'evl Eiger, Rabbi Ya'akov Zvi of Mecklenburg Av Bet Din of Königsberg [author of "HaKtav Ve'HaKabbala"], Rabbi Yehuda Leib Carlburg, Rabbi Avraham Levenstam Av Bet Din of Emden, etc.

Full set – all five volumes, 1-5, Bereshit-Devarim. With Haftarat, Megillot and "the order of prayers and Piyutim for Shabbat, for the entire year".

5 volumes, approximately 22.5 cm. Varied condition, overall good condition, detached leaves. Varied bindings, some original.

Opening price: \$300

182. ספר תהלים - איטליה, שי"ד

ספר תהלים. מהדורה לא מוזהה [סביוניטה או ונציה? שי"ד?].
פורמט קטן. מנוקד, עם טעמים.
בין הדפים נכרכו דפים ריקים לכתובת הערות/פירוש. בחלקם רישומי בעלות ורישומים אחרים בכת"י.
[125] דף, חסר דף השער. מצב כללי טוב, כתמים ורישומים בכת"י, קרעים במספר דפים. חותמת. כריכת קלף עתיקה, פגומה.
פתיחה: \$1000

184. Tehillim with the Fake Rashbam Commentary - Berlin, 1794-1797

Tehillim, with the Rashbam [Rabbi Shmuel ben Meir] commentary "found in a manuscript in the library of His Majesty, the King". With glosses by the grammarian Yitzchak HaLevi [Satanow]. Berlin, 1794-1797. Printed by "Chevrat Chinuch Ne'arim".

This commentary which is attributed to the Rashbam was apparently forged by the publisher Rabbi Yitzchak Satanow. At the end of the book the publisher half-admits to this and writes: "...I now advise that the manuscript from which I copied the commentary was eaten through, at times half-leaves and sometimes entire leaves, therefore the reader should be aware that most of the commentary is mine...and the rule is that if the reader sees something good he should attribute it to the rabbi (Rashbam), and if an error – it is my error...".

Rabbi Yitzchak Isaac Satanow (1732-1804), author of VaYe'etar Yitzchak, an outstanding albeit strange Torah scholar, known for his forgery of many books that he himself wrote and attributed to early authors. He also forged letters of approbation by leading Torah scholars of past times which were allegedly written about his books.

139, [1] leaves. 17 cm. Good condition. Stains, few tears and minor wear. Ownership inscriptions. Colored edges. Original cover, with leather spine and gilt embossments (damaged).

Opening price: \$250

184

רבי יצחק איצק סטאנוב (תצ"ב-תקס"ד), בעל "ויעתר יצחק", תלמיד חכם מופלג ותמהוני, נודע בין היתר בזיופי ספרים רבים, חלקם ספרים שחיבר בעצמו וייחסם למחברים מדורות קדומים, כשהוא מזויף גם מכתבי הסכמות שניתנו כביכול לספרים מגדולי הדורות עברו.

קלט, [1] דף. 17 ס"מ. מצב טוב. כתמים, קרעים בודדים ובלאי קל. רישומי בעלות. חיתוך שוליים צבעוני. כריכה מקורית, עם שדרת עור והטבעה מוזהבת (פגמים).

פתיחה: \$250

183. Psalms with the Shevet Me'Yisrael Commentary - Zhovkva, 1772

Shevet Me'Yisrael, Psalms with the Shevet Me'Yisrael commentary, by Rabbi Ya'akov Yisrael ben Rabbi Zvi Hirsh Magid of the Kremenets community. Zhovkva, [1772]. Illustrated title page.

The author of the commentary, Rabbi Ya'akov Yisrael ben Rabbi Zvi Hirsh, a Torah scholar from Brody, author of Agudat Ezov and Sfat Emet.

Many approbations by leading Galicia and Podolia rabbis – Rabbi Chaim Cohen Rappaport of Lvov, Rabbi Shlomo of Chelm – author of Merkevet HaMishne, Rabbi Meir [Margalioth, the Besht's disciple] and his son Rabbi Shaul of Komarno, Rabbi Meir of Kostentin [Rabbi Ya'akov Emden's son], and others.

[2], 26; 19; 2-18, 20, 22-24; 28, [2] leaves. 33.3 cm. Good condition, stains, leaves cut with damage to the titles. Worn binding.

Opening price: \$400

184. תהלים עם פירוש הרשב"ם המזויף - ברלין, תקנ"ד-תקנ"ז

ספר תהלים, עם פירוש הרשב"ם [רבי שמואל בן מאיר] "הנמצא בב"י בבית עקד הספרים אשר להמלך יר"ה". עם הגהות המדקדק יצחק הלוי [סטנוב]. ברלין, תקנ"ד-תקנ"ז [1794-1797]. דפוס חברת חנוך נערים.

הפירוש המיוחס כאן לרשב"ם הנו ככל הנראה זיוף פרי עטו של המו"ל ר' יצחק סטנוב. בסוף הספר באה "חצי הודאה" בדבר, כשכותב: "...הנני מודיע בפעם הזאת שהביאור בכ"י [בכתב-יד] אשר ממנו העתקתי שלט בו הרקב, ויאכל חצי דפיו ולפעמים דפים שלמים, לכן ידע הקורא שרוב הפירוש משלי הוא... והכלל אם יראה הקורא דבר טוב ייחסהו להרב ז"ל, ואם משגה - אתי תלין המשוגה...".

186

186. תלמוד בבלי, שאלוניקי, תס"ו - שרידי דפים מגניזת כריכות

תלמוד בבלי, מסכת בבא מציעא. [שאלוניקי, תס"ו 1706. דפוס אברהם ב"ר ידידיה גבאי כף-נחת].

קטעי דפים שהוצאו מ"גניזת כריכות".

18 חלקי דפים, חתוכים למידת כריכה קטנה, 14x20 ס"מ. כתמים ופגעי עש (עם פגיעה בטקסט).

על מהדורת תלמוד זו ראה: י. מהלמן, גנוזות ספרים, עמ' 60-61.

פתיחה: \$250

186. Babylonian Talmud, Salonika, 1706 - Remnants of Leaves from the Binding Geniza

Babylonian Talmud, Tractate Baba Metzia. [Salonika, 1706. Printed by Avraham ben Rabbi Yedidya Gabai Kaf-Nachat]. Leaf remnants removed from the "Binding Geniza".

18 leaf fragments, cut to the measurements of a small cover, 14X20 cm. Stains and worm damages (with damage caused to the text).

On this edition of the Talmud, see: Y. Mehlman, Genuzot Sefarim, pp. 60-61.

Opening price: \$250

185. שרידי דפים ממהדורות תלמוד-בבלי - ספרד, תורכיה ואיטליה - דפוסים ערש (אינקונבולה)

שרידי דפי דפוס ממהדורות עתיקות של התלמוד הבבלי, שהוצאו מגניזת-כריכות, מדפוסים-ערש (אינקונבולה) ודפוסים מוקדמים.

• שריד דף ממסכת יומא (מו ע"א), גמרא עם פירוש רש"י (ללא תוספות). [ואדי-אלחאג'ארה (ספרד), רמ"ב 1482 בערך].

• שריד ממסכת כתובות. [שונצינו (איטליה), רמ"ח 1488].

• 4 שרידי דפים ממסכת שבת. [שונצינו, רמ"ט 1489].

• שריד ממסכת פסחים. [קושטא, רס"ח 1508?].

• שריד דף ממסכת ברכות. [קושטא, רס"ה 1506?].

9 שרידי דפים, גודל ומצבי פגיעה משתנים (שיקומים מקצועיים בהשלמת נייר).

פתיחה: \$4000

185. Leaf Remnants from some Editions of the Babylonian Talmud - Spain, Turkey and Italy - Incunabula Printings

Remnants of printed leaves of ancient edition of the Babylonian Talmud, removed from the binding-Geniza, from incunabula and early printings.

• Leaf remnant of Tractate Yoma (47a), Talmud with Rashi commentary (without Tosfot). [Guadalajara, c. 1482].

• Remnant of Tractate Ketubot. [Soncino (Italy), 1488].

• Four leaf remnants of Tractate Shabbat. [Soncino, 1489].

• Remnant of Tractate Pesachim. [Constantinople 1508?].

• Leaf remnant of Tractate Berachot. [Constantinople 1506?].

9 leaf remnants, varied size and condition of damages (professional restorations with paper insertion).

Opening price: \$4000

185

187a

עותקים]. **כרך ד:** פסחים-ביצה-חגיגה-מועד קטן. **כרך ה:** ראש-השנה-יומא-סוכה-תענית-מגילה. **כרך ו:** יבמות-כתובות-קידושין. **כרך ז:** גיטין-נדרים-ניזיר-סוטה. **כרך ח:** בבא קמא-בבא מציעא. **כרכים ט-י:** בבא בתרא-עבודה זרה [שני עותקים] (מסכת עבודה זרה נדפסה, בשל הצנזורה, ללא שער וללא ציון שם המסכת בראשי העמודים). **כרך יא:** סנהדרין-מכות-שבועות-הוריות-עדיות-אבות ומסכתות קטנות. **כרך יב:** זבחים-מנחות-בכורות. **כרך יג:** חולין-ערכין-תמורה-כריתות-מעילה-קנים-תמיד-מידות. **כרך יד:** נדה-טהרות.

כל המסכתות שלמות, למעט מסכת בבא קמא שחסרה שער ודפים ב-ג (מתחילה בדף ד). 34 ס"מ. מצב משתנה בין הכרכים (טוב-בינוני). כריכות עתיקות מקוריות (עץ מחופה בעור). עם אבומים או שרידי אבומים ממתכת, חלקן שלמות וחלקן פגומות. מהדורות תלמוד זו עמדה במרכזו של פולמוס חריף עם המדפיסים פרופס מאמשרדס, שטענו כי קבלו זכות בלעדית להדפיס את התלמוד, בהסכמות שקבלו להדפסת הש"ס שלהם, וכי מהדורה זו משיגה את גבולם. הדבר הביא לידי החלטות חמורות של ועד ארבע ארצות, שאסור לקרוא במסכתות אלה ויש לשרפן באש.

פתיחה: \$1000

זצ"ל מהדיוז פעלד", "ליב טרייזש מנידרהאגטל", ועוד. בראש כרך מסכת שבת-עירובין רישום בעלות ארוך ומעניין על גורלם של כרכי ש"ס זה בתקופת המהפכות של "אביב העמים", כולל פרטים מעניינים לתולדות המשפחות בגרמניה, שכתב ר' משה העכהיימר הנ"ל: "לזכרון אני הק' משה בן כהר"ר חיים ישראל הייתי דר בכפר אונטערשיפף והיה דרין בתוכה הקהל של עשר בעלי בתים וגם חזן ושוחט בית הכנסת ומקוה היה שם, ובא העת שהיה המון עמים מורדים למלכות ... Marz 1848 ... באים המון עמים ערליין... ורוצים להשמיד ולהרג [!] כל היהודים [!] בעשיפף ויבזו כל המטלטלים, והיין בתוך החבייתן [!] שבר... ישפכו [?] כמים לחוץ, ומה שלא גנבו ישברו והולך החוצה, וגם הגמר' הזאת עם כל הש"ס עם ספרים אחרים מצאתי... ברחוב, וה' הצילנו עם כל הקהל מידם, משפחה שלי העכהיימער באים לדור כאן מערגענשהיים, הק' משה עם אחי שמעון עם דודי איצק וחותנו אהרן דרייפוס, משפחה אפגענהיימער נסעו מק"ק מאנהיים... ושני ב"ב זקנים ועניים דרים היו לבד בשיפף וגקבו בשם דוד האס ואברהם רויך... הק' משה העכהיימער בן לא"א כהר"ר חיים ישראל פינפר...". בהמשך מביא את שושלת ייחוסו, ארבעה דורות אחורה.

14 כרכים. **כרך א:** ברכות זרעים. **כרכים ב-ג:** שבת-עירובין [שני

187. תלמוד בבלי - זולצבאך, תקט"ו-תקכ"ג - סט 14-כרכים - רישומי בעלות מעניינים - גרמניה

תלמוד בבלי, מהדורת זולצבאך [תקט"ו-תקכ"ג 1755-1763]. דפוס משלם זלמן בן אהרן [פרנקל].

14 כרכים. כוללים סט שלם, למעט מסכת שקלים מתלמוד ירושלמי. • כרך מסכת נדה (זולצבאך תקכ"ז) הנו השלמה מהמהדורה השנייה שנדפסה בזולצבאך (תקכ"ז-תק"ל). • עותקים כפולים של כרכי המסכתות: שבת-עירובין, בבא בתרא-עבודה זרה.

במסכת הראשונה שבכל כרך, חלק מנוסח השער בדיו אדומה [למעט במסכת נדה].

במסכתות רבות רישומי בעלות [משנות התק"ע] של "שני אחים הר"ר איצק ו... הק' פייפר [חיים ישראל] שיפף". של "הקטן משה שיפף", ושל "האלוף והקצין מופלג בתורה כש"ת כ"ה ליב שיף". ברוב הכרכים רישומים ארוכים וחתומים של "הק' משה [בן לא"א כ"ה חיים ישראל] העכהיימער" שהיה "בן בן בנו של החבר ר' ליב שיפף", ביניהם רישומים מפורטים בראש כל מסכת, בהם תיעד את זמני התחלת הלימוד והסיום בכל מסכת. חתימות ורישומי בעלות נוספים של "הק' אהרן בער בן לאא"מ כמוהר"ר בנימין

187. Babylonian Talmud - Sulzbach, 1755-1763
- Set of 14 Volumes - Interesting Ownership
Inscriptions - Germany

Babylonian Talmud, Sulzbach edition [1755-1763]. Printed by Meshulam Zalman ben Aharon [Frankel]. 14 volumes. A complete set, with the exception of Tractate Shekalim of the Yerushalmi Talmud. • Volume of Tractate Nidah (Sulzbach 1767) is a replacement from the second edition printed in Sulzbach (1766-1770). • Double copies of the following tractates: Volumes Shabbat-Eruvin and Bava Batra-Avoda Zara.

Part of the words on the title pages of the first tractate of every volume are in red ink [with the exception of Tractate Nidah].

In many tractates are ownership inscriptions [from the 1810s] of "Two brothers R' Itzik and...Pfeifer [Chaim Yisrael] Schiff". Belongs to "Moshe Schiff", and to "...R' Leib Schiff". Most of the volumes have long inscriptions and signatures of "Moshe [ben Chaim Yisrael] Hechheimer" who was "the great-grandson of the Chaver R' Leib Schiff". Among the inscriptions are detailed lists at the beginning of each tractate, documenting the date he began and concluded each tractate. Additional signatures and ownership inscriptions of "Aharon Ben ben R' Binyamin of Heidingsfeld", "Leib Treyosh..."etc.

At the beginning of the Shabbat-Eruvin tractate is a long interesting ownership inscription about the fate of these Talmud volumes during the 1848 "Spring of Nations" revolutions, containing interesting details of the history of German families written by R' Moshe Hechheimer: **"For a memorial, I Moshe ben R' Chaim Yisrael was living in the village of Unterschiff with ten other families, also a cantor and a shochet, and [in the village] was a synagogue and a mikveh. The time came that the masses revolted against the kingdom...March 1848...mobs came to Erlin... and want to annihilate and massacre all the Jews in Eschiff and plunder all their possessions, and they broke the barrels of wine...and spilled them out like water and whatever they did not plunder they broke and threw about. This Talmud with all the**

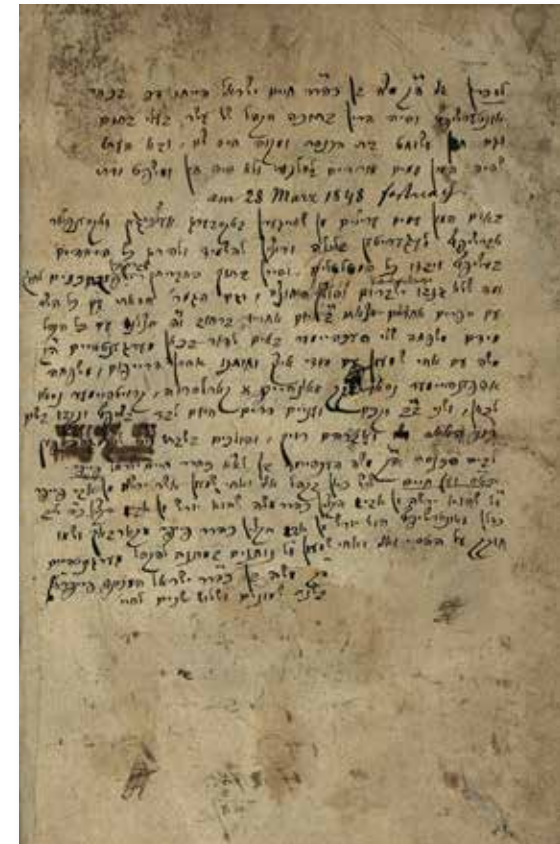
Shas with other books, I have found...in the street, G-d has saved us with the entire congregation from their hands. My family Hechheimer have come to live here in Mergentheim, Moshe with my brother Shimon with my Uncle Itzik and his father-in-law Aharon Dreifuss, the Oppenheimer family traveled from Mannheim... and two elder needy men lived alone in Schiff, called themselves David Haas and Avraham Reich...Moshe Hechheimer ben R' Chaim Yisrael Pfeifer...". Further on, he writes his genealogy, four generations back.

14 volumes. Volume 1: Brachot Zera'im. Volumes 2-3: Shabbat-Eruvin [two copies]. Vol 4: Pesachim-Betzah-Chagiga-Moed Katan. Volume 5: Rosh Hashana-Yoma-Succah-Ta'anit-Megillah. Volume 6: Yevamot-Ketuvot-Kiddushin. Volume 7: Gittin-Nedarim-Nazir-Sotah. Volume 8: Bava Kama-Bava Metzia. Volume 9-10: Bava Batra-Avoda Zara [two copies] (Tractate Avoda Zara was printed without the title page and without the name of the tractate at the top of the pages, because of the censor). Volume 11: Sanhedrin-Makot-Shevuot-Horayot-Eduyot-Avot and the small tractates. Volume 12: Zevachim-Menachot-Bechorot. Volume 13: Chulin-Arachin-Temura-Kritot-Me'ila-Kinim-Tamid-Midot. Volume 14: Nidah-Taharot.

All the tractates are complete, with the exception of Bava Kama which is missing the title page and leaves 2-3 (begins with Leaf 4). 34 cm. Varied condition among the volumes (good-fair). Contemporary ancient bindings (leather-covered wood), with metal clasps or clasp remnants, some whole and some damaged.

This edition of the Talmud was the focus of a sharp polemic with the Props printers from Amsterdam who claimed that they had received exclusive rights to print the Talmud in the approbations that they had received upon printing their Talmud and that this edition is an encroachment of these rights. This matter led to severe prohibitions of the Va'ad Arba Artzot to read these tractates and instructions to have them burned.

Opening price: \$1000

187b

188. Babylonian Talmud - Prague, 1830-1835 - From the Library of Rabbi Yeshaya Fuerst Av Beit Din of Kehal Adat Yisrael " Schiffshul " in Vienna

Babylonian Talmud, Prague, 1830-1835, printed by Moshe Segal Landau, grandson of the Nodah B'Yehuda. (This edition has the first printed glosses of the Nodah B'Yehuda, glosses of Maharav Ransburg and glosses of Rabbi Akiva Eiger).

Complete Talmud in 12 volumes, all from the aforementioned Prague edition, with the exception of the Hullin-Erchin-Temura volume which is from the 1811 Vienna edition.

Stamps and ownership inscriptions of Rabbi Yeshaya Fuerst, many handwritten inscriptions by the students of his yeshiva, some signed (for example: on the volume of Tractate Berachot is an inscription signed by his student Rabbi "Shmuel HaLevi Yungreiz"). Signatures of "Moshe Fuerst" (apparently, his son). Various stamps of Rabbi Yeshaya Fuerst in Hebrew and in German (most from the time that he served as Rabbi of Tyrnau). On the binding of Tractate Bava Kama is the signature "Yeshaya Fuerst".

Rabbi Yeshaya Fuerst (1856-1943), a leading disciple of the Ktav Sofer and son of the Shevet Sofer in the Pressburg Yeshiva. Son of Rabbi Moshe Av Beit Din of Maros-Vásárhely, author of Mareh Moshe and son-in-law of Rabbi Shalom Kutna Av Beit Din Eisenstadt. For over 70 years he taught Torah. From 1881, he served as Av Beit Din of Tyrnau and there established a yeshiva. In 1895, he moved to serve in the Eperies rabbinate and in 1897, served as Rabbi of the Orthodox community Kehal Adat Yisrael – the Schiffshul in Vienna (succeeding Rabbi Zalman Shpitzer son-in-law of the Chatam Sofer, the first rabbi of the Charedi community in Vienna), and was known as one of the greatest rabbis of his times. Many of the members of his community were active in the Agudat Yisrael movement. Rabbi Fuerst participated in the large Agudat Yisrael conventions and was a member of Mo'etzet Gedolei HaTorah. He had close connections with leading Rebbes who lived in Vienna concerning public matters. In 1938,

188

he moved to London and was appointed chairman of the Mo'etzet Gedolei HaTorah in England. He died at the age of 87. Some of his Torah teachings were printed in the book Chazon Yeshaya (Brooklyn, 1986).

12 volumes, approximately 40 cm. Varied condition, fair to fair-poor. Wear and stains, detached and torn leaves. Major wear to first leaves of many volumes. Very worn and detached leather bindings.

Opening price: \$500

188. תלמוד בבלי - פראג, תק"צ-תקצ"ה - מספריית הגאון רבי ישעיה פירסט אב"ד קהל עדת ישראל "שיף-שוהל" בוינה

תלמוד בבלי, פראג, תק"צ-תקצ"ה 1830-1835, דפוס משה סג"ל לנדא, נכד ה"נודע ביהודה". (במהדורה זו נדפסו לראשונה, הגהות הנודע ביהודה, הגהות מהר"ב רנשבורג והגהות רבי עקיבא איגר).

ש"ס שלם ב-12 כרכים, כולם ממנהדורת פראג הנ"ל, למעט כרך חולין-ערכין-תמורה שהוא ממנהדורת וינה תקע"א (1811).

חותמות ורישומי בעלות של הגאון רבי ישעיה פירסט, רישומים רבים בכת"י תלמידי ישיבתו חלקם חתומים (לדוגמא: בכרך מסכת ברכות, רישום חתום בכת"י תלמידו רבי "שמואל הלוי יונגרייז"). חתימות "הק' משה פירסט" (כנראה בכת"י בנו). חותמות שונות של רבי ישעיה פירסט בעברית ובגרמנית (רובם מתקופת רבנותו בטיירנו). בכריכת מסכת בבא קמא חתימת ידו "הק' ישעיה פירסט".

הגאון רבי ישעיה פירסט (תרי"ז-תש"ג 1856-1943), מגדולי תלמידיהם של ה"כתב סופר" ובנו ה"שטט סופר" בישיבת פרשבורג. בן רבי משה אב"ד מאראש-ואשארעלי בעל "מראה משה". וחתן הגאון רבי שלום קוטנא אב"ד אייזנשטאט. יותר משבעים שנה הרבין תורה ויראה בקרב ישראל. משנת תרמ"א כיהן כאב"ד טירנו והקים בה ישיבה. בשנת תרנ"ה עבר לכהן ברבנות פרעשוב (עפערעס) ובשנת תרנ"ז עלה על כסא הרבנות בקהילה האורתודוקסית "קהל עדת ישראל - שיף שוהל" בעיר וינה (על מקום רבי זלמן שפיצר חתן ה"חתם סופר", רבה הראשון של הקהילה החרדית בוינה), ונודע כאחד מגדולי הרבנים בדורו. רבים מחברי קהילתו היו מעסקני ומנהיגי תנועת "אגודת ישראל", השתתף בכנסיות הגדולות והיה חבר מועצת גדולי התורה. עמד בקשר הדוק בעניני ציבור עם גדולי האדמו"רים שהתגוררו בוינה. בשנת תרח"צ (1938) עבר ללונדון בה הוכתר כנשיא "מועצת גדולי התורה" באנגליה. נפטר בגיל פ"ז שנה. מתורתו נדפס הספר "חזון ישעיה" (ברוקלין, תשמ"ו).

12 כרכים, כ-40 ס"מ. מצב משתנה, בינוני עד בינוני-גרוע. בלאי וכתמים, דפים מנותקים וקרועים. בכרכים רבים בלאי רב בדפים הראשונים. כריכות עור בלויית מאד ומנותקות.

פתיחה: \$500

אוסף ספרים, תלמוד ירושלמי ממאהדורות שונות

- תלמוד ירושלמי, סדר מועד וסדר נזיקין, עם פירוש שדה יהושע, מרבי יהושע בנבנשתי. קושטנדינא (קושטא, תק"ט 1749). מהדורה ראשונה של שדה יהושע חלק ב'.
- תלמוד ירושלמי, סדר נשים עם פירושי פני משה ומראה הפנים. מאת רבי משה בן רבי שמעון מרגלית - אשר היה אב"ד ור"מ בכמה ק"ק במדינת זאמטו". אמשטרדם, [תקט"ו 1754]. דפוס יאן יאנסון. מהדורה ראשונה של פני משה לסדר נשים.
- תלמוד ירושלמי, "כמו שנדפס בויניציאה בשנת ה' אלף רפ"ב לב"ע". קראטשין, תרכ"ו (1866).
- ציון יהושע, מסורת השי"ס על כל תלמוד בבלי, ציונים מתלמוד ירושלמי. רבי יהושע העשיל הלוי (ליון) מוולאזין. ווילנא, תרכ"ט 1869. מהדורה ראשונה, עם דפי המעטפת המודרסים, הנדריים.

4 ספרים, גודל ומצב משתנים.

פתיחה: \$300

191. Three Small Volumes of Tractates

Three volumes of tractates of the Babylonian and Yerushalmi Talmud, in a small format, printed for students' use or for study while traveling and not part of a full edition of the Talmud.

- Babylonian Talmud – Tractate Pesachim, with Rashi and Tosfot and Rabbeinu Asher commentaries. Amsterdam, [1726]. Stamps of the Beit Midrash Yechiel Wallach in Hamburg.
- Yerushalmi Talmud, Tractate Shekalim, with commentary. Amsterdam, 1727.
- Babylonian Talmud – Tractate Rosh Hashana, with Rashi and Tosfot commentaries and Chidushei HaMaharsha. Zhovkva, [1804]. "Printed in a small volume to make study easier since one can place it in his bag during the Days of Awe, even when travelling". Each leaf has the same text as the regular editions.

3 small format volumes (approximately 18-20 cm.). Varied condition among the volumes, damages to several leaves, tears with lack, worm marks, stains and wear.

Opening price: \$350

191

190. Yerushalmi Talmud - Various Editions

Collection of books, Yerushalmi Talmud of various editions.

- Yerushalmi Talmud, Seder Moed and Seder Nizikin, with the Sde Yehoshua commentary, by Rabbi Yehoshua Banebashti. Constantinople (1749). First edition of Sde Yehoshua Part 2.
- Yerushalmi Talmud, Seder Nashim with the Pnei Moshe and Mareh Panim commentaries. By Rabbi Moshe ben Rabbi Shimon Margalit. He was Av Beit Din and Rabbi of several communities in the country of Zamut. Amsterdam, [1754]. Printed by Jan Janson. First edition of Pnei Moshe on Seder Nashim.
- Talmud Yerushalmi, "as printed in Venice in 1522". Krotshin, 1866.
- Tziyun Yehoshua, Mesoret HaShas on the complete Babylonian Talmud, sources from the Yerushalmi Talmud. Rabbi Yehoshua Heshel HaLevi (Levine) of Volozhin. Vilna, 1869. First edition, with the rare printed cover leaves.

4 books, varied size and condition.

Opening price: \$300

191. שלושה כרכי מסכתות בפורמט קטן

שלושה כרכי מסכתות של התלמוד הבבלי והירושלמי, בפורמט קטן, שנדפסו בנפרד עבור תלמידים, או לשימוש בנסיעה, ולא כחלק ממדורית ש"ס שלימה.

- תלמוד בבלי - מסכת פסחים, עם פירוש רש"י ותוספות ורבינו אשר. נדפס 'לבקשת חברות קדושות אשר הליכות עולם' להם 'ואסיפת בחורי חכמים'... אמשטרדם, [תפ"ו 1726]. חותמות בית המדרש 'יחיאל וולך' בהמבורג.
- תלמוד ירושלמי, מסכת שקלים, עם פירוש. אמשטרדם, תפ"ז [1727].
- תלמוד בבלי - מסכת ראש השנה, עם פירוש רש"י ותוספות וחידושי המהרש"א. זולקווא, [תקס"ד 1804]. "נעשה בכרך קטן שיחא להקל על המעיין ליתן באמתחתו בימים הנוראים גם בלכתו". כל דף כולל עמוד אחד של ההוצאות הרגילות.
- 3 כרכים בפורמט קטן (18-20 ס"מ בקירוב). מצב משתנה בין הכרכים, מספר דפים עם פגיעות, קרעים עם חסרון, סימני עש, כתמים ובלאי.

פתיחה: \$350

**192. Tur Yoreh Deah Beit Yisrael - Lublin, 1635
- First Edition of Drisha U'Prisha - Signature of
Rabbi Moshe Brandeis**

Tur Yoreh Deah, with the Beit Yisrael commentary (Drisha U'Prisha), by Rabbi Yoshua Falk Katz. Lublin, [1635]. Printed by Klonimus ben Rabbi Zvi Yaffe. First edition of the Drisha U'Prisha commentary.

Many ancient signatures on title page and on Leaf 2: "Yitzchak [Shapira?]; "Binyamin Ze'ev"; "Yosef ben A. Yehuda Leib from ---"; "I have acquired it from him Yitzchak Shapira"; **"Moshe Brandeis of Furth"**; **"...I have studied from this book... Moshe Segal Brandeis, 1742"**.

Rabbi Moshe Segal a prominent rabbi in his times – Rabbi Moshe Charif (c. 1680-1767), son of Rabbi Ya'akov Brandeis Av Beit Din of Mainz, descendent of the Maharal of Prague. In his youth, he studied by Rabbi Avraham Broide who held him in great esteem and would call him by the honorary title of Chaluka D'Rabanan before his disciples in his presence. After his marriage to the daughter of Rabbi Gavriel Frankel, the founder of the Furth Kloiz [Rabbi Moshe used to sign after his name: C.R.G.- Chatan (son-in-law) of Rabbi Gershon], he began teaching Torah in 1706 to the Kloiz students [the Furth Yeshiva], and in 1713, he also began to serve as Av Beit Din of Schnaitach and Ansbach. In 1717, he moved to serve as rabbi of Bunzlau, and in 1733 was appointed rabbi in Mainz, an position he retained for 34 years. He was famous as one of the foremost rabbis of his times (the generation of the Pnei Yehoshua and Rabbi Yehonatan Eibeshitz), a clever genius, also proficient in Kabbalah. He taught many disciples who later served in the rabbinate and taught Torah. He was renowned for his phenomenal sharp mind and was therefore called "R' Moshe Charif" [this name was even written on his tombstone – "He taught Torah in the yeshiva and was called by all R' Moshe Charif"].

192

Remnants of his novellae were printed in the book Chiddushei Rabbi Moshe Charif (Machon Yerushalayim, Jerusalem, 1987), see his history in the introduction.

356 leaves. 30 cm. Good condition. Stains and wear, damages to title page. Handsome ancient leather binding, detached and worn.

Opening price: \$1200

**192. טור יורה דעה "בית ישראל" - לובלין, שצ"ה -
מהדורה ראשונה של הדרישה ופרישה - חתימת הגאון
רבי משה ברנדיס**

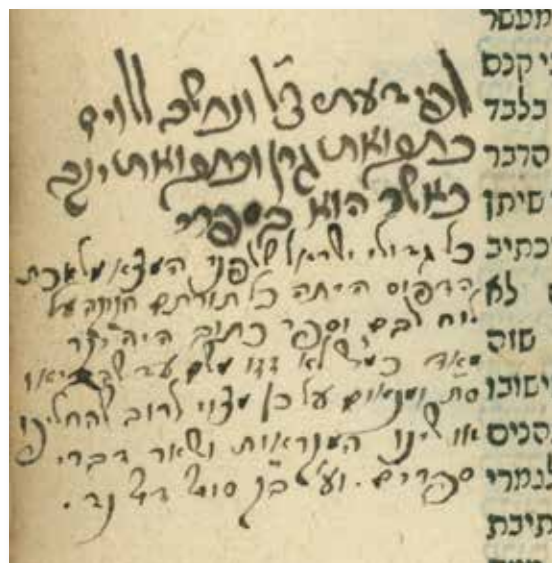
טור חלק יורה דעה, עם ביאור בית ישראל (דרישה ופרישה), מרבינו יושע פלק (וואלק) כ"ץ. לובלין, [שצ"ה 1635]. דפוס קלונימוס ב"ר צבי יפה. מהדורה ראשונה של הביאורים "דרישה" ו"פרישה".

חתימות עתיקות רבות בשער ובדף ב': "הק' יצחק [שפירא?]; "בנימין זאב"; "הקטן יוסף נרו יאיר בא"א יהודא ליב זצללה"ה מפי---"; "קנתי ממנו הק' יצחק שפירא"; "חנני ה', הק' משה ברנדיס ח"ג מפיוורא"; "מגן הוא לכל החוננים] כי בזה הספר למדתי אני הק' [?] בהגאון המפ[ורסם] מו"ה משה סג"ל ברנדיס, שנת תק"ב לפ"ק".

הגאון הנודע מגדולי דורו רבי משה סג"ל ברנדיס - רבי משה חריף (ת"מ בערך-תקכ"ז), בנו של הגאון רבי יעקב ברנדיס אב"ד מגנצא, ומצאצאי המהר"ל מפראג. בחרותו למד אצל הגאון רבי אברהם ברודא, שהעריכו מאד ואף נהג לכבדו לומר "חלוקא דרבנן" לפני התלמידים ובנוכחותו. לאחר נישואיו לבת רבי גבריאל פרנקל מייסד ה"קלויז" בפיוורא [על שמו היה רגיל לחתום: ח"ג - חתן רבי גרשון], החל להרביץ תורה בשנת תס"ו (1706) לתלמידי ה"קלויז" [ישיבת פיוורא], ובשנת תע"ג (1713) החל גם לכהן כאב"ד שנייטאך ומדינת אנשבאך. בשנת תע"ז (1717) עבר לכהן כרב בקהילת בומסלא, ובשנת תצ"ג (1733) נתמנה לרבנות קהילת מגנצא (מיינץ), שם כיהן כ-34 שנים. נודע כאחד מגדולי הרבנים בדורו (דורם של ה"פני יהושע" ורבי יהונתן אייבשיץ), גאון חריף, וידיו רב לו אף בתורת הקבלה. העמיד תלמידים רבים ששימשו ברבנות ובהרצת תורה. נתפרסם בחריפותו הנפלאה עד שנודע בשם "ר' משה חריף" [כינוי זה אף נכתב על מצבת קבורתו במגנצא - "והרביץ תורה בישיבה עד שהיה נקרא בפי כל אדם ר' משה חריף"]. שרידים מחידושי נדפסו בספר "חידושי רבי משה חריף" ("מכון ירושלים", ירושלים, תשמ"ז), ראה שם מבוא לתולדותיו.

שנו דף. 30 ס"מ. מצב טוב. כתמים ובלאי, פגמים בדף השער. כריכת עור עתיקה ונאה, מנותקת ובלויה.

פתיחה: \$1200

193b

name of Leizer, rather Elazar...". See attached material. His son Rabbi Isaac Berlin (1793-1865) was one of the great scholars of Hamburg and a master of Hebrew grammar. His glosses and notes on the machzor of Rabbi Wolf Heidenheim were printed in the 1838-1839 Hanover edition. Rabbi Isaac's son Rabbi Moshe was also a scholar and rabbi in England. [See attached material].

Volume 1 – Mada-Zemanim: [9], 327, [4] leaves + [2] leaves "sketches... for laws of Shabbat and Succah and Kiddush HaChodesh", bound in the middle of the laws of Shabbat. Two title-pages, first title-page with copper etching. Volume 2 – Nashim-Kedusha: [2], 227, [4] leaves. Volume 3 – [1], 368, [9] leaves + [1] leaf, illustrations of the laws of Kilayim. Volume 4 – [1], 309, [13] leaves.

37 cm. Overall good condition. Wear, stains. Damaged antique vellum bindings. Remnants of signatures on bindings (Rabbi Yoseph, Rabbi Elazar Lazi's father).

Opening price: \$1500

193a

193. משנה תורה להרמב"ם - אמשטרדם, תס"ב - סט בארבעה כרכים - הטופס של רבי אלעזר לאזי אב"ד אה"ו ומשפחתו - חתימות והגהות

משנה תורה להרמב"ם, סט שלם בארבעה כרכים. אמשטרדם, [תס"ב-תס"ג 1702-1703]. המהדורה המוגהת ביותר של ספרי הרמב"ם, מהדורת-אם לרוב המהדורות שבאו אחריה.

חתימות ורישומי בעלות של הגאון רבי אלעזר לאזי אב"ד אה"ו ושל אביו רבי יוסף ובנו רבי אייזיק ברלין.

הגהות למדניות [חלקן ארוכות] ותיקוני גירסה בכת"י רבי אלעזר לאזי. מאות תיקוני גירסה בנוסח הרמב"ם, המגיד משנה והכסף משנה [בעיקר תיקון שיבושי הצנוורה] בכתב יד בנו רבי אייזיק ברלין. על הגהות אלו כתב בנו של רבי אייזיק בדף שלפני השער: "ההגהות שהגיה אאמ"ו הח"ר אייזיק ז"ל בתוך הרמב"ם ז"ל ודאי שהגיה אותן מן כתב יד שהיה ביד גיסו הח"ר חיים מיכל [מחבר הספר "אור החיים"]..."

רישומים והגהות מבנו של רבי אייזיק ברלין, כנראה רבי משה ברלין.

הגאון רבי אלעזר לאזי הלבשרטט (תק"א-תקע"ד), נולד בעיר ברלין (ולכן נקרא רבי אלעזר לאזי ברלין). מגדולי דורו. כיהן כדיין בבית דינו של רבי רפאל הכהן בהמבורג. משנת תקנ"ט אב"ד קהילות אה"ו [אלטונא, המבורג, ונדסבק]. בעל "משנת דרבי אליעזר". עמד בקשרי שר"ת עם ה"חתם סופר" (אישים בתשובות חת"ס, עמ' עח). ראה אודותיו חומר מצורף.

בחתימות שלפניו הוא חותם "אלעזר לאזי" ולפעמים "אליעזר לאזי" - נרשא זה של שמו הנכון, היווה נושא לויכוח בין בנו שקרא שם הספר "משנת רבי אליעזר", לבין גיסו הביבליוגרף הנודע רבי חיים מיכל, שבספרו "אור החיים" (עמ' 235) העיר על כך "... וקרא לו שם משנת דרבי אליעזר... ובוזה ודאי שינה מדעת בעליו אשר הקפיד מאוד שלא להיקרא אליעזר אשר הוא שם הקודש של לויז, כי אם אלעזר...". ראה חומר מצורף.

בנו, רבי אייזיק ברלין (תקנ"ג-תרכ"ה), תלמיד חכם ומדקדק מחכמי המבורג. הגהותיו והערותיו על מחזור ר' וולף הידנהיים נדפסו במהדורת הנובר תקצ"ח-תקצ"ט. בנו של רבי אייזיק, רבי משה, אף הוא תלמיד חכם ורב באנגליה. [ראה חומר מצורף].

כרך א' - מדע-זמנים: [9], שכו, [4] דף + [2] דף "צורות... להלכות שבת וסוכה וקידוש החודש", שנכרכו באמצע הלכות שבת. שני שערים, פיתוח נחושת בשער הראשון. כרך ב' - נשים-קדושה: [2], רכו, [4] דף. כרך ג' - [1], שסח, [9] דף + [1] דף, ציורים על הלכות כלאים. כרך ד' - [1], שט, [13] דף.

37 ס"מ. מצב כללי טוב. בלאי, כתמים. כריכות קלף עתיקות פגומות. על הכריכות שרידי חתימות (של רבי יוסף, אביו של רבי אלעזר לאזי).

פתיחה: \$1500

**194. משנה תורה להרמב"ם - ארבעה כרכים - פיורדא,
1765-1767 - סט שלם ומפואר**

משנה תורה להרמב"ם, עם המפרשים. פיורדא, תקכ"ה-תקכ"ז
[1765-1767].

סט מפואר שלם בארבעה כרכים. חלקים א, ד: דפוס חיים בן צבי
הירש. חלקים ב-ג: דפוס איצק בן יהודא לייב ב"ב [בוך בינדר].
בכרך השני רישום בעלות: "לה"י ק"כ [קנין כספין] משה אריה
טריאסטי מפאדובה". בכל הכרכים חותמת נאה שלו, שבמרכזה
דמות ברבור.

4 כרכים. ספירת דפים משתנה. 40 ס"מ. מצב טוב. דפים כהים,
כתמי זמן. חיתוך שוליים צבעוני. כריכות מקוריות, עם פגמים
קלים.

פתיחה: \$300

**194. Mishneh Torah Le'HaRambam - Four
Volumes - Fürth, 1765-1767 - Full Elaborate Set**

Mishneh Torah Le'HaRambam, with commentaries.
Fürth, 1765-1767.

Complete elaborate set in four volumes. Volumes
1, 4: Printed by Chaim ben Zvi Hirsh. Volumes 2-3:
Printed by Itzik ben Yehuda Leib B.B [Buchbinder].
The second volume has ownership inscriptions:
"Bought by Moshe Aryeh Trieste of Padova". Each
volume has its own fine stamp with a swan figure
at its center.

4 volumes. Varied pagination. 40 cm. Good condition.
Dark leaves, age stains. Colored edges. Original
covers with minor damages.

Opening price: \$300

194

**193. Mishne Torah L'HaRambam - Amsterdam,
1702 - Set of Four Volumes - Copy of Rabbi
Elazar Lazi Rabbi of Altona, Hamburg and
Wandsbek, and his Family - Signatures and
Glosses**

Mishne Torah LaRambam, a full set of four
volumes. Amsterdam, [1702-1703]. The most
edited edition of the Rambam's books, the
prototype edition for following editions.
Signatures and owners' inscriptions of Rabbi Elazar
Lazi Rabbi of Altona, Hamburg and Wandsbek and of
his father Rabbi Yoseph and his son Rabbi Isaac Berlin.
Scholarly glosses [some long] and correction of
versions in the handwriting of Rabbi Elazar Lazi.
Hundreds of version corrections of the Rambam,
the Magid Mishne and the Kesef Mishne [primarily,
correction of censor's errors] in the handwriting
of his son Rabbi Isaac Berlin. On leaf before title
page, Rabbi Isaac's son wrote: "The glosses written
by my father, Rabbi Isaac in the Rambam were
undoubtedly written according to the manuscript
owned by his brother-in-law Rabbi Chaim
Michel [author of the book Or HaChaim]...".
Inscriptions and glosses by Rabbi Isaac's
Berlin's son, apparently Rabbi Moshe Berlin.
Rabbi Elazar Lazi Halberstadt (1741-1814) was born in
Berlin (therefore called Rabbi Elazar Lazi Berlin) and
was a leading rabbi in his times. He served as Dayan
in the Beit Din of Rabbi Refael HaCohen in Hamburg.
From 1799, he was rabbi of the Three Communities
(Altona, Hamburg and Wandsbek). He authored
Mishnat D'Rabbi Eliezer. Corresponded with the
Chatam Sofer concerning responsa (Ishim B'Tshuvot
Chatam Sofer, page 78). [See attached material].
On these volumes, he signed Elazar Lazi and
sometimes Eliezer Lazi. His correct name became a
controversial issue between his son who called the
book "Mishnat Rabbi Eliezer" and his brother-in-law,
the renowned bibliographer Rabbi Chaim Michel in
his book Or HaChaim (Page 235), "...and he called it
Mishnat D'Rabbi Eliezer... and by thus he certainly
differed from the owner's wish who was very
meticulous not to be called Eliezer which is the holy

195. שאילת יעב"ץ, חלק א' - מהדורה ראשונה, אלטונה, תצ"ט

ספר שו"ת שאילת יעב"ץ, חלק א', מהגאון רבי יעקב עמדין. [אלטונה, תצ"ט 1739].

בעמוד הראשון חתימה "ישראל מאיר" כנראה חתימת רבי ישראל מאיר פריימאן אב"ד אוסטרובה, חתן בעל "ערוך לנר" (אוצר הרבנים 12265).

ברף קבו/2 תיקונים והוראות למדפוס - כפי הנראה בכתב ידו של הגאון המחבר היעב"ץ.

המחבר - הגאון רבי יעקב ישראל עמדין - היעב"ץ (תנ"ח-תקל"ו), בנו הגדול של הגאון רבי צבי אשכנזי בעל "חכם צבי". גאון מופלג מגדולי דורו דור-דעה, נחשב כאחד מגדולי האחרונים. חיבר עשרות חיבורים, שחלקם הגדול הודפס בבית הדפוס אשר הקים בביתו בעיר אלטונה, חיבוריו אלו נדפסו במהדורות מצומצמות והינם נדירים היום להשגה. למרות נדירותם הרבה, זכו חיבוריו בהלכה למהדורות חזרות, וספריו "מור וקציעה" ושו"ת "שאילת יעב"ץ" מוכרים רבות בספרי הדפוסים.

(חסר שער), ב-מה, מה-מח, נג-קסו דף. נבטעות לא נדפסו העמודים קז/2-קח/1, והושלמו בכת"י אשכנזי, אופייני לראשית המאה ה-19]. 33 ס"מ. נייר עבה וכהה, מצב טוב-בינוני, כתמים ונקבי עש. כריכה ישנה, לא מקורית.

פתיחה: \$500

prominent Achronim. He wrote dozens of compositions, most of which were printed in the printing press which he established in his home in the city of Altona. These compositions were printed in limited editions and can scarcely be found today. In spite of their rarity, his halachic compositions were reprinted and his books Mor U'Ketzi and his She'elat Ya'avetz responsa are mentioned often in the books of the poskim.

(Missing title page), 2-45, 45-48, 53-166 leaves. Erroneously, Pages 107/b-108/a were not printed and were replaced with leaves in Ashkenazi handwriting [characteristic to the beginning of the 19th century]. 33 cm. Thick, dark paper, good-fair condition, stains and worm holes. Old binding, not original.

Opening price: \$500

195

195. She'elat Ya'avetz, Part 1 - First Edition, Altona, 1739

She'elat Ya'avetz responsa, Part 1, by Rabbi Ya'akov Emden. [Altona, 1739].

On the first page is the signature "Yisrael Meir" [apparently, the signature of Rabbi Yisrael Meir Freiman Av Beit Din of Ostrova, son-in-law of the author of Aruch LaNer (Otzar HaRabbanim 12265)]. On Leaf 126/b are corrections and instructions to the printer – apparently in the handwriting of the author, the Ya'avetz.

The author, Rabbi Ya'akov Yisrael Emden – the Ya'avetz (1798-1876), the eldest son of Rabbi Zvi Ashkenazi author of Chacham Zvi. An exceptional Torah genius, one of the greatest scholars of his illustrious times and considered one of the most

196. אבן תקומה - ווילנא, תקע"ח - חתימות

ספר אבן תקומה, ציונים על כל ארבע חלקי שו"ע (אבן השעות, על אורח חיים; אבן גדולה על יורה-דעה; אבן ספיר והוא ציון במשפט, על חושן משפט; אבן העזר והוא נשים בציון, על אבן העזר), מאת רבי אהרן ב"ר ישראל ברודא. ווילנא, תקע"ח [1818]. ארבעה שירים.

חתימות עתיקות של רבי "זבולון במו"ה שבתי מקראזוי" [פלך קובנה] רבי "יעקב במו"ה שבתי". ושל רבי "משה אריה ב"ר מתתיהו מילעווסקי מאלטא רוסטא, חתן הרב הגאון הגדול... מוה"ר יוסף יעקב ראזענבערג נ"י [כיהן כאב"ד אלטא במשך כחמישים שנה], מולדתי מעיר טרעסטענא פלך גראדנא."

[6], [1], נג; סד; כא דף. 17 ס"מ. נייר כחלחל איכותי. מצב טוב, מעט כתמים. כריכת עור עתיקה, בלוייה.

פתיחה: \$250

196. Even Tekuma - Vilna, 1818 - Signatures

Even Tekuma, notes on all four parts of the Shulchan Aruch (Even HaSha'ot on Orach Chaim; Even Gedolah on Yoreh Deah; Even Sapir which is Zion B'Mishpat on Choshen Mishpat; Even HaEzer which is Nashim B'Zion, on Even HaEzer), by Rabbi Aharon ben Rabbi Yisrael Broide. Vilna, 1818. Four title pages.

Ancient signatures of Rabbi "Zevulun ben Rabbi Shabtai of Kražiai" [Kovne region] Rabbi "Ya'akov ben Rabbi Shabtai" and Rabbi "Moshe Aryeh ben Rabbi Matityahu Milevsky from Alytus Russia, son-in-law of the great Rabbi... Yosef Ya'akov Rosenberg [served as Av Beit Din of Alytus for 50 years], native of the city of Trzcianne in the Grodno region".

[6], 64; [1], 56; 64; 21 leaves. 17 cm. High-quality bluish paper. Good condition, few stains. Ancient leather binding, worn.

Opening price: \$250

197

197. ספר קצות החושן, שני חלקים - מהדורה ראשונה - הגהות למדניות בכת"י

ספר קצות החושן, על שו"ע חושן משפט. חלק א': לבוב, תקמ"ח [1788]. מהדורה ראשונה. חלק ב': לבוב, [תקנ"ו 1796]. מהדורה ראשונה.

שני כרכים. בחלק ב', ארבע הגהות למדניות ארוכות בכתב-יד, מכותב לא-מוזדה. רישומי בעלות וחתומות [נתן נטע אונגער", "יוסף במוהר"נ ז"ל אונגער"].

ספר קצות החושן, הינו אחד מספרי היסוד של הלמודות התורנית, ובמשך יותר ממאתיים שנה הוא נחשב למורה דרך העיקרי ללימוד עיוני בישיבות, מכל החוגים בארצות שונות.

שני כרכים, חלק א': [2], קכט; טו דף. חלק ב': [2], סד, סז-קיא, [3] דף. 34 ס"מ בקירוב. מצב משתנה בין הכרכים, טוב-בינוני. כתמים ובלאי, פגעי עש וקרעים. דפים מנותקים. ללא כריכות.

פתיחה: \$300

197. Ketzot HaChoshen, Two Parts - First Edition - Handwritten Scholarly Glosses

Ketzot HaChoshen, on the Shulchan Aruch Choshen Mishpat. Part 1: Lvov, 1788. First edition. Part 2: Lvov, 1796. First edition.

Two volumes. Part 2 has four long handwritten scholarly glosses by an unidentified writer. Ownership inscriptions and signatures ["Natan Neta Unger", "Yosef ben R. N. Unger"].

Ketzot HaChoshen is one of the most basic books for the scholarly study of the Torah. For over 200 years this book is considered to be the main guide for the study of the Torah in yeshivas in all circles throughout the world.

Two volumes, Part 1: [2], 129; 15 leaves. Part 2: [2], 64, 67-111, [3] leaves. Approximately 34 cm. The volumes are in varying states of condition: good-fair. Stains and wear, worm damages and tears. Detached leaves. No bindings.

Opening price: \$300

196

199

198. Chiddushei Rabbeinu Chaim HaLevi - Brisk, 1936

Chiddushei Rabbeinu Chaim HaLevi – Novellae and explanations on the Rambam, Rabbi Chaim HaLevi Soloveitchik. Brisk, 1936. First edition. Rabbi Chaim HaLevi of Brisk initiated a deeply comprehensive method of scholarly Torah study which spread throughout Lithuania yeshivas. This book was written over a period of many years and was sifted time after time “up to one hundred times” (the author's sons' wording in the introduction), and indeed, is considered one of the most basic books of Torah study until today.

[1], 112 leaves, 34 cm. Light-colored, high-quality paper, good condition, wear and light stains. Contemporary binding, slightly damaged.

Opening price: \$500

198

התפזור בין בני הישיבות בליטא ובפולין בימי השואה, חלקם גלו עמם לסיביר, ליפן ולשנחאי. מיד לאחר השואה, נדפס הספר מחדש ע"י חתן המחבר הגאון רבי ראובן גרוזובסקי ובניו, שהגיעו לארה"ב והדפיסו גם את החלקים האחרים מתוך כתבי היד. ספר זה זכה במשך השנים למהדורות רבות, והוא נחשב כאחד מספרי היסוד לעולם הלמדנות הישיבתי, בכל היכלי התורה.

[2] דף, 30 עמ'; 42 עמ'; 59, [2] עמ'. 33 ס"מ. נייר פשוט, מצב טוב.

פתיחה: \$400

199. ברכת שמואל - מהדורה ראשונה - ווילנא, ת"ש

ספר ברכת שמואל, חלק ראשון, על מסכת יבמות, קידושין ובבא קמא. מאת הגאון רבי ברוך דוב (בער) ליבוביץ, ראש ישיבת קמניץ. ווילנא, תרצ"ט 1939 [ת"ש 1940]. מהדורה ראשונה. בשער הספר נכתב התאריך תרצ"ט 1939. אך בהקדמת הספר חתומים "בני הגאון המחבר זצ"ל" המספרים על פטירת אביהם הגאון בוילנא בתאריך ה' בכסלו ת"ש (נובמבר 1939). הם מספרים על התחלת הדפסת הספר בשנת תרצ"ט בחיי המחבר, בבילגורייא פלך לובלין, ועל ההדפסה המחודשת של הספר בוילנא, עפ"י גליונות ההגהה שנותרו מעבודת הדפוס בבילגורייא. הספר נדפס בוילנא אליה נמלטו בני הישיבות בפרוץ מלחמת העולם השנייה.

הספר "ברכת שמואל" הפך מיד עם הוצאתו לספר מבוקש ביותר בעולם הישיבות, ולמרות שנדפס במספר עותקים מצומצם ובתקופת מלחמה וכיבוש, התפשטו דבריו ביותר. עותקים מהספר

198. חידושי רבינו חיים הלוי - בריסק, תרצ"ו

חידושי רבינו חיים הלוי - חידושים וביאורים על הרמב"ם, רבי חיים הלוי סולובייצ'יק. בריסק, תרצ"ו 1936. מהדורה ראשונה. הגאון רבי חיים הלוי מבריסק, אבי שיטת ההבנה והלמדנות של עולם הישיבות בליטא. ספר זה נכתב במשך שנים רבות ועבר בירור אחר בירור "עד מאה פעמים" (לשון בני המחבר בהקדמה), ואכן, נחשב עד היום מספרי היסוד בדרכי ההבנה והלימוד. [1], קיב דף, 34 ס"מ. נייר בהיר ואיכותי, מצב טוב, בלאי וכתמים קלים. כריכה מקורית, מעט פגומה.

פתיחה: \$500

200

200. Meshech Chochma - Riga, 1927 - First Edition

Meshech Chochma on the Torah. By Rabbi Meir Simcha Cohen of Dvinsk. Riga, 1927. Printed by Eli Levine. "Brought to print and published under the supervision of R' Menachem Mendel Duber Ga'avad of Riga". First edition of the book printed by the Rabbi of Riga who received the manuscript for printing from the author before he died in Riga on Shabbat the 4th of Elul 1926.

The author, Rabbi Meir Simcha HaCohen of Dvinsk (1843-1926), an exceptional Torah scholar and tsaddik, one of the most eminent leaders of Eastern European Jewry before the Holocaust, served 40 years as Rabbi of Dvinsk (Denenburg, Latvia), together with Rabbi Yosef Ruzhin, the Rogochover (who served as rabbi of the Chassidic sector of the

200. משך חכמה - ריגא, תרפ"ז - מהדורה ראשונה

ספר משך חכמה. על התורה. מאת רבי מאיר שמחה כהן מדווינסק. ריגא, תרפ"ז (1927). דפוס אלי לעווין. "הובא לדפוס ויצא לאור בהשגחת... ר' מנחם מענדל דובר ז"ק שליט"א הגאב"ד דק"ק ריגא". מהדורה ראשונה של הספר שנדפסה ע"י רבה של ריגא, שקיבל את כתב היד להדפסה מידי הגאון המחבר לפני שנפטר בריגא ביום ש"ק ד' אלול תרפ"ז.

המחבר, רבי מאיר שמחה כהן מדווינסק (תר"ג-תרפ"ז), גאון וצדיק מופלג, מגדולי הדור וממנהיגי יהדות מזרח אירופה לפני השואה. כיהן כארבעים שנה כרבה של דווינסק (דנבורג, לטביה), לצדו של הגאון רבי יוסף רוזין - הרוגוצ'ובר (שכיהן כרב לעדת החסידים בעיר). בזמן רבנותו בדווינסק החל להדפיס את חיבורו "אור שמח" על הרמב"ם. שלושה חלקים יצאו לאור בחייו, והחלק האחרון נדפס בריגא על ידי רבי מנחם מענדל ז"ק, אב"ד ריגא, שאף ערך את ספרו "משך חכמה" על התורה. הספר התקבל בכל תפוצות ישראל והפך לאחד החיבורים החשובים בפרשנות התורה. ידוע כי בסוף פרשת "בחקותי" צפה בעל ה"משך חכמה" את חורבן אירופה הממשמש ובא.

434 עמ'. 25 ס"מ. מצב טוב. כתמים. מספר קרעים ובלאי קל. כריכה מקורית, פגומה.

פתיחה: \$400

city). During the time he was Rabbi of Dvinsk, he began printing his monumental work the Or Sameach on the Rambam. Three volumes were published in his times and the last volume was printed in Riga by Rabbi Menachem Mendel, Av Beit Din of Riga, who also edited and published Rabbi Meir Simcha's work Meshech Chochma on the Torah. This book became popular throughout the entire Jewish diaspora and eventually grew into one of the most important commentaries on the Torah. In his well-known commentary on the end of Parshat Bechukotai, the author of the Meshech Chochmah foresees the impending destruction of European Jewry.

434 pages. 25 cm. Good condition. Stains. Several tears and minor wear. Contemporary binding, damaged.

Opening price: \$400

199. Birkat Shmuel - First Edition - Vilnius, 1939

Birkat Shmuel, Vol. 1, on Tractates Yevamot, Kiddushin and Bava Kamma. By Rabbi Baruch Dov (Ber) Leibovitz, head of the Kamenetz Yeshiva. Vilnius, 1939. First edition.

The date which appears on the title page is 1939. But in the introduction of the book the author's sons tell of their father's death on the 5th of Kislev (November) 1939. They relate that in 1939, the printing of the book began in the lifetime of the author in Bilgoraj in the Lublin region and it was continued in Vilnius according to the proofreading sheets which remained after the Bilgoraj printing. The book was printed in Vilnius, where the yeshiva students fled to at the outset of World War II.

As soon as Birkat Shmuel was published, it became very popular in the yeshiva world and although only a limited edition was printed during the war, its content was widespread. Copies of the book spread among the yeshiva students in Lithuania and in Poland during the Holocaust years, some copies exiled with them to Siberia, Japan and Shanghai. Immediately after the Holocaust the book was reprinted by the author's son-in-law Rabbi Reuven Grozovsky and his sons who arrived in the United States. They also printed the other volumes from the manuscripts. This book was reprinted in many editions and is considered one of the basic books of scholarly Torah study in all Batei Midrash.

[2] leaves, 30 pages; 42 pages; 59, [2] pages. 33 cm. Simple paper, good condition.

Opening price: \$400

202

גאטיניו. שלוניקי, [תקנ"ב 1792]. חתימת רבי "רפאל יצחק בכה"ר סי' משה אלטראס" [עלה בשנת תר"ה מארם-צובה לירושלים, והדפיס בה את ספרו "יצחק ירנן" בשנת תרט"ו. מצאצאי משפחת החכמים אלטראס שהגיעו מאיטליה לארם-צובה]. רישום בעלות וחתימת רבי "אליהו חזן" [הגאון רבי אליהו חזן, תר"ה-תרס"ח, רבה של אלכסנדריה, בעל "תעלומות לב"].

4 ספרים, גודל ומצב משתנים.

פתיחה: \$300

201

202. אוסף ספרים על הרמב"ם - דפוסי שאלוניקי ואזמיר - חתימות מחכמי ארם-צובה

אוסף ספרי חידושים על הרמב"ם, מדפוסי שאלוניקי ואזמיר:

- ספר הלכה למשה, חלק א'. מרבי חיים משה אמארייליו. שלוניקי, [תקנ"ב 1752]. חתימות שונות. רבי "שלמה הכהן מעלי, המכונה גיליבי", "יאושע הכהן מעלי" "מאיר הכהן ס"ט" "הצעיר אברהם סי--א--" [משפחת "הכהן מעלי" היא משפחת כהנים מארם צובה, המיוחסת לעלי הכהן. כיום רוב בני המשפחה נקראים בשם כהן-טוויל]. • ספר הלכה למשה, חלק ב'. שאלוניקי, [תקט"ז 1756]. • מרכבת המשנה, מרבי אהרן אלפאנדרי. אזמיר, [תקט"ו 1755]. (חסר שער). • ספר בית יצחק, מרבי יצחק ב"ר אליקים

201. אוסף ספרי שו"ת - דפוסי שאלוניקי ואזמיר

אוסף מגוון של ספרי שו"ת - שאלות ותשובות בהלכה, מדפוסי שאלוניקי ואזמיר. רוב הספרים הנם ממדורות יחידות ובלתי-מצויות:

- ספר שאלות ותשובות, מאת רבי שלמה בן רבי יצחק לבית הלוי. שאלוניקי, תי"ב [1652]. (חתימת בעלים קצוצה: "הצעיר שמואל הלוי"). חותמות רבי "שלום משה חי גאנין". • ספר תורת חיים, שו"ת מהרח"ש, חושן משפט חלק א'. מאת רבי חיים שבתי - המהרח"ש. שלוניקי, [תע"ג 1713]. • ספר בעי חיי, חושן משפט חלק ב'. מרבי חיים בנבנשתי בעל "כנסת הגדולה". שלוניקי, [תקמ"ח 1788]. (רישום בעלות חתום של רבי "רפאל בלא"א מהר"י סג"ל", שקנה את הספר בק"ק אורעקאו, בשנת תר"ב 1841). • שו"ת מהרב בעל לב שמח, רבי אברהם אליגרי. עם "רוח יעקב", מרבי יעקב אשכנזי (די קורונה). שלוניקי, [תקנ"ג 1793]. • ספר ברך יצחק, שו"ת מרבי יצחק די פאס. שאלוניקי [תקס"ג 1803]. (דפים אחרונים עם פגמים חסרים). • ספר נדיב לב, חלק א', אורח חיים ויורה דעה. שו"ת מרבי חיים דוד חזן. שלוניקי, [תרכ"ב 1862]. (פגם חסר בדף האחרון של לוח הטעות). • ספר פרת יוסף, שו"ת מרבי יוסף אלפאנדרי מקושטא, עם ספר רוב דגן, ח"ב. חידושים על הש"ס מרבי יצחק הלוי מקושטא. אזמיר, [תרכ"ח 1868].

7 ספרים, גודל ומצב משתנים.

פתיחה: \$700

201. Collection of Books of Responsa - Salonika and Izmir

A varied collection of books of responsa – Halachic responsa, printed in Salonika and Izmir, between the years 1652-1868. Most of the books are single and rare editions.

For a complete list of books see Hebrew text.
Lot of 7 books. Size and condition varies.

Opening price: \$700

204

204. Collection of Books Printed in Baghdad

Collection of rare books printed in Iraq during the 19th century.

For a complete list, please see the Hebrew description.
5 books in 4 volumes. Varied size and condition.

Opening price: \$250

203

204. אוסף ספרים מדפוס בגדאד

אוסף ספרים נדירים מדפוס בבל (עירק) במאה ה-19:
• **תקון תפלה**, תפילות עפ"י הקבלה מהאר"י ומהרש"ש. [מיוחס לרבי יוסף חיים בעל "בן איש חי"]. בבל [בגדאד, תר"ל 1870].
• חתימה רבנית-מזרחית "דוד עבו ס"ט". • **ספר סדר היום**, תפילות ובקשות בדרך הקבלה. [מיוחס לרבי יוסף חיים בעל "בן איש חי"]. [בגדאד, תר"ל 1870]. • **כרוך עם: רפואת הנפש**, תקון השובבים. [מיוחס לרבי יוסף חיים בעל "בן איש חי"]. [בגדאד, תר"ל 1870].
• **ספר נופת צופים**, על התורה, רבי שלמה תווינא, בבל [בגדאד, תר"ט 1879]. הקדשה בכתב יד וחתימות. • **ספר פתרון חלומות**, רבי שלמה אלמולי. בגדאד, תרנ"ב (1892). חתימות בעלים.
5 ספרים ב-4 כרכים. גודל ומצב משתנים.

פתיחה: \$250

202. Collection of Books About the Rambam - Salonika and Izmir - Signatures of Aleppo Sages

Collection of books of novellae about the Rambam, printed in Salonika and Izmir.

For a complete list of books see Hebrew text.

4 books, size and condition varies.

Opening price: \$300

203. אוסף ספרים מדפוס שאלוניקי

אוסף ספרים מדפוס שאלוניקי:

• **ספר מנחת בכורים**. רבי רפאל מיוחס. שאלוניקי, [תק"ב 1752].
• **ספר צמח דוד**. רבי יוסף דוד משאלוניקי. חלק (חתימה והגהה). • **ספר מאמר מרדכי**. רבי מרדכי קריספין. שאלוניקי, [תקפ"ח 1828]. • **ספר בית המלך**. רבי יוסף בן אהרן חסון. שאלוניקי, [תקס"ד 1804]. • **ספר בית מועד**. רבי יצחק גאטיניו. שאלוניקי, [תקצ"ט 1839]. • **ספר תהלה לדוד ח"ב**. רבי דוד אמאדו. שאלוניקי, [תר"ד 1844]. • **ספר מלאכת שלמה**. רבי שלמה קמחי. שאלוניקי, [תרכ"ב 1862].

7 ספרים. 28-30 ס"מ. מצב משתנה, טוב-בינוני.

פתיחה: \$500

203. Collection of Books Printed in Salonika

Collection of books printed in Salonika.

For a complete list, please see Hebrew description.

7 books. 28-30 cm. Varied condition, good-fair.

Opening price: \$500

Printed and Handwritten Passover Haggadot

(See: USA and UK)

הגדות של פסח, ברפוס ובכתב-יד

(ראה גם בפרק: אמריקנה ואנגליה)

206

בהגדה של פסח, הוראות בלאדינו וציורי ידיים האוחזות במצה ובמרור.

לו, [1] דף. 17.5 ס"מ. מצב בינוני, כתמי מזון ובלאי. שער פגום ומשוקם. נקיב עש משוקמים. כריכת עור חדשה.

פתיחה: \$400

205

206. מאה ברכות - ונציה, תק"ה

סדר מאה ברכות, כמנהג ק"ק ספרדים, ברכת המזון והגדה של פסח, פזמונים לשבת וספירת העומר, פזמונים לחנוכה ולפורים, מאת רבי משה זכות. תפלה לנשים קודם הדלקת נר שבת ויום טוב. ונציה, [תק"ה 1745], "גרפס לתשוקת הבחור הנחמד, גד בן... שמואל פואה".

205. הגדה של פסח בלשון איטליאנו - ונציה, תע"ו

הגדה של פסח, בלשון הקודש ובלשון איטליאנו [איטלקית באותיות עבריות], עם פירושים ועם "צורות על כל האותות והמופתים". ונציה, [תע"ו 1716]. דפוס בראגדין.

כל העמודים נתונים במסגרת ארכיטקטונית, עם איורים רבים בחיתוכי עץ.

הגדה זו יצאה במקביל בשתי מהדורות נוספות, "בלשון אשכנזים" [יידיש] ו"בלשון ספרדים" [לאדינו].

[26] דף. 31 ס"מ. מצב גרוע, קרעים גסים (עם פגיעה בטקסט), כתמים ובלאי. דפים מנותקים. ללא כריכה.

פתיחה: \$400

205. Passover Haggadah in Italian - Venice, 1716

Passover Haggadah, in Hebrew and Italian [Italian in Hebrew letters], with commentaries and "illustrations of all the wonders and miracles". Venice, [1716]. Bragadin printing.

All pages are framed by architectural framing, with many wood-cut illustrations.

This Haggadah was published simultaneously in two other editions, "in the Ashkenazi language" [Yiddish] and in the "Sephardic language" [Ladino]. [26] leaves. 31 cm. Poor condition, coarse tears (with some damage caused to the text), stains and wear. Detached leaves. No cover.

Opening price: \$400

208

208. Passover Haggadah, Igeret Mordechai - Amsterdam, 1764 / Derishat Mordechai - Amsterdam, 1766

Passover Haggadah, with the Igeret Mordechai commentary by Rabbi Mordechai ben R. Yuzpa Henna. Amsterdam, [1764]. Laws and instructions in three languages: Hebrew, Yiddish and Ladino. Ya'ari 151; Otzar HaHaggadot 239. [2], 32 leaves. Fair condition. Many dark stains. Several tears.

Bound with: "Drishat Mordechai", on Pirkei Avot, by Rabbi Mordechai ben R. Yuzpa Henna. Amsterdam, [1766]. Elaborate copper-etching title page illustration. [2], 24 leaves. 30.5 cm. Good condition, stains. 30.5 cm. Original binding, worn.

Opening price: \$400

207. הגדה של פסח - אמשטרדם, 1765

סדר הגדה לפסח, עם פירוש צלי אש - קיצור וזב פסח לאברבנאל, עם דינים ואיורים. אמשטרדם, [תקכ"ה 1765]. איורים בחיתוכי עץ.

[1], לב דף. 23 ס"מ. מצב בינוני. בלאי וכתמים רבים. קרעים גסים בדף האחרון, עם פגיעה בטקסט. כריכה קלף מקורית, עם פגמים. יערי 155; אוצר ההגדות 244.

פתיחה: \$250

207. Passover Haggadah - Amsterdam, 1765

Passover Haggadah, with "Tzli Esh" commentary – abridged Zevach Pesach by the Abarbanel, with laws and illustrations. Amsterdam [1765].

Wood-cut illustrations.

[1], 32 leaves. 23 cm. Fair condition. Wear and many stains. Some coarse tears on the last leaf, with damage caused to the text. Original vellum cover, with damages.

Ya'ari 155; Otzar HaHaggadot 244.

Opening price: \$250

207

206. Me'ah Brachot - Venice, 1745

Seder Me'ah Brachot according to the Sephardic custom, Birkat HaMazon and Passover Haggadah, songs for Shabbat and Sefirat HaOmer, songs for Chanuka and Purim, by Rabbi Moshe Zakut. Prayer for women before kindling Shabbat and festival candles. Venice, [1745], "printed to fulfill the desire of the nice young man, Gad son of... Shmuel Pu'ah". The Passover Haggadah has Ladino instructions and illustrations of hands holding Matzah and Maror.

37, [1] leaves. 17.5 cm. Fair condition, stains from food and wear. Damaged and restored title page. Restored worm holes. New leather binding.

Opening price: \$400

210. הגדה לחיילים יהודיים - מלבורן (אוסטרליה),
1945

Haggadah for Passover – for Australian Sailors, Soldiers and Airmen - הגדה של פסח, לחיילים יהודיים מלבורן (אוסטרליה), תש"ה 1945.

הגדה עם תרגום לאנגלית, איורים ותמונות (מהגדות עתיקות). מהדורה סטריאוטיפית להגדה שנדפסה לחיילים בשנת 1943. עם הקדמת הרב הצבאי של צבא אוסטרליה למהדורה זו. מעבר למעטפת, איור (של א"מ ליליאן) שבמרכזו הכיתוב: "הגדה... בעד החילים היהודים באוסטרליה תש"ה". מול השער מפת יציאת מצרים.

[2], לד; 34 עמ', [9] לוחות-תמונות. מעטפת מודפסת. 15.5 ס"מ. מצב טוב. כתמים במעטפת.

יערי 2316; אוצר ההגדות 3958.

פתיחה: \$250

210. Haggadah for Jewish Soldiers - Melbourne (Australia), 1945

Passover Haggadah - for Australian Sailors, Soldiers and Airmen. Melbourne (Australia), 1945.

Haggadah with an English translation, illustrations and drawings (copied from ancient Haggadot). A stereotype edition of a Haggadah printed for soldiers in 1943. With a preface to this edition by the Army chaplain of the Australian army. On the verso of the cover is an illustration (by E. M. Lilien) with an inscription in the center: "Haggadah... for Jewish soldiers in Australia 1945". On the page opposite the title page is a map depicting the Exodus from Egypt. [2], 34; 34 pages, [9] picture plates. Printed cover. 15.5 cm. Good condition. Stains on the cover.

Ya'ari 2316; Otzar HaHaggadot 3958.

Opening price: \$250

210

209. Passover Haggada - Amsterdam, 1790

Passover Haggadah, with Yiddish translation. Amsterdam, 1790.

With illustrations at the beginning of paragraphs. With Eruv Tavshilin and Akdamot of Shavuot at the end of the book.

40 leaves. 17.5 cm. Fair condition, stains and wear. Restored tears to margins of several leaves. Damaged binding.

Ya'ari 225; Otzar HaHaggadot 337.

Opening price: \$300

209

209. הגדה של פסח - אמסטרדם, 1790

סדר הגדה לפסח, עם תרגום לידיש. אמסטרדם, [תק"ן 1790]. עם איורים בתחילת פסקאות. עם עירובי תבשילין ו"אקדמות של שבועות" בסוף הספר.

מ דף. 17.5 ס"מ. מצב בינוני, כתמים ובלאי. קרעים משוקמים בשולי מספר דפים. כריכה פגומה.

יערי 225; אוצר ההגדות 337.

פתיחה: \$300

212

212. כתב-יד, הגדה של פסח בספרדית - צפון אפריקה,

1934

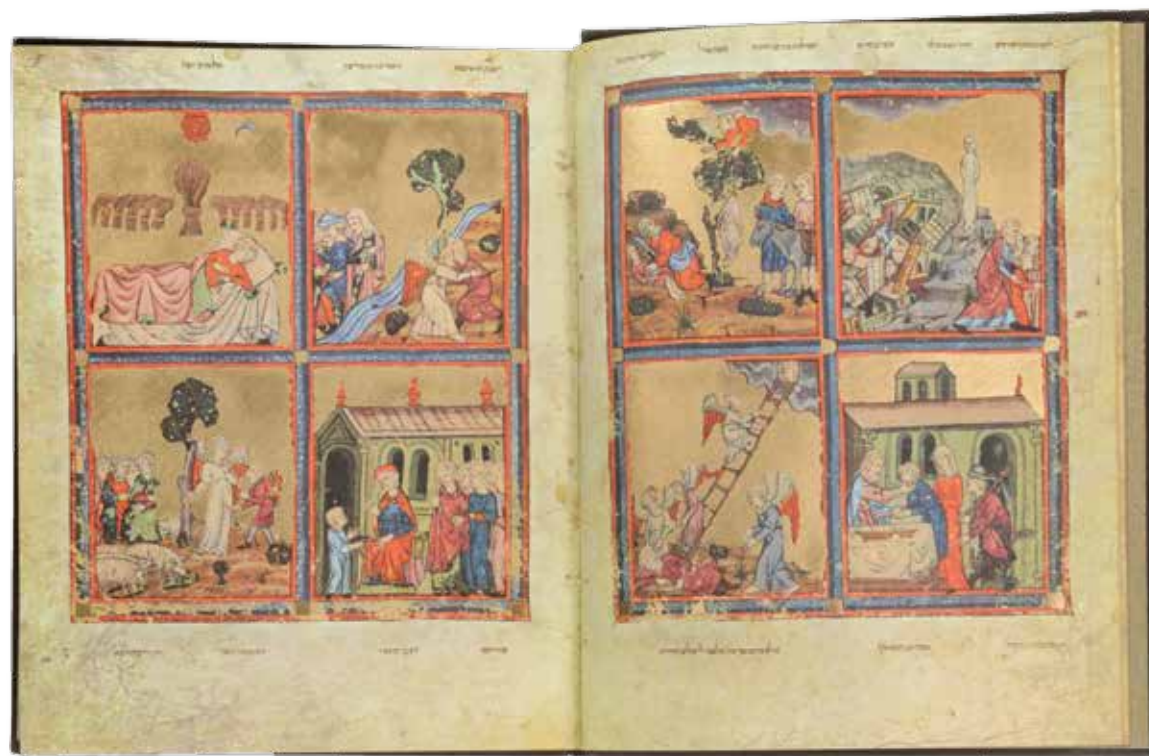
כתב-יד, Hagada De Pesah [הגדה של פסח], תרגום ופירוש בספרדית. [צפון אפריקה], תרצ"ד [1934].

כתב-יד, כתוב משמאל לימין. מספר פסקאות מן הנוסח העברי של ההגדה [כתיבה מרובעת ומנוקדת], עם תרגום והרחבה בספרדית [בכתיבה רהוטה]. בשער נכתב כי כתב"י הועתק מן ההגדה שהוציא שלמה בן חיון בטאנג'יר (בשנת תרע"ב 1912).

• מצורף עלון מודפס [2 דף]: Seder para las dos nichas de pesah [הוראות לליל הסדר בספרדית]. טנג'יר, 1963.

[27 דף] (ועוד דפים רבים ריקים), כתובים ברובם מצד האחד. 22.5 ס"מ. מצב בינוני. פגעי עש. סימני רטיבות וכתמים כהים. כריכה פגומה ומנותקת חלקית.

פתיחה: \$250

211

211. The Golden Haggadah - Exquisite Facsimile

Golden Haggadah. Elaborate facsimile published by The Eugrammia Press and the British Museum. London, 1970. Copy no. 453/520. Facsimile edition of the Golden Haggadah, an illuminated manuscript from the 14th century. Contains an illustrated title page and colorful illustrations on golden background.

With the addition of a commentary volume by Bezalel Narkis.

[101] leaves, 25.5 cm. Thick vellum-like paper. + commentary volume. Housed in a cardboard slipcase. Very good condition.

Opening price: \$1000

211. "הגדת הזהב" - פקסימיליה מפוארת

"הגדת הזהב". פקסימיליה מפוארת בהוצאת The Eugrammia Press והמוזיאון הבריטי. לונדון, 1970. עותק מס' 453 (מתוך 520 עותקים).

פקסימיליה מפוארת של "הגדת הזהב", כתב יד מאויר מן המאה ה-14. כוללת שער מאויר ואיורים צבעוניים על רקע מוזהב.

בתוספת ספר מבוא מאת בצלאל נרקיס.

[101] דף, 25.5 ס"מ. נייר עבה דמוי קלף. + ספר מבוא. נתונים בקופסת קרטון. מצב טוב מאד.

פתיחה: \$1000

213a

212. Manuscript, Passover Haggadah in Spanish - North Africa, 1934

Manuscript, Hagada De Pesah (Passover Haggadah), Spanish translation and commentary. [North Africa] 1934.

Manuscript, written from left to right. Several phrases of the Hebrew version of the Haggadah [square writing with vowels], with a Spanish translation and explication [in cursive handwriting]. Written on the title page that the manuscript was copied from the Haggadah published by Shlomo ben Hayun in Tangier (1912).

• Enclosed is a printed brochure [2 leaves]: Seder para las dos nichas de pesah [instructions for the Passover Seder in Spanish]. Tangier, 1963.

[27] leaves (many more empty leaves), most written on one side. 22.5 cm. Fair condition. Worm damages. Moisture marks and dark stains. Damaged and partially detached binding.

Opening price: \$250

213. שתי הגדות בכתב-יד - ארצות המזרח

שתי הגדות בכתב-יד.

• כתב-יד, הגדה של פסח. קטעים מההגדה, עם תרגום לערבית-יהודית. בסופו איורי פרחים וציפורים. [כתיבה מזרחית, ראשית המאה ה-20?]. [7] דף. לא שלם.

• כתב-יד, הגדה של פסח. עם תרגום לערבית-יהודית. [כתיבה מזרחית, המאה ה-19?]. [21] דף. חסר בתחילתו ובסופו.

2 כתב-יד, 15 ס"מ בקירוב. כרוכים בכריכות חדשות.

פתיחה: \$500

213b

213. Two Haggadah Manuscripts - Oriental Countries

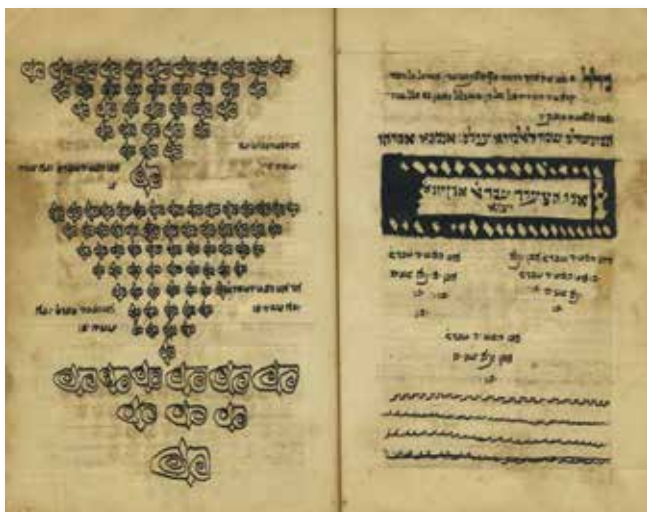
Two Haggadah manuscripts.

• Manuscript, Passover Haggadah. Sections of the Haggadah, with a Judeo-Arabic translation. Floral and bird illustrations at the end. [Oriental writing, beginning of the 20th century?]. [7] leaves. Incomplete.

• Manuscript, Passover Haggadah. With Judeo-Arabic translation. [Oriental writing, 19th century?]. [21] leaves. Missing parts at the manuscript's beginning and end.

2 manuscripts, approximately 15 cm. Newly bound.

Opening price: \$500

215

215. כתב-יד - הגדה של פסח, עם תרגום לערבית-יהודית - עיראק, המאה ה-19

כתב-יד, הגדה של פסח, עם תרגום לערבית-יהודית. [עיראק, המאה ה-19 בקירוב]. כתב-יד בפורמט קטן. כתיבה נאה. מקור עברי ותרגום לערבית פסקה אחר פסקה. בראש כתב-היד מספר דפים ריקים, הכתיבה מתחילה [במקור] באמצע דיני ליל הסדר, אך ההגדה עצמה שלמה.

בסוף כתב-היד קולופון מאויר ומעוטר, עם שם הכותב: "אני הצעיר עבדאללה אבן יונה", שחתם את שמו מספר פעמים.

[23] דף. 14 ס"מ. מצב טוב. כתמים. קרעים במספר דפים ובלאי. כריכת עור מקורית, עם שרידי אבזמים (פגומה ובלויה).

פתיחה: \$800

215. Manuscript - Passover Haggadah, with Translation to Judeo-Arabic - Iraq, 19th Century

Manuscript, Passover Haggadah, with Judeo-Arabic translation. [Iraq, c. 19th century]. Small format manuscript. Attractive writing. Hebrew source and Arabic translation passage per passage.

At the beginning of the manuscript are several empty leaves, the writing begins in the middle of the laws of Lel HaSeder but the Haggadah itself is complete.

At the end of the manuscript is an illustrated, adorned colophon, with the name of the writer, "Abdul[ah] ebn Yonah", who signed his name several times.

[23] leaves. 14 cm. Good condition. Stains. Wear and tears to several leaves. Contemporary leather binding, with clasp remnants (damaged and worn).

Opening price: \$800

214

214. הגדה של פסח - כתב יד מאויר - מרוקו

כתב-יד, הגדה של פסח. [כתיבה מערבית. מרוקו? המאה ה-20]. תיבות-פתיחה גדולות, צבעויות בצבעים שונים, ומעטרות בחלקן בעיטורים גיאומטריים צבעוניים. עשר המכות נכתבו באותיות מוגדלות ובתוך מסגרת שער מעוטרת.

בראש כתב-היד סימני הסדר ("קדש ורחץ") עם הסברים בערבית (לא שלם). [16] דף. ההגדה חסרה בסופה (באמצע ההלל). 18 ס"מ. מצב טוב-בינוני. כתמים, קרעים ובלאי. שרבוטים ורישומי בעלות. כריכה חדשה.

פתיחה: \$350

214. Passover Haggadah - Illustrated Manuscript - Morocco

Manuscript, Passover Haggadah. [Western writing. Morocco? 20th century].

Large opening letters, various colors, some decorated with colorful geometric adornments. The ten plagues are written in enlarged letters within an ornamented frame.

The Seder Simanim (Kadesh U'Rechatz) with Arabic explanations (incomplete) appear at the beginning of the manuscript.

[16] leaves. The Haggadah is lacking at the end (in the middle of Hallel). 18 cm. Good-fair condition. Stains, wear and tears. Scribbles and ownership inscriptions. New binding.

Opening price: \$350

217

ביאורים וכללים בעניין הלוח העברי, עם לוחות שונים, מאת רבי דוד מילדולה.

[4], קיב, ריג-רעז; קמב דף. מצב טוב. כתמים. חיתוך שוליים מוזהב. כריכה מקורית, עם הטבעות מוזהבות. פגמים בכריכה.

פתיחה: \$1000

216

217. סידור תפלת ישרים - כמנהג הספרדים - אמשטרדם, 1740

סידור תפלת ישרים, כמנהג הספרדים, "בתפילות האר"י מסודרים... מהגאון המקובל האלקי כמוהרמ"ז [רבי משה זכות] זצוק"ל". אמשטרדם, [ת"ק 1740].

סידור על פי מנהג האר"י, בעריכת רבי דוד ב"ר רפאל מילדולה. תפילות לכל ימות השנה, שבתות ומועדים, שלש-רגלים וימים נוראים. פרשיות, חמש מגלות, פרקי אבות, סדר תעניות. פיוטים, שירים ובקשות. עם דינים, מנהגים ופירושים. בחלקו האחרון

216. סדור תקון שלמה - אמשטרדם, תקנ"ד - "דורון דרשה", כריכה והקדשה

תקון שלמה, סדר תקוני שבת - סידור תפילות לשבתות השנה, עם "סדר תקוני שבת" מהאר"י ז"ל, בעריכת רבי שלמה זלמן לונדן. אמשטרדם, [תקנ"ד 1794]. דפוס האלמנה והיתומים פרופס. טופס שניתן במתנה כ"דורון דרשה". בדף שלפני השער נכרך דף הקדשה לחתן "זעליג קיסר", בשנת "מט [מזל טוב] חתן כלה לפ"ק [=תר"ב 1842]. עם כריכה נאה, מחופה בברד קטיפה (מהוזהב), ועליו רקמת "שפנייר" בולטת, עם כיתוב שם הבעלים "זעליג בן מ"ה מנים [?] קיור ז"ל". אבומי מתכת ושרדרת עור. חיתוך שוליים מוזהב, סימניית בד.

[2], קלב; לח דף. 16.5 ס"מ. מצב טוב-בינוני. כתמים ובלאי. אבומים המתכת שלמים. הכריכה בלוייה ופגומה במספר מקומות.

פתיחה: \$300

216. Siddur Tikun Shlomo - Amsterdam, 1794 - Doron Drasha (Bar-Mitzvah Present), Attractive Binding and Dedication

Tikun Shlomo, Seder Tikunei Shabbat – a siddur of Shabbat prayers with Seder Tikunei Shabbat by the Arizal, edited by Rabbi Shlomo Zalman London. Amsterdam, [1794]. Printed by the Props widow and orphans.

Copy given as a bar-mitzvah present. A leaf with a dedication written for the bar-mitzvah boy Zelig Keisar in 1842 appears on the flyleaf before the title page. Attractive binding, covered with velvet fabric (faded), prominent "Shpanier" embroidery with the inscription of the owner's name "Zelig ben M.H. Manim Keisar". Metal clasps and leather binding. Gilt edges, fabric bookmark.

[2], 132; 38 leaves. 16.5 cm. Good-fair condition. Stains and wear. Whole metal clasps. The binding is worn and damaged in several places.

Opening price: \$300

219

219. סדר ליום כפור - אמשטרדם, 1771 - כריכות נאות

סדר ליום כפור, כמנהג ק"ק הספרדים. אמשטרדם, [תקל"א 1771]. המחזור מחולק לארבעה חלקים (ערב וליל יום כפור; שחרית; מוסף; מנחה ונעילה). כל חלק נכרך בכריכה נאה, עור בצבע אדום והטבעה מוזהבת.

[2], קכח, קכו-קעא דף. מחולק לארבעה כרכים. 17 ס"מ. מצב טוב, פגמים קלים בכריכות.

פתיחה: \$300

219. Seder Le'Yom Kippur - Amsterdam, 1771 - Finely Designed Covers

Seder Le'Yom Kippur, according to the Sephardi tradition. Amsterdam, [1771].

The Machzor is divided into four parts (Erev Yom Kippur and the evening prayer; Shacharit; Mussaf; Mincha and Ne'ila). Each part is finely bound, red leather with gilt embossments.

[2], 128, 127-171 leaves. Divided into four volumes. 17 cm. Good condition, minor damages caused to the covers.

Opening price: \$300

218. סדר תפלות - ונציה, 1777 - סידור מיניאטורי, עותק נאה בכריכה מקורית

סדר תפלות, כפי מנהג קהל קדוש אשכנזים. ונציה, תקל"ז [1777]. דפוס בראגדין.

כולל תפילות הקבע לכל השנה, זמירות למוצאי שבת ופרקי אבות.

סידור מיניאטורי. עותק מרשים במצב טוב, עם כריכת עור מקורית נאה, הטבעות מוזהבות, ואבזם כסף לסגירה.

רכד דף. 8.5 ס"מ. מצב טוב. דפים שלמים. כתמים, סימן עש בפנים הכריכה הקדמית. חיתוך שוליים מוזהב. כריכה מקורית, קרע בשדרה.

פתיחה: \$1500

218. Order of Prayers - Venice, 1777 - Miniature Prayer Book, Fine Copy in Original Binding

Order of prayers, according to custom of Holy Ashkenazi Congregation. Venice, 1777. Printed by Bragadin.

Includes prayers for all year round, songs traditionally sung on Motzaei Shabbat, and Pirkei Avot.

Miniature prayer book. Impressive copy in good condition, with fine original leather binding, gold impressions, and silver clasp.

224 leaves. 8.5 cm. Good condition. Complete leaves. Stains, worm mark on front inner binding. Gilt edges. Original binding. Tear on spine.

Opening price: \$1500

218

217. Siddur Tefillat Yescharim - Sephardi Tradition - Amsterdam, 1740

Siddur Tefillat Yescharim, according to Sephardi tradition, "Tefillot of the Ari arranged... by the Kabbalist Rabbi Moshe Zakut". Amsterdam [1740].

Siddur according to the Ari's custom, arranged by Rabbi David ben Rabbi Raphael Meldola. Prayers for all days of the year, Shabbat and festivals, Rosh Hashanah and Yom Kippur, Parshiot, the five Megillot, Pirkei Avot, prayers for fast days. Piyutim, poems and Bakashot. Contains laws, customs and commentaries. The last part has explanations and rules regarding the Hebrew calendar by Rabbi David Meldola.

[4], 112, 213-277; 142 leaves. Good condition. Stains. Gilt edges. Original cover, with gilt embossments. Damages on the cover.

Opening price: \$1000

221

221. Machzor - Luneville, 1797 - Complete Set

Machzor according to the Ashkenaz and Polish tradition, with commentaries and Jewish laws. Luneville, 1797. Approbation of the Chief Rabbis of Metz and of Nancy (France).

Volume One: Prayers for Rosh Hashana (and for the Days of Awe). Volume Two; Prayers for Yom Kippur. Volume Three: Prayers for Pesach. Volume Four: Prayers for Shavuot. Volume Five: Prayers for Succot. The laws and Kavanat HaPeitan (commentary) are printed in Yiddish, in Tzena U'Rena letters.

[2], 30, 96 leaves; [2], 30, 181, [1] leaves; [2], 30, 126 leaves; Shavuot. [2], 30, 79 leaves; [2], 30, 66, 66-109 leaves. Five volumes: 25 cm. Overall good-fair condition. High-quality paper with margins. Stains and wear. The Pesach machzor has restored damages, with damage to text on title page and to the first 20 leaves. Ancient ownership signatures. Contemporary leather bindings with gilt adornments on the spine, damaged with lacking tears to spines. The 30 additional siddur leaves, found at the beginning of these volumes, were not recorded in the copies of the machzorim for Shavuot and for Succot

220

220. מחזור - לינוויל, תקנ"ז - סט שלם

מחזור כמנהג אשכנז ופולין, עם פירושים ודינים. לינוויל (Luneville), [תקנ"ז 1797]. הסכמות הרבנים הראשיים במיץ ובנאנסי (צרפת).

כרך ראשון: תפלות לראש השנה (ולמים הנוראים). כרך שני: תפלות ליום הכפורים. כרך שלישי: תפלות לפסח. כרך רביעי: תפלות לשבועות. כרך חמישי: תפילות לסוכות. הדינים ו"כוונות הפייטן" נדפסו בידיש, באותיות צאינה וראינה. [2], ל, צו דף; [2], ל, קפא, [1] דף; [2], ל, קכו דף; שבועות. [2], ל, עט דף; [2], ל, סו, סו-קט דף. חמשה כרכים: 25 ס"מ. מצב כללי טוב-בינוני. נייר איכותי עם שוליים. כתמים ובלאי. בכרך של פסח פגמים משוקמים, עם חסרון טקסט בשער ובעשרים הדפים הראשונים. חתימות בעלות עתיקות. כריכות עור מקוריות עם עיטורים מוזהבים בשררה, פגומות עם קרעים חסרים בשדרות. בעותקים שנרשמו במפעל הביבליוגרפיה של המחזוריים לשבועות ולסוכות, לא נרשמו ל' דף נוספים, של סידור התפילה, הנמצאים בתחילת הכרכים שלפנינו.

פתיחה: \$300

listed in the Bibliography Institute.

Opening price: \$300

220. סידור לכל השנה - קרלסרוה, תקס"ה

סדר תפלה, "כמנהג האשכנזים ופולין - מראשית השנה עד אחרית השנה"; ספר תהלים, עם פירוש רבי משה דעסוי [מנדלסון]. קארלסרוה, תקס"ה [1805]. עם הסכמות רבי ידידיה טיאה ווייל ורבי משה טוביה מזונטהיים.

שני שערים, הראשון מאויר. שער נפרד לספר תהלים. סידור כמנהג אשכנז המזרחי (מנהג פולין), עם פירושו והוספותיו של רבי יחיאל מיכל אפשטיין [מחבר קיצור של"ה], ועם תפילות ודינים רבים עם תרגום לידיש [באותיות צו"ר]. ספר תהלים כולל מעמדות ותחינות בידיש.

[8], קצב, קסו דף. [2] דף של ההסכמות וההקדמה, נכרכו פעמיים בטופס זה. 24 ס"מ. מצב טוב, כתמים ובלאי. נקבי עש. מספר דפים מנותקים או רופפים. כריכת עור מקורית, עם קרעים ופגמים.

פתיחה: \$250

220. Year-Round Siddur - Karlsruhe, 1805

Seder Tefillah, "Ashkenazic and Polish tradition - from the beginning to the end of the year"; Tehillim, with the commentary of Rabbi Moshe Dessau [Mendelsohn]. Karlsruhe, 1805. With approbations of Rabbi Yedidiah Tiya Weil and Rabbi Moshe Tuvia of Sontheim.

Two title pages, first title page with illustrations. Separate title page for Tehillim.

Siddur according to East Ashkenazi tradition (Poland), with commentary and additions by Rabbi Yechiel Michel Epstein [author of Kitzur Shla], including many prayers and laws translated into Yiddish [Tzena U'Rena letters]. The Tehillim also contains Ma'amadot and Techinot (pleas) in Yiddish. [8], 192, 166 leaves. ([2] leaves of approbations and the introduction were bound twice in this copy). 24 cm. Good condition, stains and wear. Worm holes. Several detached and loose leaves. Original leather binding, with tears and damages.

Opening price: \$250

222. אוסף ספרי ברית מילה

אוסף ספרים בענייני ברית מילה, עם תפילות ופיוטים.

- ספר סוד ה', עם שרביט הזהב, מאת רבי דוד לידא [אב"ד אמשטרדם]. מנטובה, [תק"ג 1743]. (חסר דף אחרון). • ספר ברית יצחק, ליוורנו, [תקנ"ו 1796]. עם "פזמונים למילה" מאת רבי משה זכות, ועוד. • ספר ברית יצחק, לליל שמיני קודם המילה, עם ספר תורת אדם וסדר תקון המוהל. (בברכת המזון נוספו ברכות לראשי הקהילה הספרדית באמשטרדם ומוסדותיה). אמשטרדם, [תר"ד 1844]. כרוך עם: עם ספר חנוכה הבית. אמשטרדם, [תר"ד 1844].
- ספר ברית יצחק, אמשטרדם, שנת ה'ברית [תר"ב 1852]. • ספר סוד ה', עם שרביט הזהב, ועם ספר ברית ה', רבי דוד דלידא. וינה, תרל"ב [1872]. (ספר ברית ה' הוא ביידיש). • ספר ח"ם לביי (ראשי תיבות: חינוך, מילה, לבני ישראל) - סדר חנוכה הבית וברית מילה, נסדר ע"י הרב חיד"א. ליוורנו, תרס"ח [1908]. (דפים נח-סג קרועים וחסרים בחלקם הגדול). • ספר ברית ציון, חלק א': קול ששון - על ברית מילה, וחלק ב': חנוך לער - "אם להכניס את הבן לחדר או לגימנאזיע?", מאת רבי בן ציון אלפס. ווילנא, תרפ"ה 1925. יידיש. פורטרט המחבר בראש הספר.

7 ספרים. גודל ומצב משתנים. רישומי בעלות וחתומות. כריכות מקוריות (למעט בספר אחד).

פתיחה: \$600

222. Collection of Brit Milah Books

Collection of books on the subject of Brit Milah, with prayers and Piyutim.

For a complete list, please see the Hebrew description. 7 books. Varied size and condition. Ownership inscriptions and signatures. Original covers (with the exception of one book).

Opening price: \$600

223

223. Books of Prayer and Piyutim - Livorno Printings

Books of prayer and Piyutim printed in Livorno.

For a complete list, please see the Hebrew description. 5 books. Varied size and condition.

Opening price: \$300

222

223. ספרי תפילות ופיוטים - דפוסי ליוורנו

ספרי תפילות ופיוטים מדפוסי ליוורנו.

- ספר **חמד אלהים**, תפילות ותיקונים לחג הסוכות, עם כוונת ע"פ קבלה. עם סדר הקפות לשמחת תורה. ליוורנו, [תר"א 1841].
- **ש"ר תקון שבת**, תפילות, הנהגות, פיוטים ובקשות לשבת, כמנהג הספרדים עפ"י הקבלה. ליוורנו, [תרס"ז 1856]. תפילה בכת"י בדפי הכריכה האחוריים: "קודם שיטול ידיו יאמר נוסח זה...".
- סידור **בית עובד**, תפילות ובקשות, דינים והנהגות, לימות החול, כמנהג הספרדים. ליוורנו, [תרכ"ב 1862].
- ספר **נחלת אבות ותקון יצחק**, תפילות, בקשות ופיוטים, עם מוסר ודינים, מאת רבי יצחק קוריאט. ליוורנו, [תרנ"ט 1899].
- ספר **מנחת ערב**, תפילת מנחה וערבית, עם החיבור "מנחת ערב", מאת רבי יוסף כנאפו. ליוורנו, [תרנ"ו 1896].

5 ספרים. גודל ומצב משתנים.

פתיחה: \$300

**224. Sha'ar Bet Rabbim - Venice, 1711-1715
- Elaborate Machzor, Two Volumes - Many
Glosses**

Sha'ar Bat Rabbim, Machzor with the Hadrat Kodesh commentary, according to the tradition of the Ashkenazi community. Venice, [1711-1715]. Elaborate copy with wide margins. Two of the four volumes.

The machzor was printed through the efforts of the Italian communities (specified on the title page and the colophon), who promised in advance to purchase printed copies. The machzor was printed and sold in separate pamphlets: "Every time you bring them one leaf of the machzor...they will give you four 'pshutim' in return..." (Leaf 3/1). These are two volumes which contain the first part of Part 1 [composed of prayers for weekdays, Shabbat and Rosh Chodesh, Selichot and Yotzrot, Passover prayers] and the second part of Part 2 [composed of prayers and Piyutim for Yom Kippur, Succot, Hoshana Rabba and Simchat Torah]. On Leaf 362/1: "A nice new entreaty for times of plague, G-d forbid".

At the beginning of the first volume is a title page illustrated with an elaborate copper etching. At the beginning of the second volume is an empty decorative framed title page on which is written [by hand in square writing with vowels]: "Prayer for the Shatz [Sheliach Tzibbur] on the Days of Awe". Owners' signatures and stamps.

In the second volume are hundreds of corrections and glosses in Italian writing. Many glosses are long and full of content (commentaries on Piyutim, Gematriot and Remazim). The writer notes in several places his community's custom. In two places his rabbi is mentioned: "Rabbi Gefen said..." [Rabbi Gavriel Fontrimoli Av Bet Din of Turin].

At the end of the second volume are two handwritten

224

pages (square writing with vowels): "In the city of Chieri...they say this Selicha..."

Volume 1 [Part 1]: 228 leaves. Volume 2 [Part 2]: 194-372, 377-384 leaves. 38 cm. Wide margins, high-quality and whole leaves. Minor wear on several pages. Stains and moisture traces. Ancient leather bindings, damaged.

Opening price: \$1200

**224. שער בת רבים - ונציה, תע"א-תע"ה - מחזור
מפואר, שני כרכים - הגהות רבות**

שער בת רבים, מחזור עם פירוש הדרת קודש, כמנהג קהל קדוש אשכנזים. ונציה, [תע"א-תע"ה 1711-1715].

טופס מפואר עם שוליים רחבים. שני כרכים מתוך ארבעה. המחזור נדפס בהשתדלות קהילות איטליה (המפורטות בשער ובקולופון), שהתחייבו מראש לקנות טפסים מודפסים. המחזור נדפס ונמכר קונטרסים-קונטרסים: "בכל פעם שתביאו אליהם דף אחד מהמחזור... יתנו לכם ארבעה פשוטים..." (דף ג/1). לפנינו שני כרכים הכוללים את חלקו הראשון של חלק א' [המכיל את תפילות ימות החול, שבתות וראשי חודשים, סליחות ויוצרות, תפילות לחג הפסח] וחלקו השני של חלק ב' [המכיל תפילות ופיוטים ליום כפורים, חג הסוכות, הושענא רבא ושמונת תורה].

ברך שסג/1: "בקשה חדשה יפה לזמן המגפה ח"ו". בראש הכרך הראשון שער מאויר בתחריט נחושת מפואר. בראש הכרך השני מסגרת שער מקושטת ריקה, בתוכה נכתבה בכתב-יד [כתב מרובע ומנוקד] "תפלה לש"צ [לשליח ציבור] בימים הנוראים". חתימות וחתימות בעלים [לה"י למקנה מידי אל"ף זעירא; "Emanuel Achia? Kis"; E.P.]; ועוד].

בכרך השני מאות תיקונים והגהות בכתביה איטלקית. רבות מן ההגהות ארוכות ובעלות תוכן (פירושים על הפיוטים, גימטריאות ורמזים). הכותב מציין בכמה מקומות למנהג שבקהילתו. בשני מקומות מזכיר את רבו: "אמר מ"ו הר"ר גפ"ן..." [רבי גבריאל פונטרימולי אב"ד טורינו].

בסוף הכרך השני שני עמודים בכתב-יד (כתיבה מרובעת ומנוקדת): "בעיר קיירי במקום אליך האל וכו' אומרים הסליחה הזאת..."

כרך א' [חלק ראשון]: רכח דף. כרך ב' [חלק שני]: קצד-שעב, שעו-שפד דף. 38 ס"מ. שוליים רחבים, דפים איכותיים ושלמים. בלאי קל במספר עמודים. כתמים ועקבות רטיבות. כריכות עור עתיקות, פגומות.

פתיחה: \$1200

226

226. Three Prayer Pamphlets - Italy

Three prayer pamphlets printed in Venice.

- **Tzidduk HaDin U'Bakashot**, according to the Jewish tradition, "With pleas written by Rabbi Isserlan to say on Erev Rosh Hashana and on Erev Yom Kippur at the gravesites of tzaddikim". Venice, 1661. 12 leaves.
- **Dikduka Shel Nefesh**, Vidui (confession) for a person on his deathbed and other prayers, "Chevrat Bikur Cholim in the Sephardi Talmud Torah community". Venice [1685]. 16 leaves.
- **Iyun Tefillah**, prayers. Rabbi Chaim Roshpitz. [Venice? C. 1760]. [8] leaves.

3 pamphlets, approximately 15 cm. Overall good condition. One pamphlet includes the original cardboard cover. The others have new bindings.

Opening price: \$400

225. Machzor According to Italian Tradition - Two Volumes - Venice, 1772 - Original Covers

Machzor for the entire year, according to the traditions of the Italian community. Two parts in two volumes. Venice 1772.

First volume: Prayers for every day, Shabbat, Rosh Chodesh, fast days, Chanuka, Purim, Pesach and Shavuot, with the Passover Haggadah and Birkat HaMazon, Pirkei Avot, Yotzrot, Azharot, Kinot and Piyutim. Second volume: Selichot, prayers for Rosh HaShanna, Yom Kippur, Succot and Simchat Torah. Various prayers. In both volumes some instructions, laws and customs are integrated ("here in Venice the groom blesses immediately..."). On Leaf 300.b: "Songs for Simchat Torah written by the Kabbalist Rabbi Yosef Fiammetta".

Original red leather covers, with gilded embossed decorations. On the front covers, situated inside some rectangular frames, are the names of the owners (husband and wife): "**Raffaello e Lea Pegna**". On the front and back covers of the second volume are some handwritten inscriptions (Seder 13 Selichot recited at the prayer of the morning of Yom Kippur, "B'Yeshiva shel Ma'ala...", as well as some family inscriptions in Italian).

Volume 1: 224 [should be 284] leaves. Volume 2: 322 leaves. 16 cm. Good condition. The title page of Volume 2 is detached. Stains. Original leather covers, with minor damages.

Opening price: \$300

226. שלושה קונטרסי תפילה - איטליה

שלושה קונטרסי תפילה מדפוס ונציה.

- **צדוק הדין ובקשות**, כמנהג היהודים, "עם תחינות שחבר הגאון מהר"ר איסרלן לומר בערב ר"ה ובערב יום הכפורים על קברות הצדיקים". ונציה, תכ"א 1661. יב דף. • **דקדוקה של נפש**, וידוי לשכיב מרע ותפלות נוספות, "חברת בקור חולים שב"ק תלמוד תורה ספרדים". ונציה, [תמ"ה 1685]. יו דף. - הגהות בכתיבה מורחית-איטלקית עתיקה. • **עיון תפלה**, תפילות. רבי חיים ראשפיץ. [ונציה? תק"ר 1760 בערך]. [8] דף.

3 קונטרסים, 15 ס"מ בקירוב. מצב כללי טוב. האחד עם כריכת קרטון מקורית, האחרים עם כריכות חדשות.

פתיחה: \$400

225

225. מחזור כמנהג איטליאני - שני כרכים - ונציה, 1772 - כריכות מקוריות

מחזור של כל השנה, כמנהג ק"ק איטאליאני. שני חלקים בשני כרכים. ונציה, שנת תקכ"ל ברצון [תקל"ב 1772]. כרך ראשון: תפילות לחול, שבת, ראש חודש, תעניות, חנוכה, פורים, פסח ושבעות, עם הגדה וברכת המזון, פרקי אבות, יוצרות, אזהרות, קינות ופיוטים. כרך שני: סליחות, תפילות לראש השנה, יום כפורים, חג הסוכות ושמחת תורה. תפילות שונות. בשני הכרכים משולבים הוראות, דינים ומנהגים ("פה ויניציאה החתן מברך מיד..."). בדף ש, ב: "פזמונים לשמחת תורה אשר חבר המקובל אלהי הרב הכולל כמוהר"ר יוסף פיאמיטא ז"ל".

כריכות מקוריות מעור אדום, עם הטבעת עיטורים מוזהבים. בקדמת הכריכות מסגרת מלבנית ובה שמות בעלי המחזור (בעל ואשה): "**Raffaello e Lea Pegna**" (רפאלו ולאה פגנה).

בדפי הכריכה הקדמיים והאחוריים של הכרך השני, רישומים בכתי"י (סדר י"ג סליחות שאומרים בשחרית של כפור, "בישיבה של מעלה...", ורישומים משפחתיים באיטלקית).

כרך א: רכז [ציל: רפד] דף. כרך ב: שכב דף. 16 ס"מ. מצב טוב. דף השער של הכרך השני מנותק. כתמים. כריכות עור מקוריות, עם פגמים קלים.

פתיחה: \$300

228

228. Seder Tefillat Cholim - Venice, 1701

Seder Tefillat Cholim, "Written with very high order and care following the request of the mitzvot-pursuing Holy Society of Savino" [Rovigo community]. Venice [1710].

At the end of the book are three pages in Sephardi handwriting. On one page is a prayer to be recited when taking out the Torah scroll from the ark on Rosh Hashana and Yom Kippur. On the second page is an inscription: "Sunday the 2nd of Nissan 1744, I went to the house of the Maharish... and he began reciting, Master of the World, I hereby beseech your forgiveness..."

9, [1] leaves + a handwritten leaf, bound. 15.5 cm. Good-fair condition. Many stains. New binding.

Opening price: \$300

227

227. Lil Shimurim - Mantova, 1737

Lil Shimurim, "Large, neat correct version from the members of our society" – Livyat Chen society. Mantova, [1737].

The Livyat Chen society in Mantova planned to arrange a "Lil Shimurim" ("white night") in the homes of newborn boys on the night before their circumcision as written in the introduction. Printed in the book is the Tikun, which is recited throughout the night [sections of the Torah, Mishnah, Midrashim and Zohar on the topic of Brit Milah. Similar to the Tikunim of Brit Yitzchak, Divrei HaBrit and Shomer HaBrit].

Original cover, a paper label is pasted on the back [slightly torn], with handwritten inscription [Livyat Chen Bikur Cholim societies].

18 leaves. 15 cm. Good-fair condition. Stains, tears on several leaves. Damages on the cover.

Bibliographically unknown.

Opening price: \$300

227. Lil Shimurim - Mantova, 1737

ספר ליל שמורים, "תקון גדול מסודר ומתוקן מבני חברתנו" - חברת "לויית חן". מנטובה, [תצ"ז 1737].

חברת "לויית חן" במנטובה התארגנה לערוך ליל שימורים בבתי תינוקות שנולדו, בלילה הקודם לברית המילה, כפי שנכתב בהקדמה. בספר נדפס סדר ה"תיקון" שנאמר בלילה זה [קטעי מקרא, משנה, מדרשים וזוהר בנושא ברית המילה. כדוגמת התיקונים "ברית יצחק", "דברי הברית" ו"שומר הברית"].

כריכה מקורית, בגובה מודבקת תווית נייר [קרועה מעט], עם כיתוב בכת"י "חברות לויית חן ביקור חולים".

יח דף. 15 ס"מ. מצב טוב-בינוני. כתמים, קרעים במספר דפים. פגמים בכריכה.

לא ידוע ביבליוגרפיה.

פתיחה: \$300

227. Lil Shimurim - Mantova, 1737

Lil Shimurim, "Large, neat correct version from the members of our society" – Livyat Chen society. Mantova, [1737].

The Livyat Chen society in Mantova planned to arrange a "Lil Shimurim" ("white night") in the homes of newborn boys on the night before their circumcision as written in the introduction. Printed in the book is the Tikun, which is recited throughout the night [sections of the Torah, Mishnah, Midrashim and Zohar on the topic of Brit Milah. Similar to the Tikunim of Brit Yitzchak, Divrei HaBrit and Shomer HaBrit].

Original cover, a paper label is pasted on the back [slightly torn], with handwritten inscription [Livyat Chen Bikur Cholim societies].

18 leaves. 15 cm. Good-fair condition. Stains, tears on several leaves. Damages on the cover.

Bibliographically unknown.

Opening price: \$300

230

המחבר רבי שמואל חי הלוי מויא, שימש כסופר הקהלה בונציה בשנים ת"ק-תקמ"ד, והיה מנכבדי חכמי העיר וראשי הקהל. חתום בהסכמות רבות על ספרים, מחכמי ונציה באותן השנים [בין השנים תצ"ז-תקכ"ב]. הוא חתום גם בהסכמת ה"ועד הקטן" של חכמי ונציה להדפסת ספר "אור החיים" הקדוש, במהדורתו הראשונה, שנדפסה ע"י המחבר, ונציה שנת תק"ב].

דף כ-27.5 ס"מ. נייר איכותי, מצב טוב-בינוני, הדבקת נייר עתיקה סביב מסגרת השער. בלאי וקרעים קלים. כתמים.

פתיחה: \$500

229

230. דף שער לספר "מצדות בחורשה" - חיבור לא-ידוע מאת רבי שמואל חי לוי מויא - ונציה, תצ"ג

דף שער לספר "מצדות בחורשה", חיבור לא-ידוע מאת רבי שמואל חי בן ה"ר הרופא המובהק יהודה הלוי מויא". ונציה, תצ"ג (1733).

מסגרת מאוירת בתחריט נחושת, עיטורים בסגנון הרוקוקו מן המאה ה-18, במרכזה נכתב נוסח השער בכתב-יד (כתיבה איטלקית).

לפי הכתוב בשער, נחלק החיבור ל-377 ענפים כמנין שם המחבר "שמואל", ורוב הספר הוא פרי מחשבותיו, וחלקו כתבים מדורו "מהר"ם דודי צוק"ל". ונוסף בו גם כן קורות הזמן ותולדות הקק"י [קהל קודש ישראלים] בונציה.

229. "כתובה" לחג השבועות - קורפו, 1886

"כתובה לחג השבועות לשני ימים", תפילות ופיוטים לשני ימי חג השבועות, כולל עשרת הדברות ו"כתובה" [מאת רבי ישראל נאג'אר]. קורפו, [תרמ"ו] 1886. דפוס יוסף נחמולי.

בשולי השער פרט שנה נוסף: שנת יר'או צ'דיקים וי'שי'מחו [תרנ"ו].

לט עמ' + שער מעטפת מודפס על נייר צהוב. 17 ס"מ. מצב בינוני-טוב. כתמים, קרעים בחלק מהדפים [רובם משוקמים באופן מקצועי]. כריכה חדשה.

באי קורפו נדפסו ספרים בודדים בעברית, כולם במהלך המאה ה-19, בדפוסו של יוסף נחמולי.

פתיחה: \$300

229. Ketubah for the Festival of Shavuot - Corfu, 1886

"Ketubah for the two days of the Festival of Shavuot", prayers and Piyutim for the two days of Shavuot, including the Ten Commandments and "the Ketuba" [by Rabbi Yisrael Najara]. Corfu, 1886. Printed by Yosef Nachmoli.

A colophon with another date appears on the title page's margin: 1806.

39 page + cover title page printed on yellow paper. 17 cm. Fair-good condition. Stains, tears on some of the leaves [most are professionally restored]. New binding.

Few Hebrew books were printed in Corfu, all during the 19th century, printed by Yosef Nachmoli.

Opening price: \$300

231. Vellum Manuscript Leaf - Haftarah of Public Fast Days with the Blessings - Europe, 19th Century

Handwritten leaf on vellum, Haftarah of public fast days (Dirshu Hashem Be'Himatzo), with the Haftarah blessings. [Italy or Western Europe, c. 19th century].

Large leaf, written on one side. Square writing with vowels. With Te'amim in the words of the Haftarah. Vellum leaf, 27X37 cm. Good-fair condition. Stains and wear. With the original cardboard cover, worn.

Opening price: \$300

232. כתב-יד, פנקס קהילת לוגו, איטליה - 1764-1825
- שד"רים מארץ ישראל

כתב-יד, פנקס קהילת לוגו (Lugo) באיטליה, בין השנים 1764-1825 [תקכ"ד-תקפ"ה]. כרך עבה, רובו בשפה האיטלקית, עם שמות אנשים וקטעים בעברית. בין היתר נמצא בו תיעוד מעניין על שד"רי ארץ ישראל שהגיעו לקהילה.

בדפים האחרונים של הכרך, כותרות ורשימות תרומות ל"קופות ארץ ישראל", "קופת חברון", "עניי ירושלים", "צפת" ו"טבריא". באחד הדפים מזכירים: "שלוחי ירושלים כמהר"ר יום טוב אלגאזי וכמה"ר יעקב לבין חזן גר"ו" [הגאון המקובל רבי יום טוב (המהרי"ט) אלגאזי, מגדולי חכמי ירושלים וידידו של החיד"א. יצא כשליח ירושלים לארצות אירופה, יחד עם חברו רבי יעקב חזן, אף הוא מחכמי ירושלים. השנים סבבו בערי איטליה בשנים תקל"ב-תקל"ג. ראה חומר מצורף].

בדפים [135-136] קטע באיטלקית המסתיים: "דברי נאמן בברית אהבתו, הצעיר רפאל ישעיה אזולאי ס"ט" [בנו של החיד"א, רבה של אנקונה, נפטר בשנת תקפ"ו], ואחריו העתקה ארוכה [בעברית] של אגרת שליחות מצפת משנת תקפ"א [ראה חומר מצורף].

כתב היד לא נחקר די הצורך.

כ-180 דף כתובים (ודפים ריקים נוספים). 27.5 ס"מ. מצב טוב. כתמים. כריכת מקורית עם שדרת קלף, פגומה ובלויה.

פתיחה: \$1500

231

231. דף קלף בכת"י - הפטרת תענית ציבור עם ברכות ההפטרה - אירופה, המאה ה-19

דף בכת"י על קלף, הפטרת תענית ציבור ("דרשו ה' בהמצאו"), עם ברכות ההפטרה. [איטליה או מערב אירופה, המאה ה-19 בקירוב].

דף גדול, כתוב מצדו האחד. כתיבה מרובעת ומנוקדת. עם טעמים בנוסח ההפטרה.

דף קלף, 37X27 ס"מ. מצב טוב-בינוני. כתמים ובלאי. נתון בכריכת קרטון מקורית, בלוייה.

פתיחה: \$300

230. Title page of the Book Metzadot BaChursha - Unknown Composition by Rabbi Shmuel Chai Levi Moya - Venice, 1733

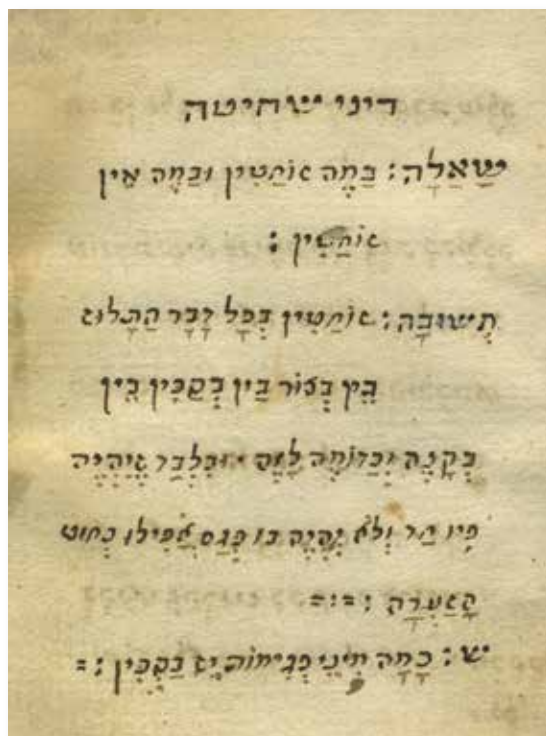
Title page of the book Metzadot BaChursha, unknown composition by Rabbi "Shmuel Chai ben Rabbi Doctor Yehuda HaLevi Moya". Venice, 1733.

Frame illustrated with copper etching, Rococo-style adornments from the 18th century encompassing the handwritten wording of the title page (Italian writing).

According to the inscription on the title page, the composition was divided into 377 branches corresponding to the numerology (Gematria) of the author's name Shmuel. Most of the book contains his own work, and parts are his uncle's writing - "Maharam my uncle". Supplemented to the book is a recounting of the history of the Venice community. The author, Rabbi Shmuel Chai HaLevi Moya, served as the scribe of the Venice community from 1740-1784 and was one of its foremost scholars and community leaders. He signed approbations for many books written by Venice Torah scholars in his times [from 1737-1762. He signed also the approbation of Vaad HaKatan of Venice scholars for the printing of the first edition of Or HaChaim, printed by its author, Venice 1742].

Leaf 27.5 cm. High-quality paper, good-fair condition, ancient paper mounting around the frame of the title page. Wear and minor tears. Spotting.

Opening price: \$500

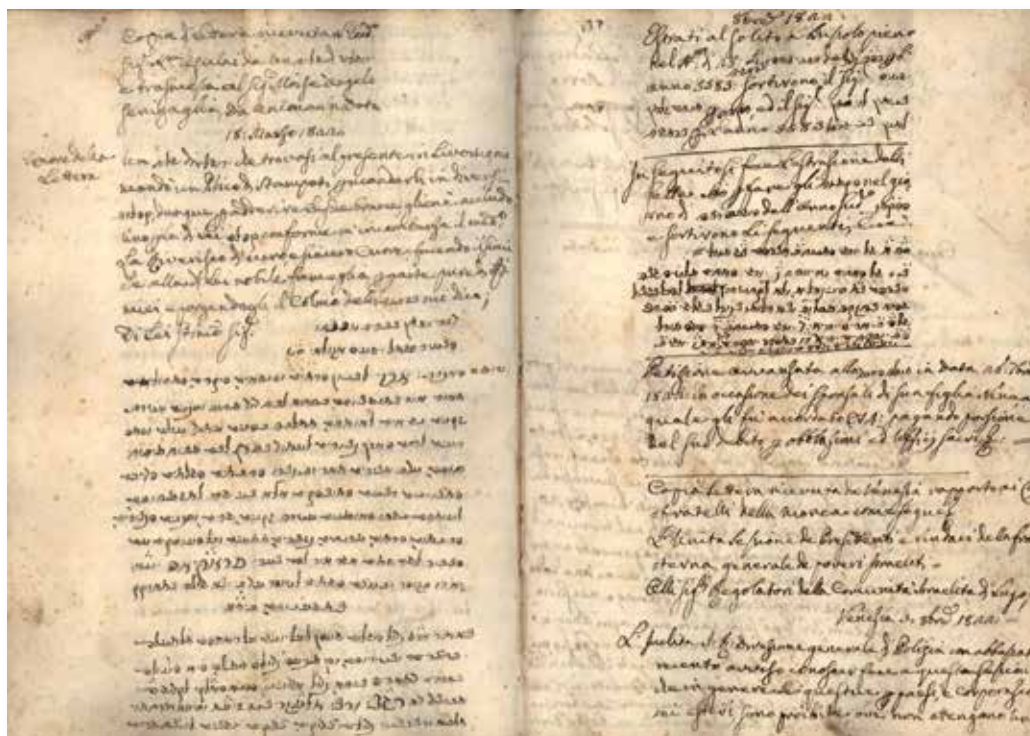
233a

233. כתב-יד מיניאטורי - הלכות שחיטה - איטליה, 1727

כתב-יד מיניאטורי, "דיני שחיטה". [איטליה], תפ"ז [1727]. חיבור על הלכות שחיטה וטריפות, בצורת שאלות ותשובות. בכתיבה איטלקית בינונית, מנוקדת. קולופון בסוף החיבור: "תמו הלכות שחיטות היום י"ז תמו תפז"ל [תפ"ז לפ"ק]. רישומים שונים בדפים הריקים, והקדשה ל"בחור נחמד ונעים כה"ר עזרא סתהון..."

[117] עמ' כתובים. 11 ס"מ. מצב טוב, כתמים, בלאי ומספר קרעים. כריכת עור מקורית, פגומה.

פתיחה: \$600

232

232. Manuscript, Lugo Community Notebook, Italy - 1764-1825 - Emissaries from Eretz Israel

Manuscript, Lugo community notebook. Italy, 1764-1825.

Thick volume, mostly written in Italian with names of people and Hebrew passages. Contains an interesting documentation of Eretz-Israeli emissaries who visited the community.

On the last leaves of the volume are titles and lists of donations to Eretz Israel funds, Kupat Hebron, the needy residents of Jerusalem, Safed and Tiberias. Mentioned on one leaf: "The Jerusalem emissaries Rabbi Yom Tov Algazi and Rabbi Ya'akov Lebin Chazan" [the Kabbalist Rabbi Yom Tov (the Maharit) Algazi, a leading Jerusalem sage and friend of the Chida, Jerusalem emissary to European countries

together with his companion Rabbi Ya'akov Chazan, also a Jerusalem sage. The two traveled throughout Italy during 1772-1773. See attached material].

A passage in Italian appears on Leaves [135-136] which ends with the signature of "Refael Yeshaya Azulai" [the Chida's son, Rabbi of Ancona, died in 1826], followed by a long copy [in Hebrew] of an emissary letter from Safed from 1821 [see enclosed material].

The manuscript has not been thoroughly examined. Approximately 180 written leaves (additional empty leaves). 27.5 cm. Good condition. Stains. Contemporary binding with vellum spine, damaged and worn.

Opening price: \$1500

234

234. Collection of Handwritten Leaves - Italy, 18-19th Century - Poems and More

Collection of handwritten leaves. Italy.

- Study for Shabbat evening Parashat Bo in commemoration of wonders which He has performed for my brother Rabbi Rachamim Nifi and his family who were saved from fire in 1823.
- "Short song to thank G-d on eve of anniversary of my son's, Rabbi Rachamim Nifi, death". [two-column poem, vowelized].
- Poem [4-page pamphlet], ten stanzas. Begins "Hurray hurray, song and music". Vowelized.
- "I will sing to friends, members of Shomrim Laboker... upon the founding of the society, on eve of Tuesday Rosh Chodesh Shvat 1832". 11-stanza poem, begins "Come let's go...". Ornamented leaf.

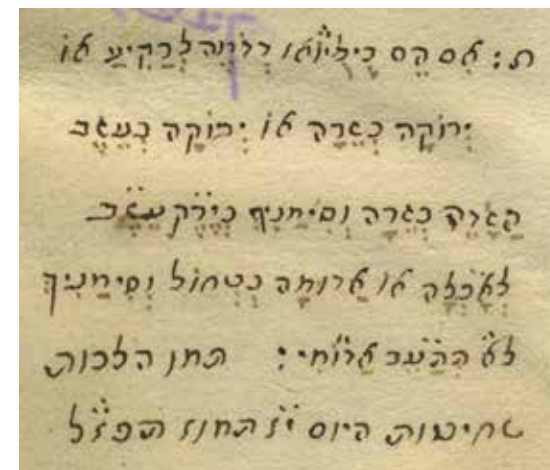
234. אוסף דפים בכתב-יד - איטליה, המאה ה-18-19 - שירים ועוד

אוסף דפים בכתב-יד. איטליה.

- "לימוד לליל ש"ק פ' בא לזכר עשה לנפלאותיו על ר' רחמים ניפי אחי ובני ביתו שנצולו מסכנת אש בשנת התקפ"ג" [1823].
- "פזמון לשורר להודות לה' בליל הזכרון לבני ר' רחמים ניפי". [שיר בשני טורים, מנוקד].
- "שיר" [קונטרס בן 4 עמ'], בן עשרה בתים. מתחיל "האח האח, שירה זמרה". מנוקד.
- "אשירה נא ל ידידים בני חברת שומרים לבקר אשר נועדו... לחוג שמחת מצוה על הוסד החברה, בליל ג' ראש חודש שבט שנת התקצ"ב" [1832].
- שיר בן י"א בתים, מתחיל "קומו לכו אל נמלה". דף מעוטר.
- שיר לכבוד אגודת צדקה, מתחיל "בשיר חדש נודה לאל". "ליל ר"ח שבט... תהג"ה צדק"ך לפ"ק" [תרכ"ז 1867].
- "י"ב בתים, מנוקד.
- "חבל על דאבדין ולא משתכחין", על פטירת רבי יצחק מרדכי חי מודווא, בחשון תקס"ח [1708], ולפטירת אשתו מרת ידייטא לוי בשנת תקס"ט [1709].
- רשימת שמות [תורמים?] על פיסת קלף, כתיבה מרובעת וכתיבה איטלקית.
- מכתב לד"ר אליעזר לוי, מזכירו של מונטיפיורי, בקשת תמיכה בכתב העת היהודי-איטלקי "Corriere Israelitico", שיצא לאור בטריוסט. [אחרי תרמ"ה 1885].

8 פריטים, גודל משתנה, מצב כללי טוב, כתמים ובלאי.

פתיחה: \$600

233b

233. Miniature Manuscript - The Laws of Shechita - Italy, 1727

Miniature manuscript, Dinei Shechita. [Italy], 1727. Composition on the laws of shechita and tereifot, questions and answers. Italian semi-cursive writing, with vowels. Colophon at the end of the composition: "Concluded the laws of shechitot today on the 17th of Tamuz 1727.

Various inscriptions on the empty leaves and dedication to "The nice pleasant young man Ezra Sithon...".

[117] written pages. 11 cm. Good condition, stains, wear and several tears. Contemporary leather binding, damaged.

Opening price: \$600

Poem in honor of charity organization, begins "With a new song we will thank G-d". "Eve of Rosh Chodesh Shvat... [1867]. 12 stanzas, vowelized.

• "Pity on those who have been lost however not forgotten", upon demise of Rabbi Yitzchak Mordechai Chai Modena, in Cheshvan 1708, and upon demise of his wife Mrs. Yudita Levi 1709.

• List of names [donors?] on snippet of parchment, square writing and Italian writing.

• Letter to Dr. Eliezer Levi, secretary of Montefiore, request for assistance in Jewish-Italian periodical Corriere Israelitico, which was published in Trieste. [post 1885].

8 items, varying sizes, overall condition good, stains and wear.

Opening price: \$600

236. כתב-יד - סדר שיר היחוד, לליל יום כיפור - איטליה, המאה ה-19

כתב-יד, סדר שיר היחוד, לליל יום כיפור. [איטליה, המאה ה-19]. כתיבה איטלקית מרובעת, מנוקד בחלקו. כפי הנראה, כתב-היד לא הושלם (מספר דפים ריקים בסוף) והוא כולל את שירי היחוד לימים ראשון, שני ושלישי.

בקהילות אשכנז נהגו לומר את "שיר היחוד" (המחולק לשבעת ימי השבוע) בליל יום הכפורים. בכתב היד שלפנינו משולב מנהג זה עם מנהג אחר, לימוד פרקי מסכת יומא בליל יו"כ. בסיום השיר ליום ראשון נכתב: "ואומר מסכת יומא פרק א' ואח"כ יהי רצון וכולו", ובסיום השיר ליום שני נכתב: "ואומר מסכת יומא פ"ב ואח"כ יהי רצון וכו'". שילוב מנהגים זה לא ידוע ממקור אחר, וכן לא ידוע מהו נוסח ה"יהי רצון" שנאמר לפי מנהג זה.

[18] עמ' 22 ס"מ. מצב טוב. כתמים ובלאי. כריכה חדשה.

פתיחה: \$300

235

236. Manuscript - Seder Shir HaYichud, for the Eve of Yom Kippur - Italy, 19th Century

Manuscript, Seder Shir HaYichud, for the eve of Yom Kippur. [Italy, 19th century].

Square Italian writing, partially vowelized. Apparently, the manuscript was not completed (several empty leaves at the end) and it contains the Shir HaYichud for Sunday, Monday and Tuesday.

Ashkenazi communities have the custom to recite the Shir HaYichud (divided into the seven days of the week) on the eve of Yom Kippur. In this manuscript, this custom is combined with another custom – the study of Tractate Yoma on the eve of Yom Kippur. Written at the end of Sunday's Shir: "And one recites Tractate Yoma Chapter 1 followed by Yehi Ratzon etc.", and at the end of the Shir for Monday: "And one recites Tractate Yoma Chapter 2 followed by Yehi Ratzon etc.". This combination of customs and the version of the Yehi Ratzon mentioned in the manuscript, are unknown from any other source.

[18] pages. 22 cm. Good condition. Stains and wear. New binding.

Opening price: \$300

236

235. שירים בכתב-יד, לנישואין ופרקי אבות - רבי יוסף באקי - איטליה, שצ"ה

דפים בכתב-יד, עם שירים מאת רבי יוסף באקי. איטליה, שצ"ה [1635].

שלושה דפים נפרדים, כתובים משני צדיהם, בכתיבה איטלקית רהוטה. • "שיר על שמחת וגיל זיווג המבורך המשכיל כמ' יוסף טריווין בן האלוקי כמ' ישראל ז"ל מצוריא"י והחסודה מרת נעמי בת כמ' יצחק ננטובה ז"ל חדש טבת שצ"ה" (מתחיל "שמעוני בני אל חי". חתום בתחתיתו: "בכור שירו הדר אין לו, הצעיר יוסף באקי יצ"ו"). • שירים על פרקי אבות: "שיר על פרק בעשרה מאמרות", "שיר על פרק בן זומא" ו"שיר על פרק עקביה בן מהללאל". בשני מקומות נכתבו הוראות: "קודם הפרק" או "לאחר הפרק" - דהיינו שיש לאומרם לפני או אחרי לימוד הפרק. • שיר נוסף, בן שלושה בתים, המתחיל "מי האיש החפץ חיים" (לפרק "קנין תורה?").

כל השירים חתומים בסופם: "הצעיר יוסף באקי יצ"ו".

3 דף, 6 עמ' כתובים. 12 ס"מ. מצב טוב, כתמים, בלאי בשוליים.

פתיחה: \$300

235. Handwritten Poems, for Weddings and Tractate Avot - Rabbi Yosef Baki - Italy, 1635

Handwritten leaves - poems by Rabbi Yosef Baki. Italy, 1635.

Three separate leaves, written on both sides in cursive Italian handwriting. • "Poem upon the joyous marriage of Yosef Trivis son of R' Yisrael... and Naomi bat R' Yitzchak Nantova in the month of Tevet 1635" (Signed at the bottom: "Yosef Baki"). • Poems on Tractate Avot on various chapters. In two places are instructions: "Before the chapter" or "After the chapter" i.e. to recite before or after studying the chapter. • Another poem, three stanzas beginning with "Who is the man who desires life" (for the chapter Kinyan HaTorah?).

All the poems are signed at the end; "Yosef Baki".

3 leaves. 6 written pages. 12 cm. Good condition. Stains, worn edges.

Opening price: \$300

237. דף חידה לחתונה בכתב-יד - איטליה, המאה ה-18/19

דף בכתב-יד, חידה לחתונה. [איטליה, המאה ה-18/19]. במרכז הדף שיר חידה בן ארבעה בתים. מעליו "צורת החידה" - איור שדה זרועה בנטיעות, ו"דבר החידה". משני צדי השיר נכתב "פתרון החידה". כתיבה איטלקית מרובעת ובינונית, סימון הטורים בדיו אדומה.

דף, 36.5 ס"מ. מצב טוב, מעט כתמים, קרעים ובלאי, סימני קיפול וקמטים.

במאה ה-17 וה-18 רווחו בקרב יהודי איטליה "חידות צורה", שנכתבו והוצגו בדרך כלל בחתונות ובמסיבות נישואין. חידות אלה, שנועדו לשעשע ולאתגר את המשתתפים בשמחה, איירו בכתב-יד או נדפסו על דפים בודדים, ולכולן מבנה כללי דומה: החידה נכתבת בצורת שיר מתוחכם ובראשה מובאת "צורת החידה". כמה מגדולי ישראל באיטליה כתבו דפי חידה מסוג זה, ביניהם הרמח"ל ורבי משה זכות. ראה על כך בהרחבה: דן פגיס, על סוד חתום - לתולדות החידה העברית באיטליה ובהולנד, ירושלים תשמ"ז (דף החידה שלפנינו לא נרשם שם).

פתיחה: \$300

237

237. Handwritten Riddle for a Wedding Celebration - Italy, 18th/19th Century.

A handwritten leaf, a riddle for a wedding celebration. [Italy, 18th/19th century].

In the center of the leaf is a riddle in poetic form composed of four stanzas. Above it - "Tzurat HaChida" – illustration of a field with plantings, and "Dvar HaChida". Flanking the riddle is the riddle's solution. Square and semi-cursive Italian writing, columns marked in red ink.

Leaf, 36.5 cm. Good condition, few stains, wear and tears, folding marks and creases.

During the 17th and 18th centuries, "Chidot Tzura"

238. כתב-יד, ספר ימין ישראל - איטליה, המאה ה-18

כתב יד, ספר ימין ישראל, הלכות שחיטה, כיסוי הדם ובדיקה. מאת החכם רבי ישראל מאלואנו נ"י מק"ק טורינו. בסוף הקדמת המחבר נרשם התאריך שנת כנס"ת (=תק"ל 1770). חיבור שלם (כולל שער והקדמה) בכתיבה מרובעת נאה. [איטליה, אחרי תק"ל 1770].

המחבר רבי ישראל מאלואנו (מלכנו) מהעיר טורינו, בה כיהן כש"ב מומחה. חיבור זה לא נדפס עדיו, אולם קיימות לו מספר העתקות שונות, בספריות ידועות ברחבי העולם. נידוע על כת"י נוסף מאותו מחבר, של חידושי תורה ודרשות, בשם "בני ישראל", שנתחבר בשנת תקנ"ו-תקנ"ז בעת שכהן כמלמד בעיר קארמניולה.

41 דף. 19.5 ס"מ. נייר איטלקי עבה. מצב בינוני-גרוע. פגעי פטריה וכתמים. מספר דפים פגומים ומשוקמים. דף השער פגום ומוכתם מאד. לא כרוך, דפים מנותקים.

פתיחה: \$300

238. Manuscript, Yemin Yisrael - Italy, 18th Century

Manuscript, Yemin Yisrael, Laws of Shechita, the covering of blood and Bedika. By the scholar Rabbi Yisrael of Malvano of Torino. The date written at the end of the author's introduction is 1770. A full composition (including title page and introduction) in handsome square writing. [Italy, after 1770].

The author, Rabbi Yisrael Malvano from the city of Torino, in which he served as an expert Shochet and Bodek. This work has not yet been printed but it has several copies in known libraries throughout the world. [Another known manuscript by the same author of Torah novellae and homilies named Bnei Yisrael was written in 1796-1797 at the time he served as a teacher in the city of Carmagnola].

41 leaves. 19.5 cm. Thick Italian paper. Fair-poor paper. Fungus damage and stains. Several damaged and restored leaves. The title page is very damaged and stained. Unbound, detached leaves.

Opening price: \$300

239

239. Manuscript , Essay on Resurrection of the Dead by Rambam - Rome - Vatican City, 19th Century

Manuscript, Essay on resurrection of the dead by the Rambam, with translation of Rabbi Shmuel Ibn Tavon. [Rome (Vatican City?), c. 1835].
Oriental writing, colophon at the end of the manuscript: "I, servant of G-d and His Messiah, have copied this lovely book in honor of the virtue of the wholesome complete and wise Torah scholar, who possesses tremendously extensive knowledge of books in library of the Vatican, wise instructor in the institute of the acclaimed city of Rome... and I, the servant, will merit to copy additional books... servant of G-d... Sebastiano Tzulari of the city

239. כתב-יד, מאמר תחיית המתים להרמב"ם - רומא - קרית הוותיקן, המאה ה-19

כתב-יד, מאמר תחיית המתים להרמב"ם, בתרגומו של רבי שמואל אבן תבון. [רומא (קרית הוותיקן), תקצ"ה 1835 בערך].
כתיבה מזרחית, קולופון בסוף כתיבה: "אני העבד עבד יי' ועבד משיחו העתקתי זה הספר הנחמד לכבוד מעלת כבוד החכם השלם והכולל, כולל כל התורה כלה רב ועצום של בית הספרים בוותיקאנו וחכם ומלמד בבית החכמה אשר בעיר הזאת המהוללה רומה... וגם אני העבד אזכה להעתיק ספרים אחרים... עבד ה'... סבסטיאנו צולרי מעיר בבל יע"א, ושם החכם הנ"ל דון אנדריא מולצא".

סבסטיאנו צולרי, יהודי מומר ממוצא בבל, ששמו המקורי היה רחמים חזקיה מזרחי. ידועים מספר כתב-יד שהעתיק בספריית הוותיקן ברומא, בשנים תקצ"ד-תקצ"ו (1834-1836).

[1], יח, [1] דף (דף ראשון ואחרון חלקים). 30.5 ס"מ. מצב כללי טוב. במספר מקומות איכלה הדיו את הנייר.

פתיחה: \$750

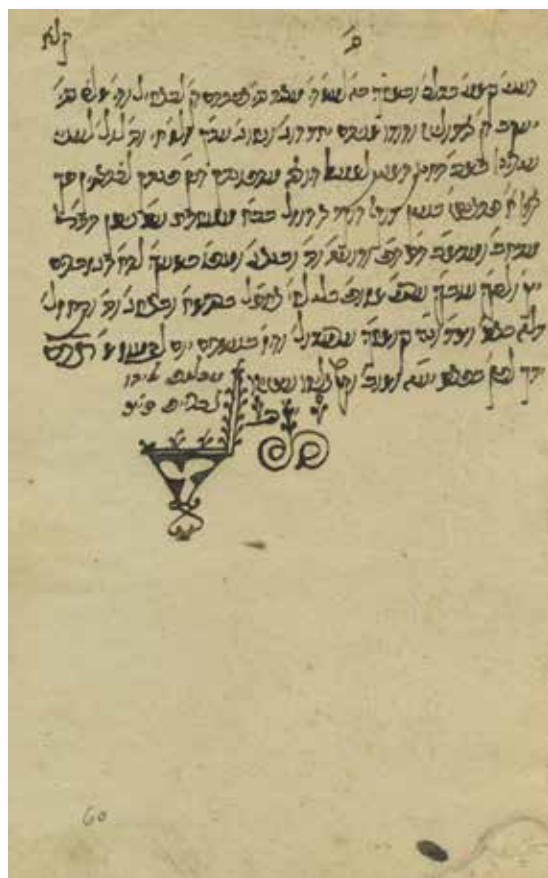
238

of Babylon, and abovementioned wise man Don Andre Moltza".

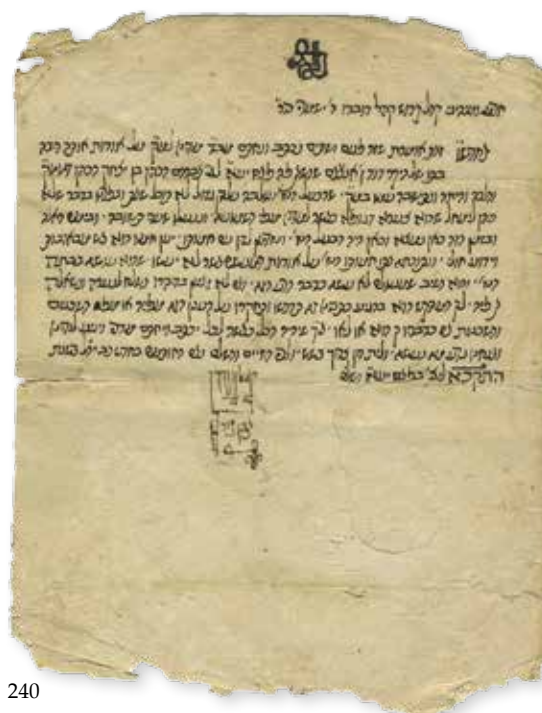
Sebastiano Tzulari, Babylonian Jewish apostate, whose original name was Rachamim Chizkiah Mizrahi. Several manuscripts which he copied between the years 1834-1836 exist in the Vatican library in Rome.

[1], 18, [1] leaf (first and last leaves blank). 30.5 cm. Overall good condition. Paper damaged by ink in several places.

Opening price: \$750

241

240

240. Letter by Rabbi Refael Oved Ibn Tzur - Fez 1761

Letter handwritten and signed (in Oriental calligraphy) by Rabbi Refael Oved Ibn Tzur. Fez, 1761.

The letter was sent on behalf of the Fez Bet Din to the "scholars and leaders of the holy community" of Debdou (Morocco), about soliciting testimony on matters of marital and household affairs from a woman from Fez who lives with her husband in Debdou.

240. מכתב מרבי רפאל עובד אבן-צור - פאס תקכ"א

מכתב בכת"י ובחתימה רבנית (בקליגרפיה מזורחת), של הגאון רבי רפאל עובד אבן צור. פאס, תקכ"א (1761).

המכתב נשלח מטעם בית הדין בפאס אל "חכמי ומנהיגי קהל קדוש" קהילת דובדו (דברו, מרוקו), אודות גביית עדות בענייני שלום בית, מאשה מבנות פאס המתגוררת עם בעלה בדברו.

רבי רפאל עובד אבן צור (תס"ו-תקכ"ט), בנו של הגאון יעב"ץ - רבי יעקב אבן צור, אב"ד פאס. בשנת תק"י נתמנה מטעם אביו לרב ומו"ץ בעיר פאס, כיהן כראב"ד בבית הדין, עם הדיינים רבי אליהו הצרפתי ורבי שאול אבן דנאן. במכתב שלפנינו ניכרת סמכותו בניהול ענייני הדין בבית הדין בעיר פאס.

דף כפול, כ-20 ס"מ. מצב בינוני, בלאי וקרעים, קרע במרכז הדף ללא פגיעה בטקסט.

פתיחה: \$500

Rabbi Refael Oved Ibn Tzur (1706-1769), son of the Ya'avetz – Rabbi Ya'akov Ibn Tzur, Av Bet Din of Fez. In 1740, his father appointed him Rabbi and Torah authority in the city of Fez. He served as Head of the Bet Din with the Dayanim Rabbi Eliyahu HaTzorfati and Rabbi Shaul Ibn Denan. This letter portrays his authority in managing the legal matters of the Fez Bet Din.

Double leaf, approximately 20 cm. Fair condition, wear and tears, a tear in the center of the leaf, without damage to the text.

Opening price: \$500

241. כתב-יד, פנקס שטרות-בית-דין - חתימות רבני ודייני פאס (מרוקו), תר"מ-תרמ"א

פנקס שטרות בענייני שכירות חנויות, בתים וחצרות, לטובת "עניי עירנו". פאס (מרוקו), תר"מ-תרמ"א [1880-1881]. כל דף הוא שטר בפני עצמו עם תאריך וחתימות רבנים.

חתימות קליגרפיות-מסולסלות של דייני וחכמי פאס: רבי יצחק ן' נאיים, רבי אליהו מונסוניגו, רבי שם טוב אבן עטר, רבי יהודה לכסלאסי, רבי ימין ביטון, רבי אהרן ן' סיסו, רבי אליהו עטיה, רבי שאול סירירו, רבי מימון בטאן, רבי אליהו הכהן, רבי יעקב כלפון, רבי משה אזאווי, רבי יששכר ן' סעדון, רבי מרדכי אביטבול, רבי יוסף הלוי אבן יולי, רבי שלמה ן' סמחון, רבי שמעון אסולין, רבי יעקב ן' שטריה, רבי רפאל הרוש, רבי מכלוף מויאל, ועוד.

[97] דף. 18 ס"מ. מצב משתנה בין הדפים. חלק מהדפים במצב גרוע, הרוב במצב בינוני. קרעים גסים, כתמים, עקבות רטיבות ובלאי. הדפים מנותקים זה מזה. ללא כריכה.

פתיחה: \$1500

241. Manuscript, Notebook of Shtarot Bet Din - Signatures of Rabbis and Dayanim of Fez (Morocco), 1880-1881

Notebook of Shtarot regarding affairs such as the lease of stores, houses and courtyards, to benefit the "city's needy". Fez (Morocco), 1880-1881. Each leaf is a Shtar, with dates and Rabbinic signatures.

Curly calligraphic signatures of the Dayanim and Torah scholars of Fez: Rabbi Yitzchak Ibn Naim, Rabbi Eliyahu Monsonigo, Rabbi Shem Tov Ibn Atar, Rabbi Yehuda Lachsalasi, Rabbi Yemin Biton, Rabbi Aharon Ibn Siso, Rabbi Eliyahu Atiye, Rabbi Shaul Siriro, Rabbi Maimon Batan, Rabbi Eliyahu HaCohen, Rabbi Ya'akov Calfon, Rabbi Moshe Azawi, Rabbi Yissachar Ibn Sa'adon, Rabbi Mordechai Abitbul, Rabbi Yosef HaLevi Ibn Yuli, Rabbi Shlomo Ibn Simchon, Rabbi Shimon Asulin, Rabbi Ya'akov Ibn Shitrit, Rabbi Refael Harush, Rabbi Machluf Moyal, and others.

[97] leaves. 18 cm. Leaves in different states: some are in poor condition, most of them are in fair condition. Coarse tears, stains, moisture traces and wear. Separate leaves. Not bound.

Opening price: \$1500

242

242. אוסף פסקי דין ושטרות - בחתימות רבני מרוקו, המאה ה-19

אוסף פסקי ושטרות בית דין, עם חתימות רבנים (חתימות קליגרפיות-מורחיות). מרוקו, המאה ה-19:

- פסק דין בענין שכירות דירה, בחתימת רבי ראובן [א]למאליח ורבי שלמה נהון. טיטואן, תר"ז [1847].
- שטר על קבלת כסף מרבי שלמה הכהן סקלי, מאת שד"ר טבריה רבי מנשה ארזי הכהן. דובדו (עיר הכהנים), ניסן תרכ"ד [1864].
- שטר "משכנתא דנכיתא" על זכויות מסיקת כרם זיתים ושדות תבואה. בחתימת רבי יוסף בן אהרן בן חמו ורבי משה בן יהודה הכהן סקלי. [דבדון], חשון תרכ"ז [1866]. עם שטר נוסף מחודש

סיון תרכ"ח [1868] בחתימת רבי משה בן יהודה הכהן סקלי ורבי משה בן יצחק כהן סקלי.

- שטר בעניני פדיון חובות. בחתימת רבי "יצחק ---" ורבי משה בן שלמה חזן. מראכש, חשון תרנ"ג [1892].
- שטר בעניני חובות כספיים. בחתימת רבי אהרן בן עבו ורבי יעקב צבאן. מראכש, עטר"ת [1919].

5 שטרות, גודל ומצב משתנים.

פתיחה: \$350

242. Collection of Court Rulings and Shtarot - Signed by Moroccan Rabbis, 19th Century

Collection of Beit Din rulings and shtarot, with rabbis' signatures (Oriental-calligraphic signatures). Morocco, 19th century:

- Ruling concerning rental fees, signed by Rabbi Reuven [A]lmaliach and Rabbi Shlomo Nahon. Tituan, 1847.
- Shtar of receipt of money from Rabbi Shlomo HaCohen Sekly, by the Tiberias emissary Rabbi Menashe Arazi HaCohen. Debdou (city of Cohanin), Nissan 1864.
- Shtar of rights of harvesting an olive orchard and fields. Signed by Rabbi Yosef ben Aharon Ben-Chamu and Rabbi Moshe ben Yehuda HaCohen Sekly. [Debdou], Cheshvan 1866. Another shtar from the month of Sivan 1868 signed by Rabbi Moshe ben Yehuda HaCohen Sekly and Rabbi Moshe ben Yitzchak Cohen Sekly.
- Shtar concerning redeeming debts. Signed by Rabbi "Yitzchak ---" and Rabbi Moshe ben Shlomo Chazan. Marrakesh, Cheshvan 1892.
- Shtar concerning financial debts. Signed by Rabbi Aharon ben Abu and Rabbi Ya'akov Tzavan. Marrakesh, 1919.

5 shtarot, varied size and condition.

Opening price: \$350

244

בהתפעלות "זהו תורה לשמה... על דבר אמת". חשיבות רבה ישנה לשרידי חידושי הגדולים של רבי נהוראי ג'רמון, שכן רוב כתבי ידו נשדדו ממנו במלחמה הגדולה בשנת תקט"ז (1756) כאשר שבטים מורדים מאלג'יר התנפלו על העיר תוניס, כפי שהוא כותב ומקונן בהקדמת ספרו "יתר הבז" (ליוורנו תקמ"ז), שנקרא על שם הביזה והשוד של כתביו הנאבדים: "הציגונו כלי ריק... כל אשר טפחתי ורביתי, כל חידושי תורה נפלו ביד זרים, עשאו קרעים קרעים ויאבדו כל זכר למו. על זה היה דוח לבנו אף רוחנו... כי גדול הכאב מאד...".

ב, לז-עב, [1], עד-ק, [1] קא-קלג, ד-לב דף (שבעה דפים חסרים: שער מסכת מעילה, דף אחרון במסכת תמורה, שלושה דפים ראשונים ושניים אחרונים במסכת ערכין). כ-26 ס"מ. מצב ביוגני-גרוע, דפים מנותקים ובלויים, עם קרעים וחסרון. כתמים ונוקיעש. כריכה בלוייה ופגומה.

פתיחה: \$250

243. Manuscript, Novellae and Compilations - Morocco, Beginning of 20th Century

Manuscript of novellae, homiletics and compilations, on the Talmud and on the Torah and Tehillim, [Morocco, beginning of 20th century].

On Leaf [2] and on Leaf [8] the author writes ideas in the name of his older brother the Maharam. On the last leaf is an owner's signature in Latin letters: Yitzchak Abuchatzira, Erfoud.

Approximately 36 written pages, (many empty pages). 20 cm. Brittle paper, good-fair condition, wear and tear. New binding.

Opening price: \$300

243

243. כתב-יד, חידושים וליקוטים - מרוקו, ראשית המאה ה-20

כת"י חידושים, דרשות וליקוטים שונים, על התלמוד ועל התורה ותהילים, [מרוקו, ראשית המאה ה-20]. בדף [2] ובדף [8] מביא הכותב דברים בשם אחיו הגדול מהר"ם "אחי יפת הגדול". בדף האחרון חתימת בעלים באותיות לטיניות: יצחק אביחצירא, ארפור.

כ-36 עמ' כתובים, (דפים ריקים רבים). 20 ס"מ. נייר יבש, מצב טוב-בינוני, קרעים ובלאי. כריכה חדשה.

פתיחה: \$300

244. מסכת מעילה וכריתות, אמשטרדם, ת"ז 1647 - חתימות והגהות רבי נהוראי ג'רמון מגאוני תוניס, בעל "יתר הבז"

תלמוד בבלי, מסכת מעילה, מסכת קנין, תמיד ומדות, מסכת כריתות ומסכת תמורה וערכין. אמשטרדם, ת"ז [1647]. דפוס עמנואל בנבנשתי.

בשער מסכת כריתות שלש חתימות בכת"י מזרחי: "מקנת כספי בימי חורפי, אני הצעיר נהוראי בכמהור"ר יצחק ג'רמון". חתימות בנו רבי "פנחס ג'רמון". הגהות קצרות וארוכות בכת"י. רישומים שונים בדפי הכריכה.

הגאון רבי נהוראי ג'רמון (נפטר בליל הסדר, ט"ז ניסן תקמ"ג), מגדולי חכמי תוניס בדורו, תלמיד הגאון רבי יצחק לומברו בעל "זרע יצחק". החיד"א בשם הגדולים כותב עליו: "היה מופלג בחכמה וחקנה, אחד מרבני תונס, וכתב שיטות וחידושים הרבה, ושללו כל מחמדיו ובכלל כתיבותיו, ואח"כ הוסיף שנית ידו לכתוב חידושים, וקרא הספר "יתר הבז" ונדפס פה ליוורנו". הגאון רבי חיים פאלאג'י מביא מדבריו בספרו "עיני כל חי", וכותב עליהם

245. אוסף דברי דפוס מדפוסי מרוקו

אוסף דברי דפוס, קונטרסים ודפים בודדים שנדפסו במרוקו באמצע המאה ה-20:

- קצידא די היטליר, [פיוט מגילת היטלר, בערבית-יהודית].
- ברכת החמה, "ביום רביעי כ"ג ניסן תשי"ג". קובלנקה, [תשי"ג 1953]. דפוס ספרית חאדידא. • סדר ברכת המזון, "באותיות גדולות מנוקדות", פאס. דפוס שרביט וחזאן. • קצצת סידנא יוסף, [מעשה יוסף הצדיק, בשיר בערבית-יהודית]. • קצצת גדר נסא, [שיר שומר הנשים בערבית-יהודית].

5 פריטים, חוברות ודפים בודדים, גודל ומצב משתנים.

פתיחה: \$250

245. Collection of Items Printed in Morocco

Collection of printed material, booklets and single leaves printed in Morocco in the mid-1920s.

Ketzida di Hitler, [piyut of Megillat Hitler, in Judeo-Arabic], and more.

For a complete list, please see the Hebrew description.

5 items, booklets and single leaves, varied size and condition.

Opening price: \$250

245

244. Tractate Me'ila and Kritut, Amsterdam, 1647 - Signatures and Glosses by Tunisian Sage Rabbi Nehorai Jermon, Author of Yeter HaBaz

Babylonian Talmud, Tractates Me'ila, Kinyan, Tamid, Midot, Kritut, Temura and Erchin. Amsterdam, 1647. Printed by Emanuel Benbenishti.

Three signatures in Oriental handwriting appear on the title page of Tractate Kritut: "Purchased by Nehorai ben Yitzchak Jermon". Signatures of his son Rabbi "Pinchas Jermon". Short and long handwritten glosses. Various inscriptions on the binding leaves.

Rabbi Nehorai Jermon (died on Passover eve, 16th of Nissan 1783), a leading Tunisian sage of his times, disciple of Rabbi Yitzchak Lombroso, author of "Zera Yitzchak". The Chida writes of him in his book "Shem Gedolim": "He was an outstanding wise elderly sage, a rabbi in Tunis who wrote many novellae. All his dear possessions including his writings were plundered, thereafter he rewrote his novellae and named the book "Yeter HaBaz" printed here in Livorno". Rabbi Chaim Falagi quotes him in his book Einei Kol Chai and writes about his writings "This is Torah Lishma... for its words are true".

Rabbi Nehorai Jermon's remaining novellae are very important since most of his manuscripts were plundered during the Great War in 1756 when Algerian Rebel Tribes attacked the city of Tunis, as he laments in his introduction to his book Yeter HaBaz (Livorno 1787) named after the looting and plundering of his lost writings, expressing his deep pain.

2, 37-72, [1], 74-100, [1] 101-133, 4-32 leaves (missing title page of Tractate Me'ila, last leaf of Tractate Temura and 3 first leaves and 2 last leave of Tractate Erchin, total of 7 leaves is missing). Approximately 26 cm. Fair-poor condition, detached and worn leaves, with tears and missing parts. Stains and worm damages. Worn damaged cover.

Opening price: \$250

246. אוסף דפים מודפסים - צפון-אפריקה - ערבית-יהודית

אוסף דפים מודפסים מצפון אפריקה.

- קינת אלפיטטה ואלבאלון וסראח אלמראביט - פיוט מודפס בערבית-יהודית. תוניס, [תרנ"ז-?]. • "שבת מקודש" - נוסח קידוש לשבת, עם תרגומו לצרפתית (עמודה מול עמודה). [אלג'יריה].
- "ורקת ברכת חנוכה", נוסח ההדלקה, עם תעתיק הברכות באותיות לטיניות. דף מודפס בדיו אדומה וכחולה. [תוניס, ראשית המאה ה-20]. • בריך שמייה דמארי עלמא - דף מודפס. מטבעת חאן - תוניס. • "פורים ואלתלג - פורים גידיד... מלזומת אלתלג... אלנסא פי אלרביאבייה...", מאת צמח בן נתן הלוי. תוניס, [תרס"-].
- ערבית-יהודית. Les treize article de foi [שלוש עשרה עיקרי האמונה], עברית ותרגום לצרפתית. אלג'יריה. • בסימנא טבא - טופס כתובה מודפס. ריק. והראן [אורן, אלג'יריה], [ראשית המאה ה-20 בערך]. • תגרידת אלחכאיות ואלמעשיות: וסדאר דברי תורה באלערבי. רשימת ספרים של בית הדפוס של משפחת חאן. תוניס, 1951. ערבית-יהודית. מודפס על נייר כתום.
- מצורפים: "שמות רבני קהלת לוב שנוהגים להזכירם בליל כפור אחרי כל-נדרי". דף מודפס משני צדיו. • "לכל אחינו באשר הם שם" - עלון מאת "המחלקה ליוצאי לוב", עם הפיוט "עת שערי רצון להפתח" ועוד. [ישראל], תשכ"ו.

10 פריטים, גודל ומצב משתנים.

פתיחה: \$300

246

246. Collection of Printed Leaves - North Africa - Judeo-Arabic

Collection of printed leaves from North Africa.

- A printed Piyut in Judeo-Arabic. Tunis, [1890s?].
- "Shabbat Mi'Kodesh" - a version of Shabbat Kiddush, with French translation (column opposite column). [Algeria].
- Chanukah blessings, the version of kindling the Chanukah lights, with a copy of the blessings in Latin letters. Leaf printed in red and blue ink. [Tunis, beginning of the 20th century].
- Brich Shme D'Marei Alma - printed leaf. Vesan printing - Tunis.
- Purim V'Eltelag - Purim Jadid..., by Tzemach ben Natan HaLevi. Tunis, [20th century].
- Judeo-Arabic. • Les treize article de foi [Thirteen principles of Jewish faith], Hebrew with French translation. Algeria.
- Be'Simana Tava - Printed copy of a Ketuba. Empty. Wehran (Oran,

247. אוסף ענק של דפי "ורקת אלעסל" (דף הדבש) - תוניס / פריז

אוסף ענק של דפי "ורקת אלעסל" (דף הדבש), שנדפסו בתוניס ובפריז, משנת תרפ"ז (1927) ועד תשס"ה (2005). עברית, ערבית וצרפתית. נייר ודיו בצבעים שונים.

מדי שנה, לקראת ראש השנה, נהגו בתוניס להדפיס דף שנקרא "ורקת אלעסל" [דף הדבש], שבו נוסח הקידוש לליל ראש השנה עם סדר אכילת הסימנים, "הושענות לסוכה", לוח השנה בקיצור, תקופות השנה, תאריכי ביקור בבית העלמין ופיוטים, במהלך השנים נוספו פרסומות, הודעות, תמונות והוספות אחרות.

- דפי "ורקת אלעסל" שנדפסו בתוניס, לשנים: תרפ"ז-תרפ"ח, תר"צ, תש"א, תש"ג-תש"ד, תש"ו-תש"ז, תש"א-תש"ג, תש"ו-תש"ז, תש"ט, תש"כ-תשכ"ט, תשל"א-תשל"ב [בחלק מהשנים, מספר עותקים בווריאציות או צבעים שונים].
- דפי "ורקת אלעסל אלפאריזיאנא" (גרסה של הדף שנדפסה בפריז, עם תוספות שונות), לשנים: תש"כ-תשכ"ז, תשכ"ט, תשל"א-תשל"ג, תשמ"א, תשמ"ג-תשמ"ד, תשמ"ה-תשמ"ט, תשנ"א-תשנ"ג, תשנ"ה, תשס"ג-תשס"ה.
- מצורף דף "ורקת אלעסל" שנדפס בגרבה, ודף אחד ("עלון הדבש - ורקת אלעסל") לשנת תשכ"ה, שנדפס בישראל.

76 דף. גודל ומצב משתנים (רובם בפורמט גדול).

פתיחה: \$400

- Warkat Al-asal leaves printed in Tunisia for the following years: 1927-1928, 1930, 1941, 1943-1944, 1946-1949, 1951-1953, 1955-1959, 1960-1969, 1971-1972 [Some leaves appear in several copies in various variations or colors].
- Leaves of Warkat Al-asal Alparisiana" (version of a leaf printed in Paris, with various additions), for the following years: 1960-1967, 1971-1973, 1981, 1983-1989, 1991-1993, 1995, 2003-2005.
- Attached is A Warkat Al-asal printed in Djerba, and one leaf (Honey Brochure - Warkat Al-asal) for 1965, printed in Israel.

76 leaves. Varied size and condition (most in large format).

Opening price: \$400

248

248. Manuscript, Large Compilation of Piyutim - Morocco, 19th Century

Manuscript, large compilation of Piyutim. [Morocco, c. 19th century].

Thick volume, in Western-Sephardi writing, contains approximately 200 Piyutim, including many Piyutim written by Moroccan and North African Torah sages: R.Ya'akov Ibn Tsur, R. David Ibn Chasin, R. Shalom Ibn Tsur, R. Ya'akov Adahan, R. Shlomo Amar, etc. Contains Piyutim for Havdalah, Brit Milah, verses and Piyutim for a bridegroom's Aliya, "Piyutim Shel Olim", "Ketzat Pesach VeSukkah" (Judeo-Arabic). Piyutim for festivals – Pesach, Sukkot and Shavuot. Several Piyutim in Judeo-Arabic. Some of the Piyutim are unknown or were never printed.

Approximately 230 leaves. Missing leaves. 14 cm. Leaves in varied conditions, most in good condition. Stains and wear. Tears on several leaves. Damaged leather cover.

Opening price: \$400

248. כתב-יד, קובץ פיוטים גדול - מרוקו, המאה ה-19

כתב-יד, קובץ פיוטים גדול. [מרוקו, המאה ה-19 בקירוב]. כרך עבה, בכתביה ספרדית-מערבית, מכיל כ-200 פיוטים, ביניהם פיוטים רבים מחכמי מרוקו וצפון אפריקה: ר' יעקב ן צור, ר' דוד ן חסין, ר' שלום ן צור, ר' יעקב אדאחן, ר' שלמה עמר, ועוד.

כולל פיוטים להבדלה, לברית מילה, פסוקים ופיוטים לעליית חתן לספר תורה, "פיוטים של עולים", "קצת פסח וסוכה" (ערבית-יהודית). פיוטים לחגים - פסח, סוכות ושבעות. מספר פיוטים בערבית-יהודית. חלק מהפיוטים לא מוכרים או לא נדפסו.

כ-230 דף. מספר דפים חסרים. 14 ס"מ. מצב משתנה בין הדפים, רוב הדפים במצב טוב. כתמים ובלאי. קרעים במספר דפים. כריכת עור פגומה.

פתיחה: \$400

247

247. Large Collection of Warkat Al-asal Leaves - Tunisia / Paris

A large collection of "Warkat Al-asal" leaves, printed in Tunisia and Paris, from 1927 until 2005. Hebrew, Arabic and French. Paper and ink in various colors. Each year, before Rosh Hashana, there was a custom in Tunis to print a leaf called Warkat Al-asal [Honey Leaf] with the words of the Kiddush for the eve of Rosh Hashana with the Seder of eating the Simanim, Hosha'anut for Succot, an abbreviated calendar, the tekufot of the year, dates of visiting the cemetery and piyutim. Eventually, advertisements, notices, pictures and other additions were added.

250. כתב-יד, חידושי תורה, העתקי שטרות ופסקי דין - מרוקו, המאה ה-18-19

כתב-יד, חידושי תורה ודרשות, שאלות ותשובות, העתקי שטרות ופסקי דין. [מרוקו, המאה ה-18-19].
כרך עבה, במספר כתיבות, מתקופות שונות, החל מהמאה ה-18: בדף המודבק לכריכה האחורית, קולופון: "תם ונשלם... ותהי השלמתו..." י"ב יום לחדש חשון משנת ציון במשפט תפד"ה לפ"ק [תפ"ט 1728] פה מכנסא...".
מכיל חיבורים שונים: דף [16] "אתחיל לכתוב עט סופר...". דף [38]: "אתחיל לכתוב פסקי דינים..." [תשובות, פסקים ותקנות מחכמי פאס, רבי יעקב אבן צור, רבי יהודה בן עטר, ועוד]. דף [45]: "אתחיל לכתוב לשון למודים..." דף [54]: "אתחיל לכתוב חדרשים..." בהמשך מופיעים העתקי אגרות ושטרות, דרשות, חדרשים ופסקים נוספים, ועוד.
[190] דף. 16 ס"מ. מצב משתנה בין הדפים טוב-בינוני. כתמים ובלאי. פגעי רטיבות וקרעים במספר מקומות. מספר דפים מנותקים. כריכת עור פגומה.

פתיחה: \$500

250. Manuscript, Torah Novellae, Copies of Shtarot and Rulings - Morocco, 18th-19th Centuries

Manuscript, Torah Novellae, Homiletics, Responsa, Copies of Shtarot and Rulings. [Morocco, 18th-19th Century].
Thick volume, several writings from different periods of time, beginning from the 18th century: Colophon on a leaf glued on the back cover: "Completed...on the 12th of Cheshvan [1728] in this place, Meknes...". Contains various compositions: Leaf [16]: "I shall begin to write...". Leaf [38]: "I shall begin to write the ruling...". [Responsa, rulings and regulations by the Torah sages of Fez, Rabbi Ya'akov Ibn Tsur, Rabbi Yehuda ben Atar, etc.]. Leaf [45]: "I shall begin to write scholarly writings...". Leaf [54]: "I shall begin to write responsa...". The volume contains copies of Shtarot, homiletics, novellae, other rulings, etc.
[190] leaves. 16 cm. Leaves in varying states of condition; good-fair. Stains and wear. Moisture damages and tears in several places. Several detached leaves. Damaged leather Binding.

Opening price: \$500

249

249. Manuscript, Large Compilation of Bakashot and Piyutim - Morocco, 18th/19th Century

Manuscript, large compilation of Bakashot and Piyutim. [Morocco, 18th/19th century].
A particularly thick volume composed of several sections written at different periods of time. More than 450 Piyutim and Bakashot, written by early poets and by Moroccan and North African poets. Ornamented openings of the Piyutim.
The compilation contains Piyutim for various occasions throughout the year, Bakashot for Shabbat and other occasions, Piyutim for a Brit Milah, the three festivals, Purim, Havdalah, for a man who received an Aliya to the Torah, for Chatan and Kalla, a Piyut in honor of Napoleon, etc. Piyutim in Judeo-Arabic.

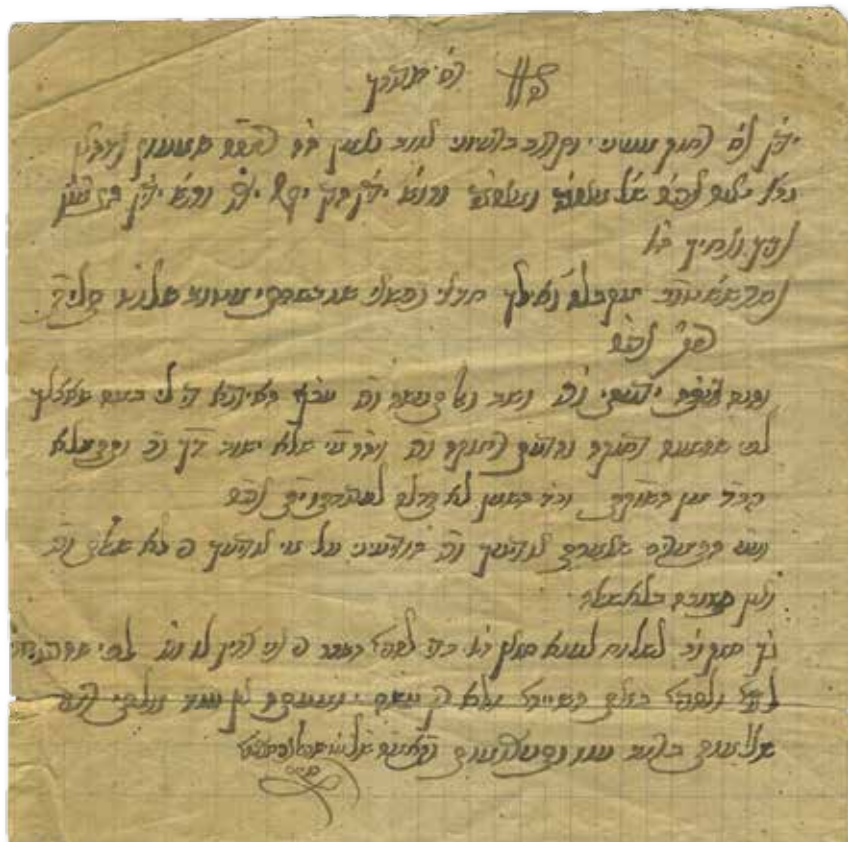
Approximately 360 leaves. 14.5 cm. Leaves in varying states of condition; fair-good. Stains, wear and tears (damage caused to the text in several places). Missing leaves and detached leaves. Detached and damaged leather cover.

Opening price: \$500

249. כתב-יד, קובץ גדול של בקשות ופיוטים - מרוקו, המאה ה-18/19

כתב-יד, קובץ גדול של בקשות ופיוטים. [מרוקו, המאה ה-18/19].
כרך עבה במיוחד, עשוי מספר חלקים שנכתבו בתקופות שונות. למעלה מ-450 פיוטים ובקשות, מפייתנים קדמונים ומפייתני מרוקו וצפון אפריקה. עיטורים בפתוחת הפיוטים.
כולל פיוטים לתקופות שונות בשנה, בקשות לשבתות ולזמנים אחרים, פיוטים לברית מילה, לשלושה רגלים, לפורים, "להברלה", "לעולים לס"ת", "לחתן וכלה", פיוט לכבוד נפוליאון ("אתניהו אל עליון אדונינו... נפוליאון") ועוד. פיוטים בערבית-יהודית.
כ-360 דף. 14.5 ס"מ. מצב משתנה בין הדפים, בינוני-טוב. כתמים, קרעים ובלאי (פגיעה בטקסט במספר מקומות). דפים חסרים ודפים מנותקים. כריכת עור מנותקת ופגומה.

פתיחה: \$500

250

251. מכתב בכתב-ידו וחתומתו של ה"בבא סאלי"

מכתב מאת האדמו"ר רבי ישראל אבוחצירא - ה"בבא סאלי", אל רבי שמעון אדאחן. נללא ציון מקום ותאריך.

14 שורות בכתב-יד קדשו וחתומתו.
 "...האידינא די לי במה שאצלך לפי שהשעה דחוקה והדעת רחוקה וכו', וזה"ר מ"י שלא ישוב דך נב' ותתמלא הכר מן השוקת וכו' השמן לא תכלה לעבודתו ית' אביר..."

האדמו"ר הקדוש רבי ישראל אבוחצירא - ה"בבא סאלי" (תר"ן-תשמ"ד 1889-1984), בן רבי מסעוד רבה של תאפיללת (מרוקו), בנו של האדמו"ר רבי יעקב אבוחצירא. גאון מופלג בנגלה ובנסתר, קדוש וטהור מנעוריו. הוציא לאור מכתבי זקנו רבי יעקב. כיהן כרב ראשי של ארפוד וסביבותיה. בשנת תש"י עלה לירושלים, ובשנת תשי"ז חזר למרוקו. בשנת תשכ"ד שב לישראל. קבע מושבו בעיירה נתיבות. גדולים וטובים נהרו לביתו לקבל עצה וברכה, ונודע בישראל שמו כ"פועל ישועות". נכדיו הם האדמו"רים המפורסמים לבית אבוחצירא שליט"א.

21.5 ס"מ. מצב בינוני, סימני קיפול, קרעים ובלאי. מצב בינוני. סימני קיפול, קרעים ובלאי.

פתיחה: \$2000

251

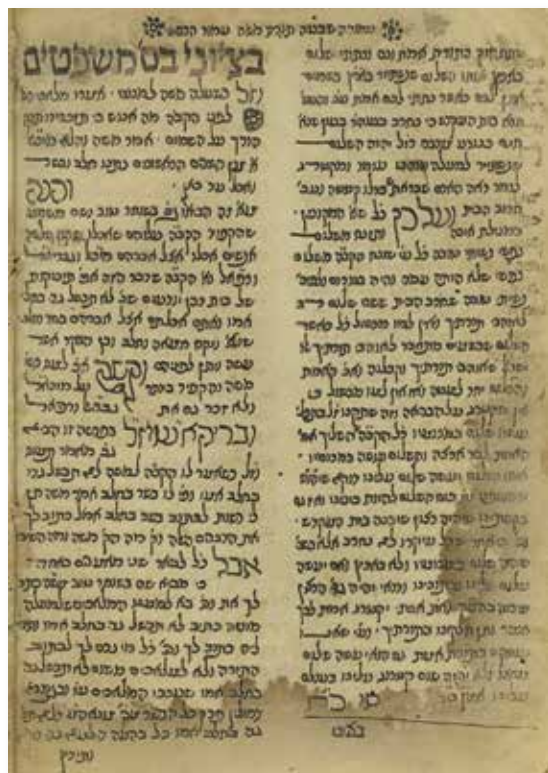
251. Letter Handwritten and Signed by the Baba Sali

Letter by Rabbi Israel Abuchatzaira – the Baba Sali, to Rabbi Shimon Adahan. [No reference of place or date].

14 lines in his own handwriting, with his signature. Rabbi Israel Abuchatzaira, the Baba Sali, (1889-1984), son of Rabbi Mas'ud, the Rabbi of Tafilalt (Morocco), son of Rabbi Yaakov Abuchatzaira. An outstanding Torah genius in revealed and hidden Torah, Known to be holy and pure. He published writings of his

grandfather Rabbi Yaakov. Served as Chief Rabbi of Erfoud and its surroundings. In 1950 moved to Jerusalem and in 1957 returned to Morocco. In 1964 he settled finally in Israel in the city of Netivot. All types of people came to his home for counsel and blessings and he was known as a miracle-worker. His grandsons are the famous Abuchatzaira rabbis. 21.5 cm. Fair condition, folding marks, wear and tears. Fair condition. Folding marks, wear and tears.

Opening price: \$2000

253

עצום ורב המקובל נר המערבי הבא מעיר גדולה עטור סופרים קרייה עליזה מתא תונים יע"א כבוד רבי אברהם בן משה וזימאן נר"ו, אוצר גנוים לרי"מ טולדאנו עמ' 120-121].
כתה"י פגום וחסר דפים. במקור הדרשות ערוכות בשבעה "עמודים" [פרקים]. לפנינו בכתה"י נמצאים ארבעת העמודים: עמוד ברית אברהם [חסר בתחילתו], עמוד פחד יצחק, עמוד עפר יעקב ועמוד תורת משה. [ללא העמודים: עמוד קרבן אהרן, עמוד מגדל דוד ועמוד יריעות שלמה].
כ-65 דף. 22 ס"מ. מצב גרוע, בלאי רב וקרעים עם חסרון, כתמים ודפים מנותקים.

פתיחה: \$350

252. Manuscript, Seder Tikun Karet - Morocco, 1902

Manuscript, Seder Tikun Karet [by the Chida]. Oriental writing [Morocco?], 1902.
Illustrated title page, "Seder tikun karet...Eliyahu Rachamim Azulai". Contains a prayer to recite at the rise of dawn after study, Hilchot Shegagot and Hilchot Teshuva from Mishne Torah L'HaRambam and "the list of the Zohar Tikun HaYesod copied from the book Kerem Chemer".

26, 25-29, [30-50] leaves. Complete. 18 cm. Fair condition, stains, wear and tears, moisture damages and faded ink. Several detached leaves. Contemporary binding, damaged.

Opening price: \$300

252

252. כתב-יד, סדר תקון כרת - מרוקו, תרס"ב

כתב-יד, סדר תקון כרת [מאת החיד"א]. כתיבה מזרחית [מרוקו?], תרס"ב [1902].
שער מאויר, "סדר תקון כרת שלי אני הצעיר... אליהו רחמים אזולאי הי'". כולל תפלה לאמירה בעלות השחר לאחר הלימוד, הלכות שגגות והלכות תשובה ממשנה תורה להרמב"ם ו"רשימת זהר תקון היסוד מועתקים מס' כרם חמר".
כו, כה-כט, [ל-ג] דף. שלם. 18 ס"מ. מצב בינוני, כתמים, קרעים ובלאי, פגעי רטיבות ודהיית דיו. מספר דפים מנותקים. כריכה מקורית, פגומה.

פתיחה: \$300

253. כתב יד "עמודיה שבעה" - צפון אפריקה, המאה ה-19 - טופס של רבי אברהם וזימאן

כתב יד, העתקת ספר "עמודיה שבעה", דרושים על התורה. כתיבה מזרחית נאה - בשני טורים, [צפון-אפריקה (מרוקו?) תוניס?], המאה ה-19 [בערך].
ספר עמודיה שבעה, דרושים בתורה ונ"ך, מפי רבי בצלאל מקוברין דרשן בק"ק סלוצק במדינת ליטא, נדפס בלובלין תכ"ו, בפראג תל"ד, ועוד מהדורות. כפי הנראה הגיעו טפסים מן הספר לצפון-אפריקה, ולגודל חביבותו הועתק ע"י סופרים ונפוץ באזור תונים ומרוקו, בהעתקות כת"י.
בדף האחרון, רישום בעלות בכת"י [ילדותי?]: "זה המצחף שלי אני החכם השלים והוותיק כה"ר ר' אבהם וזימאן". כפי הנראה כתה"י שלפנינו היה של רבי אברהם וזימאן. ניתן שהוא הטופס של המקובל רבי אברהם וזימאן מתונים שעלה לצפת. - בשטר הלואה של קהלת צפת משנת תקע"ז נרשם עליו: "החכם השלם

254. Collection of Luach Ha'Ibur (Calendar) - Djerba, 1944-1995

A collection of large format leaves - Luach Ha'Ibur – a calendar, with times of festivals, New Moons, "Months of Edom", "Months of Yisrael and Yishmael". Djerba. Calendar for the year 5704 (1943-1944), and calendars for 1965-1995.

Printed, typewritten and photocopied. The calendars were printed in an identical format each year, with appropriate variations.

32 leaves, 40-50 cm. Varied condition, good-fair (stains, coarse tears to several leaves).

Opening price: \$300

254

254. אוסף דפי "לוח העיבור" - ג'רבה, תש"ד-תשנ"ה

אוסף דפים בפורמט גדול של "לוח העיבור" - לוח שנתי, עם זמני חגים ומועדים, מולדות, "חדשי אדום", "חדשי ישראל וישמעאל". ג'רבה. לוח לשנת תשי"ד [1943-1944], ולוחות לשנים תשנ"ה-תשנ"א, תשנ"ג-תשנ"ה [1965-1995].

דפוס, מכונת כתיבה ושכפול במכונת צילום. הלוחות נדפסו בפורמט זהה בכל שנה, עם שינויים מתבקשים.

32 דפים, 40-50 ס"מ. מצב משתנה, טוב-בינוני (כתמים, קרעים גסים במספר דפים).

פתחה: \$300

253. Amudeha Shiva Manuscript - North Africa, 19th Century - Copy of Rabbi Avraham Weisman

Manuscript, copy of Amudeha Shiva, homiletics on the Torah. Attractive Oriental writing – in two columns, [North Africa (Morocco?/ Tunisia?), c. 19th century].

Amudeha Shiva, homiletics on the Torah and on the Bible, by Rabbi Bezalel of Kobryn a preacher in Slutsk Lithuania, printed in Lublin 1666, in Prague 1674, and other editions. Apparently, copies of the book reached North Africa and due to its popularity it was copied by scribes and spread in the area of Tunisia and Morocco.

On the last leaf is a handwritten ownership inscription [childish?]: "This is my book, the... Chacham R' Avham Weisman". Apparently, this manuscript belonged to Rabbi Avraham Weisman. [Possibly, it was the copy of the Kabbalist Rabbi Avraham Weisman of Tunis who ascended to Safed. Written on a bill of a loan of the Safed community from 1817: The tremendous chacham and Kabbalist...from Tunis Rabbi Avraham ben Moshe Weisman", Otzar Genazim by Rabbi Y. M. Toledano pp. 120-121].

The manuscript is damaged and lacking leaves. Originally, the homiletics were arranged in seven Amudim [chapters]. This manuscript has four of the Amudim: Amud Brit Avraham [lacking in the beginning], Amud Pachad Yitzchak, Amud Afar Ya'akov and Amud Torat Moshe. [Lacking: Amud Korban Aharon, Amud Migdal David and Amud Yerirot Shlomo].

Approximately 65 leaves. 22 cm. Poor condition, major wear and tears with damages, stains and detached leaves.

Opening price: \$350

256a

מתקופת מאוחרת יותר. 20 ס"מ. מצב משתנה בין הדפים, בינוני-טוב. כתמים, עקבות רטיבות ובלאי. קרעים במספר דפים (עם פגיעה בטקסט). מספר דפים רופפים או מנותקים. כריכת עור מקורית, בלוייה ופגומה.

פתיחה: \$500

255. Manuscript, Tafsir of the Six Sidrei Mishnah - Judeo-Persian

Manuscript, "Commentary of the 63 tractates of the Mishnah", Tafsir on the six Sidrei Mishnah. [Persia, end of the 19th century / beginning of the 20th century]. Judeo-Persian.

Translation of the Mishnah into Judeo-Persian. Divided into tractates and chapters [the order of the tractates differs from the usual one].

Semi-cursive writing, partially with vowels. Glosses by a different writer.

[102] leaves. Good-fair condition. Stains, wear around the leaf's edges, tears on several leaves. Detached last leaf. Worn and damaged binding.

Opening price: \$250

256. תפסיר - פרקי אבות, "אזהרות" ועקדת יצחק - כתב-יד מאווייר - פרס, המאה ה-19

כתב-יד, תפסיר פרקי אבות, אזהרות ועקדת יצחק. [פרס, המאה ה-19]. עברית ופרסית-יהודית.

כתיבה בינונית, מנוקדת בחלקה. מסגרות מאוויירות בצבעים, בדגמי פרחים ועלים. בעמוד האחרון "שטיח" מאווייר בפרחים, עם קולופון הסופר: "הכותב הצעיר והזעיר עפר רגלי כל הסופרים אני מנשה בן א"א שלמה מ'ולא] אלעזר".

כתב היד כולל תפסיר (ביאור בפרסית-יהודית) על פרקי אבות מאת החכם מולא סימן טוב מלמד [עם נוסח המשנה, מנוקד]; אחריו שלושה תפסירים לפיטוי "אזהרות": הראשון, תפסיר על אזהרות רבי שלמה אבן גבירול (המתחילות "שמור לבי מענה"), מאת החכם שמואל [בן פיר אחמד]. השני, תפסיר על פיטוי אזהרות מקורי שכתב מולא סימן טוב מלמד (מתחיל: "בחדש השלישי במספר יום הששי"). השלישי, תפסיר אחר על אזהרות אבן גבירול, מאת החכם בנימין בן מישאל המכונה "אמינא". אחריו תפסיר "עקדת יצחק", אף הוא מהחכם "אמינא". תפסירי ה"אזהרות" כוללים את נוסח הפיוט בעברית, עם תרגום וביאור לפרסית-יהודית, פיסקה אחר פיסקה. לר, לו-קבא, [6], קבא-קבט דף. [6] הדף שבסוף הם השלמה

255

255. כתב-יד, תפסיר ששה סדרי משנה - פרסית-יהודית

כתב-יד, "פירושי הס"ג מסכתות המשניות", תפסיר על ששה סדרי משנה. [פרס, סוף המאה ה-19 / ראשית המאה ה-20]. פרסית-יהודית.

תרגום מילות המשנה לפרסית-יהודית, מילה אחר מילה. מחולק למסכתות ופרקים [סדר המסכתות שונה מן המקובל]. כתיבה בינונית, מנוקדת בחלקה. הגהות מכותב אחר. [102] דף. מצב טוב-בינוני. כתמים, בלאי בשולי דפים, קרעים במספר דפים. דף אחרון מנותק. כריכה בלוייה ופגומה.

פתיחה: \$250

257. שבעה כתבי-יד - פרס

שבעה כתבי-יד. [פרס, המאה ה-20].

חיבורים שונים. פיוטים בעברית; שירה בפרסית-יהודית; קטע ממחזור; גורלות וסגולות; ועוד.

7 כרכים בכת"י, 16-20 ס"מ. מספר דפים ומצב משתנים. דפים חסרים בחלק מהמקומות. כריכות מקוריות, פגמים וקרעים.

פתיחה: \$700

257. Seven Manuscripts - Persia

Seven manuscripts. [Persia, 20th century].

Various compositions. Hebrew piyutim, Judeo-Persian poetry, section of a machzor, goralot and segulot, etc.

7 volumes of manuscripts, 16-20 cm. Several leaves, varying condition. Some manuscripts lack leaves. Contemporary bindings, damages and tears.

Opening price: \$700

257

256. Tafsir - Pirkei Avot, Azharot and Akedat Yitzchak - Illustrated Manuscript - Persia, 19th Century

Manuscript, Tafsir Pirkei Avot, Azharot and Akedat Yitzchak. [Persia, 19th century]. Hebrew and Judeo-Persian.

Semi-cursive writing, partially with vowels. Frames illustrated with colored floral and leaf patterns. On the last page is an illustrated decorative leaf with flowers, with the scribe's colophon: "The young and tiniest dust at the feet of all scribes, the writer Menashe ben A. A. Shlomo M' Elazar".

The manuscript includes a Tafsir (Judeo-Persian exegesis) on Pirkei Avot by the Chacham Mula Siman Tov Melamed [with the version of the Mishna, with vowels]; followed by three Tafsirim of the 34, Piyutim of the "Azharot": The first, a Tafsir on the "Azharot" of Rabbi Shlomo Ibn Gabirol (beginning

256b

with "Shmor Libi Ma'ane"), by the Chacham Shmuel [ben Pir Achmad]. The second, Tafsir on the original Piyut "Azharot" written by the Mula Siman Tov Melamed (begins with: "BaChodesh HaShlishi"). The third, another Tafsir on the "Azharot" of Ibn Gabirol, by the Chacham Binyamin ben Misha'el, called also "Amina". The Tafsir of "Akedat Yitzchak" follows by the same Chacham "Amina".

The Tafsirs of Azharot include the Hebrew version of the Piyut, with a Judeo-Persian translation and explanation.

36-121, [6], 128-129 leaves. [6] leaves at the end are a replacement from a later time. 20 cm. The leaves are in varied conditions; fair-good. Stains, moisture traces and wear. Tears on several leaves (with damage to the text). Several loose or detached leaves. Original leather binding, worn and damaged.

Opening price: \$500

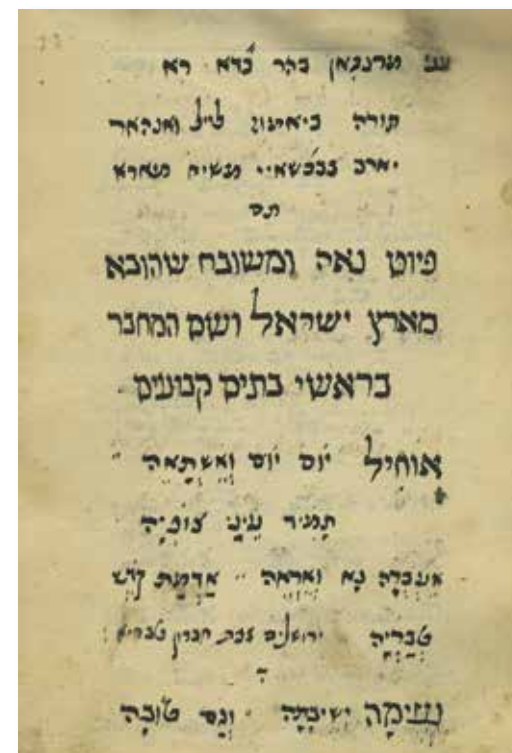
259

259. Two Manuscripts, Judeo-Persian Poetry - The Book of Shoftim and the Story of Yosef HaTsaddik / Yehoshua and Shoftim

- Manuscript, Judeo-Persian poetry: "Shoftim Na'ama" – on the Book of Shoftim and Yosef and Zuleicha, the story of Yosef in Egypt. [Persia, c. beginning of 20th century]. Large format. At the end of the manuscript is a Persian poem telling the story of the king's son and the Nazir; "Tafsir Azharot", and Shabbat songs (compilations of the poems of Rabbi Yisrael Najara). [129] leaves (missing one leaf or more at the end). 35 cm. Good-fair condition. Stains, wear and tears. Damaged leather binding.
- Manuscript, Patach Na'ama – poem in Judeo-

259. שני כתבי-יד, שירה פרסית-יהודית - ספר שופטים וסיפור יוסף הצדיק / ספר יהושע ושופטים

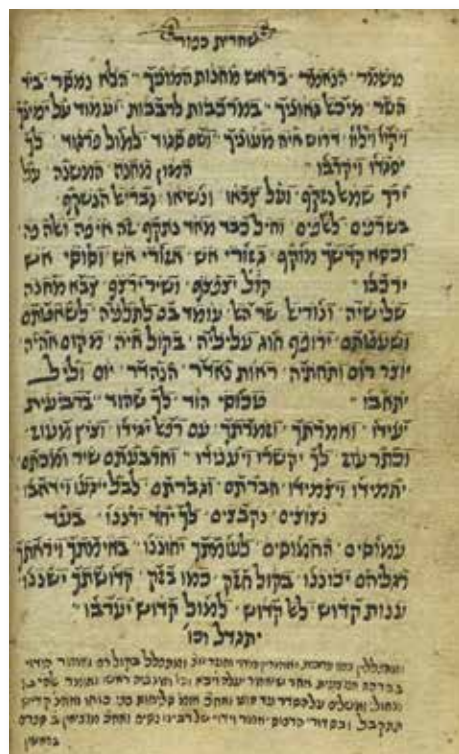
- כתב-יד, שירה בפרסית-יהודית: "שופטים נאמה" - על ספר שופטים; "קצה דאסתאן יוסף הצדיק" (יוסף וזולייכא) - סיפור יוסף במצרים. [פרס, ראשית המאה ה-20 בקירוב]. פורמט גדול. בסוף כתב היד: "כתאב שהואדה וצופי", מאת החכם אלישע ב"ר שמואל - עיבוד שירי בפרסית לסיפור בן המלך והנזיר; "תפסיר אזהרות", ו"זמירות לשבת" (ליקוטים משירי רבי ישראל נאג'ארה).
- [129] דף (חסר בסופו דף אחד או מספר דפים). 35 ס"מ. מצב טוב-בינוני. כתמים, קרעים ובלאי. כריכת עור פגומה.
- כתב-יד, "פתח נאמה" - שירה בפרסית-יהודית, על ספר יהושע ושופטים, עד סוף מלוכת שאול. [פרס, ראשית המאה ה-20 בקירוב].
- [428] דף. מספר דפים חסרים או קרועים. 21 ס"מ. מצב בינוני. מספר דפים במצב גרוע. כתמים, קרעים ובלאי. כריכת עור בלוייה ופגומה.
- חיבורים אלה הנם חלק מקורפוס שירה נרחב שכתבו חכמי פרס על סיפורי התנ"ך. "יוסף וזולייכא" (וולייכא = אשת פוטיפר) חובר ע"י החכם מולנא שאהין [גדול משוררי יהדות פרס, חי ופעל במאה ה-14], החלק על ספר יהושע חובר ע"י החכם מולא עמראני, והחלק על שופטים חובר ע"י החכם אהרן בן משיח [בשנת תנ"ב].
- פתיחה: \$400

258

258. Manuscript, Diwan - Hebrew and Judeo-Persian - Persia, 19th Century

- Manuscript, Diwan – Piyutim in Arabic and in Judeo-Persian. [Persia, 19th century]. Long narrow format. Contains piyutim in Judeo-Persian and in Hebrew, some with Judeo-Persian translation (phrase per phrase). At the beginning of the manuscript (1a-13a): Persian commentary to the piyut Avarech V'Ahalel L'Sibat Kol HaSibot (lacking at the beginning). On Leaves 68b-75a: Tafsir Petach Eliyahu. [122] leaves. Height: 17 cm, width: 11cm. Overall good condition, stains, wear and moisture damages. Damaged leather binding.
- Opening price: \$250

260b

260. Manuscript, Siddur Tiklal for Rosh Hashana, Yom Kippur and the Three Festivals - Yemen, 19th Century

Manuscript, siddur Tiklal, for Rosh Hashana, Yom Kippur and the Three Festivals. Contains: Ashmorot [Selichot], Hosh'a'not and Agda D'Pischa [Passover Haggadah]. Yemen, [19th century], replacements with leaves written at a later time [20th century].

260a

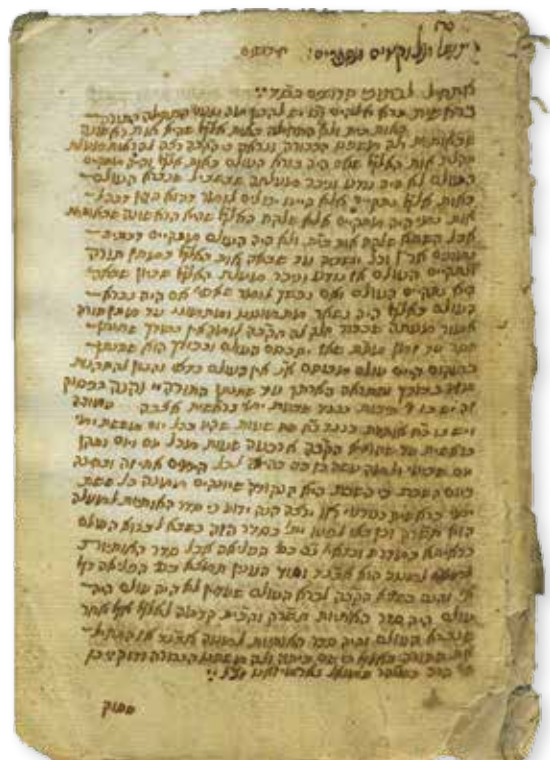
[141] leaves, 16 cm. Fair condition, stains and wear. Damaged and lacking leaves replaced with leaves in the second handwriting. Leather binding [Yemen], damaged.

Opening price: \$600

260. כתב-יד, סידור תכלאל לימים נוראים ולשלש רגלים - תימן, המאה ה-19

כתב יד, סידור תכלאל, לימים נוראים ושלש רגלים. כולל: סדר אשמורות [סליחות], הושענות, ואגתא דפסחא [הגדה של פסח]. תימן, [שנות הת"ק-ת"ר, המאה ה-19] השלמת דפים בכת"י מאוחר יותר [שנות הת"ר, המאה ה-20]. [141] דף, 16 ס"מ. מצב בינוני, כתמים ובלאי. דפים פגומים וחסרים שהושלמו בכת"י השני. כריכת עור, בעיבוד עממי [תימן]. פגומה.

פתיחה: \$600

262

261. Manuscript - Seder Tikunei Shabbat by the Ari - Yemen

Manuscript, Seder Tikunei Shabbat by the Ari. [Yemen, 19th century?].

A complete copy of Seder Tikunei Shabbat by the Ari printed in Venice in 1698. On the last page is a sketch of the structure of the Ten Sefirot, and a paragraph beginning with, "According to the Kabbalah, know that the teacher of Adam HaRishon was Raz[iel]..."

18 leaves. 22 cm. Good condition. High-quality paper. Stains. Several leaves were cut on the margins (with damage to text). New binding.

Opening price: \$300

262. אוסף כתבי יד - תימן וארצות המזרח

אוסף כתבי יד שונים, מתימן וארצות המזרח, רובם מהמאה ה-19:

- "חידושים, מלוקטים מספרים". [מרוקו, ראשית המאה ה-19].
- "ליקוטי ספרים", ביאורים על פסוקים משלים ותוכחות מוסר. [מרוקו, המאה ה-19/20].
- שירים בערבית יהודית. • לוח עולמית לשבעה זמנים. ועוד ליקוטים שונים (רשימת סדר הדורות לפי שנים ועוד). [בוכרה, המאה ה-19/20].
- ספר מקור חיים על הלכות שחיטה. (חסר בתחילתו). בדרך האחרון קולופון הסופר שמריה בן חיים אלמוסמא בלערי מצימן. ב'קפ"ז לשטרות (תרל"ז 1876). • שרר הלכות שחיטה להרמב"ם ז"ל. (חסר מעט בסופו). [תימן, שנות הת"ר, המאה ה-19/20].
- קטע מ"אזהרות" תרי"ג מצוות. [תימן, המאה ה-19].
- "אשמורות" - סדר סליחות. [תימן, שנות הת"ק-ת"ר, ראשית המאה ה-19].
- ספר משנת חסידים לרבי עמנואל חי ריקי (טופס חסר, דפים ד-קנב ממהדורת אמשטרדם, תק"ב 1742). הגהות קבליות בכת"י מרובע-מזרחי עתיק [תימן/פרס?].

9 פריטים, גודל ומצב משתנים, חלקם לא שלמים, חלקם כרוכים.

פתיחה: \$400

261

261. כתב-יד - סדר תיקוני שבת להארי"י - תימן

כתב-יד, סדר תיקוני שבת להארי"ל. [תימן, המאה ה-19]. העתקה שלמה של סדר תיקוני שבת להארי"י שנדפס בונציה תנ"ח (1698). בעמוד האחרון, שרטוט מבנה עשרת הספירות, וקטע המתחיל: "ועל דרך הקבלה, דע שרבו של אדם הראשון הוא רון[אל]..."

יח. דף. 22 ס"מ. מצב טוב. נייר איכותי. כתמים. מספר דפים נחתכו בשוליים (עם פגיעה בטקסט). כריכה חדשה.

פתיחה: \$300

263. Rambam, Hafla'ah-Nezikin - Venice, 1550 - Handwritten Glosses - Yemen

Mishe Torah L'HaRambam, with Migdal Oz, Maggid Mishna and glosses by Maharam Padua. Books Hafla'ah, Zera'im, Avodah, Korbanot, Tahara, Nezikin. [Venice, 1550. Bragadin printing press]. Incomplete copy, starts in the middle of Hilchot Shavu'ot and ends in Maimon responsa printed at the end of Seder Nezikin + additional pages (detached): pages 12-22 of Sefer HaMitzvot L'HaRambam and Hassagot HaRambam, printed in this edition as a part in itself.

On the margins appear hundreds of handwritten glosses, [Yemen, ca. 18th century]. The content of the glosses is divided into three kinds of comments: comments and interpretations, with citations from Sifrei HaTur and adjudicators; hundreds of sources and notations to the Rambam in the Bible and the Talmud; on the wide margins of sheets on bottom, copying of the Rambam book Mada-Ahavah, [probably the owner was missing this book, part one of the Rambam, and he copied it on the "paper" which became available].

(Copy missing three pages in the beginning) pages 396-585. (originally part 2, Hafla'a-Shoftim books and Sefer HaMitzvot: [1], 394-767, [1]; 41, [1] leaves). + leaves 12-22 (out of: 41 leaves of Sefer HaMitzvot). 42.5 cm. Fair-poor condition, worm damages to text, wear and spotting. Old binding, not ancient.

Opening price: \$400

263

העתקה של ספר הרמב"ם מדע-אהבה, [כפי הנראה היה חסר לבעל הספר, את חלק א' של הרמב"ם, ולכן הוא העתיקו על ה"נייר" שהגיע לידיו].

(עותק חסר 3 דף בראשו) דפים שצו-תקפה. (במקור חלק ב', ספרי הפלאה-שופטים וספר המצוות: [1], שצד-תששז. [1], מא, [1] דף). + דפים יב-כב (מתוך: מא דף של ספר המצוות). 42.5 ס"מ. מצב בינוני-גרוע, נזקי עש על הטקסט, בלאי וכתמים. כריכה ישנה, לא-עתיקה.

אודות המדפיס בראגדין, ראה פריט 333.

פתיחה: \$400

262. Collection of Manuscripts - Yemen and Oriental Countries

Collection of various manuscripts, from Yemen and Oriental countries, most from the 19th century:

- "Novellae, compiled from books". [Morocco?, beginning of 19th century].
- "Likutei Sefarim", explanations of verses, parables and mussar. [Morocco?, 19th / 20th century].
- Poems in Judeo-Arabic. • World calendar with seven time zones. Various other compilations (list of the historical dates, etc.). [Bukhara?, 19th / 20th century].
- Mekor Chaim on the laws of shechita. (Lacking in the beginning), on the last leaf is a colophon of the scribe Shemarya ben Chaim Elmusma Balarbi of Chamon. 1876.
- Serach Hilchot Shechita L'HaRambam. (Lacking at the end), [Yemen, 19th / 20th century].
- Section of Azharot, the 613 mitzvot. [Yemen, 19th century].
- "Ashmorot" – Selichot [Yemen, beginning of 19th century].
- Mishnat Chassidim by Rabbi Emanuel Chai Riki (incomplete copy, Leaves 4-152 of the Amsterdam 1742 edition). Kabbalistic glosses in ancient Oriental square handwriting [Yemen? / Persia?]. 9 items, Varied size and condition, some are incomplete, some with bindings.

Opening price: \$400

262. רמב"ם, הפלאה-נוזיקין - ונציה, ש"י - הגהות כתב-יד - תימן

משנה תורה להרמב"ם, עם מגדל עוז, מגיד משנה והגהות מהר"ם פאדובה. ספרי הפלאה, וזעים, עבודה, קרבנות, טהרה, נזיקין. ונציה, ש"י 1550. דפוס בראגדין.

עותק חסר, מתחיל באמצע הלכות שבועות ומסתיים בתשובות מיימוניות שנדפסו בסוף סדר נזיקין + דפים נוספים (מנותקים): דפים יב-כב מתוך ספר המצוות להרמב"ם והשגות הרמב"ן, שנדפס במהדורה זו, כחלק בפני עצמו.

בשולי הגליונות מאות הגהות בכת"י, [תימן, המאה ה-18 בערך]. תוכן ההגהות מתחלק לשלושה סוגי הערות: הערות ופירושים, עם מובאות מספרי הטור והפוסקים; מאות מקורות וציגונים לדברי הרמב"ם בתנ"ך ובתלמוד; בשוליים הרחבים של הגליונות למטה,

265

265. כתב-יד - סדר סליחות - תימן, המאה ה-18/19

כתב-יד, סדר סליחות ורחמים. [תימן, המאה ה-18/19].
כתיבה נאה, מנוקדת. הוראות בערבית-יהודית.
[31] עמ' 14.5 ס"מ. מצב טוב-בינוני, כתמים, פגעי עש וקרעים משוקמים. כריכה חדשה.

פתיחה: \$250

265. Manuscript - Seder Selichot - Yemen, 18th/19th Centuries

Manuscript, Seder Selichot Ve'Rachamim. [Yemen, 18th / 19th centuries?].
Handsomeness writing, with vowels. Instructions in Judeo-Arabic.
[31] pages. 14.5 cm. Good-fair condition, stains, worm damages and restored tears. New binding.

Opening price: \$250

264

264. כתב-יד, שלוש מגילות ותיקון ליל שבועות - תימן

כתב-יד, שלוש מגילות — שיר השירים, רות וקהלת, עם תרגום ופירוש רש"י, ועם סדר תיקון ליל שבועות. [תימן, המאה ה-19 בקירוב].

כרך שלם, כתיבה נאה. מנוקדת בחלקה. בראש המגילות תיבות-פתיחה מאוירות בדיו צבעוני. פירוש רש"י רק במגילת קהלת (בשאר המגילות הושאר מקום ריק לפירוש רש"י בתחתית העמודים). תיקון ליל שבועות כולל את ששה סדרי המשנה. חתימה בסוף הספר "ה' ע"ש" [עון?] יצ"ו מלאכי ס"ט, הקורא בה ישמח והגובה ימח באב"ת [בזכות אברהם בן תרח].

[80] דף. 25 ס"מ. מצב בינוני-טוב. כתמים. פגעי עש רבים (עם פגיעה בטקסט במספר מקומות). כריכה פגומה.

פתיחה: \$250

264. Manuscript, Three Megillot and Tikun Le Shavuot - Yemen

Manuscript, three Megillot – Shir HaShirim, Ruth and Kohelet, with Targum and Rashi commentary, and with Tikun Le Shavuot. [Yemen, c. 19th century].
Complete volume, attractive writing. Partially with vowels. At the beginnings of the Megillot are some illustrated initials with colored ink. Rashi commentary only on Megillat Kohelet (empty space was left on the bottom of the pages for Rashi commentary in the other Megillot). Tikun Le Shavuot includes the six Sidrei Mishnah. A signature appears at the end of the book.

[80] leaves. 25 cm. Fair-good condition. Stains. Many worm damages (with damage to the text in several places). Damaged cover.

Opening price: \$250

266. Manuscript - Perush HaMishnayot Le'HaRambam, Seder Moed - Yemen, 1900

Manuscript, Perush HaMishnayot L'HaRambam, Seder Moed – Yemen, 1900.

The original work as written by the Rambam in Arabic (Judeo-Arabic). Handsome scribal writing with colophon on the last page, signed by the scribe "Chaim ben Sali al-Kasar" from 1900. Marginalia also by al-Kasar, who was a Torah scholar and scribe.

Inscription that same page and another inscription on the flyleaf from 1904 regarding the sale of "This honorable object the commentary of our Master the Rambam" sold to the scribe's relatives, "Two affluent men, Chaim and Yichye, heirs of the wealthy Salam ben Salim al-Kasar, by the son-in-law of their mother's brother Chaim ben Salim al-Kasar, an acquisition given with love and goodwill, who loves them like a relative and they are part of one family... All the Torah blessings shall rest upon them and they shall succeed and earn, they and their offspring until the end of all generations, Amen".

The scribe is the Torah scholar Mari Chaim ben Saliman (Shlomo) al Kasar (1859-1912), a Sana scholar and disciple of Rabbi Chaim Korach. He was orphaned from his father at a young age and his sister's husband, the affluent Shalom ben Shlomo (Salam ben Saliman al-Kasar), supported him financially and even gave his daughter to him in marriage. Rabbi Chaim ben Saliman earned his livelihood as a jeweler and book copier. He was very active in attaining exact versions for the Tafsir of Rav Se'adia Gaon and of the Perush HaMishnayot L'HaRambam. He wrote glosses for halachic and homiletic books, commentaries on the Torah, commentaries and old versions of Targum Unkelos (sections of these compositions were printed in various places). He also wrote several poems and piyutim, some of which were printed in various diwan poetry books. (See the Hebrew Encyclopedia Le'Chachmei Teman, Vol. 1, p. 277). This book was sold to his cousin, the wealthy Salam al-Kasar, who was also his brother-in-law, his wife's brother.

266

110 leaves, 34 cm. Thick high-quality paper [locally produced], good-fair condition, many worm damages. Unbound.

Opening price: \$400

266. כתב-יד - פירוש המשניות להרמב"ם, סדר מועד - תימן, תר"ס

כתב-יד, פירוש המשניות להרמב"ם, סדר מועד - תימן, ביר"א לשטרות [תר"ס 1900].

החיבור המקורי כפי שנכתב ע"י רבינו הרמב"ם בשפה הערבית (ערבית-יהודית). כתיבת סופר נאה עם קולופון בעמוד האחרון, חתומה בידי הסופר "חיים בן סלי אל-כסאר" משנת ביר"א. הגהות בשוליים מאת החכם הסופר הנ"ל.

קולופון מכירה באותו עמוד וקולופון נוסף בעמוד שלפני ההתחלה משנת ביר"א (תרס"ד 1904), על מכירת "זה החיפץ הנכבד פירוש אדוננו הרמב"ם", שנמכר לקרובי משפחתו של הסופר, "שני הגבירים חיים ויחיא יורשי הגביר סאלם בן סלי אל-כסאר, מאת חתנם אחי אמם חיים בן סלי אל-כסאר, בקנין אהבה ורצון, שאהבת שאר בשר להם, ומשפחה אחת לכולם... וכל הברכות הכתובות בתורה עליהם ניוחו ויצליחו וירויחו הם וזרעם אחריהם עד סוף כל הדורות, אכ"ר".

הסופר הוא החכם מארי חיים בן סלימאן (שלמה) אל כסאר (תר"ט-תרע"ב), מחכמי צנעא ומתלמידיו של רבי חיים קורח. התייתם מאביו בגיל צעיר ובעל-אחותו הגביר שלום בן שלמה (סאלם בן סלימאן אל-כסאר) תמך בידו בפרנסתו ואף השיא לו את בתו. התפרנס מצורפות ומהעתקת ספרים. פעל רבות להשגת נוסחאות מדוייקות לתפסיר רס"ג ולפירוש המשניות להרמב"ם. חיבר הגהות לספרי הלכה ודרוש, פירושים וטעמים לתורה, פירושים ונוסחאות ישנות לתרגום אונקלוס (קטעים מחיבוריו אלו נדפסו במקומות שונים). חיבר גם מספר שירים ופיוטים, שחלקם נדפסו בספרי דיואן שונים. (ראה אודותיו באנציקלופדיה לחכמי תימן, חלק א', עמ' 277). לפנינו ספר שנמכר על-ידו לבני דורו הנ"ל, הגביר סאלם אל-כסאר, שכאמור היו גם גיסיו, שכן היו אחי-אשתו.

110 דף, 34 ס"מ. נייר איכותי עבה [מייצור מקומי], מצב טוב-בינוני, נזקי עש רבים. לא כרוך.

פתיחה: \$400

268

268. דפים מכתב-יד - מדרש הגדול - תימן, המאה ה-15/16

דפים שהוצאו מ"גניזת כריכות" - כתב-יד, "מדרש הגדול" על התורה, מאת רבי דוד עדני. [תימן, המאה ה-15/16].
קטעים מפרשיות ויקרא-צו-שמיני, אחרי-מות-קדושים. עם הפתיחה הפיוטית לפרשת צו (מנוקדת).
כ-26 דף, 28 ס"מ בקירוב. מצבים משתנים, חלקם במצב טוב, חלקם פגועים וחסרים. משוקמים באופן מקצועי וברוכים בכריכה.

פתיחה: \$1000

268. Manuscript Leaves - Midrash HaGadol - Yemen, 15th / 16th Century

Leaves removed from the "binding Geniza" – manuscript, Midrash HaGadol on the Torah, by Rabbi David Adani. [Yemen, 15th / 16th century].
Fragments of Parshiot Vayikra-Tzav-Shemini, Acharei Mot-Kedoshim. With a Piyut introducing Parshat Tzav (with vowels).

Approximately 26 leaves, about 28 cm. Varying states of condition, some in good condition, some damaged and lacking. Professionally restored and bound.

Opening price: \$1000

267

267. משנה תורה להרמב"ם - אוסף גדול של שרידי דפים בכתב-יד - תימן, המאות ה-14-17

משנה תורה להרמב"ם - אוסף גדול של שרידי דפים מכתב-יד עתיקים, שהוצאו מ"גניזת כריכות". [תימן].

כולל קטעים מכתב-יד שונים (כתשעה או יותר), חלקם מהמאות ה-14-15, וחלקם מתקופות מאוחרות יותר [המאות ה-16-17].

קטעים מתוך: הלכות תפילה, הלכות שבת, הלכות סוכה, הלכות זכיה ומתנה, הלכות שלוחין ושותפין, הלכות סנהדרין, הלכות עדות, הלכות סוטה, הלכות מטמאי משכב ומושב. קטע נוסף מפירוש על משנה תורה, בערבית-יהודית.

למעלה מ-30 דפים וחלקי דפים. גודל משתנה. מצבי פגיעה משתנים כתוצאה מהשימוש בכריכה.

פתיחה: \$500

267. Mishne Torah L'HaRambam - Large Collection of Manuscript Leaf Remnants - Yemen, 14th-17th Centuries

Mishne Torah L'HaRambam – Large collection of ancient manuscript fragments, removed from the "Binding Geniza". [Yemen].

Contains fragments of various manuscripts (nine or more), some from the 14th-15th centuries, and some from later times [16th-17th centuries ?].

fragments from: The laws of prayer, the laws of Shabbat, Succah, Zechiya and Matana, Shluchin and Shutafin, Sanhedrin, Edut, Sotah and Metamei Mishkav and Moshav. Another fragment from a Judeo-Arabic commentary on Mishne Torah. More than 30 leaves and leaf fragments. Varied size. Varying conditions of damage sustained by use in binding.

Opening price: \$500

Ancient Manuscripts - Pre-Print Era

(Late Middle Ages, the "Rishonim" Period)

The period of the Rishonim, also known as "the Middle Ages" beginning at the end of the days of the Geonim (in 1040) and ending with the Spanish Expulsion (1492), was one of the most significant and productive times of Torah literature growth. Due to the Rishonim's great stature and authority, the following generations of Achronim abstained from conflicting with their opinions and revered their words with awe.

The period of the Rishonim preceded the invention of the printing press assigning momentous importance to manuscripts written in those days. The works of early generations and of leading Rishonim were copied by hand and were often repeatedly edited while studying the manuscripts in the Beit Midrash (study hall). As opposed to printed editions which were distributed in one fixed version, various versions of one composition can be found in ancient manuscripts. A well-known example of this is the Mordechai which was printed according to one version but the manuscripts of this book deviate one from another.

Even after printing presses began printing Hebrew books in the second half of the 15th century, the practice of studying from manuscripts endured for many years until the use of printed books spread and replaced manuscripts in the Beit Midrash. Many manuscripts were lost by means of various decrees [the 1391 decrees, the Spanish expulsion, the burning of Jewish books in Italy in 1554, Gezairot Tach V'tat (the Decrees of 1648-49), etc.] causing their numbers to dwindle to rarity.

This (and the previous) chapter presents a large variety of manuscripts and manuscript remnants from Ashkenaz, Spain and Yemen from the 13th, 14th and 15th centuries – the closing years of the time of the Rishonim.

Some of these items were preserved in the "Binding Geniza" of vellum and paper manuscripts which were re-used in bookbinding, and although this caused them heavy damage, some of them survived specifically due to this secondary use in bindings.

כתבי יד עתיקים - לפני תקופת הדפוס

(שלהי ימי הביניים, "תקופת הראשונים")

תקופת "הראשונים", הידועה גם כתקופת "ימי הביניים", היתה מן התקופות החשובות והפוריות ביותר, מבחינת התפתחות הספרות התורנית. ראשיתה בסוף ימי הגאונים (בשנת ד'ת"ת 1040) וסופה בשנים הסמוכות לגירוש ספרד (בשנת רנ"ב 1492). גדולתם וסמכותם של גדולי הראשונים הביאה לכך שהדורות שאחריהם, המכונים "אחרונים", נמנעים מלחלוק על דעתם ומתייחסים אל דבריהם בחרדת קודש.

תקופת הראשונים קדמה להמצאת הדפוס, ולפיכך נודעת לכתבי היד מתקופה זו חשיבות גדולה. כידוע, חיבורי הקדמונים וגדולי הראשונים, הועתקו בכתב-יד, ופעמים רבות עברו עריכות חוזרות ונשנות תוך כדי הלימוד בבית המדרש. להבדיל ממאהדורות הדפוס, שהפיצו וקיבעו נוסח אחד שעמד לפני המדפיסים, בכתבי-היד העתיקים ניתן למצוא עריכות ונוסחאות שונות לאותו חיבור. דוגמה מפורסמת לכך היא חיבור המרדכי, שהופיע בדפוס בגרסה אחת, אך כתבי היד של חיבור זה שונים מאד האחד מן השני. גם לאחר שהחלה הדפסת ספרים עבריים במחצית השנייה של המאה ה-15, נותרה מורשת כתבי-היד בתוקפה במשך שנים רבות עד להתפשטות ספרי הדפוס ודחיקתם של כתבי-היד מבתי המדרש. כתבי-יד רבים אבדו בגזירות השונות (גזירות קנ"א, גירוש ספרד, שריפת הספרים באיטליה בשנת שי"ד, גזירות ת"ח ות"ט ועוד) ובשל כך הפכו לנדירים ביותר.

בפרק שלפנינו (וכן בפרק הקודם) מוצג מגוון רחב של כתבי יד ושרידי כת"י מאשכנז, ספרד ותימן, מן המאות ה-13, ה-14 וה-15 - חלקה האחרון של "תקופת הראשונים".

חלק מהפריטים שלפנינו נשתמר ב"גניזת הכריכות", שבה נעשה שימוש משני בדפי קלף ונייר כחומר לכריכת ספרים, ועל אף שנפגעו קשות, חלקם שרד דוקא בשל השימוש המשני שנעשה בדפים אלו ככריכה.

269. Ancient Torah Taj - Two Small Volumes - with Decorative Mesorah - Yemen, 14th Century

Manuscript, Taj – Keter Torah [Five Books of Torah with te'amim]. [Yemen, c. 14th century].

Two small format volumes. Square Yemenite writing, with vowels and te'amim. Margins adorned with the Mesorah text in small letters [the Mesorah text appears at the bottom of the pages styled like a woven carpet].

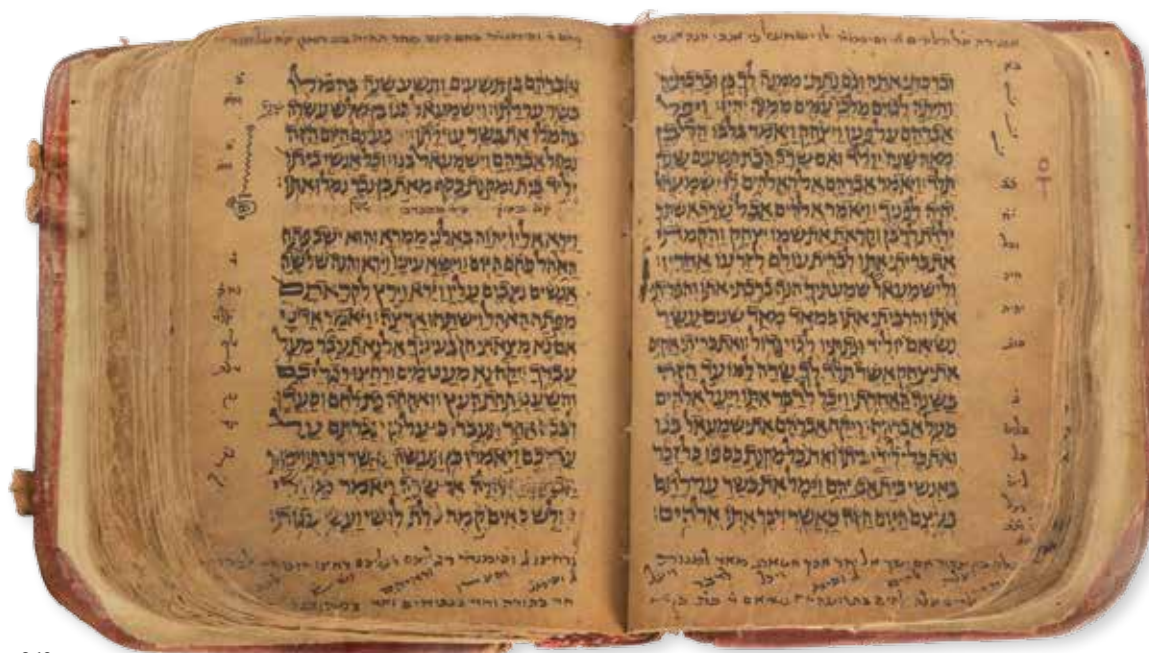
The first volume contains Bereshit and Shemot and the second, Vayikra, Bamidbar and Devarim. Bound at the beginning of the first part are leaves of the composition "Tijan Notebooks" (in Judeo-Arabic) written at a later time.

At the beginning of Volume 1 is an ancient faded [or erased] inscription of sale or inheritance. The year is written at the end of the inscription: 1434.

The Taj books were usually written in a large format. This is a rare phenomenon of Taj written in a small format.

Two volumes. Volume 1 – Bereshit-Shemot: [15], [149] leaves. ([15] leaves: the Tijan notebooks). Volume 2 – Vayikra-Bamidbar-Devarim: [171] leaves + [4] replacement leaves (beginning with Vayikra Chapter 1, Verse 9 [missing one leaf?], and ending with Devarim 32, 49 [end of V'Zot HaBracha]; the replacement leaves at the end are in a later handwriting). Approximately 12 cm. Varied condition among the leaves, good-fair. Most leaves are in overall good condition. Stains, wear and tear. Worm marks to several places. Many leaf margins are rounded and damaged from many years' use, with damage to Mesorah text. Ancient leather bindings (one is partially detached), with remnants of leather clasps. Worm holes to binding. Housed in a handsome box.

Opening price: \$3000

269

מחברות התיג'אן. כרך ב' - ויקרא-במדבר-דברים: [171] דף + [4] דפי השלמה (מתחיל בויקרא פרק א, פסוק ט [חסר דף אחד?], ומסתיים בדברים לב, מט [סוף פרשת וזאת הברכה]; דפי ההשלמה בסוף הם בכתיבה מאוחרת). 12 ס"מ בקירוב. מצב משתנה בין הדפים, טוב-בינוני. רוב הדפים במצב כללי טוב. כתמים, בלאי וקרעים. סימני עש במספר מקומות. שולי דפים רבים התעגלו ונחסרו ברבות הזמן, עם פגיעה בטקסט המסורה. כריכות עור עתיקות (אחת מהן מנותקת חלקית), עם שרידי אבומי עור. נקבי עש בכריכה. נתונים בקופסה נאה.

פתיחה: \$3000

269. תאג' תורה עתיק - שני כרכים בפורמט קטן - עם עיטורי מסורה - תימן, המאה ה-14

כתב-יד, ספר תאג' - כתר תורה [חמשה חומשי תורה עם טעמים]. [תימן, שנות הק'. המאה ה-14 בקירוב].

שני כרכים בפורמט קטן. כתיבה תימנית מרובעת, עם ניקוד וטעמים. השוליים מעוטרים בטקסט "המסורה" באותיות קטנות [בחלקם התחתון של העמודים מעוצב טקסט המסורה כ"שטיח" מסורי].

הכרך הראשון כולל את ספר בראשית ושמות, והכרך השני את הספרים ויקרא, במדבר ודברים. בראש החלק הראשון נברכו דפים מתקופה מאוחרת, עם החיבור "מחברות התיג'אן" (בערבית-יהודית).

בראש הכרך הראשון רישום עתיק דהוי [או מחוק], על מכירה או ירושה. בסוף הרישום נכתב פרט השנה: א'תשמ"ה [לשטרות, שנת קצ"ד 1434].

ספרי תאג' נכתבים בדרך כלל בפורמט גדול, ולפנינו תופעה לא מצויה של תאג' שנכתב בפורמט קטן.

שני כרכים. כרך א' - בראשית-שמות: [15], [149] דף. [15] דף:

271

271. Smag (Sefer Mitzvot Gadol) - Vellum Manuscript Remnants - 14th - 15th Centuries

Vellum manuscript remnants – Sefer Mitzvot Gadol, by Rabbi Moshe of Coucy. [Semi-cursive Sephardi writing, 14th-15th centuries].

The section of positive commandments, Mitzvot 210-211. 4 sections, composed of 2 consecutive leaves, cut width-wise in the center. 2 columns per page.

4 vellum leaf fragments, cut to the size of the binding. Approximately 15X20 cm. Varying conditions of damage.

Opening price: \$400

270. Remnants of a Vellum Manuscript - Sefer Mitzvot Katan - Ashkenaz-France, 14th Century

Vellum manuscript, Sefer Mitzvot Katan – Amudei Gola – Samak, by Rabbi Yitzchak of Korvil, with glosses of Rabbeinu Peretz. Leaves removed from the "binding Geniza". [Ashkenaz-France, 14th century].

Three consecutive leaves (of Mitzvah 282), and a tiny fragment of another leaf. Square Ashkenazi writing, in two columns (40 lines per column). Glosses of Rabbeinu Peretz, integrated into the text and signed "HaMaraf". With some variations in comparison with the printed version.

[3] leaves, 19.5 cm + tiny fragment of another leaf. Varying condition of damages caused by the binding process, stains, coarse tears, with damage caused to the text.

Opening price: \$400

270

271. סמ"ג - שרידי כתב-יד על קלף - המאה ה-14/15

שרידי כתב-יד על קלף - ספר מצוות גדול (סמ"ג), לרבי משה מקוצי. [כתיבה ספרדית בינונית, המאה ה-14/15].

חלק העשין, מצוות רי-רא. 4 קטעים, המרכיבים 2 דפים רצופים, קטועים לרחבם באמצע. 2 טורים בעמוד.

4 קטעי דפי קלף, נחתכו לגודל הכריכה. 15x20 ס"מ בקירוב. מצבי פגיעה משתנים.

פתיחה: \$400

270. שרידי כתב-יד על קלף - ספר מצות קטן - אשכנז - צרפת, המאה ה-14

כתב-יד על קלף, ספר מצות קטן - עמודי גולה - סמ"ק, לרבי יצחק מקורביל, עם הגהות רבינו פרץ. דפים שהוצאו מ"גניזת כריכות". [אשכנז-צרפת, המאה ה-14].

שלושה דפים רצופים (מתוך מצוה רפב), וקטע זעיר מדרך נוסף. כתיבה אשכנזית מרובעת, בשני טורים (40 שורות בטור). הגהות רבינו פרץ, משולבות בתוך הטקסט וחתומות "המר"ף". עם שינויים מהדפוס.

[3] דף, 19.5 ס"מ + קטע זעיר מדרך נוסף. מצבי פגיעה משתנים כתוצאה מהכריכה, כתמים, קרעים גסים, עם פגיעה בטקסט.

פתיחה: \$400

273

273. אוסף שרידי דפים מכתבי-יד עתיקים על קלף - המאות ה-13-15

אוסף שרידי דפים וקטעי דפים מכתבי-יד עתיקים על קלף, שהוצאו מ"גניזת כריכות". (המאות ה-13-15 בקירוב).
 • קטע מספר הלכות גדולות, הלכות שבת. כתיבה מרובעת. • קטעים ממחזור ליום הכיפורים, עם פירוש. כתיבה אשכנזית. • שלוש קטעים מספר תאג'. תימן. ניקוד עליון. • קטעים מספר הפטרות עם תרגום. תימן. • קטע מחיבור עברי בפילוסופיה - מדע (פיזיקה). כתיבה מזרחית.

17 קטעים (חלקם קטנים). גודל ומצבי פגיעה משתנים.

פתיחה: \$800

273. Collection of Leaf Remnants of Ancient Vellum Manuscripts - 13th-15th Centuries

Collection of leaf remnants and leaf sections of ancient vellum manuscripts, removed from the "binding Geniza". [C. 13th-15th centuries].

- fragment from the book "Halachot Gedolot", the laws of Shabbat. Square writing.
- fragments from the Yom Kippur machzor, with commentary. Ashkenazi writing.
- Three fragments from the Taj. Yemen. Nikud Elyon (vowels placed at the top of the Hebrew letters).
- Fragments from the Haftarat with Targum. Yemen.
- Fragment from a Hebrew philosophical composition - science (physics). Oriental writing.

17 fragmernts (some small). Varied size and condition of damages.

Opening price: \$800

272

272. טור אבן העזר - שרידי כתב-יד על קלף - אשכנז, המאה ה-14

טור אבן העזר. שרידי דפים מכתב-יד על קלף, ששימשו ככריכה לספר. [כתיבה אשכנזית, המאה ה-14?].
 ארבעה עמודים, כתובים בשני טורים. קטעים מסימנים: ג-ד, ו-ז.
 2 דפי קלף מחוברים (4 עמ' כתובים). 32 ס"מ. מצב בינוני-גרוע. קרעים, כתמים ודהיית דיו.

פתיחה: \$600

272. Tur Even HaEzer - Remnants of a Vellum Manuscript - Ashkenaz, 14th Century

Tur Even HaEzer. Leaf remnants of a vellum manuscript which was used as binding material. [Ashkenazi writing, 14th century?].

Four pages, written in two columns. Passages of Simanim 3-4, 6-7. 2 connected vellum leaves (4 written pages). 32 cm. Fair-poor condition. Tears, stains and faded ink.

Opening price: \$600

275. טור חושן משפט - שרידי כתב-יד - המאה ה-14/15

שרידי דפים בכתב-יד - שהוצאו מ"גניזת כריכות". טור, חושן משפט (סימנים עב-עה, עט-פב). כתיבה ספרדית בינונית, [המאה ה-14/15]. כ-6 דפים (מצורפות רצועות דפים צרות שמתחברות אל הדפים הגדולים), 17.5 ס"מ. דרגות פגיעה משתנות. משוקמים וכרוכים בכריכה חדשה.

פתיחה: \$400

275. Tur Choshen Mishpat - Manuscript Remnants - 14th-15th Centuries

Manuscript leaf remnants – removed for the "Binding Geniza". Tur, Choshen Mishpat (Simanim 72-75, 79-82). Sephardic semi-cursive writing, [14th-15th centuries].

Approximately 6 leaves (enclosed are narrow strips of leaves attached to the large leaves), 17.5 cm. Varying degrees of damage. Restored and newly bound.

Opening price: \$400

275

274

274. Remnants of a Vellum Manuscript - Sefer HaAruch - Spain, 13th / 14th Century

Remnants of a vellum manuscripts – Sefer HaAruch, by Rabbi Natan of Rome. [Spain? 13th / 14th century]. Sections from entries starting with the Hebrew letter Samech. Semi-cursive Sephardic writing, with enlarged titles. 32 lines on each page. The leaves were re-used as binding material and are erased on one side.

2 vellum leaves, 36 cm, cut lengthwise along one edge, with damages and tears caused by their use in the binding process. Faded ink.

Opening price: \$400

274. שרידי כתב-יד על קלף - ספר הערוך - ספרד, המאה ה-14/13

שרידי דפים מכתב-יד על קלף - ספר הערוך, לרבי נתן מרומא. [ספרד? המאה ה-14/13].

קטעים מן הערכים: סלת-סמליון; סממגור-סעד. כתיבה ספרדית בינונית, עם כותרות באותיות מוגדלות. 32 שורות לעמוד. בדפים נעשה שימוש משני בכריכה, והם מחוקים בצד אחד.

2 דפי קלף, 36 ס"מ, קטועים לאורך קצה אחד, עם פגיעות וקרעים כתוצאה מהשימוש בכריכה. דהייית דיו.

פתיחה: \$400

**277. ספר מגן אבות, פירוש מסכת אבות לרשב"ץ -
שרידי כתב-יד, המאה ה-14/15**

שרידי כתב-יד שהוצאו מ"גניזת כריכות" - ספר מגן אבות, פירוש על פרקי אבות לרבי שמעון בן צמח דוראן (הרשב"ץ). [כתביה ספרדית בינונית, המאה ה-14/15].
עם הפנים [לשון המשנה, באותיות מרובעות].
כעשרים דפים (8 זוגות ועוד 4 דפים בודדים), כתובים משני צדיהם. בבדיקה מדגמית נתגלו שינויי נוסח מן הנדפס.
דפים 1-2: מפרק ב על משניות ז-ח. 3: על יא. 9-4: על יג-יז. 10-17: על יח-כא. 18-20: על ג, א-ג, ג.
דפים 15-20 הם 3 זוגות רצופים פנימי לתוך חיצוני. 23 שורות לעמוד שלם.
20 דף, בחיתוך ופגיעה אופייניים לדפים שעברו שימוש משני כחומר כריכה. גודל מירבי: 20 ס"מ.
פתיחה: \$2000

**277. Magen Avot, Rashbetz Commentary on
Tractate Avot - Manuscript Remnants, 14th / 15th
Century**

Manuscript remnants removed from "Binding Geniza" – Magen Avot, commentary on Tractate Avot by Rabbi Shimon ben Tzemach Duran (the Rashbetz). [Semi-cursive Sephardic writing, 14th / 15th century].
With the text of the Mishna in square letters.
Approximately 20 leaves (8 pairs and another 4 single leaves), written on both sides. A sample examination showed variations from the printed version.
Leaves 1-2: From Chapter 2 on Mishnayot 7-8. 3: on 11. 4-9: on 13-17. 10-17: on 18-21. 18-20: on 3, 1-3, 3.
Leaves 15-20 are 3 consecutive pairs. 23 lines per page.
20 leaves, cutting and damages characteristic to leaves used for binding. Maximum size: 20 cm.

Opening price: \$2000

277

**276. Ralbag Commentary on the Torah - Eight
Handwritten Leaves - 14th / 15th Century**

Ralbag commentary on the Torah, section of a manuscript removed from the "Binding Geniza". Semi-cursive Sephardic writing [Spain?], [14th / 15th century].
Eight non-consecutive leaves. Two on vellum and the rest on paper. Sections of Parshat Yitro and Parshat Mishpatim (of Shemot), from Be'ur HaMilot and from To'alot (for details, see enclosed leaves).
8 leaves, two of them are vellum leaves. Approximately 28 cm. Varied condition of damages caused in the process of binding, stains, worm damages and coarse tears (with missing parts and damaged text), faded ink.

Opening price: \$700

276

**276. פירוש רלב"ג לתורה - שמונה דפים בכתב-יד -
המאה ה-14/15**

פירוש רלב"ג לתורה, קטעי כתב-יד שהוצאו מ"גניזת כריכות".
כתביה ספרדית בינונית (ספרד?), [המאה ה-14/15].
שמונה דפים לא רצופים. שנים מהם על קלף, והיתר על נייר.
קטעים מפרשת יתרו ופרשת משפטים (בספר שמות), מבאור המלות ומה"תועלות" (פירוש ראה בדפים המצורפים).
8 דף, מתוכם 2 דפי קלף. 28 ס"מ בקירוב. מצבי פגיעה משתנים כתוצאה מן הכריכה, כתמים, פגעי עש וקרעים גסים (עם חסרון ופגיעות בטקסט) ודהיית דיו.

פתיחה: \$700

279

279. Remnants of Handwritten Leaves, Perush HaMishnayot Le'HaRambam - 14th/15th Century

Perush HaMishnayot Le'HaRambam, Ketubot 13-Nedarim 3. Leaf remnants removed from the "Binding Geniza". [Yemen, 14th / 15th century]. Judeo-Arabic, with the Hebrew version of the Mishna. 7 remnants and fragments of leaves. Includes leather binding with the manuscript remnants glued on its inner side. Varied size and condition of damages (overall poor condition).

Opening price: \$250

278. Handwritten Leaf - Composition on Medicine - Spain, 15th Century

Handwritten leaf, section of a composition on medicine. [Spain?], [15th century]. Hebrew composition, refers to Ibn Sina with the initials "A.B.S." ["Amar Ibn Sina"- Ibn Sina said].

Cursive Sephardic writing. Two written pages. Two columns per page, 37 lines per column.

Water mark Tromonin 130, on which books were printed during 1472-1476 Tromonin 130 watermark, used in books printed during 1472-1476.

Leaf, 27X37.5 cm. [2] written pages. Good-fair condition, stains, worm damages and tears, professionally restored [damages caused to the text in several places].

Opening price: \$300

278

278. דף בכתב-יד - חיבור ברפואה - ספרד, המאה ה-15

דף כתב-יד, קטע מחיבור ברפואה. [ספרד?], [המאה ה-15]. חיבור בשפה העברית, מזכיר את דברי אבן סינא בראשי התיבות "אב"ס" [אמר בן סינא].

כתיבה ספרדית רוטטה. שני עמודים כתובים. שני טורים בכל עמוד, 37 שורות לטור. סימן מים Tromonin 130, שספרים נדפסו עליו בין השנים 1472-1476.

דף, 27.5X37 ס"מ, [2] עמ' כתובים. מצב טוב-בינוני, כתמים, פגעי עש וקרעים, משוקמים באופן מקצועי [פגיעה בטקסט במספר מקומות].

פתיחה: \$300

282

282. שרידי כתב-יד עתיק - שיר מוסר בלאדינו - המאה ה-15/16

שרידי כתב-יד עתיק שהוצא מ"גניזת כריכות". שיר מוסר בלאדינו. [כתיבה ספרדית בינונית, המאה ה-15/16]. שיר ארוך בלאדינו. שני טורים לעמוד, משורטטים בדיו אדומה. סימן מים, בריקט 3452 (שנת 1494). שני דפים (21 ס"מ בקירוב) ושלשה קטעי דפים. מצבי פגיעה משתנים כתוצאה מהכריכה, קרעים ופגעי עש, כתמים ופגיעות אחרות. פתיחה: \$300

282. Remnants of an Ancient Manuscript - Poem of Ethics in Ladino - 15th / 16th Century

Remnants of an ancient manuscript removed from the "binding Geniza". A poem of ethics in Ladino. [Semi-cursive Sephardi writing, 15th / 16th century]. A long poem in Ladino. Two columns per page, outlined with red ink. Watermarks, Briquette 3452 (1494). Two leaves (approximately 21 cm.) and three leaf fragments. Varying conditions of damages caused by the binding process, tears and worm damages, stains and other damages. Opening price: \$300

281

281. דף כתב-יד על קלף - תאג', ספר בראשית - תימן, המאה ה-14/15

דף מכתב-יד עתיק על קלף, שהוצא מ"גניזת כריכות". ספר תאג'. [תימן, המאה ה-14/15]. כתיבה מרובעת, עם ניקוד. קטע מספר בראשית, פרק מח, פסוק יד - פרק מט, פסוק ד. דף, 20.5 ס"מ. פגיעות שונות כתוצאה מהכריכה, קרעים ופגעי עש. דהיית דיו. פתיחה: \$300

281. A Leaf from a Vellum Manuscript - Taj, Sefer Bereshit - Yemen, 14th / 15th Century

A leaf of an ancient vellum manuscript, removed from the "binding Geniza". Taj. [Yemen, 14th / 15th century]. Square writing, with vowels. Section of Sefer Bereshit, Chapter 48, Verse 14 – Chapter 49, Verse 4. Leaf, 20.5 cm. Various damages caused by the binding process, tears and worm damages. Faded ink. Opening price: \$300

280

280. תפסיר רב סעדיה גאון - שרידי כתב-יד - תימן, המאה ה-14/15

שרידי דפים בכתב-יד - תפסיר רבי סעדיה גאון (תרגום התורה לערבית). [תימן, המאה ה-14/15]. זוג דפים, כמעט שלמים, הכוללים קטעים מספר ויקרא ט, כא-יא, טו. מחולק לפרשיות מסורה, עם סימון סופי פסוקים בנקודתיים. 2 שרידי דפים. כתמים ופגעים שונים. משוקמים וברוכים בכריכה חדשה. פתיחה: \$300

280. Tafsir of Rabbi Se'adya Gaon - Manuscript Remnants - Yemen, 14th-15th Centuries

Manuscript leaf remnants – Tafsir of Rabbi Se'adya Gaon (Arabic translation of the Torah). [Yemen, 14th-15th centuries]. Pair of leaves, almost whole, containing sections of Vayikra, Chapter 9, Verses 11-21, 16. Divided into Parshiot, with colons marking the end of the verses. 2 leaf remnants. Stains and various damages. Restored and newly bound. Opening price: \$300

283a

283. כתב יד מאוייר ומעוטר - סידור כוונות האר"י - בכתב-ידו של המקובל רבי שלמה רעבניץ בנו של רבי יהודא ליב מוכיח, תלמידו ונאמן-ביתו של רבי נפתלי כ"ץ בעל "סמיכת חכמים" - מורביה, שנת תקט"ז 1756

כתב יד, "שערי תפלה" - סידור כוונות האר"י, בכתובה אשכנזית נאה ומעוטרת, ושער מאוייר. תפילות בנוסח האר"י, לימי החול, שבת ומועדים, שיויתי ומנורות "למנצח", כוונות המצוות וקטורת, ברכת המזון, תפילות הימים הנוראים וכוונות תקיעת שופר, הדלקת נר חנוכה וכוונות פורים. הגדה של פסח וספירת העומר (טבלאות מפורטות לכוונות הספירה). כתב-ידו של הסופר המקובל רבי שלמה רעבניץ בנו של רבי יהודה ליב מוכיח מרעבניץ. [לאשיץ, Loschitz, מורביה - כיום Loštice], שנת יוש"ר [תקט"ז 1756].

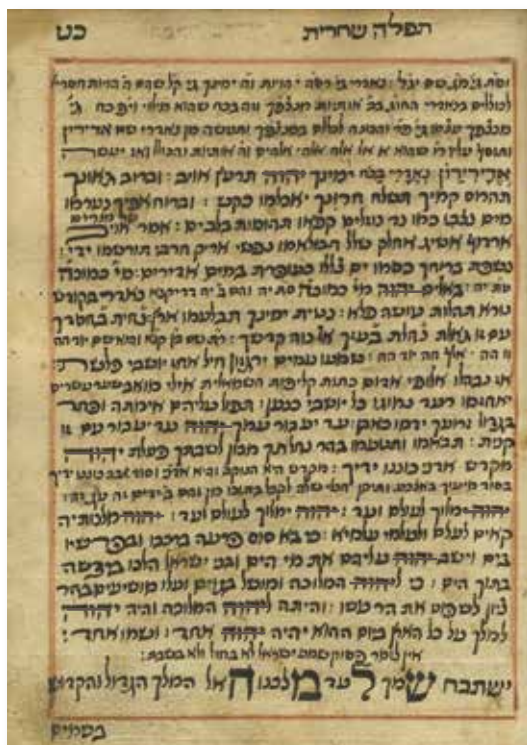
בדף סח/ו הוא מביא נוסח מיוחד לחתימת ברכת "בונה ירושלים", לומר "בונה ברחמי ציון וירושלים" והוא כותב "כך קבלתי מאבי המנוח (ה) מוהר"ר יהודא ליב מוכיח, לומר ציון וירושלים: המעתיק שלמה רעבניץ".

הסופר והעורך של כתב היד, הוא המקובל רבי שלמה רעבניץ מלאשיץ (ראה אודותיו: מבוא לספר "בית רחל", הוצאת "אהבת שלום", ירושלים תשס"א, עמ' 60-54). נולד בעיר רֶכְנִיץ (Rohonc הונגריה) לאביו המגיד ה"מוכיח לרבים" רבי אריה יהודה ליב מרעבניץ. בימי בחרותו היה תלמיד מובהק ונאמן-ביתו של קרוב-משפחתו הגאון המקובל רבי נפתלי כ"ץ בעל "סמיכת חכמים". באותה תקופה העתיק קטעים מספר התפילות והשירים של מורו ורבו "בית רחל". ולאחר שנים הוציאם לאור בספר "שער נפתלי" (ברין, תקי"ז). בהקדמתו שם הוא כותב על תקופת היותו בבית רבו רבי נפתלי הכהן, בשנים ת"ע-תע"ה (1710-1715): "... כי עבר נאמן קראתי לו, ושמשתי אותו ה' שנים, והיו בעיני כימים אחדים באהבתי אותו ובאהבה אשר אהב אותי". רבי שלמה היה תלמיד חכם מופלג בנגלה ובנסתר. בספר "מצנפת בד" (וולקווא, תקט"ז) לרבי אלכסנדר זיסקינד מאונסדורף, הוא מזכיר את שמו בפרשת חוקת: "בעת היותי בימי חרפי ברעבניץ, פלפלתי עם הרב הח' שלמה לאשיץ". בחתימתו להקדמת ספר "שער נפתלי", הוא כותב כי הוא מתגורר זה ארבעים שנה בק"ק לאשיץ במדינת מעהרין (Loschitz, מורביה - כיום Loštice).

לפנינו העתקה עם עריכה רבה, המוכיחה על ידיעה עמוקה בחכמת הקבלה וכוונות האר"י. הסופר רמז את שמו "שלמה", בנזירותו בשער ובייחודים שונים בספר. רבי שלמה כותב בהקדמתו, שהעתיק את הכוונות והייחודים מכתבי-יד מוסמכים של כתבי האר"י, [במספר מקומות בכתב-יד] הוא אף מציין על שינויים וחסרונות בכתב היד ממנו העתיק.

בתור הקדמה העתיק רבי שלמה קטע מספר "שערי אורה", ובסימונו כתב על מלאכתו בהעתקת ועריכת הסידור: "... הואיל דאתא לידי כתבי קודש הלז סדר התפלה עם הכוונות, וזכיתי מ"ה להעתיק מרישא לטיפא עד גמירא. בעיון רב, הדק-הדק היטב... וה' נתן לי לב לדעת, ידיעה במקצה עד היבא הדברים מגעת. ובהיות שדרכי המעתיקים לעשותם רושם בכתב אמת איזה הקדמה... אבל לא כן עשיתי, כי אם אמרתי לדבר דבר בשם אומרו, והעתקתי בפתח השער מספר שערי אורה... ועל ידי הפתח הלז יוכל לבא בנקל לשער התפלה... ובזה תוכל ג"כ להסמיך גאולה לתפלה, בלי שום פגע רע וקלקלה, ובזכותם תפלתנו תעלה למעלה, ליד הכהן המקריב במקום קרבן עולה".

הכוונות בסידור זה, הועתקו לפי בחירת המחבר העורך מכתבי האר"י ל ומהר"ם פאפירש. הסדר שבו אינו שווה לסיפורים אחרים, כדרכם של העורכים ביתר סידורי האר"י ל [סידור משנת חסידים, סידור

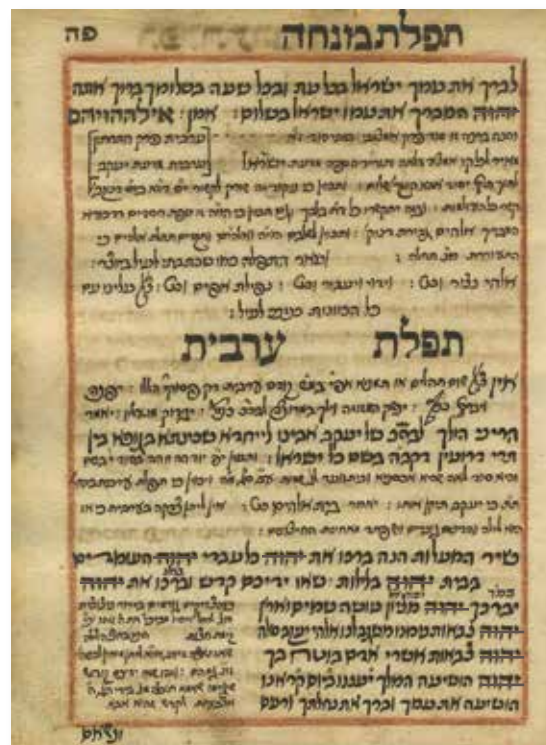
283d

inscription "Open for me the gates of justice, I shall enter them to thank G-d" surrounding the acronym for "This is the gate for G-d, the righteous shall enter it". At the bottom of the leaf, inside a frame bordered with Bivalvia and acanthus leaves, is a colophon with the year of writing and acronyms hinting to the name of the copier.

[4], 175 leaves. 22 cm. Thick high-quality paper, overall good condition, wear and stains. Minor wear damages to top of Leaves 80-84 (the Mincha prayer). Stains to Leaves 66-68 (Birkat HaMazon) and to Leaves 152-161 (Passover Haggadah). Ancient owner's inscription: "Yitzhak Leib ben Yakov". Unbound.

Enclosed: an article - expert's opinion on the content of the Siddur.

Opening price: \$18000

283c

רגלי גולות כדוריים). בראש הדף שני מלאכים התומכים בידיהם מסגרת עגולה מעוטרת עלים, בתוכה מופיע הכיתוב "פתחו לי שערי צדק אבא בם אודה יה" (במעוגל) ובמרכזה הכיתוב "זה לצדי" [זה השער לה] צדיקים יבאו בו]. בתחתית הדף, בתוך מסגרת התחומה בעיטורי צדפה ועלי אקנתוס, מופיע קולופון ובו שנת הכתיבה והרמזים הנוטריקונים לשם הרב המעתיק. [4], קעה דף. 22 ס"מ. נייר איכותי עבה, מצב כללי טוב, בלאי וכתמים. גפעי-בלאי קלים בראש דפים פ-פד (תפלת מנחה). כתמים בדפים סו-סח (ברכת המזון) ובדפים קנב-קסא (הגדה של פסח). חתימת בעלים עתיקה: "יצחק ליב ב"ה יאקב יצ"ו". לא כרוך.

מצורף מכתב חוות-דעת מומחה, על תוכן הסידור.

פתיחה: \$18000

283b

דפוס וזלוקוא, סידור רבי אשר, סידורי רבי שבתי רבי קאפיל, סידור רבי משה מיאמפלא ואחרים]. העתקות בקיצורים ושינויים מהספרים: פרי עץ חיים, כתבי הרמ"ע מפאנו ורבי מאיר פאפירוש, אור ישראל, עמק המלך ועוד. המחבר גם השתמש בספר "שערי ציון" ובספרי תפילה אחרים שנערכו ע"י תורת הקבלה.

סידור זה שלפנינו, נכתב בשנת תקט"ז 1756, תקופת הבעל שם-טוב ותלמידיו - באותה תקופה החל להתפשט מאד בארצות אירופה, ענין התפילות בכוונה ע"י הקבלה. נוסח התפילות בכתב היד הוא בנוסח האר"י - נוסח ספר [ממנו נוסד אח"כ בשלבים נוסח ספרד האשכנזי-חסידי].

כתיבה אשכנזית נאה ומעוטרת, עם מסגרות לעמודים בצבע-אדום ושער מאויר. דף השער מפואר במיוחד, עשיר באיורים נאים מצוירים ביד (בהשפעת שערי דפוס אמשטרדם): מימין דמותו של משה ארוח בידי כלוחות הברית ומשמאל דמותו של אהרן הכהן, עטור בגדי כהונה ובחושן האפרוד כשהוא ארוח בידי בכלי הקטורת. בתחתית הדף נראים בסיסי העמודים עליהם ניצבים משה ואהרן ובראשו קצותיהם המחוברים (בצריח פירימדי על

283. Illustrated, Ornamented Manuscript - Siddur Kavanot HaAri - In the Handwriting of Kabbalist Rabbi Shlomo Rechnitz Son of Rabbi Yehuda Leib Mochiach, Disciple and Faithful Assistant of Rabbi Naftali Katz Author of Semichat Chachamim - Moravia, 1756

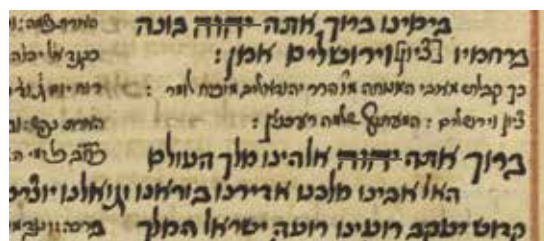
Manuscript, Sha'arei Tefillah – Siddur Kavanot HaAri, in attractive and ornamental Ashkenazi writing, with illustrated title page. Nusach HaAri prayers for every day, Shabbat and Festivals, Shiviti and LaMenatzeach menorahs. Birkat HaMazon, prayers for Rosh Hashana and Yom Kippur and the kavanot of Tekiat Shofar, kindling Chanuka lights and kavanot for Purim. Passover Haggadah and Sefirat HaOmer (detailed charts of kavanot HaSefira). Manuscript of the kabbalist scribe Rabbi Shlomo Rechnitz son of Rabbi Yehuda Leib Mochiach of Rechnitz (Rohonc). [Loschitz (Loštice), Moravia]. 1756.

On Leaf 88/1, he brings a special version of the conclusion of the Boneh Yerushalayim blessing – “Boneh B’Rachamav Zion V’Yerushalayim” and he writes “**This has been transmitted to me by my late father Rabbi Yehuda Leib Mochiach, to say Zion and Jerusalem: the copier Shlomo Rechnitz**”.

The scribe and editor of the manuscript is the Kabbalist Rabbi Shlomo Rechnitz of Loschitz (see: the introduction to Beit Rachel, published by Ahavat Shalom, Jerusalem 2001, pp. 54-60). Born in the city of Rohonc, Hungary to his father, the magid who “Reproaches the public” Rabbi Aryeh Leib of Rohonc. In his youth, he was a close disciple and faithful assistant of Kabbalist Rabbi Naftali Katz author of Semichat Chachamim. During that time, he copied sections of his teacher’s book of prayers and poems, Beit Rachel. After many years, he published the book Sha’ar Naftali (Brünn, 1757). In his introduction, he writes about the time he stayed at the house of his teacher Rabbi Naftali HaCohen, from 1710-1715. “...I served him for five years, and they were in my eyes like a few days out my love for him and his love for me’. Rabbi Shlomo was an outstanding Torah scholar in revealed and hidden facets of the Torah. In the book Mitznefet Bad (Zholkva, 1757) by Rabbi

283e

283f

Alexander Ziskind of Undsdorf (Huncovce), the author mentions Rabbi Shlomo’s name in Parshat Chukat: “When I stayed in Rohonc during the winter, I discussed Torah with Rabbi Shlomo of Loschitz “. In his signature to the introduction to Sha’ar Naftali he writes that he has been living for the past 40 years in Loschitz, Mähren (Moravia).

This is a copy that has been carefully edited, which attests to deep knowledge of Kabbalistic wisdom and kavanot Ha’Ari. The scribe hints to his name Shlomo in an acronym on the title page and in various yichudim in the book. Rabbi Shlomo writes in the introduction that he copied the kavanot and yichudim from authorized manuscripts of the Ari. [In several places in the manuscript, he notes variations and lacking in the manuscript from which he copied]. As an introduction, Rabbi Shlomo copies a section of Sha’arei Ora and at its end, he writes of his efforts in copying and editing the siddur. The kavanot of this siddur were selected and copied by the author from the writings of the Arizal and the Maharam Papirash. Like other siddurs of the Arizal [Mishnat Chassidim, siddur printed in Zholkva, Siddur Rabbi Asher, Siddurei Rabbi Shabtai Rabbi Kapil, Siddur Rabbi Moshe of Yampol, etc.], the arrangement of prayers in this siddur differs from other siddurs. Abridged copying and variations from Pri Etz Chaim, the writings of the Rama of Pano and Rabbi Meir Papirush, Or Yisrael, Emek HaMelech, etc. The author also used the book Sha’arei Zion and other siddurs which were arranged according to Kabbalistic teachings.

This siddur was written in 1756, during the lifetime of the Ba’al Shem Tov and his disciples. At that time, kabbalistic intentions in prayer began to spread. The version of the prayers in this manuscript is according to Nusach HaAri – Sefarad [which was the basis for the step-by-step development of the Ashkenazi-Chassidic Nusach Sefarad].

Attractive and decorative Ashkenasi handwriting, with red-framed pages and illustrated title page. The title page is particularly elaborate, with lavish hand-painted illustrations (influenced by title pages printed in Amsterdam). On the right is the figure of Moses holding the Tablets of Law and on the left is the figure of Aharon the Priest adorned with the Cohen Gadol’s attire, with breastplate and apron, holding vessels of incense. At the bottom of the leaf are bases of pillars upon which Moses and Aharon are standing topped by pointed ends (pyramid castles on round knoblike legs). At the top of the leaf are two angels supporting a round leaf-adorned border framing the round

284b

המקובל רבי יעקב צמח. הספר נדפס לראשונה בקוריץ שנת תקמ"ג ושוב בשאלוניקי תקס"ו על פי כתב יד אחר. כתב היד שלפנינו קודם למהדורת הדפוס בכשמונה שנים, ויש בו שינויים מהנדפס. כתב היד נכתב באזור פודוליה, בתקופת כתיבת כתב-היד (אמצע המאה ה-18) התפשט מאד לימוד הקבלה, באזור פודוליה, מכוחם והשפעתם של תלמידי הבעל שם-טוב, שהתגוררו ופעלו באזור זה.

פתיחה: \$5000

הסופר רבי גדליה ב"ר יצחק אייזק. בסוף כל אחד מפרקי הספר קולופון עם תאריך הכתיבה [מחודש חשון תקל"ה (1774) עד חודש אדר תקל"ה (1775)], עם חתימות הסופר: רבי "גדליה בן רבי יצחק אייזק שפיץ".

בדף המפתחות רישום בעלות: "שייך [לר'] יהודה ליב מסינסקוב" (Snitkov, פודוליה).

[3], קנט דף. 21 ס"מ. מצב טוב, כתמים. פגמים עם חסרון (משוקמים) בשחזור מקצועי) בשער ובדפים הראשונים. כריכה מחודשת נאה, עם שדרת עור עתיקה.

ספר מבוא שערים הוא המהדורא בתרא של הקדמות חכמת הקבלה, מכתביו של מהרח"ו שנמצאו בגניזה ונערכו על ידי

284a

284. כתב-יד, ספר מבוא שערים למהרח"ו - פודוליה, תקל"ה 1774-1775 - שער מאווייר

כתב יד, ספר מבוא שערים, "נחלק לכמה שערים, וכל שער נחלק לכמה חלקים. והוא מן מהרח"ו [רבי חיים ויטאל] זלה"ה, שקבל מהרי"ל [מהרב יצחק לוריא] זלה"ה - והוא הקדמה כוללת לכל האצילות ופתח שער להיכנס לדרך עץ החיים". מרחווא חדשה (Mrachva - כיום: Staraya Murafa. פודוליה, עיירה סמוכה לפולטובה), תקל"ה (1774-1775).

כתב יד שלם, עם שער ומפתחות. העתקה נאה ומסודרת, הגהותיהם של מהר"י צמח והרמ"ז נכתבו בחלונות. כתיבה אשכנזית נאה, שער מאווייר, עם ציורי דמויות ואריות. ושם

285. Manuscript, Etz Chaim by Rabbi Chaim Vital - 18th Century

Manuscript, Etz Chaim, by Rabbi Chaim Vital, Kabbalah studied from the Ari. Oriental writing [Turkey?, c. 18th century]. With few handwritten glosses.

The manuscript is incomplete, beginning with the last chapter of Sha'ar 19 [Sha'ar Anach] and ending with the beginning of Sha'ar 29 [Sha'ar HaNesira], from Sha'ar HaMochin until the end of Sha'ar HaIburim, the manuscript is complete.

On the flyleaf is the draft of a letter in Ladino, with the mention of "The Chacham Rabbi Gavriel Pizanti". ["The Chacham Rabbi Gavriel Pizanti" is mentioned in the Simchat Yom Tov responsa, by the Maharit Elgazi, Siman 30].

Leaves 176-276 (approximately 202 written pages). 22 cm. Fair-poor condition. Much wear, tears and stains. Ancient leather binding, torn.

Opening price: \$400

285

285. כתב יד, עץ חיים למהר"י - המאה ה-18

כתב יד, ספר עץ חיים, לרבינו חיים וויטאל, קבלה מרבו האר"י ז"ל. כתיבה מזרחית [טורקיה?], המאה ה-18 בערך]. עם מעט הגהות בכת"י.

כתה"י אינו שלם, מתחיל בפרק האחרון של שער י"ט [שער אנך] ומסתיים בתחילת שער כ"ט [שער הנסירה], נמצא בשלמות משער המוחין עד סוף שער העיבורים.

בדף הכריכה, טיטת מכתב בלאדינו, בו מוזכר "החכם רבי גבריאל פיזאנטי". [החכם השלם רבי גבריאל פיזאנטי, נזכר בשו"ת שמחת יו"ט, למהר"יט אלגאזי, סימן ל'.

דפים קעו-רעו (כ-202 עמ' כתובים). 22 ס"מ. מצב בינוני-גרוע. בלאי רב, קרעים וכתמים. כריכת עור עתיקה, קרועה.

פתיחה: \$400

284. Manuscript, Sefer Mevo Shearim by Rabbi Chaim Vital - Podolia, 1774-1775 - Illustrated Title Page

Manuscript, Sefer Mevo Shearim, "divided into several titles, and each title is divided into several titles. By Rabbi Chaim Vital, who got it from Rabbi Yitzchak Luria – and it is an inclusive introduction to all aristocracy and a gate to enter through it to the Etz HaHaim". Mrachva (present day Staraya Murafa. Podolia, town next to Poltava), (1774-1775).

Complete manuscript, with title page and Indexes. Fine and neat copying, glosses by Rabbi Tzemach and Rabbi Moshe Zakut were written within the text. Fine Ashkenazi script, illustrated title page, with illustrations of figures and lions and author's name: Rabbi Gedaliya ben Yitzchak Isaac. At the end of each of the book's chapters a colophon with date of writing [from the month of Heshvan 1774 until the month of Adar 1775, with author's signatures: Rabbi "Gedaliya ben Rabbi Yitzchak Isaac Spitz".

Ownership inscription on index page: "Belongs [to R'] Yehuda Leib of Snitkov", (Podolia).

[3], 159 leaves. 21 cm. Good condition, spots. Damages with text omission (professionally restored) to title page and to first leaves. Fine renewed binding, with ancient leather spine.

Sefer Mevo Shearim is the Mahadura Batra (second recension) of the Kabbalistic compositions by Rabbi Chaim Vital found in Genizah and edited by the Kabbalist Rabbi Ya'akov Tzemach. The books was first printed in Koretz in 1783 and again in Thessaloniki in 1806 according to a different manuscript. This manuscript was written 8 years earlier than the printed edition, and there are variations versus the printed edition. The manuscript was written in the area of Podolia, inspired and influenced by the Baal Shem Tov disciples who lived and acted in the area.

Opening price: \$5000

שנכתבו לפני עריכתו מחדש לדפוס, ויש בו שינויים רבים מהספר הנדפס, שינויי לשון ושינויי תוכן. מתוך הדברים ניכר כי חלק מהדברים נכתבו כאן בכתובתן הראשונית, עם מחיקות והוספות תוך כדי חיבור הספר. כתה"י אינו שלם, הוא מתחיל באמצע שאלה ו', הנמצאת בספר הנדפס סי' ל"א. השאלה הבאה שאלה ז', נמצאת בספר הנדפס סי' ע"ד.

המקובל הקדוש רבי מסעוד הכהן אלחדאד (תק"פ-תרפ"ז), זקן המקובלים בירושלים בדורו, נולד במרוקו ובילדותו עלה לארץ ישראל עם הוריו, לאחר שמילא כרסו בש"ס ופוסקים התמסר ללימודי הקבלה ועסק בה כששים שנה. בשנת תרס"ב נסע כשד"ר לתוניס ולטריפולי, בהיותו שם נתפרסם במעשיו כפועל ישועות ועושה ניסים (ראה עדויות על כך בספר מאמר אסתר, גירבה, תש"ו, דפים ז-ט) בשנת תרס"ג התמנה לראש ק"ק חסידים בית אל ועמד בראש הישיבה יותר משלושים שנה. שנים רבות עבר לפני התיבה והתפלל עפ"י כוונת האר"י בסידור הרש"ש. נפטר בזקנה מופלגת בגיל 107.

למעלה מ-100 עמ' כתובים. 23 ס"מ. נייר יבש, מצב טוב-בינוני, קרעים ללא חסרון, לא כרוך.

פתיחה: \$1500

286. Simchat Cohen Responsa - Manuscript by the Author, Kabbalist Rabbi Masud HaCohen Elchadad, Head of the Beit El Beit Midrash for Kabbalists and by his Disciple Rabbi Shalom Hadaya

Manuscript by Kabbalist Rabbi Masud HaCohen Elchadad, responsa on the teachings of the Ari and of his disciple, Rabbi Chaim Vital in Etz Chaim and in Shmone She'arim and on the Kavanot of Prayers in the Siddur of the Rashash. Jerusalem, c. 1900s-1910s.

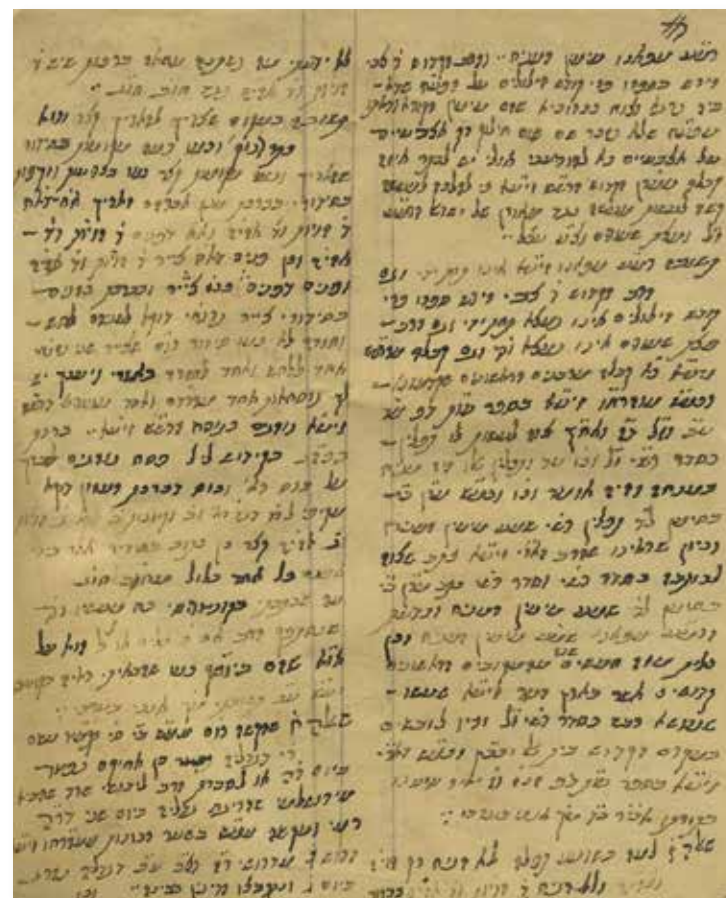
Most of the manuscript is an autograph, handwritten and signed by the author himself, who signed most of the responsa with his initials contained in the words: "Mach anochi m'erki" [i.e. Mach – M.C. – Masud Cohen]. A small section of the manuscript is in the handwriting of his disciple and his successor Kabbalist Rabbi Shalom Hadaya, who edited the book for print and published it under the title Simchat Cohen, Jerusalem, 1921.

This manuscript is from the first editing, containing the original responsa as they were written before they were re-edited for printing, and it contains many variations from the printed book - language and content variations. Some of the things written here were evidently written for the first time, with erasures and additions while writing the book. The manuscript is not complete and only begins in the middle of Responsum 6, which is found in Siman 31 of the printed book. This is followed by Responsum 7, which is found in Siman 74 in the printed book.

Kabbalist Rabbi Masud HaCohen Elchadad (1820-1927), the eldest of the Jerusalem kabbalists in his days, was born in Morocco and in his youth ascended to Eretz Israel with his parents. After he had become proficient in the study of the Talmud and poskim, he devoted himself to the study of Kabbalah for 60 years. In 1902, he traveled as an emissary to Tunisia and to Tripoli and during his stay there his name spread as a miraculous wonder-worker (see testimonies of this in the book Ma'amar Esther, Djerba, 1946, Leaves 7-9). In 1903, he was appointed head of the Chassidim Beit El community and headed the yeshiva for over 30 years. For many years, he led the prayers in the yeshiva according to the Kavanot HaAri in the siddur of the Rashash. He died at the age of 107.

More than 100 written pages. 23 cm. Brittle paper, good-fair condition, tears without damage to text, unbound.

Opening price: \$1500

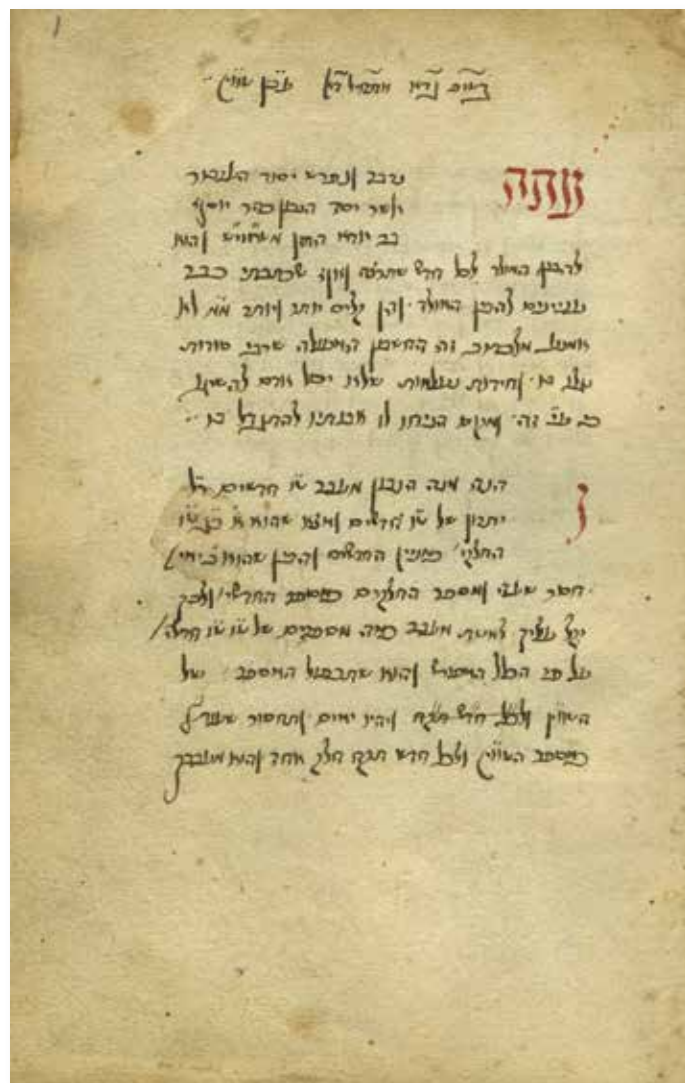
286

286. שו"ת שמחת כהן - כתב יד המחבר המקובל רבי מסעוד הכהן אלחדאד, ראש בית מדרש המקובלים "בית אל" ותלמידו המקובל רבי שלום הראיה

כתב-יד הגאון המקובל רבי מסעוד הכהן אלחדאד, שאלות ותשובות אשר נשאל המחבר בתורת האר"י ותלמידו מהר"ו ב"עץ חיים" ו"שמונה שערים" וכן בכונת התפלות שבסידור הרש"ש. ירושלים, שנות התר"ס-תר"ע בערך.

רובו של כתב היד הוא אוטוגרף בכתב-יד וחתומה המחבר עצמו, החותם ברוב התשובות את שמו בסוף התשובה בראשי תיבות: "מ"ך אנכי מערכי" [מ"ך = מסעוד כהן]. חלק קטן מכתה"י הינו בכתב יד תלמידו ממלא-מקומו המקובל רבי שלום הראיה, שערך את הספר לדפוס והוציאו לאור עולם בשם "שמחת כהן", ירושלים, שנת תרפ"א.

כתב היד שלפנינו, הינו מהעריכה הראשונית, עם השאלות והתשובות המקוריות, כפי

287

287. כתב-יד - יסוד העיבור, לרבינו יוסף ב"ר יהודה החזן מטרויש - המאה ה-16 - כתב-יד שלא נדפס

כתב-יד, **יסוד העיבור**, כללים ויסודות בחכמת עבור השנים, מאת רבי יוסף ב"ר יהודה החזן מטרויש. [אשכנז, המאה ה-16]. כתיבה אשכנזית בינונית נאה, אופיינית לתקופה, עם תיבות-פתיחה בדיו אדומה. כולל טבלאות רבות לחישוב המולדות. בראש כתב"י שער שנוסף בתקופה מאוחרת.

פתיחה בראש כתב היד: "יסוד העיבור אשר יסד הנבון כה"ר יוסף בר יודא החזן מטרויש והוא להבין המולד לכל חדש שתרצה, ואף שכתבתי כבר ענינים להבין המולד והן קלים יותר ויותר מכל מקום לא אמנע מלכתוב זה החשבון המעולה שרובו סודות נגלו בו וחדות נעלמות שלא יכול אדם להשיגו כי אם ע"י זה ומקום הניחו לי אבותיו להתגדל בו".

רבינו יוסף ב"ר יהודה החזן מטרויש, מחכמי צרפת בתקופת הראשונים (שנות ה'נ' בערך). ידועים מספר חיבורים שכתב, ביניהם "ספר ידידות" על חכמת הדקדוק (שמוזכר בפירוש מנחת יהודה על התורה, לרבי יהודה בן אלעזר, מבעלי התוספות) וכן מספר חיבורים בחכמת העיבור, אחד מהם הוא החיבור שבכתב-היד שלפנינו. כפי הנראה, לפנינו עותק יחיד בעולם מחיבור זה, שלא נדפס מעולם.

רישומים וחותמות בעלות. בעמוד האחרון רישום על כוכבי הלכת והמזלות.

[1], [28] דף + 4 דף ריקים. 15 ס"מ. מצב טוב, כתמים ובלאי קל.

פתיחה: \$5000

287. Manuscript - Yesod Ha'Ibur by Rabbi Yosef Son of Rabbi Yehudah Hachazan of Troyes - 16th Century - Unprinted Manuscript

Manuscript, **Yesod Ha'Ibur**, rules and laws regarding Ibur Hashana, by Rabbi Yosef son of Rabbi Yehudah Hachazan of Troyes. [Ashkenaz, 16th century].

Fine semi-cursive Ashkenazi handwriting, typical of the period, with initials in red ink. Includes many tables for calculation of New moon. Title page at the beginning of the manuscript which was added during a later period.

Introduction at top of manuscript: "The foundation of the Ibur [declaring a leap year] which was established by the wise Rabbi Yosef son of Rabbi Yudah Hachazan of Troyes, is calculation of the New moon of any given month, and although I have already written regarding this matter I will not refrain from writing this excellent method of calculation through which many secrets have been revealed and many mysteries have been solved and which can be attained only by this method which was handed down by my forefathers".

Rabbi Yosef son of Rabbi Yehudah Hachazan of Troyes, among scholars of France during period of the Rishonim (approximately 13th century). Several compositions written by him are known, among them Sefer Yedidot on the wisdom of grammar (which is cited in the Minchat Yehudah commentary on the Torah, by Rabbi Yehudah son of Elazar, one of the authors of the Tosfot) and several compositions on the wisdom of leap years, one of which is the composition in this manuscript.

Apparently, this is the only copy of this composition, that has not been printed.

Notations and ownership signatures. Last page contains listing of planets and signs of zodiac.

[1], [28] leaves + 4 blank leaves. 15 cm. Good condition, stains and slight wear.

Opening price: \$5000

288b

288a

288. כתב-יד מעוטר על קלף - תפילות וברכות לשעת קריאת התורה - אייבניץ, המאה ה-18 - נוסחים ייחודיים, כולל תפילה שתיקן המהר"ל מפראג

כתב-יד על קלף, תפילות וברכות הנאמרות בשעת קריאת התורה. אייבניץ (Eiwanowitz, מורביה; כיום: Ivanovice na Hané, צ'כיה), [המחצית הראשונה של המאה ה-18]. כתב מרובע (סת"ם) וכתב אשכנזי-בינוני (כאותיות צו"ר). בראשי הקטעים עיטורים ואיורים של דגמים פרחוניים, רוקיות, ציפורים ועוד.

בשולי עמ' [9] קולופון הסופר: "יד הכותב יוסף במהור"ר הילל שמן[ואל?] סופר סת"ם דק"ק אייבניץ". בשולי עמ' [4] חתימת בעלים עתיקה: "יהודא ליב בן לא"א כהר"ר יצחק אייזק יצ"ר". כתב-היד כולל תפילות הנאמרות בשבת, לאחר קריאת התורה בבית הכנסת ולפני תפילת מוסף. בראש כתב"י (עמודים 1-2) מופיעות שתי תפילות "יקום פורקן", וברכת "מי שברך" לציוור שנאמרת אחריו, ולאחר מכן, מופיעה "ברכת ראש החדש" (נוסח קצר, ללא ה"יהי רצון" שהתקבל בזמן מאוחר יותר).

בעמ' [3] תפילת "מי שברך" למקבלים על עצמם להתענות שני וחמישי (נוסח לא מוכר), ותפילה מיוחדת ל"קיסר רומי המהלל (קאראליס)...". [כפי הנראה הכוונה לקרל הששי קיסר האימפריה הרומית הקדושה, שמת ב-1740].

בעמודים [4-6]: סדר שינוי השם לחולה [תפילת "מצלאין אנחנו" ו"יהי רצון" לאחר שינוי השם], ברכת "מי שברך" לחולה [מי שברך אברהם יצחק ויעקב... וחסידיהם הראשונים ומי שרפא מרים הנביאה

מצרעתה והמתיק מי מרה ע"י משה רבינו ע"ה ורפא מי יריחו ע"י אלישע ורפא חזקיה מלך יהודה מחליו ובנימין הצדיק מחליו...". נוסח דומה מובא מתוך פנקס גרמייאז כ"י, ע"י פרומקין, ביסדר רב עמרים גאון, "ירושלים תרע"ב. ראה חומר מצורף; ברכה לילולת [נוסח לא מוכר, בסגנון דומה למובא אצל פרומקין, שם].

בעמ' [7]: תפילה "של מהור"ר ליב מפראג לשני וחמישי" - תפילה נגד המוסרים והמלשינים, "יהי רצון... שתעקר ותשרש... המוסרים המזיקים את ישראל בלשונם והמהרסים המצב מן הקהלות ומיצרים אחיהם מישראל להתגולל עליהם להפילם...". [תפילה זו מוזכרת בספר תקנות מדינת מעהרין על שמו של המהר"ל מפראג, ונשתמרה, בשינויי לשון, בפנקס בית הכנסת של קהילת קרעזמיר. ידוע כי נהגו לומר אותה בקהילת איזנשטט, אך שם ייחסוה למהר"ם א"ש בעל "פנים מאירות". ראה חומר מצורף].

בעמ' [8]: תפילות "יהי רצון מלפני אבינו שבשמים" של ימי שני וחמישי, ותפלת "אחינו כל בית ישראל", ובעמ' [9]: תפילת "אב הרחמים" למקדשי השם. תוספת בעמוד האחרון [10]: נוסח עירוב תבשילין, כנראה מכתב אחר (עם תיבת פתיחה מעוטרת).

5 דפי קלף, 10 עמ' כתובים. 27 סימ. מצב טוב-בינוני. כתמים ובלאי, מספר קרעים. כריכה חדשה. מצורף מכתב מאת פרופ' גרשום שלום (אנגלית) בעניין התפילה נגד המוסרים שבכתב-יד זה.

תפוח: \$5000

288. Ornamented Manuscript on Parchment – Prayers and Blessings Recited upon Reading the Torah - Eiwanowitz, 18th Century - Unique Versions, Including Prayer Arranged by Mahara! of Prague

Manuscript on parchment, prayers and blessings recited during the reading of Torah. (Eiwanowitz, Moravia; presently: Ivanovice na Hane, Czechoslovakia), [first half of 18th century].

Square (scribe) writing and semi-cursive Ashkenazi writing (similar to Tzena Urena letters). At the head of paragraphs - ornamentations and illustrations of floral, bird and other designs.

On margins of page [9] colophon by the author: “**written by Yosef son of our mentor and Rabbi Hillel Shm[uel?] scribe of holy congregation of Eiwanowitz**”.

On margin of page [4] ancient owner signature: “Yehudah Leib son of my beloved father Rabbi Yitzhak Eizik”. Manuscript includes prayers recited on Shabbat, after Torah reading in synagogue preceding Mussaf prayer. At head of manuscript (pages 1-2) two prayers - Yekum Purkan, and Mi Sheberach for the congregation which are recited afterwards, and following it Birkat Rosh Chodesh (concise version, without Yehi Ratzon which was added at a later time).

On page [3] Mi Sheberach prayer for those undertaking to fast on Monday and Thursday (unfamiliar version), and a special prayer for the praised Roman Caesar (Caralis)... “ [apparently in reference to Charles VI Holy Roman Emperor, who died in 1740].

On pages [4-6]: order of change of name for sick [Metzalin Anachnu and Yehi Ratzon recited after change of name]. Mi Sheberach blessing for sick [He who blessed Avraham Yitzhak and Yaakov... and first righteous people and He who cured Miriam the Prophetess from her leprosy and sweetened the waters of Mara through Moshe Rabbeinu and healed the waters of Jericho and healed Chizkiah King of Yehudah of his illness and the righteous Binyamin of his illness...” – similar version brought from Gramiza pamphlet , by Frumkin, in Seder Rav Amram Ga’on, Jerusalem 1911. See attached material]; blessing for woman in confinement [unfamiliar version, similar in style to that of Frumkin].

On page [7]: prayer “of our mentor and rabbi Rabbi Leib of Prague for Monday and Thursday” – prayer for protection from informers, “May he... uproot and eradicate... the informers who injure the Jewish people with their tongues and destroy the status of the congregations and distress their brothers to bring about their defeat...”. [This prayer is cited in the book of regulations of the state of Mehrin named after the Mahara! of Prague, and was preserved, with changes, in the synagogue registry in the congregation of Krezmir. It was customary to recite it in the congregations of Eisenstadt, where it was attributed to author of the Panim Me’irot. See attached material].

On page [8]: prayers Yehi Ratzon Milifnei Avinu Shebashamayim for Monday and Thursday, and prayer Acheinu Kol Beit Yisrael, and on page [9] Av Harachaman prayer for martyrs. Addition on last page [10]: wording for Eiruv Tavshilin, apparently by different writer (with first word in decorative writing).

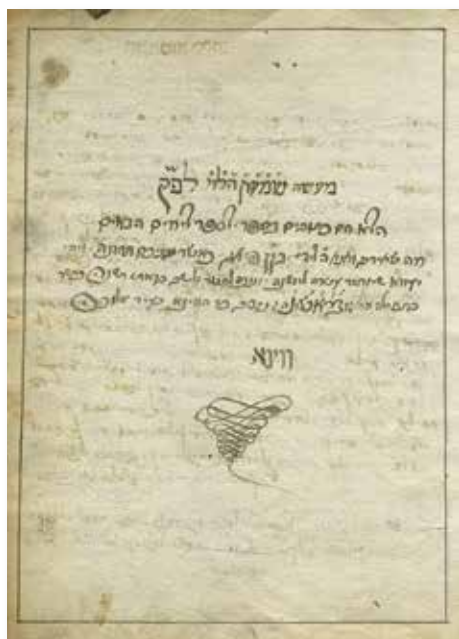

288c

5 parchment leaves, 10 written pages. 27 cm. Good-fair condition. Stains and wear, several tears. New binding.

Enclosed; A letter by Prof. Gershom Scholem (in English) regarding prayer for downfall of informers included in this manuscript.

Opening price: \$5000

290a

האשמות אלה היו הסיבה הרשמית שהביאה את מריה תרזה לחתום על צו מלכותי שגזר גירוש מידי על יהודי פראג. היהודים גורשו מן העיר בחודש ינואר של שנת 1745, בעיצומו של החורף העז, והורשו לחזור אליה רק בסיום המלחמה, כשלוש שנים לאחר מכן, בשנת 1748.

רבי שמעון הלוי קוא (נפטר בחודש חשון תקל"ד 1773) מחשובי הפרנסים בפראג ומעשירי העיר, ובין היתר נמנה על חותמי כתב הרבנות של רבי יחזקאל לנדא בעל ה"נודע ביהודה". הקים בית מדרש מפואר בפראג והפריש מהונו קרן קיימת לפרנסת הלומדים בו. על מצבתו נכתב: "ובימי חרפו עשה טובה לכל הקהלה ועל ידי זה בא במאסר וביסורים כבדים, וזכות הרבים עמדה לו להצילו לגדלו ולהושיבו עם נגידים". סיפור המאסר המדובר מובא בכתב-היד שלפנינו בפירוט ובאריכות. ככל הידוע, חיבור זה לא נדפס מעולם ויש בו פרטים היסטוריים לא ידועים.

י דף (20 עמ' כתובים). 25 ס"מ. מצב טוב. נייר איכותי. כתמים. כריכת עור עתיקה, עם הטבעות עיטורים.

פתיחה: \$1500

290. כתב-יד - מעשה שמעון הלוי - כרוניקה היסטורית מתקופת גירוש פראג - וינה, 1748 - חיבור שלא נדפס

כתב-יד, "מעשה שמעון הלוי", כרוניקה היסטורית מתקופת גירוש פראג. [וינה? תק"ח 1748]. עברית וידיש.

חיבור ארוך המכיל עדות אישית של רבי שמעון הלוי קוא, מעשירי ופרנסי פראג, על מאורעות הימים והפרעות שקדמו לגירוש היהודים מהעיר פראג בשנת 1745. החיבור הועתק מפיו של רבי שמעון בשנת תק"ח (1748) ע"י הסופר רבי שלמה זלמן ב"ר הירש שפיץ סג"ל, שהוסיף הקדמה משלו בראש החיבור.

החיבור כולל את סיפור הפרעות, ההרג והביזה, שנערכו ביהודים עם כיבוש העיר ע"י הצבא הפרוסי מידי הצבא האוסטרי, ועם חזרתם של האוסטרים. רבי שמעון מתאר בגוף ראשון את שראו עיניו, סוקר את השתלשלות המאורעות, ומוכיר את ההרוגים והפצועים בשמותיהם. הוא מספר כי בעיצומם של הפרעות באו אליו כמה מיהודי העיר ואמרו לו: "למען ה' ר' שמעון קוא הציל את קהלתנו כי אתה תקיף ודברך נשמעין אצל אנשי הצבא וציינו לך...". רבי שמעון מפרט את פעילותו בזמן הפרעות, שכללה שתדלנות לטובת היהודים אצל הכובשים הפרוסים, ובעקבות זאת את סיפור מאסרו לאחר חזרת העיר לידי האוסטרים, והפעילות שנעשתה לשחרורו. בסוף החיבור מובאים מכתבי תמיכה והמלצה שקיבל רבי שמעון מדייני פראג ומ"אב"ד מדינת פיהם".

תיאור המאורעות נכתב בעברית, בשילוב קטעים ביידיש-גרמנית עתיקה (בעיקר בציטוט השיחות והדיאלוגים בין הדמויות בסיפור). כותרת השער: "מעשה שמעון הלוי לפ"ק" [עם הדגשת אותיות לפרט השנה תק"ח 1745 - או התרחשו המאורעות]. בנוסח השער נכתב: "ובראשונה נכתב כד הוינא בעיר מלוכה ווינא" (המילה "ווינא" מודגשת באותיות גדולות). [חלק מאותיות המילה "ובראשונה", מסומנות בנקודות (השונות מסימון פרט השנה במקומות האחרים), ולא ברור אם היתה כאן כוונה לסימון פרט שנה נוסף, ראשי תיבות, או רמז אחר. כמו כן, לא ברור לנו האם זו ההעתקה הראשונה של החיבור שנעשתה ע"י רבי שלמה זלמן שפיץ, או שזו העתקה נוספת].

כחלק מ"מלחמת הירושה האוסטרית" כבשו חייליו של פרידריך הגדול מלך פרוסיה את פראג, מידי בית הבסבורג, שבראשו עמדה אז הקיסרית מריה תרזה. בימים הראשונים, עם נסיגת חיילי המלכה וכניסתם של הפרוסים לעיר, ערכו התושבים המקומיים פרעות ביהודים, בנימוק שעמדו לימנם של הפרוסים בעת כיבוש העיר. כעשרים יהודים נהרגו ולמעלה ממאה נפצעו, ורוב בני הקהילה ניוקו, בגוף ובממון. זמן קצר לאחר מכן חזרה העיר שוב לידי חייליה של מריה תרזה ושוב היו נתונים היהודים למתקפה ולפרעות, בשל האשמתם בחוסר נאמנות ובגידה בזמן המלחמה.

289

289. תפילות לתקיעת שופר - כתב-יד על קלף

כתב-יד על קלף, תפילות וברכות לתקיעת שופר. [אירופה, המאה ה-18/19?].

קונטרס בן 3 עמודים. כתיבה מרובעת ומנוקדת, עם הוראות ביידיש בכתיבה אשכנזית רהוטה.

כולל את סדר תקיעת השופר, עם הברכות, התפילות והכוונות הנאמרות בזמן תקיעת שופר בראש השנה.

[3] עמ' 17 ס"מ. מצב בינוני. כתמים ובלאי. סימני קיפול.

פתיחה: \$300

289. Prayers for Teki'at Shofar - Manuscript on Vellum

Manuscript on vellum, prayers and blessings for Teki'at Shofar. [Europe, 18th / 19th century].

Three page booklet. Square writing with vowels, with Yiddish instructions in cursive Ashkenazi writing.

Contains the Seder Teki'at Shofar, with the blessings, prayers and Kavanot to be said at the time the shofar is blown on Rosh Hashanah.

[3] pages. 17 cm. Fair condition. Stains and wear. Folding marks.

Opening price: \$300

**290. Manuscript – Ma'aseh Shimon HaLevi
- Historical Chronicle from the Time of
the Expulsion from Prague - Vienna, 1748 -
Unprinted Composition**

Manuscript, Ma'ase Shimon HaLevi, historical chronicle from the time of the Expulsion of the Jews from Prague. [Vienna?, 1748]. Hebrew and Yiddish. Long composition composed of the personal testimony of Rabbi Shimon HaLevi Kava, a wealthy and influential Jew in Prague, regarding the events of that time and the pogroms that preceded the expulsion of the Jews from the city of Prague in 1745. This composition was written according to the words of Rabbi Shimon in 1748 by the scribe Rabbi Shlomo Zalman ben Rabbi Hirsh Segal, who adds his own introduction to the beginning of the composition. The manuscript contains the story of the pogroms, the killings and plunder of the Jews at the time of the conquest of Prague from Austrian hands by the Prussian army, and during the return of the Austrian army. Rabbi Shimon describes the sights he himself encountered, summarizes the developments of the events and mentions the dead and injured by name. He relates that in the midst of the pogroms, several Jews in the city came to him and said, "For the sake of Heaven, Rabbi Shimon Kava, save our community because you have strong influence and your words are heard by the armed forces and they will heed you...". Rabbi Shimon details his activities at the time of the pogrom, which included lobbying on behalf of the Jews before the Prussian conquerors that led to his imprisonment after the city was returned to Austrian hands and the efforts for his release. At the end of the composition are letters of support and recommendation received by Rabbi Shimon a dayan in Prague and from the Av Beit Din of Bohemia. The description of the events was written in Hebrew interlaced with passages in ancient German-Yiddish (primarily quotes of conversations and dialogs between people in the story).

The title on the title page: "Ma'ase Shimon HaLevi" [with bold letters of the year of 1745 in which the events occurred]. Written on the title page: "First written in the capital city of Vienna" (Vienna is stressed in large letters). [Some of the letters of the word U'Varishona have vowels, (different from the marking of years in other places), and it is not clear if the author intended to note another year, an acronym or a different hint. We are also not sure if this is the first copy of the composition written by Rabbi Shlomo Zalman Shpitz or an additional copy]. As part of the "War of the Austrian Succession", the soldiers of Frederick the Great King of Prussia, conquered Prague from the House of Habsburg governed by Empress Maria Theresa. During the first days, with the retreat of the Empress' forces and the Prussian invasion of the city, local mobs led pogroms against the Jewish population claiming that the Jews supported the Prussians during the conquest of the city. About 20 Jews were massacred and more than 100 injured and most of the community's population was harmed, whether bodily or monetarily. Not long after, the city was recaptured by Maria Theresa's army and the Jews once more became the target of assault and pogroms due to alleged disloyalty and treason during the war. These accusations were the official grounds that triggered Maria Theresa's signature of the royal warrant ordering immediate expulsion of all Jews from the city of Prague in January 1745, in the midst of the fierce winter cold. They were permitted to return only three years later in 1748. Rabbi Shimon HaLevi Kava (died in Cheshvan 1773), a prominent Prague figure and among the most wealthy of its residents was one the men who signed the appointment of Rabbi Yechezkel Landau, author of Nodah B'Yehuda to the rabbinate. He established an impressive Beit Midrash in Prague and allocated part of his capital to support those who study there. Written on his tombstone: "And in the winter, he benefited all the community and this caused him to be imprisoned and experience terrible

290b

suffering, and the merit of the congregation saved him, elevated him and seated him among influential people". A lengthy description of his imprisonment is recounted in this manuscript. As far as we know, this composition was never printed and contains unknown historical details.

10 leaves (20 written pages). 25 cm. Good condition. High-quality paper. Stains. Ancient leather binding, with decorative impressions.

Opening price: \$1500

292

אברהם" בחלק אורח חיים. חיבור דומה, על חלק חושן משפט, נכתב ע"י הגאון רבי ישראל מתתיהו אירבאך בספרו "אלפי ישראל" (לבוב, תר"ל), אשר מתאר את חיבורו בשער הספר: "ביאור חדש ופירוש מספיק לגלות תעלומות... כוונותיהם של דברי רבותינו... הסמ"ע והש"ך... והוא כעין ספר מחצית השקל על ש"ע אר"ח" - בבדיקה שערכנו, תוכן חיבורו שונה מכתב היד הנוכחי. גם לחלק אבן העזר ישנו חיבור דומה, שנתחבר ע"י הגאון רבי משה יאגיד מבוברקא (ת"ר-תרע"ז) בשם "מחצית השקל" (למברג, תרל"ג), "לברר וללבן דברי החלקת מחוקק ובית שמואל... כדרך ספר מחצית השקל".

מ' דף (80 עמ' כתובים). 23 ס"מ. מצב טוב-בינוני, כתמים ובלאי. לא כרוך.

פתיחה: \$1000

40 leaves (80 written leaves). 23 cm. Good-fair condition, stains and wear. Unbound.

Opening price: \$1000

291. Manuscript – Laws of Dying Person, Order of Prayer for the Departure of Soul and Laws of Purification - 18th Century - with Instructions in Yiddish

Manuscript, laws of person on death bed, order of prayers for departure of soul and laws of purification. [Central or Western Europe, c. 18th century]. Ashkenazi calligraphic writing, alternately black and red ink. A frame on each page in red ink. Includes laws and instructions in Yiddish-Deutsch, majority written in Tzena Urena letters.

Three additional leaves are bound at the end of the manuscript, in different writing, square and vowelized, with prayer for purifiers of deceased.

2-6, [3] leaves (title page possibly missing). Thick leaves, written on one side. 19 cm. Good condition, stains, slight wear. New binding.

Opening price: \$500

292. כתב יד - חיבור "מחצית השקל" על סמ"ע וש"ך חשן משפט - מחבר לא ידוע

כתב יד, חיבור שלם ממחבר לא-נודע, על שלחן ערוך חשן משפט, הלכות הלוואה והלכות טוען ונטען (סימנים לט-קכה). נתיבה אשכנזית נאה, אופיינית לאזור גליציה-פולין באמצע המאה ה-19, שנות התר"כ-תר"ל בערך].

כתב יד סופר מעתיק, עם תיקונים והוספות מכותב אחר [כנראה המחבר בעצמו]. חידושים, ביאורים ותיקונים בדברי הש"ך והסמ"ע. המחבר מצטט גם דברים מספרים אחרים, בעיקר מדברי "משפט האורים" בספר "נתיבות המשפט" [שנדפס לראשונה בשנת תקס"ט], ומדברי ספר "מעין גנים". דף הכריכה האחורי של המחברת קרוע, ועל שאריתו נמצא רישום בכת"י אחר: "זה הספר מחצית השקל שייך.... דוד לייבוש במ"ו מו"ה".

מחברים שונים כתבו חיבורים שעסקו בביאור דברי הפוסקים "נושאי הכלים" של השלחן ערוך, בדומה למלאכתו של בעל "מחצית השקל" הגאון רבי שמואל קעלין (תפ"ד-תקס"ו), אשר חיבר חיבור מיוחד לבאר את רמיותיו הגאוןיות של בעל "מגן

291

291. כתב-יד - דיני גוסס, סדר יציאת נשמה ודיני טהרה - המאה ה-18 - עם הוראות ביידיש

כתב-יד, דיני גוסס, סדר יציאת נשמה ודיני טהרה. [מרכז או מערב אירופה, המאה ה-18 בקירוב]. כתיבה אשכנזית קליגרפית, בדיו שחור ואדומה לסירוגין. מסגרת תוחמת בכל עמוד בדיו אדומה. כולל דינים והוראות ביידיש-דייטש, נכתבו לרוב באותיות צו"ר ["צאינה וראינה"].

בסוף כתה"י נכרכו שלושה דפים נוספים, בכתיבה שונה, מרובעת ומנוקדת, עם התפילה למתעסקים בטהרת המת. ב-1, [3] דף (יתכן שחסר שער). דפים עבים, כתובים מצדם האחד. 19 ס"מ. מצב טוב, כתמים, בלאי קל. כריכה חדשה.

פתיחה: \$500

293. כתב-יד הגאון רבי שלמה גנצפריד בעל "קיצור שולחן ערוך"

כתב-יד אוטוגרפי של הגאון רבי שלמה גנצפריד בעל "קיצור שולחן ערוך". דף בכתב-ידו המכיל חידושים על מסכת בבא בתרא, דף קנר. חידושים אלה לא נדפסו בחידושי על בבא בתרא שהדפיס בעצמו בזאלקווא תר"ו, ושולבו במהדורה החדשה בהוצאת מכון י-ם.

הגאון רבי שלמה גנצפריד (תקס"ד-תרמ"ו), מגדולי פוסקי דורו. תלמיד רבי צבי הירש הלר [ר' הירשלי חריף] בעל "טיב גיטין" [בביתו גדל מאז התייתם בילדותו]. ספרו הראשון "קטת הסופר" על הלכות כתיבת סת"ם יצא לאור בשנת תקצ"ד בעיר אפען. זכה להסכמת מרן ה"חתם סופר", אשר קבע כי לא יתנו קבלת סופר לתלמידים עד שיהיו בקיאים בספר הזה, ואף עיטרו בהגהותיו. כיהן כראב"ד אונגוואר משנת תר"י עד פטירתו בשנת תרמ"ו. עמד בראש מערכות הרבנות האורתודוקסית בהונגריה. חיבר עשרות חיבורים חשובים, אך עיקר פרסומו בא בשל ספרו העממי המפורסם "קיצור שולחן ערוך" אשר זכה למהדורות רבות מאז שיצא לראשונה באונגוואר שנת תרכ"ד. [ב"אוצר ישראל" ניו יורק תרס"ט כותב שעד זמנו יצאו לאור כחצי מיליון טפסים מספר קיצור ש"ע, ועל פי ד"ר יצחק ריבקינד הופיעו ממנו למעלה ממיליון טפסים עד שנת תש"כ].

[1] דף, כתוב משני צידיו, 36 ס"מ. מצב טוב. נתון בכריכת עור נאה.

פתיחה: \$1000

293. Manuscript of Rabbi Shlomo Ganzfried, Author of Kitzur Shulchan Aruch

Autographic manuscript of Rabbi Shlomo Ganzfried author of Kitzur Shulchan Aruch.

Leaf in his handwriting containing novellae on Tractate Bava Batra, Leaf 154. These novellae were not printed together with his novellae on Bava Batra which he himself printed in Zolkva in 1846, but they were integrated into the new edition published by Machon Yerushalayim.

Rabbi Shlomo Ganzfried (1804-1886), a leading Torah authority in his times. Disciple of Rabbi Zvi Hirsh Heller [R. Hirshle Charif] author of Tiv Gittin [he was raised in Rabbi Heller's home after he was orphaned as a child]. Rabbi Ganzfried's first book, "Keset HaSofer", on laws of the practice of scribal writing of books of Torah, Tefillin and Mezuzot, was published in 1834 in the city of Ofen. The book has the Chatam Sofer's approbation and his glosses. He states there that no scribe should be ordained until he is proficient in this book. Rabbi Ganzfried served as head of the Bet Din of Ungvar from 1850 until his passing in 1886. He headed the Orthodox rabbinate in Hungary.

He authored dozens of important books however he is best known for his Kitzur Shulchan Aruch, an easy summary of the Shulchan Aruch, printed in many editions since its first publishing in 1864, in Ungvar. ["Otzar Yisrael", New York 1909, notes that half a million copies had already been published. According to Dr. Yitzchak Rivkind, a million copies had been published until 1960].

[1] leaf, written on both sides, 36 cm. Good condition. In a fine leather binding.

Opening price: \$1000

293

292. Manuscript - Machatzit HaShekel on the Sma and the Shach Choshen Mishpat - Unidentified Author

Manuscript, complete composition by an unidentified author, on Shulchan Aruch Choshen Mishpat, (Simanim 39-125). [Attractive Ashkenasi writing, characteristic to the Galicia-Poland area in the mid-19th century, c. 1860-1870].

Manuscript copied by a scribe with corrections and additions by another writer [apparently the author himself]. Novellae, explanations and corrections on the words of the Shach and the Sma. The author also quotes things from other books, primarily for Mishpat HaUrima in the book Netivot HaMishpat [first printed in 1809], and from the book Ma'ayan Ganim.

The back cover of the notebook is torn, and on the remnant is an inscription in another handwriting: "This book Machatzit HaShekel belong to... David Leibush".

Various authors wrote compositions which dealt with explaining the words of the poskim accompanying the Shulchan Aruch, similar to the commentary by the author of the Machatzit HaShekel, Rabbi Shmuel Kalin (1724-1806), who authored a special composition to explain the brilliant hints of the author of Magen Avraham on Orach Chaim. A similar composition on Choshen Mishpat was written by Rabbi Yisrael Matityahu Auerbach in his book Alfei Yisrael (Lvov, 1870) who describes his work on the title page of the book: "A new explanation and commentary revealing hidden... the kavanot of the words of our rabbis... the Sma and the Shach... similar to the book Machatzit HaShekel on the Shulchan Aruch Orach Chaim". According to our examination, the content of his composition is different from this manuscript. A similar composition was also written on Even HaEzer, by Rabbi Moshe Ya'agid of Bibrka (1840-1917) titled Machatzit HaShekel (Lemberg, 1873), "To clarify and illuminate the words of the Chelkat Mechokek and the Beit Shmuel... similar to the way of the Machatzit HaShekel".

295. אוסף כתבי יד תורניים

אוסף של כתבי יד תורניים, מכתבים שונים:

- כתי"ד שו"ת בעניני אבן העזר, בכתב ידו של הגאון רבי ברוך אשר פרלס (תלמיד ה"חתם סופר". דיין דק"ק באיא, הונגריה), כולל העתקת מכתב שו"ת בעניני עגונה, שקיבל רבי ברוך אשר בשנת תרי"ד, מהגאון מלובוב רבי "מרדכי זאב סג"ל עטסינגר, בעהמ"ח ספר מפרשי הים ומגן גבורים ושו"ת מאמר מרדכי". (כ-5 עמ' כתובים). • העתק מכתב שו"ת בעניני טריפות, "מכת"ק הגאון ר' ראובן זצ"ל, אב"ד דק"ק דינבורג" (5 עמ' כתובים, נדפס בשינויים קלים, בספרו "ראש לראובני" דפים פז-פט). • כתי"ד חידושי תורה, מהגאון רבי ניסן עובדיה רוינסון דומ"ץ בקובנא, על דף כריכה עם החותמת של בנו רבי "ישראל שלמה בהגאון רבי ניסן עובדיה רוינסון מו"ץ וד"ץ בקובנא". • כתי"ד חידושי תורה, על דף כריכה, עם החותמת של רבי "אלעזר בלאא"מ מה"י מאיר סג"ל נ"י לאצארוס, רב בעדת מעמל והגליל".

סה"כ 4 פריטים, גודל משתנה, מצב טוב עד טוב-בינוני.

פתיחה: \$400

295. Collection of Torah Manuscripts

Collection of Torah manuscripts by varied writers:

- Manuscript of responsa on topics of Even HaEzer, handwritten by Rabbi Baruch Asher Perles (disciple of the Chatam Sofer. Dayan in Baja, Hungary), includes a copy of a letter of responsum concerning an Agunah which Rabbi Baruch Asher received in 1854 from Rabbi "Mordechai Ze'ev Segal Ettinger author of Mefarshei HaYam and Magen Giborim and the Ma'amar Mordechai Responsa" of Lvov. (Approximately 5 written pages).
- Copy of a letter of responsum on the topic of Terefot, "Manuscript of Rabbi Reuven, Av Bet Din of Deneburg (Dvinsk)" (5 written pages, printed with slight variations in his book Rosh Le'Reuveni, pp. 87-89).
- Manuscript of Torah novellae by Rabbi Nissan Ovadya Rosinson, Rabbi in Kovne, On a binding leaf, with the stamp of his son Rabbi "Yisrael Shlomo ben Rabbi Nissan Ovadya Rosinson Rabbi of Kovne".
- Manuscript of Torah novellae, on a binding leaf with the stamp of Rabbi "Elazar ben Rabbi Meir Sefal Lazeros, rabbi of the Memel community and its environs".

4 items, varied size, good to good-fair condition.

Opening price: \$400

295

294. Sermon Handwritten by Rabbi Yirmiyahu Loewe, Av Beit Din of Ujhely

Manuscript, "Sermon which I have delivered in Uhely", by Ga'on Rabbi Yirmiyahu Loewe. Ujhely (Hungary), Sermon for the 7th of Adar 1863. Author's handwriting, typical of his other writings. The renowned Ga'on Rabbi Yirmiyahu Loewe (1811-1874), son of the "Sha'arei Torah", a leading Torah giant in Hungary in the times of the Ktav Sofer, served in the rabbinate of Werboy and Ujhely. Authored Divrei Yirmiyahu on the Rambam and the Talmud and Chiddushei Sugiyot V'Drashot. This sermon was not printed in the book of sermons (Satmar, 1934).

6 leaves, 12 written pages. High-quality paper, good condition, fabric binding.

Opening price: \$800

294

294. קונטרס דרוש בכתב ידו של רבי ירמיהו לעוו אב"ד אוהעל

כתב-יד, "דרוש אשר אמרתי בק"ק אוהעל", מהגאון רבי ירמיהו לעוו. אוהעל (הונגריה). דרוש לז' אדר תרכ"ג [1863]. כתב-יד המחבר בסגנון מליצי האופייני לשאר כתביו. הגאון הנודע רבי ירמיהו לעוו (תקע"א-תרל"ד), בן ה"שערי תורה", מגדולי גאוני הונגריה בדורו של ה"כתב סופר", כיהן ברבנות ועורביו ואוהעל. מחבר הספרים "דברי ירמיהו" על הרמב"ם, ש"ס, חידושי סוגיות ודרשות. דרשה זו לא נדפסה בספר הדרשות (סאטמר תרצ"ד).

6 דף, 12 עמ' כתובים, 24.5 ס"מ. נייר איכותי, מצב טוב. כריכת בד.

פתיחה: \$800

297. דפים בכתב-יד הרש"ר הירש

ששה דפים בכתב-יד קדשו של רבי שמשון רפאל הירש זצ"ל. גרמנית.

מאמרים (לחודש כסליו וחנוכה), שכתב הרב הירש (כתיבה אוטוגרפית, עם מחיקות ותיקונים), לשם פרסום בכתב-העת האורתודוקסי "ישורון", שיוסד והוציא לאור בשנים תרט"ו-תרמ"ח (1854-1888), והיה הבמה הספרותית העיקרית, בה פרסם את מאמריו בשפה הגרמנית. רבי שמשון ב"ר רפאל הירש - הרש"ר הירש (תקס"ח-תרמ"ט 1808-1888), מנהיגה הגדול של היהדות האורתודוקסית בגרמניה ומיסד ה"קהלות הנפרדות", תלמיד "החכם בריינס" מהמבורג, ורבי יעקב עטלינגר בעל ה"ערוך לנר" מאלטונה. מגיל 22 החל לכהן ברבנות: באולדנבורג, בעמדין בניקלשבורג. בשנת תר"י נקרא ע"י אחד-עשר המשפחות החרדיות בפרנקפורט-דמיין לעמוד בראש הקהילה החרדית החדשה "עדת ישורון". הרש"ר הירש היה הראשון לעמוד בפרץ מול ההידרדרות המהירה של יהדות גרמניה והקים מחדש בעשר אצבעותיו את היהדות האורתודוקסית בגרמניה. סמכותו ההלכתית והתורנית, הקנו לו את המעמד הבלתי מעורער של מנהיג היהדות הדתית במערב אירופה. פעל רבות לביסוס קהילות נפרדות בערים שונות ברחבי גרמניה וחינך דור שלם לתורה ולמצוות באמצעות ספריו ומאמריו ("אגרות צפון", "חורב" ועוד). ביזמתו הקים רבי מאיר להמן, רבה של מיינץ, את העיתון החרדי "דער איזראליט", אליו צורף כתב העת "ישורון", בו פרסם רש"ר את מאמריו.

6 דפים; ארבעה מתוכם: 32 סי"מ + 2 פיסות נייר בגודל משתנה. כ-8 עמ' כתובים. קרעים עם חסרון בראש הדפים, משוקמים במילוי נייר. כריכת עור חדשה מהודרת, עם הטבעה מזהבת.

פתיחה: \$1500

296

296. Manuscript, Homiletics on Parshat Chayei Sarah - Unidentified Author - 19th Century

Manuscript, pamphlet of Chazal sayings of homiletics and explanations on Parshat Chayei Sarah. Ashkenazi handwriting [Lithuania-Poland?, early 19th century].

The author is unidentified but the content with his original thinking clearly portrays that he was a deep-thinking Torah scholar.

24 closely written pages. 18 cm. Thick greenish paper. Fair condition, the ink is faded on most leaves [legible]. Wear and stains, damages and minor tears.

Opening price: \$300

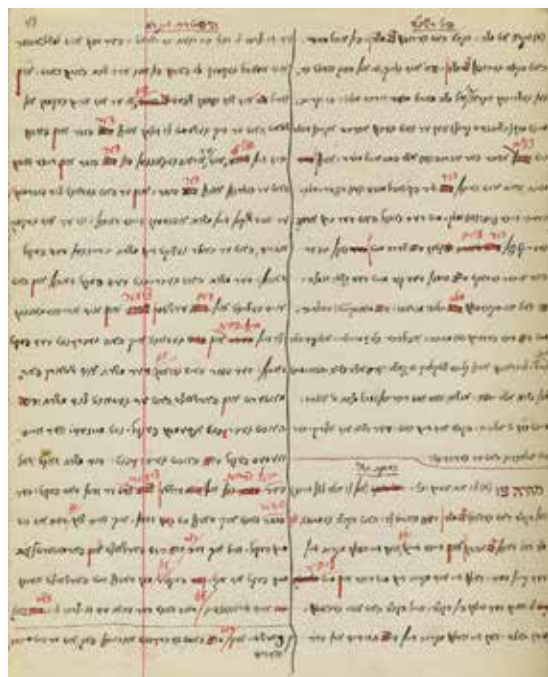
296. כתב-יד, דרושים לפרשת חיי שרה - מחבר לא מזוהה - שנות הת"ק

כתב-יד, קונטרס דרוש לפרשת חיי שרה, דרושים וביאורים במאמרי חז"ל. כתב אשכנזי [ליטא-פולין, שנות הת"ק, ראשית המאה ה-19].

לא נודע לנו מי המחבר, אך מתוכן הדברים ניכר שהם כתיבה מקורית של המחבר, תלמיד חכם ומעמיק.

24 עמ' כתובים בצפיפות. 18 ס"מ. נייר ירקרק עבה. מצב בינוני, הדיו דהוי ברוב הדפים [ניתן לקריאה]. בלאי וכתמים, פגיעות וקרעים קלים.

פתיחה: \$300

298

298. כתב יד, תרגום עברי-טייטש חדש לחומש ויקרא

כתב-יד, הכנה להדפסה של תרגום עברי-טייטש חדש, לחומש ויקרא. עם תרגומים לדברי רש"י ומפרשים אחרים, משלים מספר "אהל יעקב" להמגיד מדובנא ומספרים אחרים, ועוד הוספות רבות. [שנות התר"ע בערך].

כתב היד נכתב בדיו שחור, ועליו אלפי תיקוני עריכה לשיפור התוכן והשפה, בדיו אדום. כפי הנראה נכתב כהכנה למהדורה חדשה עם יידיש מעודכנת לדקדוק שפת היידיש של ראשית המאה ה-20. בבדיקה שערבנו מול חומשי "בית יהודה" נמצאו מקבילות רבות לתרגומים המופיעים בדיו השחור, אבל אין זכר לתיקונים שנעשו בדיו האדום, וכפי הנראה מדובר בהכנה למהדורה אחרת.

302 עמ', 21 ס"מ. מצב טוב-מאד. מספר מחברות, כרוכות בכריכת בד חדשה.

פתיחה: \$300

297. Leaves Handwritten by Rabbi Samson Raphael Hirsch

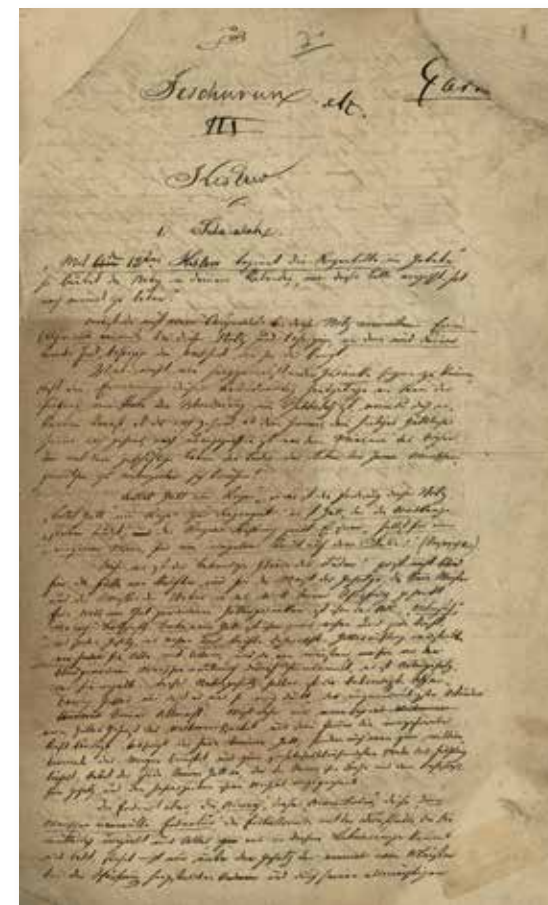
Six leaves in the holy handwriting of Rabbi Samson Raphael Hirsch. German.

Articles (for month of Kislev and Chanukah), written by Rabbi Hirsch (autographic writing, with erasures and corrections), for publication in the Orthodox periodical Jeshurun which he established and published in the years 1854-1888, and which served as the main literary forum in which he published his articles in German.

Rabbi Samson Raphael Hirsch (1808-1888), great leader of Orthodox Jewry in Germany and founder of the secessionist Orthodox community, disciple of the Chacham Bernays of Hamburg, and Rabbi Yaakov Ettlinger author of Aruch La'ner of Altona. From age 22 served in rabbinate of Oldenburg, Emden and Nikolsburg. In 1850 the eleven Orthodox families residing in Frankfurt am Main requested that he lead the new Orthodox Adat Jeshurun congregation. Rabbi Samson Raphael Hirsch was the first who attempted to prevent the rapid spiritual decline of the German Jews and single-handedly reestablished Jewish Orthodoxy in Germany. His authority in Halacha and Torah imbued him the indisputable position of leader of Orthodox Jewry in Western Europe. He was active in establishing congregations in various cities throughout Germany and educated an entire generation in Torah and Mitzvot via the books and articles which he published (Igrot Tzafon, Chorev and more). Upon his initiative Rabbi Meyer Lehmann, rabbi of Mainz, established the orthodox newspaper Der Israelit, to which the periodical Jeshurun, in which Rabbi Samson Raphael published his articles was attached.

6 leaves; four of them: 32 cm + 2 snippets of paper of a different size. Approx. 8 written pages. Tears with missing pieces at heads of pages, restored with paper. Elaborate new leather binding, with gilt embossment.

Opening price: \$1500

297

299. Manuscript Leaves, Torah novellae in the Handwriting of Rabbi Chaim Berlin

Manuscript leaves, novellae and Torah writings, in the handwriting of Rabbi Chaim Berlin:

- Two pages, homiletics on the topic of burning chametz. Apparently, part of his commentary on the Passover Haggadah which was never printed. The pamphlet Imrei Chaim with a few compilations by Rabbi Chaim on the Passover Haggadah was printed at the end of the Imrei Shefer commentary on the Haggadah written by his father, the Netziv, (Tel Aviv edition, 1960), but these novellae were not printed there.

- 1 page (on a cover of a book), short inscriptions of homiletics on the subject of vessels of the Mikdash and Pitum HaKetoret.

- 1 leaf, cover of book, with the stamp of Rabbi Chaim Berlin, and an index to the responsa of Rabbi Betzalel Ashkenasi in his handwriting.

The renowned Rabbi Chaim Berlin (1832-1912, Otzar HaRabbanim 5925), eldest son of the Netziv of Volozhin was Chief Rabbi of Moscow and his Torah influence spread all over Russia. Served for a while as head of the Volozhin Yeshiva and its Av Beit Din and in the rabbinate of Kobrin and Yelisavetgrad. One of the most illustrious rabbis of his times in all facets of the Torah. Ascended to Jerusalem in 1906. After the death of Rabbi Shmuel Salant, Rabbi Chaim was acknowledged in the merit of his Torah greatness as the rabbi of the Ashkenazi community of Jerusalem, although he refused to officially accept the position. 3 items, varied size and condition. Worm damages.

Opening price: \$250

299

הגאון המפורסם רבי חיים ברלין (תקצ"ב-תרע"ג, אוצר הרבנים 5925), בנו הבכור של הנצי"ב מוואלוז'ין. שימש כרב הראשי בעיר מוסקבה, והשפעתו התורנית התפרסה במרחבי רוסיה. כיהן תקופה כראש ישיבה ואב"ד וואלוז'ין, וברבנות קוברין וילעסטוואגרד. מגדולי דורו בכל מקצועות התורה. עלה לירושלים בשנת תרס"ו. לאחר פטירת רבי שמואל סלנט הוכר רבי חיים בסמכות גדולתו התורנית כרבה של העדה האשכנזית בירושלים, למרות שסירב לקבל עליו את התפקיד באופן רשמי.

3 פריטים, גודל ומצב משתנים. נזקי עש.

פתיחה: \$250

298. Manuscript, New Ivri-Teitch Translation to Vayikra

Manuscript, preparation for printing of a new Ivri-teitch (Yiddish) translation for Vayikra. With translations of Rashi and other commentaries, parables from the book Ohel Ya'akov by the Magid of Dubna and from other books, and many other additions [c, 1810s].

The manuscript was written in black ink, with thousands of content and language corrections edited in red ink. Evidently, the manuscript is a preparation for a new edition with updated Yiddish according to Yiddish grammar of the beginning of the 20th century. Upon comparing this manuscript to the Beit Yehuda chumashim, many translations correspond to those written in black ink but none correspond to the corrections in red ink. Apparently, they were done in preparation for a new edition.

302 pages, 21 cm. Very-good condition. Several notebooks, bound in a new fabric binding.

Opening price: \$300

299. דפי כתב-יד, חידושי תורה בכתב ידו של הגאון רבי חיים ברלין

דפי כת"י, חידושים ורשימות דברי תורה, בכתב ידו של הגאון רבי חיים ברלין:

- 2 עמודים, דרוש על עניני ביעור חמץ. כנראה חלק מפירושו להגדה של פסח - שלא נדפס. בסוף הגדה "אמרי שפר" לאביו הנצי"ב, במהדורת תל-אביב, תש"ך, נדפס קונטרס "אמרי חיים" עם מעט ליקוטים מכתבי ידו להגדה של פסח, אך הדברים שלפנינו לא נדפסו שם.

- 1 עמ' (על כריכת ספר), רשימות דרוש קצרות, על עניני כלי המקדש ופיטום הקטורת.

- 1 דף, מכריכת ספר, עם חותמתו של רבי חיים ברלין, ורשימת מפתחות לשו"ת רבי בצלאל אשכנזי בכתובת ידו.

301. כתב-יד הרב שך - חידושי "אבי עזרי" על הלכות כלאים

חידושי ה"אבי עזרי" על הרמב"ם הלכות כלאים, בכתב ידו של המחבר, מרן הגאון רבי אלעזר מנחם מן שך. שלושה עמודים בכתב-ידו הצפוף. כותרת בראש העמודים: "הלכות כלאים". הדברים נדפסו בספרו "אבי עזרי" [חלק ג'] על סדר זרעים, הלכות כלאים.

הגאון רבי אלעזר מנחם-מן שך (תרנ"ח-תשס"ב), נולד בליטא ולמד בבחורות בישיבות פוניבז', סלבודקה וסלוצק. כיהן כר"מ בישיבת קלצק בפולין וכראש הישיבה בישיבת קרלין בלונגיניץ. בשנות השואה עלה לארץ ישראל וכיהן כר"מ בישיבת קלצק ברחובות. לאחר מכן נתמנה לר"מ וראש ישיבה פוניבז' בבני ברק. חבר וראש "מועצת גדולי התורה", הנהיג את עולם התורה עשרות שנים. מחבר סדרת הספרים "אבי עזרי" על סדר הרמב"ם, עליהם יגע רבות בעצמו. ספרים אחרים מתורתו יצאו לאור ע"י תלמידיו.

3 דפים, כתובים מצד אחד. 33 ס"מ (הדף השלישי: 14 ס"מ), כרוכים בכריכה חדשה.

פתיחה: \$600

301. Manuscript by Rabbi Shach - Avi Ezri Novellae on Hilchot Kilayim

Avi Ezri novellae on the Rambam Hilchot Kilayim, in the handwriting of the author, Rabbi Elazar Menachem Mann Shach.

Rabbi Elazar Menachem-Mann Shach (1898-2002), was born in Lithuania and studied in his youth in Ponevezh, Slobodka and Slutzk yeshivas. Taught in the Klezk Yeshiva in Poland and was head of the Karlin Yeshiva in Luninyets. During the Holocaust years, he ascended to Eretz Israel and taught in the Klezk Yeshiva in Rehovot. Later, was appointed teacher and head of Ponevezh Yeshiva in Bnei Brak. Member and head of Moetzet Gedolei HaTorah, Rabbi Shach led the Torah world for decades. Author of the Avi Ezri series on the Rambam in which he invested much toil and effort. Other books of his teachings were published by his disciples.

3 leaves, written on one side. 33 cm. (the third leaf: 14 cm), newly bound.

Opening price: \$600

300. Kuntress of Torah Novellae - In the Handwriting of Rabbi Moshe Feinstein

Kuntress of Torah novellae, about a treatise in Tractate Bava Metzia, in the handwriting of Rabbi Moshe Feinstein, with his erasures and corrections, (some which were done at the time of writing and some in a different colored ink from a later time). New York, USA.

Rabbi Moshe Feinstein (1895-1986), the greatest Torah authority in the US, head of Charedi Jewry and of Mo'etzet Gedolei HaTorah. Head of the Tiferet Yerushalayim Yeshiva in New York. Author of the Igrot Moshe responsa, the Dibrot Moshe novellae on the Talmud and Darash Moshe on the Torah.

5 leaves of official stationery, 28 cm. 10 closely written pages (until the end of the margins), good-fair condition, minor tears to leaf edges.

These novellae were printed in the Moriah compilation (Year 10, Issues 3-4 (111-112), Shevat 1981, pp. 38-47), but apparently were not printed in the Dibrot Moshe series. Added to the end is another passage with a comment on a different topic (Yevamot 55) which apparently was never printed.

Opening price: \$600

300

300. קונטרס חידושי תורה - בכתב ידו של הגאון רבי משה פיינשטיין

קונטרס חידושי תורה, על מסכת בבא מציעא "בענין מתנה ש"ח להיות פטור משבועה ומתנה להיות כשואל", בכתב ידו של מרן הגאון רבי משה פיינשטיין - עם מחיקות ותיקונים בכתב-ידו, (שחלקם נעשו בזמן הכתיבה, וחלקם בעט בצבע שונה שנעשו לאחר זמן). ניו-יורק, ארה"ב.

מרן הגאון רבי משה פיינשטיין (תרנ"ה-תשמ"ו), גדול פוסקי ההלכה בארצות הברית, מנהיג היהדות החרדית וראש "מועצת גדולי התורה". ראש ישיבת "תפארת ירושלים" בני-יורק. מחבר הספרים: שו"ת "אגרות משה", חידושי "דברות משה" על הש"ס ו"דרש משה" על התורה.

5 דפי נייר מסמכים רשמי, 28 ס"מ, 10 עמ' כתובים בצפיפות (עד קצה השוליים), מצב טוב-בינוני, קרעים קלים בשולי הדפים. החידושים הנ"ל נדפסו בקובץ "מוריה" (שנה עשירית, גליון ג-ד (קיא-קיב), שבט תשמ"א, עמ' לח-מו), אך כנראה לא נדפסו בספרי "דברות משה". בסופו נוסף קטע נוסף של הערה בענין אחר (בבמות דף נ"ה), שכנראה לא נדפס.

פתיחה: \$600

302. Sermons for Shofar Blowing, Handwritten by the Gaon Rabbi Shalom Yossef Eliashiv - 1946

Handwritten leaf, two sermons for Shofar blowing, handwritten by the Gaon Rabbi Yossef Shalom Eliashiv. [Jerusalem, Elul, 1946].

The sermons were delivered prior to Shofar blowing on Rosh Hashanah 1947, in the first years of his service as Rabbi of "Hevrat Tife'eret Bachurim". Mussar reproof and awakening for repentance with reference to actual events, in a poetic and clear language. He speaks about **"the Shofar as a herald calling to arrange our lives, from the start of the year until its ending, according to the Torah"** and to observe the Torah devotedly.

He criticizes the disrespect regarding observing the Torah commandments widely spread among young people, and blames the parents who do not insist on biblical education, until they "see their sons go astray and do not protest". Interesting in particular is his reference to those who do not observe the Torah: **"we have a Torah...with 613 commandments, and when we look at youngsters, our future generation, there is not much left of the Torah – no holidays, not observing the Shabbat, no Torah or Tefillin, no Tevilah or Tahara, only one thing is left: when there is trouble they also suffer since they are Jews...one converts and everybody knows that he is like a gentile, and if one does not observe the Shabbat in public he is considered a convert..."**

Leaf, ca. 21 cm, 2 densely written pages, 90 lines, handwritten. Good condition.

Opening price: \$300

302

לתרבות רעה ואינו מודה בידו". מעניינת במיוחד היא התייחסות לעוברים על הדת: **"יש לנו תורה עמוקה מני ים, עם תרי"ג מצוות, וכשאנו מביטים על הנוער חלק גדול של דור העתיד, מה נשאר להם מהתורה הזאת, לא מועד ולא שמירת שבת, לא תורה ולא תפילין, לא טבילה ולא טהרת משפחה, רק דבר אחד נשאר להם: בבוא פורענות על ישראל, סובלים גם הם, עבור כי מזרע ישראל המה..."** יש שאחד ממיר את דתו והכל יודעים שדבר אין לו עם הכלל ובעכו"ם הוא לכל דבר, ואם אחד חילל שבת בפרהסיא, גם דינו הוא כמומר לכל דבר, אם נגע ביין אסור לישראל לשתותו, ואעפ"כ גם אנחנו הורגלנו בזה, שאין אנו מרגישים בזה ליוצא מן הכלל..."

דף כ-21 ס"מ, 2 עמ' כתובים בצפיפות, 90 שורות בכת"י. מצב טוב.

פתיחה: \$300

301

302. דרשות לתקיעת שופר, בכתב ידו של הגרי"ש אלישיב - תש"ז

דף בכתב-יד, שתי דרשות לתקיעת שופר, בכתב ידו של מרן הגאון רבי יוסף שלום אלישיב. [ירושלים, אלול תש"ז 1946]. הדרשות נאמרו לפני תקיעת שופר בראש השנה תש"ז, בשנים הראשונות לכהונתו כרב ב"חברת תפארת בחורים". תוכחת מוסר והתעוררות לתשובה עם התייחסות למאורעות הזמן, בשפה מליצית וברורה. הוא מדבר על **"הכרוז שיש בהשופר לסדר את חיינו, מראשית השנה ועד אחרית שנה, עפ"י השקפת התורה"**, ולקיים את התורה במסירות נפש.

בין הדברים הוא קורא תגר על הזלזול בקיום מצוות התורה שפשתה בקרב חלק גדול מהנוער, ומאשים את ההורים שאינם דואגים לחינוך תורני, עד שהם בכלל "מי שרואה בנו יוצא

303. Notebooks of Shiurim by Leading Heads of Lithuanian Yeshivot and Torah Novellae in the Handwriting of Rabbi Michel Yehuda Lefkowitz of Volozhin From his Youth

Manuscript, Torah novellae by Rabbi Michel Yehuda Lefkowitz and shi'urim and sayings of leading Lithuanian yeshiva heads. Words of mussar and discourses in the handwriting of "Michel Yehuda Lefkowitz of Volozhin". Vilna, Jerusalem, 1935. Discourses and Torah lessons heard from Lithuanian rabbis: Rabbi Chaim of Brisk, Rabbi Naftali Trop, Rabbi Baruch Ber Leibowitz, Rabbi Chaim of Telz, Rabbi Shimon Shkop of Grodno, Rabbi Yitzchak Ya'akov of Ponovezh, the Gaon of Turik, Rabbi Mordechai Mirois of Radin, Rabbi Moshe Mordechai Epstein, Rabbi Baruch Horwitz of Aleksotas, Rabbi Aharon Cohen, Rabbi Elchanan Wasserman, Rabbi Shlomo Zalman Sender Kahane Shapira, and others. Orderly indexes of the notebook's contents.

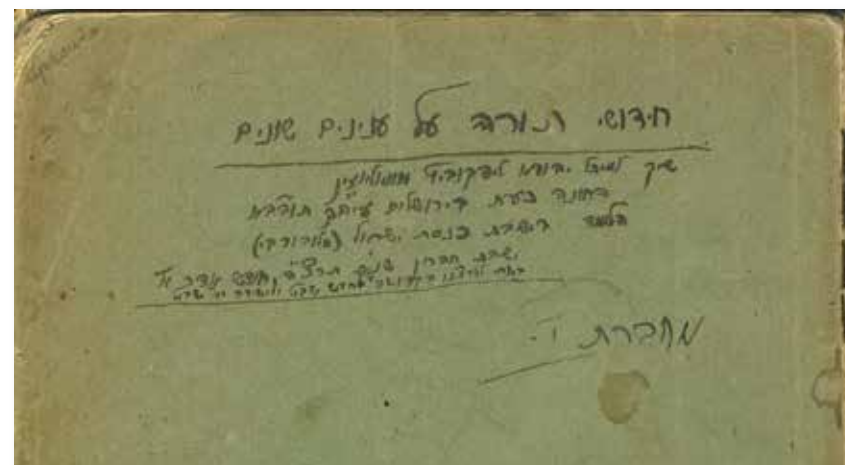
On the binding is a title page in his handwriting: "**Torah novellae on various topics – belongs to Michel Yehuda Lefkowitz of Volozhin, living now in Jerusalem and studying at the Knesset Yisrael Yeshiva (Slabodka) the Hebron Yeshiva 1935, Adar Aleph. I have come to our Holy Land on the first of month of Shevat and to the yeshiva on the 11th of Shevat**".

Rabbi Michel Yehuda Lefkowitz (1913-2011) was born in Volozhin and studied in the Remeiles Yeshiva in Vilna of Rabbi Shlomo Heiman, ascended to Eretz Israel in 1935 and studied at the Hebron Yeshiva in Jerusalem. After his marriage, he began serving as Rosh Metivta at the Tiferet Zion Yeshiva and became close to the Chazon Ish. After a while, he was appointed head of the Ponovezh Yeshiva for younger boys. He taught Torah to students for almost 70 years and was known as one of the leading yeshiva heads in our times. A Torah scholar, highly admired in Torah circles. Many came to him for his counsel, prayers and blessing which were given from the depth of his heart.

Approximately 193 closely written pages, approximately 38/39 lines to a page, 20.5 cm. Good-fair condition, much wear and detached leaves.

Some of the things in this notebook were never printed.

Opening price: \$2500

303

303. מחברת שיעורים מגדולי ראשי הישיבות בליטא - וחידושי תורה בכתב ידו של רבי מיכל יהודה ליפקוביץ מוואלאזין מימי בחרות

כתב יד, חידושי תורה מרבי מיכל יהודה ליפקוביץ, ושיעורים ושמעות מגדולי ראשי הישיבות בליטא. דברי שיחות ומוסר. בכתב ידו של החזן "מיכל יהודה ליפקוביץ מוואלאזין". וילנא-ירושלים, תרצ"ה. שיעורים ושמעות מגדולי ליטא: רבי חיים מברסק, רבי נפתלי טרופ, רבי ברוך בער ליבוביץ, רבי חיים מטל, רבי שמעון שקאפ מגרודנא, רבי יצחק יעקב מפוניבז', הגאון מטוריק, רבי מרדכי מירויס מראדין, רבי משה מרדכי עפשטיין, רבי ברוך הורביץ מאלקסוט, רבי אהרן כהן, רבי אלחנן וסרמן, רבי שלמה זלמן סנדר כהנא שפירא, ועוד. מפתחות מסודרים לתוכן המחברת.

בדף הכריכה, שער בכתב ידו: "**חידושי תורה על ענינים שונים - שו"ך למיכל יהודה ליפקוביץ מוואלאזין - החונה כעת בירושלים עיה"ק תובב"א, הלומד בישיבת כנסת ישראל (סלובודקין) ישיבת חברון שנת תרצ"ה, חודש אדר א'.** באתי לארצנו הקדושה א' לחודש שבט ולישיבה ו"א שבט".

מרב הגאון רבי מיכל יהודה ליפקוביץ (תרע"ג-תשע"א), נולד בוואלאזין, למד בישיבת רמ"ל בע"ה ווילנא אצל הגאון רבי שלמה היימן, עלה לא"י בשנת תרצ"ה ולמד בישיבת "חברון" בירושלים. לאחר נישואיו החל לכהן כר"מ בישיבת "תפארת ציון" והיה מקורב למרב החזן-איש. לאחר תקופה נתמנה כראש הישיבה לצעירים של ישיבת פוניבז'. הרבין תורה לתלמידים קרוב לשבעים שנה ונודע כאחד מגדולי ראשי הישיבות בדורנו. תלמיד חכם וירא שמים מופלג, נערץ בקרב בני התורה ורבים פנו לקבל מעצותיו, תפלותיו וברכותיו שנאמרו מעומק לב.

כ-193 עמ' כתובים בכתביה צפופה כ-38/39 שורות בעמוד, 20.5 ס"מ. מצב טוב-בינוני, בלאי רב ודפים מנותקים.

חלק מהדברים שבמחברת זו, לא נדפסו מעולם.

פתיחה: \$2500

304. כתב יד, חיבור על התורה ודרשות - אחד מרבני צידון (לבנון) - מהשנים תק"ד-תקי"א

כתב יד, חידושים ופלפולים על התורה, וביאורים לדברי רש"י ורא"ם. דרשות בשמחות שנאמרו בצידון בשנים תק"ד-תקי"א (1751-1743) ובדמשק, התכתבויות עם רבי חיים עמרם "מאריה דאתרה" בדמשק ועם גיסו רבי משה אל-גראנאטי. כתיבה אוטוגרפית של מחבר לא-ידוע - אך מתוך הדברים מתברר שהוא אחד מרבני צידון באותן השנים. [צידון (לבנון), אחרי תק"ד 1744].

חיבור שלם ומסודר [שלא נדפס] - חידושים וביאורים על סדר הפרשיות. ודרשות. ישנם שינויי כתב רבים בין עמודי הספר, וכנראה הוא נכתב לאורך תקופות שונות, [או שנכתב ע"י כמה כותבים?]. במקומות רבים בכתה"י חתימות בעלות בתחתית העמודים: "הצעיר עזרא עטייה ס"ט" [כמה הוספות בספר הנם בכת"י דומה לכתב חתימה זו, ויתכן שהם הוספות מאוחרות של רבי עזרא עטייה - מחכמי ארם-צובה במאה ה-18/19]

בשולי הגליונות: למעלה מעשרים הערות ארוכות, בכת"י שונה, שחלקם פותחות במילים "חיים מדבר", ובאחת מהן הוא מזכיר "ובספר חכם לב יש לי ענין ארוך בזה" - הפתיחה "חיים מדבר" היא חתימתו הידועה של הגאון רבי חיים מודעי בעל "חיים לעולם" (נפטר תקנ"ד), שהדפיס את חידושי הריטב"א למסכת יומא בספר "אור יקרות" (קושטא, תקי"ד) מתוך כת"י שהיה בספרייתו, והוסיף שם הערות הפותחות "חיים מדבר". גם הערותיו ל"סדר העבודה" שנדפסו במחזור (קושטא, תק"ד), נפתחו בחתימתו: "חיים מדבר". ניתכן אולי, שכותבן הוא הגאון רבי חיים עטייה מחכמי ארם-צובה (תקי"א-תקנ"ה), שכתב גם הוא חיבור של "דרשות נחמדות על התורה ולשונות הרא"ם ז"ל" - ראה: "לקדושים אשר באר"ץ", עמ' קלב, סוף אות תד].

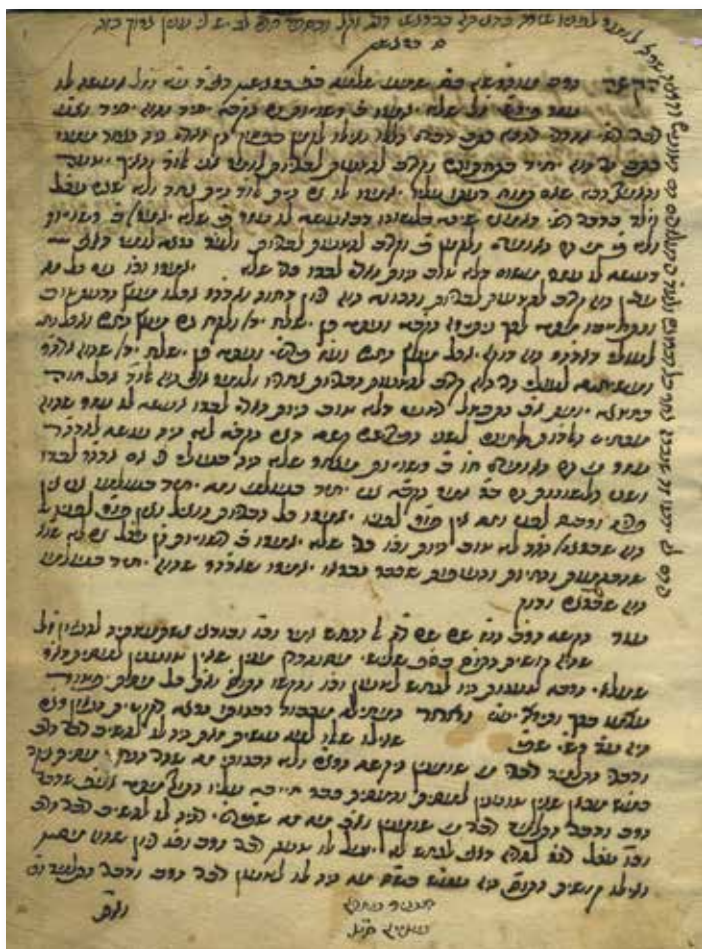
בדפים כ"ב/2-כ"א/1 הוא כותב "והרציתי הדברים לדמשק יע"א להרב מאריה דאתרא מוהר"ר חיים עמרם הי" - וזו היתה תשובתו...". - כנראה, הגאון רבי חיים עמרם (הראשון) שד"ר צפת, שכיהן תקופה כרב בדמשק. - נפטר תק"כ ונקבר בצפורי שבגליל. בעל "מצא חיים" (הספר "מצא חיים" לא נדפס, אבל הוא ידוע בשם ספרו זה. כתה"י של "מצא חיים" היה לעיני רי"מ טולידנו, הכותב שנמצא שם הספדו של רבי חיים עמרם משנת תק"ג, על פטירת בן דודו הגאון רבי חיים בן-עטר בעל "אור החיים". קובץ ירושלים, עמ' רלג) - סבו של רבי חיים עמרם בעל "מטעם המלך" שנולד בשנת תקי"ט, (שבספריו וכתביו הוא מביא דברים בשם זקנו בעל "מצא חיים"). גם בדפים ג/1-ו/1 הוא מביא התכתבויות נוספות עם רבי חיים עמרם: "נשאלתי מהרב הכולל כמוה"ר חיים עמרם הי"..."

המחבר מביא בדף ב/1 דברים מספר "ישרש יעקב" ל"מוהרח"א אבואלפיה" [הגאון רבי חיים אבועלפיה, מייסד טבריה - בעל מקראי קודש וישרש יעקב. נפטר תק"ד, ובהמשך (דף ב/2) הוא כותב דברים שהוא ששמע בעצמו "מפה קדוש הרב הנוכח... מוהרח"א זלה"ה".

בדף עז/1-דרוש הספד "שדרשתי פה צידון, על שמועת הרב המובהק כמוהר"ר דוד מלמד זצ"ק מחברון באלול התקי"א". [רבי דוד מלמד (הראשון) שד"ר חברון בשנות התפ"ד-תפ"ה]. בתוך הדברים הוא מביא שהספידוהו הרבנים המובהקים ו"נספד כהלכה ע"י אחי וראש החכם השלם והכולל כמוהר"ר יוסף הוא המסביר..." [כנראה שאחי המחבר, היה רב חשוב בשם רבי יוסף].

בדף פב/1 הוא כותב: "נשאלתי מאת מר גיסי החכם המרומם כמוה"ר משה אלגראנאטי הי"ו..." גיסו זה לא גר בצידון, כמו שנראה מתשובתו שהביא בדף קיא/2 "והנה זה כמה ימים בא אלי כתב ממר גיסי החכם כה"ר משה אלגראנאטי הי"ו...". [כנראה, רבי משה אלגראנאטי השלישי, מחכמי ורבני איזמיר, נפטר חשון תקכ"ט 1768, ראה ארזי הלבנון, עמ' 1549].

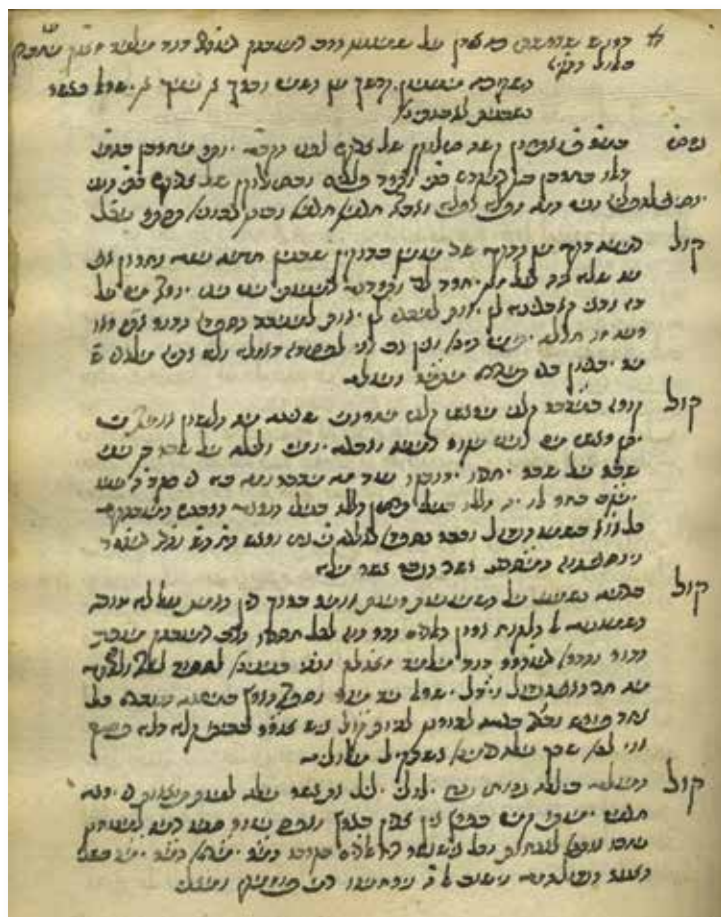
בדף קז/1: "דרוש מילה שדרשתי פה צידון, לבן היולד לגיסי הגביר החכם המרומם כמוה"ר חיים דיוואן הי"ו, בסדר שמות משנת התק"ד" [משפחת דיוואן, מהמשפחות הוותיקות בין יהודי העיר צידון במאה ה-18/20]. ובדף קיג/1: "דרוש שדרשתי פה צידון בת של החכם השלם שמוריה [קאטאיריבאס?] עם החכם השלם כמוה"ר דוד הכהן הי"ו, בפ' ויצא משנת התק"ד" (1763).

304a

א-ב, (חסרים דפים ג-ד), ה-קך דף, מתוכם כ-199 עמ' כתובים. 21 ס"מ, נייר איכותי, מצב טוב-בינוני, כתמים ובלאי, דפים מנותקים. כריכת עור עתיקה ומעוטרת, בליה ופגומה.

פתיחה: \$5000

304b

Complete work [unprinted] – Novellae and explanations according to the order of the parshiot. Homiletics. The book has many variations of handwriting and apparently was written throughout various times, [or by several writers?]. Many ownership signatures at the bottom of the pages: “Ezra Atiye” [several additions to the book are in a similar handwriting to this signature, possibly they are late additions of Rabbi Ezra Atiye – a Torah scholar from Aleppo who lived in the 18th/19th century].

More than 20 long marginalia, in another handwriting, some begin with the words “Chaim speaks” and in one he mentions “And in

the book Chacham Lev, I have a long matter [on this subject]” – The initial words “Chaim speaks” are the well-known signature of Rabbi Chaim Moda’i, author of Chaim L’Olam (died 1794), who printed Chiddushei HaRitva on Tractate Yoma in the book Or Yekarot (Constantinople, 1754) from a manuscript which was in his library and he add to it comments beginning with “Chaim speaks”. His comments to Seder HaAvodah printed in the machzor (Constantinople, 1744), begin with this signature as well. [Possibly, the writer of the marginalia is Rabbi Chaim Atiye, a Torah sage of Aleppo (1751-1795), who also wrote a work of “Pleasant homiletics on the Torah and on the language of the Re’em”. See: L’Kdoshim Asher Ba’Aretz’, p. 132, end of Ot 404].

On Leaves 20/2-21/1, he writes “**And I have spoken these things in Damascus to the Mare D’Atra Rabbi Chaim Amram and this was his response...**”. Apparently, Rabbi Chaim Amram (the I) a Safed emissary, who served for a while as Rabbi in Damascus. Died in 1760 and was buried in Tzipori in the Galilee. Author of Matza Chaim (the book Matza Chaim was not printed but he is still known by the name of this book. The manuscript of Matza Chaim was seen by Rabbi Y.M. Toledano who writes that the eulogy delivered by Rabbi Chaim Amram from 1743 on the death of his cousin, Rabbi Chaim ben Atar, author of Or HaChaim appears in that book. Kovetz Yerushalayim, p. 233) was the grandfather of Rabbi Chaim Amram, author of MiTa’am HaMelech born in 1759 (in his books and writings he quotes his grandfather, author of Matza Chaim). Also on Leaves 53/a-57/a, he brings other correspondence with Rabbi Chaim Amram: “I have been asked by the rabbi of the kollel Rabbi Chaim Amram...”.

On Leaf 2/a, the author brings excerpts from the book Yashresh Ya’akov by Mohracha Abulafia [Rabbi Chaim Abulafia, builder of the city of Tiberias – author of Mikra’ei Kodesh and Yashresh Ya’akov. Died in 1744], and further (Leaf 2/b) he writes things which he himself heard “**from the holy ... Moharcha**”.

On Leaf 77/a is a homiletic eulogy “**Which I have delivered here in Sidon, on hearing of the death of Rabbi David Melamed of Hebron in Elul 1751**”. [Rabbi David Melamed (the I) Hebron emissary from 1724-1725]. He brings that Rabbi Melamed was eulogized by great rabbis and “**Suitably eulogized by my brother, the complete wise sage...Rabbi Yosef...**”. [Apparently, the author’s brother was an important rabbi called Rabbi Yosef].

On Leaf 82/a he writes: “**I was asked by my brother-in-law Rabbi Moshe Elgranti...**”. [Apparently, Rabbi Moshe Elgranti the III, an Izmir sage and rabbi, died in Cheshvan 1768. See Arzei HaLevanon, p. 1549].

On Leaf 107/a: “**A homiletic I delivered here in Sidon, at the circumcision of the son born to my brother-in-law...Rabbi Chaim Divan, the week of Seder Shemot 1744**”. [The Divan family was one of the most veteran Sidon families in the 18th-20th centuries]. On Leaf 113/a: “**Homiletic which I have delivered here in Sidon at the wedding of the daughter of the complete chacham Shemarya [Katairibas?] with the complete chacham Rabbi David HaCohen, the week of Vayetze 1763**.”

1-2, (missing Leaves 3-4), 5-120 leaves, approx. 199 written pages. 21 cm. high-quality paper, good-fair condition, stains and wear, detached leaves. Ancient ornamented leather binding, worn and damaged.

Opening price: \$5000

305. רשימות ראשי פרקים לדרשות - בכתב ידו של בעל "בן איש חי" - עם נוסחאות תפילה לשמירה

כתב יד, ראשי פרקים לשתי דרשות בעניני תשובה וחודש אלול. כתיבה אוטוגרפית של רבינו יוסף חיים מבגדאד בעל "בן איש חי". [בגדאד, שנות התר"ן בערך].
בראש כל עמוד: "בהנ"ו ליקבה"ו" [=בשם השם נעשה ונצליח - לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה]. בסיום הדברים הוא מסיים בתפילה: "א-ל ש-ד-י יהיה בעזרתו, אכי"ר" [אמן, כן יהי רצון].
הגאון רבינו יוסף חיים מבגדאד (תקצ"ג-תרס"ט), בעל "בן איש חי" ועוד עשרות ספרים חשובים. בנו של רבי אליהו חיים בן רבי משה חיים רבה של בגדאד. תלמידו של רבינו עבדאללה סומך. לאחר פטירת אביו בשנת תרי"ט, כשהיה בן כ"ו שנה, עלה על מקומו לדרוש בבית הכנסת הגדול, ומאז דרש שם מדי שבת כחמישים שנה. גדולתו כ"חד בדרא" בנגלה ובנסתר התפרסמה בכל קצוי תבל, ונודע בקדושתו הרבה. מחיבוריו: רב פעלים, תורה לשמה, בן איש חי, בן איש חיל, בן יהודה, עוד יוסף חי, לשון חכמים, אדרת אליהו, חסדי אבות ועוד.

1 דף, כתוב משני צידיו, 13.5 ס"מ. מצב טוב מאוד.

מצורף פענוח תוכן הדברים.

פתיחה: \$1000

305. Outlines for Sermons - Handwritten by Author of Ben Ish Chai - With Versions of a Prayer for Protection

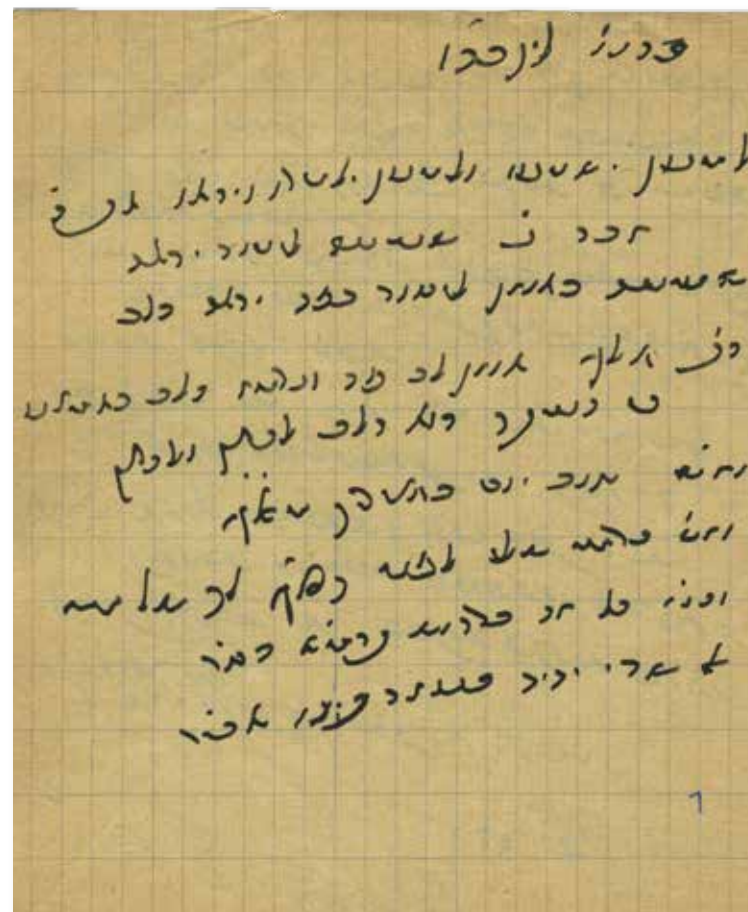
Manuscript, outline for two sermons regarding the subject of repentance and the month of Elul. Autographic writing of Rabbi Yoseph Chaim of Baghdad, author of Ben Ish Chai. [Baghdad, c. 1890s].

At the top of every page is the Hebrew acronym of "With the help of G-d we will do and succeed...". He concludes his words with the prayer: "G-d shall help us, Amen". Rabbi Yoseph Chaim of Baghdad (1833-1909), author of Ben Ish Chai and numerous other important books, son of Rabbi Eliyahu Chaim ben Rabbi Moshe Chaim Rabbi of Baghdad. Disciple of Rabbi Abdallah Somech. After his father's death in 1859 at the age of 26, Rabbi Yoseph Chaim succeeded his father in the delivery of the Shabbat sermon in the Great Synagogue and continued to give a discourse every Shabbat for fifty years. He became world famous as "unique in his generation" in his knowledge of revealed and hidden Torah and was renowned for his great holiness. He wrote Rav Pe'alim, Torah Lishma, Ben Ish Chai, Ben Ish Chayil, Ben Yehoyada, Od Yoseph Chai, Leshon Chachamim, Aderet Eliyahu, Chasdei Avot etc.

1 leaf, written on both sides, 13.5 cm. Very good condition.

Enclosed is the deciphering of the leaf's content.

Opening price: \$1000

305

304. Manuscript, Composition on the Torah and Homiletics - A Rabbi from Sidon (Lebanon) - 1744-1751

Manuscript, novellae and pilpulim on the Torah and commentaries on the words of Rashi and the Re'em. Homiletics for joyous occasions recited in Sidon during 1743-1751 and in Damascus, correspondence with Rabbi Chaim Amram "Mare D'Atra" of Damascus, and with Rabbi Moshe El-Granati. Autographic writing of an unknown author, but the content proves that he was a rabbi in Sidon at that time. [Sidon (Lebanon), after 1744].

306. כתב יד, חידושים על התורה ותנ"ך - בכתב ידו של רבי משה קמחי, מראשי רבני חברון - תק"צ-תר"מ

כתב יד, חידושים על התורה, על נ"ך, שיר השירים ותהלים, פירושים באגדה בהלכה ובקבלה. בכתב ידו של המחבר, הגאון רבי משה קמחי מראשי רבני חברון, ראש ישיבה וחבר בית דינו של הרב אליהו סלימאן מני. כתיבה אוטוגרפית של המחבר, לאורך תקופות שונות - חברון, שנות התק"צ-תר"מ בערך. חותמות המחבר **"משה קמחי ס"ט M.K."**. וחותמות רבות בסוף קטעים **"עמ"ק ס"ט"** **"מעמ"ק"**, **"מאתי עמ"ק ס"ט"**, **"ממני הכותב העמ"ק"** **"עמ"ק"** - ראשי תיבות: עבר ה' משה קמחי. מליצה עפ"י לשון הפסוק **"מעמק חברון"**.

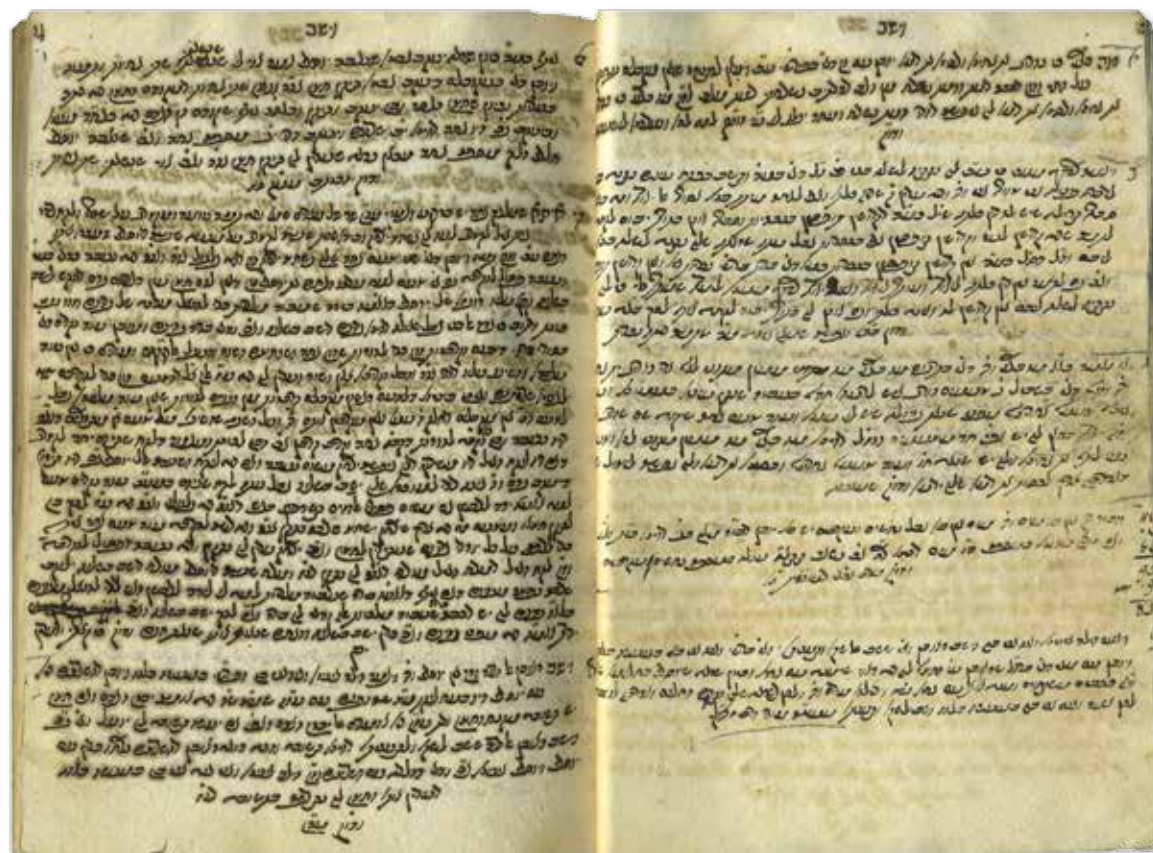
חיבור מקיף שלא נדפס - חידושים וליקוטים על סדר הפרשיות וההפטרות, ליקוטי תנ"ך, מגילות ותהלים. במספר מקומות מאריך בסוגיות בהלכה (ראה פרשת במדבר) ובמקומות רבים עוסק בעניני קבלה, (על הפסוק בתהילים **"כי עליך הורגנו"** הוא מביא ביאור בתורת האר"י **"מהרב החסיד יע"א"**). ברוב המקומות הוא מביא בסוף הקטע את מקור הדברים, ואם הוא חידוש מקורי של המחבר הוא חותם בפסבדונים: **"עמ"ק"**, **"מעמ"ק"** וכיו"ב במליצות שונות. הוא מביא גם דברים מפי רבותיו: **"רב אחאי כמוהר"ת ה"ר"**, **"מעט"ר מורי הרב זצוק"ל"**, **"מכמהורי"ו יצ"ר"**, **"מעט"ר רבין חסידא כהנא רבה יצ"ר"**, ועוד.

כתב היד הזה, הגיע אח"כ לידי רבי יוסף נסים בורלא (ראב"ד ירושלים, תקפ"ח-תרס"ג, בעל **"יושב יוסף ו"לקט יוסף"**) - בפרשת ראה ישנה הערה בכתב ידו וחותמתו **"הצעיר יוסף נסים בורלא ס"ט"**.

הגאון רבי משה קמחי, נולד (תקס"ט) בבוסניה ועלה לחברון בילדותו בשנת תק"פ. במשך השנים נתמנה לחבר בית הדין וראש הישיבה. בשנים תר"מ-תר"נ בערך כיהן כראש הועד של קהילת חברון, והוא היה ה"חותם השלישי" היה הרב **"החרי"ף"** - רבי רחמים סלימאן מני **"ה"חותם השלישי"** הוא חתום על תעודות שונות. בשנת פראנקון. כבר משנת תקצ"ט הוא חתום על תעודות שונות. בשנת תרי"א הוא חתום על אגרת שליחות לרבי דוד הכהן, ובשנים תרכ"א-תרכ"ב, יצא הוא בעצמו לשליחות ארץ ישראל. הוא חתום גם בהסכמות על ספרים שונים. בראש הסכמתו לספר **"עבודת ה'"**, מאת רבי שניאור זלמן ב"ר מנחם מנדל (ירושלים, תרמ"ג), הוא מכונה **"הרב המופלא ירא ה' ועניו סבא דמשפטים המפורסם ראש הוועד דעיר הקדש חברון"**. בשנת תרמ"ז הוא חתום עם רבני חברון על הסכמה לסידור **"אהלי יעקב"**.

למעלה מ-170 עמ' כתובים (דפים רבים ריקים) 19 ס"מ. נייר איכותי. מצב טוב-בינוני, בלאי וכתמים. פגיעות קלות בשולי הדפים. כריכה ישנה.

פתיחה: \$2000

306

1839 he is signed on various documents. In 1851 he signed an emissary missive for Rabbi David Hachohen and in the years 1861-1862, he himself went on a mission. He is also signed on approbations of various books. In his approbation for the book **"Avodat Hashem"** by Rabbi Shneur Zalman ben rabbi Menachem Mendel (Jerusalem 1883) he is named **"the wonderful rabbi..."**. In 1887 he is signed with Hebron rabbis on an approbation for Sidur **"Oholei Ya'akov"**.

More than 170 written pages (numerous blank leaves) 19 cm. Paper of good quality. Good-fair condition, wear and spotting. Minor damages to borders of leaves. Old binding.

Opening price: \$2000

307

מחברת ברוכה, כ-140 עמ' כתובים (דפים רבים ריקים) + דפים נוספים עם 7 עמ' כתובים. 20 ס"מ. נייר איכותי דק, מצב טוב- בינוני, בלאי וכתמים. כתמי לחות. כריכה מקורית בלילה.

פתיחה: \$1500

307. כתב יד - חידושים על התורה, דרשות והספדים - מחבר לא ידוע - אחד מרבני ירושלים בשנים תרמ"ג-תרס"ט

כתב יד, חידושים וליקוטים על התורה, דרשות ב"חברת משגב לדך", דרשה להכנסת ספר תורה והספדים. (כולל: מעט תשובות בהלכה ורשימות חידושי תורה ו"זכרונות" של פסקי הלכות). ממחבר לא-ידוע - אך מתוך הדברים מתברר שהוא אחד מרבני ירושלים, חבר בית הדין הספרדי של רבי יוסף נסים בורלא. [כתיבה אוטוגרפית של המחבר, לאורך תקופות שונות - ירושלים, שנות התר"מ-תר"ע בערך].

חיבור שלם [שכנראה לא נדפס] - חידושים וליקוטים על סדר הפרשיות. דרשות שנאמרו באספות החברה הקדושה "משגב לדך", שהכותב היה אחד מראשי החברה [חברת "משגב לדך" לטיפול בחולים עניים, נוסדה בשנת תרל"ט ע"י רבני הספרדים בירושלים]. דרשה להכנסת ספר תורה [ל"משגב לדך"?] שנתרם ע"י משפחת עראקי הכהן מכלכותה. דרשות להספד, ועוד.

החיבור שלפנינו כנראה החל להכתב בשנות התר"מ בערך. בסוף פרשת ויגש, נכתב "דרוש שדרשתי אותו בבהכ"נ הגדולה בשבת זכור בשנת התרמ"ג". חלקים ממנו נכתבו בשנות התר"ס [הדבר מוכח, גם ממה שהוא מציין את "בית החולים הכללי" שנוסד באמצע שנות התר"נ, וגם מכך שבמספר מקומות הוא מביא דברים מספרי "רבי אברהם פאלאג'י ז"ל" - רבי אברהם פאלאג'י נפטר בשנת תרנ"ט]. והוא נכתב עד שנת תרס"ט לפחות - ראה בסוף פרשת וירא, הוספה שהו הוא מביא כמה שאלות ביניים אישיות, שנשאלו מבית הדין בירושלים, ואחת מהן: "השתא הכא שנת התרס"ט, בא לנו שאלה מערי גורגיסטאן, מעיר סופנה וע"א על מעשה שהיה...".

במספר מקומות מביא פירושים ושמועות בשם חבריו ורבותיו מרבני ירושלים: "פי' רב אחאי גאון ח"ר מנחם הכהן יצ"ו" [כנראה, רבי מנחם ב"ר שם טוב חסיד הכהן, ממייסדי ביה"ח משגב לדך], (דרשה בסוף פרשת נח); "עט"ר מוה"ר [עטרת ראשנו מורינו הרב] גאון ירושלים כמוהר"א אשכנזי זלה"ה" (פרשת לך לך); "שמעתי מפי הרב כמוהר"ם ניניו יצ"ו [רבי מאיר ניניו מחכמי טבריה, ת"ר-תרע"ח] ששמע מפי הרב ח"ר מירקאדו טאראגן זלה"ה, שהיה אומר..." (סוף פרשת וירא); "הרב הגדול עט"ר [ה"ראשון לציון" - רבי רפאל מאיר פאניזיל] בס' הטהור לב מרפא" (פרשת ויגש); "מה שראיתי בכתיבות הרב הגדול... ראש אב בית דינו כמוהר"י בורלא ז"ל" [רבי יוסף נסים בורלא רב"ד ירושלים, תקפ"ח-תרס"ג] (דרוש הפותח "אשרי האיש"); ובעמוד האחרון של כתב היד, הוא מביא "ומעלת רא"ג [רב אחאי גאון - כינוי כבוד לידיד ורע] ח"ר אליהו פאניזיל יצ"ו פי'..." [רבי אליהו משה פאניזיל, תרי"ז-תרע"ט. "ראשון לציון" ו"חכם-באשי" בשנים תרס"ז-תרס"ט].

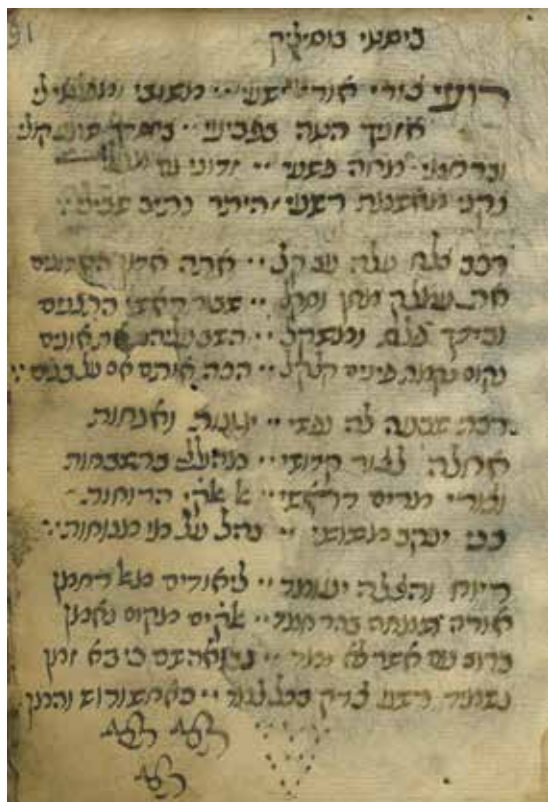
306. Manuscript, Novellae on the Torah and the Bible - Handwritten by Rabbi Moshe Kimchi, One of Hebron Leading Rabbis - ca. 1830s-1880s.

Manuscript, novellae on the Torah, on Nevi'im and Ketuvim, Shir HaShirim and Tehilim, Aggada, Halacha and Kabbalah interpretations. In the author's handwriting, the Gaon Rabbi Moshe Kimchi one of the leading Hebron rabbis, Rosh Yeshiva and member of Beit Din of Rabbi Eliyahu Saliman Mani. Autographic writing of the author, through various periods - Hebron, ca. 1830s-1880s.

Author's ink stamps: "Moshe Kimchi", "M.K.". Numerous signatures at the end of different sections: "EM"K S"T", "MEM"K", "Me'iti EM"K S"T", "From me the writer EM"K" [EMK – initials: Eved Hashem Moshe Kimchi. A poetic phrase after the verse "MeEmek Hevron"].

A comprehensive composition which has not been printed – Novellae and compilations on Torah portions and Haftarat, biblical, Megilot and Tehilim compilations. In several places he extends Halachic matters (see Parashat BaMidbar) and in other places he deals with Kabbalah matters, (the verse in Tehilim "Ki Alecha Horgenu" he brings an interpretation by HaAri "from Harav HaChasid"). In most places he brings at the end of a chapter the source, and if it is an original novellae of the author he signs in pseudonym: "EME"K", "MEME"K" etc. in poetic phrases. He also refers to his teachers: "Rav Achai",... "Rabbi Hadisa Kahana ...", and more.

This manuscript reached later Rabbi Yossef Nissim Burla (Av Beit Din Jerusalem 1828-1903, author of "VaYeshev Yossef" and "Leket Yossef") – In Parashat Ra'ah there is a comment handwritten by him and his signature "HaTza'ir Yossef Nissim Burla S"T". The Gaon Rabbi Moshe Kimchi, was born (1809) in Bosnia, relocated to Hebron as a child in 1820. Over the years he was appointed as Beit Din member and Rosh Yeshiva. In ca. 1880-1890 served as Hebron congregation committee head, and was the "second to sign" after the city's rabbi Eliyahu Saliman Mani ["Third to sign" was Rabbi Rachamim Franco]. Since

308

308. כתב-יד, פיוטים ובקשות - תורכיה, המאה ה-19/18

כתב-יד, פיוטים ובקשות. [שאלוניקי/תורכיה, המאה 18/19]. עברית, לאדינו ושפות נוספות. כתיבה מזרחית ממספר כותבים. פיוטים מאת רבי ישראל נאג'ארה ופייטנים אחרים. באחד הדפים "שיר מורכב מד' לשונות". [68] דף. 15 ס"מ. מצב גרוע. פגעי רטיבות, קרעים וסימני עש, עם חסרונות, פגיעה בטקסט, ודהיית דיו במקומות רבים. כריכת עור מקורית, קרועה ופגומה.

פתיחה: \$300

307. Manuscript - Novellae on the Torah, Sermons and Eulogies - Unknown Author - One of Jerusalem Rabbis in the years 1883-1909

Manuscript, novellae and compilations on the Torah, sermons in "Misgav Ladach Society", sermon for the introduction of a Sefer Torah and eulogies. (Including: several Halachic responsa and lists of Torah novellae and "memories" of Halachic rulings). Unknown author – but from the writings it is clear that he is one of Jerusalem rabbis, member of the Sephardi Beit Din of Rabbi Yossef Nissim Burla. [Autographic writing by the author, from different periods – Jerusalem ca.1880-1910].

A complete composition [which was probably never printed] – novellae and compilations on Seder HaParshiyot. Sermons delivered in meetings of the Holy Society "Misgav Ladach", that the author was one of its heads ["Misgav Ladach" society for treating poor patients, was founded in 1879 by Sephardi rabbis in Jerusalem]. A sermon for introduction of a Sefer Torah [to "Misgav Ladach"?] donated by Iraqi Hachohen family of Calcutta. Sermons for a eulogy and more.

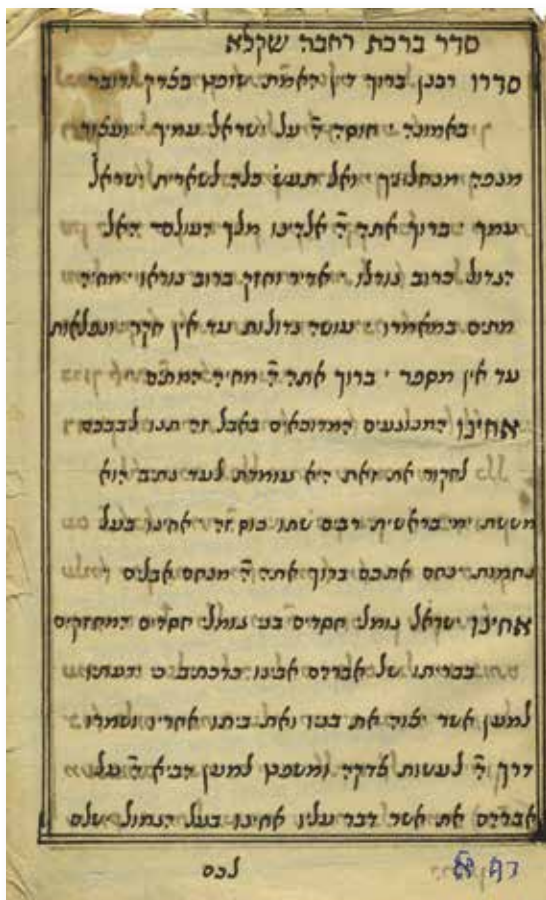
This composition has probably been written since about 1880. At the end of Parashat VeYigash: "homiletics delivered in the Great Synagogue on Shabat Zechor in 1883". Parts were written in 1900 [it is evident, from the fact that he mentions the "General Hospital" which was established in the mid 1890's, and since it is told in several places that he brings citations from books by Rabbi Avraham Falaji – who passed away in 1899]. It was written at least until 1909 – see the end of Parashat VaYira, an addition in which he raises some questions

concerning matrimonial laws asked in the Beit Din in Jerusalem one of which being: **"This year – 1909, we got a question from Georgia..."**.

In several places the writer brings interpretations and rumors in the name of his friends and teachers of Jerusalem rabbis: **"R' Achai Gaon Menachem Hachohen.."** [possibly, Rabbi Menachem ben Shem Tov Chasid Hachohen, of the founders of Misgav Ladach Hospital], [sermon at the end of Parashat Noah]; **"[Ateret Rosheinu Moreinu harav] Gaon Yerushalayim... Ashkenazi..."** (Parashat Lech Lecha); **"I heard from Rabbi ...Ninyo [Rabbi Meir Ninyo of the Tiberias sages, 1840-1918] who heard from Rabbi Mirkado Taragan...who said..."** (end of Parashat Vayira); **"the great Rabbi AT"R [the "Rishon LeZion" – Rabbi Raphael Meir Panigel] ... Lev Marpeh"** (Parashat Vayigash); **"what I saw in the writing of the great rabbi...Rosh Av Beit Dinenu ...Burla"** [Rabbi Yossef Nissim Burla Rosh Av Beit Din Jerusalem, 1828-1903] (homiletic opening with "Ashrey Haish"); and on the last page of the manuscript, he writes **"and his greatness RA"G [Rabbi Achai Gaon – name of honor for a friend] Eliyahu Panigel..."** [Rabbi Eliyahu Moshe Panigel, 1847-1919. "Rishon LeZion and Chacham Bashi during the years 1907-1909].

Bound notebook of about 140 written pages (numerous blank pages) + additional pages with 7 written pages. 20 cm. Thin paper of good quality. Good-fair condition, wear and spotting. Moisture marks. Original binding, worn.

Opening price: \$1500

309

309. Manuscript, Seder Birkat Rechava - Consolation of Mourners, Hakafot for the Deceased, Blessings and Prayers

Manuscript, Seder Birkat Rechava Shakla. [Baghdad, or its region, early 20th century].
All pages are framed with linear borders. Manuscript includes: Blessings for Consolation of Mourners [Birkat Rechava version, as cited in Ketubot tractate 8,B]; Justification of Death; Order of Seven Encirclements (Hakafot) of Deceased, with liturgical poems "Hineh Makom Vehineh Nachalah", "Kana Malon Hineh Beit Menuchah", "Aseifat Shalom Tehei Aseifatcha" and "He'asfu Adat Netzurim Ke'ishon"; version for burial of woman; laying children to rest; and prayer to recite upon visiting a cemetery after thirty days.
26 pages. 18 cm. Fair condition, wear and tear on leaf margins. New binding.
Opening price: \$250

308. Manuscript, Piyutim and Bakashot - Turkey, 18th / 19th Century

Manuscript, Piyutim and Bakashot. [Salonika/Turkey, 18th / 19th century]. Hebrew, Ladino and other languages.
Oriental writing by several writers. Piyutim by Rabbi Yisrael Najara and other poets. On one leaf is a "Poem written in the combination of four languages". [68] leaves. 15 cm. Poor condition. Moisture damages, tears and worm marks, with missing parts, damages caused to the text, and faded ink in several places. Contemporary leather binding, torn and damaged.
Opening price: \$300

310. Leaves Remnants of Tur Orach Chaim, Soncino 1490 - Ancient Glosses in Ashkenazi Handwriting - Glosses by Rabbi Avraham ben Rabbi Avigdor Av Beit Din Prague

Remnants of printed leaves removed from the binding Genizah, fragments of Arba'a Turim, Orach Chaim [Soncino 1490. Shlomo Soncino printing press]. Glosses in ancient Ashkenazi handwriting from the printing period [early 16th century].

While examining the glosses (see attached article) – it became clear to us, that presented are glosses of the Mahar" a of Prague – Rabbi Avraham ben Rabbi Avigdor Av Beit Din Prague, the glosses were printed in 16th century in a Prague edition and in an Augsburg edition. In the handwritten glosses that appear here, there are glosses found in both prints or in one of them. Also, there are handwritten glosses not found in any of the prints. It is possible that those glosses are an autograph of the author himself, a foremost sage of Prague in the early 16th century.

The Gaon Rabbi Avraham ben Rabbi Avigdor Av Beit Din Prague (d. Tishrei 1542), an outstanding Torah scholar in his time. Rabbi Mordechai Yaffe author of the "Levush" whose father was his merited disciple writes about his father: "and it is known to me that Mahar" r Avraham of Prague – the greatest of his generation and author of HaTur glosses – was his merited rabbi, and conducted himself all of his life in what he got from him".

In 1534 he corrected with the famous public figure Rabbi Jesselman of Rosheim, 23 regulations for management of congregations in Bohemia. In the book "Tzemach David" he writes about him: "A great man, exceptional Torah scholar, who composed a commentary on Rashi and exceptional glosses on Tur Orach Chaim. He taught many disciples, and was proficient in all of the seven wisdoms, and was

מופיעות בשני הדפוסים. יתכן שהגהות אלו הן אוטוגרף של המחבר עצמו, מגדולי חכמי פראג במחצית השנייה של שנות ה'ר [ראשית המאה ה-16].

הגאון רבי אברהם ב"ר אביגדור אב"ד פראג (נפטר תשרי ש"ג 1542), מגדולי הדור בתקופתו. רבי מרדכי יפה בעל ה"לבוש", שאביו היה תלמידו המובהק, כותב על אביו: "וגם ידוע לי שמהר"ר אברהם מפראג - גדול הדור ובעל הגהות הטור - היה רבו מובהק, והנהיג עצמו כל ימיו במה שקיבל ממנו". בשנת רצ"ד תיקן יחד עם השתדלן הידוע רבי יוסלמן איש רוסיא, 23 תקנות להנהגת הקהילות במדינת בוהמיה. בספר "צמח דוד" כותב עליו: "אדם גדול ומופלא בתורה, וחזיר ביאור על כל רש"י והגיה טור אורח חיים בהגהות מופלאות. והעמיד תלמידים הרבה, והיה בקי בכל שבע חכמות, והיה ראש ושיבה ורב פה ק"ק פראג".

הגהותיו על הטור נדפסו במהדורה מקוצרת, בדפוס אויגשפורג שנת ש' (1540). באותה שנה נדפסה בדפוס פראג, מהדורה מושלמת יותר, הכוללת גם את הגהותיו הקצרות, וגם את הביאורים. הגהותיו אלו הובאו רבות בדברי הפוסקים: הרמ"א, הלבוש, הבאים אחריהם. כאמור, לפנינו בכת"י ישנן שינויים משמעותיים שאינם נמצאים בהגהות שבשני הדפוסים הנ"ל.

8 גזירי דפים, גודל משתנה. מצב בינוני-גרוע, קרעים וכתמים.

פתיחה: \$1000

head of Yeshiva and rabbi in Prague".

His glosses on the Tur were printed in a shortened edition, in Augsburg (1540). In the same year, a more complete edition was printed in Prague, an edition which includes his short glosses and the commentaries. These glosses were mentioned by the Poskim: Haram" a, HaLevush and those who succeeded them. As said, presented here is a manuscript with significant changes that do not appear in the glosses of these two editions.

8 leaf fragments. Fair-poor condition, tears and spotting.

Opening price: \$1000

310

310. שרידי דפים מפורסמים אורח חיים, שונצינו ר"נ - הגהות עתיקות בכת"י אשכנזי קדום - הגהות רבי אברהם ב"ר אביגדור אב"ד פראג

שרידי דפי דפוס שהוצאו מ"גניזת כריכות", קטעים מארבעה טורים, חלק אורח חיים [שונצינו ר"נ 1490. דפוס שלמה שונצינו]. הגהות בכת"י אשכנזי קדום מתקופת ההדפסה [ראשית המאה ה-16].

בבדיקת ההגהות (ראה מאמר מצורף) - התברר, שלפנינו הגהות המהר"א מפראג - רבי אברהם ב"ר אביגדור אב"ד פראג, הגהות אלו נדפסו בשנת ש' במהדורת דפוס פראג ובמהדורת דפוס אויגשפורג. בהגהות בכת"י שלפנינו, נמצאו הגהות שמופיעות בשני הדפוסים או באחד מהם. ונמצאו גם הגהות בכת"י שאינן

311. Rashba Responsa, First Edition - Bologna, 1539 - Signature and Glosses of Rabbi Bezalel Ronsburg

Responsa, by the Rashba (Rabbeinu Shlomo ben Aderet). Bologna, 1539. First edition. Printed by "The partners who uphold the Torah here in the city of Bologna".

Long scholarly glosses by two writers: Ancient glosses in early Ashkenasi handwriting from the time of printing [16th/17th century] and many glosses in the handwriting of Rabbi Bezalel Ronsburg, one of them signed "Bezalel R.V.".

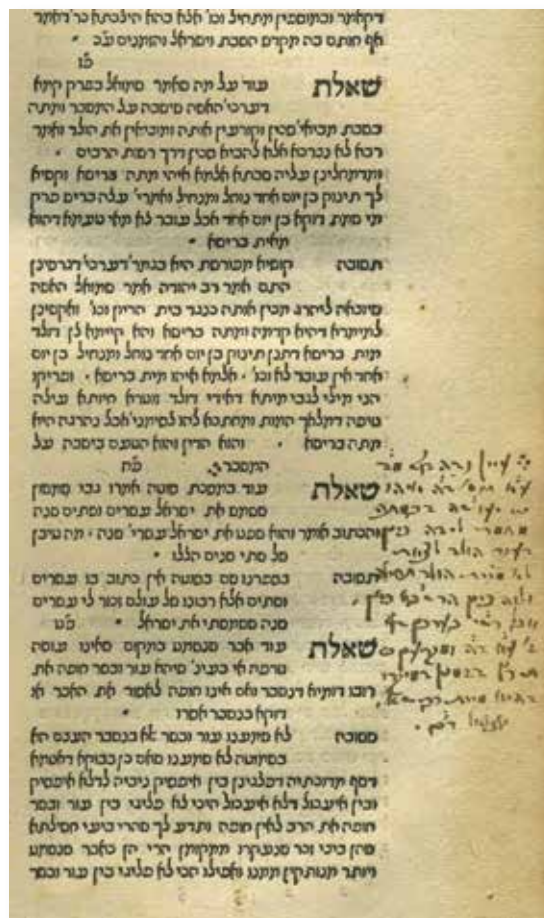
Many ancient signatures on the flyleaf, the latest signature is by Rabbi "Bezalel Ronsburg". Ownership inscription signed "Pilta ben Rabbi moshe Epstein Segal of Offenbach" from 1765, attesting that book belongs to Rabbi Daniel Oppenheim, and other ownership inscriptions.

On the title page is another signature of Rabbi "Bezalel Ronsburg B.R." and a very old signature of "Aharon ben Rabbi ---".

Rabbi Bezalel Ronsburg (1762-1821), a leading Torah scholar in his times who lived in Prague. A close disciple of the Nodah B'Yehuda. In the introduction to his book Horah Gaver, Rabbi Bezalel writes of his teacher: "Every Shabbat... I did not miss hearing Torah from his mouth" and in his responsa he calls him "the greatest of the Achronim (late Torah authorities)". He wrote: Horah Gaver, Chochmat Bezalel-Pitchei Nidah, etc. His glosses on the Talmud were printed on the Talmud sheets in many editions. Rabbi Moshe Pilta Epstein Segal was a Ashkenazi rabbi, disciple of Rabbi Yedidya Tia Weil, who published his commentary on the Haggadah (Marbeh L'Saper, Karlsroh 1791). He served in the rabbinate of Bruchsal (Baden) and Prisol.

[16], 2-216 leaves. Mispagination. 28.5 cm. Varied condition, most leaves are in good condition. Stains and wear to first and last leaves, worm damages and wear. Elaborate leather binding.

Opening price: \$5000

311

311. שו"ת הרשב"א, מהדורה ראשונה - בולוניה, 1539 - חתימות והגהות רבי בצלאל רנשבורג

תשובות שאלות, מהרב רבינו שלמה בן אדרת (הרשב"א). בולוניה, שנת בעזר"ך (רצ"ט 1539). מהדורה ראשונה. דפוס "השותפים יב"ו המחזיקים בדק תורת ה' פה בעיר בולוניא".

הגהות למדניות ארוכות משני כותבים: הגהות עתיקות בכת"י אשכנזי קדום מתקופת ההדפסה [המאה ה-16/17]. והגהות רבות בכתב-ידו של רבי בצלאל רנשבורג שאחת מהן חתומה "בצלאל ר"ב".

בדף לפני השער חתימות עתיקות רבות, שהמאוחרת שבהן היא חתימתו של רבי "בצלאל רנשבורג". רישום בעלות חתום בחתימת רבי "פילטא ב"ה משה עפשטיין סג"ל מאופיבאך" משנת תקכ"ה, המעיד שהספר שייך להאלוף רבי דניאל אופנהיים, ורישומי בעלות נוספים.

בשער: חתימה נוספת בכת"י, של רבי "בצלאל רנשבורג B.R." וחתימה עתיקה מאוד של "אהרון בן מוה"ר ---".

הגאון רבי בצלאל ר"ב רנשבורג (תקכ"ב-תקפ"א), מגדולי דורו ומחכמי פראג. תלמיד מובהק של ה"נודע ביהודה". בהקדמת ספרו "הורה גבר" כותב רבי בצלאל על מורו ורבו: "מדי שבת בשבת... לא מנעתי לשמוע תורה מפיהו" ובתשובותיו הוא מכנהו "גדול האחרונים". מספריו: הורה גבר, חכמת בצלאל-פתחי נדה, ועוד. הגהותיו על הש"ס נדפסו בגליונות הש"ס במהדורות רבות. רבי [משה] פילטא עפשטיין סג"ל, מרבני אשכנז, תלמידו של רבי ידידיה טיאה ווייל, שהוציא את פירושו להגדה (מרבה לספר, קרלסרוא תקנ"א). כיהן ברבנות ברוכסול (באדען) ופריסול.

[16], ב-ריו דף. מספור דפים משובש. 28.5 ס"מ. מצב משתנה, רוב הדפים במצב טוב. כתמים ובלאי בדפים ראשונים ואחרונים. נוקי עש ובלאי. כריכת עור מפוארת.

פתיחה: \$5000

312. ילקוט שמעוני - ונציה, שכ"ו - הגהות עתיקות מתקופת ההדפסה

ספר ילקוט שמעוני, על התורה. [ונציה, שכ"ו 1566. דפוס אלויזי בראגדין. מהדורה שנייה].
 בדף הראשון חתימות עתיקות מתקופת ההדפסה: "מענדיל"; "הצעיר באחי, יהודה ליב בן לא"א מ"ו הרב הגדול מהור"ר מנחם מענדל שליט"א"; "הק" מאיר ---- מ-". בדף האחרון חתימות נוספות בכת"י עתיק: "הק" שלמה זלמן"; "הק" גבריאל בן האלוקי הר"ר הריש גייל".
 עשרות הגהות ארוכות של פירושים והערות, בכתב יד אשכנזי קדום מתקופת ההדפסה [אופייני לאמצע שנות הש', סוף המאה ה-16]. רוב ההגהות מופיעות בפרשת בראשית. חלק מההערות הן מכתב שני, מאותה תקופה, ובהן תוכן קבלי. לאורך הספר נכתבו בגליונות מאות (!) מראי מקומות, בכת"י אשכנזי עתיק [אופייני לכת"י מהמאה ה-16/17].

(עותק חסר שער ודף אחרון) ב-שיג דף (במקור: שיג, [1] דף). 28 ס"מ. מצב בינוני-גרוע, בלאי רב וכתמים. במספר דפים נגמלים עם חסרון. נזקי עש. דפים מנותקים וכריכה בלוייה.

פתיחה: \$600

312. Yalkut Shimoni - Venice 1566 - Ancient Glosses from the Printing Period

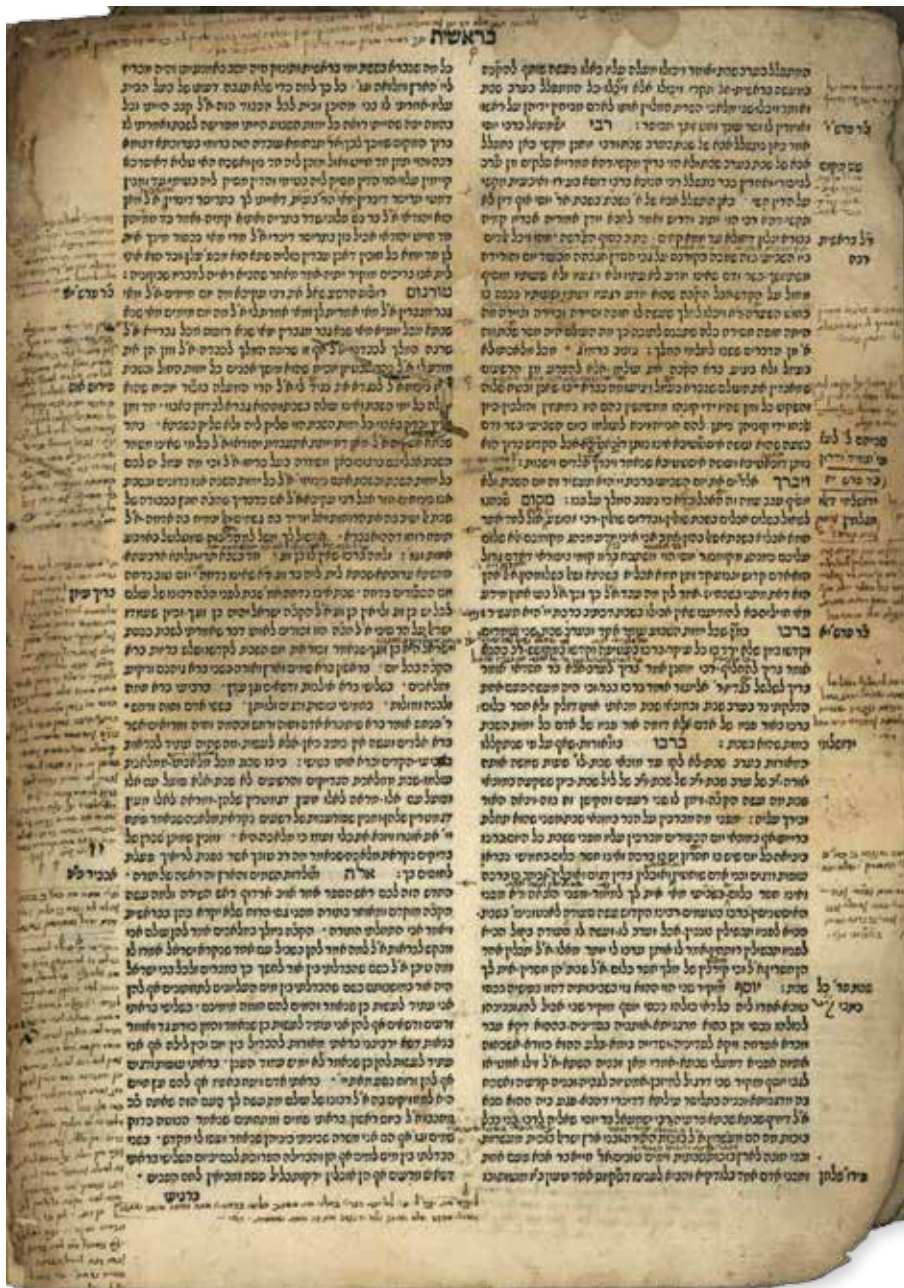
Sefer Yalkut Shimoni, on the Torah. [Venice, 1566. Alvise Bragadin printing press. Second edition].

On the first leaf appear ancient signatures of the printing period: "Mandil", "my young brother Yehuda Leib ben ...HaRav HaGadol...Menachem Mendel..."; "...Meir...". On the last leaf appear additional signatures in ancient handwriting: "Shlomo Zalman"; Gavriel ben HaEloki....Segal".

Tens of long glosses, commentaries and comments, in ancient Ashkenazi handwriting from the printing period [typical of the late 16th century]. Most glosses appear in Bereshit. Some comments are by a second writer, same period, with Kabbalic content. Throughout the book were written hundreds [!] of references in ancient Ashkenazi handwriting [typical of 16/17th century handwriting].

(A copy missing title page and last page) 2-313 leaves (originally: 313, [1] leaves). 28 cm. Fair-poor condition, significant wear and spotting. Damages with text omission to several leaves. Worm damages. Detached leaves and worn binding.

Opening price: \$600

313

313. Rambam, Mada, Ahavah Zemanim - Venice, 1550 - Important Glosses

Mishne Torah L'HaRambam, with Migdal Oz and Maggid Mishnah. Sefer HaMitzvot and Mada, Ahavah and Zemanim – to the end of Hilchot Shevitat Yom Tov. [Venice, 1550, Justinian Printing press].

Several glosses in Yemenite handwriting. In chapter 6 of Hilchot Berachot (pages 65/2-66/2 long glosses (more than 1000 words) in ancient oriental handwriting [typical of 16/17th century handwriting] where the copier writes the interpretations of "Moreinu Zekein the Rabbi" chapter 6 of Hilchot Berachot [rules of Netilat Yadayim and Se'uda]. Written within the words: "...but the rabbi believes like the geniuses...and I have already extended about it in a response to a question. But as to Tevilat Yadayim we did not know the Rabbi's opinion, and

I saw already someone who wrote that his opinion is to permit..." [In checks we conducted we could not find who the writer is and who is his elderly "Moreinu HaRav" author of the novellae, and it is possible that the writing has never been printed – from the content of the words it is obvious that presented is a remnant of an important interpretation on the Ramban by one of the last Sephradis of the 16th century].

Missing pages at the beginning. 25-43, [1], 25-26, 1, 10-168 leaves (originally part 1 Mada-Kedusha: 43, [1], 25-26, 1, 10-389, [1] leaves). 38 cm. Fair-poor condition, wear and tears, spotting and worm damages. Glosses are damaged and lacking at the margins. Old binding, not ancient.

This edition, a competing copy to the Bragadin edition printed in the same year in Venice (see items 263, 333). Marco Antonio Justinian, who founded his

313. רמב"ם, מדע אהבה זמנים - ונציה, ש"י - הגהות חשובות

משנה תורה להרמב"ם, עם מגדל עוז ומגיד משנה. ספר המצוות וספרי מדע, אהבה וזמנים - עד סוף הלכות שביתת יו"ט. [ונציה, ש"י 1550. דפוס יושטיניאן].

מספר הגהות בכת"י תימני. בפרק ו' מהלכות ברכות (דפים סה/2-2/ס) הגהות ארוכות (למעלה מ-1000 מילים) בכת"י מזרחי קדום [אופייני לכת"י מהמאה ה-16/17, שנות הש'ת' בערך], ובה מעתיק הכותב את פירושו של "מורינו זקני הרב ז"ל" לפרק ו' מהלכות ברכות [דיני נטילת ידים לסעודה]. בתוך הדברים נכתב: "...אבל הרב ז"ל סובר כדעת הגאונים... וכבר הארכתי בזה בתשובת שאלה. אבל לענין טבילת ידים לא ידענו דעת הרב ז"ל, וראיתי מי שכתב שדעתו ז"ל להתיר...". [בבדיקות שערכנו לא מצאנו מי הוא הכותב ומי הוא זקנו "מורינו הרב ז"ל" בעל החידושים, וכנראה שהדברים לא נדפסו מעולם - מתוכן הדברים ניכר, כי לפנינו שריד של פירוש חשוב על הרמב"ם מאחד מגדולי האחרונים הספרדים בשנות הש'].

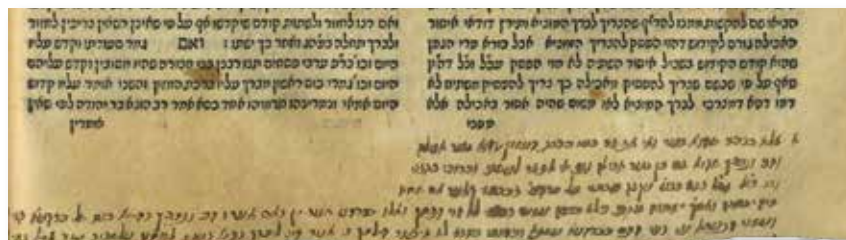
עותק חסר בראשו. כה-מג, [1], כה-כו, א, י-קסח דף (במקור חלק א' מדע-קדושה: מג, [1], כה-כו, א, י-שפט, [1] דף). 38 ס"מ. מצב בינוני-גרוע, בלאי וקרעים, כתמים ונקבי עש. ההגהות פגומות וחסרות בשוליהם. כריכה ישנה, לא-עתיקה.

מהדורה זו היא מהדורה מתחרה, למהדורת בראגדין שנדפסה באותה שנה בונציה (ראה פריטים 263, 333). האציל מארק אנטוניו יושטיניאן, שהקים את בית דפוסו לספרים עבריים חמש שנים קודם לכן בשנת 1545, העתיק את הגהות מהר"ם פאדובה שנדפסו ע"י המדפיס בראגדין. המהר"ם פאדובה - מחבר ההגהות - פנה לחכמי פולין ולבן-דודו הרמ"א, והם אסרו את קניית מהדורתו של יושטיניאן. סכסוך זה בין שני המדפיסים הנוצריים, גרם בסופו של דבר לגזירת שריפת הספרים באיטליה בשנת ש"ג (1553). ראה חומר מצורף.

פתיחה: \$700

printing press for Hebrew books five years earlier, in 1545, copied glosses by the Mahara"m of Padua printed by Bragadin. Mahara"m Padua – author of the glosses – turned to Polish sages and to his cousin Haram"א, and they prohibited the purchase of Justinian's edition. This dispute between the two Christian printers led finally to the decree of burning books in Italy in 1553. See attached material.

Opening price: \$700

314b

314. Tur Orach Chaim with Beit Yosef - Venice, 1550 - Hundreds of Important Handwritten Glosses from Time of Printing, in Eastern Handwriting

Tur Orach Chaim, with Beit Yosef. Simanim 135-620. [Venice, 1550. Marco Antonio Justinian printing press. First edition of the Beit Yosef – the first printed book of the teachings of Rabbi Yosef Karo].

Hundreds of early handwritten marginalia and corrections from the time of printing, by three or four writers. The glosses are divided into three types:

1. Many glosses of corrections and additions written in very early Oriental handwriting [the content of glosses attests to the vast Torah knowledge of their writer. Many of the corrections were written after scholarly study and deep comprehension of the details of the treatises]. These glosses begin with the laws of Shabbat [beginning from Leaf 148/1], until the end of the laws of Passover. Some of the corrections and additions were later corrected in the books of the commentaries and in the new editions of Shirat Devorah and some have not been corrected until today.

2. Dozens of glosses [in Oriental Rashi script characteristic to the handwriting of Oriental sages of the 16th/17th century], with the title Bedek HaBayit/ B.H./ Bedek, which are additions found in the book Bedek HaBayit authored by Rabbi Yosef Karo as a completion to his book Beit Yosef which was first printed in 1605. **These glosses have variations from the printed book and apparently they were written before the printing of Bedek HaBayit. [Some of the glosses of Bedek HaBayit have slight variations from the printed versions. Several glosses in this handwritten Bedek HaBayit have never been printed, see for example the gloss at the beginning of Siman 226 Leaf 141/1, and other glosses by that same copier: Siman 398 Leaf 265/2, Siman 481 Leaf 410/1 and at the end of Siman 587/2].**

3. Several glosses [in Oriental handwriting, from a later time, c. 17th/18th century?] of scholarly corrections and additions, see for example Leaf 279/2. Moreover, there are scholarly glosses and corrections written in pencil in ancient Oriental handwriting by another Torah scholar.

Incomplete copy, only leaves 86-399 (originally: 24, 459, [1] leaves). 29 cm. Fair condition, wear and stains, worm damages. Large tears with lack to several leaves.

314a

314. טור אורח חיים עם בית יוסף - ונציה, ש"י - מאות הגהות חשובות בכת"י מזרחי מתקופת ההדפסה

טור אורח חיים, עם "בית יוסף". סימנים קל"ה-תר"כ. [ונציה, ש"י 1550. דפוס מארקו אנטוניאו יושטיניאן. מהדורה ראשונה של ה"בית יוסף" - הספר הראשון שנדפס מתורתו של המחבר רבינו יוסף קארו].

בשולי הגליונות מאות הגהות ותיקונים בכת"י קדום מתקופת ההדפסה, משלשה כותבים או ארבעה. ההגהות מתחלקות לשלשה סוגים:

א. הגהות רבות של תיקוני טעויות והוספות, שנכתבו בכת"י מזרחי קדום מאד [כותב ההגהות ניכר מתוך תוכנם כתלמיד חכם מובהק, בעל שיעור קומה תורני, כשתיקונים רבים מתוכם נכתבו לאחר עיון למדני והבנה בפרטי הסוגיות]. הגהות אלו מתחילות בהלכות שבת [החל מדף קמח/1], עד סוף הלכות פסח. חלק מהתיקונים וההוספות שבהגהות אלו תוקנו אחר כך בספרי המפרשים ובמהדורות החדשות של "שירת דבורה", וחלקם לא תוקנו עד היום.

ב. עשרות הגהות [בכתב רש"י-מזרחי אופייני לכתב חכמי המזרח במאה ה-16/17], עם הכותרת "בדק הבית/ ב"ה/ בדק", שהן הוספות הנמצאות בספר "בדק הבית" שחיבר רבי יוסף קארו כהשלמה לספרו בית יוסף, ונדפס לראשונה בשנת שס"ה (1605), בהגהות שלפניו ישנם שינויים מהספר הנדפס, וכנראה נכתבו בשנים שלפני הדפסת "בדק הבית". [בחלק מהגהות בדק הבית שינויי לשון קלים מהנדפס. מספר הגהות שב"בדק הבית" שלפניו בכת"י לא נדפסו כלל, ראה למשל הגהה בריש סימן רכ"ו דף קמא/1, והגהות נוספות מאותו מעתיק: בסימן שצ"ח דף רסה/2, בסימן תפ"א דף שי/1 ובסוף סימן תקפ"ז דף שפג/2].

ג. מספר הגהות [בכת"י מזרחי, כתיבה מאוחרת יותר, המאה ה-17/18 בערך?] של השגות והוספות למדיניות, ראה למשל דף רעט/2. בנוסף ישנם הגהות ותיקונים הכתובים בעיפרון בכת"י מזרחי עתיק, שנכתבו אף הם ע"י תלמיד חכם מעמיק.

עותק חסר, דפים פו-שצט בלבד (במקור: כד, תנט, [1] דף). 29 ס"מ. מצב בינוני, בלאי וכתמים, נזקי עש. במספר דפים קרעים גדולים עם חסרון. חלק מההגהות קצוצות, וחלק מההגהות שבשוליים הפנימיים, מוסתרות ע"י כריכת הספר מחדש במשך השנים. לא כרוך.

פתיחה: \$800

Some glosses are cutoff, and some glosses written on inner margins were hidden at the times the book had been rebound throughout the years. Without binding.

Opening price: \$800

315. Tur Yoreh De'ah - Many Important Glosses from the 16th Century in Ashkenazi Handwriting

Tur Yoreh De'ah, (Simanim 197-401) with Bet Yosef, [Venice, 1550 edition / or 1564?]. An edition of the Bet Yosef printed in the lifetime of its author, Rabbi Yosef Karo.

Many glosses and corrections, in early Ashkenazi handwriting, from the time of printing [end of the 16th century]. From the content of the glosses, it is evident that they were written by a Torah scholar who understood the depth of the subject and who was proficient in the knowledge of manuscripts and of the circulating books in his days.

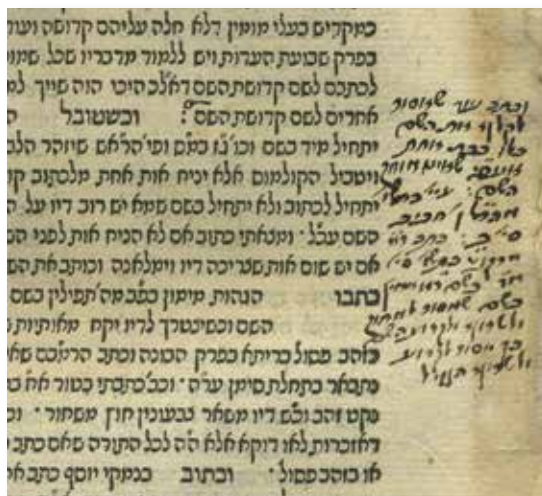
The glosses somewhat complete the Bet Yosef and quote the teachings of Rishonim: the Me'eri in his work Kiryat Sefer, a responsum by the Rambam from an Arabic manuscript, the Rashbash, Maharivel, etc. [Most of the quotes are from manuscripts since they were only first printed at a later stage]. Glosses and corrections on the Bet Yosef, some glosses were printed later [with variations] in the book Bedek HaBayit (Salonika, 1505). Some of these corrections were already inserted in the new editions and some have not been corrected until this very day.

On the first leaf is a signature in Oriental handwriting by Rabbi "Moshe Swed" –rabbi of Aleppo in the 19th century (died in 1889). One gloss is in Oriental handwriting, apparently his handwriting.

Incomplete copy: Includes only leaves 219-397 (originally: [30], 398 leaves), 31 cm. Fair-poor condition. Detached leaves, much wear, stains and mildew. Some of the glosses are cutoff (most of the glosses are intact). Not bound.

Enclosed is an article with an explanation on the content of the glosses and their importance.

Opening price: \$700

315

315. טור יורה דעה - הגהות חשובות רבות בכת"י אשכנזי קדום משנות הש'

טור יורה דעה, (סימנים קצו-תא) עם "בית יוסף", [ונציה, מהדורת שנת ש"י / או שנת שכ"ד?]. ממנהדורות ה"בית יוסף" שנדפסו בחיי המחבר רבינו יוסף קארו.

הגהות רבות ותיקונים, בכת"י אשכנזי קדום, מתקופת ההדפסה [סוף המאה ה-16, המחצית הראשונה של שנות הש']. - כפי הנראה מתוכן ההגהות, הם נכתבו מתוך הבנת עומק הענין על ידי תלמיד חכם הבקי בספרי כת"י ודפוס, אשר נפוצו בתקופתו. ההגהות הן כעין השלמה ל"בית יוסף", מובאות מדברי הראשונים, הריטב"א, המאירי ב"קריית ספר", תשובת הרמב"ם מכת"י ערבי, הרשב"ש, מהריב"ל ועוד. [רוב המובאות מקורם מכתבי יד, שכן אותם הספרים נדפסו בתקופה מאוחרת יותר]. הגהות ותיקונים לדברי ה"בית יוסף", חלק מההגהות נדפסו יותר מאוחר [בשינויים] בספר "בדק הבית" (שאלוניקי, שס"ה). חלק מתיקוני הטעויות שלפנינו כבר תוקנו במהדורות החדשות וחלקם לא תוקנו עד היום.

בדף הראשון חתימה בכת"י מזרחי, של רבי "משה סוויד" - מרבני ארם-צובה במאה ה-19 (נפטר תרמ"ט 1889). הגהה אחת בכת"י מזרחי, כנראה מכתבת ידו.

עותק חסר: דפים ריט-שצו בלבד (במקור: [30], שצח דף), 31 ס"מ. מצב בינוני-גרוע. דפים מנותקים, בלאי רב, כתמים ועובש. חלק מההגהות קצוצות (רוב ההגהות בשלמותן). לא כרוך.

מצורף מאמר חוות דעת, עם הסבר על תוכן ההגהות וחשיבותן.

פתיחה: \$700

316. ספר יד מלאכי - ברלין, תרי"ב - הקדשה לחתונה והגהות בכתב-יד רבי עזריאל הילדסהיימר

ספר יד מלאכי, כללי הגמרא כללי הדינים וכללי הפוסקים, מאת רבי מלאכי הכהן. ברלין, [תרי"ב 1852].
בשער הספר הקדשה בכתב-יד וחתמת הגאון רבי עזריאל הילדסהיימר, "להחתן הבחור המופלג... מה"י קלמן מק"ק נייטרא... ביום חתונתו". הגהה ארוכה (בדף ו/1) ומספר תיקונים בכתב-ידו. הגאון רבי עזריאל הילדסהיימר (תק"ף-תרנ"ט) מגדולי דורו. תלמידים של בעל "ערוך לגר" ושל רבי יצחק ברנייס מהמבורג. בשנים תרי"א-תרכ"ט כיהן כרב באיינשטאט והקים בה ישיבה ראשונה מסוגה, בה שולבו לימודי חול בשיטת "תורה עם דרך ארץ". בשנת תרכ"ט נתמנה לאב"ד ברלין, שם הקים את "בית המדרש לרבנים" ועמד בראש היהדות האורתודוקסית בגרמניה. [4], קנט, [1] דף. 22 ס"מ. מצב בינוני. כתמי רטיבות ובלאי. מספר דפים מנותקים. כריכה בלוייה.

פתיחה: \$250

316. Yad Malachi - Berlin, 1852 - Wedding Dedication and Glosses in the Handwriting of Rabbi Azriel Hildesheimer

Yad Malachi, rules of the Talmud, Jewish law and poskim, by Rabbi Malachi HaCohen. Berlin, [1852]. On the title page is a dedication handwritten and signed by Rabbi Azriel Hildesheimer, "For the groom...Kalman of Nitra...on the day of his marriage". Long gloss (on Leaf 6/1) and several handwritten corrections.

Rabbi Azriel Hildesheimer (1820-1899) was a leading Torah scholar in his days. Student of the author of Aruch LaNer and Rabbi Isaac Braneiss of Hamburg. From 1851-1869, he served as Rabbi of Eisenstadt and established a yeshiva, the first of its kind following the "Torah im Derech Eretz" method in which secular subjects were taught in addition to Torah studies. In 1869, he was appointed Av Beit Din of Berlin, where he established the Rabbinical Seminary and led Orthodox Jewry in Germany.

[4], 159, [1] leaves. 22 cm. Fair condition. Stains, moisture stains and wear. Several detached leaves. Worn binding.

Opening price: \$250

316

317. ספר משנה למלך - מהדורה ראשונה - הגהות

ספר משנה למלך, חידושים על סדר הרמב"ם, מאת רבי יהודה רזאניס. קושטא, תצ"א [1731].

המהדורה הראשונה של ה"משנה למלך" שנדפסה כספר בפני עצמו (קודם שהוכנסה למהדורות הרמב"ם). את הספר ערך תלמידו הגאון רבי יעקב כולי בעל "ילקוט מעם לעז", שהיה דיין בבית דינו של רבי יהודה רזאניס, והוסיף בו הערות והוספות משלו.

חתימה בשער: "אברהם מורון הי"ו" [מחכמי טורקיה במאה ה-19, חותם כאחד מחברי בית הדין ביוזל-חיסאר, בתשובה המובאת בשו"ת נדיב לב, אה"ע סימן יב]. מספר הגהות בכתביה מורחית, קצרות מעט.

[3], ב-כו, פ, קיב, 46, פט דף. 30 ס"מ. מצב בינוני. כתמים ובלאי, פגעי עש, במספר דפים פגעי עש קשים, עם פגיעה בטקסט. קונטרסים מנותקים חלקית. כריכה בלוייה.

פתיחה: \$300

317. Mishneh LaMelech - First Edition - Glosses

Mishneh LaMelech, novellae on the Rambam, by Rabbi Yehuda Rosanis. Constantinople 1731.

The first edition of Mishneh LaMelech printed as a separate book (before it was printed in the Rambam editions). The book was edited by his disciple Rabbi Ya'akov Culi author of the "Yalkut Me'Am Loez", who was a Dayan in the Bet Din of Rabbi Yehuda Rosanis. He also added his own comments and additions.

Signature on title page: "Avraham Moron" [a scholar from Turkey in the 19th century, signed as a member of the Bet Din in Güzelhisar on a responsum in the Nediv Lev responsa, Even HaEzer Siman 12]. Several glosses in Oriental writing, slightly cut.

[3], 2-27, 80, 112, 46, 89 leaves. 30 cm. Fair condition. Stains and wear, worm damages, several leaves with major worm damages, including damage to the text. Partially detached pamphlets. Worn cover.

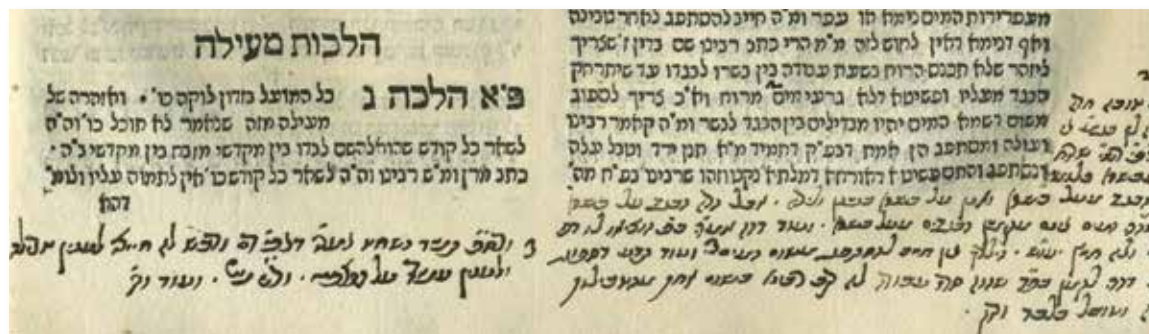
Opening price: \$300

318

הגהות בכתב יד

223

317

318. Pnei Yehoshua, First Edition, Amsterdam 1739 - Ancient Signatures and Glosses

Pnei Yehoshua, Apei Zutrei – commentary on the Talmud. On Tractates Ketubot, Gittin, Kiddushin. By Rabbi Ya'akov Yehoshua Av Beit Din of Metz and Lvov. Amsterdam, [1739]. First edition. First book of the author printed during his lifetime.

On the title page is a signature from 1779, of Rabbi "Yitzchak Isaac ben Rabbi... Yisrael of Geza Schorr". "Yitzchak Issac ben ---" and other signatures. On the first leaves are signatures of Rabbi "Duber – ben Rabbi". On the last leaf are ownership inscriptions, that the book belongs to Rabbi Levi Yitzchak Rabbi of Roman. Several glosses by several writers. On Leaf 45/2 is a long scholarly gloss [in a handwriting characteristic of the 18th century]. Rabbi Yitzchak Isaac Schorr (c. 1630-1700), Av Beit Din of Yarychev Novyy, Galicia). Author of Minchah Chadasha (Novyy Oleksinets 1774). Son and successor of Rabbi Yisrael Schorr Av Beit Din of Yarychev Novyy, author of Einei Yisrael (c. 1710-1790). Rabbi Levi Yitzchak Magid (died Adar 1906), magid and Av Beit Din of Roman (Wallachia), corresponded on halachic matters with Rabbi Shlomo Kluger, in the 1850s.

4; 115; 106; 81; 19 leaves (missing Leaves 20-26 at the end). 30 cm. Fair condition, wear and tears. Damages and gluing to title page and to several other leaves. Stains. Old worn binding.

Opening price: \$250

318. פני יהושע, מהדורה ראשונה, אמשטרדם תצ"ט - חתימות והגהות עתיקות

ספר פני יהושע, אפי זוטרי - פנים מאירות לגמרא. על מסכתות כתובות, גיטין, קידושין. מאת הגאון רבי יעקב ישע אב"ד מיץ ולבוב. אמשטרדם, [תצ"ט 1739]. מהדורה ראשונה. ספרו הראשון של רבינו המחבר שנדפס בחייו.

בשער, חתימה משנת תקל"ט, של רבי "יצחק אייזיק בהרב המובהק ירא אלוהים מרבים מוהר"ר ישראל מגזע שור". "יצחק אייזיק בהגאון ---" וחתימות נוספות. בדפים הראשונים חתימות של רבי "דובער - בהרב - זל". בדף האחורי רישום בעלות, שהספר שייך לרבי לוי יצחק מו"ץ דק"ק ראמאן. מספר הגהות מכמה כותבים. בדף מה/2 הגהה למדנית ארוכה, [בכת"י אופייני לשנות הת"ק], ובתוך הדברים הוא כותב "ובקונטרסים אתי נאריך...".

הגאון רבי יצחק אייזיק שור (תצ"ט-תק"ס בערך), אב"ד יאריטשוב (Yarychev Novyy, גאליציה). מחבר הספר "מנחה חדשה" (אלקסניץ תקל"ד). בנו וממלא מקומו של רבי ישראל שור אב"ד יאריטשוב, בעל "עיני ישראל" (ת"ע-תק"נ בערך). הגאון רבי לוי יצחק מגיד (נפטר אדר תרס"ו; יקרא דחיי, א'תס"ו), מגיד ואב"ד ראמאן (וואלאכיא), עמד בקשרי שו"ת עם הגאון רבי שלמה קלוגר, בשנות התרי"ב בערך.

ד'; קטו; קו; פא; יט דף (חסר דפים כ-כו בסופו). 30 ס"מ. מצב בינוני, בלאי וקרעים. פגמים והדבקות בשער ובעוד כמה דפים. כתמים. כריכה ישנה, בלוייה.

פתיחה: \$250

319. ספר בית מאיר - פרנקפורט דאודר, תקמ"ז - מהדורה ראשונה, עם הגהות בכתב-יד המחבר הגאון רבי מאיר פוזנר

ספר בית מאיר, על שלחן ערוך אבן העזר, עם: צלעות הבית - ויכוחים על אבן העזר, מאת רבי מאיר פוזנר. פרנקפורט דאודר, [תקמ"ז 1787]. שער מיוחד לצלעות הבית.

טופס עם הגהות ותיקונים, בכתב-יד המחבר. כולל השלמת מילים או שורות שנשמטו בדפוס, והגהות ארוכות בעלות תוכן, בכתב-ידו.

הגאון רבי מאיר פוזנר (תפ"ט-תקס"ו), אוצר הרבנים (12928), מגדולי רבני ופוסקי דורו. לאחר נישואיו גר אצל חותנו בפוזנא ועל שם אותה תקופה כונה "פוזנר". לאחר פטירת אשתו עבר לליסא, שם למד בדיבור חברים עם ידידו רבי דוד טעביל מליסא. בתקב"ג אב"ד מעזריטש, משם נתפרסם בכל רחבי פולין וגדולי דורו הפנו אליו את שאלותיהם [בניהם: רבי עקיבא איגר שמכנהו "הגאון הגדול האמיתי, נזיר הקודש, רבא דעמיה, מדברנא דאומתיה, בוצינא דנהורא", החמדת שלמה, רבי אברהם דנציג בעל חיי אדם, ועוד]. לאחר מכן כיהן כרב בקניגסברג, ולאחר מכן אב"ד דנציג ושר"ב [שאטלאנד, לאנגפור, ווינברג]. חיבורו "בית מאיר" על שולחן ערוך "אבן העזר" הוא אחד מספרי היסוד בהלכות אלו, מלבדו כתב חיבורים רבים נוספים.

[1], קנ; [1], כ דף. 33 ס"מ. מצב בינוני. קרעים עם חסרון בדף השער, דפים האחרונים, ומספר דפים נוספים [משוקמים בהדבקת נייר]. כתמים, בלאי, קרעים בשולי דפים [בדף ה/ז עם פגיעה קלה באחת ההגהות]. מעט נקבי עש, בעיקר בכריכה. כריכה בגומה. חתימות בעלים.

פתיחה: \$800

319. Beit Meir - Frankfurt an der Oder, 1787- First Edition, with Handwritten Glosses by the Author, Rabbi Meir Posner

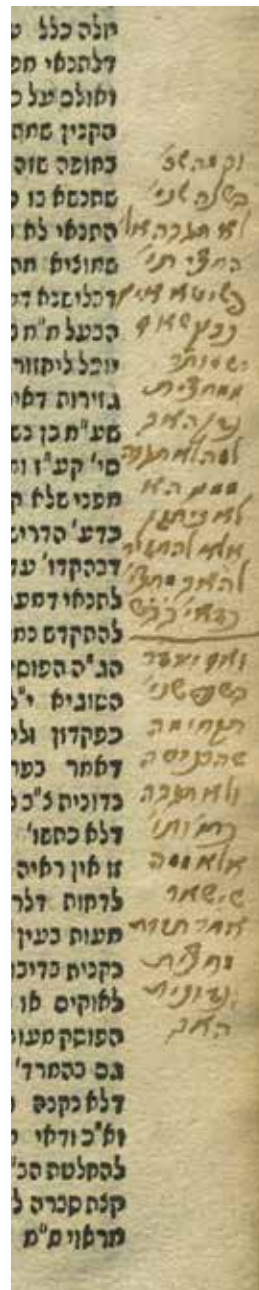
Beit Meir, on Shulchan Aruch Even HaEzer, with Tzalot HaBayit – "Debates" on Even HaEzer, by Rabbi Meir Posner. Frankfurt an der Oder, [1787]. Special title page for Tzalot HaBayit.

Copy with glosses and corrections in the author's handwriting. Completion of words and lines omitted during printing and long substantial glosses in his handwriting.

Rabbi Meir Posner (1729-1807, Otzar HaRabbanim 12928), was a prominent rabbi and Torah authority in his times. After his marriage, he lived in his father-in-law's home in Pozna and was therefore called Posner. After his wife's death, he moved to Lisa where he studied with his companion Rabbi Daved Tevil of Lisa. In 1763, he served as Rabbi of Mezritch whereupon he became famous all over Poland and the leading rabbis of his generation sent him questions [including Rabbi Akiva Eiger who calls him "The Truly Great Gaon...", the Chemdat Shlomo, Rabbi Avraham Danzig author of Chayei Adam, and others]. Afterward he served as Rabbi of Königsberg and later was Av Beit Din of Danzig, Schottland, Weinberg, and Langfuhr. His book Beit Meir on the Shulchan Aruch Even HaEzer is one of the basic works on these laws. He also wrote many other books.

[1], 150, [1], 20 leaves. 33 cm. Fair condition. Tears with lack to title page, last leaves and several additional leaves [restored with paper mounting]. Stains, wear and tear to leaf edges [Leaf 5/b with minor damage to one gloss]. Few worm holes, primarily to binding. Damaged binding. Ownership signatures.

Opening price: \$800

319

320. קצות החושן, תקע"ז - רישומים ועשרות הגהות

ספר קצות החושן, על שו"ע חושן משפט חלק ראשון. (למברג), [רוסיה-פולין, תקע"ז 1817]. מהדורה שניה, עם הסכמות רבי משה אב"ד זוויעל - (בן האדמו"ר רבי יחיאל מיכל מזלוטשוב ומיאמפלי), רבי אליעזר אויערבאך מדובנא ורבי שלמה מפולנאה. חתימות ורישומים שונים. עשרות הגהות למדניות קצרות וארוכות בכת"י אשכנזי [ליטאי?] משנות התר"מ בערך. בשער חתימה עתיקה מחוקה: "... בן הרב יששכר בער".

בדף לפני השער רישום מעניין מתקופת מסעו של השר מונטיפיורי לליטא ולרוסיה [בשנת תר"ו 1846]: "הנה שמענו מווילנא [שה]

320

321. Rambam Mada-Ahavah - Signatures and Glosses by Aleppo Sages

Mishne Torah L'HaRambam, Madah Ahavah parts. [Yasnitz, 1739 – First Edition with "Mishne LaMelech"].

On the title page and within the book appear signatures of Rabbi **"Hai Moshe ben Rabbi Hillel Pijoto"**. Chopped signature on the title page of "---- Chaim Abadi". Numerous glosses of notations and comments by several writers in oriental writing. On the first leaf a signed gloss. On leaf 109/2 a scholarly gloss signed by Rabbi "Eleo Sasson".

Rabbi Hai Pijoto (d. 1816), author of "VaYachel Moshe", a foremost Aleppo Torah scholar and one of the congregation leaders in the late 18th century. His father in law Rabbi Mordechai Galanti Av Beit Din Damascus, writes about him "the scholar, excellent Dayan...holy". On his grave stone in Aleppo it is inscribed: "... From Moshe to Moshe there was none like Moshe..."

(Copy missing title page and Seder Zmanim), [8], 157 leaves (originally [9], 234,102,[5] leaves). Ca. 36 cm. Fair condition, wear and tears. Worm damages. Old and worn binding.

Opening price: \$300

321

321. רמב"ם מדע-אהבה - חתימות והגהות חכמי ארם-צובה

משנה תורה לרמב"ם, חלקים מדע ואהבה. ניסניץ, תצ"ט 1739 - מהדורה ראשונה עם "משנה למלך".

בשער ובאמצע הספר חתימות של רבי "חי משה בן רבי הלל פיגזטו". חתימה קצוצה בשער של "---- חיים עבאדי". הגהות רבות של ציונים והערות מכמה כותבים בכתיבה מזרחית. בדף הראשון הגהה חתומה "מחיי"ל שמ"ר". בדף קט/2 הגהה למדינת בחתימת רבי "אליאזר ששון".

רבי חי משה פיגזטו (נפטר תקע"ו 1816), בעל "ויחל משה", מגדולי חכמי ארם-צובה וממנהיגי הקהילה באמצע שנות הת"ק [סוף המאה ה-18]. מחותנו רבי מרדכי גאלאנטי אב"ד דמשק, כותב עליו "החכם השלם הדיין המצויין רב ועצום חסין קדוש". על מצבתו בארם-צובה נכתב: "מי לנו גדול ממושה, מופת הדור והדרו, ממושה ועד משה לא קם כמושה, גאון עוזינו, אבינו מלכנו ועטרת ראשנו, רבינו משה... הרב החסיד...".

(עותק חסר שער וללא סדר זמנים), [8], קנו דף (במקור: [9], רלד, קב, [5] דף). כ-36 ס"מ. מצב בינוני, בלאי וקרעים. נזקי עש. כריכה ישנה ובלויה.

פתיחה: \$300

שר משה מאנטיפיאדע רוצה לנסוע לפאנעוועז על שבת הבא לטובה... ונתתיו לשכור פאריע לנסוע לשם לפאנעוועז אל שבת". [יב], יד-פו, [1]; כא דף. 34 ס"מ. נייר ירקרק וכחול. מצב בינוני, בלאי ונזקי עש. דפים מנותקים וכריכה רופפת. כריכת קרטון ועור עתיקה ובלויה.

הספר לא נדפס ב"לעמבערג" כפי שנכתב בשער, אלא באחד מדפוסים ווהלין (רוסיה). פרידברג רושם: [פולנאה תקע"ז]. אך יש סבורים שנדפס בקאפוט.

פתיחה: \$250

320. Ketzot HaChoshen, 1817 - Inscriptions and Dozens of Glosses

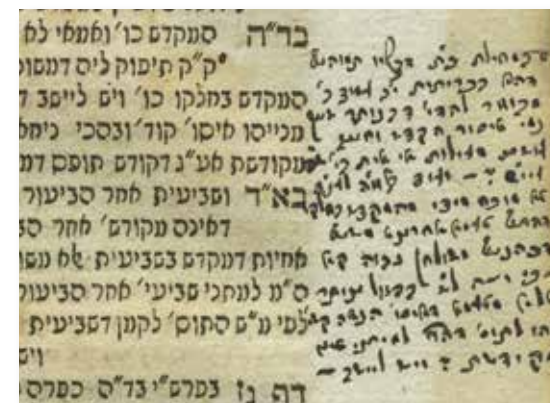
Ketzot HaChoshen, on Shulchan Aruch Choshen Mishpat Part 1. (Lemberg), [Poland-Russia, 1817]. Second edition, with approbations of Rabbi Moshe Av Beit Din of Zvhil (son of Rebbe Yechiel Michel of Zlotchov and Yampol'), Rabbi Eliezer Auerbach of Dubna and Rabbi Shlomo of Polonne.

Various signatures and inscriptions. Dozens of long and short scholarly glosses in Ashkenazi handwriting [Lithuanian?] from c. 1880s. An erased ancient signature on title page: "...ben Rabbi Yissachar Ber". On the flyleaf is an interesting inscription from the time Sir Montifiore journeyed to Lithuania and to Russia [in 1846]: **"We have heard from Vilna that Sir Moshe Montifiore wants to travel to Panevėžys for next Shabbat...and I have paid to rent a carriage to travel to Panevėžys for Shabbat"**.

[12], 14-86, [1]; 21 leaves. 34 cm. Greenish and blue paper. Fair condition, wear and worm damages. Detached leaves and loose binding. Ancient, worn cardboard and leather binding.

The book was not printed in Lemberg as written on the title page, but in one of the Vohlin (Russia) printing presses. Freidberg writes: [Polonne 1817] but others think that it was printed in Kapust.

Opening price: \$250

322

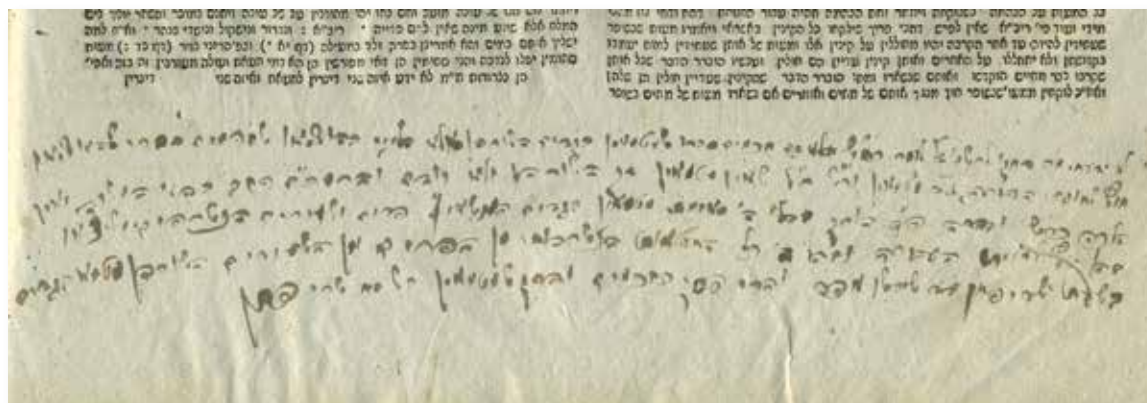
322. שלשה ספרים עם הגהות

אוסף ספרים עם הגהות חשובות:

- חידושי הלכות, מהדורה בתרא למהרש"א וחיידושי מהר"ם מלובלין. וינה, [תקע"ה] 1814. (עותק פגום וחסר, דפים וגליונות מנותקים). הגהות למדניות רבות בכתיבה אשכנזית מאוחר ותקופת ההדפסה [שנות הת"ק-ת"ר, ראשית המאה ה-19].
- ספר תורת הבית הארוך להרשב"א. ברלין, [תקכ"ב 1762]. הסכמת רבי יהונתן אייבשיץ ורבני ברלין. [חסר דפים בסוף ודפים אחרונים פגומים מאוד]. בשער הספר רישום ארוך מרבי "יצחק איזק הלוי" המביע את שמחתו הרבה להשיג את הספר, שקנהו במחיר ארבעה זהובים. בשער ובספר: חתימות וחתימות של רבי "אברהם אריה הירשלער, מטאראקאן". חותמת של רבי משה אליעזר דאנאטה (נולד תרנ"ח, נספה בשואה. מרבני פרשבורג, בעל אהל משה ודיבורי אמת). בדף צו/ו הערה למדנית ארוכה.
- ספר המקנה, מערכות וכללים בדיני קנינים. חלקים א-ג. רבי אליעזר זוסמן סופר אב"ד האלאש. פרשבורג-פאקש, תרל"ז-תרמ"ד. שער חסר בחלק א'. חותמת המחבר בחלק ב' עמ' 8. בשער חלק ג', חתימת רבי "יוסף פריעדמאן". הגהות למדניות בכתב ידו של רבי יוסף פרידמן (בכ"א, דף מא/2, הערה הדנה בדעת המחבר נ"י - שנכתבה לפני פטירת המחבר בתשרי תרס"ג 1902). הערות נוספות מכותבים אחרים. [הכותב הראשון הוא כנראה רבי יוסף פרידמן שהיה דיין בהאדאז ונפטר בשנת תרס"ו (אוצר הרבנים 8519)]. על הספר מודבק תו-ספר של ספריה שקיבלה אותו בתרומה מנכד-אחיו, רבי נתן צבי פרידמן מבני ברק, מחבר "אוצר הרבנים".

3 ספרים, גודל ומצב משתנים. בפריטים 2 ו-3 חלק מההגהות מעט קצוצות.

פתיחה: \$500

323

323. Tractate Yoma - Dvash Tamar Glosses in the Handwriting of Rabbi David ben Shlomo Teitelbaum of Mezritsch - 1894

Tractate Yoma, of the Babylonian Talmud. Chernivtsi, 1847.

Handwritten scholarly glosses.

The title page has a printed list of 13 special additions of commentaries printed in this edition. Added to this list is a handwritten addition of the author of the book Dvash Tamar: "(14) glosses Dvash Tamar, 18th of Shvat until the 19th of Adar Sheni 1884".

These glosses were written by Rabbi David ben Shlomo Teitelbaum, an outstanding Torah sage, one of the elder Torah scholars of the city of Mezritsch, Lithuania who printed most of these glosses in his book Dvash Tamar (Warsaw, 1897). The name of the book Dvash Tamar is an acronym of "David ben Shlomo" and hints to his family name "Teitelbaum" which is a date palm, a "tamar" in Hebrew.

88, 137-152 leaves. 41 cm. Fair condition, wear and stains. Worm damages. New binding.

Opening price: \$400

322. Three Books with Glosses

Collection of three books with important glosses. For full descriptions, please see Hebrew description. 3 books, varied size and condition. In two of the items, some glosses are slightly cutoff.

Opening price: \$500

323. מסכת יומא - הגהות "דבש תמר" בכת"י רבי דוד בן שלמה טיטלבוים ממזריטש - תרנ"ד

מסכת יומא, מן תלמוד בבלי. טשרנוביץ, תר"ז [1847]. הגהות למדניות בכתב יד.

בשער הספר רשימה מודפסת של י"ג הוספות מיוחדות של המפרשים שנדפסו במהדורה זו. על רשימה זו נוספה הוספה בכתב-יד של מחבר הספר "דבש תמר": "(יד) הגהות דבש תמר, ח"י שבת עד י"ט אדר שני תרנ"ד".

הגהות אלו נכתבו ע"י רבי דוד בן שלמה טיטלבוים, גאון מופלג מוקני התלמיד-חכמים בעיר מזריטש דליטא, שהדפיס את רוב ההגהות שלפנינו, בספרו "דבש תמר" (ווארשא, תרנ"ז 1897). שם הספר "דבש תמר" הוא נוטריקון "דוד בן שלמה" ורמז לשם משפחתו "טיטלבוים" שתרגמו לעברית הינו "עץ תמרים".

פח, קלז-קנב דף. 41 ס"מ. מצב בינוני, בלאי וכתמים. פגעי עש. כריכה חדרשה.

פתיחה: \$400

זהות המחבר אינה מצויינת בכתב היד - אך מתוכן הדברים ברור שהיה מעיין ומעמיק, תלמיד חכם מופלג בקי וחרף בסוגיות העמוקות והקשות שבש"ס. מתוכן החידושים גם ניתן ללמוד שהיה רב פוסק, המורה הוראה לרבים.

דבריו הוא מציין פעמים רבות שהאריך בזה במקומות אחרים בחידושו על הש"ס, בעיקר הוא מציין לחידושו על מסכת יבמות (ראה שמעתא ג פרק ח ש"ה פ"ה וש"ו פ"י) וכן מציין להגותו על שו"ת נודע ביהודה (שמעתתא ג פרק ח). נלהל כמה לשונות נוספים מהפניות לחידושו: "ובחידושי הארכתי" - ש"א פ"ז. "וארכתי בסוגיה" - ש"א פ"טו. "ובחידושי ביאתי" - ש"א פכ"ב, ש"ב פ"ג, ש"ב פ"ה, ש"ה פ"א. "והרחבתי הביאור בזה" - ש"ה פ"ז. "וארכתי בחידושי" - ש"ב פ"ב. "ביאתי הדברים בע"ה בחידושי" - ש"ב פ"ג, ש"ב פ"א. "חיי לשבועות" - ש"ז פ"ז ח"י לעירובין - ש"ז פ"ז.

עותק חסר ופגום - החיבור נפגע ברבות השנים ובכמחצית מהגליונות יש קרעים עם חסרון. דפים י-כט, לא-לד, לו-קה (במקור: [1], קיא דף), כ-24x24 ס"מ. מצב גרוע, בלאי רב וקרעים עם חסרון. דפים מנותקים. לא כרוך.

פתיחה: \$700

324. Sefer Shev Shmat'ta, with Handwritten Glosses - Comprehensive Composition Interpreting the Book by an Unknown Author

Sefer Shev Shmat'ta by Rabbi Aryeh Leib Hacoen Heller author of "Ketzer HaChoshen" [one of the Warsaw editions, between the years 1875-1900].

Pasted throughout the book are wide margins (more than 10 cm); on them and on the book's sheets, are handwritten many novellae [Ashkenazi, typical of the early 20th century]. The manuscript contains all the motifs of a comprehensive composition about a book, namely: explaining the author's words, protecting the author's words from criticism by others, debate, criticism and version corrections. The identity of the author is not mentioned in the manuscript, but from the content it is clear that he was thorough, an outstanding scholar, proficient and sharp as far as difficult and deep Talmudic matters are concerned. From the novellae it is possible to assume that he was a Posek and Torah teacher of many disciples.

In his writings he mentions numerous times that he wrote in length about it in other of his Talmudic novellae, mainly he mentions his novellae regarding Yavamut tractate (see Shmat'ta 3, chapter 8 ...) as well as his glosses on Noda BeYehudah responsa (Shmat'ta 3 chapter 8). [Following are some additional references to his novellae: "I extended my novellae". "I extended the matter". "In my novellae I explained". "I extended my explanation"...

Incomplete and damaged copy – the composition was damaged over the years and half of the sheets are torn with damage to text.

Leaves 10-29, 31-34, 36-105 (originally: [1], 111 leaves), ca. 24x24 cm. Poor condition, significant wear and tears with damage to text. Detached leaves, not bound.

Opening price: \$700

324

324. ספר שב שמעתתא, עם הגהות בכתב יד - חיבור מקיף לבאור הספר ממחבר בלתי-ידוע

ספר שב שמעתתא לרבי אריה ליב הכהן הלר בעל "קצות החושן". [אחת ממאהדורות וורשא, בין השנים תרל"ה-תר"ס].

לאורך כל הספר הודבקו שולי נייר רחבים (יותר מ-10 ס"מ) ועל גליונות הספר ועליהם, נרשמו חידושים רבים בכת"י [נאשכנוי, אופייני לראשית המאה ה-20]. - כתב היד כולל את כל המוטיבים של חיבור מקיף על ספר אחר והם: ביאור דברי המחבר, ובכלל זה מגן על דבריו מהשגות אחרים, פלפולים ביסודותיו, תירוץ קשיותיו, השגות על דבריו, וכן תיקוני נוסח.

326. מסכת ר"ה יומא סוכה - זיטומיר, תרכ"ד - הגהות בכת"י

תלמוד בבלי, מסכת ראש השנה, יומא וסוכה. זיטומיר, תרכ"ד 1864. דפוס רבי חנינא ליפא ורבי יהושע העשיל שפירא.

בשולי הגליונות של המסכתות יומא וסוכה, מספר הגהות למדניות. בכת"י אשכנזי [אופייני לאזור פולין בשנות התר"מ בערך].

[1], ב-מח דף; [1], ב-צה, ט דף; [1], ב-עא, [2], יד, ז דף. 37.5 ס"מ. מצב בינוני, בלאי וכתמים, השער הראשון והשלישי ועוד מספר דפים, על נייר כהה ויבש, עם קרעים. נקבי עש. כריכת עור מקורית, פגומה וללא השדרה המקורית.

פתיחה: \$250

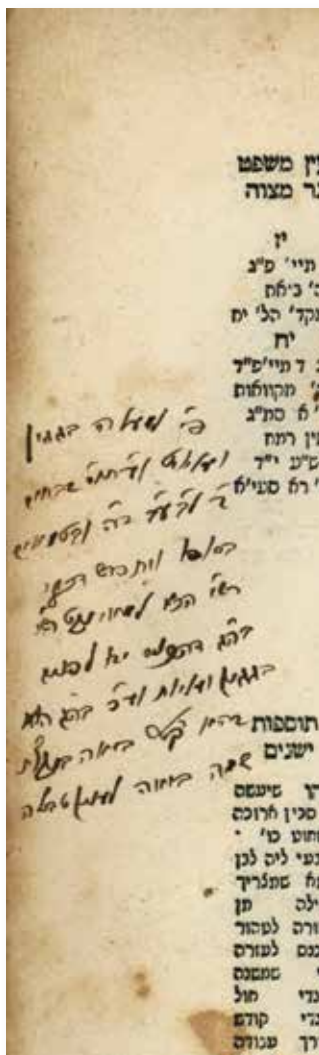
326. Tractate Rosh Hashanah Yoma and Succah - Zhitomir, 1864 - Handwritten Glosses

Babylonian Talmud, tractate Rosh Hashanah, Yoma and Succah. Zhitomir, 1864. Printed by Rabbi Chanina Lipa and Rabbi Yehoshua Heshel Shapira.

On the margins of the sheets of tractates Yoma and Succah, appear several scholarly glosses. Ashkenazi handwriting [typical to Poland in the 1880s].

[1], 2-48 leaves; [1], 2-95, 9 leaves; [1] 2-71, [2], 14, 7 leaves. 37.5 cm. Fair condition, wear and spotting, first and third title pages and several additional leaves, on dark and dry paper, tears. Worm damages. Original leather binding, damaged with non-original spine.

Opening price: \$250

326

325. שב שמעתתא - עשרות הגהות למדניות

ספר שב שמעתתא, מאת רבי אריה ליב הכהן הלר, עם הגהות אמרי ברוך והגהות רבי יוסף שאול נתנון. למברג, תרל"ב [1872]. עשרות הגהות למדניות, הערות וחידוש תורה, בכת"י אשכנזי קטן וברור - כותב לא מזוהה.

עט דף (חסר דף אחרון, דף פ'). 25 ס"מ. מצב גרוע, נזקי רטיבות פטריה ועובש. בלאי רב, קרעים ופגמים בדפים ראשונים ואחרונים. כריכה פגומה מאד.

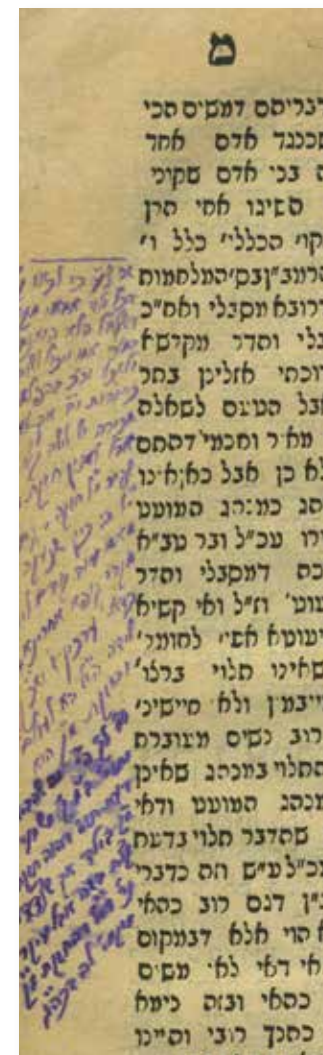
פתיחה: \$350

325. Shev Shmat'ta - Dozens of Scholarly Glosses

Shev Shmat'ta, by Rabbi Aryeh Leib HaCohen Heller, with Imrei Baruch glosses and glosses of Rabbi Yosef Shaul Nathanson. Lemberg, 1872. Dozens of scholarly glosses, comments and Torah novellae, in small clear Ashkenazi handwriting by an unidentified writer.

79 leaves (lacking last leaf, Leaf 80). 25 cm. Poor condition, moisture damages, fungus and mildew. Much wear, tears and damages to first and last leaves. Very damaged binding.

Opening price: \$350

325

327

327. Shulchan Aruch Yoreh Deah - Glosses and Signatures of Rabbi Refael Gradenwitz Rabbi in Rawicz

Shulchan Aruch – Eshlei Ravrevei, Yoreh Deah. Vienna, 1808.

On the title page are signatures and a self-dedication signed "Raphael ben Rabbi Aharon Magid of Rawicz". On the flyleaf are several signatures of his son Rabbi "Menachem Yosef ben Rabbi Refael Gradenwitz". Short notes and many handwritten corrections and several long scholarly glosses in the handwriting of Rabbi Refael Gradenwitz.

Rabbi Refael Gradenwitz, dayan in Rawicz in the Poznań region. Son of Rabbi Aharon who was a magid in the city of Rawicz and grandson of Rabbi Menachem Mendel son of Rabbi Yosef who served as Rabbi of Rawicz from 1755-1792. Their family name was Grada-Nowitz, which means "sechel yashar" (straight thinker) and indeed written on the tombstone of a member of the family is "A man with 'sechel yashar'". Rabbi Refael's signature is found on documents from 1846 and on approbation from

1847 for the book Afikei Yehuda (printed in the 1863 Lemberg edition). Rabbi Refael wrote books which remained in manuscripts in the possession of a grandchild, named Refael. This grandson lived in Berlin and immigrated to London and after his death the manuscripts could not be traced (Posner, L'Korot Kehillat Rawicz, Jerusalem 1962, p. 32). His son Rabbi Menachem Yosef who was an ordained rabbi also lived in the city of Rawicz and died in 1913 (ibid pp. 32-33).

[2], 2-353, [2] leaves. 36.5 cm. High-quality thick paper, good-fair condition, stains and wear, worm holes. Contemporary cardboard and leather binding, worn.

Opening price: \$250

327. שו"ע יורה דעה - הגהות וחתומות רבי רפאל גרדנביץ מרבני ראביטש

שולחן ערוך - אשלי ברברי, יורה דעה. וינה, תקס"ח 1808. בשער חתימות והקדשה עצמית חתומה של "הק' רפאל במו"ה אהרן מגיד מראויטש". בדף לפני השער מספר חתימות של בנו רבי "מנחם יוסף בהרב מו"ה רפאל גראדענוויטץ". תיקונים והערות קצרות ותיקונים רבים בכת"י, ומספר הגהות למדניות ארוכות בכתב ידו של רבי רפאל גרדנביץ.

רבי רפאל גרדנביץ, דיין בעיר ראביטש שבמחוז פוזנא. בן רבי אהרן שהיה מגיד בעיר ראביטש ונכדו של רבי מנחם מנדל ב"ר יוסף שכינה כרב העיר ראביטש בשנים תקט"ז-תקכ"ב (1755-1792). שם משפחתם גראדע-נוויטץ, משמעותו "שכל הישר", ואכן על מצבה של אחד מבני המשפחה בעיר נכתב "איש בשכל הישר". רבי רפאל חתום במסמכים משנות תר"ו (1846) ובהסכמה משנת תר"ז (1847) על ספר אפיקי יהודה (שנדפסה במהדורת למברג 1863). רבי רפאל חיבר ספרים שנשארו בכתב-ידו בידי אחד הנכדים, שנקרא על שמו רפאל. נכד זה התגורר בברלין והיגר ללונדון, ומאז פטירתו לא נודע היכן נמצאים כתבי היד (פוזנר, לקורות קהילת רביטש, ירושלים תשכ"ב, עמ' 32). בנו רבי מנחם יוסף שהיה מוסמך לרבנות, התגורר אף הוא בעיר ראביטש ונפטר בשנת תרע"ג (שם, עמ' 32-33).

[2], ב-שנ, [2] דף. 36.5 ס"מ. נייר איכותי עבה, מצב טוב-בינוני, כתמים ובלאי, נקבי עש. כריכת קרטון ועור מקורית, בלוייה.

פתיחה: \$250

328. Pa'ane'ach Raza - Hundreds of Handwritten Glosses by the Aderet - With a Copy of the "Last Will and Testament of the Chasam Sofer" in the Aderet's Handwriting

Pa'ane'ach Raza, a fine commentary on the Five Books of the Torah, according to the Remez and Sod interpretation of the Torah. By Rabbi Yitzchak bar Yudah HaLevi. Gematriot and commentaries, by the author and by the Rishonim, the Ran Rabbi Yosef Bechor Shor and Rabbi Eliezer Ba'al HaRoke'ach. [Warsaw, 1867].

Bound with Sefer Haredim on the mitzvoth. By Rabbi Elazar Azkari of Safed. Lemberg, 1875.

The sheets of the book Pa'ane'ach Raza include more than 300 short and long glosses (sources, comments and questions, explanations and novellae), in the handwriting characteristic to the outstanding Torah genius Rabbi Eliyahu David Rabinowitz Te'omim – the Aderet.

At the end of Sefer Haredim and on the flyleaf is a copy of "The Last Will and Testament of the Chasam Sofer", in the Aderet's handwriting.

Rabbi Eliyahu David Rabinowitz Te'omim – the Aderet (1845-1905) Av Bet Din of Ponevezh, Mir and Jerusalem. was renowned from his childhood for his love and diligent study of Torah. At a young age he had already developed into an exceptional Torah scholar, erudite and astute in all aspects of Torah. He wrote brilliant novellae. First he served in the Ponevezh rabbinate and after 20 years moved to serve in the Mir rabbinate from which he was summoned by Rabbi Shmuel Salant, the aged rabbi of Jerusalem, to succeed him as leader of the Jerusalem rabbinate. In 1905, approximately two and a half years after he accepted this position, he died at the age of 60, when Rabbi Shmuel Salant was still alive [he died in 1909 at nearly 100 years old]. He left behind more than 100 manuscripts, most were never printed. His son-in-law was the Rabbi Avraham Yitzchak HaCohen Kook, Chief Rabbi in Palestine.

328

(The title page and 3 other leaves are missing), 5-62, 55- 66, 1-58 leaves; [64] leaves. Fair condition, stains and wear, the last leaf with the copy of the testament is damaged with some missing text. Not bound.

Opening price: \$800

328. ספר פענח רזא - מאות הגהות בכת"י הגאון האדר"ת - עם העתקת "צוואת החתם סופר" בכתב ידו של האדר"ת

ספר פענח רזא, פירוש יפה על חמשה חומשי תורה, על דרך הרמז והסוד. מאת רבינו יצחק בר יודא הלוי. גימטראות ופירושים, מהמחבר ומאת רבותינו הראשונים, הר"ן רבי יוסף בכור שור ורבי אלעזר בעל הרוקח. [וורשא, תרכ"ז 1867].

כרוך עם: ספר חרדים, על עניני המצוות. מאת רבינו אלעזר אוקרי מצפת. למברג, תרל"ה 1875.

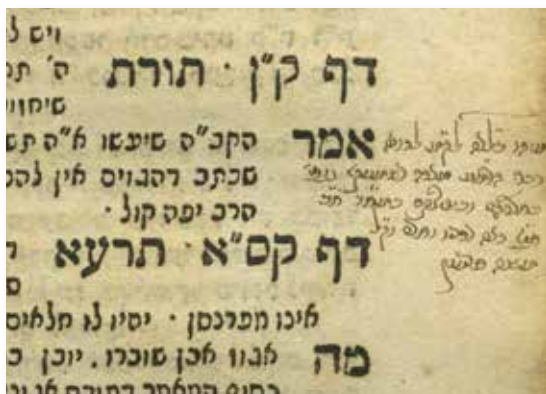
בגליונות הספר פענח רזא, למעלה משלש-מאות הגהות קצרות וארוכות, (מראי מקומות ומקורות גאונים, השגות וקושיות, ביאורים וחידושים), בכתב ידו האופייני של הגאון המופלא רבי אליהו דוד רבינוביץ תאומים - האדר"ת.

בסוף ספר חרדים ובדף המגן האחורי העתקת "צוואת החת"ס זצלה"ה", בכתב ידו של האדר"ת.

הגאון רבי אליהו דוד רבינוביץ תאומים - האדר"ת (תר"ה-תרס"ה, 1845-1905) אב"ד פוניבז', מיר וירושלים. נודע מילדותו באהבת הלימוד והתמדתו. ובגיל צעיר כבר צמח לגאון מופלא, בקי וחרף, הידוע את כל התורה כולה, ומחדש בה חידושים גאונים. עודו רך בשנים כבר נתמנה לרבנות העיר פוניבז'. לאחר כעשרים שנה עבר לכהן ברבנות מיר ומשם נקרא ע"י רבי שמואל סלנט, רבה הישיש של ירושלים, לעלות לכהן תחתיו ברבנות עיר"ק. כשנתיים וחצי לאחר שקיבל את התפקיד נפטר בשנת תרס"ה בגיל שישים, עוד בחיי הגר"ש סלנט [שנפטר בשנת תרס"ט קרוב לגיל מאה]. הותר אחריו בכת"י למעלה ממאה חיבורים, שרובם לא נדפסו. חתנו הוא הגאון רבי אברהם יצחק הכהן קוק, הרב הראשי לארץ ישראל.

(חסר שער ו-3 דפים נוספים) ה-סב, נה-סו, א-נח דף; [סד] דף. מצב בינוני, כתמים ובלאי, הדף האחורי עם הכת"י, פגום עם חסרון טקסט. לא כרוך.

פתיחה: \$800

330

330. כבר לאדן להחיד"א, מהדורה ראשונה - הגהות מעניינות

ספר כבר לאדן, על מסכתות קטנות, פרקי אבות, אבות דרבי נתן, פרק שירה ומסכת כלה. מהגאון רבי חיים יוסף דוד אזולאי - החיד"א. ליורנו, [תקס"א 1801]. מהדורה ראשונה שנדפסה ע"י המחבר בחייו.

הגהות חתומות מרבי "משה סבעון". בדף ר"ז/2 הגהה בכת"י איטלקי מכותב המזכיר כתבי יד של רבי נתן שפירא הנמצאים ברשותו. בשער חתימת רבי מרדכי צרמון [בעל "מאמר מרדכי"]. בראש השער הקדשה חתומה בצרפתית.

[1], קח-שב דף. 21.5 ס"מ. מצב בינוני, נזקי עש. כריכה ישנה פגומה. נדפס כחלק שני לספר "דבש לפי", ולכן מספור הדפים ממשיך החל מדף קח.

פתיחה: \$250

329. פני דוד להחיד"א, ליורנו תקנ"ב - חתימות והגהות רבות

ספר פני דוד, פירושים על התורה ופירושי ראשונים (שנדפסו לראשונה מכת"י), מאת הגאון רבי חיים יוסף דוד אזולאי - הגאון חיד"א. ליורנו, תקנ"ב 1792. מהדורה ראשונה שנדפסה ע"י הגאון המחבר.

חתימות בשער בכת"י מזרחי של רבי "משה דוד", "אברהם בן בנימין" ועוד חתימות. בגליונות הספר כמאה הערות ארוכות בכת"י מזרחי, מכמה כותבים. חלק מההגהות [המאוחרות יותר] חתומות בידי כותבם "מנחם פינצ'י". מספר הערות חתומות "מד"פ" [משה דוד פינצ'י? מנחם די פינצ'י?].

[1], קמד דף. 29.5 ס"מ. מצב בינוני, בלאי, כתמים וקרעים. לא כרוך.

פתיחה: \$400

329. "Pnei David" by the Chida, Livorno 1792 - Many Signatures and Glosses

"Pnei David", commentary on the Torah and commentaries of the Rishonim (printed for the first time from manuscripts), by Rabbi Chaim Yosef David Azulai – the Chida. Livorno, 1792. First edition, printed by the author.

Signatures on the title page in the Oriental handwriting of Rabbi "Moshe David", "Avraham ben Binyamin" and other signatures. In the book are approximately 100 long comments in Oriental handwriting written by several writers. Some glosses [the later ones] are signed "Menachem Pintzi". Several comments are signed "M.D.P." [Moshe David Pintzi?/ Menachem di Pintzi?].

[1], 144 leaves. 29.5 cm. Fair condition, wear, stains and tears. Not bound.

Opening price: \$400

329

331. ספר מאמר מרדכי, שאלוניקי תרכ"ד - הגהות למדניות תחומות

ספר מאמר מרדכי - מכתב שלמה, על המורדכי והרמב"ם ושו"ת, מרבי מרדכי ב"ר מנחם ומבנו רבי נסים שלמה. שאלוניקי, [תרכ"ד 1864]. דפוס סעדיה הלוי אשכנזי.

בשער הקדשה בכת"י "מאת המשתדל להוציא תעלומות חכמה" [המורל רבי שמעון מנשה ב"ר משה, מצאצאי המחבר], אל "רב חביבי ... צדיק יסוד עולם הרב השלם... שלמה בחכמתו בר מהר"ם [נר"ו]". וחתומת בעלים נוסף "הצב"י רי"ח טוב" [רבי יוסף חיים שריס?]

בגליונות הספר למעלה מעשר הגהות למדניות בכת"י מזרחי, רובן פותחות בחתימת כותבן "אמר שלמה הי"ו". באחת ההגהות (דף קו/ו) הוא חותם "שלמה הי"ו באמהרי"ז ז"ל" [השם יצארו ויחיהו בן אדוני מורי הרב י---? זכורנו לברכה].

[1], ז, ל, לג-קד, קג-רח דף. 32 ס"מ. נייר איכותי. מצב טוב-בינוני, בלאי, מעט קרעים וסימני עש. בריכה לא מקורית.

פתיחה: \$250

331. Ma'amar Mordechai, Salonika 1864 - Signed Scholarly Glosses

Ma'amar Mordechai – Michtav Shlomo on The Mordechai and Maimonides, and responsa by Rabbi Mordechai ben Rabbi Menachem and his son Rabbi Nissim Shlomo. Salonika, [1864]. Printed by Se'adya HaLevi Ashkenazi.

On the title page is a handwritten dedication "by one who attempts to publish hidden wisdom" [the publisher Rabbi Shimon Menashe ben Rabbi Moshe, one of the author's descendants], to "My dear teacher... the tsaddik...Shlomo in his wisdom son of the Maharam". Another owner's signature "HaZvi Re'ach Tov" [Rabbi Yosef Chaim Shrim?].

More than ten scholarly glosses in Oriental handwritten appear in the book, most begin with the signature of the writer: "Shlomo said". One (Leaf 106/1) is signed "Shlomo ben ---".

[1], 7, 30, 33-104, 103-208 leaves. 32 cm. High-quality paper. good-fair condition, wear, few tears and worm marks. Non-original binding.

Opening price: \$250

331

330. Kikar Le'Eden by the Chida, First Edition - Interesting Glosses

Kikar Le'Eden, on Masechtot Ketanot, Pirkei Avot, Avot De'Rabbi Natan, Perek Shira and Masechet Kalla. By Rabbi Chaim Yosef David Azulai – the Chida. Livorno, [1801]. First edition printed by the author in his lifetime.

Glosses signed by Rabbi "Moshe Sivon". On Leaf 206/b is a gloss in Italian writing which remarks on some manuscripts by Rabbi Natan Shapira, that were in the possession of the author. On the title page is the signature of Rabbi Mordechai Tzermon [author of "Ma'amar Mordechai"]. At the top of the title page is a signed dedication in French.

[1], 108-202 leaves. 21.5 cm. Fair condition, worm damages. Old damaged binding. Printed as Part 2 of the book Devash Le'Pi, therefore the pagination continues from Leaf 108.

Opening price: \$250

העלים את שמו ד' יגן עליו...". רק במהדורה השנייה שנרפסה בלמברג תרמ"ט, כ-10 שנים לאחר פטירת המחבר, מגלה המו"ל את שמו של הרב המחבר.

ספר "מנחת חינוך", הפך עם השנים לאחד מספרי היסוד של עולם הלמודות וההעמקה, בכל בתי המדרשות, בגליציה ובפולין, בליטא ובהונגריה, ובכל תפוצות ישראל עד היום הזה. במשך השנים נדפסו ממנו מאות אלפי עותקים בעשרות מהדורות שונות, מלבד עשרות ספרים שבאו במיוחד לדון בדבריו ובשאלותיו.

מלבד גדלותו בתורה, נודע גם כקדוש וטהור ועובד ד' בסילודין [בעל "שואל ומשיב" כותב עליו בהספדו כי מימיו לא הסתכל מחוץ לד' אמותיו]. היה מקורב לחצרות הצדיקים גדולי החסידות. זמן מה ישב בראפשיץ אצל הרה"ק רבי נפתלי מרופשיץ, [נסופר כי רבי נפתלי מרופשיץ אמר לו לשוב לביתו, כי חלקו בעבודת ה', הוא ללמוד תורה בהתמדה] עד סוף ימיו היה קורא להרה"ק מראפשיץ הרבי שלי. היה לובש בגדים לבנים כמנהג גדולי החסידות בימיו, ולפעמים אף קיבל פתקאות "קוויטלאך" ונתן עצות וברכות לישועה ולרפואה.

בנו הגאון רבי דוד באב"ד, נשכנראה קיבל את הספר בירושה מאביו הגדול. כיהן כאב"ד פרוביזנה מלפני שנת תרי"ד. משם עבר לכהן כראב"ד בסניאטין. בשנת תרמ"ח בערך עלה לארץ ישראל וכיהן כרב בעיר צפת עד שנת תרנ"ד בערך.

[9], ב-פט דף; קצט דף. 40 ס"מ. נייר עבה ורך. מצב טוב-בינוני, בלאי-שימוש רב, עם נטפי חלב-נרות. חותמות עתיקות מבתי-כנסת בצפת. כריכה ישנה לא מקורית.

מצורף אישור מומחה, לזיהוי כת"י החתימה, הוזהר לכתב-ידו ממקורות אחרים.

פתיחה: \$10,000

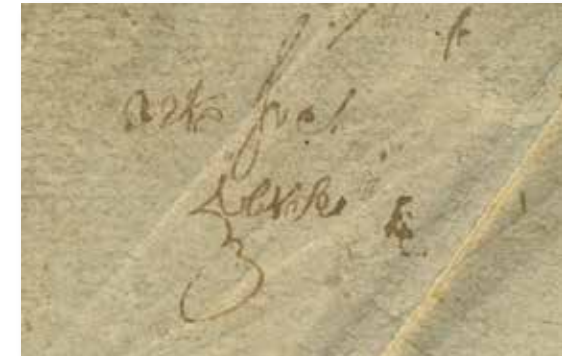
332. מסכת נדה וסדר טהרות - חתימת רבי יוסף באב"ד בעל ה"מנחת חינוך"

תלמוד בבלי מסכת נדה ומשניות סדר טהרות. וינה, תקע"א 1811. מהדורה ראשונה של הגהות הגר"א על הש"ס.

בראש דף השער חתימת יד-קדשו של הגאון הנודע בעל מנחת חינוך רבי "יוסף באב"ד מסניאטין". בדף האחורי רישומי בעלות שונים שהספר שייך ל"הרבני הנגיד והקצין מו"ה ר' יוסף באבאד מורה צדק דפה סניאטין". ורישום נוסף ש"הגמרא נדה שייך להרב המאור הגדול מוה"ר ר' דוד באב"ד נ"י הרב דפה ק"ק פראביזנא". ורישום בכת"י של טיטא להזמנה לחתונה. בשולי הדפים מעט הגהות של תיקוני טעויות בכת"י.

הגאון רבי יוסף באב"ד (תקס"א-תרל"ט), בן הגאון רבי משה באב"ד אב"ד פשוורסק. נכדו ותלמידו של הגאון רבי יהושע באב"ד אב"ד טרניפול, בעל "ספר יהושע". חתן רבי אריה ליבוש הלברשטם אב"ד טרניגורד. למד בחברותא עם גיסו הגדול רבי חיים הלברשטם, האדמו"ר בעל "דברי חיים" מצאנז. מגיל צעיר נודע בגאונותו ובחריפותו, ובטרם הגיעו לגיל שלשים כבר נודע כאחד מגדולי הרבנים בדורו. כיהן ברבנות בהוסאקוב ובזבאריז. בשנת תר"ב נתמנה לאב"ד סניאטין ובשנת תרי"ז עלה לכהן ברבנות טארניפול, עיר רבנות סבו הגדול רבי יהושע באב"ד.

חידושי תורתו נתפרסמו כבר בחייו מפי השמועה, ובספרי גדולי דורו מובאים קושיות וסברות חריפות ושנונות בשם הרב מסניאטין, בשם זה הוא מוכר פעמים רבות בשו"ת "שואל ומשיב". אך עיקר תורתו לדורות נודעה בספרו הגדול "מנחת חינוך" על תרי"ג מצוות שב"ספר החינוך". את ספרו זה הוציא לאור בשנת תרכ"ט בעילום שם, וכפי שנכתב בשער: "...והוא ביאור רחב על ספר החינוך, בפלפול עצום ובקיאיות נפלא הפלא ופלא... חברו חד מגאונים המובהקים שבזמנינו הקדוש והטהור נ"י ומרוב ענותנותו

332

333. רמב"ם, מדע אהבה זמנים - ונציה, ש"י - חתימת הגאון רבי שמואל ׳ וילייסיד

משנה תורה להרמב"ם, עם מגדל עז, מגיד משנה והגהות מהר"ם פאדובה. ספרי מדע, אהבה וזמנים. ונציה, ש"י 1550. דפוס בראגדין].

בדף 2/ח בתוך המסגרת של הפתיחה ל"הלכות קריית שמע", חתימת ידו של הגאון הנודע רבי "שמואל ׳ וילייסיד". [משפחת Vellicid הגיעה לטורקיה מספרד, והם היו רגילים לחתום בשם "בילייסיד", אבל בספרות הרבנית של חכמי דורו נמצא הכתיב בצורות "וילייסיד, ויליסיד". ראה חומר מצורף].

הגאון רבי שמואל ׳ וילייסיד - הנודע בשם מהר"ש ׳ וילייסיד (נפטר שצ"ב 1632), מחכמי קושטא ואחד מגדולי הדור המפורסמים בדורו של הגאון רבי יוסף מטרנאני - המהר"ט. החיד"א בשם הגדולים (מערכת גדולים, ש, אות צ"ט) כותב עליו: "מהר"ר שמואל ׳ וילייסיד, אחד המיוחד ברבני קושטניניא. בר-פלוגתיה דהרב מהרימ"ט ויש לו תשובות בשו"ת מהר"ם די בוטון ובשו"ת פני משה... והוא אשר יצא לקראת נשק וחלק על מהרימ"ט בגט מוכ"ה שהיו בו גמגומים הרבה והכשירו הרב מהרימ"ט...".

רבה המובהק של רבי דוד אגוזי ושל רבי משה בנבנשתי בעל "פני משה". למרות שלא נדפס ממנו ספר, דבריו נזכרו רבות בספרי הפוסקים במשך הדורות: בשו"ת מהר"ש, בספרי רבי חיים פאלאני ובספרים רבים. תלמידו הגאון רבי חיים בנבנשתי בעל "כנסת הגדולה" (שס"ג-תל"ג 1603-1673), מביא בספריו דברים רבים בשמו, ציטוטים מתשובותיו שבכת"י, פסקים שכתב ה"כנסת הגדולה" והסכים על ידו מהר"ש ׳ וילייסיד. בכמה מקומות בספריו הוא מביא גם שמעות וחידושים ששמע בעצמו מפיו: "ושמעתי מפי הרב המובהק מהר"ש ׳ וילייסיד".

אביו של רבי שמואל, הגאון רבי אברהם וילייסיד, היה מרבני ניקופול. [בכנסת הגדולה או"ח סימן תקצ"ב הוא כותב: "ומנהג נכון שלא לתקוע בלחש, ומעיד אני עלי ששמעתי ממהר"ש ׳ וילייסיד ז"ל, שאביו הנהיג בניקופול שלא לתקוע בלחש משום מעשה שהיה..."]. בנו רבי שלמה וילייסיד, היה חתנו של רבי ישראל בנבנשתי, וגיסו של רבי חיים בנבנשתי בעל "כנסת הגדולה". בן-בנו הוא הגאון רבי אברהם ׳ וילייסיד, המוזכר אף הוא בספרי דודו "כנסת הגדולה", המביא דברים משמו וכותב עליו "בן-אחותי".

(עותק חסר ופגום) דפים יח-רכב בלבד. 36.5 ס"מ. מצב גרוע, פגעי עש קשים. כתמים ובלאי. כריכת עץ ועור (עבודה עממית מתימן), פגומה.

מהדורה זו נדפסה ע"י המדפיס אליווי בראגדין, שפתח באותה שנה 1550 את בית דפוסו לדפוסים עבריים, והדפיס בה את מהדורת הרמב"ם שלפנינו. מהדורה זו הוגהה ע"י צוות מגיחים יהודים, ובראשם הגאון רבי מאיר [מהר"ם] פאדובה, גדול חכמי

332. Tractate Nidah and Seder Taharot - Signature of Rabbi Yosef Babad Author of Minchat Chinuch

Babylonian Talmud Tractate Nidah and Mishnayot Seder Taharot. Vienna, 1811. First edition of the Vilna Gaon's glosses on the Talmud.

At the top of the title page is the signature of the author of Minchat Chinuch, Rabbi "Yosef Babad of Sniatyn". On the last leaf are various ownership inscriptions that the book belongs to "Rabbi Yosef Babad Rabbi of Sniatyn" and another inscription that the "Talmud (Tractate) Nidah belongs to ... Rabbi David Babad Rabbi of Probezchna" and a handwritten inscription of a draft for a wedding invitation. Few handwritten marginalia of corrections.

Rabbi Yosef Babad (1801-1879), son of Rabbi Moshe Babad Av Beit Din of Pshevorsk. Grandson and disciple of Rabbi Yehoshua Babad Av Beit din of Ternopil, author of Sefer Yehoshua and son-in-law of Rabbi Aryeh Leibush Halberstam Av Beit Din of Tarnogród. He was the study partner of his great brother-in-law Rebbe Chaim Halberstam, author of Divrei Chaim of Sanz. From a young age, he was well-known for his genius and his sharp intelligence and before he reached the age of 30, he was renowned as a leading rabbi of his times. He served in the rabbinates of Husakiv and Zaverzh'ye. In 1842, he was appointed Av Beit Din of Sniatyn and in 1857 he moved to serve in the Ternopil rabbinate, following in the footsteps of his illustrious grandfather Rabbi Yehoshua Babad.

His Torah novellae became famous during his lifetime by hearsay and questions and clever witty arguments are brought in the name of the Rabbi of Sniatyn in books authored by Torah scholars of his times. In the Sho'el U'Meshiv responsa, the Rabbi of Sniatyn is mentioned many times. Yet his primary teachings were transferred throughout the generations in his great book Minchat Chinuch about the 613 mitzvot explained by the Sefer HaChinuch. This book was published anonymously in 1869 as is written on the title page: "...This is an extensive commentary on Sefer HaChinuch written with tremendous 'pilpul'

and amazing erudition...authored by one of the most outstanding Torah geniuses of our times, holy and pure. In his great humility, he concealed his name...". The publisher revealed the name of the author only in the second 1889 Lemberg edition, 10 years after Rabbi Babad died.

Minchat Chinuch eventually became one of the basic books of erudite and in-depth study in all the Batei Midrash throughout Galicia and Poland, Lithuania and Hungary, and the entire Diaspora until today. Throughout the years, thousands of copies in dozens of editions were printed, notwithstanding the dozens of books written about his explanations and questions.

Beside his Torah stature, he was also famous as a sacred pure servant of G-d [the author of Sho'el U'Meshiv writes in his eulogy that he never looked beyond his four cubits"]. He was close to the courts of Chassidic leaders. He stayed for a while near Rabbi Naftali of Ropczyce [who is reported to have told Rabbi Yosef to return home because his service of G-d is by diligent study of Torah]. Until the end of his days, Rabbi Yosef called Rabbi Naftali of Ropczyce his rebbe. Rabbi Babad wore white attire like Chassidim in his days and sometimes also received "kvitlach" and gave advice and blessings for salvation and cures.

His son Rabbi David Babad, [who apparently received the book as an inheritance from his eminent father] served as Av Beit Din of Probezchna before 1854. He thereafter moved to serve as Ra'avad in Sniatyn. In 1888, he ascended to Eretz Israel and served as Rabbi of Safed until c. 1894.

[9], 2-89 leaves; 199 leaves. 40 cm. Thick soft paper. Good-fair condition, much wear with drippings of candlewax. Ancient stamps from Safed synagogues. Old, non original binding.

Enclosed is an expert's authorization identifying the handwriting of the signature as identical to his handwriting found elsewhere.

Opening price: \$10,000

333. Rambam, Mada, Ahavah, Zemanim - Venice, 1550 - Signature of Gaon Rabbi Shmuel Ibn Vellicid

Mishne Torah L'HaRambam, with Migdal Oz, Magid Mishne and glosses by Maharam Padua. Books Mada, Ahavah and Zemanim. [Venice, 1550. Bragadin Printing press].

On page 36/2 within the frame of the opening for "Hilchot Kiryat Shema", appears a signature in the handwriting of the famous Gaon Rabbi "Shmuel Ibn Vellicid". [The Vellicid family moved to Turkey from Spain, and they used to sign "Bileesid", but in rabbinic literature of his generation's sages appears the spelling "Vilecid", "Vellicid". See attached material].

The Gaon Rabbi Shmuel Ibn Vellicid – known as Mahara'sh Ibn Vellicid (d. 1632), of Constantinople sages and one of the famous scholars of the generation of Gaon Rabbi Yossef Metrani – HaMahari't. HaHid'a Beshem HaGedolim (Ma'arechet Gedolim) writes about him: **"Mahara'r Shmuel Ibn Vellicid, the special one amongst Constantinople rabbis.... has answers in responsa by Mahara'm di Buton and in responsa Pnei Moshe..."**

Rabbi of Rabbi David Egozi and Rabbi Moshe Benvenisti author of "Pnei Moshe". Although a book by him has not been printed, his words were often mentioned throughout the generation in books by adjudicators: in Maharcha'sh response, in Rabbi Haim Falagi's books and in other books. His disciple the Gaon Rabbi Haim Benvenisti author of "Kneset HaGedola" (1603-1673), cites in his books many things in his name, citations of his handwritten responsa, rulings he wrote in "HaKneset HaGedola" with the approbation by Mahara'sh Ibn Vellicid. In several places in his books he brings rumors and novellae that he hears himself from him: "and I heard from Rabbi Mahara'sh Ibn Vellicid".

Rabbi Shmuel's father, the Gaon Rabbi Avraham Vellicid, was one of Nikopol's rabbis. [In HaKneset HaGedola Orach Haim he writes: "a correct custom not to blow quietly, and I testify that I heard from Mahara'sh Ibn Vellicid that his father introduced

the custom in Nikopol not to blow quietly because of what happened..."]. His son Rabbi Shlomo Vellicid, was son in law of Rabbi Yisrael Benvenisti, and brother in law of Rabbi Haim Benvenisti author of "Kneset HaGedola. Son of his son is the Gaon Rabbi Avraham Ibn Vellicid, also mentioned in his uncle's books "Kneset HaGedola", which cites his words and writes about him "My Nephew".

(Incomplete and damaged copy) leaves 18-228 only. 36.5 cm. Poor condition, significant worm damages. Spots and wear. Wood and leather binding (folk work of Yemen), damaged.

This edition was printed by the printer Alvise Bragadin, who opened at the same year, 1550, his printing press for Hebrew prints, and printed the Rambam edition presented here. This edition was proofread by a team of Jewish proofreaders, lead by the Gaon Rabbi Meir [Maharam] Padua, foremost Italian sage, and he added his novellae – "Maharam Padua Glosses". At the same year his competitor, Justinian, printed a parallel edition (see item 313) where he copied stealthily part of "Maharam Padua Glosses" of the Bragadin edition. Maharam Padua turned to Polish sages and to his cousin HaRama – and they prohibited the purchase of Justinian's edition. This dispute between the two Christian printers, led, in the end, to the decree of burning books in Italy in 1553. See attached material.

Opening price: \$500

333

איטליה, והוסיף בה את חידושי - "הגהות מהר"ם פאדווה". באותה שנה הדפיס מתחרהו, האציל יושטיניאן, מהדורה מקבילה (ראה פריט 313) ובה העתיק בגנבה חלק מ"הגהות מהר"ם פאדווה" ממהדורת בראנדין. המהר"ם פאדווה פנה לחכמי פולין ולבן-דודו הרמ"א - והם אסרו את קניית מהדורתו של יושטיניאן. כססוך זה בין שני המדפיסים הנוצריים, גרם בסופו של דבר לגזירת שריפת הספרים באיטליה בשנת שי"ג (1553). ראה חומר מצורף.

פתיחה: \$500

334. Tehillim with the Rommemut El Commentary - Amsterdam, 1695 - Signatures of Rabbi Tevli Schiff Av Bet Din of London, Teacher of Rabbi Natan Adler of Frankfurt

Rommemut El, Tehillim (without vowels) with the commentary of Rabbi Moshe Alshich. Amsterdam, 1695. Printed by David Tartas. Abridged edition by Rabbi Eliezer ben Rabbi Chanina of the Tarnogród community in Poland.

Faded signature in the center of the title page and signatures and inscriptions at the end of the book in the handwriting of Rabbi Tevli HaCohen Schiff of Frankfurt am Main (who bought the book from his uncle Rabbi Leib Zintzheim).

Rabbi David Tevli HaCohen Schiff (died in Kislev 1791), was one of the greatest Torah figures of his illustrious days, and a leading Frankfurt scholar. Disciple of the Shev Ya'akov and the Pnei Yehoshua. From 1748-1760 he headed the Worms kloiz which was established by his uncle Rabbi Leib Zintzheim. In 1760, he returned to his native city Frankfurt am Main to serve as Dayan in the Bet Din of Rabbi Avraham Abish, Av Bet Din of Frankfurt, together with his faithful friend Dayan Rabbi Natan. They had a long-standing friendship from the time they both studied in yeshiva under the Shev Ya'akov and Pnei Yehoshua until their senior years, as Rabbi David Tevli himself writes in his approbation to the book Binyan Shlomo on Tractate Sanhedrin. **When Rabbi Tevli returned to Frankfurt, he taught the Torah genius Rabbi Natan Adler of Frankfurt am Main [the Chatam Sofer's teacher], who deemed him his closest teacher from whom he learned the most.** In 1765, he was appointed Chief Rabbi of London and its surrounding area.

Rabbi David Tevli had a close relationship with many Torah leaders of his times such as Rabbi Shaul Av Bet Din of Amsterdam, Rabbi Yechezkel Landau author of Nodah Be'Yehuda, who writes about Rabbi Schiff

334

(Nodah Be'Yehuda responsa, Even HaEzer, Tanina, Siman 76): "The honorable beloved friend whom I cherish, the luminary Rabbi ... the famous great Torah genius... He left no angle in all the teachings of the Torah authorities which he did not quote...". Also Rabbi Yeshaya Pik of Breslau had correspondence with Rabbi Schiff and writes: "The famous great Torah genius... sharp-minded... regularly teaches Torah to disciples, studies Torah for its own sake to fulfill its teachings".

93, [1] leaves. Approximately 20 cm. Good-fair condition, wear, detached leaves, torn binding.

Opening price: \$250

334. תהילים עם פירוש רוממות אל - אמשטרדם, תנ"ה - חתימות הגאון רבי טעבלי שיק אב"ד לונדון, רבו של רבי נתן אדלר מפרנקפורט

ספר רוממות אל, תהילים (ללא ניקוד) עם פירושי רבי משה אלשיך. אמשטרדם, תנ"ה. דפוס דוד תרטאס. מהדורה מקוצרת ע"י רבי אליעזר ב"ר חנינא מק"ק טארניגראד ממדינת פולין קטן "אשר צבר אוכל ממתוק שיצא מהעז, כנמר לעשות רצון קונו הגאון המחבר זצ"ל"

חתימה דהויה במרכז השער וחתימות ורישומים בסוף הספר, בכתב ידו של הגאון רבי טעבלי כ"ץ שיק מפרנקפורט דמיין (שקנה את הספר מדודו רבי ליב זינצהיים).

הגאון רבי דוד טעבלי הכהן שיק (נפטר כסלו תקנ"ב 1791), מגדולי דורו דור-דעה, ומגדולי חכמי פרנקפורט. תלמיד ה"שב יעקב" וה"פני יהושע". בשנים תק"ח-תק"כ עמד בראש הקלויז בוורמס (ורמייזא) שנתייסד ע"י דודו רבי ליב זינצהיים. בשנת תק"כ חזר לכהן כדיין בעיר מולדתו פרנקפורט דמיין, בבית דינו של רבי אברהם אביש אב"ד פרנקפורט, יחד עם רעו הנאמן הדיין הגאון רבי נתן. ידידות רבת שנים שררה ביניהם עוד מימי לימודם בישיבה אצל ה"שב יעקב" וה"פני יהושע", ועד זקנה ושיבה, וכמו שמעיד הגרד"ט בעצמו, בהסכמתו לספר בנין שלמה עמ"ס סנהדרין. באותה תקופה שחזר רבי טעבלי לפרנקפורט, למד אצלו הגאון הקדוש רבי נתן אדלר מפרנקפורט [רבו של ה"חתם סופר"], שהחשיבו לרבו המובהק, שרוב תורתו ממנו. בשנת תקכ"ה נתמנה לרב ראשי בלונדון והמדינה.

עמד בקשרי ידידות ושו"ת עם גדולי דורו, עם רבי שאול אב"ד אמשטרדם, עם רבי יחזקאל לנדא בעל ה"נודע ביהודה", הכותב עליו (שו"ת נודע ביהודה, אבן העזר, תנינא, סימן ע"ו): "כבוד אהובי ידידי וחביבי, הרב המאור ומאיר... הגאון הגדול המפורסם, נר ישראל פטיש החזק...". בהמשך הדברים מתייחס ה"נודע ביהודה" לדבריו וכותב: "...והנה לא הניח שום זווית בכל דברי הפוסקים שלא הביא בדבריו וביאר בכל צד כל חלקי הסותר וכמעט שלא הניח מקום להתגדר בו". גם הגאון רבי ישעיה פיק מברסלוי, עמד עמו בקשרי שו"ת, וכותב עליו: "הרב הגאון הגדול המפורסם... חריף ומקשה... מרביץ [תורה] לתלמידים תמידין כסדרן, עוסק בתורה לשמה למען עשותם".

צג, [1] דף. כ-20 ס"מ. מצב טוב-בינוני, בלאי, דפים מנותקים, כריכה קרועה

פתחה: \$250

335

335. She'erit Yosef Responsa - The Chatam Sofer's Copy

She'erit Yosef Responsa by Rabbi Yosef ben Gershon Katz. [Fürth], 1767. Second edition. Inscription on paper pasted on title-page: "I testify regarding this book, She'erit Yosef... that it belongs to the great Rabbi Moshe Sofer from Frankfurt am Main...Av Bet Din here in Pressburg". On the page before the title page are various inscriptions in Hebrew and other languages: "Belongs to the great luminary... Rabbi Moshe Sofer". "This book belongs to the Ga'on and Tzaddik... from the Chatam Sofer's family, Moshe Shmuel

Glasner, Rabbi of Klausenburg and environs." On the flyleaf is the signature of Rabbi Moshe Shmuel Glasner (in Latin letters).

On Leaf 19/a are two handwritten glosses (a correction and a reference).

Rabbi Moshe Shmuel Glasner (1857-1925, Otzar HaRabbanim 15664), grandson of Rabbi David Tzvi Ehrenfeld of Pressburg, son-in-law of the Chatam Sofer, succeeded his father, Rabbi Avraham Glasner, in the Klausenburg rabbinate. Author of "Dor Revi'i", alluding to the fact that he is the "fourth generation", descending from the Chatam Sofer. The verse "the fourth generation shall return hence" was embodied

335. שו"ת שארית יוסף - הטופס של ה"חתם סופר"

שאלות ותשובות שארית יוסף. לרבי יוסף בן גרשון כ"ץ. (פיורדא), תקכ"ז [1767]. מהדורה שניה.

רישום על גבי נייר המודבק בשער: "...אעיד על זה הספר שו"ת שארית יוסף ... שייכים לה"ה אדמו"ה הגאון המפורסם בכל קצוי ארץ גברא קדישא ופרישא כבוד קדושת שמו תהלתו מהר"ם סופר מק"ק פפ"ד --- אב"ד ור"מ פה ק"ק פ"ב [פרשבורג] יע"א".

בדף לפני השער רישומים שונים בעברית ובלועזית: "שייך להגאון הגדול המפורסם מו"ה משה סופר".

"זה הספר שייך להרב אמו"ר הגאון הצדיק, אשכול הכופר, ממשפחת חתם סופר, אין גומרין עליו את ההל[ל], הוא האיש שמו"ה משה שמואל גלאזנער אבד"ק ק"ז והמדינה". בדף הפורוץ (פנים הכריכה) חתימת רבי משה שמואל גלאזנער (באותיות לטיניות).

בדף יטו, שתי הגהות (תיקון ומראי מקום) בכתב-יד. הגאון רבי משה שמואל גלאזנער (תרט"ז-תרפ"ה, אוצר הרבנים 15664), נכד רבי דוד צבי עהרנפלד מפרשבורג חתן ה"חתם סופר". משנת תרל"ח ממלא מקום אביו רבי אברהם גלאזנער ברבנות קלויזנבורג (קלוזש). מחבר ספר "דור רביעי"- על שם היותו דור רביעי למרן ה"חתם סופר", ונתקיים בו הפסוק "דור רביעי ישובו הנה", כי עלה לירושלים עיר הקודש, ושם מנוחתו כבוד.

[1], ד; כ, [5], כה-לו, לט-מו, נב-נז, נב-נו דף (חסר דף אחרון). 19 ס"מ. מצב בינוני, כתמי זמן ולחות, קרעים ובלאי בדף השער (משוקמים בהדבקת נייר), סימני עש. חיתוך שוליים תחתון על גבול הטקסט. כריכת עתיקה בלוייה ופגומה.

בשער נכתב: "נדפס בא"ד" [אמשטרדם], אך כנראה נדפס בפיורדא.

פתיחה: \$2500

by him, as he returned to Jerusalem and was buried there.

[1], 4; 20, [5], 25-36, 39-46, 46-52, 52-56 leaves (last leaf missing). 19 cm. Fair condition, stains of age and moisture, wear and tears on the title page (paper mounting restorations), worm marks. Lower margin cut around the text's border. Ancient worn and damaged cover.

The printing-site mentioned on the title page is Amsterdam, although it seems that it was printed in Fürth.

Opening price: \$2500

336

Fleckeles wrote to Mr. Fischer on the subject of Jews' oaths to non-Jews. Among other matters, he discusses the significance of a person placing his hand upon a Chumash, tefillin or on the Zohar while taking an oath. See attached material.

163; [1], 43 leaves. 23 cm. Good-fair condition. Stains and wear, tears on the leaf of authorization and on several other leaves. Original cover, detached and worn.

Opening price: \$1000

336. חמשה חומשי תורה - וינה, תקע"ה - טופס לשבועת עדים יהודים בבית המשפט הנוצרי - עם אישור בכת"י מרבי אליעזר פלעקלס ראב"ד פראג והצנזור קרל פישר

חמשה חומשי תורה, עם חמש מגלות, ועם "באור המלות בלשון אשכנזי". וינה, [תקע"ה 1815]. דפוס אנטאן שמיד.

טופס מיוחד שנועד לשבועת עדים יהודים בבית המשפט הנוצרי. לפני השער הודבק מסמך מודפס, בשפה הגרמנית, החתום ע"י קרל פישר, הצנזור, עורך ומתרגם לעברית של בית המלוכה, וע"י הגאון רבי אלעזר פלעקלס ראב"ד פראג [בגרמנית], המאשר כי ספר זה ראוי לשמש לצורך שבועת יהודים בבית המשפט. בדף שלפניו אישור נוסף בכת"י בחתימת קרל פישר, ובדף הכריכה הקדמית, מסמך נוסף בגרמנית. בשער חותמת ממשלתית מהעיר גרץ.

בדף נט הודבק דף צבעוני לסימון העמוד שעליו יש להניח את היד בזמן השבועה, בעמוד זה סומן בסוגריים הפסוק "לא תשא את שם ה' אלקיך לשוא..." סימון נוסף בדף צח על הפסוק "לא תעשו לכם אלילים ופסל ומצבה לא תקימו לכם..." הדפים מוספרו עד לעמודים אלה.

הגאון רבי אלעזר פלעקלס (תקי"ד-תקפ"ו), תלמידו הגדול של ה"נודע ביהודה" וראב"ד פראג. כיהן בשנים תקל"ט-תקמ"ג כאב"ד גוטיין. משנת תקמ"ג נתמנה לדיין וראב"ד פראג ונתפרסם אף מחוץ לגבולות העיר כאחד מגדולי הדור. מחבר שו"ת "תשובה מאהבה" [ג' חלקים] ועוד ספרים.

בין רבי אלעזר פלעקלס וקרל פישר שררו יחסי ידידות מעניינים והם אף התכתבו ביניהם בשפה העברית. בשו"ת תשובה מאהבה חלק א', סימן כו, נדפסה תשובה שכתב לו רבי אלעזר פלעקלס בנושא שבועת יהודים לגויים, ובין היתר דן שם על משמעות הנחת ידו של הנשבע על חומש, על תפילין ועל ספר הזוהר. ראה חומר מצורף.

קסג; [1], מג דף. 23 ס"מ. מצב טוב-בינוני. כתמים ובלאי, קרעים בדף האישור ובמספר דפים. כריכה מקורית, מנותקת ובלויה.

פתיחה: \$1000

פרי תבואה, קרבן ראשית, אור עולם, בית מדרות, בית תפילה, טל אורות ועוד. [החתימות שלפנינו זרות לכתב-ידו המצולם בספר אישים בתשובות חתם סופר, עמ' קמח, ראה צילום].

[2], ד, [1], ד-קנב, [3] דף. 20.5 ס"מ. מצב טוב-בינוני, בלאי ודפים מנותקים. כריכת עור עתיקה בלידה ומנותקת.

פתיחה: \$250

337. Milim L'Eloka - Berlin, 1760 - Signatures of Rabbi Yehuda Leib [Margaliot] of Leslau

Milim L'Eloka, Concordance and Hebrew-German Bible dictionary, "explains every noun and verb and word in the Torah, Nevi'im and Ketuvim. The explanation is in Hebrew and translated into Yiddish [in Hebrew letters]. Shows their source in the Bible". Rabbi Yehuda Leib Minden. Berlin, 1760. First edition.

On the title page are signatures of Rabbi "Moshe ben Rabbi Y. of Leslau". Throughout the book are many signatures of his father "**Yehuda Leib of Leslau**". On Leaf 119/1 is a handwritten gloss in Rashi script.

Rabbi Yehuda Leib Margaliot (1747-1811) Av Beit Din of Szczebrzeszyn, Leslau and Frankfurt an der Oder, was a famous Torah scholar of his times. He was ordained by the author of the Nodah B'Yehuda. Exchanged letters of responsa with Rabbi Ya'akov of Lisa and with other contemporary Torah scholars. [He had visited the Vilna Gaon. Once he came to Vilna with a large pamphlet of novellae which he had written in answer to a question on the words of the Mordechi in Tractate Shvuot. The Vilna Gaon read all his deep words at a glance and immediately answered him that from the outset no question arose because the words of the Mordechai were written with an error.]. Author of Pri Tevuah responsa, Korban Reshit, Or Olam, Beit Midot, Beit Tefillah, Tal Orot, etc. [These signatures are identical to the handwriting photocopied in the book Ishim B'Tshuvot Chatam Sofer, p. 148, see photocopy].

[2], 4, [1], 5-152, [3] leaves. 20.5 cm. Good-fair condition, worn and detached leaves. Ancient leather binding, worn and detached.

Opening price: \$250

337

337. מלים לאלוה - ברלין, תק"כ - חתימות רבי יהודה ליב [מרגליות] מלעסלא

ספר מלים לאלוה, קונקורדנציה ומילון תנכ"י עברי-גרמני, "מבאר כל שם ופעל ומלה שבתורה נביאים וכתובים. באורן בלה"ק ותרגומן בלשון אשכנז [באותיות עבריות]. ומראה מקום תחנות בתנ"כ". רבי יהודה ליב מינדן. ברלין, תק"כ [1760]. מהדורה ראשונה.

בשער חתימות רבי "משה ברי"ל מלעסלא". לאורך דפי הספר חתימות רבות של אביו "הק' יהודה ליב מלעסלא". בדף קט"ו/הגהה בכת"י באותיות רש"י.

הגאון הנודע רבי יהודה ליב מרגליות (תק"ז-תקע"א) אב"ד שברשין, לעסלא ופרנקפורט דאודר, מגדולי דורו המפורסמים. נסמך להוראה ע"י בעל ה"נודע ביהודה". עמד בקשרי שו"ת עם רבי יעקב מליסא ועוד מגדולי דורו. [מראה פני הגר"א מוילנא - פעם אחת בא לוילנא ובידו קונטרס גדול של חידושים שכתב ליישב קושיה על דברי המרדכי במסכת שבועות. הגר"א עבר ברגע אחד על כל דבריו העמוקים, וענה לו על אתר, שאין כאן קושיא כלל, כי יש טעות סופר בדברי המרדכי]. מחבר הספרים: שו"ת

336. Five Books of the Torah - Vienna, 1815 - Copy for Administering an Oath to Jewish Witnesses in the Christian Court of Law - With a Handwritten Authorization of Rabbi Eliezer Fleckeles, head of the Bet Din of Prague, and the Censor Karl Fischer

Five books of the Torah, with the five Megillot, and "Ashkenaz glossary". Vienna, [1815]. Printed by Anton Schmidt.

A unique copy, designated for administering oaths to Jewish witnesses in the Christian court of law. Pasted before the title page is a handwritten document in German signed by Karl Fischer, the censor, editor and Hebrew translator of the royal house, and by Rabbi Elazar Fleckeles head of the Bet Din of Prague [in German] which authorizes this book for administering oaths to Jews testifying in the court. On the previous leaf is another handwritten authorization signed by Karl Fischer, and on the front cover's leaf is another document in German. On the title page is a governmental stamp for the city of Graz.

Glued on Leaf 59 is a colored leaf for marking the page upon which the hand should rest at the time of the oath. On this page, the verse "Do not take the name of the Lord your G-d in vain..." is marked in parentheses. Leaf 98 is also marked on the verse "Do not make for yourselves false G-ds and idols..." The leaves are numbered up to these pages.

Rabbi Elazar Fleckeles (1754-1826), the leading disciple of the Nodah Be'Yehuda and the head of the Bet Din of Prague, served as Av Bet Din of Gutein from 1779-1783. In 1783, he was appointed Dayan and head of the Bet Din in Prague and his fame spread beyond the city as one of the top Torah scholars of his times. He wrote the responsa Teshuva Me'Ahava [three parts] and other books.

Rabbi Elazar Fleckeles and Karl Fischer maintained a remarkable friendship and they even corresponded in Hebrew. Printed in his book, Teshuva Me'Ahava Part 1, Siman 26 is a responsum which Rabbi Elazar

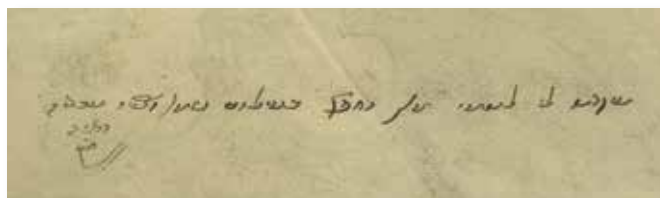
339

339. The Rosh and the Ra'avad Commentaries - Prague, 1725 - Signature of Rabbi Chaim Yosef Pollack Disciple of the Chatam Sofer

The Rosh and the Ra'avad commentaries, on Tractate Tamid. Prague, [1725]. Printed by Yuda Beck's grandchildren.

The commentary attributed here to the Ra'avad was written by one of the sages of Ashkenaz. Tosfot HaRosh on the chapters of Tractate Sotah are added to the book, the Ritva's commentary on Perek Chelek, and Tosfot HaRosh on Horayot, Kinyan and Midot. On the title page is the signature of "Chaim Yosef Pollack" (1799-1880, HaChatam Sofer Ve'Talmidav – The Chatam Sofer and his Pupils, p. 149), a disciple of the Chatam Sofer, Av Bet Din of Trebišov. His signature appears on Leaf 10 and his handwritten corrections on Leaf 23/2.

[1], 48 leaves (without [1] leaf at the end [commentary of Rabbi David Bonfid on Perek Dalet Mitot], which is missing in some copies). Wide margins. 27 cm. Fair condition. Stains and wear. Moisture damages, primarily around the margins. Tears and missing

338

338. פירוש הרא"ש והראב"ד - פראג, תפ"ה - חתימת רבי חיים יוסף פולק תלמיד החת"ס

פירוש הרא"ש והראב"ד, על מסכת תמיד. פראג, [תפ"ה 1725]. דפוס נכדי יודא ב"ק.

הפירוש המיוחס כאן לראב"ד הוא מאחד מחכמי אשכנז. בספר נוספו גם תוספות הרא"ש על פרקי מסכת סוטה, פירוש הריטב"א על פרק חלק, ותוספות הרא"ש על הוריות, קניין ומידות. בשער חתימת "הק' חיים יוסף פאללק" - הוא הגאון רבי חיים יוסף פולק (תקנ"ט-תר"מ, החתם סופר ותלמידיו, עמ' קמט), תלמיד החתם סופר, אב"ד טערביטש. חתימת שמו הפרטי בדף י, ותיקונים בכתב-ידו בדף כג/2.

[1], מח דף (ללא דף [1] בסוף [פירוש רבי דוד בונפיד לפרק ד' מיתות], שאינו נמצא בחלק מהעותקים). שוליים רחבים. 27 ס"מ. מצב בינוני. כתמים ובלאי. פגעי רטיבות, בעיקר בשוליים. קרעים עם חסרון בדף השער ובמספר דפים, ללא פגיעה בטקסט. כריכה פגומה.

פתיחה: \$250

parts on the title page and on several leaves. No damage caused to the text. Damaged binding.

Opening price: \$250

338. ארבעה ספרים מספריית רבי עובדיה הדאיה - חתימה וחתימות

ארבעה ספרים מספריית המקובל רבי עובדיה הדאיה. עם חותמותיו בכל הספרים: • סדור תפלת ישרים, מנחה וערבית לשלש רגלים. ירושלים, [ת"ש בערך]. • אשלי ברברי - שלחן ערוך, יורה דעה, שני כרכים: חלק ראשון (סימנים א-קיא). ווילנא, תרנ"ה 1894. חלק שני (סימנים קיב-רב). ווילנא, תרנ"ה 1894. - בשני הכרכים רישום בכתב-ידו, ובאחד מהם גם חתימתו: "מוקדש לי לשמי מן החפץ בעלום שמו, הצעיר עבדיה הדאיה ס"ט". • חדושי הרמב"ן, חלק שני - סדר נזיקין, חולין ונדה. ירושלים, תרפ"ט [1929].

הגאון המקובל רבי עובדיה הדאיה (תר"ן-תשכ"ט, אוצר הרבנים 16544), בנו של זקן המקובלים רבי שלום הדאיה. מראשי ישיבת פורת יוסף. כיהן כרב ראשי וראב"ד פתח תקוה. חבר בית הדין הגדול בירושלים. מייסד ישיבת המקובלים "בית-אל" בעיר החדשה. בעל שו"ת "ישכיל עבדי" שמונה חלקים, וספרים נוספים בנגלה ובנסתר. 4 ספרים. גודל משתנה. מצב כללי טוב.

פתיחה: \$250

338. Four Books of Rabbi Ovadia Hedaya's Library - Signature and Stamps

Four books from the library of the Kabbalist Rabbi Ovadia Hedaya. His stamps appear on all the books: • Siddur Tefillat Yesharim, Mincha and Arvit for the festivals. Jerusalem, [c. 1940]. • Eshlei Ravrevei – Shulchan Aruch, Yoreh De'ah, two volumes: Part 1 (Simanim 1-111). Vilnius 1894. Part 2 (Simanim 112-202). Vilnius 1894. Both volumes have his inscription and one has his signature as well: "Dedicated to me from someone who wishes to remain anonymous, Ovadia Hedaya". Chiddushei HaRamban, Part 2 – Tractate Nezikin, Chulin and Nidah. Jerusalem 1929. The Kabbalist Rabbi Ovadia Hedaya (1890-1969, Otzar HaRabbanim 16544), son of the senior Kabbalist Rabbi Shalom Hedaya. One of the heads of the Porat Yosef Yeshiva. Served as Chief Rabbi and head of the Bet Din of Petach Tikva. Member of the great Bet Din in Jerusalem. Established the Bet-El Kabbalist Yeshiva. The author of the eight volumes of the Yaskil Avdi responsa and of additional books in the subjects of revealed and esoteric realms of the Torah. 4 books. Varying size. Overall good condition.

Opening price: \$250

340

340. Collection of Books - Signatures and Dedications, Handwritten Glosses

Collection of books of responsa and Halacha, with signatures and stamps, handwritten glosses and dedications:

- Tur Choshen Mishpat. Zhitomir, 1858. Printed by Rabbi Chanina Lipa and Rabbi Yehoshua Heshel Shapira. Stamps of the Kherson Rebbe Ya'akov Yisrael Rabinowitz. Few handwritten glosses.
- Apiryon Shlomo, Rabbi Shlomo Zalman Re'em Av Beit Din of Vitebsk and Poltava. Warsaw, 1876. Signed by Rabbi "Akiv' Yosef" Schlesinger author of Lev HaIvri.
- Chiddushei Rashba, on Tractate Beitzah. Lemberg, 1847. First edition. Stamps of the Gaon of Kutna Rabbi "Moshe Yehuda Leib ben Rabbi Binyamin Av Beit Din of Kutna and Jerusalem". Signature and handwritten inscriptions of Rabbi "Tavya" [Rabbi David Tavya, father of the Yellen family in Jerusalem].
- Leshon Chachamim, Rabbi Baruch Yehuda Brandeis. Prague, 1815. Signature "Binyamin ---",

(crossed out with ink) of "Hillel Pollack" [Rabbi Hillel Pollack, 1810-1893, disciple of the Chatam Sofer and Av Beit Din of Szászrégen]. • Halachot Gedolot, Zolkva, 1811. Signatures of several owners: "Avraham Matel---" and Rabbi "Ya'akov Eli' Kahane Vielsky of Plavno" [Rabbi Ya'akov Eliyahu Kahane, Av Beit Din of Plavno and Tomashov. Disciple of the Pri Megadim and Rabbi Zvi Hirsh Heller. Died in 1888]. • Mishne Torah L'HaRambam. Mada Ahava and Zemanim. Lemberg, 1810. Erased signature ["Uri?"]. On Leaf 30/2 is a long scholarly gloss [similar handwriting to that of Rebbe Uri Landman of Strelisk, 1837-1918. Grandson of Rabbi Uri of Strelisk]. • Minchat Chinuch, Vilna, 1923. Dedication for bar-mitzvah, in the attractive handwriting of the "Jerusalem Tsaddik" Rabbi Aryeh Levine. [He used to write dedications upon the bar-mitzvah occasions of his students at the Etz Chaim Talmud Torah].

7 books, varied size and condition.

Opening price: \$250

340. אוסף ספרים - חתימות והקדשות, הגהות בכת"י

אוסף ספרי שו"ת והלכה, עם חתימות וחתימות, הגהות בכת"י והקדשות:

- טור חושן המשפט. זיטומיר, תרי"ט 1858. דפוס רבי חנינא ליפא ורבי יהושע העשיל שפירא. חותמות האדמו"ר מחרסון רבי יעקב ישראל רבינוביץ. מעט הגהות בכת"י. • ספר אפריון שלמה, רבי שלמה זלמן ראם אב"ד ויטבסק ופולטובה. ווארשא, תרל"ו 1876. חתימת הגאון רבי "עקיב" יוסף" שלזינגר בעל "לב העברי". • חידושי רשב"א, על מסכת ביצה. למברג, תר"ז 1847. מהדורה ראשונה. חותמות הגאון מקוטנא רבי "משה יהודה ליב בה"ר בנימין אב"ד דקוטנא ולע"ע פעה"ק ירושלם תובב"א". חתימות ורישומים בכת"י של רבי "טביא" [רבי דוד טביא, אבי משפחת ילין בירושלים]. • ספר לשון חכמים, רבי ברוך יהודה ברנדייס. פראג, [תקע"ה 1815]. חתימה (מחוקה בהעברת דיו) של "הק' הלל פאללאק" [הגאון רבי הלל פולק, תק"ע-תרנ"ג, תלמיד החתם סופר ואב"ד סאסרעגען]. • ספר הלכות גדולות, זולקווא, תקע"א 1811. חתימות מכמה בעלים: "הקטן בנימין ---", "אברהם מאטל- ---" ורבי "יעקב אלי" כהנא וויעלצקי מפלאונא" [הגאון רבי יעקב אליהו כהנא, אב"ד פלאונא וטאמשוב. תלמיד הפרי מגדים ורבי צבי הירש העליר. נפטר תרמ"ח 1888]. • משנה תורה להרמב"ם. מדע אהבה זמנים. למברג, תק"ע (1810). חתימה מחוקה ["הק' אורי?]. בדף ל/2 הגהה למדנית ארוכה [כתה"י דומה לכתב ידו של האדמו"ר רבי אורי לנדמן מסטרליסק, תקצ"ז-תרע"ח. נבד רבי אורי מסטרליסק]. • ספר מנחת חינוך, ווילנא, תרפ"ג 1923. הקדשה לבר מצוה, בכתב ידו הנאה של "הצדיק הירושלמי" רבי אריה לוי. [שהיה כותב הקדשות לבר מצוה, עבור תלמידיו בתלמוד תורה "עץ חיים"].

7 ספרים, גודל ומצב משתנים.

פתיחה: \$250

341. ביאור על שיר השירים - ווילנא, תרל"ה - הקדשת המחבר רבי יוסף זכריה שטרן

ביאור חדש מהרי"ז ש על שיר השירים, מאת רבי יוסף זכריה שטרן. ווילנא, תרל"ה 1875.

בדף שלפני השער מודבקת תוית נייר, עם הקדשה ארוכה לרבי יוסף [צבי] הלוי דינער אב"ד אמשטרדם, בכתב יד המחבר וחתימתו.

הגאון הנודע רבי יוסף זכריה שטרן (תקצ"א-תרס"ד, אוצר הרבנים 8783), עילוי וגאון, מגדולי חכמי ליטא ופוסקי דורו. רב ביאשינובקה, ומשנת תרכ"א רב בשאוועל (ליטא). בעל "זכר יהוסף", "תהלכות האגדות", וספרים נוספים.

104 עמ', 22.5 ס"מ. מצב טוב, כתמים. חותמות בעלים. כריכה מקורית, פגומה מעט.

פתיחה: \$250

341. Explanation to Shir HaShirim - Vilnius, 1875 - Dedication by Author Rabbi Yosef Zecharya Stern

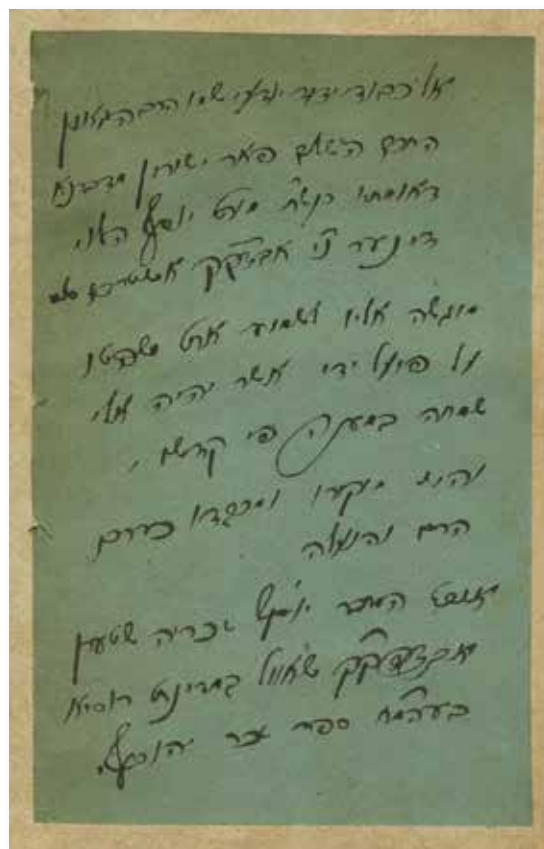
New commentary by the Rizash on Shir HaShirim, by Rabbi Yosef Zecharya Stern. Vilnius, 1875.

A paper label is Pasted on a flyleaf with a long dedication to Rabbi Yosef [Zvi] HaLevi Dinner Av Bet Din of Amsterdam in the author's handwriting and with his signature.

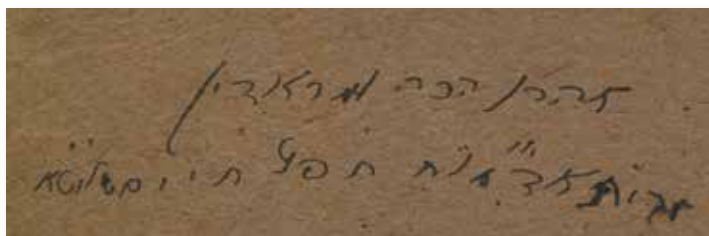
The renowned Rabbi Yosef Zecharya Stern (1831-1904, Otzar HaRabbanim 8783), exceptionally gifted Torah genius, a leading Lithuanian sage and Torah authority of his times. Served as Rabbi of Jasionówka, and from 1861 Rabbi of Šiauliai (Lithuania). Author of "Zecher Yehosef", "Tahaluchot Ha'Agadot" and other works.

104 pages. 22.5 cm. Good condition, stains. Owners' stamps. Original cover, slightly damaged.

Opening price: \$250

341

342

342. ספר דברי יצחק - פיעטרקוב, תר"ע - עותק מבית ה"חפץ חיים"

ספר דברי יצחק, דרושים, מאת רבי יצחק אייזיק רבינוביץ אב"ד שאוול, עם ספר דברי חיים, מאת בנו רבי חיים רבינוביץ ראב"ד שאוול. פיעטרקוב, עת"ר 1909.

עותק פגום וחסר. בדף הפורוץ הקדמי, רישום בכתב-יד: "אהרן הכהן מראדין, מבית אדמו"ר [אדוני מורי חמין] חפץ חיים שליט"א", כפי הנראה זהו כתב-ידו של רבי אהרן הכהן [בעל ספר "עבודת הקרבנות"], חתנו של מרן החפץ חיים, המעיד כי הספר שייך לספריית חותנו הגדול.

4, 98, 101-102, 107-108, 113-128; 17-80 עמ' (במקור: 4, 128; 80 עמ'; חסרים: 13 דף). נייר יבש ושבייר. מצב בינוני-גרוע. כתמים, בלאי וקרעים. סימני עש בודדים. דפים מנותקים. כריכה פגומה ומנותקת.

פתיחה: \$400

342. Sefer Divrei Yitzchak - Piotrków, 1909 - Copy from the Library of the Chafetz Chaim

Sefer Divrei Yitzchak, homiletics, by Rabbi Yitzchak Eizik Rabinowitz Av Beit Din of Šiauliai, with Sefer Divrei Chaim, by his son Rabbi Chaim Rabinowitz Chief Av Beit Din of Šiauliai. Piotrków, 1909.

Damaged and incomplete copy. Handwritten notation on the first flyleaf: "Aharon HaCohen of Radin, from the dynasty of my mentor and father-in-law the Chafetz Chaim"; apparently the handwriting is of Rabbi Aharon HaCohen [author of Avodat Hakorbonot], son-in-law of the Chafetz Chaim, who is indicating that the book belongs to the library of his esteemed father-in-law.

4, 98, 101-102, 107-108, 113-128; 17-80 pages (originally: 4, 128; 80 pages; missing: 13 leaves). Dry, brittle paper. Fair-poor condition. Stains, wear and tears. Few worm damages. Detached pages. Damaged and detached binding.

Opening price: \$400

344. תוספתא צוקרמנדל - הקדשה בכתב ידו וחתימתו של הרב שך

תוספתא, על פי כתבי יד ערפורט ווינה, עם מראה מקומות וחלופי גרסאות ומפתחות [בגרמנית], מאת הרב משה שמואל צוקרמנדל. ירושלים, תפרח"י (1938). מהדורה שניה, עם "תשלום התוספתא" מאת הרב שאול ליברמן ראש מכון הערי פישעל. והוספות ושנויים נוספים [רוב הספר הוא דפוס צילום של המהדורה הראשונה שנדפסה בפאזעוואלק תרמ"א 1881, עם הנספח שנדפס בטריר 1882]. לוח-תמונה, צילום עמוד מכתב-יד ווינה.

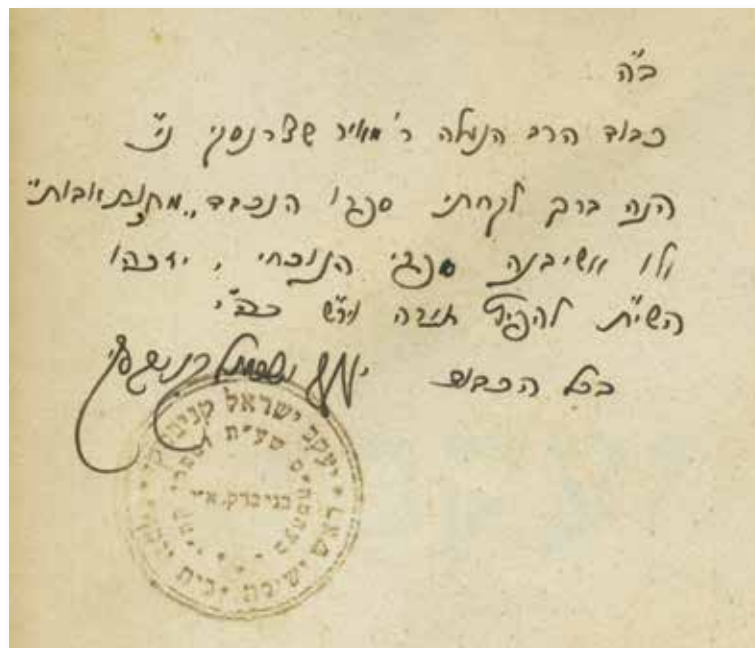
בדפי הכריכה והשער חתימות וחתימות בעלים קודם שהוסתרו במדבקה, רבי "יצחק שלמה זילברמן" מירושלים. על המדבקה שבדף לפני השער, הקדשה בכתב-ידו וחתימתו של מרן הרב שך: "מתנה לאהובי יקירי הרה"ג נח שימנוביץ שיחי' ליום חתונתו ושמחת לבו, ג' טבת תש"ה, ירושלים. מאת אוהבו אלעזר מנחם שך".

הגאון רבי נח שימנוביץ (תרס"ז-תשט"ו), מבחירי עולם הישיבות בליטא, תלמיד רבי אלחנן וסרמן ורבי ברוך בער ליבוביץ ותלמידו המובהק של הרב מבריסק מרן הגרי"ז. בשנות השואה נמלט לירושלים ובשנת תש"ה נשא את בתו של הגאון רבי חזקיהו מישקובסקי אב"ד קריניק. בשנת תש"ט הקים את ישיבת "כנסת חזקיהו" בזכרון יעקב, וימים ספורים לאחר שהישיבה עברה בשנת תשט"ו לכפר חסידים נסתלק בחטף לבית עולמו, ובראשות הישיבה מילא את מקומו, גיסו רבי אליהו אליעזר מישקובסקי.

מרן הגאון רבי אלעזר מנחם שך (תרנ"ח-תשס"ב), נקשר עמו בקשרי ידידות בבית רבם הגרי"ז מבריסק בירושלים, אך לגודל העניות ששררה אז בירושלים, רכש מתנה ספר יד-שניה, מספרייתו של הצורב הצעיר רבי יצחק שלמה זילברמן (תרפ"ח-תשס"א). שעלה מברלין לירושלים בשנת ת"ש, ולימים נדע כגאון מופלג ואיש הגות במחשבת ישראל ובחכמת הנסתר. הקים מוסדות חינוך וחידש את הישוב החרדי בעיר העתיקה בירושלים.

63, [1]; 7, [1], 690, [2]; [3], [LXLIV] עמ'. [2] לוחות-תמונות. 25 ס"מ. מצב טוב-בינוני, דפים מנותקים וכריכה קרועה.

פתיחה: \$250

343

343. Kehillot Ya'akov - First Edition - Dedications Handwritten by the Author, The Steipler

Kehillot Ya'akov, explanations and pilpulim on various topics and deep treatises of the Talmud and the Rishonim, [by Rabbi Ya'akov Yisrael Kaneivsky – the Steipler]. Jerusalem, [1936].

On the flyleaf is a handwritten dedication, signed and stamped by the author, Rabbi Ya'akov Yisrael Kaneivsky, the Steipler.

This is the first printed book of the Kehilot Ya'akov series, authored by the Steipler, which became famous and very popular in yeshiva circles. In this book, the name of the author was yet anonymous.

[2], 40 leaves. 33 cm. Good condition, several stains and few tears, minor worm holes. Damages to binding.

Opening price: \$500

343. ספר קהלות יעקב - מהדורה ראשונה - הקדשה בכתב-יד המחבר מרן ה"סטייפלר"

ספר קהלות יעקב, משא ומתן ביאורים ופולפולים בכמה מקצועות שונות וסוגיות עמוקות בש"ס וראשונים, [מאת רבי יעקב ישראל קנייבסקי - הסטייפלר]. ירושלים, [תרצ"ו 1936].

בדף הכריכה הקדמית הקדשה בכתב-ידו עם חתימתו וחתימתו של הגאון המחבר רבי יעקב ישראל קנייבסקי - "הסטייפלר".

זהו הספר הראשון שנדפס מסדרת ספרי "קהלות יעקב" של מרן ה"סטייפלר", שנודעו ונתקבלו מאד בעולם הישיבות. בספר זה העלים עדיין את שמו כמחבר הספר.

[2], מ דף. 33 ס"מ. מצב טוב, מספר כתמים וקרעים בודדים, נקבי עש קלים. פגמים בכריכה.

פתיחה: \$500

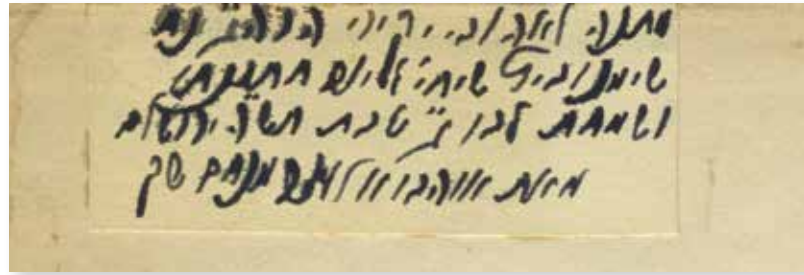
345. שלשה ספרים עם הקדשות

שלשה ספרים עם הקדשות רבנים ומחברים:

- שם עולם, דרשות וביאורי מקראות. מאת רבי גבריאל זאב מרגליות. ווילנא, תרס"ה 1905. (נייר יבש ודפים מנותקים). הקדשה בכת"י וחתומת המחבר רבי גבריאל זאב מרגליות מו"צ בהורודנא. הגאון רבי גבריאל זאב מרגליות, תר"ח-תרצ"ה, (אוצר הרבנים 4305) חתנו של הצדיק המפורסם רבי נחומק'ה מהורודנא ומרבני עירו הורודנא. מגדולי הדרשנים בדורו ומגדולי רבני ארה"ב, אליה הגיע בשנת תרס"ו. בשנת תרפ"ד הקים ארגון רבנים עצמאי בשם "כנסת הרבנים האורתודקסיים".
- עבודת הקרבנות, חלק א'. רבי אהרן הכהן, חתן ה"חפץ חיים". (פיעטרקוב, תרע"ג) [ווארשא, אחרי תרע"ג]. עותק "מוגה". הקדשה בכת"י המחבר וחותרתו "אהרן הכהן אב"ד נאווא-שווענצאני פלך ווילנא". הגאון המפורסם רבי אהרן הכהן, תרכ"ה-תרצ"ו, (אוצר הרבנים 1599), חתנו של ה"חפץ חיים". רב בליטא ובתל-אביב, מחבר ספרים רבים.
- לבוש מרדכי, על מסכתות זבחים ומנחות, מאת רבי משה מרדכי עפשטיין אב"ד סלבודקא וראש ישיבת חברון. ירושלים תרצ"ו [1936]. מהדורה ראשונה, נדפסה לאחר פטירת המחבר. הקדשה משנת תש"ב (1942), בכתב יד וחתומת חתן-המחבר הגאון רבי משה חברוני (תרס"ו-תשל"ה, שלימים כיהן כראש ישיבת חברון), לבר-המצווה של בן-גיסו ונכד המחבר, רבי יעקב חיים סרנא (תרפ"ט-תשע"א), שלימים אף הוא כיהן כראש ישיבת חברון.

3 ספרים, גודל ומצב משתנים, מס' 2-3 במצב טוב-מאד.

פתיחה: \$300

344

344. Tosefta Tzukermandel - Dedication Handwritten and Signed by Rabbi Schach

Tosefta, according to the Erfurt and Vienna manuscripts, with sources and variations of versions and index [in German], by Rabbi Moshe Shmuel Tzukermandel. Jerusalem, 1938. Second edition, with "Tosefta completion" by Rabbi Shaul Leiberman, head of the Harry Fischel Institute for Talmudic Research. Additions and other variations [most of the book is a photocopy of the first edition printed in Pozeyalk in 1881, with the appendix printed in Trier in 1882]. Picture-plate, full-page photograph of Vienna manuscript.

On the binding leaves and on the title page are owners' signatures and stamps which were later covered by a sticker, Rabbi "Yitzchak Shlomo Zilberman" of Jerusalem. On the sticker pasted on the flyleaf is a dedication handwritten and signed by Rabbi Schach: "A gift to my dear loved one Rabbi Noach Shimonowitz upon the joyous day of his marriage, the 3rd of Tevet 1945, Jerusalem. From he who loves him, Elazar Menachem Schach".

Rabbi Noach Shimonowitz (1907-1955), was an outstanding Lithuanian Torah scholar, disciple of Rabbi Elchanan Wasserman and Rabbi Baruch ber Leibowitz and close disciple of the Brisker Rav Rabbi

Yitzchak Ze'ev Soloveitchik. During the Holocaust, he escaped to Jerusalem and in 1945 he married the daughter of Rabbi Chizkiyahu Mishkovsky Av Beit Din of Krynki. In 1949, he established the Kneset Chizkiyahu Yeshiva in Zichron Ya'akov, and in 1955, a few days after the yeshiva moved to its new premises in Kfar Chassidim, he suddenly died. His brother-in-law Rabbi Eliyahu Eliezer Mishkovsky succeeded him as head of the yeshiva.

Rabbi Elazar Menachem Schach (1899-2002), became Rabbi Noach's close friend at the home of their teacher Rabbi Yitzchak Ze'ev of Brisk in Jerusalem. Due to the dire poverty at that time in Jerusalem, Rabbe Schach bought a second-hand gift from the library of the young yeshiva student Rabbi Yitzchak Shlomo Zilberman (1928-2001) who had immigrated from Berlin to Jerusalem in the 1940s and later became famous as a prominent Torah scholar and as a Jewish philosopher erudite in Torah philosophy and in kabalistic wisdom. He established educational institutes and renewed the Charedi yishuv in the Old City of Jerusalem.

63, [1]; 7, [1], 690, [2]; [LXLIV, 3] pages. [2] picture-plates. 23 cm. Good-fair condition, detached leaves and torn binding.

Opening price: \$250

346. ספרים מספריית רבני קהילת סאסרעגען - רבי הלל פולק (תלמיד ה"חתם סופר"), רבי ישראל פריינד ובנו רבי דוד יהודה פריינד - חתימות והגהות

אוסף ספרים מספריית רבי ישראל פריינד אב"ד סאסרעגען, עם הגהות, חותמות וחתימות מרבני סאסרעגען:

- ספר אבני מלואים, על שו"ע אבן העזר, מאת רבי אריה ליב הכהן הלר. שטעטטין, תר"ך [1860]. • ספר שמלה חדשה - תבואות שור, על הלכות יורה דעה, מאת רבי אלכסנדר סנדר שור, עם הפירושים: לבושי שרד, דעת קדושים, ועוד. וורשא, [תרס"ב 1901]. • ספר קרן לדוד, שו"ת על אורח חיים, רבי אליעזר דוד גרינוואלד. סאטמאר, תרפ"ט [1929]. • שו"ת יד רמה, על ד' חלקי השו"ע וחידושי סוגיות, רבי משה צבי פוקס. גרוסווארדיין, ת"ש [1939].

בדף המגן של הספר אבני מלואים, חתימת "הק' הילל פאלאק..." - הגאון רבי הלל פולק (תק"ע-תרנ"ג, החתם סופר ותלמידיו, עמ' קכד-קכו), תלמיד ה"חתם סופר", שקרא עליו ועל קרובו וחברו רבי הלל ליכטנשטיין "קודש הלולים לה". רבה של סאסרעגען (הונגריה) מתרכ"ו עד פטירתו.

בכל הספרים הגהות בכת"י נכדו הגאון רבי ישראל פריינד, שזיהן אף הוא ברבנות סאסרעגען, תלמיד בעל ה"כתב סופר" ורבי משה צבי פוקס בעל ה"יד רמה", ומחשובי רבני הונגריה. נעקד עם בני קהילתו בשואה בשנת תש"ד. בהיותו באושוויץ מסר צוואה באוני בנו שידפיסו את כתביו.

בספר "יד רמה" שלפנינו שחיבר רבו רמ"צ פוקס, הוא כותב את הערותיו בחרדת קודש ובמילות כבוד והתבטלות כלפי רבו: "במחכה"ג [במחילת כבודו הגדול] של האדמו"ר זצוק"ל הנני עפר תחת כפות רגליו אבל מה אעשה כי לא הבנתי דבריו..." חותמתו בספר השני.

בשני ספרים חתימות, ובכל הספרים חותמות והגהות, מבנו הגאון רבי דוד יהודה פריינד (נפטר תשמ"ה), חתן הגאון רבי יחזקאל פאנעט. ר"מ בדעש, אחר כך "רב צעיר" לצד אביו בסאסרעגען, ולאחר מכן רבה של קהילת היראים בבוקרשט. שרד את השואה, ונשא את אחותו של רבי אברהם יצחק קאהן, האדמו"ר מ"תולדות אהרן", עלה לארץ וכיהן כרב בנתניה ולאחר מכן בירושלים. מחבר "אלופי יהודה".

4 ספרים. גודל משתנה. מצב כללי טוב.

פתיחה: \$250

345

345. Three Books with Dedications

Three books with dedications by rabbis and authors:

- Shem Olam, homiletics and explanations of scriptures. By Rabbi Gavriel Ze'ev Margalioth. Vilna, 1905. (Brittle paper and detached leaves). Dedication handwritten and signed by the author Rabbi Gavriel Ze'ev Margalioth Rabbi in Horodno. Rabbi Gavriel Ze'ev Margalioth, 1848-1925, (Otzar HaRabbanim 4305) son-in-law of the famous tsaddik Rabbi Nachumke of Horodno and rabbi in his city of Horodno. One of the leading preachers of his times and prominent rabbi in the USA to which he immigrated in 1906. In 1924, he founded an independent rabbinical organization called the Convention of Orthodox Rabbis.

• Avodat HaKorbanot, Volume 1. Rabbi Aharon HaCohen, son-in-law of the Chafetz Chaim. (Piotrków, 1913) [Warsaw, after 1913]. A "proofread" copy. Handwritten dedication by the author and his stamp "Aharon HaCohen Av Beit Din of Nowo-Święciany, the Vilna district". The famous Rabbi

Aharon HaCohen, 1865-1936, (Otzar HaRabbanim 1599), son-in-law of the Chafetz Chaim. Rabbi in Lithuania and in Tel Aviv, author of many books.

- Levush Mordechai, on Tractates Zevachim and Menachot, by Rabbi Moshe Mordechai Epstein Av Beit Din of Slabodka and head of Chevron Yeshiva. Jerusalem 1936. First edition, printed after the author's death. Dedication from 1942, handwritten and signed by the author's son-in-law, Rabbi Moshe Chevrone (1906-1975, who later served as head of Chevron Yeshiva), upon the bar-mitzvah of his nephew and the author's grandson, Rabbi Ya'akov Chaim Sarna (1929-2011), who also later became a head of Chevron Yeshiva.

3 books, varied size and condition, no. 2-3 in very-good condition.

Opening price: \$300

347

347. אוסף ספרים - חתימות והגהות רבני משפחת שור
אוסף ספרים עם רישומי בעלות, חתימות והגהות רבני משפחת שור.

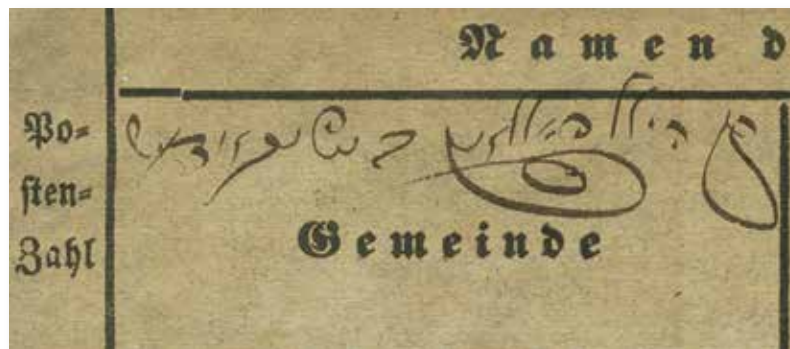
- שאלות ותשובות בית אפרים, יורה דעה, מאת רבי אפרים זלמן מרגליות. לבוב, [תקע"ח] 1818. כרוך עם שו"ת בית אפרים חלק חושן משפט. לבוב, [תקע"ח] 1818. מהדורות ראשונות. • ספר טיב גיטין וספר יד אפרים, מאת רבי אפרים זלמן מרגליות. זולקווא, תקפ"ג 1822. • שו"ת הרשב"א. לבוב, תקע"א [1811]. כרוך עם: ספר שאלות ותשובות - תולדות אדם, להרשב"א. לבוב, [תקע"א 1811]. • עיקרי דינים (עיקרי הד"ט), חלק או"ח, לרבי דניאל טירני. סדילקוב, תקצ"ה [1835]. • ספר תפארת צבי, על אבן העזר, מאת רבי צבי הירש בישקו. יוזעפאף, [תרכ"ז] 1867. • ספר כסא רחמים, להרב חיד"א. אונגוואר, [תר"ל] 1870.

חותמות ורישומי בעלות של רבי שמואל יצחק שור, חתימת אביו רבי משה חיים שור, וחתימת בנו רבי אברהם יצחק שור. בשנים מן הספרים רישומים ארוכים בכת"י (רבי שמואל יצחק שור?) בדברי תורה, הגהה אחת [קצוצה].

הגאון רבי משה חיים שור (תק"פ-תרנ"א) אב"ד מונסטרישץ' על כסא אביו רבי שמואל שמעלקא (ר' שמעלקא בראדער). בנו הגאון רבי שמואל יצחק שור (תקצ"ט-תרס"ב), רב בטלומטש, משנת תרכ"ט אב"ד קניהעניטש, ולאחר פטירת אביו מילא את מקומו ברכנות מונסטרישץ', מגדולי רבני גליציה, בעל שו"ת מנחת ש"י. בנו רבי אברהם יצחק שור, ראב"ד החסידים בירושלים. בתו מרגלא היתה אמו של מהר"ם שפירא מלובלין.

6 ספרים, גודל ומצב משתנים.

פתיחה: \$300

346

346. Books of the Libraries of the Szàszrégen Community - Rabbi Hillel Pollack (Disciple of the Chatam Sofer), Rabbi Yisrael Freund and his Son Rabbi David Yehuda Freund - Signatures and Glosses

Collection of books from the library of Rabbi Yisrael Freund Av Bet Din of Szàszrégen, with glosses, stamps and signatures by the Szàszrégen rabbis:

- Avnei Milu'im, on Shulchan Aruch Even HaEzer, by Rabbi Aryeh Leib HaCohen Heller. Stettin, 1860.
- Simlah Chadashah – Tvu'ot Shor, on the laws of Yoreh De'ah, by Rabbi Alexander Sender Schorr, with commentaries: Levushei Srad, Da'at Kedoshim, etc. Warsaw, [1901].
- Keren Le'David, responsa on Orach Chaim, Rabbi Eliezer David Greenwald. Satmar, 1929.
- Yad Ramah responsa, on the four parts of the Shulchan Aruch and novellae on treatises, Rabbi Moshe Zvi Fuchs. Grosswardein, 1939.

On the flyleaf of Avnei Milu'im is the signature of **Hillel Pollack**. Rabbi Hillel Pollack (1810-1893, HaChatam Sofer and his Pupils, pages 124-126), a disciple of the Chatam Sofer who called him and his relative and friend, Rabbi Hillel Lichtenstein, "Kodesh Hillulim LaHashem". He was the rabbi of Szàszrégen (Hungary) from 1866 until his death.

All the books include glosses written by his

grandson Rabbi Yisrael Freund, who also served in the Szàszrégen rabbinate, and was a disciple of the author of "Ktav Sofer" and Rabbi Moshe Zvi Fuchs - author of "Yad Rama". He was a prominent rabbi in Hungary, and was murdered together with his community in the Holocaust in 1944. In Auschwitz, he delivered a testament to his son, and expressed his wish to print his writings.

In the book "Yad Rama", written by his teacher Rabbi M. Z. Fuchs, Rabbi Freund writes his comments in awe and self-depreciation before his teacher: "I beg forgiveness from my Master, my Rebbe, I am dust under his feet but what can I do, for I did not understand his meaning...". His stamp appears in the second book.

Signatures appear in both books. All books include stamps and glosses of his son Rabbi David Yehuda Freund (died 1985), son in law of Rabbi Yechezkel Panet, Rabbi in Batiz, later his father's "assistant rabbi" in Szàszrégen and thereafter Rabbi of the "Yere'im" congregation in Bucharest. He survived the Holocaust, married the sister of Rabbi Avraham Yitzchak Kahn, The Rebbe of "Toldot Aharon", moved to Palestine and served as rabbi in Netanya and then in Jerusalem. He authored "Alufei Yehuda". 4 books. Varied size. Overall good condition.

Opening price: \$250

348

348. Collection of Books from the Library of Rabbi Chaim Yehudah Leib Auerbach - Many Signatures

Collection of books from the library of Rabbi Chaim Yehudah Leib Auerbach, some with stamps of the Rabbi Auerbach from different periods of time, and some with ownership notations in his handwriting. Rabbi Chaim Yehudah Leib Auerbach (1887-1954, Otzar HaRabbanim 6334), Hassid and Kabbalist, a leading Torah scholar in Jerusalem, founder and head of the Kabbalist Sha'ar HaShamayim Yeshiva. Son of Rabbi Avraham Dov Auerbach (grandson of the Rebbe Avraham Dov Auerbach, head of the Bet Din in Chmielnik, son-in-law of the author of "Toldot Ya'akov Yosef"). His son was Rabbi Shlomo Zalman Auerbach, head of the Kol Torah Yeshiva. His son-in-law is the Jerusalemite Maggid, Rabbi Shalom Mordechai HaCohen Shvadron. Additional ownership stamps and signatures.

Total of 15 books, varied size and condition.

For a complete list, please see the Hebrew description.

Opening price: \$400

348. אוסף ספרים מספריית הגאון רבי חיים יהודה ליב אויערבאך - חתימות רבות

אוסף ספרים מספריית הגאון רבי חיים יהודה ליב אויערבאך, חלקם עם חותמות-בעלות של הרב אויערבאך מתקופות שונות ורישומי-בעלות בכתב-ידו.

רבי חיים יהודה ליב אויערבאך (תרמ"ז-תשי"ד, אוצר הרבנים 6334), חסיד ומקובל, מגדולי חכמי ירושלים, מייסד וראש ישיבת המקובלים "שער השמים". בן הרה"צ רבי אברהם דוב אויערבאך (נכד האדמו"ר רבי אברהם דוב אויערבאך אב"ד חמלניק חתנו של בעל "תולדות יעקב יוסף"), בנו הוא מרן הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך, ראש ישיבת קול-תורה. חתנו הוא "המגיד הירושלמי" הגאון רבי שלום מרדכי הכהן שברדון. חותמות וחתימות בעלים נוספות. להלן רשימת הספרים:

- **בנין שלמה וחידושי הלכות**, חלק שני, על מסכת עבודה זרה, מאת רבי נתן מאו. אופיבאך, [תקנ"ו 1796]. הקדשה עצמית בראש דף השער: "ספר הלוי ניתן לי במתנה מן בני הגאון המחבר זצ"ל, נאם הקטן מנחם מענדלי בן המנוח מוה"ר איצק זאמושט זללה"ה, ר"ח טבת תקנ"ז". • **חמרא וחיי**, שיטה על מסכת סנהדרין. מאת רבי חיים בנבנשתי. ליורונו, [תקס"ב 1802]. חתימת רבי "אליעזר ב"ר יוסף בנימין בערגמן". • **כוון עם עותק חסר של ספר לשון חכמים**. ליורונו, [תקמ"א 1781]. • **ספר הישר**, מאת רבנו יעקב תם בעל התוספות. וינה, [תקע"א 1811]. חתימת רבי "שזבני" ירושלמי ורבי "אברהם אהרן הלוי פראג". • **ספר המרדכי עם באור מרדכי**, מסכת ברכות, מאת רבי מרדכי בן הילל הכהן, סודר בידי רבי מרדכי בנעט. וינה, תקע"ג [1813]. חתימת רבי "אחיים ס"ט" [רבי אברהם חי מוסאפיא] נדפס על נייר תכלכל. • **בית יצחק**, מאת רבי יצחק אייזיק חבר. סדילקאב, תקצ"ו 1836. חסר שני דפים בסופו. חותמת רבי "שלום משה חי גאגין". • **שו"ת חתם סופר** חלק אורח חיים וחלק יורה דעה, מאת רבי משה סופר. פרעסבורג, [תרט"ו-תר"ך 1855-1860]. שני החלקים כרוכים יחד. • **שו"ת חתם סופר**, חלק אבן העזר (חלקים ראשון ושני); חלק ששי; חלק חשן משפט, מאת רבי משה סופר. פרעסבורג ווינה, תרי"ט-תרכ"ה 1859-1965. ארבעת החלקים כרוכים יחד. • **עמודי אור**, שו"ת על השו"ע, מאת רבי יחיאל הלר. [קניגסברג], [תרט"ו 1855]. חסר שני דפים בסופו. • **זית רענן**, חלק שני, מאת רבי משה יהודה ליב יהושע זילברברג. ווארשא, תרכ"ט [1869]. חותמות רבי "אריה ליב בהרא"ד" הרשער - רבי ליב דיין. • **חדושי הרי"מ** על אבן העזר ועל מסכת שבועות, מאת רבי יצחק מאיר אלטר. ווארשא, תרמ"א 1881. חתימת רבי "מנחם מנדל וולמאן מוויערשו"ב" - נכד הרב מקוטנא. • **מהר"ם שיק** על תרי"ג מצות, חלקים ראשון ושני. מונקאטש, [תרנ"ה-תרנ"ח 1895-1898].

סה"כ כ-15 ספרים, גודל ומצב משתנים.

פתיחה: \$400

347. Collection of Books - Signatures and Glosses by Rabbis of the Schorr Family

Collection of books with ownership inscriptions, signatures and glosses by rabbis of the Schorr family. For a complete list, please see the Hebrew description. Stamps and ownership inscriptions of Rabbi Shmuel Yitzchak Schorr, signature of his father Rabbi Moshe Chaim Schorr, and the signature of his son Rabbi Avraham Yitzchak Schorr. Two books include long handwritten inscriptions (Rabbi Shmuel Yitzchak Schorr?) of Torah novellae, one [cutoff] gloss.

Rabbi Moshe Chaim Schorr (1820-1892), Av Bet Din of Monastyrishche, succeeded his father, Rabbi Shmuel Shmelke (R. Shmelke Broder). His son Rabbi Shmuel Yitzchak Schorr (1839-1902), Rabbi of Tlumach, from 1869 Av Bet Din of Knyaginichi and after his father's death he succeeded him in the Monastyrishche rabbinate. He was one of the leading rabbis of Galicia, author of the "Minchat Shai" responsa. His son Rabbi Avraham Yitzchak Schorr was Ra'avad of the Chassidim in Jerusalem and his daughter Margala was the mother of the Maharam Shapira of Lublin.

6 books, varied size and condition.

Opening price: \$300

349. ספרים עם חותמות וחתימות רבני הונגריה

אוסף ספרים שונים, עם חתימות וחותמות, רבנים נודעים מהונגריה בשנות הת"ר (המאה ה-19/20).

• **ראשית חכמה**, רבי אליהו די ווידאש. לבוב, [תרכ"ד] 1864. חתימת בעלים: "עמרם ישי סג"ל" [הגאון רבי עמרם ישי סג"ל בליצר אב"ד סערענטש (הונגריה), נפטר תרמ"ט]. וחתימות וחתימות רבי "משה חיים שטרובלי" דומ"צ באניא. הקדשות, רישומים וחתימות נוספות. • **שבילי דוד** על ש"ע א"ח, מאת רבי דוד יהודה ליב זילברשטיין. חלק ג'. מונקאטש, תרל"ג 1873. הקדשה ארוכה בכת"י וחתימת הגאון רבי "מאזעס חיים סג"ל ראזענבוים" [בעל לחם רב אב"ד שאמלויא וקליינוורדיין].

• **ארחות חיים** על שו"ע אורח חיים, מאת רבי נחמן כהנא אב"ד ספינקא. חלקים ראשון ושני, בשני כרכים נפרדים. סיגט, תרנ"ח-תרנ"ט [1898]. החלק השני כולל שער-מעטפת מקורי. **חותמות וחתימות המהר"ר רבי נחמן כהנא**. חותמות וחתימות נוספות. • **רבי אליה מזרחי** על התורה. פיורדא, [תקכ"ג] 1763. (עם איור מפת ארץ ישראל). חותמות רבי ישראל וועלץ ראב"ד בודפשט. וחתימות וחתימות נוספות. • **שו"ת חכם צבי**, רבי צבי הירש אשכנזי. לבוב, תר"ס 1900. כרוכים עמו: **אור חדש**, רבי אלעזר קאליר. לבוב, תרנ"ח 1898; **חידושי כתב סופר** על מסכת גיטין, חלקים א'-ב'. מונקאטש, [תרנ"ו-תרנ"ז] 1897-1896. חותמות בעלים: **רבי שלום הערצפאנדל בוכבינדער**, **רבי שלמה זלמן פריעדמאן אב"ד ראחוב**. • **בית אפרים**, על ש"ע, מאת רבי אפרים זלמן מרגליות. ווארשא, תרס"ד [צ"ל תרס"ב] 1902. חלקים ראשון, שני ורביעי, על א"ח, יו"ד וחור"מ. [דפוס-צילום סטריאוטיפי של מהדורת ווארשא תרמ"ד; בתקליטור מפעל הביבליוגרפיה מציינים כי ראו רק את החלק הראשון ממהדורה זו, לפנינו גם השני והרביעי]. חותמות ורישומים בעלים: **רבי שלום הערצפאנדל בוכבינדער**, **רבי שלמה זלמן פריעדמאן אב"ד ראחוב**, ועוד.

12 ספרים בשבעה כרכים, גודל ומצב משתנים.

פתיחה: \$350

349

349. Books with Stamps and Signatures of Hungarian Rabbis

Collection of various books, with signature and stamps, renowned Hungarian rabbis: Rabbi Amram Yishai Segal Billitzer, Av Beit Din of Szerencz; Rabbi Moshe Chaim Shtruli, Dayan And Moreh Tzedek in Baia Mare ; Rabbi Moses Chaim Segal Rosenbaum (author of Lechem Rav); Rabbi Nachman Cahana, Av Beit Din of Spinka; and others. 19th / 20th century.

12 books in seven volumes, varied size and condition.

Opening price: \$350

350. אוסף ספרים מספריית רבי ישראל וועלץ ראב"ד בודפשט

אוסף ספרים מספריית הגאון רבי ישראל וועלץ ראב"ד בודפשט:

• **שו"ת ברכת יעקב**, רבי יעקב יוקל הירש. לבוב, [תרל"ט] 1879. • **ספר קול סופר**, על המשניות. שני חלקים. רבי חיים סופר. מונקאטש, תרמ"א-תרמ"ב 1881-1882. מספר הגהות בכתב-יד בשולי הגליונות. • **ספר חידושי סוגיות נטע שורק**, רבי שרגא צבי טענענבוים. מונקאטש, תרנ"ח 1898. • **ספר אבני זכרון**, שמות גיטין. רבי שמואל מוודיסלאב. לבוב, תר"ס [1899]. • **שו"ת שדה יהושע**, רבי יהושע העשל ווללערשטיין. לבוב, תרס"א 1900. • **שו"ת גבול יהודה**, רבי יהודה ליב צירלסאהן. פיעטרקוב, תרס"ו 1906. • **ספר פתחי שערים**, חידושים על זמנים ודרשות, רבי פתחיה הורנבלאס. ורשה, תר"ע 1909. כרוך עמו: **ספר שו"ת שי למורא**, רבי משה יואל האגרמאן. פיעטרקוב, תרע"ב 1911. • **שו"ת באר חיים מרדכי**, רבי חיים מרדכי ראללער. חלק ראשון. קלון, תרפ"ד 1924. • **ספר כבוד שמים**, על התורה, רבי אברהם שטערן. גאלאנטא, תרפ"ז 1927.

הגאון רבי ישראל וועלץ (תרמ"ז-תשל"ד. אוצר הרבנים 11910), רב בטיניע וראב"ד בבודפשט; עלה לארץ ישראל בשנת תש"ו, בה נודע כאחד מגדולי הרבנים, השתתף בעריכת והנהלת "אוצר הפוסקים" ועוד. בעל "חק לישראל".

סה"כ 11 ספרים בתשעה כרכים. גודל ומצב משתנים. בכל הספרים מופיעות חותמות של הרב מתקופות שונות.

פתיחה: \$200

in the editing and management of Otzar HaPoskim. Author of "Chok Le'Yisrael".

For a complete list, please see the Hebrew description. Total of 11 books in nine volumes. Varied size and condition. All books contain Rabbi Welcz's stamps from different periods of time.

Opening price: \$200

351

351. Collection of Books with Signatures of Oriental Rabbis

Collection of book with signatures of Oriental rabbis. For a complete list, please see the Hebrew description. 9 books, varied size and condition.

Opening price: \$400

351. אוסף ספרים עם חתימות רבני המזרח

אוסף ספרים עם חתימות רבני המזרח.

- שלחן ערוך, אבן העזר. אמשטרדם, תנ"ח [1698]. חתימת "הצעיר חיים רפאל נבון" [מחכמי ירושלים, נפטר תק"ס].
- חדושי חיים רפאל נבון [ש"ט] לא נודע למי. קושטא, [תק"י].
- חתימות רבי מרדכי אשיאו [בעל 'הגיד מרדכי', נפטר תקצ"ח]. הגהה ארוכה [וקצוצה] בכת"י מזרחי. • תלמוד בבלי, מסכת ברכות. אמשטרדם, [תק"י"ב 1752]. חתימות בשער: "שלי הצעיר יוסף בל"א משה ׳ן יקר", "וקניתי אותו מאת רב חמ"א הצעיר יוסף בל"א שמואל דאנון הי"ו" [רבי יוסף דאנון, מחכמי תורכייה]. • חידושי הלכות מהרש"א על הש"ס, עם חכמת שלמה למהרש"ל. אמשטרדם, [תקט"ו 1755]. חתימה בשער: "יצחק הלוי סליט"א" [מגיברלטר?], מספר הגהות קצרות בכתב-ידו.
- ספר הישר לרבינו תם. וינה, [תקע"א 1811]. חתימה בשער: "לע"ק הא"ח ס"ט ש'נת] תרמ"ג" [הא"ח = הצעיר אליהו חון. בעל 'תעלומות לב']. • ספר שפת אמת, לרבי מתתיה ניסים טירני. ליוורנו, [תקנ"ז-תקנ"ט 1797-1799]. הגהה חתומה: "כבר נדפסו דבריו אלו... בס' נחפה בכסף... ה"א אני ס"ט" [=הצעיר אברהם אשכנזי - רבי אברהם אשכנזי, תקע"א-תר"מ, ה'ראשון לציון' בירושלים]. • ספר בעלי הנפש, להראב"ד. ברלין, [תקכ"ב 1762]. חותמות רבי דוד הכהן סקלי בעל 'קריית חנה דוד'. • ספר מחצית השקל, מאת רבי שמואל הלוי קעלין. ווילנא, תרי"ט 1859. חתימת רבי רפאל אלעזר הלוי ׳ן טובו [בעל 'פקודת אלעזר']. • ספר כנסת הגדולה, חלק אה"ע, לרבי חיים בנבנשתי. ירושלים, תשכ"ג. חתימת המקובל רבי יהודה צדקה.

9 ספרים, גודל ומצב משתנים. פתיחה: \$400

350

350. Collection of Books from the Library of Rabbi Yisrael Welcz - Head of the Budapest Bet Din

Collection of books from the library of rabbi Yisrael Welcz - head of the Budapest Bet Din. Among them important Responsa books of 19th century Galicia rabbis.

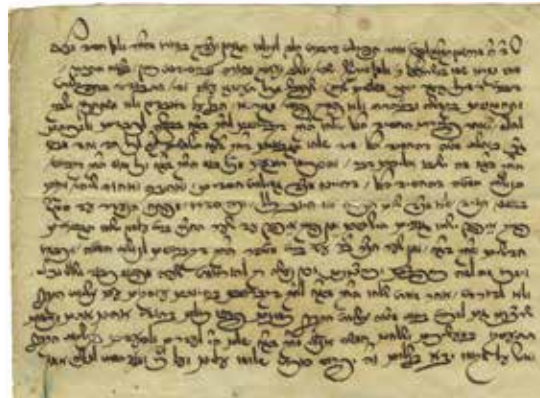
The Ga'on Rabbi Yisrael Welcz (1887-1974. Otzar HaRabbanim 11910), rabbi in Tinia and head of the Bet Din in Budapest; moved to Palestine in 1946 where he was acknowledged as a leading rabbi. Among other accomplishments, he participated

352. Manuscript, Arrangements for the Funeral of Rabbi Zalman Chassid of Frankfurt, Rabbi of the Chatam Sofer - Cheshvan 1790

Handwritten leaf with a detailed description of the arrangements of the funeral of Rabbi Zalman Mirlesh who died on Wednesday the fifth of Cheshvan 1790. The task of carrying his casket was divided between the **Chevre Kaddisha Gomlei Chassadim** and the **Chevre Kaddisha of the buriers**. Frankfurt am Main, [1790].

"The great Torah genius and tsaddik Rabbi Zalman Chassid called R' Zalman Mirlesh who would sit and study Torah and Chassidism for over 30 years... in the home of R' Michel Geiger. He abstained from all worldly pleasures and would seclude himself with prayers and entreaties in holiness and purity and his mouth never stopped learning (Torah)." Recounted at the beginning of the leaf is the great love of the city's residents for Rabbi Zalman and afterward the details of the preparations for his funeral. Related further in the leaf is that immediately after his death, the Chevre Kaddisha of the buriers sent a request to the Chevre Kaddisha Gomlei Chassadim **"to honor them and also give them the privilege of carrying the Chassid's casket"**. After discussions, all agreed to divide the way from Rabbi Zalman's home until the cemetery between the two Chevre Kaddishas **"A one-time order for reasons of honor and peace and not for all times..."**.

Rabbi Meshulam Zalman Mirlesh – Chassid, was born in Manheim and was a faithful companion of the renowned Rabbi Yeshaya Berlin-Pik of Breslau. One of the foremost Torah scholars of Frankfurt am Main, head of yeshiva and an ascetic holy tsaddik. Written on his tombstone: "He conducted himself with piety and asceticism and was extremely diligent in the study of Torah day and night for almost 40 years and taught many disciples". Similar things were written about him in the memorial notebook of

352

דף 23 ס"מ. נייר איכותי דק, מצב טוב-בינוני, סימני קיפול, נקבים ופגיעות קלות (מחומצת הדיו). נתון במעטפה קטנה עם כיתוב בכתי"י ישן "ח"ק דק" [חברא קדישא דקהלתנו].

פתיחה: \$250

the community.

The Chatam Sofer studied in his youth in Rabbi Zalman's yeshiva and was his disciple. See the book Chut Meshulash about the history of the Chatam Sofer (comment, pp. 14-15 of the new editions, Leaf 3 of the old edition). The Chatam Sofer writes (in his responsa, Yoreh De'ah, Siman 207) that his teacher and rabbi Rabbi Zalman Chassid had a Mikveh (ritual bath) in his summer home and this home served as a Bet Midrash.

Leaf 23 cm. High-quality thin paper, good-fair condition, folding marks, holes and minor damages (from ink corrosion). Housed in a small envelope with an inscription in an old handwriting, with the acronym "Chevre Kaddisha of our community" in initials.

Opening price: \$250

352. כתב-יד, סדרי הלוויתו של רבי זלמן חסיד מפרנקפורט רבו של החתם סופר - חשוון תקנ"א 1790

דף בכתב-יד, ובו הסכם מפורט של סדרי הלוויתו של רבי זלמן מירלש. שנפטר ביום רביעי ה' מרחשוון תקנ"א, עם חלוקת תפקידי נשיאת המיטה בין "ח"ק דג"ח" [חברה קדישא דגומלי חסדים], לבין "חברא קדישא דקברנים". פרנקפורט דמיין, [תקנ"א 1790]. "הגאון וצדיק בדורו מוהר"ר זלמן חסיד זצ"ל, אשר נקרא שמו בישראל ר' זלמן מירלש - שהיה יושב ועוסק בתורה ובחסידות כאן... בבית ר' מיכל גייגער יותר משלושים שנה. שפרש מכל תענוגי עוה"ז והיה מתבודד בתפילות ותחנונים בקדושה ובטהרה, ולא פסק פומיה מגירסא. חבל על דאבדין ולא משתכחין".

בראשית הדף מסופר על החביבות הרבה שנהגו בו בני העיר, ולאחר מכן מפורטים ההכנות להלוויתו. בדף מסופר כי מיד לאחר פטירתו, שלחו הח"ק דקברנים להגבאים דח"ק דגומלי חסדים "בבקשה לכבדם ולזכותם גם כן בנושאי המיטה דהחסיד הנ"ל". לאחר דיונים עם כל אחד ואחד מבני הח"ק דג"ח, הסכימו כולם כי מפתח ביתו עד סוף "פאק אייפנען" ישאו את המיטה הגבאים הישנים דחברא קדישא גומלי חסדים. ומשם עד שער בית העלמין ישאוהו הגבאים החדשים דח"ק דגומלי חסדים, ומהשער עד בית הטהרה ישאו את המיטה הח"ק דקברנים, "ויכבדו ויזכו זה לזה כחפצם וכרצונם. וכן נעשה רק להוראות שעה מפני כבוד ושלוש וכו' ולא לדורות..."

הגאון הקדוש רבי משולם זלמן מירלש - חסיד, נולד במנהיים והיה רע נאמן של הגאון הנודע רבי ישעיה ברלין-פיק מברסלוי. מגדולי חכמי העיר פפד"מ, ראש ישיבה וצדיק פרוש וקדוש. על מצבתו נכתב ש"היה נוהג פה בחסידות ובפרישות ובהתמדה גדולה בלימוד התורה ימים ולילות סמוך לארבעים שנה והעמיד תלמידים". דברים דומים נכתבו בפנקס היוכר של הקהילה: "נשמת הרב הגאון החסיד המפורסם כמהור"ר משולם זלמן בן מוהר"ר שמריה זצ"ל... יושב באהלו אהל קבע לתורה ותעודה, למד ולימד לאחרים והעמיד תלמידים הרבה... וילאה כל פה לספר שבחו מרוב פרישותו מאהבת המקום. וכל ימיו סיגף את עצמו בסיגופים רבים..."

החתם סופר בילדותו למד בישיבתו והיה מתלמידיו. ראה אודות כך בספר חוט המשולש, לתולדות החתם סופר (בהערה, עמ' יד-טו במהדורות החדשות, דף ג' במהדורה הישנה). תלמידו החתם סופר מספר (בשו"ת שלו, יו"ד סימן ר"ז), כי למורו ורבו רבי זלמן חסיד היה מקוה טהרה בתוך בית הקיץ שלו, ששימש כבית מדרשו.

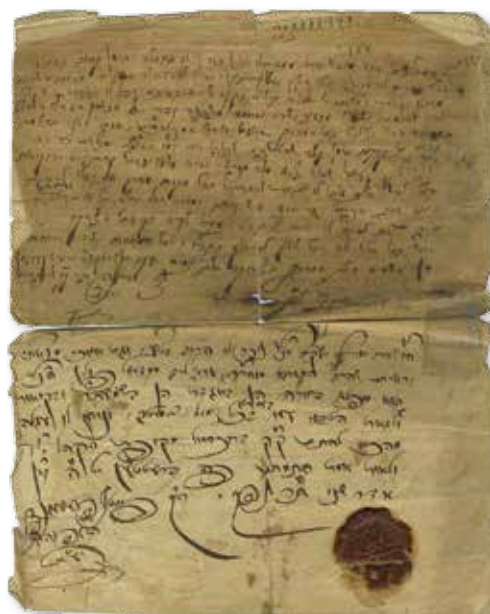
353. Letters of Recommendation by German Rabbis for Rabbi Aryeh Leib of Poland, Grandson of the Sha'agat Aryeh

Leaf with four letters of recommendation in the handwriting of German rabbis, for Rabbi Aryeh Leib of Poland, grandson of the author of Sha'agat Aryeh. Germany, Adar Rishon and Sheni, 1840.

All the writers highly praise Rabbi Aryeh Leib and note his outstanding proficiency and sharpness of Torah knowledge. The first letter (dated the 17th of Adar Aleph 1840) is from Rabbi Ya'akov Yehuda Kaufman Av Beit Din of Leipheim, who writes that Rabbi Aryeh Leib arrived at their community "B'agala (pun - Aramaic for quickly, in Hebrew with the letter Heh – by carriage) u'vizman karov, in great honor", in the carriage given to him from community funds of the Elchingen community, with many recommendations of rabbis and Torah scholars. Rabbi Kaufman discussed Torah thoughts with him and concluded that he is indeed an exceptional Torah scholar and he recommends supporting him. He also writes that the community should finance a carriage to enable him to continue his travels from city to city to collect donations, because "He is a weak person and cannot go far by foot, and all who have mercy on him, shall merit mercy from Heaven".

Below this letter, is another letter of recommendation by Rabbi Feitel Falhinger Av Beit Din of Bretten, dated the 7th of Adar Sheni 1840, in which he writes of Rabbi Aryeh Leib's visit to his city and testifies to his Torah greatness and to the authorization of a carriage to travel to the Bruchsal community financed by community funds.

On the verso, are two more letters: One by Rabbi Eliyahu Hirsh Prager Av Beit Din of Bruchsal (the 10th of Adar Sheni 1840), who recommends supporting and honoring Rabbi Aryeh Leib in honor of his Torah and the Torah of his great ancestors. Like those before him, he too recommends authorizing a carriage for traveling between cities. This letter is followed by another written by Rabbi "Elya ben Rabbi Efraim" [Wilsteter] Av Beit Din of Karlsruhe, dated Monday, the Parasha of Tzav, which in that

353

year was the 15th of Adar Sheni), which notes that Rabbi Aryeh Leib is related to the Ga'avad of our community [Rabbi Asher Wallerstein Av Beit Din of Karlsruhe, son of the author of Sha'agat Aryeh, a leading Torah scholar of his times, teacher of the author of Aruch LaNer and of Rabbi Elya Wilsteter, who wrote the approbation and succeeded him in the Karlsruhe rabbinate. In 1839, Rabbi Elya Wilsteter wrote an approbation to print the book Gevurat Ari on Tractate Ta'anit, together with Rabbi Eliyahu Hirsh Prager Av Beit Din of Bruchsal].

An important certificate which attests to the high reverence of Torah scholars in Southern-Germany communities (Baden and Bavaria districts) at that time, and to the orderly care given by German communities to the poor who arrived from Poland to collect charity.

Leaf, 20 cm. Written on both sides. Fair condition, stains, tears on margins and on folding marks. Wax stamp, and stamp on glued paper.

Opening price: \$500

353. מכתבי המלצה מרבני גרמניה לרבי אריה ליב ממדינת פולין, נכד ה"שאגת אריה"

דף עם ארבעה מכתבי המלצה בכת"י מרבני גרמניה, לרבי אריה ליב ממדינת פולין, נכד הגאון בעל "שאגת אריה". גרמניה, אדר ראשון ושני, שנת ת"ר [1840].

כל הכותבים מפליגים בשבחיו של רבי אריה ליב ומציינים את גדולתו הרבה בתורה, בחריפות ובבקיאות. המכתב הראשון (מהתאריך י"ז אדר א' ת"ר) הוא מרבי יעקב יהודה קויפמן אב"ד לויפהיים (Leipheim), הכותב כי רבי אריה ליב הגיע לקהלתם "בעגלה ובזמן קרוב, בכבוד גדול", בעגלה שניתנה לו מקופת הקהל של קהילת איללעיירכען (כנראה Elchingen הסמוכה), עם המלצות רבות מרבנים וגאונים. והוא תהה על קנקנו ופילפל עמו בדברי תורה, ומצא כי הוא אכן תלמיד חכם מופלג "צנא מלא ספרא, והוא מלא וגדוש בחריפות ובבקיאות", וראוי לתמוך בו. הוא אף כותב כי ראוי לתת לו מקופת הקהל עגלה להמשיך במסעותיו לאיסוף הצדקה מעיר לעיר, כי "הוא בעל חשך ולא יוכל לילך למרחק ברגליו, וכל המרחם עליו ירוחם מן השמים". מתחת למכתב זה נוסף מכתב המלצה מאת רבי פייטל פלהינגר אב"ד ברעטטען (Bretten), מהתאריך ז' אדר ב' ת"ר, בו הוא כותב על ביקורו בעירו, והוא מעיד על גדולתו בתורה, ועל כך שאושרה לו מקופת הקהל הקצבה לעגלה לנסיעה לק"ק ברוכסאל.

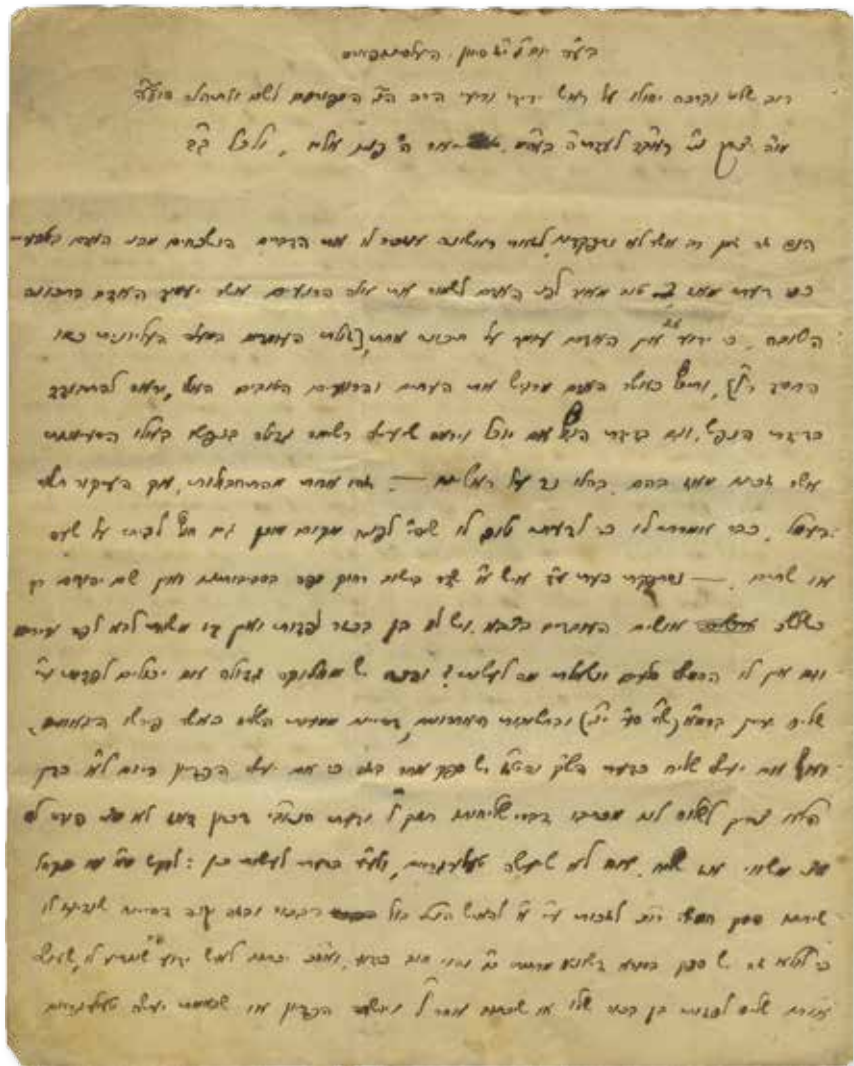
מעבר לדף שני מכתבים נוספים: האחד מרבי אליהו הירש פרענגער אב"ד ברוכסאל (Bruchsal; י' אדר ב' ת"ר), הממליץ לתמוך בו ולכבדו, לכבוד תורתו ותורת אבותיו הגדולים. וגם הוא כקודמיו ממליץ להקציב לו עגלה לנסוע מעיר לעיר. ואחריו מכתב מרבי "אליה במד"ה אפרים" [ווילשטעטער] אב"ד קרלסרוה (Karlsruhe), מהתאריך ב' לסדר צו, שחל באותה שנה בט"ו אדר ב'), המציין כי רבי אריה ליב הוא קרוב-משפחה של הגאב"ד דקהילתנו [רבי אשר וואלרשטיין אב"ד קרלסרוה, בנו של בעל ה"שאגת אריה", היה מגדולי דורו, רבו של בעל ה"ערוך לנר" ושל רבי אלי' ווילשטעטער, כותב ההמלצה, שמילא מקומו ברבנות קרלסרוה. - רבי אליה ווילשטעטער כתב בשנת תקצ"ט הסכמה להדפסת ספר "גבורת ארי" על תענית, יחד עם רבי אליהו הירש פרענגער אב"ד ברוכסאל].

תעודה חשובה המעידה על אווירה של כבוד תלמידי חכמים ששררה בקהילות דרום-גרמניה (מחוזות באדן ובוואריה) באותה תקופה, ועל ההנהגה המסודרת של הקהילות בגרמניה עם העניים שהגיעו מפולין לקבץ צדקה.

דף, 20 ס"מ. כתוב משני צדיו. מצב בינוני, כתמים, קרעים בשוליים ובסימני הקיפול. חותמת שעווה, וחותמת מוטבעת על נייר מודבק.

פתיחה: \$500

354a

354. מכתב בעניני מוסר ותשובה בהלכה - מאת הגאון הצדיק רבי נפתלי אמשטרדם, אל ידידו הגאון הצדיק רבי איצ'לה בלזר אב"ד פטרבורג - שני תלמידיו של רבי ישראל מסלנט

מכתב ארוך ומרתק בכתב ידו וחתימתו של הגאון רבי נפתלי אמשטרדם, אל ידיד נפשו הגאון רבי איצ'לה בלזר אב"ד פטרבורג. הלסינגפורס, פינלנד. [תרל"א בערך 1871].

בתחילת המכתב כותב רבי נפתלי בהתרפקות על התקופה שעברה, בה חסו יחד בצל רבם הגדול רבי ישראל מסלנט, וכלשונו במכתב "בהלו נר על ראשינו", וכך הוא כותב: "אזכיר לו את הדברים הנשכחים מבני האדם בטבע... טוב מאד לפני האדם לשמור את אלה הרגעים, אשר יעמוד האדם בתכונה הטובה, כי ידוע אשר אין האדם עומד על תכונה אחת - זולת העומדים במעלה העליונית כדוגמת החסיד ר"ל" [= רבי לייב חסיד מקעלם]. בהמשך המכתב הוא מציע לרבי איצ'לה שימצא לעצמו איוה מקום להתבודד: "ותיכף כאשר האדם מרגיש את העתים והרגעים הטובים האלו, יראה להתבודד בדירת הנפש, וגם בדירת הגוף אם יוכל ויראה שיעשה רשימה גדולה באלו הרעיונות אשר זכינו מאז בהם, בהלו נר על ראשנו" [=בתקופה בה שהו שניהם בצילו של רבם הגדול הגרי"ס].

בהמשך המכתב שו"ת בהלכה בענין פדיון הבן לילד שאביו עובד בעבודת הצבא במקום רחוק ואין ביכולתו לבא לפדות את בנו וגם אין בידו את הכסף חמשה סלעים, האם אפשר לפדות ע"י שליח וכו'. בסיום המכתב מספר רבי נפתלי, על אשתו ובני ביתו, אשר עדיין לא מוכנים לעת-עתה לבוא לגור בפינלנד, "כי יוראה ומפחדת שלא יהיה כמו בעיר נאוווגאראד, וגם מפני אשר הורעתי להם כי אין רשות לשום איש יהודי מארצנו לסחור פה במדינה זו, כאשר האמת כן הוא. לבני העיר לא גיליתי עודנה שלא תבא, אולי באמת יוכל כת"ר להתחכם בזה ולהתייעץ עם היודעים עבדיו...".

הגאון רבי נפתלי אמשטרדם (תקצ"ב-תרע"ו), נולד בעיר סלנט ועוד בהיותו נער נתקשר בדרכי רבו המובהק רבי ישראל סלנט, עד שנעשה לאחד מגדולי תלמידיו. הוא נמנה על עשרה בחירי התלמידים הראשונים בכולל קובנה שייסד הגרי"ס בשנת תר"ט. בהוראת רבו הגרי"ס הלך לכהן בשנת תרכ"ז כרב בעיר הלסינגפורס (הלסינקי), בירת פינלנד, ובמשרה זו כיהן עד שנת תרל"ה [בתוך אותו זמן, בשנת תר"ל, נתקבל לרב בעיר נובוגורוד, כיהן שם כשנה ובשנת תרל"א חזר לרבנות הלסינקי]. בשנת תרל"ה חזר לקובנא ושימש בכמה משרות רוחניות, בשנת תרס"ו עלה לירושלים, בה המשיך לעסוק בתורה ובמוסר כעשר שנים, והשפיע מרוח המוסר על כל הציבור התורני בעיר.

רעו, הגאון רבי יצחק בלאזער - ר' איצ'לה פטרבורג (תקצ"ז-תרס"ו) מתלמידיו הגדולים של רבי ישראל מסלנט. מגדולי גאוני דורו וממפיצי תנועת המוסר. בהוראת רבו הגרי"ס הלך לכהן ברבנות עיר הביירה סט. פטרבורג, שם כיהן בתפקיד רב ואב"ד בשנים תרכ"ב-תרל"ח. בשנת תרל"ח התפטר ממשרת הרבנות ועבר להתגורר בקובנה, ומשנת תר"מ עמד בראש הכולל בקובנא. בשנת תרס"ד עלה לירושלים. מחיבוריו שו"ת פרי יצחק וספר "כוכבי אור" שהוציא יחד עם ספר "אור ישראל" מרבו הגרי"ס.

במכתב זה שנכתב לאחר שנת תרל"א בה חזר רבי נפתלי לפינלנד, יש תוכן רב ומעניין, בשיח צדיקים, בין שני גדולי המוסר, גאונים וצדיקים מופלאים, גדולי תלמידיו המובהקים של מייסד תנועת המוסר רבינו ישראל סלנטר ומפגיצי משנתו. המתרפקים על ימים עברו, בהם חסו יחד תחת צל רבם, דנים בדרכי עבודת ה', נושאים ונותנים בהלכה ומתייעצים זה עם זה בכל עניניהם האישיים - דומה שמכתב זה משקף את הלך רוחם וייחודם של תלמידי הגרי"ס בשילוב ההדוק בין הלכה הנהגה ומוסר [בין אדם לקונו, בין אדם לחברו ובין אדם לעצמו].

[2] עמ' 22 ס"מ. כ-35 שורות בכת"י, מצב טוב, סימני קיפול. עם חותמת השערה בחותמו של רבי נפתלי (הנמצאת כמעט בשלמות).

פתיחה: \$4500

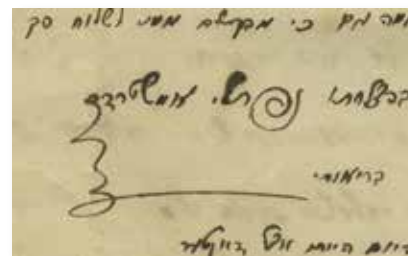
354. Letter on Matters of Mussar and Teshuva in Halacha - by Rabbi Naftali Amsterdam, to his Friend the Tsaddik Rabbi Itze'le Blazer Av Beit Din of St. Petersburg - Two Disciples of Rabbi Yisrael of Salant

Long fascinating letter handwritten and signed by Rabbi Naftali Amsterdam to his close friend Rabbi Itze'le Blazer, Av Beit Din of St. Petersburg. Helsingfors (Helsinki), Finland. [c. 1871].

At the beginning of the letter, Rabbi Naftali writes nostalgically of times past, when they basked together in the shadow of their revered teacher Rabbi Yisrael of Salant. He writes: **"I will remind you of things that naturally people forget...it is very good for a person to preserve these moments, that man maintain a good quality, because it is known that a person cannot maintain one quality – except those who have lofty qualities like the Chassid [Rabbi Leib Chassid of Kelm].** Further in the letter he suggests that Rabbi Itze'le find himself a place for seclusion: **"As soon as a person feels these good moments and intervals, he should see that he secludes his soul, and also his body if he can, and then he can write a long list of thoughts such as we had merited at that time, when his light was upon our heads"** [when they both studied with their great teacher, Rabbi Yisrael of Salant]. The letter includes a halachic responsum discussing the mitzvah of Pidyon HaBen regarding a father who is serving in the army far away and cannot come to redeem his firstborn and does not have the five sela'im necessary for the pidyon. The question is if he can redeem him by means of a third party, etc.

Rabbi Naftali concludes the letter relating that his wife and family members are not yet prepared to move to Finland, **"She fears that life there will not be like in the city of Nowogród, and also because I have informed them that no Jewish person from our country is allowed to trade in this country, which is indeed the case. I have not yet disclosed that she will not come to the residents of the city, perhaps you can really find a wise solution for this and consult those who know, for me..."**.

Rabbi Naftali Amsterdam (1832-1916), was born in the city of Salant and at a young age became attached to the ways of his close teacher, Rabbi Yisrael Salanter, until he became one of his greatest disciples. He was counted among the first ten carefully chosen disciples in the Kovne Kollel founded by Rabbi Yisrael Salanter in 1849. In 1867, following the instructions of his teacher Rabbi Yisrael Salanter, Rabbi Naftali moved to serve as rabbi of Helsingfors (Helsinki), the capital city of Finland, and he retained this position until 1875. [In 1870, he was accepted as Rabbi of the city of Nowogród and served there for a year but in 1871 he returned to the Helsinki rabbinate]. In 1875, he moved back to Kovno and served there in several positions and in 1906 ascended to Jerusalem. There he continued his Torah and mussar studies for ten years and influenced the entire Torah community of Jerusalem with the mussar school of thought.

354b

His close friend, Rabbi Yitzchak Blazer, R' Itze'le Peterburger (1837-1907) was one of the greatest disciples of Rabbi Yisrael of Salant, a leading Torah scholar in his times who spread the Mussar movement. Following the instructions of his teacher Rabbi Yisrael Salanter, he moved to the capital city of St. Petersburg to serve in its rabbinate. He served as Rabbi and Av Beit Din from 1862-1878. In 1878, he resigned from the rabbinate and moved to Kovno and from 1900, he headed the Kovno Kollel. In 1904, he immigrated to Jerusalem. He authored the Pri Yitzchak responsa and Kochvei Or which was published together with Or Yisrael written by his teacher, Rabbi Yisrael Salanter.

The content of this letter, written after 1871, after Rabbi Naftali returned to Finland, is interesting and enlightening. It portrays correspondence between tsaddikim, both mussar giants, Torah geniuses and amazingly pious individuals, leading disciples of the founder of the Mussar movement, Rabbi Yisrael Salanter, who both spread his teachings. They write longingly of days past, at the time they basked together in the shadow of their teacher, they discuss ways to serve G-d, negotiate halachic issues and consult one another about personal matters. This letter reflects their way of thinking and the uniqueness of Rabbi Yisrael's disciples, in their integral combination of Halacha, conduct and mussar [between man and G-d, man and his fellow-man, man and himself].

[2] pages 22 cm. Approximately 35 handwritten lines, good condition, folding marks. With wax stamp of Rabbi Naftali (almost whole).

Opening price: \$4500

355. Letters and a Halachic Response by Rabbi Aharon Shaul Zelig HaCohen Av Beit Din of Dunnaburg (Dvinsk)

Letter of a Beit Din adjudication, testimony of divorce. Signed by the rabbi of the city, Rabbi "Avraham ben Rabbi Yehoshua Av Beit Din of Sol" and the members of his Beit Din Rabbi "Yechezkel ben Rabbi Moshe" and Rabbi "Yehuda Yehoshua ben Rabbi Moshe Segal". Sol (village near Smarhoń, Vilna district), 1876.

On the leaf margins is another letter, handwritten and signed by Rabbi "Shaul Zelig HaCohen of Dunnaburg [Latvia; later Dvinsk]. The writer asked a question of the Ga'avad of Smarhoń [Rabbi Avraham Chaim Shapira], who responded by post, that the divorce had been performed in the Sol community near his own community, "and with his approval of all the matters of the get... and his handwriting and the signature of Rabbi E. Chaim of the Smarhoń community whom I know well...". Further in the letter, he briefly discusses the halacha of the credibility of testimony which arrives in a letter sent by post and ends that he "writes all these things which I know, to be guarded by the abovementioned woman. And when she will actually wish to marry, it should be further researched".

Rabbi Aharon Shaul Zelig HaCohen Gurion Meirov (1813-1879) was a well-known Torah scholar in his times and one of the greatest in Lithuania. Son of Rabbi Meir Shalom HaCohen Gurion and disciple of Rabbi Chaim of Volozhin and Av Beit Din of Karelitz, he was known from his youth as a Torah genius. At the age of 4 [!], he had already begun to study the Talmud and at 18 was appointed head of a yeshiva in Minsk, a position he held for 24 years. Afterward, he served as Av Beit Din of Bryansk and Pruzhany [which earned him the nickname "the Pruzhaner" by which he was known in Torah circles]. From c. 1880, he served as Av Beit Din of Dunnaburg-Dvinsk (succeeding the well-known Torah scholar Rabbi Leib Zolkind Batlan). He corresponded on halachic matters with Rabbi Yitzchak Elchanan and with

הוא "כותב כל הדברים הללו מה שאני יודע, להיות לזכרון ולמשמרת ביד האשה הנ"ל - ולמעשה בעת שתצצה להנשא יעזין עוד בזה אי"ד" [אם ירצה ד'].

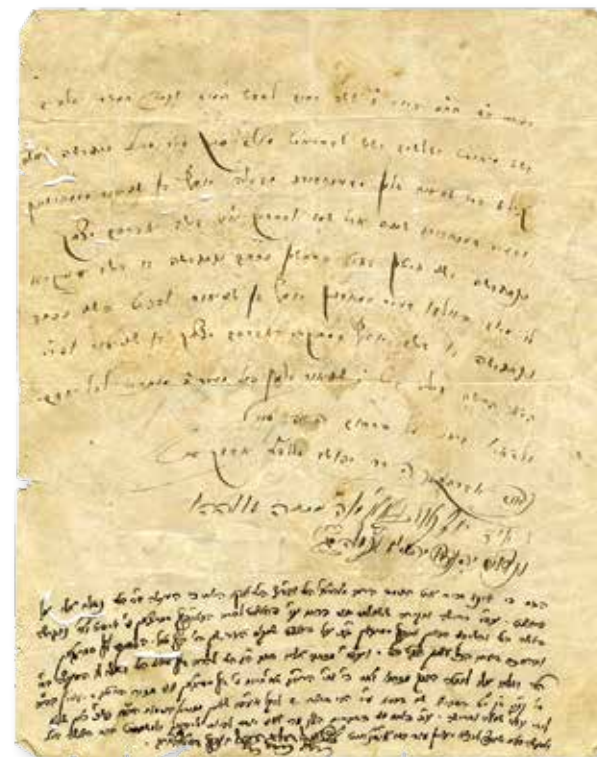
הגאון הנודע בדורו, מגדולי גאוני ליטא - רבי אהרן שאול זעליג הכהן גוריון-מאירוב (תקע"ג-תרל"ט), בן הגאון רבי מאיר שלום הכהן גוריון תלמיד רבי חיים מוולוז'ין ואב"ד קרליץ. מנערותו נודע כ"עילוי" וגאון. בגיל 4 [!] כבר החל ללמוד גמרא, ובגיל 18 כבר נתמנה לראש ישיבה במינסק, תפקיד בו כיהן במשך כ"ד שנים. אח"כ כיהן כאב"ד בריינסק ופרוויץ [על שמה נודע בעולם התורה, בשם "הפרווינער"]. משנת תר"כ בערך, כיהן כאב"ד דנבבורג-דווינסק (על מקום הגאון הנודע רבי ליב זאליקנד בטלן). התכתב בהלכה עם הגאון רבי יצחק אלחנן ועם עוד מגאוני ליטא, ותשובותיו נדפסו בספריהם (ראה שו"ת באר יצחק, יו"ד, סימן כ"ו-כ"ח; שו"ת ראשי בשמים, לאחיו רבי משה יואל הכהן גוריון אב"ד אניקסט; שו"ת באר משה לתלמידיו הגאון רבי משה דנישיבסקי; שו"ת משכן בצלאל, לרבי יהושע בצלאל אב"ד מאלטש; ועוד). חלק מתשובותיו נדפסו בספרי "תשובות לשואל" (קובנה-וילנא, תרפ"ח-תרפ"ט) ושרידי חידושי נדפסו בספר "מגן שאול" (ירושלים, תשי"ד). דף 20.5 ס"מ. מצב בינוני, נזקי עש על הטקסט וכתמים. קשקושי עפרון מעבר לדף.

פתיחה: \$500

other Lithuania Torah leaders and his responses were printed in their books (see Be'er Yitzchak responsa, Yoreh Deah Siman 26-28; Rashei Besamim responsa, to his brother Rabbi Moshe Yoel HaCohen Gurion Av Beit Din of Anykšćiai; Be'er Moshe responsa to his disciple Rabbi Moshe Danishivsky; Mishkan Bezalel responsa, by Rabbi Yehoshua Bezalel Av Beit Din of Malsch, etc.). Some of his responsa were printed in the Teshuvot LaShoel books (Kovno-Vilna, 1928-1929) and bits of his novellae were printed in the book Magen Shaul (Jerusalem, 1954).

Leaf, 20.5 cm. Fair condition, worm damages to the text and stains. Pencil scribbles on verso.

Opening price: \$500

355

355. מכתבים ותשובה הלכתית מרבי אהרן שאול זעליג הכהן אב"ד דנבבורג (דווינסק)

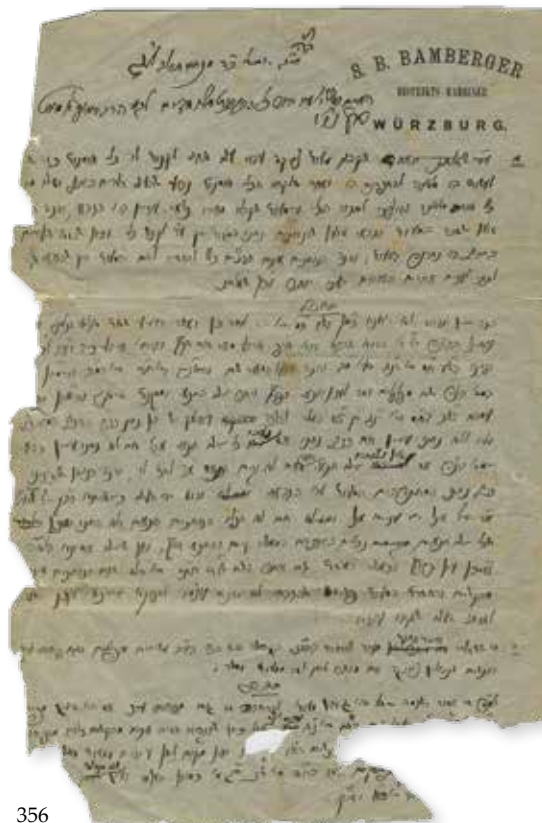
מכתב מעשה בית דין, עדות על גירושין. בחתימת רב העיר רבי "אברהם בהרב יהושע ז"ל אב"ד סאל", וחברי בית דינו רבי "יחזקאל בלא"א מו"ה משה זללה" ורבי "יהודא יהושע ב"ר משה סג"ל". סאל (עיר סמוכה לסמורגון [Smarhoń], פלך וילנא), תרל"ו (1876).

בשולי הדף מכתב נוסף, בכתב ידו וחתימתו של הגאון רבי "א שאול זעליג הכהן חופ"ק דנאבארג" [Dunnaburg], לטביה - לימים דווינסק]. הכותב שהתעניין אצל הגאב"ד דקהלת סמורגון [הגאון רבי אברהם חיים שפירא], שהשיב לו ע"י הדואר, כי הגירושין נעשו בקהלת סאל הסמוכה לקהלתו, "ובהסכם דעתו בכל ענין הגט... ואת כ"י וחתימת הרה"ג ר"א חיים נ"י דק' סמורגאן אני מכיר היטב...". בהמשך דבריו דן בקצרה בהלכה על דיני נאמנות עדות הבאה ע"י מכתב שנשלח בדואר ומסיים כי

356. Letter of Responsum by the Würzburg Rabbi, Yitzchak Dov HaLevi Bamberger - Würzburg, 1872

Long letter handwritten and signed by Rabbi "Yitzchak Dov" HaLevi Bamberger. Würzburg, 1872. Sent to his son Rabbi Seckel who served as a Torah authority in Frankfurt am Main, responsa to questions on four various matters. (The first three responsa were later printed in his book "The Yad HaLevi Response", Yoreh Deah, Simanim 130-131, 135). The fourth subject is a continuation of the previous responsum which Rabbi Bamberger already sent to his son on this subject. He writes: "...I have not yet found a Heter, but I will study the matter more. And because I think that I do not have a copy of my first responsum which I have written you on this matter, I would appreciate it if you returned it to me and after I will reach a conclusion, I will let you know". The letter continues: "Evidently, from your letter you have been asked this question by someone from a different location, not from Frankfurt am Main. Therefore, first investigate if they have already asked another Torah authority this question and I would like to know who the person is who asked the question so we can assess if confidence and reliance exist between us..."

The renowned Rabbi Yitzchak Dov (Seligman Ber) HaLevi Bamberger (1808-1879, Otzar HaRabbanim 11282) was appointed to the Würzburg Rabbinate in 1840. An outstanding Torah leader of his times, many of his disciples became rabbis in Germany. He authored important halachic and Talmudic compositions (Yad HaLevi, Neti'ah Shel Simcha, Melechet Shamayim and more). Most of his sons and sons-in-law served as rabbis and teachers in various cities throughout Germany and Switzerland. His son, the recipient of the letter, is Rabbi Yitzchak Seckel Bamberger (1839-1885) who served as a Dayan of the Orthodox community in Frankfurt am Main from 1869.

356

Official stationery [with the title S. B. Bamberger – Seligman Ber Bamberger]. 2 written pages, 21.5 cm. Fair-poor condition, tears, damage with missing parts of the text.

Opening price: \$300

356. מכתב שו"ת מהרב מווירצבורג, רבי יצחק דוב הלוי במברגר - ווירצבורג, תרל"ב

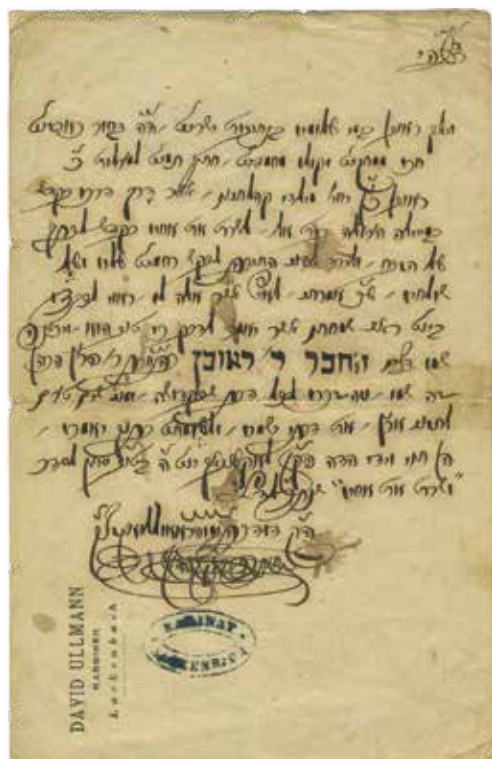
מכתב ארוך בכתב יד וחתימתו של הגאון רבי "יצחק דוב" הלוי במברגר. ווירצבורג, תרל"ב (1872).

נשלח אל בנו רבי זעקיל, אשר כיהן כמורה הוראה בפרנקפורט דמיין, תשובות לשאלות בארבעה ענינים שונים שנשאל מאתו. (שלוש התשובות הראשונות נדפסו אח"כ בספרו שו"ת יד הלוי, יורה דעה, סימנים קל-קלא, קלה). הענין הרביעי הוא המשך לתשובה קודמת שכבר שלח אליו בענין, והוא כותב לו: "...לא מצאתי היתר עדיין, ואעוין עליו עוד בס"ד. ויען שכמדומני אין לי העתק מתשובתי הראשונה שכתבתי לך אודות זה, נחא לי שתחזירה לי ולאחר שתעלה בידי המסקנא אודיעך אי"ה". בהמשך המכתב הוא כותב: "שכנראה ממכתבך נשאלת על זה ממקום אחר, לא מפפד"מ עצמו, על כן בתחילה צריך אתה לחקור אם לא כבר שאלו מורה אחר על זה, וגם נחא לי לדעת מי הוא השואל, למען נבחון אם יש בינינו אימון וסמיכה..."

הגאון המפורסם רבי יצחק דוב (זליגמאן בער) הלוי במברגר (תקס"ח-תרל"ט, אוצר הרבנים 11282), בשנת ת"ר נתמנה לרבנות ווירצבורג. נחשב לאחד מגדולי הדור ורבים מרבני גרמניה היו תלמידיו. כתב חיבורים חשובים בהלכה ובתלמוד ("יד הלוי", "נטיעה של שמחה", "מלאכת שמים" ועוד). רוב בניו וחתניו כיהנו ברבנות והרבצת תורה, בערים שונות בגרמניה ובשווייץ. בנו מקבל המכתב, הוא הגאון רבי יצחק זעקיל במברגר (ת"ר-תרמ"ה 1839-1885), שכיהן כדיון בקהילה החרדית בפרנקפורט דמיין משנת תרכ"ט.

נייר מכתבים רשמי [עם הכותרת "S. B. BAMBERGER" - זליגמאן בער במברגר]. 2 עמ' כתובים, 21.5 ס"מ. מצב בינוני-גרוע, קרעים, פגמים עם חסרון טקסט.

פתיחה: \$300

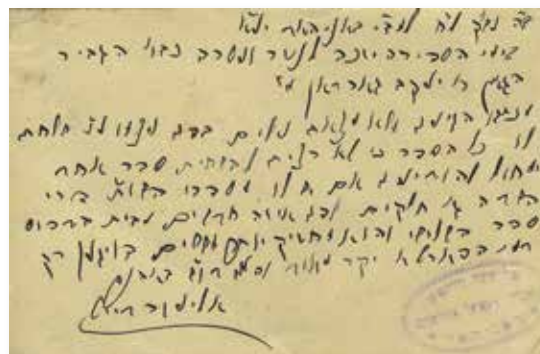
358

358. Certificate with "Chaver" Ordination - Rabbi David Ulman Av Bet Din of Lackenbach

"Chaver" Ordination handwritten and signed (with stamp) by Rabbi David Ulman. Lackenbach, 1874.

Ordination to Reuven Katz, 'who hereafter shall be called "Chaver R. Reuven" '.

Rabbi David Ulman (1823-1901, Otzar HaRabbanim 4695), a leading Hungarian rabbi, Av Bet Din of Lackenbach. Son of Rabbi Avraham Ulman author of the Bet Avraham responsa and grandson of Rabbi Shalom "Charif" Ulman. His father and grandfather served as rabbi of Lackenbach and after his father's death he succeeded him as Av Bet Din and Rosh Yeshiva. He served in this capacity for more than 50 years. His son-in-law and successor, Rabbi Moshe

357

357. Letter on postcard, handwritten and signed by Rabbi Eliezer Deutsch Av Bet Din of Bonyhad

Letter on postcard, handwritten and signed by Rabbi Eliezer Deutsch Av Bet Din of Bonyhad. Bonyhad, [1913].

Written on both sides of the postcard. In regard to the delivery of his book "Pri Sadeh" to England ("...a few months ago, the third book was published"). At the beginning of his letter, he blesses the recipient.

Rabbi Eliezer Deutsch (1850-1915, Otzar Ha-Rabanim 2651) a leading Torah authority of his times and a prominent Hungarian scholar. Disciple of Rabbi Yehuda Asad and the Maharam Ash. Author of the "Pri Sadeh" responsa, the "Tevuat HaSadeh" series and more. Rabbi Yosef Shwartz author of "VaYelaket Yosef" is his renowned son-in-law.

Postcard, written on both sides. 14X9 cm. Good-fair condition. Folding marks, light stains, paper peeling on the reverse side of the postcard (without damage to the text).

Opening price: \$400

Aharon Kraus, published a small part of his novellae titled Bet David, together with his father's book of responsa (Bet Avraham responsa, Mukacheve, 1909). Leaf (official stationery). 22 cm. Good condition, stains and folding marks.

Opening price: \$400

357. Mכתב הגאון מבניהאד רבי אליעזר דייטש

מכתב על גלויה, בכתב-יד וחתומת הגאון רבי אליעזר דייטש אב"ד בוניאד. באניהאד, [תרע"ג 1913].

כתוב בשני צדי הגלויה. בעניין משלוח ספרו "פרי השדה" לאנגליה ("...לפני איזה חדשים [יצא] מבית הדפוס ספר השלישי"). בראשית מכתבו מברך את הנמען "בימי הספירה יזכה לנו ועטרה..."

הגאון רבי אליעזר דייטש (תר"י-תרע"ה, אוצר הרבנים 2651), מגדולי הפוסקים בדורו, וממורידים בחכמי הונגריה. תלמיד מהרי"א אסאד ומהר"ם א"ש. בעל שו"ת "פרי השדה", ספרי "תבואות השדה" ועוד ספרים. חתנו המפורסם הוא רבי יוסף שוורץ בעל ה"ילקט יוסף".

גלויה, כתובה משני צדיה. 14x9 ס"מ. מצב טוב-בינוני. סימני קיפול, כתמים קלים, קילוף נייר בגב הגלויה (ללא פגיעה בטקסט).

פתיחה: \$400

357. Letter by Rabbi Eliezer Deutsch of Bonyhad

Letter on postcard, handwritten and signed by Rabbi Eliezer Deutsch Av Bet Din of Bonyhad. Bonyhad, [1913].

Written on both sides of the postcard. In regard to the delivery of his book "Pri Sadeh" to England ("...a few months ago, the third book was published"). At the beginning of his letter, he blesses the recipient.

Rabbi Eliezer Deutsch (1850-1915, Otzar Ha-Rabanim 2651) a leading Torah authority of his times and a prominent Hungarian scholar. Disciple of Rabbi Yehuda Asad and the Maharam Ash. Author of the "Pri Sadeh" responsa, the "Tevuat HaSadeh" series and more. Rabbi Yosef Shwartz author of "VaYelaket Yosef" is his renowned son-in-law.

Postcard, written on both sides. 14X9 cm. Good-fair condition. Folding marks, light stains, paper peeling on the reverse side of the postcard (without damage to the text).

Opening price: \$400

359. מכתב רבי משה גרינוולד מחוסט בעל "ערוגת הבושם"

מכתב המלצה לתלמיד מאת הגאון רבי משה גרינוולד אב"ד חוסט בעל "ערוגת הבושם". חוסט, תרנ"ו [1896].

מכתב ארוך בכתב-ידו, חתימתו וחזרתו, עבור התלמיד "הבח" המופלג כה"ר פנחס יעקב כהן מק"ק יאנאשהאז", שלמד בישיבתו במשך כמה שנים, "ועתה כי נספך לבית אבותיו אמרתי השורה הזו תהי לי לעדה למען ישתבח בעירי...".

הגאון המפורסם רבי משה בן-עמרם גרינוואלד (תרי"ג-תר"ע, החתם סופר ותלמידיו עמ' תקכא), מגדולי הרבנים וראשי הישיבות בהונגריה. תלמיד רבי מנחם כ"ץ פרוסטיץ מצעהלים ותלמיד ה"כתב סופר" בפרשבורג. כבר בבחרותו ניהל ישיבה בעיר הולדתו טשארנא, ולאחר מכן כיהן ברבנות בכמה מקהילות הונגריה ומשנת תרנ"ג אב"ד העיר חוסט. על אף שנמנה על יוצאי בית מדרשו של ה"חתם סופר" אחז בדרכי החסידות ונהג לנסוע לאדמו"רי בעלו וסיגט. בחוסט הקים את חצרו המפוארת וביסס והרחיב את ישיבתו, אשר הפכה לאחת הישיבות הגדולות בהונגריה. לשיבתו נהרו תלמידים מכל רחבי המדינה ומחוצה לה, ורבים מרבני הונגריה היו תלמידיו. נתפרסם בחיבוריו בהלכה ואגדה אשר נקראו בשם "ערוגת הבושם". בנו הוא רבי יעקב יחזקיה גרינוולד אב"ד ואדמו"ר בפאפא, ונכדו הוא האדמו"ר רבי יוסף גרינוולד מפאפא, שהקים את חסידות פאפא באמריקה לאחר השואה.

דף, 21 ס"מ. מצב טוב. סימני קיפול ובלאי. מחווק בדבק נייר בצדו השני.

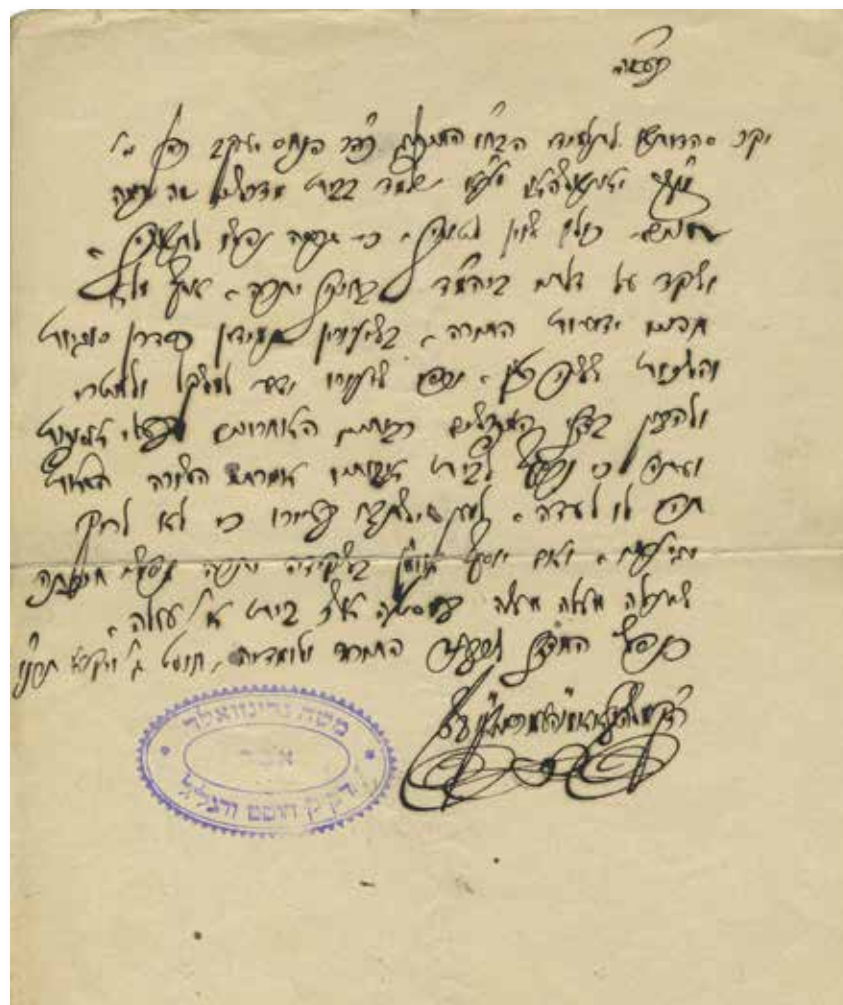
פתיחה: \$3000

359. Letter by Rabbi Moshe Greenwald of Chust Author of Arugat HaBosem

Letter of recommendation to a disciple by Rabbi Moshe Greenwald, Av Bet Din of Chust, author of Arugat HaBosem. Chust, 1896.

A long handwritten letter, signed by hand and with his stamp, on behalf of his disciple "The outstanding young man Pinchas Ya'akov Cohen of Jánosháza", who studied in his yeshiva for several years, "And now desires to return to his father's home and I said that I will write a few words as a testimony so he will be esteemed in his city...".

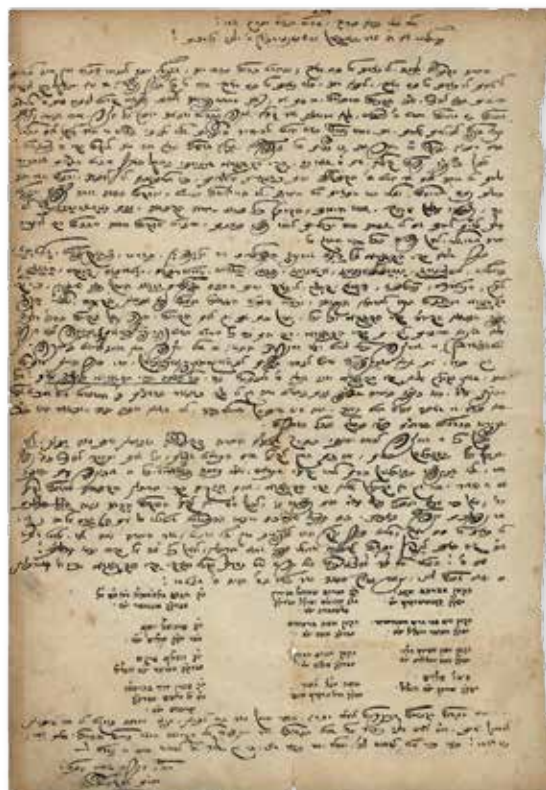
The famous Torah genius Rabbi Moshe Ben-Amram Greenwald (1853-1910, HaChatam Sofer Ve'Talmidav p. 521), one of the leading Hungarian rabbis and heads of yeshiva. Disciple of Rabbi Menachem Katz Prostitz of Tzehlim and disciple of the Ktav Sofer in Pressburg. As a young man, he already headed a yeshiva in his native city of Cherna and later served in the rabbinate of several Hungarian communities. From 1893, he served as Av Bet Din of Chust. Although he studied in the yeshiva of the Chatam Sofer, he was affiliated with Chassidism and would travel to the Belz and Siget rebbes. In Chust, he established his elaborate court and expanded his yeshiva which eventually became one of the largest yeshivas in Hungary. Disciples from all over the country and abroad flocked to his yeshiva and many Hungarian rabbis were his disciples. He was renowned for his compositions on Halacha and Aggada named Arugat HaBosem. His son was Rabbi Ya'akov Yechizkiya Greenwald Av Bet Din and Rebbe of Papa, and his grandson is Rebbe Yosef Greenwald of Papa, who established the Papa Chassidism in America after the Holocaust.

359

Leaf, 21 cm. Good condition. Folding marks and wear. Restored with tape on the reverse side.

Opening price: \$3000

361

361. Collection of Various Letters

Collection of various letters, regarding public and private matters, by various rabbis and public figures, from 1834-1944.

For a complete list, please see the Hebrew description. 10 items, varied size and condition.

Opening price: \$250

360

360. תעודת רבנות על קלף, לתלמיד "בית המדרש לרבנים" בברלין

תעודת רבנות ל"הבחור ישראל בן ר' מרדכי אברהם מילידי עיר פיאטרא ניאמץ (רומניא) - תלמיד בית המדרש לרבנים בברלין. ברלין, תרפ"ט [1928].

כתב-יד על מגילת קלף. כתיבה מרובעת. התעודה חתומה ע"י הרב ד"ר יחזקאל בנט (תרס"ו-תר"ץ), מרבני "בית המדרש לרבנים" בברלין, מיסודו של רבי עזריאל הילדסהיימר.

36 ס"מ. כתמים ובלאי, דהיינו דיו במספר אותיות.

פתיוח: \$200

360. Rabbinic Certificate on Vellum, for a Student of the Bet HaMidrash Le'Rabbanim in Berlin

Rabbinic certificate for "The young man, Yisrael ben R. Mordechai Avraham, native of city of Piatra Neamț (Romania)" – Student of the Bet HaMidrash Le'Rabbanim in Berlin. Berlin, 1928.

Handwritten on vellum scroll. Square writing. The certificate is signed by Rabbi Dr. Yechezkel Bennet (1855-1930) one of the rabbis of the Berlin Bet HaMidrash Le'Rabbanim, founded by Rabbi Eziel Hildesheimer.

36 cm. Stains and wear, faded ink on several letters.

Opening price: \$200

361. אוסף מכתבים שונים

אוסף מכתבים שונים, בעניני ציבור ובענינים אישיים, מרבנים ואישים שונים, מהשנים תקצ"ד-תש"ד:

- מכתב מבחור ישיבה להוריו, חתום "אבלי בן מ"ו מיכאל נר"ו". [הונגריה?], כסלו תקצ"ד (1833). • "סולו סולו פנו דרך" - ליטוגרפיה עתיקה של "קול קורא" ההיסטורי מאת 12 מגדולי רבני הונגריה, נגד "הקונגרס" הריפורמי שהתקיים בשנת תרכ"ט. "... וכל המודה בחקי הקאנגרס כופר בכו"ז...". חברת שומרי הדת, טרעביטש, [תר"ט 1869]. • מכתב מעניין, מאת רבי אריה לייב בן רבי שמואל הלוי "נכד הגאון בעהמח"ס פרד"ס מק"ק קעניגסבערג", נשלח אל רבי אברהם עזריאל אוטולינגו אב"ד אקווי במדינת איטליה. ווילנא, תרי" (1850). • העתק מכתב משמונה רבני וראשי קהילת הורודנא, אל ראשי קהילת קוסובה ולראש הקהל רבי אשר חיים קארעליץ, אודות מחלוקת בקהילת

קוסובה. הוראדנא (גרודנא), תרמ"ג (1883). • מכתב מרבי חיים הירש אשכנזי אב"ד פשוורסק, תרפ"ב (1922). • שטר הרשאה בחתימת הרב "יצחק מאיר דוידזאהן" (מקאסינטין חדש במדינת קאמניץ פאדאליע). • ליטוגרפיה של מכתב תנאי קבלת תלמידים ל"בית מדרש לרבנים בברלין". שנות התר"ע בערך. • שני מכתבים מרבי אפרים זלמן הילפרין אל רבי משה קליערס ורבי אברהם וינברג בטבריה. ניו-יורק, תרצ"ג-ירושלים, תש"ד. על גבי אחד המכתבים רישומים בכתב-ידו של האדמו"ר רבי אברהם וינברג בעל "ברכת אברהם". • "הועד הדתי", מאמר לעיתונות, פולמוס נגד "ועד הצירים", בכת"י וחתימתו של הרב "אהרן מרדכי בה"ר אשר פדרמן". ירושלים, תר"ף (1920).

10 פריטים, גודל ומצב משתנים.

פתיוח: \$250

362. אוסף מכתבי רבנים ומסמכים חתומים - רומניה, תר"ד-תשי"א

אוסף מכתבי רבנים ומסמכים חתומים - רומניה, תר"ד-תשי"א 1844-1951.

- מסמך בעניני שכנים וחזקת בתים, בחתימת ר' בעריש גרינוואלד ובחתימות בית דין ועדים המאשרים את חתימתו: רבי יצחק בן רבי גדליה, רבי אבנר ב"ר משה ורבי יוסף ב"ר --- גאלד-בארג. פאלטישאן, תרי"ז [1857]. • וועקסיל (שטר חוב) בחתימת "יוסף בהקדוש מו"ה יעקב" וחתימות נוספות. באקוי, תר"ד [1844].
- מכתב בכתב ידו וחתימתו של רבי חיים שמואל שור אב"ד בוקרשט, לקהילת האמאר ולרב הקהילה רבי אברהם משה באב"ד, אודות ההצבעה בבחירות לפרלמנט הרומני, למען מפלגת הליברלים-דאטשוסטין, אשר "הבטיחו שימחקו הצרים והאויבים, המה ההיטליריסטען שר"י". כסלו תרצ"ד [1933]. • מכתב מעניין בכתב ידו וחתימתו של הגאון רבי יהודה ליב צירלסון אל הרבנות הראשית בתל אביב יפו. קישינב, תרצ"ח [1938]. • גלויית דואר עם מכתב ארוך בדברי תורה מאת מאת רבי אברהם יצחק וועג מאויבר-וישאווה [נספה בשואה, ה"ד], אל רבי דוד שפרבר אב"ד בראשוב. פאליאן, תרצ"ה [1935]. • מכתב בכתב ידו וחתימתו של רבי אברהם אריה ליב רוזן אב"ד פאלטישען "ומסיבת המלחמה מתגורר פה בוקרשט". • מכתב מאת רבי חיים רבינוביץ אב"ד בוקרשט, תל אביב, תשי"א [1951].

7 מכתבים, גודל ומצב משתנים.

פתיחה: \$450

- adversaries and enemies, Hitlerism". Kislev 1933. • Interesting letter handwritten and signed by Rabbi Yehuda Leib Tzirelson to the Chief Rabbinate in Tel Aviv-Jaffa. Kishinev, 1938. • Postcard with long letter of Torah thoughts by Rabbi Avraham Yitzchak Veg of Oyber Visheve [perished in the Holocaust], to Rabbi David Shperber Av Beit Din of Rachów. Văleni, 1935. • Letter handwritten and signed by Rabbi Avraham Aryeh Leib Rosen Av Beit Din of Fălticeni "and due to the war resides in Bucharest". • Letter by Rabbi Chaim Rabinowitz Av Beit Din of Bucharest, Tel Aviv, 1951.

7 letters, varied size and condition.

Opening price: \$450

362

362. Collection of Rabbis' Letters and Signed Documents - Romania, 1844-1951

Collection of rabbis' letters and signed documents – Romania, 1844-1951.

- Document regarding laws of neighbors and chezkat batim, signed by R' Berish Greenwald with signatures of the Beit Din and the witnesses who authorize his signature: Rabbi Yitzchak ben Rabbi Gedalya, Rabbi Avner ben R' Moshe and Rabbi Yosef ben R' --- Goldberg. Fălticeni, 1857. • Wexsil (promissory note) signed by "Yosef ben Rabbi Ya'akov" and other signatures. Bacău, 1844. • Letter, handwritten and signed by Rabbi Chaim Shmuel Schorr Av Beit Din of Bucharest, to the Camăr community and to the rabbi of the community Rabbi Avraham Moshe Babad, about voting in the elections to the Romanian parliament, in favor of the Liberal-Datshustin party, which "promised to erase the

363. אוסף מכתבים - גדולי רבני ליטא

אוסף מכתבים שונים, מגדולי רבני ליטא - שנות התרמ"ט-תרצ"ח (1888-1938).

- מכתב מאת "מרכז ועד הישיבות בוויילנא", (בהכפלת סטנסיל, דיו-ספירט סגולה) בחתימת ידו המקורית, של הגאון רבי חיים עוזר גרודזינסקי. עם חותמת מקורית.
- עמוד אחרון ממכתב (בדברי תורה ובענין רבנות בפרנקפורט-דמיין), בכתב ידו וחתימתו של הגאון רבי הלל ליב ליבשיץ "תר"ד-תרס"ח, מתלמידי רבי ישראל מסלנט וידיד של ה"חפץ חיים". אב"ד פלונגיין, סובאלק ולובלין. מחבר ספר בית הלל על שו"ע חו"מ. אביו של רבי יחזקאל ליפשיץ בעל "המדרש והמעשה".
- מסמך בכתב ידו וחתימתו של הגאון משה שמואל שפירא אב"ד באברויסק [נאחיו של רבי רפאל שפירא אב"ד וואלווין]. כתב אישור בשם אם לנישואי בתה "ובאשר אינה יודעת לחתום, ע"כ באתי אני להעיד על זה".
- מסמך בעניני כספי מגביות לארץ ישראל. בחתימת וחתימת הגאון רבי חיים מאיר נח הלוי לעווין אב"ד מוסקבה [תקצ"ד-תרס"ד]. חתן הגאון רבי אליעזר יצחק פריד ראש ישיבת וואלווין - כיהן אח"כ כמו"ץ ומ"מ בוויילנא]. וחתימת הגביר "קלונמוס זאב וויסאצקי" [מייסד חברת "תה וויסוצקי"], עם מכתב ורשימות תורמים בכת"י רבי "יצחק --- שד"ר". מוסקבה, כסלו תרמ"ט [1888].

- מכתב בכתב ידו וחתימתו של הגאון רבי איסר זלמן מלצר - המלצה לתמיכה בנכדו של רבי חיים הלל פריד, הלומד אצל הרב ר' זעליג [ברוורמן] במאה שערים. ירושלים, תרפ"ו [1926].
- מכתב בחתימת רבי אליעזר זאב קפלן מנהל ישיבת ראדין, נכדו של החפץ חיים. בעניין סדור אישור עליה לא"י לכמה מתלמידי הישיבה. ראדין, תרצ"ד [1934].
- מכתב בכתב ידו וחתימתו של הגאון רבי יחזקאל אברמסקי גאב"ד לונדון, בענין סדור גט. לונדון, תשרי תרצ"ח [1937].
- מכתב בחתימת רבי הלל וויטקינד ראש ישיבת נובהדרוק. יפו-תל אביב, תרצ"ד [1934].

8 מכתבים, גודל ומצב משתנים.

פתיחה: \$700

363. Collection of Letters – Leading Lithuanian Rabbis

Collection of various letters, by leading Lithuanian rabbis – 1888-1938.

- Letter by the "Mercaz Va'ad HaYeshivot in Vilna", (stencil-copy) with the original signature of Rabbi Chaim Ozer Grodzensky. With original stamp.
- Last page of a letter (of Torah thoughts and issues regarding the rabbinate of Frankfurt am Main), handwritten and signed by Rabbi Hillel Leib Lifshitz [1844-1908, disciple of Rabbi Yisrael of Salant and friend of the Chafetz Chaim. Av Beit Din of Plungian, Suvalk and Lublin. Author of Beit Hillel on Shulchan Aruch Choshen Mishpat. Father of Rabbi Yechezkel Lifshitz author of HaMidrash V'Hama'aseh].
- Document handwritten and signed by Rabbi Moshe Shmuel Shapira Av Beit Din of Bobroisk [brother of Rabbi Refael Shapira Av Beit Din of Volozhin]. Authorization in the name of a mother on the marriage of her daughter "since she does not know to sign, therefore I testify to this".
- Document about fundraising for Eretz Israel. Signature and stamp of Rabbi Chaim Meir Noach HaLevi Levine Av Beit Din of Moscow [1834-1904. Son-in-law of Rabbi Eliezer Yitzchak Fried, head of the Volozhin Yeshiva, later served as Torah authority in Vilna]. Signature of the influential "Kalonymus Ze'ev Wissotzky" [founder of Wissotzky Tea Co.], with a letter and lists of donors handwritten by Rabbi "Yitzchak --- emissary". Moscow, Kislev 1888].
- Letter handwritten and signed by Rabbi Isser Zalman Meltzer – recommendation for supporting the grandson of Rabbi Chaim Hillel Fried, who studied from Rabbi Zelig [Braverman] in Meah She'arim. Jerusalem, 1926.
- Letter signed by Rabbi Eliezer Ze'ev Kaplan, director of Radin Yeshiva, grandson of the Chafetz Chaim. Concerning arranging an immigration certificate to Eretz Israel for several yeshiva students. Radin, 1934.
- Letter handwritten and signed by Rabbi Yechezkel Avramsky Ga'avad of London, regarding the arrangement of a get. London, Tishrei 1937.

363

- Letter signed by Rabbi Hillel Vitkind head of the Navahrudak Yeshiva. Tel Aviv-Jaffa, 1934.

8 letters, varied size and condition.
Opening price: \$700

364. Collection of Letters and Handwritten Torah Novellae - Polish Rabbis

Collection of letters of Torah novellae handwritten by Polish rabbis.

- Long letter (two large pages) of Torah thoughts handwritten and signed by Rabbi Baruch Yitzchak Yissachar HaLevi Leventhal. [He mentions his father, who died that year]. Brisk (Poland) Tishrei 1918. Rabbi Baruch Yitzchak Yissachar Leventhal (1875-1944) Av Beit Din of Brisk (village near Włocławek) and Pułtusk, son of Rabbi Efraim Shraga Av Beit Din of Uniejow, Kalisch district, Poland] author of Chemdat Efraim, son-in-law of Rabbi Moshe Krishik Av Beit Din of Neustadt-Plonsk. Survived the Holocaust and ascended to Jerusalem. Some of his books: Ateret Rosh and Zichron Yissachar on Mishnayot Zera'im and Moed.

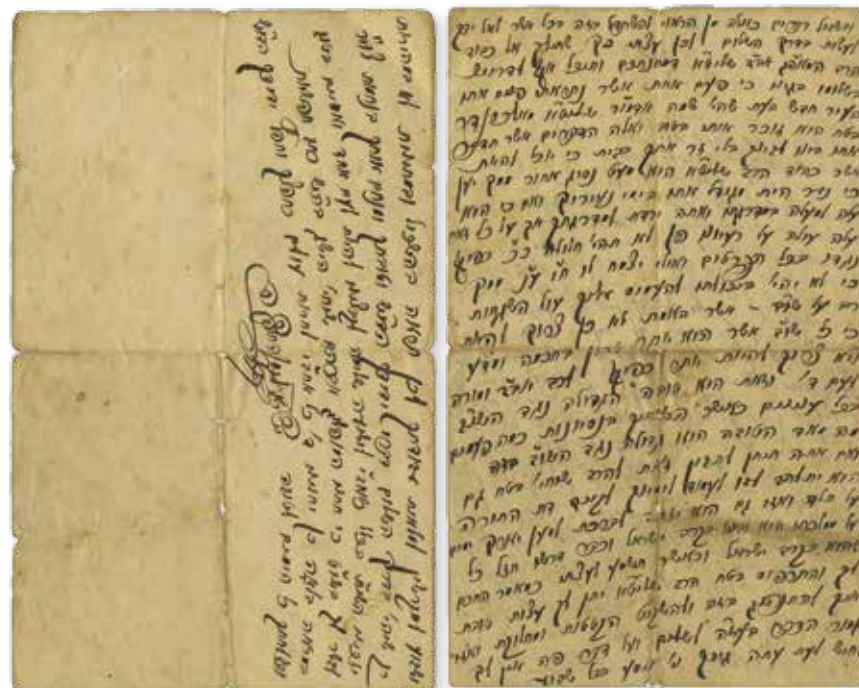
- Long letter (3 pages), about the dispute over the position of shochet and bodek by a Alexander Chassid, handwritten and signed by Rabbi Yisrael Nissan Kuperstock. Przysucha, Kislev 1900. Rabbi Yisrael Nissan Kuperstock (1858-1930) one of the elder Rabbis of Polish Chassidism, descended from the Rebbes of Alexander. Served in the Rabbinate for over 40 years in Przysucha, Ryazan and Makó. In 1925, he ascended to Jerusalem, where he published his book Ani Ben Pachma responsa and established the Alexander Yismach Yisrael Yeshiva.

- Long handwritten letter (4 pages, middle of the letter, lacking the end), responsa on various Torah topics. Written on official stationery of Rabbi "Shmuel Yehuda Leib Weingot, Av Beit Din of Kowal, Warsaw district". Kowal, 1910s.

- Letter in the name of Rabbi Eliyahu Chaim Meisel, handwritten and signed by his grandson Rabbi "Moshe Menachem Yosef ben Rabbi Gavriel HaLevi Ra'avad here, grandson of ... Rabbi Eliyahu Chaim Av Beit Din here". Lodz, 1910.

4 letters, approximately 10 handwritten pages, varied size and condition.

Opening price: \$400

364

שנה בפרשיסחא, ריזאן ומאקאווא. בשנת תרפ"ה עלה לירושלים, שם הוציא את ספרו שו"ת "עני בן פחמא" וייסד את ישיבת "ישימת ישראל" אלכסנדר.

- מכתב ארוך בכת"י (4 עמ' - באמצע המכתב וללא סופו), תשובות בנושאים שונים בדברי תורה. על גבי נייר מכתבים רשמי של הגאון רבי "שמואל יהודה ליב ווינגאט, אב"ד קוואהל פלך ווארשא". קוואהל, שנות התר"ע [1910].
- מכתב בשם הגאון רבי אליהו חיים מייזל, בכת"י וחתומת נכדו רבי "משה מנחם יוסף בהרב הגאון גבריאל הלוי שליט"א הראב"ד דפה, נכד מאורן של ישראל אלי' חיים שליט"א האב"ד דפה". לאדז, עת"ר [1910].

4 מכתבים, כ-10 עמ' בכת"י. גודל ומצב משתנים.

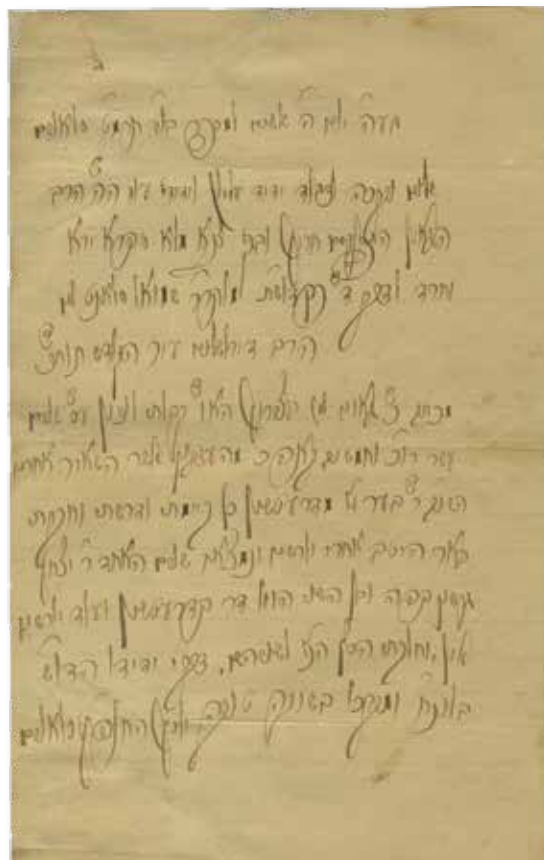
פתיחה: \$400

364. אוסף מכתבים וחידושי תורה בכתב יד - רבני פולין

אוסף מכתבים עם חידושי תורה בכת"י מרבני פולין.

- מכתב ארוך (2 עמ' גדולים) בדברי תורה בכת"י וחתומת הגאון רבי ברוך יצחק ישכר הלוי לוינטאל. [בתוך הדברים הוא מזכיר דברים בשם אביו "הכ"מ", שנפטר באותה שנה]. בריסק-דקווא, תשרי תרע"ט [1918]. רבי ברוך יצחק ישכר לוינטאל (תרל"ה-תש"ד) אב"ד בריסק-דקווא (עירייה סמוכה לוולאצלויק) ופולטוסק, בן הגאון רבי אפרים שרגא אב"ד איניאווי [Uniejow], פלך קאליש, פולין בעל "חמדת אפרים", וחתן רבי שלמה קרישיק אב"ד ניישטאדט-פלונסק. ניצל מהשואה ועלה לירושלים. מספריו: "עטרת ראש" ו"זכרון ישכר" על משניות ורעים ומועד.

- מכתב ארוך (3 עמ'), בענין מחלוקת אודות משרת שו"ב מאחד מחסידי אלכסנדר, בכת"י וחתומת הגאון רבי ישראל ניסן קופרשטון. פרשיסחא, כסלו תרס"א [1900]. הגאון רבי ישראל ניסן קופרשטון (תרי"ח-תר"ץ) מוקני רבני פולין החסידי, וממשפחת ארמוירי אלכסנדר. כיהן ברבנות למעלה מארבעים

366

כיהן ברבנות בדרעטשין, בשנת תרמ"ה עלה על כס רבנות חותנו בסלונים, עד פטירתו בשנת תרס"ה. ממלא מקומו ברבנות סלונים הוא הגה"ק רבי מרדכי'לה אושמינער.

דף 22 ס"מ. 12 שורות בכת"י. מצב טוב.

פתיחה: \$500

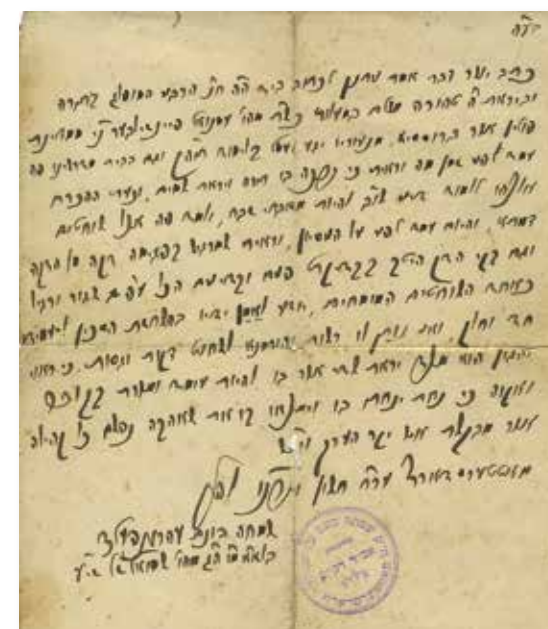
365. Three Semicha Certificates for a Shochet and Bodek by Leading Hungarian Rabbis - 1895

A collection of semicha letters ordaining Rabbi Emanuel Feinsilver as a shochet and bodek, by leading Hungarian rabbis:

- Semicha certificate handwritten and signed by Rabbi Simcha Bunim Ehrenfeld Av Beit Din of Mattersdorf, [1855-1926, author of Ma'aneh Simcha. Son of Rabbi Shmuel Ehrenfeld author of Chatan Sofer, grandson of the Chatam Sofer, Av Beit Din of Mattersdorf from 1883]. Mattersdorf, Cheshvan 1895.
- Semicha certificate handwritten and signed by Rabbi Gavriel Miller, dayan of Mattersdorf [1832-1907, disciple of the Ktav Sofer, author of Birkat HaMitzvot, Otzar Aggadot, Shi'urei Mitzvot and Ma'aglei Tzedek]. Mattersdorf, Tishrei 1895.
- Semicha certificate handwritten and signed by Rabbi Shalom Kutna Av Beit Din of Eisenstadt [1826-1909, son of the famous Rabbi Aharon Kutna, disciple of the Ktav Sofer, author of Atrat Shalom VeEmet, U'Chetora Ya'aseh, Kol al Hamayim, etc.]. Eisenstadt, Cheshvan 1895.

3 leaves, 21 cm. Good-fair condition, minor tears to leaf folds.

Opening price: \$1000

365

365. שלשה כתבי סמיכה לשו"ב מאת גדולי רבני הונגריה - תרנ"ו

צורר כתבי סמיכה לשוחט ובודק רבי עמנואל פיינוילבער, מאת גדולי רבני הונגריה:

- כתב סמיכה בכתב ידו וחתירתו של הגאון רבי שמחה בונים עהרנפעלד אב"ד מטרסדורף - [תרס"ו-תרפ"ו, בעל "מענה שמחה". בנו של רבי שמואל עהרנפעלד בעל ה"חתן סופר", נכד החתם סופר, אב"ד מטרסדורף משנת תרמ"ג]. מטרסדורף, חשון תרנ"ו [1895].
- כתב סמיכה בכתב ידו וחתירתו של הגאון רבי גבריאל מילר, דיין בק"ק מטרסדורף [תקצ"ב-תרס"ז, תלמיד הכתב סופר, מחבר הספרים: ברכת המצות, אוצר אגדות, שיעורי מצות ומעגלי צדק]. מטרסדורף, תשרי תרנ"ו [1895].
- כתב סמיכה בכתב ידו וחתירתו של הגאון רבי שלום קוטנא אב"ד אייזנשטאט [תקפ"ו-תרס"ט, בן הגאון המפורסם רבי אהרן קוטנא, תלמיד הכתב סופר, מחבר הספרים: עתרת שלום ואמת, ובתורה יעשה, קול על המים ועוד]. אייזנשטאט, חשון תרנ"ו [1895].

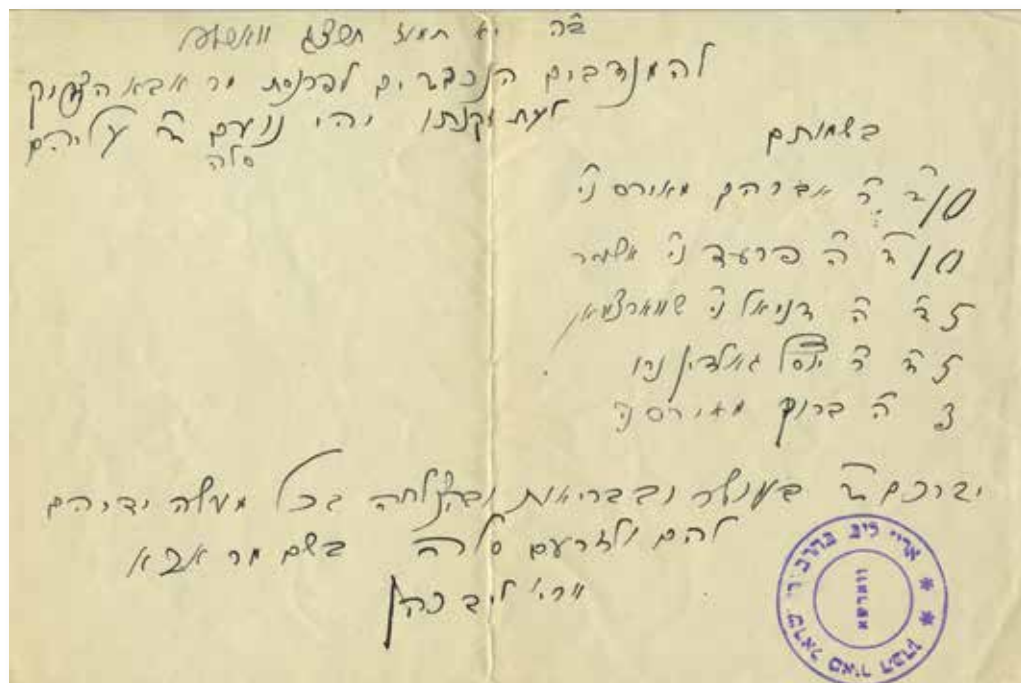
3 דף, 21 ס"מ. מצב טוב-בינוני, קריעים קלים בקפלי הדפים.

פתיחה: \$1000

366. מכתב מהגאון רבי יוסף שלופר אב"ד סלונים - תרמ"ט

מכתב בכתב ידו וחתירתו של הגאון רבי יוסף אב"ד סלונים, אל הגאון רבי שמואל סלנט - בענין כספי ירושה של יהודי שנפטר בירושלים, שנשלחו לכותב מרבי שמואל סלנט, כדי לחלק בין היורשים בחו"ל. סלונים, תרמ"ט [1889].

הגאון רבי יוסף שלופר (נפטר תרס"ה, אוצר הרבנים 8660), "העילוי מדינאבורג" תלמיד ישיבת וואלווין. חתנו של הגאון המפורסם רבי אייזל חריף אב"ד סלונים. מפורסם עליו הסיפור כיצד בחר בו רבי אייזל לחתן לאחר שרץ אחרי העגלה הנוסעת מישיבת וואלווין על מנת לשאול את רבי אייזל מה הוא התירץ לקשיטתו.

367

367. Letter by Rabbi Aryeh Leib Hacoen, in the name of his Father Author of "Chafetz Chaim" - Warsaw, Tamuz 1933

A letter handwritten and hand signed by the Gaon Rabbi Aryeh Leib Cohen, son of "Chafetz Chaim". Warsaw, Tamuz 11, 1933.

In the letter, written a month and a half before his great father passed away, he greets the generous ones [from the United States] who donated money for "the welfare of my righteous father in his old age". And, "In the name of my father", he greets them "May G-d bless you with richness and good health and success in whatever you do, for you and your descendants".

14X22 cm. Good condition.

Opening price: \$1000

367. מכתב רבי אריה לייב הכהן, בשם אביו בעל ה"חפץ חיים" - וורשא, תמוז תרצ"ג

מכתב בכתב ידו וחתימתו של הגאון רבי אריה לייב הכהן, בן ה"חפץ חיים". וורשא, י"א תמוז תרצ"ג [1933].
במכתב שנכתב כחודש וחצי לפני פטירת אביו הגדול, הוא מברך את הנדיבים [מארה"ב] אשר נדבו כסף "לפרנסת מר אבא הצדיק לעת זקנתו". ו"בשם מר אבא", הוא מברכם: "יברכם ד' בעושר ובבריאות ובהצלחה בכל מעשה ידיהם, להם ולזרעם סלה".

14X22 ס"מ. מצב טוב.

פתיחה: \$1000

366. Letter by Rabbi Yosef Shlopfer Av Beit Din of Slonim - 1889

Letter handwritten and signed by Rabbi Yosef Av Beit Din of Slonim, to Rabbi Shmuel Salant concerning inheritance money of a Jew who died in Jerusalem, sent by Rabbi Shmuel Salant to divide among his heirs abroad. Slonim, 1889.

Rabbi Yosef Shlopfer (died in 1905, Otzar HaRabbanim 8660), "the Dinaburg genius" student of Volozhin Yeshiva. Son-in-law of the renowned Rabbi Itzele Charif (Yehoshua Isaac Shapira), Av Beit Din of Slonim. He is the subject of the famous story: Rabbi Itzele chose him as a son-in-law because he ran after the wagon traveling from the Volozhin Yeshiva to ask Rabbi Itzele the answer to his question. He served as Rabbi of Dretchin and in 1885 succeeded his father-in-law as Rabbi of Slonim until his death in 1905. Rabbi Mordechai Ushminer succeeded him as Rabbi of Slonim.

Leaf, 22 cm. 12 handwritten lines. Good condition.

Opening price: \$500

368. Memorandum of Va'ad HaYeshivot to the Joint Management on the Subject of the Importance of Torah Study, Signed by Rabbi Chaim Ozer Grodzinsky

Memorandum sent from the Va'ad HaYeshivot to the American Jewish Joint Distribution Committee, concerning the importance of Torah study in Lithuanian yeshivot consolidated into Va'ad HaYeshivot, signed by the head of the Va'ad, Rabbi Chaim Ozer Grodzinsky, Vilna, Cheshvan 1938.

Four page detailed letter, in Yiddish, titled at the top of each page: "To the honored members of the directorate of the Joint". On Page 4 is the stamp of the management of the Va'ad HaYeshivot in Vilna and the signature of Rabbi Chaim Ozer.

The content: Torah knowledge and mitzvah adherence is the basis for the existence of the Jewish people. At all times and in all generations, there were always individuals who studied Torah all the day and invested all their strength into their studies. And so the Torah was transmitted from generation to generation. The Jewish people accepted the obligation to grant these men this privilege and supported Torah learners so that they could study without the yoke of dealing with material needs. Large centers of learners were educated by Torah leaders for knowledge and comprehension of the Torah. These centers are called yeshivot. In the previous generation, most of the yeshivot were concentrated in the vicinity of Lithuania, the eastern region of the Polish Republic. These yeshivot produced leading rabbis and spiritual leaders of the Jewish people. The character of rabbis all over Russia, and most of the rabbis who reached the USA, Africa, Australia and throughout Europe were fashioned in these yeshivot.

Further in the memorandum is an interesting description and analysis of the situation after World War I and the task of the rabbis who studied in yeshivot to reinforce Jewish settlements all over the world. Descriptions of the existential difficulties of the yeshivot and of Torah learners. Establishment of Va'ad HaYeshivot in 1924, and a report on the Va'ad operations in granting a certain part of the Yeshiva budget.

4 leaves, official stationery, 29 cm. High-quality bluish paper. Very-good condition, folds and minor creases.

Opening price: \$1700

368

368. תזכיר "ועד הישיבות", להנהלת הג'וינט בנושא חשיבות לימוד התורה בחתימת רבי חיים עוזר גרודזינסקי

תזכיר שנשלח מ"ועד הישיבות" אל הנהלת הג'וינט, על חשיבות לימוד התורה בישיבות ליטא המאוגדות ב"ועד הישיבות", בחתימת ראש הוועד, מרן הגאון רבי חיים עוזר גרודזינסקי, ווילנא, חשוון תרצ"ט 1938.

מכתב מפורט בן 4 דפים, בידיש, כותרת בראש כל דף: "צו די ה"ה דירעקטעארן פון דווינט" [=אל האדונים הנכבדים חברי דירקטוריון הג'וינט]. בעמוד 4 חותמת הנהלת ועד הישיבות בוילנא וחתימת ידו של רבי חיים עוזר.

תוכן הדברים: ידיעת התורה וקיום המצוות הם יסוד הקיום של העם היהודי. בכל הזמנים ובכל הדורות היו נמצאים יחידים שעסקו בתורה כל הזמן עם השקעת כל הכוחות בלימודם. וכך מסרו את התורה מדור לדור. עם ישראל ראה לעצמו חובה לתת להם את הפריבילגיה לכך ולתמוך בלומדי התורה, שיוכלו ללמוד בלי העול של התעסקות בצרכים הגשמיים. היו מרכזים גדולים של לומדים שהתחנכו ע"י גדולי תורה, לידיעת והבנת התורה. למרכזים האלו קוראים "ישיבות". בדור הקודם רוב הישיבות התרכזו באזור ליטא, האזור המזרחי של הרפובליקה הפולנית. מישיבות אלו צמחו גדולי הרבנים והמנהיגים הרוחניים של העם היהודי. הרבנים ברחבי רוסיה, ורוב הרבנים שהגיעו לארה"ב, אפריקה, אוסטרליה ורחבי אירופה, דמותם נוצרה בישיבות אלו.

בהמשך התזכיר: תיאור וניתוח מעניין של המצב לאחר המלחמה האחרונה (מלחמת העולם הראשונה), תפקידם של הרבנים יוצאי הישיבות בחיזוק ההתיישבות היהודית ברחבי תבל. תיאור הקשיים הקיומיים של הישיבות ולומדי התורה. הקמת "ועד הישיבות" בשנת תרפ"ד, ודיווח על התנהלות הוועד, בנתינת חלק מסוים מתקציב הישיבות.

4 דף, נייר מסמכים רשמי, 29 ס"מ. נייר כחלחל איכותי. מצב טוב-מאד, קפלים וקמטים קלים.

פתיחה: \$1700

369. מכתב מהגאון רבי אהרן קוטלר - תשי"ד

מכתב מהגאון רבי אהרן קוטלר ראש "בית מדרש גבוה לתורה באמריקה". לייקווד, תשי"ד [1954]. מכתב תודה על עזרה לישיבת לייקווד, כתוב במכונת כתיבה ובחתימת ידו "אהרן קוטלר". לאחר החתימה הוא מוסיף כשש שורות בכתב ידו. בשולי המכתב הוא כותב: "הגנני נוסע מחר אי"ה לא"י על משך ז' שבועות לישיבת ע"ח [עץ חיים] בירושלים" וחותם פעם נוספת. הגאון רבי אהרן קוטלר (תרנ"ב-תשכ"ג 1892-1962), מתלמידי ה"סבא מסלבדוקה". ומה"עילויים" המפורסמים בעולם הישיבות. [עוד בהיותו בחור התבטא עליו ה"אור שמח", כי הוא עתיד להיות רבי עקיבא אייגר של הדור הבא]. חתנו של הגאון רבי איסר זלמן מלצר. כיהן כר"מ וראש ישיבה בישיבת סלוצק, בתקופת מלחמת העולם הראשונה ברח עם התלמידים לפולין, והקים את הישיבה בעיר קלצק. היה מראשי הישיבות המקורבים לרבי חיים עוזר ולה"חפץ חיים". ממייסדי "ועד הישיבות" וחבר "מועצת גדולי התורה" בליטא. בתקופת השואה הגיע לארה"ב, והקים את הישיבה הגדולה בעיירה לייקווד שבניו-ג'רזי. מראשי מועצת גדולי התורה בארה"ב ו"מרכז החינוך העצמאי בא"י". מכתב זה נכתב לאחר פטירת חותנו הגרא"ז שנפטר בכסלו תשי"ד, והגרי"א קוטלר נתמנה למלאות את מקום חותנו בראשות ישיבת "עץ חיים", והיה נוסע מארה"ב לא"י למשך מספר שבועות בשנה. נייר מסמכים רשמי, 28 ס"מ. מצב טוב, קמטים קלים וסימני קיפול.

פתיחה: \$1000

369. Letter by Rabbi Aharon Kotler - 1954

Letter by Rabbi Aharon Kotler head of "Beit Midrash Gavoha L'Torah B'America". Lakewood, 1954.

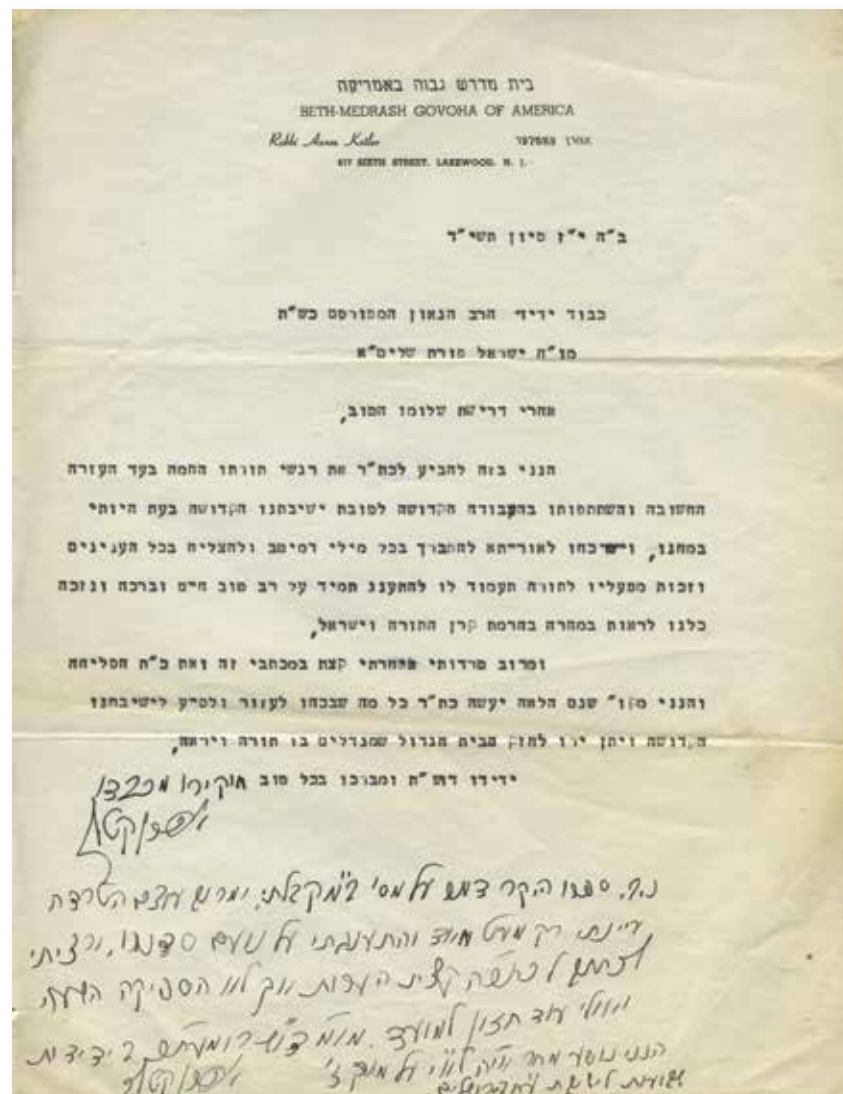
Thank-you letter for assistance to the Lakewood Yeshiva, typewritten and signed by Aharon Kotler. After the signature, he adds six lines in his handwriting. On the letter margins he writes: **"Tomorrow, I am traveling to Eretz Israel for seven weeks to the Etz Chaim Yeshiva in Jerusalem"** and signs again.

Rabbi Aharon Kotler (1892-1962), disciple of the "Saba of Slabodka" and one of the most famous Torah geniuses of the Torah world. [While yet a young man, the Or Sameach foresaw that he would become the Rabbi Akiva Eiger of the next generation]. Son-in-law of Rabbi Isser Zalman Meltzer, he served as head of Slutsk Yeshiva and during World War I, escaped with his disciples to Poland and established the yeshiva in the city of Klyetsk. He was close to Rabbi Chaim Ozer and to the Chafetz Chaim. One of the founders of Va'ad HaYeshivot and member of Mo'etzet Gedolei HaTorah in Lithuania. During the Holocaust, he reached the USA, and established the Yeshiva Gedola in Lakewood, New Jersey. He was one of the heads of Mo'etzet Gedolei HaTorah in the US and of the Chinuch Ha'Aztma'i in Eretz Israel.

This letter was written after the death of his father-in-law, Rabbi Isser Zalman who died in Kislev 1954 and Rabbi Kotler was appointed his successor as head of the Etz Chaim Yeshiva and would travel from the USA to Eretz Israel for a few weeks each year.

Official stationery, 28 cm. Good condition, minor creases and folding marks.

Opening price: \$1000

369

370. מכתב "שנה טובה" מרבי ברוך בער ליבוביץ

מכתב מהגאון רבי ברוך דוב ליבוביץ, ראש ישיבת קמניץ, לרבי ישראל פורת, רב בקליבלנד. קמניץ, [שנות התר"צ].

מכתב מודפס במכונת-כתיבה, ובו בקשה עבור ישיבת "כנסת בית יצחק" בקמניץ - "אשר היא יסוד ועמוד לתורתנו הקדושה וממנה תצא תורה לישראל". בסיום המכתב הוסיף ראש הישיבה 2 וחצי שורות בכתב ידו וחתמתו: "המברכו בכוח"ט בסשצ"ג ברוך דוב לייבאוויץ. השי"ת יתבהו ויחתמהו בסשצ"ג לאלתר לחיים טובים ומתוקים ומאשרים ומבורכים בכל הברכות לשנה גאולה וישועה אמן".

רבי ברוך דוב (בער) ליבוביץ (תרכ"ד-ת"ש), מגדולי תלמידי הגר"ח מבריסק בישיבת וואלחיץ. מילא את מקום חותנו הרב צימרמן ברבנות האלוסק והקים בה ישיבה. לאחר י"ג שנה הוזמן לכהן כראש ישיבת "כנסת בית יצחק" בסלובודקה, שעברה במשך השנים לווילנה ולקמניץ. נמנה בין גדולי מרביצי התורה בדורו. בעל "ברכת שמואל" על סוגיות הש"ס - תורתו שבעל-פה ושכתב, היא מאבני היסוד של הלימוד הישיבתי המעמיק.

נייר מסמכים רשמי (עם תמונת רבי יצחק אלחנן ספקטור, שהישיבה נקראת על שמו). 29 ס"מ. מצב בינוני, קרעים ובלאי בשוליים ובקפלים.

פתיחה: \$1000

370

370. Shana Tova Letter by Rabbi Baruch Ber Leibowitz

Letter by Rabbi Baruch Dov Leibowitz, head of the Kamenitz Yeshiva, to Rabbi Yisrael Porat, a rabbi in Cleveland. Kamenitz, [1930s].

Typewritten letter, with a request for the Kneseth Beit Yitzchak Yeshiva in Kamenitz. At the end of the letter, the head of the yeshiva adds two and one half lines in his handwriting and with his signature: "Who blesses you with a Ketiva V'Chatima Tova Baruch Dov Leibowitz. G-d should write you and sign you immediately for a good sweet happy blessed life with all the blessings for a year of redemption and salvation, Amen"

Rabbi Baruch Dov (Ber) Leibowitz (1864-1940), one of the leading disciples of Rabbi Chaim of Brisk in

371. מכתבים שנשלחו אל רבה של ירושלים הגאון רבי שמואל סלטנ ואל ה"ועד הכללי"

מכתבים ומסמכים שונים בנוגע לעניני צדקה וחסד ליושבי ירושלים, שהובאו לטיפולם של הגאון רבי שמואל סלטנ ושל ה"ועד הכללי", מהשנים תרמ"ט-תרע"ה (1889-1915).

- מכתב בחתימת רבי נתן אדלר אב"ד לונדון, אל רבי שמואל סלטנ. לונדון, תרנ"ח [1898]. • מכתבים בחתימת "שמואל בן אשר", מבית הברון רוטשילד, לונדון, תרמ"ט-תרנ"א [1889-1891].
- מכתב מיוסף סעבאג מונטיפיורי, [אחיינו של משה מונטיפיורי ראש קהל הספרדים בלונדון ומנהל קרנות הצדקה והעזבונות של מונטיפיורי]. בו הוא מבקש מרבני העיר שישלחו לו רשימה של 70 אנשים ובתוכם 10 אלמנות, אשר יחולק להם צדקה מקרנות הצדקה. לונדון, תרס"ב [1902]. • קבלה חתומה מכולל ואהלין, על כסף שנשלח מרבי אברהם דוד לאוואט אב"ד אלכסנדראוסקי [סבו זקנו של הרבי מליובאוויטש]. תרס"ה [1905]. • 2 מכתבי "צעטלאך" לתשלום, מרבני ירושלים: רבי ישראל איסר ברי"מ הלוי" [מחותמי ה"חרם" על בתי-הספר], הכותב לשלם עבור הוצאות "לרחיצת הים" עבור חולה. ומרבי "אריה ליב בהרא"ד" [רבי לייב דיין] הכותב לשלם לשמש הבר"צ כסף עבור "עצים להסקה במושב בד"צ". • מכתב בחתימת הדיינים רבי מאיר איזראעל ורבי בצלאל ישעיה בערינשטיין, "בי דינא רבא דק"ק אשכנזים", עבור תשלום על הדבקת מודעות "להתפלל בשלומה של מלכות" - להצלת הצבא הטורקי במלחמת העולם הראשונה, ירושלים, תרע"ה [1915]. • ועוד מכתבים שונים.

10 פריטים, גודל ומצב משתנים.

פתיחה: \$400

[who signed the "cherem" on the schools] and who writes to pay for the expenses of "bathing in the sea" for an ill person. Rabbi "Aryeh Leib ben Rabbi E. Dayan [Rabbi Leib Dayan] who writes to pay the shamash of the Badatz for "wood for heating the Badatz residence". • Letter signed by Dayanim Rabbi Meir Israel and Rabbi Bezael Yeshaya Bernstein, "Great Beit Din of the Ashkenazi community", payment for pasting notices "To pray for the peace of the kingdom" – for the success of the Turkish army during World War I, Jerusalem, 1915. • Various other letters.

10 items, Varied size and condition.

Opening price: \$400

372

372. מכתב ממוני "ועד הכללי" - בחתימת הגאון רבי חיים ברלין ועוד

מכתב ביידיש, לגבאי קופת רבי מאיר בעל הס, בענין איסוף הקופסאות, מאת "ממוני ומנהלי הועד הכללי המאוחד מכל כוללות האשכנזים שבאה"ק". ירושלים, אחרי תרס"ו (1906).

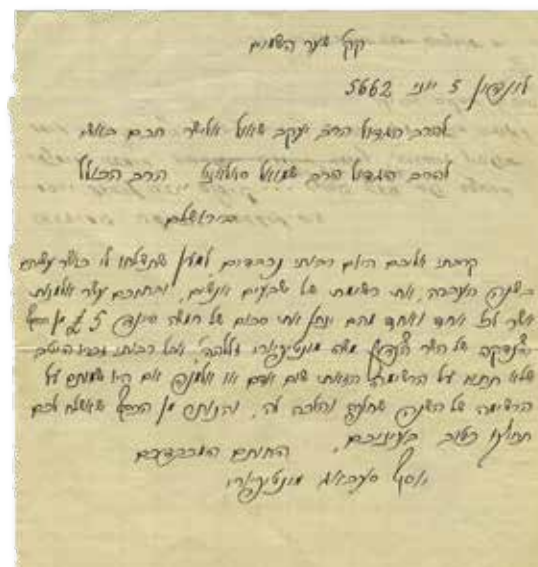
חתומים: רבי "שלמה גדול" נהרב מחרסון, כיהן ברבנות בוורניאן וחרסון, ממורי ההוראה בירושלים; רבי "אלימלך פערלמאן" נמנהיגי העדה החסידית בירושלים, בנו של הגאון רבי ישראל איסר פרלמן אב"ד רוזנודוב (גליציה) - מתלמידי "החזוה מלובלין", ונכדו של הגאון החסיד רבי אשר כהנא-שפירא חתן הדיין החסידי הגאון רבי ברוך בנימין זאב וואלף ווינשטוק - תלמיד "החזוה מלובלין" ויהודי הטוב" מנישטאט. הקים שכונת רבות בעיר, שהמפורסמת שבהם היא שכונת "בתי פרלמן"; רבי "גדליה מנחם בראדער"; רבי "אשר זאב ועלנסקי"; רבי "אשר דוב זוסמאן" ורבי "יצחק אליעזר חרל"פ".

בשולי הדף מכתב מיוחד בחתימת ידו של הגאון רבי "חיים ברלין" וחותמתו, הכותב לגבאי דברי ברכה ועידוד: "... דורש שלומו ומברכו בהצלחה ואבקשו להרבות ישע להצמיח צדקה לטובת אלפי עניי אחיו העניים, ומו' ישא ברכה".

הגאון המפורסם רבי חיים ברלין (תקצ"ב-תרע"ג, אוצר הרבנים 5925), בנו הבכור של הנצי"ב מוואלחין. שימש ברבנות במוסקבה, וואלחין, קוברין ויעטסוואגר. מגדולי דורו בכל מקצועות התורה. עלה לירושלים בשנת תרס"א, לאחר פטירת רבי שמואל סלטנ הוכר רבי חיים כרבה של ירושלים, למרות שסירב לקבל עליו את התפקיד באופן רשמי, סמכות גדולתו התורנית נחשבה כמכרעת בבתי הדין ובכל עניני הקהילה בירושלים.

נייר מסמכים רשמי (עם תמונת בניני שכונת "בנסת ישראל"). 29 ס"מ. מצב טוב, בלאי בשוליים.

פתיחה: \$350

371

371. Letters Sent to the Rabbi of Jerusalem, Rabbi Shmuel Salant and to the Va'ad HaKlali

Various letters and documents regarding matters of charity and chesed to the inhabitants of Jerusalem referred to Rabbi Shmuel Salant and to the Va'ad HaKlali, 1889-1915.

- Letter signed by Rabbi Nathan Adler Av Beit Din of London, to Rabbi Shmuel Salant. London, 1898.
- Letters signed by "Shmuel ben Asher", from the home of Baron Rothschild, London, 1889-1891.
- Letter by Yosef Sabag Montefiore, [nephew of Moses Montefiore, head of the Sephardic community of London and manager of the charity funds and Montefiore's estates] in which he requests that the city's rabbis send him a list of 70 people which includes 10 widows who will be entitled to charity from the charity funds. London, 1902.
- Signed receipt of Kollel Wolyn for money sent by Rabbi Avraham David Lavat Av Beit Din of Aleksandrovsk [great-grandfather of the Lubavitch Rebbe]. 1905.
- Two letters of "tzetlach" for payment, by Jerusalem rabbis: Rabbi Yisrael Isser ben Rabbi M. HaLevi

373b

373. Collection of Letters and Signatures - Rabbis of Eretz Israel in the Early 20th Century

Collection of letters and documents, signed by leading rabbis in Eretz Israel. Early 20th century

- Several leaves and illustrated title page of the notebook of Beit HaVa'ad HaKlali of the Ashkenazi communities, prushim and Chassidim, 1903. A letter from the heads of the committee signed by ten of them. On the leaf margins is a special letter signed by the Aderet, Rabbi "Eliyahu David Rabinowitz Te'omim", and a stamp of the signature of Rabbi Shmuel Salant. 1903.
- Receipt signed by Rabbi "Yitzchak Blazer" [Jerusalem, 1903].
- Letter signed by Rabbi "Rafael Zilberman – Av Beit Din" Safed, Rabbi "Ya'akov Zvi Bahr" and Rabbi "Shmuel --". Safed, 1917.
- Letter handwritten and signed by Rabbi "Ya'akov Yosef Slonim", the chief rabbi of the Ashkenazi community, Hebron. [Jerusalem], 1937.

4 items, 7 leaves. Varied size and condition, very-good to poor.

Opening price: \$400

373a

373. אוסף מכתבים וחתימות - רבני ארץ ישראל בשנות הת"ר

אוסף מכתבים ומסמכים, בחתימות גדולי רבני ארץ ישראל בשנות הת"ר:

- מספר דפים ושער מאויר, של פנקס בית "הועד הכללי" לקהלות אשכנזים, פרשים וחסידיים. משנת תרס"ג. מכתב ראשי הועד עם עשר חתימות של ראשי הועד. בשולי הדף מכתב מיוחד בחתימת ידו של הגאון האדר"ת, רבי "אליהו דוד ראבינאוויץ תאומים", וחתימת חתימת רבי שמואל סלאנט. תרס"ג [1903]. • שטר קבלה בחתימת רבי "יצחק בלזער" [ירושלים, תרס"ג 1903]. • מכתב בחתימת רבי "רפאל זילברמן-אב"ד" צפת, רבי "יעקב צבי באהר" ורבי "שמואל ---". צפת, תרע"ז [1917]. • מכתב בכת"י וחתימת רבי "יעקב יוסף סלונים", רב ראשי לעדת אשכנזים, חברון. [ירושלים], תרצ"ז [1937].

4 פריטים, 7 דפים. גודל ומצב משתנים, טוב-מאד עד גרוע.

פתיחה: \$400

372. Letter by the Heads of the Va'ad HaKlali - Signed by Rabbi Chaim Berlin and Others

Letter in Yiddish, to the gaba'im of Kupat Rabbi Meir Ba'al HaNess, regarding collection of charity boxes, by "The appointees and managers of the Va'ad HaKlali uniting all the Ashkenazi kollelim in the Holy Land". Jerusalem, after 1906.

Signatures: Rabbi "Shlomo Gadol" [Rabbi of Kherson, served in the rabbinate of Vorniany and Kherson, Torah authority in Jerusalem]; Rabbi "Elimelech Perlman" [a leader of the Chassidic community of Jerusalem, son of Rabbi Isser Perlman Av Beit Din of Rozwadów (Galicia) – disciple of the Chozeh of Lublin, grandson of Rebbe Asher Kahane-Shapira Av Beit Din of Żółńia, who ascended to Jerusalem in 1840. Son-in-law of the Chassid Dayan Rebbe Baruch Binyamin Ze'ev Wolf Weinstock – disciple of the Chozeh of Lublin and the "Yehudi HaTov" of Neustadt. He built many neighborhoods in the city, the most famous of them is Batei Perlman]; Rabbi "Gedalya Menachem Broder"; Rabbi "Asher Ze'ev Yelinsky"; Rabbi "Asher Dov Zussman" and Rabbi "Yitzchak Eliezer Charlap".

On the leaf margins is a special letter signed by Rabbi "Chaim Berlin" with his stamp, who writes to the gabai words of blessing and encouragement.

Rabbi Chaim Berlin (1832-1913, Otzar HaRabbanim 5925), eldest son of the Netziv of Volozhin. Served in the rabbinate of Moscow, Volozhin, Kobrin, Yelisavetgrad and Jerusalem. Among the greatest rabbis of his generation in all facets of the Torah. In 1906, he ascended to Jerusalem and after the death of Rabbi Shmuel Salant, Rabbi Chaim was accepted as the Rabbi of Jerusalem and although he refused to officially accept the position, his great Torah stature made him the deciding factor in the Beit Din and in all public matters in Jerusalem.

Official stationery (with picture of the Knesset Yisrael neighborhood). 29 cm. Good condition, wear to edges.

Opening price: \$350

374. Letters by the Rabbis of Tiberias and Hebron - To the Chief Rabbi Avraham Yitzchak HaCohen Kook

Two letters by Rabbis of Tiberias and Hebron to Rabbi Kook:

- Letters of recommendation by heads and rabbis of the community and by Rabbi "Yechiel Michel Av Bet Din of Tiberias". Sent to Rabbi Avraham Yitzchak HaCohen Kook at the time he served as Av Bet Din of Jaffa. Tiberias, Elul, 1906.

Rabbi Yechiel Michel Halprin (1857-1909), came to Palestine in 1880. From 1896, he served as Av Bet Din of the Ashkenazi community in Tiberias.

Leaf 26 cm. Good condition, foxing.

- Long letter, by Rabbi Ya'akov Yosef Slonim (signed as a kvittel: "Ya'akov Yosef Moshe ben Mushka Miriam"), rabbi of the Ashkenazi settlement in Hebron, sent to the United States to "Our rabbi... the holy Torah genius Rabbi Kook", requesting that he fulfill his promise to act on behalf of the Hebron Jewish settlement on his journey to the United States. Adar Bet 1924. [This letter was written at the time Rabbi Kook traveled together with Rabbi Moshe Mordechai Epstein, Rabbi Meir Dan Plotsky and Rabbi Avraham Duber Kahana-Shapira author of Dvar Avraham to the USA].

Rabbi Ya'akov Yosef Slonim (188—Tishrei 1937), descendant of the elder Chabad Rebbe, born in Hebron and one of the founders of the Torat Emet Yeshiva in Hebron. From 1916-1929, he served as Chief Rabbi of the Ashkenazi community of Hebron. After the 1929 riots in which his wife and most of his family were murdered, he moved to Jerusalem.

Official stationery, 28 cm. Good-fair condition, minor tears.

Opening price: \$250

374

374. מכתבים מרבני טבריה וחברון - אל הרב הראשי ראי"ה קוק

שני מכתבים מרבני טבריה וחברון, אל הגאון רבי אברהם יצחק הכהן קוק:

- מכתבי המלצה מראשי ורבני הקהילה, ומרבי "יחיאל מיכל אב"ד פעה"ק טבריה ת"ר. שנשלחו אל הגאון רבי אברהם יצחק הכהן [קוק], בעת כהונתו כאב"ד יפו. טבריה, "בחווד המרצה ברחמים" [אלול], תרס"ו (1906).

רבי יחיאל מיכל היילפרין (תר"ז-תקס"ט), עלה לארץ בשנת תר"מ. משנת תרנ"ו אב"ד הקהילה האשכנזית בטבריה.

דף 26 ס"מ. מצב טוב, כתמי חלודה.

- מכתב ארוך, מאת רבי יעקב יוסף סלאנים (החותם כב"קוויטל: "יעקב יוסף משה בן מושקא מרים"), רבו של הישוב האשכנזי בחברון, נשלח לארה"ב - אל "רבנו... ראש גולת אריאל... מרן אדמו"ר הגאון הקדוש מוהרא"י קוק", בבקשה לקיים את הבטחתו לפעול במסעו לארה"ב לטובת הישוב היהודי בחברון. אדר שני תרפ"ד (1924). [מכתב זה נכתב בעת המסע לארה"ב של הרב קוק יחד עם רבי משה מרדכי עפשטיין, רבי מאיר דן פלוצקי ורבי אברהם דובער כהנא-שפירא בעל ה"דבר אברהם"].

רבי יעקב יוסף סלונים (תר"מ-תשרי תרצ"ח 1937), מצאצאי האדמו"ר הזקן מחב"ד, נולד בחברון והיה ממייסדי ישיבת "תורת אמת" בחברון, בשנים תרע"ו-תרפ"ט כיהן כרב הראשי של הקהילה האשכנזית בחברון. בשנת תרפ"ט עבר לירושלים, לאחר הפרעות בהן שיכל את רעייתו ורוב משפחתו, הי"ד.

נייר מסמכים רשמי, 28 ס"מ. מצב טוב-בינוני, קרעים קלים.

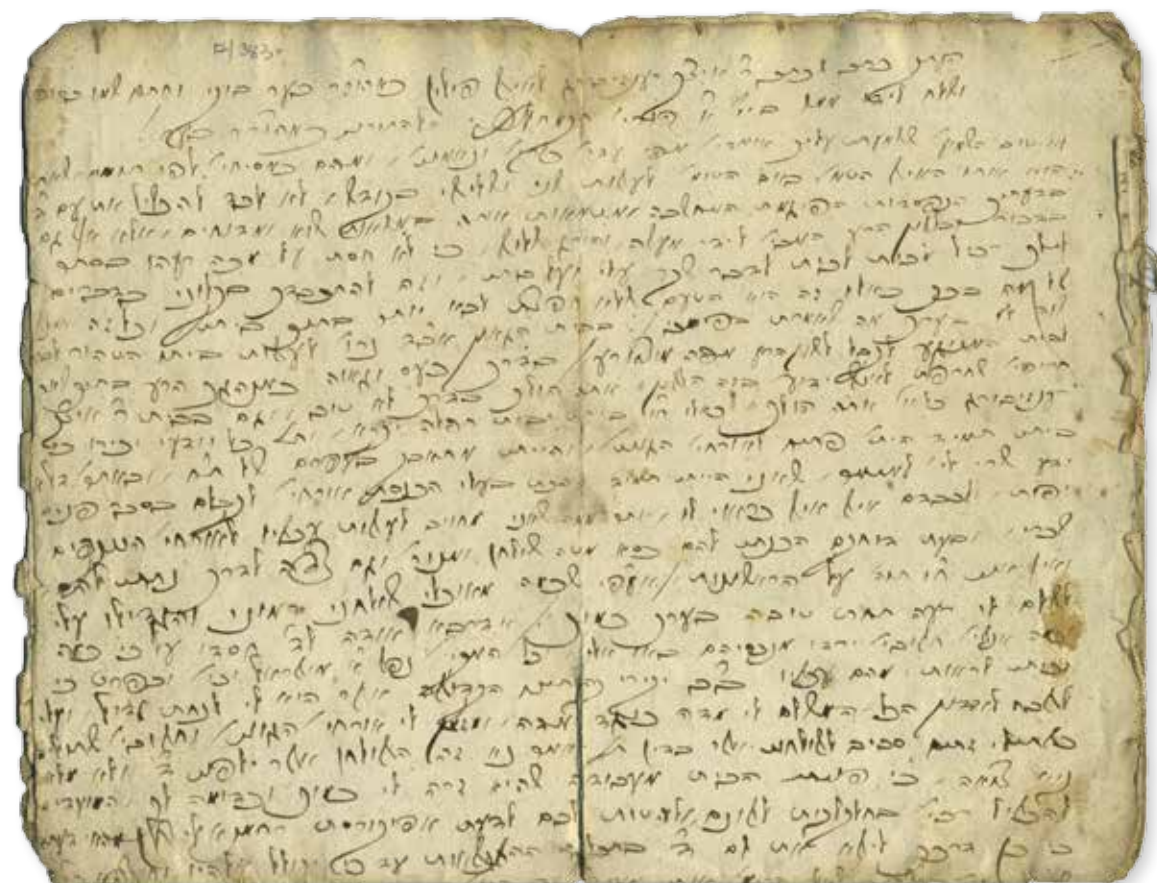
פתיחה: \$250

375. מכתב פולמוס ותוכחה למספר לשון הרע בבית הגאון רבי שאול אב"ד אמשטרדם - אמשטרדם, תקמ"ח

כתב יד, העתקת מכתב ארוך של פולמוס ותוכחה, שכתב רבי איצק רענזיבורג, לרבי בער בוקי. אמשטרדם, פורים תקמ"ח (1788) "העתק כתב שכתב ר' איצק רענזיבורג לאיש פולין, כמהור"ר בער בוקי, וחתם שמו בסופו, ושלח לידו ממש ביום א' פורים תקמ"ח". רבי איצק רענזיבורג, תלמיד חכם מנגידי הקהילה האשכנזית באמשטרדם ומכניס אורחים מפורסם, אירח בביתו תקופת-מה את רבי בער בוקי, שהגיע מפולין והיה מאוכלי שולחנו. בשלב מסוים, עקב ויכוחים חריפים בעניני אמונה ופילוסופיה, נפרדו דרכיהם, ומאז היה רבי בער, הולך רכיל ומכפישו מבית לבית, בליצנות ובהוצאת שם-רע על רבי איצק ובני ביתו "ובפרט בבית הגאון אב"ד נר"ו" [הגאון רבי שאול אב"ד אמשטרדם]. המכתב בלשון מליצית, לשון נופלת על לשון, מפסוקים ומאמרי חז"ל. תוכן הדברים: דברי תוכחה על כפיות הטובה, האשמות בהעמדת פנים, על לבישת בגדים משונים, וסיפור לא-נכון כאילו בגדי השבת שלו נשארו ממושכנים בבית אב"ד גריגן. הכותב מאשים את רבי בער שבהיותו בברלין למד והתנהג כסטורנט, ואילו בבואו לאמשטרדם הוא מציג את עצמו כתלמיד חכם, משתתף בשיעוריו של הרב "נשיא דורנו". חלקו השני של המכתב עוסק בעניני פילוסופיה ואמונה.

[6] עמ' כתובים, 37.5 ס"מ. מצב בינוני, קרעים ובלאי בשולי הנייר ובקפלים, עם פגיעות קלות בגוף הטקסט. כתמים.

פתחה: \$400

376. Rabbi Kook - Letters and Paper Items

Several letters by Rabbi Kook and letters written on his behalf relating to Rabbi Moshe Eliyahu Birnbaum, Rabbi of Jida (Ramat Yishai) in the Jezreel Valley, and later Rabbi of Pardes Hanna: • Letter signed by Rabbi Kook authorizing Rabbi Birnbaum, Rabbi of Jida, on behalf of the Chief Rabbinate to arrange Kiddushin and Nisu'in in Pardes Hanna and its area. Jerusalem 1931. • Letter with the signature and stamp of Rabbi Kook, requesting Pardes Hanna's settlement committee to include Rabbi Birnbaum "who is the local rabbi for the past years", in the plans for renovation of the Mikveh and to ask his advice on this matter. Jerusalem 1935. • Letter written in the name of Rabbi Kook on his official stationery, in the handwriting of his son-in-law Rabbi Shalom Natan Ra'anan, to Rabbi Birnbaum with "words of Torah" (Divrei Torah). Jerusalem 1931. • Draft of a letter, type-written, to Rabbi Avraham Palovsky of Pardes Hanna, in which Rabbi Kook responds to various objections raised against Rabbi Birnbaum. (The letter was printed with variations in the Da'at Cohen responsa, Siman 16).

Enclosed: • A copy of the ruling pronounced by the arbitrators headed by Rabbi Kook (handwriting and type-written). • Booklet Le'Shlosa Be'Elul – for Rabbi Kook's third Jahrzeit. Jerusalem 1938.

6 items, varied size and condition.

Opening price: \$250

376

376. הרב קוק - מכתבים ופריטי נייר

מספר מכתבים מהרב קוק ומטעמו הקשורים אל רבי משה אליהו בירנבוים, רב בגידה (רמת ישי) שבעמק יזרעאל, ולאחר מכן רב בפרדס-חנה: • מכתב בחתימת הרב קוק, המאשר את הרב בירנבוים, שהיה רב בגידה, מורשה מטעם הרבנות הראשית לסדר קידושין ונישואין בפרדס-חנה והסביבה. ירושלים, תרצ"א [1931]. • מכתב בחתימת הרב קוק וחותמתו, המבקש מועד המושבה פרדס חנה לשתף את הרב בירנבוים "שהוא הרב המקומי זה כמה שנים", בשיפוץ מקוה הטהרה ולשאול בעצתו בעניין זה. ירושלים, תרצ"ה [1935]. • מכתב בשמו של הרב קוק, על גייר מכתבים רשמי שלו, בכתב יד חתנו רבי שלום נתן רענן, אל הרב בירנבוים. עם דברי תורה. ירושלים, תרצ"א [1931]. • טיוטת מכתב, מודפסת במכונת כתיבה, לר' אברהם פלבסקי מפרדס חנה, ובו משיב הרב קוק על טענות שונות שהועלו נגד הרב בירנבוים. (המכתב נדפס בשינויים בשו"ת דעת כהן, סימן טז).

מצורפים: • העתקה מפסק דין של בוררים בראשות הרב קוק (כת"י והדפסה במכונת כתיבה). • החוברת "לשלשה באלול" - ליום השנה השלישי להסתלקותו של הרב קוק. ירושלים, תרצ"ח [1938].

6 פריטים, גודל ומצב משתנים.

פתיחה: \$250

375. Letter of Polemic and Reproof to Slanderers in the Home of Rabbi Shaul Av Beit Din of Amsterdam - Amsterdam, 1788

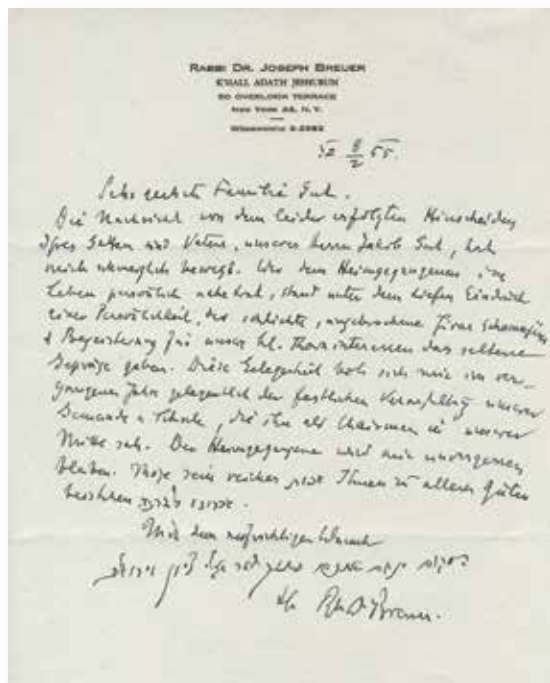
Manuscript, copy of a long letter of polemic and reproof, written by Rabbi Itzik Renziburg, to Rabbi Ber Buki. Amsterdam, Purim 1788.

"Copy of a letter written by R' Itzik Renziburg to Ber Buki from Poland, with his signature at the end, and he sent it on Sunday Purim 1788". Rabbi Itzik Renziburg, a Torah scholar and an influential leader of the Ashkenazi Amsterdam community and renowned for his hospitality, hosted Rabbi Ber Buki from Poland in his home and sustained him for some time. At a certain stage, due to sharp arguments regarding matters of faith and philosophy, their ways parted and from that time, Rabbi Ber slandered and besmirched Rabbi Renziburg and the members of his household "and especially in the home of the Av Beit Din" [Rabbi Shaul Av Beit Din of Amsterdam].

The letter is written in flowery language, with puns and verses and sayings of our Sages. The content: Reproof for ungratefulness, accusations for pretense, for wearing strange clothing, and a false story as if his Shabbat clothes were used as collateral in the home of the Av Beit Din Grigen. The writer accuses Rabbi Ber that while he was in Berlin, he studied and conducted himself as a (university) student, yet at the time he arrived in Amsterdam, he presented himself as a Torah scholar and participated in the Torah lectures of the rabbi "The Head of our Generation". The second part of the letter dwells upon matters of philosophy and faith.

[6] written pages, 37.5 cm. Fair condition, wear and tears to the paper margins and to the folds, with minor damages to the body of the text. Stains.

Opening price: \$400

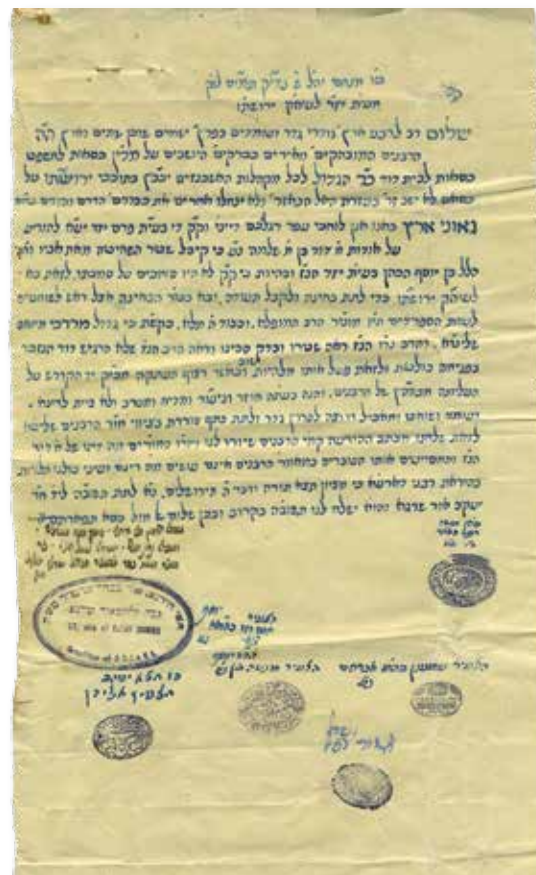
378

378. Collection of Letters of US Rabbis and Institutes

Collection of letters of US rabbis and institutes. Among them: • Letter of consolation by Rabbi Dr. Yosef Breuer [ben Shlomo Breuer son-in-law of Rabbi Shimshon Refael Hirsh, and Rabbi of Kehal Adat Yeshurun in America]. • Letter signed by Rabbi Avraham Kalmanowitz [head of the Mir Yeshiva in the US and head of Va'ad Hatzala of the Agudat HaRabbanim in the US during World War II]. • Letter by Rabbi Nechemia Malin [head of the Brisk Yeshiva in New York]. • Letter by the Rabbi Shimshon Refael Hirsh Yeshiva and Metivta in New York. [Signed by Rabbi B. Greenbaum]. • Letter by Rabbi Ben-Zion Bloch – Rabbi of the Linat HaTzedek community in New York; more letters.

8 letters, approximately 28 cm. good condition.

Opening price: \$250

377

377. אוסף מכתבי רבנים ומוסדות בארצות הברית

אוסף מכתבי רבנים ומוסדות בארצות הברית. ביניהם: • מכתב תנחומים מאת הרב ד"ר יוסף ברויאר [בן רבי שלמה ברויאר חתנו של הרש"ר הירש, ורב קהל עדת ישורון באמריקה]. • מכתב בחתימת רבי אברהם קלמנוביץ [ראש ישיבת מיר בארצות הברית וראש ועד ההצלה של אגודת הרבנים באמריקה בשנות השואה]. • מכתב מאת רבי נחמיה מאלין [ראש ישיבת בריסק באמריקה]. • מכתב מאת ישיבה ומתיבתא רש"ר הירש בניו יורק. [חתום הרב ב. גרינבוים]. • מכתב רבי בן ציון בלעך - רב קהילת לינת הצדק בניו יורק; ומכתבים נוספים.

8 מכתבים, 28 ס"מ בקירוב, מצב טוב.

פתיחה: \$250

377. מכתבי הרב אור שרגא ורבני קהילת יזד (פרס), אל בית הדין הגדול לקהילות האשכנזיות בירושלים - תרצ"ד

מכתב בחתימת הרב "אור בכה"ר משה נכד להמאור הגדול שרגא וצוק"ל, ועוד ששה מרבני קהילת יזד, בחתימותיהם וחתימותיהם. יזד (פרס), תרצ"ד [1934].

מצורף דף נוסף עם העתקת מכתב רבני בית הדין הספרדי בירושלים [משנת תרצ"א], באישור וחתימות הרב אור שרגא ורבי משה רפאל.

המכתבים נשלחו אל בית הדין הגדול לכל מקהילות האשכנזים בירושלים, אודות אישור סמיכה לשוחט רבי דוד בן שלמה, שנבדק ע"י רבני יזד, ועל ידי רבי מרדכי מיוחס מירושלים, ורבני בית-דין הספרדים בירושלים, בשנת תרצ"א (1930), והמה מבקשים מבית הדין האשכנזי שיבדקו את ידיעותו בשחיטה ובהלכות שחיטה, ויאשרו אף הם את כשרותו לשוחט.

2 דף, + המעטפה המקורית. גודל משתנה. מצב טוב.

פתיחה: \$250

377. Letters from Rabbi Or Shraga and Yazd (Persia) Congregation Rabbis, to Beit HaDin HaGadol of Ashkenazi Communities in Jerusalem - 1934

A letter signed by Rabbi "Or Moshe grandson of HaMa'or HaGadol Shraga" and six more rabbis of Yazd congregation, with their signatures and ink stamps. Yazd (Persia), [1934].

Attached is an additional leaf with copying of a letter from Rabbis of the Sephardi Beit Din in Jerusalem [of 1931], approved and signed by Rabbi Or Shraga and Rabbi Moshe Raphael.

The letters were sent to Beit HaDin HaGadol for all Ashkenazi communities in Jerusalem, concerning an authorization of ordaining Rabbi David ben Shlomo as Shochet. He was checked by Yazd rabbis, and by Rabbi Mordechai Meyuchas of Jerusalem, and rabbis of the Sephardi Beit Din in Jerusalem in 1930, and they are asking the Ashkenazi Beit Din to test his knowledge of Shchita and confirm his being ready to serve as a Shochet in accordance with Halacha.

2 leaves + original envelope. Size varies. Good condition.

Opening price: \$250

380

379

380. אוסף מכתבי רבנים ואדמו"רים

אוסף מכתבי רבנים אל רבי שמחה בונם סופר [רב בירושלים, בן רבי שמואל בנימין סופר אב"ד דערטשקע, ונכד רבי זוסמן סופר אב"ד פאקש], מכתבי ברכות לשנה החדשה, מכתבים בעניין ספרו של אביו "דברי סופרים", ועוד: • מכתב בחתימת רבי דוב בעריש וויידענפעלד "הרב מטשעבין", ירושלים, תשי"ד [1954]. • מכתב בכתב-יד וחתימת רבי שמואל עהרנפלד אב"ד מאטרסדורף בעל "חתן סופר". עשי"ת, ניו יורק, [ללא תאריך]. • מכתב בכתב יד וחתימת האדמו"ר רבי חי יצחק טברסקי מרחמסטרייזקא. שיכון סקווירא (ארצות הברית), תשכ"ד [1963]. • מכתב האדמו"ר רבי ישכר בער הלוי רוטנברג מווידיסלאב. ניו יורק, תשכ"ה [1965]. מצורף: • מכתב מרבי אברהם יעקב סופר אב"ד טעט [נספה בשואה], אל מנהלי כולל אונגריין בירושלים, בבקשה לסייע לבנו רבי נפתלי חיים סופר שעלה לירושלים. טעט, תרצ"ו [1936]. מכתב ארוך בכתב-ידו וחתימתו, בו מספר על סבו רבי אליעזר זוסמן סופר אב"ד פאקש, ועוד.

5 מכתבים, גודל ומצב משתנים.

פתיחה: \$500

379. Archive of Letters - Rabbi Yitzchak Simcha Horowitz - US, 1920s

Large archive of letters of Rabbi Yitzchak Simcha Horowitz Av Bet Din of Hartford (Connecticut, US). 1920s-30s. Most were sent to his family members in Tel Aviv. Yiddish, English and Hebrew.

Rabbi Yitzchak Simcha Horowitz (1869-1936) was born in Navahrudak, studied in the yeshivas of Mir and Volozhin and received ordination from his teacher the Netziv and from Rabbi Yitzchak Elchanan Spektor Av Bet Din of Kovne. In 1893, he became one of the first rabbis to arrive in America. He was appointed Rabbi of Hartford (in the state of Connecticut) and served in the city rabbinate for 44 years. He maintained responsa contacts with Rabbi Yitzchak Elchanan Spektor, Rabbi Chaim of Brisk and the author of "Aruch HaShulchan". Authored the "Yad HaLevi" on "Sefer HaMitzvot" Le'HaRambam (Jerusalem 1927).

Approximately 150 letters. Official blue stationery. Varied size and condition.

Opening price: \$300

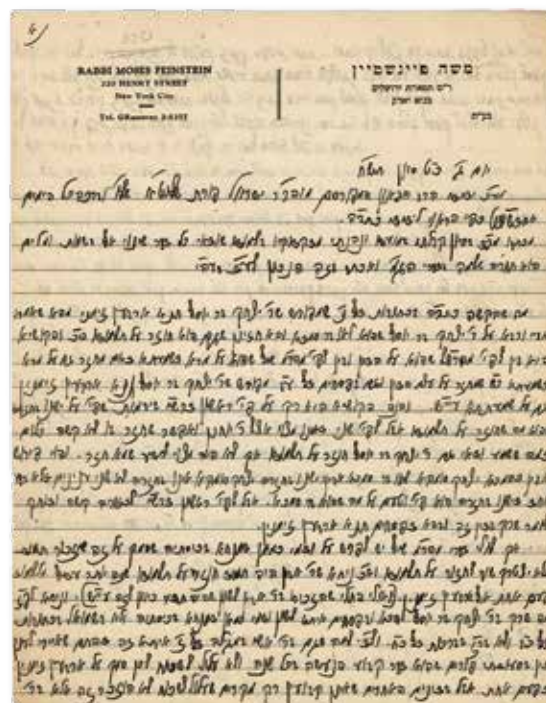
379. ארכיון מכתבים - רבי יצחק שמחה הורוויץ - ארצות הברית, שנות ה-20

ארכיון מכתבים גדול של רבי יצחק שמחה הורוויץ אב"ד הרטפורד (קונטיקט, ארצות הברית), שנות העשרים והשלושים של המאה ה-20. נשלחו ברובם לבני משפחתו בתל-אביב. יידיש, אנגלית ועברית.

רבי יצחק שמחה הורוויץ (תרכ"ט-תרצ"ו) יליד נובהרדוק, למד בישיבות מיר ווולוז'ין. קיבל סמיכה לרבנות מרבו הנצי"ב ומרבי יצחק אלחנן ספקטור אב"ד קובנה. היה מהרבנים הראשונים שהגיעו לאמריקה, בשנת תרנ"ג. התמנה לרב בהרטפורד (במדינת קונטיקט) וישב על כסא הרבנות בעיר במשך ארבעים וארבע שנים. עמד בקשרי שו"ת הלכתיים עם רבי יצחק אלחנן ספקטור, עם רבי חיים מבריסק ועם בעל ה"ערוך השולחן". מחבר "יד הלוי" על ספר המצוות להרמב"ם (ירושלים תרפ"ז).

כ-150 מכתבים. נייר רשמי בצבע כחול. גודל ומצב משתנים.

פתיחה: \$300

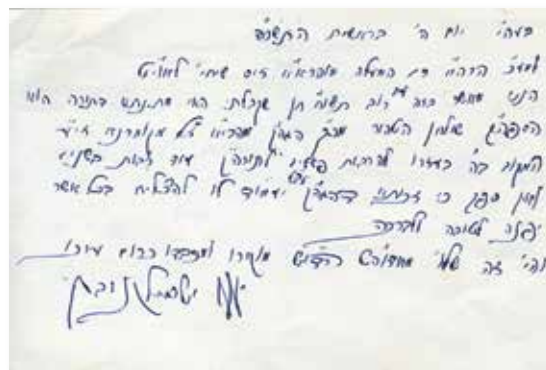
382

382. קונטרס חידושי תורה בכתב ידו וחתירתו של הגאון רבי משה פיינשטיין - ניו-יורק, תש"ח

מכתב ארוך, תשובה בסוגיות הש"ס, בכתב ידו וחתירתו של מרן הגאון רבי משה פיינשטיין. ניו-יורק, סיון תש"ח [1948]. רוב המכתב נדפס בשו"ת "אגרות משה", חלק אורח חיים, סימן קל"ז וחלק יורה דעה, סימן קמ"א. ההערות הקצרות שבתחילת וסיום המכתב, כנראה לא נדפסו. מרן הגאון רבי משה פיינשטיין (תרנ"ה-תשמ"ו), גדול פוסקי ההלכה בארצות הברית, מנהיג היהדות החרדית וראש "מועצת גדולי התורה". ראש ישיבת "תפארת ירושלים" בני-יורק. מחבר הספרים: שו"ת "אגרות משה", חידושי "דברות משה" על הש"ס ו"דרש משה" על התורה.

2 דפי נייר מסמכים רשמי, 28 ס"מ, 4 עמ' כתובים בצפיפות (עד קצה השוליים), מצב טוב.

פתיחה: \$1500

381

381. מכתב ה"סטייפּלר" על ספרו של האדמו"ר מקומרנא

מכתב על גבי גלויה, בכתב-ידו וחתירתו של רבי יעקב ישראל קנייבסקי "הסטייפּלר". [בני ברק], תשכ"ה [1964]. במכתב מודה רבינו "הסטייפּלר" על קבלת "הספּה" (הספר הקדוש) שולחן הטהור מכ"ק הגה"ק מהר"א ז"ל מקומרנא זי"ע... ומברך את השולח כי "זכותא דהגה"ק [דהגאון הקדוש] זצ"ל יעמוד לו להצלחה בכל אשר יפנה לטובה ולברכה". גלוית דואר, 9.5x14.5 ס"מ. 9 שורות בכתב ידו וחתירתו (מעבר לגלויה רישום שם הנמען ושם השולח בכתב-ידו). מצב טוב מאד.

פתיחה: \$1000

381. Letter by the Steipler Concerning the Book Authored by the Rebbe of Komarno

Letter written on postcard, handwritten and signed by Rabbi Ya'akov Yisrael Kanievsky, the Steipler. [Bnei Brak], 1964. In the letter, the Steipler thanks for "the holy book... by the Rebbe of Komarno..." and blesses the sender that "the merit of the holy rabbi should grant him success and blessing in all his endeavors". Postcard, 9.5X14.5 cm. 9 handwritten lines and signature (written on the verso is the name of the recipient and the name of the sender in his handwriting). Very good condition.

Opening price: \$1000

380. Collection of Letters by Rabbis and Rebbes

Collection of rabbis' letters to Rabbi Simcha Bunam Sofer [Rabbi in Jerusalem, son of Rabbi Shmuel Binyamin Sofer Av Bet Din of Derecske and grandson of Rabbi Zussman Sofer, Av Bet Din of Paks], letter of good wishes for the New Year, letters regarding his father's book "Divrei Sofrim", etc. • Letter signed by Rabbi Dov Berish Weidenfeld "the Tshebener Rebbe". Jerusalem. 1954. • Letter handwritten and signed by Rabbi Shmuel Ehrenfeld Av Bet Din of Mattersdorf author of the Chatan Sofer. Tishrei, New York [not dated]. • Letter handwritten and signed by Rebbe Chai Yitzchak Twersky of Rotmistrovka. Skvira (US), 1963. • Letter by Rebbe Yissachar Ber HaLevi Rottenberg of Wodzislaw. New York 1965. Enclosed: • Letter by Rabbi Avraham Ya'akov Sofer Av Bet Din of Tét [perished in the Holocaust] to the managers of Kollel Ungarin in Jerusalem, with the request to assist his son, Rabbi Naftali Chaim Sofer, who moved to Jerusalem. Tét 1936. Long letter in his handwriting and with his signature, in which he tells of his grandfather Rabbi Eliezer Zussman Sofer, Av Bet Din of Paks, etc. 5 letters, varied size and condition.

Opening price: \$500

383. Collection of Letters of Rabbis and Rebbes - Rabbi Moshe Feinstein, Rabbi Ovadia Yosef, Rabbi Mordechai Eliyahu, Rabbi Yitzchak Ya'akov Weiss, and Others

Large collection of letters by rabbis, approbations for books, personal letters and letters of recommendation for the rabbinate. 1984-2006.

- Letter of approbation signed by Rabbi Moshe Feinstein. New York, 1984.
- Letter of approbation in the handwriting of Rabbi Moshe Halberstam, with the signature of Rabbi Yitzchak Ya'akov Weiss Ga'avad of the Eda HaCharedit. Jerusalem, 1987.
- Three letters of approbation by Rabbi Ovadia Yosef (two of the letters are entirely in his handwriting).
- Seven letters of approbation by Rabbi Mordechai Eliyahu, (one with a long halachic responsum – 5 leaves).
- Two letters of approbation handwritten and signed by Rabbi Moshe Stern Av Beit Din of Debrecen. Brooklyn, 1992.
- Letters of approbation by Rebbe Yochanan Sofer Ga'avad of Erlau, by Rabbi Aharon Soloveitchik, the Rebbe Yitzchak Rosenbaum of Zutshka, Rebbe Yisrael Yitzchak Piekarsky, Rebbe Efraim Eliezer Yoles Av Beit Din of Philadelphia.
- Three letters by Rabbi Shmuel Alexander Unsderfer, one with stories of the Lubavitch Rebbe.
- Letter handwritten and signed by Rabbi Shalom Mashash Rabbi of Jerusalem, to Rabbi Ovadia Yosef. Jerusalem, 2002.

23 letters, all on rabbis' printed stationery. Varied size, very-good condition.

Opening price: \$700

383

רבי יצחק רחובני, מהגאון רבי ישראל יצחק פיעקארסקי, מהגאון רבי אפרים אליעזר יאלעס אב"ד פילדלפיה. • שלשה מכתבים מהגאון רבי שמואל אלכסנדר אונסדופר, באחד מהם סיפורים על הרבי מליובאוויטש. • מכתב בכתב ידו וחתמתו של הגאון רבי שלום משאש רבה של ירושלים, אל הגאון רבי עובדיה יוסף. ירושלים, תשס"ב [2002].

23 מכתבים, כולם על ניירות מסמכים מודפסים של הרבנים. גודל משתנה, מצב טוב-מאד.

פתיחה: \$700

382. Torah Novellae Handwritten and Signed by Rabbi Moshe Feinstein - New York, 1948

Long letter, responsum on a Talmudical treatise, handwritten and signed by Rabbi Moshe Feinstein. New York, Sivan 1948.

Most of the letter was printed in the Igrot Moshe responsa, Part Orach Chaim, Siman 137 and Part Yoreh Deah, Siman 141. The brief comments at the beginning and at the end of the letter have evidently not been printed.

Rabbi Moshe Feinstein (1895-1986), the greatest halachic authority in the US and leader of Charedi Jewry and head of Mo'etzet Gedolei HaTorah. Head of Tiferet Yerushalayim Yeshiva in New York. Authored: the Igrot Moshe responsa, the Dibrot Moshe novellae on the Talmud, and Darash Moshe on the Torah.

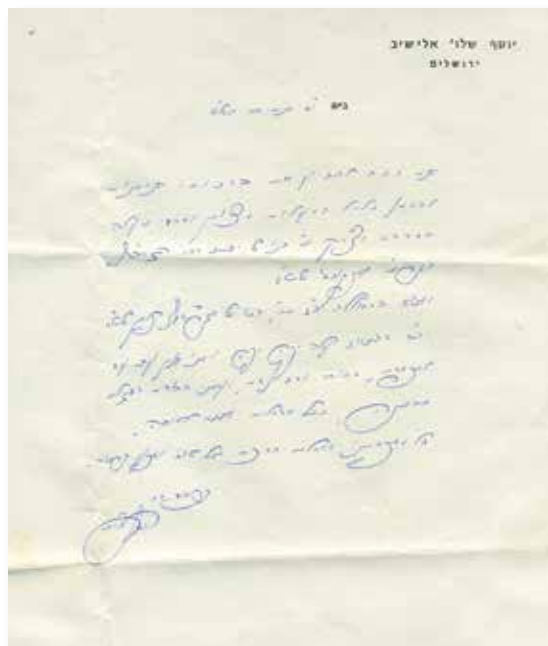
2 official stationery leaves, 28 cm. 4 closely written pages (until the end of the margins), good condition.

Opening price: \$1500

383. אוסף מכתבי רבנים ואדמו"רים - רבי משה פיינשטיין, רבי עובדיה יוסף, רבי מרדכי אליהו, רבי יצחק יעקב ווייס, ועוד

צור גדול של מכתבי רבנים, הסכמות לספרים, מכתבים אישיים ומכתבי המלצה לתפקידי רבנות. תשמ"ד-תשס"ו.

- מכתב הסכמה בחתימת הגאון רבי משה פיינשטיין. ניו-יורק, שדמ"ת [1984]. • מכתב הסכמה בכתב ידו של הגאון רבי משה הלברשטאם, ובחתימת הגאון רבי יצחק יעקב ווייס גאב"ד העדה החרדית. ירושלים, תשמ"ז [1987]. • שלשה מכתבי הסכמה מהגאון רבי עובדיה יוסף (שניים מתוכם כל המכתב בכתב-ידו).
- שבעה מכתבי הסכמה מהגאון רבי מרדכי אליהו, (אחד מהם עם תשובה הלכתית ארוכה - 5 דף). • שני מכתבי הסכמה בכתב-ידו וחתמתו של הגאון רבי משה שטרן אב"ד דעברצין. ברוקלין, תשנ"ב [1992]. • מכתבי הסכמה מהגאון האדמו"ר רבי יוחנן סופר גאב"ד ערלוי, מהגאון רבי אהרן סולובייצקי, מהאדמו"ר מוושטקא

385

385. מכתב ברכה לחתונה, מהרב אלישיב אל רבי מיכל יהודה ליפקוביץ

מכתב ברכת מול טוב לנישואין, בכתב ידו וחתמתו של הגאון רבי יוסף שלום אלישיב, אל בן-מחותנו הגאון רבי מיכל יהודה ליפקוביץ. ירושלים, אב תשל"ט (1979).

"ברכותי הנאמנות להחתן כליל המעלות מצויין ומאד נעלה אברהם יצחק נ"י בנו של ידידי מחו" הגאון רבי מיכל יהודה ליפקוביץ. ירושלים, אב תשל"ט (1979).
הגאון הצדיק הגאון רבי מיכל יהודה ליפקוביץ שליט"א. ולכלה המהוללה ב"ג תחי', בתו של הגרש"צ פלמן שליט"א. יה"ר שהזיווג יעלה יפה יפה ויבנו בנין עדי-עד לתפארת, באושר ורב נחת. ועיני ההורים הדגולים תחזינה, ככל משאלות לבם לטובה".
הגאון רבי יוסף שלום אלישיב (תרע"ג-תשע"ב) היה מחותנו של הגאון רבי מיכל יהודה ליפקוביץ (תרע"ג-תשע"א), שכן בנו הגאון רבי בנימין דוד אלישיב (בעל "יד בנימין") נשוי לבתו של הגרמ"י ליפקוביץ. במשך השנים שררה ביניהם ידידות רבה, ולאחר פטירת הגרמ"י ליפקוביץ התבטא עליו הגר"ש אלישיב, כי הוא היה שומר פך השמן הטהור של הישיבות והחינוך התורני בדורנו. יייר מסמכים רשמי, 24 ס"מ. מצב טוב, סימני קיפול.

פתיחה: \$250

הגאון רבי "משה חברוני", ראש ישיבת חברון. ירושלים, תש"ל [1970].

• אישור נישואין, בחתימות הדיינים בראשי תיבות: **ש**מא"י [רבי שלום מזרחי]. **י**ע"ץ [רבי יעקב עדס]. **י**ש"א [רבי יוסף שלום אלישיב - שהיה אז בראשית ימי כהונתו כדיין בבית הדין הרבני]. ירושלים, אייר תשי"א [1951].
5 מכתבים ומסמכים, גודל ומצב משתנים.

פתיחה: \$400

384. Collection of Letters by Heads of Yeshivot and Rabbis

Collection of letter by heads of yeshivot and rabbis, Israel, 20th century:

• Letter handwritten and signed by Rabbi Elazar Menachem Shach, applying to philanthropists for financing Torah dormitories for youth from the city of Ashdod. 1971. (15 handwritten lines with signature. Tears and glue marks).

• Interesting letter, about transferring a yeshiva student from one yeshiva to another. Handwritten and signed by Rabbi "Reuven Yosef" Gershonowitz, Head of the HaNegev Yeshiva in Netivot.

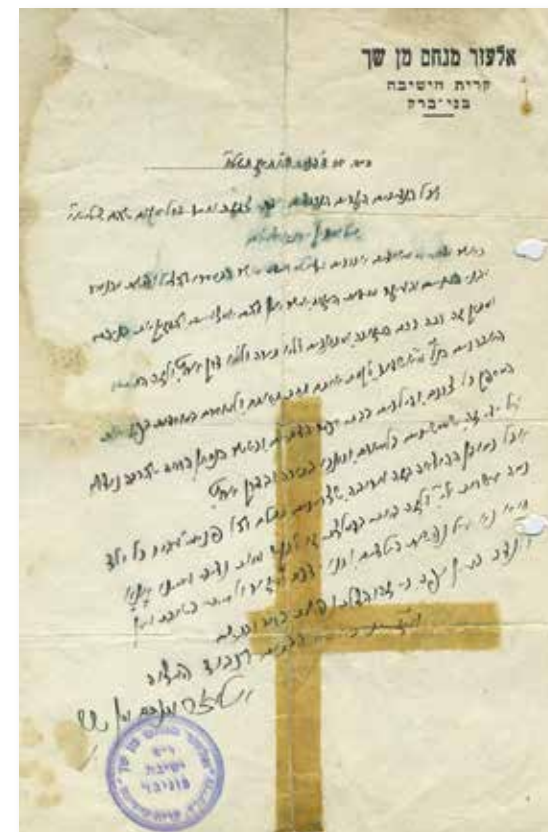
• A letter of recommendation handwritten and signed by Rabbi Michel Yehuda Lefkowitz [written upon a photocopy of another letter of recommendation]. Bnei Brak, Kislev 2002.

• Questionnaire "Fund for Medical Assistance – to the students of all the yeshivot". Signed by Rabbi "Moshe Chevrone", Head of Chevron Yeshiva. Jerusalem, 1970.

• Marriage permit, signed with initials by the dayan: S.M.E.Y. [Rabbi Shalom Mizrahi]. Y.A.N. [Rabbi Ya'akov Ades]. Y.S.E. [Rabbi Yosef Shalom Elyashiv – who at that time had just begun his service as dayan in the Rabbinical Beit Din]. Jerusalem, Iyar 1951.

5 letters and documents, Varied size and condition.

Opening price: \$400

384

384. אוסף מכתבי ראשי ישיבות ורבנים

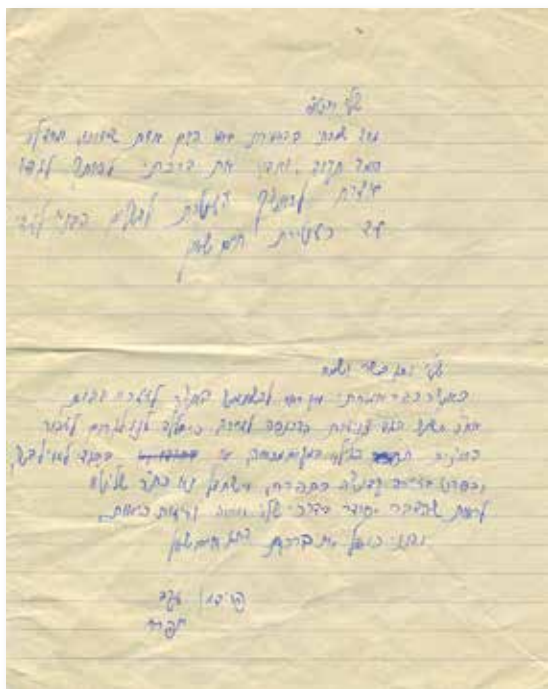
אוסף מכתבים מראשי ישיבות ורבנים, ארץ ישראל, המאה ה-20:

• מכתב בכתב ידו וחתמתו של רבי אלעזר מנחם שך, פניה לנדיבים למימון החזקת תלמידים בני-נוער מאשדוד בפנימיות תורניות. תשל"א [1971]. (15 שורות כת"י וחתימה. קרעים וסימני דבק).

• מכתב מעניין, אודות העברת חבור משיבה לשיבה. בכתב ידו וחתמתו של הגאון רבי "ראובן יוסף" גרשונוביץ, ראש ישיבת "הנגב" בנתיבות [גיסו של רבי מיכל יהודה ליפקוביץ].

• מכתב המלצה בכתב ידו וחתמתו של הגאון רבי מיכל יהודה ליפקוביץ [נכתב על העתק של מכתב המלצה אחר]. בני ברק, כסלו תשס"ג [2002].

• שאלון "ק"ן עזרה רפואית - ללומדי כל הישיבות". בחתימת

387

387. Manuscript, Letters by Rabbi Chaim Greineman

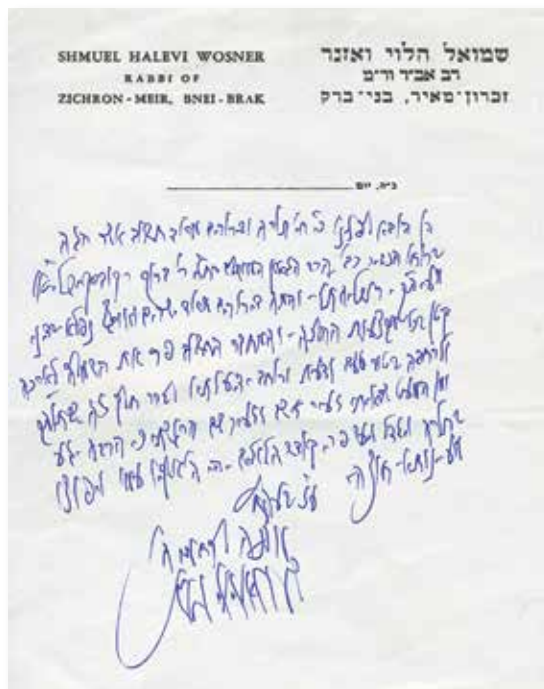
Manuscript, copies of over 40 letters written by Rabbi Chaim Shaul Greineman, c. 1954-1980.

The letters are about strengthening Torah study, contain Torah thoughts and study methods, public issues and religious reinforcement, personal counsel, etc.

Rabbi Chaim Greineman's letters are known for their rich style, full content and significance and they are very similar to the renowned letters of his uncle and close teacher, the author of the Chazon Ish. According to the inscriptions on the margins, the copier proofread some of the letters in comparison to the originals by the recipients.

Approximately 35 leaves, varied size and condition.

Opening price: \$250

386

386. כתב-יד, אגרות הגאון רבי חיים גריינמן שליט"א

כתב-יד, העתקות של למעלה מארבעים אגרות מהגאון רבי חיים שאול גריינמן שליט"א, מהשנים תשי"ד-תש"מ בערך. האגרות בעניני חיוק לימוד התורה, דברי תורה ודרכי הלימוד, עניני ציבור וחיוק הדת, ייעוץ בענינים אישיים ועוד.

אגרותיו של הגאון רבי חיים גריינמן שליט"א נודעו בסגנון העשיר, מלא התוכן ורב המשמעויות, ויש בהן דמיון רב לאגרותיו הנודעות של דודו ורבו המובהק, מרן בעל ה"חזון איש" זצ"ל. עפ"י רישומים בשולי הדפים, טרח המעתיק להגיה חלק מהאגרות בהשוואה למכתבים המקוריים, אצל מקבלי האגרות.

כ-35 דף, גודל ומצב משתנים.

פתיחה: \$250

385. Letter of Wedding Blessings, from Rabbi Elyashiv to Rabbi Michel Yehuda Lefkowitz

Letter of wedding blessings, handwritten and signed by Rabbi Yosef Shalom Elyashiv to his mechutan Rabbi Michel Yehuda Lefkowitz. Jerusalem, Av 1979. Rabbi Yosef Shalom Elyashiv (1912-2012) was the mechutan of Rabbi Michel Yehuda Lefkowitz (1913-2011). Rabbi Elyashiv's son Rabbi Binyamin David Elyashiv (author of Yad Binyamin) is married to Rabbi Lefkowitz's daughter. Throughout their lives, they had a close relationship and after Rabbi Lefkowitz died, Rabbi Elyashiv said that "he protected the pure flask of oil of Torah education in our generation".

Official stationery, 24 cm. Good condition, folding marks.

Opening price: \$250

386. מכתבים מהרב וואזנר שליט"א בעל "שבט הלוי"

שלושה מכתבי הסכמות בכתב-ידו וחתימתו של הגאון רבי שמואל הלוי וואזנר שליט"א, גאב"ד זכרון מאיר [בני ברק] ובעל שו"ת "שבט הלוי".

שלושה מכתבים, על נייר רשמי. 21-22 ס"מ. מצב כללי טוב. באחד המכתבים נקבי תיוק.

פתיחה: \$400

386. Letter by Rabbi Wosner, Author of Shevet HaLevi

Three letters of approbations handwritten and signed by Rabbi Shmuel Wosner, Ga'avad of Zichron Meir [Bnei Brak] and author of the Shevet HaLevi responsa.

Three letters on official stationery. 21-22 cm. Overall good condition. One letter has file holes.

Opening price: \$400

389. מכתבים מהרב עובדיה יוסף, הרב ראובן אלבז ומרבי יצחק כדורי

• מכתב (על גבי גלויות דואר) בכתב ידו וחתימתו של מרן רבי עובדיה יוסף, ניסן תשי"ז [1957]. - מכתב מעניין מתקופת כהונתו של הרב עובדיה יוסף כדיון בפתח תקוה, ובו מבקש לכתוב מאמר הערכה ב"הצופה" אודות ספריו "יביע אומר", כדי שיוכל ע"י כך להשיג מקור לכסף הנצרך לו להדפסת חלק ג' של ספרו "יביע אומר".

• מכתב המלצה לעזרה לחתן תלמיד ישיבת "לב ירושלים", בחתימת ראש הישיבה רבי עמרם יוסף דייטש. בשולי המכתב נוספו מספר שורות בכת"י וחתימתו של הרב ראובן אלבז, ומספר שורות בכתב ידו וחתימתו של זקן המקובלים רבי יצחק כדורי. ירושלים, תשנ"ט [1999].

2 מכתבים, גודל משתנה, מצב טוב.

פתיחה: \$350

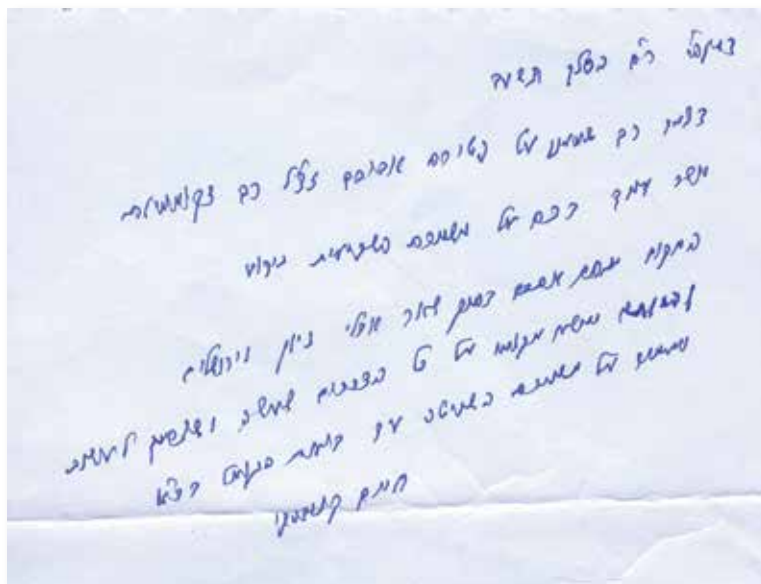
389. Letters by Rabbi Ovadia Yosef, Rabbi Reuven Elbaz and Rabbi Yitzchak Kaduri

• Letter (on a postcard) handwritten and signed by Rabbi Ovadia Yosef, to Rabbi Katriel Fishel Tchoresh. Petach Tikva, Nissan 1957. Interesting letter from the time Rabbi Ovadia Yosef served as dayan in Petach Tikva in which he wanted to write a letter in the Tzofeh newspaper acclaiming his books Yabia Omer to enable him to finance the printing of Part 3 of his Yabia Omer series.

• Letter of recommendation to assist a groom, student of the Lev Yerushalayim Yeshiva, signed by the head of the yeshiva, Rabbi Amram Yosef Deutsch. Several marginalia handwritten and signed by Rabbi Reuven Elbaz and another few lines handwritten and signed by the elder of the Kabbalists, Rabbi Yitzchak Kaduri. Jerusalem, 1999.

2 letters, varied size, good condition.

Opening price: \$350

388

388. Collection of Letters - Rabbi Chaim Kanievsky

Collection of letters and postcards, by Rabbi Chaim Kanievsky. Bnei Brak, 1989-2011.

Most of the letter are written on postcards from 1989-1990, with halachic responses and words of Torah sent to a Torah scholar in Jerusalem. In one letter (from Tamuz 1989), he writes: "You have sent me large pamphlets, and I ask forgiveness but I do not have time even to read them... and answer questions about them. I have seen that you are very capable of pilpul study and you are not in need of me or mine (opinion)".

• Letter of condolence handwritten and signed by Rabbi "Chaim Kanievsky", from Kislev 2011 to the children of the Rabbi of Kommemiyut [Rabbi Menachem Mendel Mendelson] "Who stalwartly guarded the seventh year [shmita] as is well-known". 9 letters, including 8 postcards. Approximately 14.5 cm. Good condition.

Opening price: \$1000

388. אוסף מכתבים - מרן רבי חיים קנייבסקי שליט"א

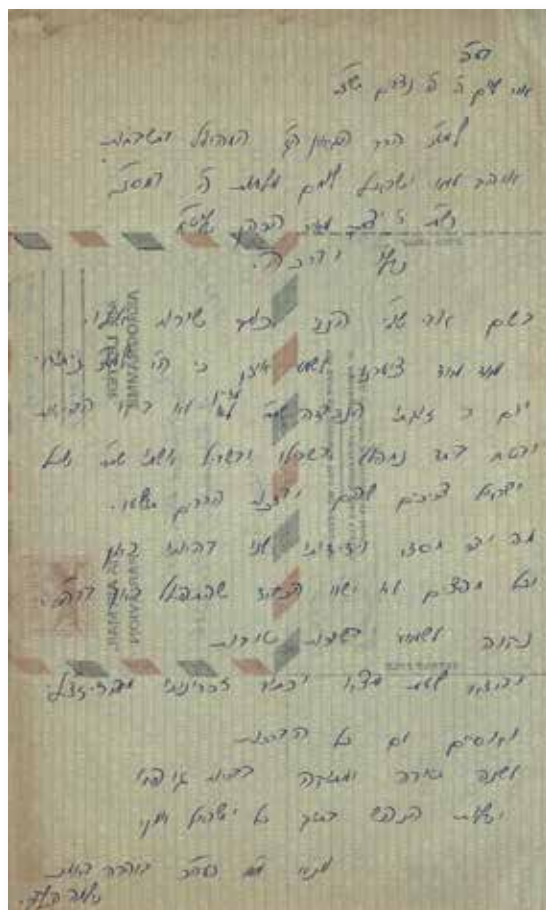
אוסף מכתבים וגלויות דואר, מאת מרן שר התורה, הגאון רבי חיים קנייבסקי שליט"א. בני ברק, תשמ"ט-תשע"ב [1989-2011].

רוב המכתבים הנם גלויות דואר מהשנים תשמ"ט-תש"ן, בהם הוא משיב תשובות בהלכה ובדברי תורה, לאחד מגדולי תלמידי החכמים בירושלים. באחד המכתבים (מחודש תמוז תשמ"ט) הוא כותב לו: "כת"ר שולח קונטרסים גדולים, ובמח"כ אין לי זמן אפילו לקרותם וכ"ש לעיין ולענות עליהם, וראיתי שכת"ר ידיו רב לו לסלסל ולפלפל ואינו צריך לדידי וכוותי".

• מכתב תנחומים בכת"י וחתימת רבי "חיים קנייבסקי", מחודש כסלו תשע"ב, לבני הרב דקוממיות [רבי מנחם מנדל מנדלסון] זצ"ל "אשר עמד בכח על משמרת השביעית כידוע".

9 מכתבים, מתוכם 8 גלויות דואר. כ-14.5 ס"מ. מצב טוב.

פתיחה: \$1000

379

390. מכתב מאת הרב שלמה קרליבך

מכתב מאת גדול הזמר החסידי הרב שלמה קרליבך. ניו יורק, תשי"ז [1957].

אגרת-אוויר, בכתב ידו וחתמתו. הרב קרליבך עונה לשואל שהתעניין במצב בריאותו של אביו [רבי נפתלי קרליבך]. כתוב בעברית, שופע אהבת אדם כדרכו המפורסמת של קרליבך. בעת כתיבת המכתב, היה קרליבך בראשית דרכו כמורה דרך רוחני, לאחר שעזב את ישיבת ליקווד וישיבת ליובאוויטש, והחל להופיע עם הגיטרה בקרב בני הנוער בארצות הברית.

30 ס"מ. מצב טוב, סימני קיפול וקמטים.

פתיחה: \$250

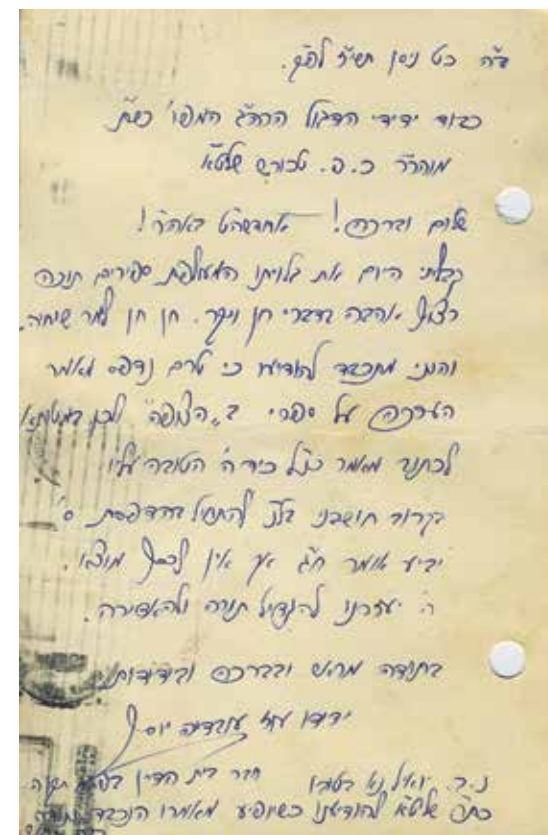
390. Letter by Rabbi Shlomo Carlebach

Letter by the most popular Chassidic singer Rabbi Shlomo Carlebach. [New York, 1957].

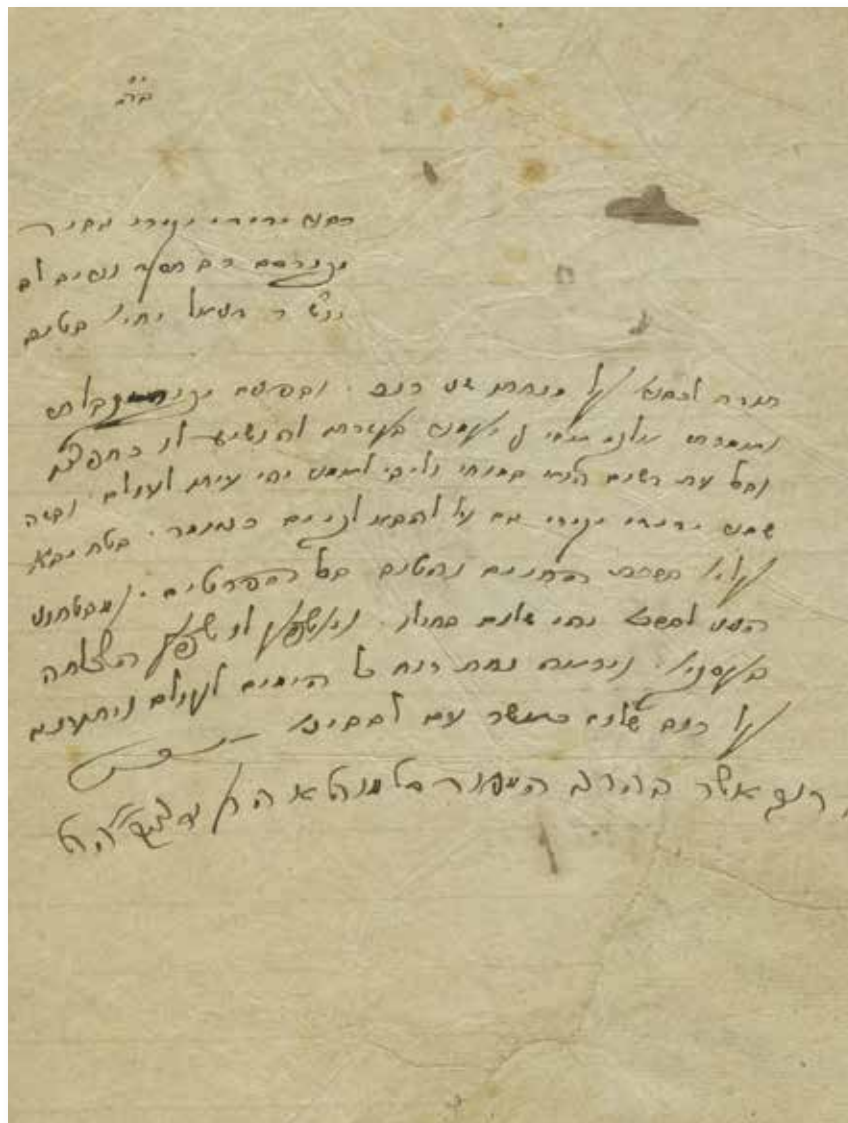
Aerogram, handwritten and signed by Rabbi Carlebach in response to a question regarding his father's [Rabbi Naftali Carlebach] state of health. Written in Hebrew, the letter radiates Carlebach's love of his fellow man. At the time the letter was written, Rabbi Shlomo was at the beginning of his path as a spiritual leader after leaving the Lakewood and Lubavitch Yeshivot and after he began performing with his guitar for American youth.

30 cm. Good condition, folding marks and creases.

Opening price: \$250

389

391

391. מכתב האדמו"ר מטשרנוביל - רבי ברוך אשר טברסקי - בנו וממלא מקומו של האדמו"ר רבי אהרן המגיד מטשרנוביל

מכתב בחתימת יד-קדשו של האדמו"ר רבי "ברוך אשר בהרב המפורסם מו"ה אהרן זצוקללה"ה". במכתב שנכתב כקבלה עבור מנחת שני ר"כ [רובל כסף] שקיבל מאחד ממעריציו, כותב רבי ברוך אשר: "... ואמרתי אלקי אבי ועמוד בעזרתי להושיע לו כחפצו, ובכל עת רשום הוא במוחי ולבי...". בהמשך הוא מברכו "בטח יבא עליו ברכת החיים והטוב כל הפרטים, ומביטחוני הנני לברכו יהי שלום בחילו ויושפע לו שפע הצלחה בעסקיו, ויראה נחת רוח כל הימים לעולם, ויתענג על רוב שלום כאשר עם לבבינו".

האדמו"ר הקדוש רבי ברוך אשר טברסקי (נפטר תרס"ה), בנו הצעיר של האדמו"ר רבי אהרן המגיד מטשרנוביל, מצד אמו היה נכד רבי אהרן מטיטוב נכד הבעש"ט. חתנו של דודו אחי-אביו האדמו"ר רבי משה מקוריסטשוב. משנת תרל"ב מילא את מקום אביו באדמור"ת יחד עם אחיו רבי ישעיה משולם זישא (נפטר תרמ"א). היה אדמו"ר לאלפי חסידים. נודע כאיש קדוש, המרבה בתפילות עבור כלל ישראל. בעל בטחון בה' ופועל ישועות. היה גדול בתורה ועמד במו"מ של הלכה עם בן דודו האדמו"ר רבי מרדכי דב מהורוניסטייפול.

16 ס"מ. מצב טוב. שיקומים מקצועיים בשולי המכתב.

פתיחה: \$3500

391. Letter by the Chernobyl Rebbe - Rebbe Baruch Asher Twersky - Son and Successor of Rebbe Aharon, HaMagid of Chernobyl

Letter with the signature of Rebbe "Baruch Asher ben Rebbe Aharon". In a letter written as a receipt for a gift of two rubles received by one of his admirers, Rabbi Baruch Asher writes: "...and I have said that the G-d... shall assist me to send him salvation as he wishes and at all times He is impressed upon my mind and my heart...". Further on in the letter, he blesses him: "...I bless him that he shall have peace and should be blessed with plenty of success in his dealings...".

Rabbi Baruch Asher Twersky (died 1905), the youngest son of Rebbe Aharon HaMagid of Chernobyl, maternal grandson of Rabbi Aharon of Tetiyev, grandson of the Ba'al Shem Tov was the son-in-law of his uncle, his father's brother Rebbe Moshe of Korostyshiv. From 1872, he succeeded his father as rebbe together with his brother Rebbe Yeshaya Meshulam Zisha (died 1881). He had thousands of Chassidim. Was known as a holy man who prayed fervently for the Jewish people. He had much faith in G-d and was able to perform wonders. Was a great Torah scholar and negotiated on halachic topics with his cousin Rebbe Mordechai Dov of Hornistopol.

16 cm. Good condition. Professional restoration to edges.

Opening price: \$3500

392. מכתב הרבנית פריידא פרידמן - אלמנת האדמו"ר רבי יוסף הכהן פרידמן מרימנוב

מכתב בידיש, בכתב ידה וחתמתה של הרבנית פריידא פרידמן, אלמנת האדמו"ר רבי יוסף הכהן מרימנוב, אל הנגיד רבי אביש בערמאן מטורקא. בקשה לעזרה כספית עקב מאורעות השנה האחרונה. [תקופת מלחמת העולם הראשונה, תרע"ה (1915) בערך].

האדמו"ר רבי יוסף פרידמאן מרימנוב (תר"ד-תרע"ג), בנו הצעיר של האדמו"ר רבי צבי הירש מרימנוב. נתייתם בעודו ילד וגדל בבית אביו-חורגו האדמו"ר רבי ישראל מרוזין, אשר נשא בזיו"ש את אמו הרבנית הצדקת מלכה. כשנפטר רבי ישראל מרוזין נשארה אמו הרבנית בחצר סאדיגורה עם בנה ובתה הקטנים. בנה יוסף היה אז ילד בן שבע, והרה"ק רבי אברהם יעקב האדמו"ר הזקן מסאדיגורה, שם עינא פקחא עליו בחינוכו ועיצוב דמותו הרוחנית שיהיה ראוי למלאות מקום אביו הרה"ק רבי צבי הירש מרימנוב. בחתונתו עם הרבנית פריידא מצאצאי הבעל שם טוב, היה אדמו"ר מסאדיגורה העומד מצד החתן והיה סמוך על שולחנו בכבוד ובאהבה כאחד מבניו, אף בחתימתו חתם שם משפחתו "פרידמאן" כשאר בני המשפחה. בשנת תרכ"ז בהיותו כבן כ"ג שנים פקד עליו אדמו"ר מסאדיגורה שיסע לרימנוב לישוב על כסא אביו ולמלאות מקומו בהנהגת העדה. ובה ישב עד פטירתו בשנת תרע"ג.

דף 23.5 ס"מ. מצב טוב, סימני קיפול, מעט כתמים ובלאי.

פתיחה: \$400

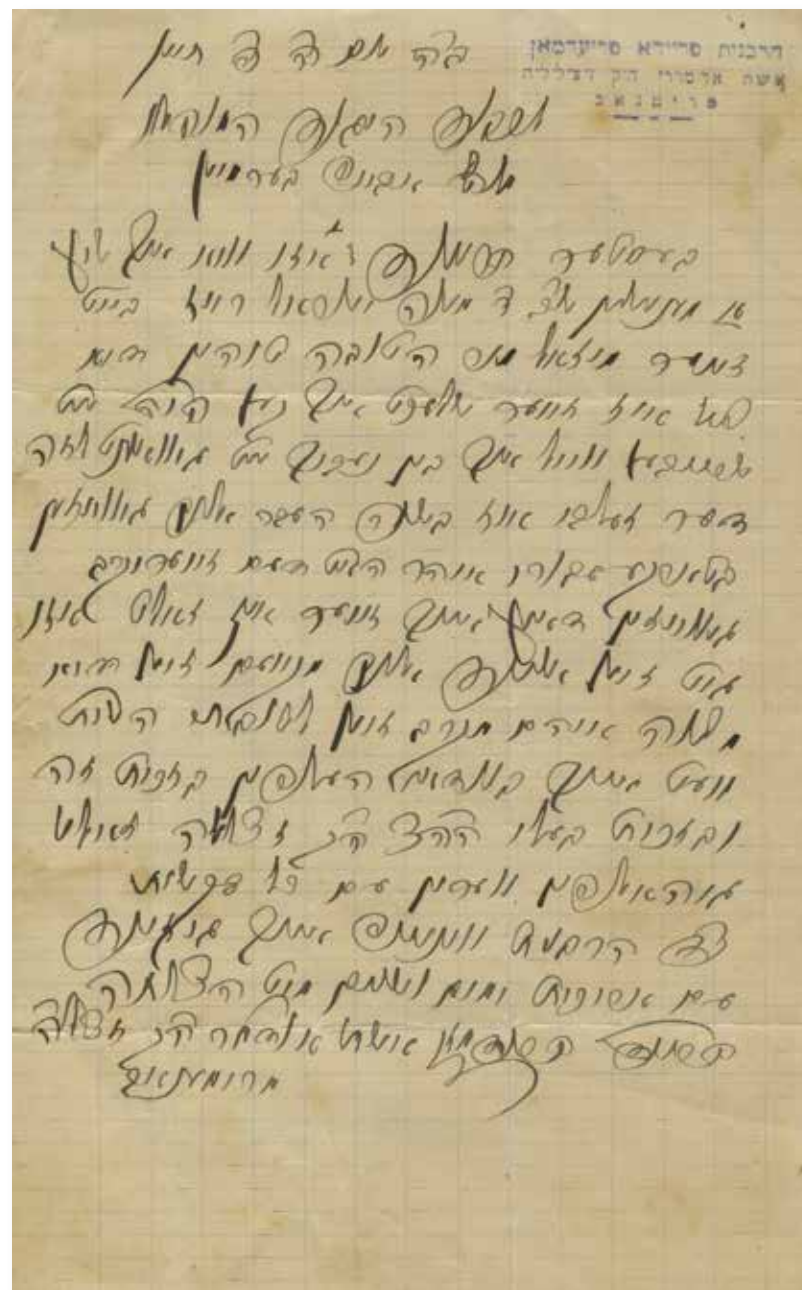
392. Letter by Rebbetzin Freida Freidman - Widow of Rebbe Yosef HaCohen Freidman of Rymanów

A letter in Yiddish, handwritten and signed by Rebbetzin Freida Freidman, widow of Rebbe Yosef HaCohen of Rymanów, to the philanthropist Rabbi Abish Berman of Turka with a request for financial assistance following the past year's events. [World War I, c. 1915].

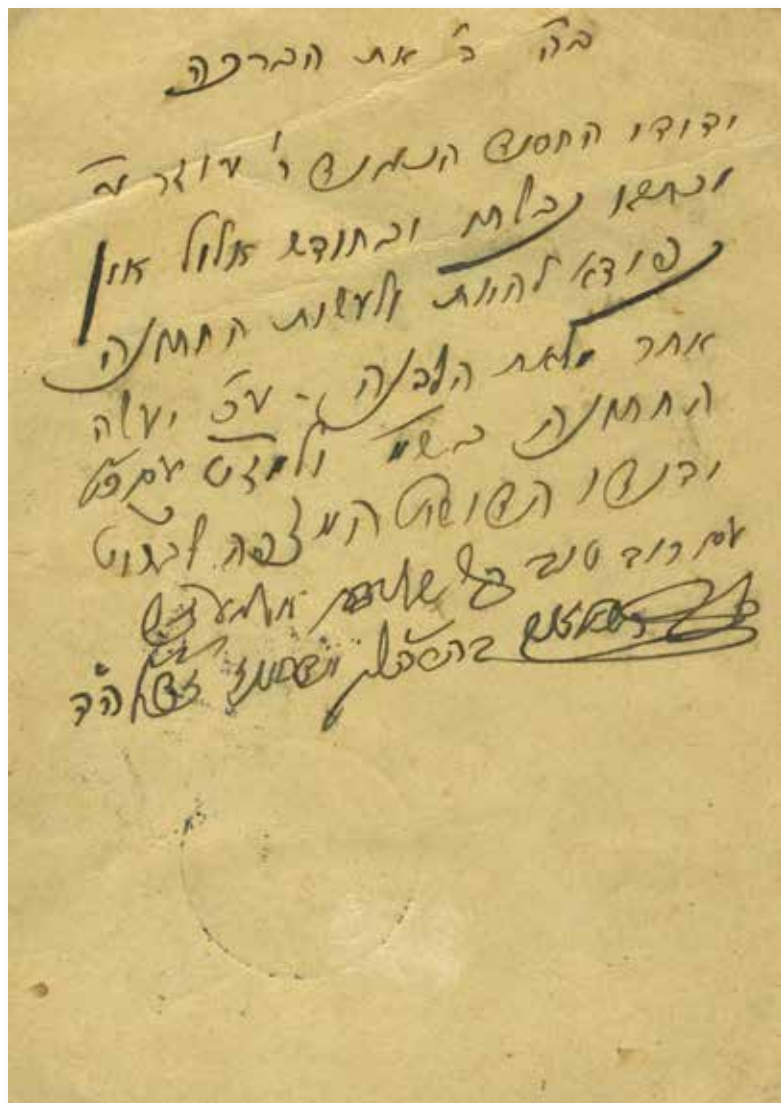
Rebbe Yosef Freidman of Rymanów (1844-1913), the youngest son of Rebbe Zvi Hirsh of Rymanów was orphaned as a child and raised by his stepfather Rebbe Yisrael of Ruzhyn who remarried his mother, the righteous Rebbetzin Malka. After the death of Rabbi Yisrael of Ruzhyn, his mother remained in the Sadigura court with her young son and daughter. Her son Yosef was seven years old at the time and Rebbe Avraham Ya'akov, the elder Sadigura Rebbe guarded his education and molded his spiritual character to render him capable of succeeding his father Rebbe Zvi Hirsh of Rymanów. After his marriage with Rebbetzin Freida a descendent of the Ba'al Shem Tov, the elder Rebbe of Sadigura represented the bridegroom and Rabbi Yosef was part of his household and was treated with honor and love like a son and even signed his family name "Freidman" like the rest of his family. In 1867, at the age of 23, the Sadigura Rebbe ordered him to move to Rymanów to succeed his father in leading the congregation and he lived there until his death in 1913.

Leaf 23.5 cm. Good condition, folding marks, few stains and wear.

Opening price: \$400

392

393

393. מכתב מעניין מהאדמו"ר רבי שלום אליעזר הלברשטם מרצפרט - בנו של ה"דברי חיים"

מכתב על גבי גלוית דואר, בכתובת ידי הגבאי, ובחתימת יד-קדשו של האדמו"ר "הק' שלום אליעזר הלברשטם בהרה"ק מצאנו זצלה"ה". Bardejovské Kúpele (סמוך לבארדייב), קיץ תרצ"ח [1938]. מכתב שנשלח כתשובה לשאלת ר' ישראל פריד מקליינווארדיין (Kisvárdá) האם ראוי לעשות חתונה בחציו השני של חודש אלול, והוא כותב: "מכתבו קבלתי, ובחודש אלול אין קפידא להיות ולעשות החתונה אחר מלאת הלבנה - ע"כ יעשה החתונה בש"מ ולמו"ט עם כ"ט..." [בשעה מוצלחת ולמזל טוב עם כל טוב]. מעבר לדף מכתב בכת"י הגבאי, הכותב למקבל המכתב: "גם הגבאי דורש"ה ומחכה לשכר טרחתו". האדמו"ר הקדוש רבי שלום אליעזר הלברשטם (תרכ"ב-תש"ד), מבניו הצעירים של האדמו"ר בעל "דברי חיים" מצאנו. בזמן פטירת אביו היה בן 14 שנים בלבד, והוא נתחנך על ידי אחיו הגדול האדמו"ר משיניווא. נשא את בת אחותו וגיסו האדמו"ר רבי מרדכי דוב טברסקי אב"ד הורנוסטייפול. בשנת תרנ"ט הגיע לעיר ראצפרט והקים בה את חצרו. נודע כאיש מופת ויהודים רבים נהרו מרחבי הונגריה אל ביתו בראצפרט ונושעו מברכותיו. חסידיו נהגו לשאת עמם תמיד את מכתבו כ"שמירה" [ראה קטלוג "קדם", מכירה 33 פריט 172, בו מובאת עדות מחתן של יהודי שקיבל מכתב מהאדמו"ר בערב השואה, והוא מעיד כי חמיו ז"ל "הטמין ונשא את המכתב על גופו כל שנות השואה במסירות נפש, וניצל בניסי ניסים ממש"]. בשנות השואה לא עזב את קהילתו ונספה עמם באושוויץ בחודש סיון תש"ד, השם יקום דמם.

גלוית דואר כ-14.5 ס"מ. עם בולים וחותמות דואר מתאריך 23 באוגוסט 1938. מצב טוב, קמטים קלים.

פתיחה: \$7000

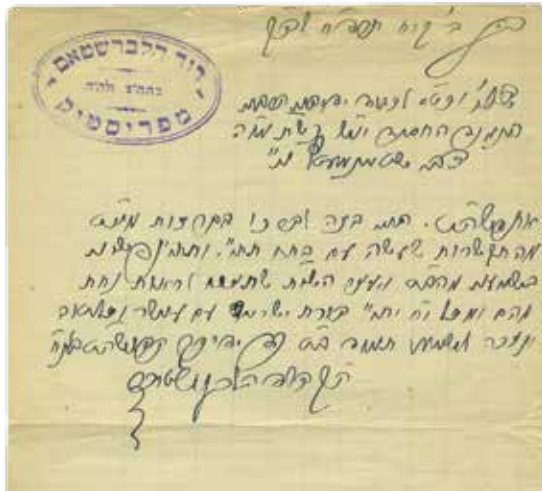
393. Interesting Letter by Rebbe Shalom Eliezer Halberstam of Ujfeherto (Ratzfert) - Son of the Divrei Chaim

Letter on a postcard, in the handwriting of the gabai, signed by the Rebbe "Shalom Eliezer Halberstam of Sanz". Bardejovské Kúpele, summer 1938.

Letter sent in response to the question of R' Yisrael Fried of Kisvárdá as to whether the second half of Elul is a suitable time to hold a wedding celebration. He writes: "I have received your letter, and there is no problem holding a wedding celebration in the second half of the month of Elul – therefore, make the wedding with Mazal tov and all good blessings...". On the verso in the gabai's handwriting is a letter to the recipient: "Also the gabai send regards and is waiting for payment for his troubles". Rebbe Shalom Eliezer Halberstam (1862-1944), one of the younger sons of the Rebbe, author of Divrei Chaim of Sanz. At the time of his father's death, he was only 14 years old and was educated by his elder brother, the Rebbe of Shinova. He married the daughter of his sister and brother-in-law Rebbe Mordechai Dov Twersky Rabbi of Gornostaypol. In 1899, he reached the city of Ujfeherto and established his court. Renowned as a wonder-worker, many Jews from all over Hungary thronged to his home in Ujfeherto and were delivered by means of his blessings. During the Holocaust, he did not leave his community and perished with them in Auschwitz in Sivan 1944.

Postcard, approximately 14.5 cm. With postage stamps and stamps from August 23, 1938. Good condition, minor creases.

Opening price: \$7000

395

395. Letter by the Tshebin (Trzebinia) Rebbe - Rebbe David Halberstam

Handwritten letter with the signature and stamp of Rebbe David Halberstam of Frysztak. 1928.

Letter of blessing for the daughter's engagement, "that you shall enjoy serenity from them and from all their children, honest descendants with wealth and all good blessing and that we should always hear good news".

Rebbe David Halberstam (1892-1942), descendant of the Shinova-Sanz dynasty, son of Rebbe Menachem Mendel Halberstam of Frysztak and brother of Rebbe Chane Halberstam of Kolaczyce married the daughter of his great-uncle, Rebbe Elazar Rosenfeld Av Bet Din of Oshpitsin, son-in-law of the Divrei Chaim. He served as Rebbe in Tshebin and as Av Bet Din of Yoshlik. He, his wife and ten children were murdered during the Holocaust.

Leaf 22 cm. Approximately 8 handwritten lines. Good condition.

Opening price: \$600

394. Letter by the Rebbe of Dukla - Rabbi Yechezkel Shraga Halberstam

Letter handwritten and signed by Rebbe Yechezkel Shraga Halberstam, last rabbi of Dukla. Dukla, (1927).

Rabbi Yechezkel Shraga Halberstam (1899-1942), a descendant of Shinova-Sanz, son of Rebbe Menachem Mendel Halberstam, Av Bet Din of Dukla and Frysztak and younger brother of Rebbe Chane Halberstam of Kolaczyce. Married the daughter of Rabbi Yitzchak Rubin, Av Bet Din of Safed, and also succeeded his father as Rabbi of Dukla. In 1922, he published the second edition of Divrei Yechezkel. He and his entire family perished in the Holocaust.

Witnesses at the time of his death told of a Nazi officer who demanded him to shave his beard and sidelocks, then in a drunken state burst into his home, threw the furniture and his books at him, beat him to death after which he burnt his home and books.

Postcard 14X9.5 cm. Good condition. Approximately 11 handwritten lines. His own signature on the front of the postcard.

Opening price: \$600

395. מכתב האדמו"ר מטשיבין - רבי דוד הלברשטם

מכתב בכתב-ידו, חתימתו וחותמתו של האדמו"ר רבי דוד הלברשטם "בהה"צ זלה"ה מפריסטיק". תרפ"ח (1928).

מכתב ברכה לאירוסיה, בברכת "שתזכו לראות נחת מהם ומכל י"ח יחיו, דורות ישרים עם עושר וכל טוב, ונזכה לשמוע תמיד ב"ט" [בשורות טובות].

האדמו"ר רבי דוד הלברשטם (תרנ"ב-תש"ב), מגזע שינווא-צאנו, בן האדמו"ר רבי מנחם מנדל הלברשטם מפריסטיק ואחי האדמו"ר רבי חנא הלברשטם מקולשיץ. נשא את בת דודו-זקנו האדמו"ר רבי אלעזר רונפלד אב"ד אושפיצין (אשוויץ) חתן ה"דברי חיים". כיהן כאדמו"ר בטשיבין וכאב"ד יאשליסק. נהרג בשואה עם אשתו ועשרת ילדיהם, הי"ד.

דף 22 ס"מ. כ-8 שורות בכתב-יד. מצב טוב.

פתיחה: \$600

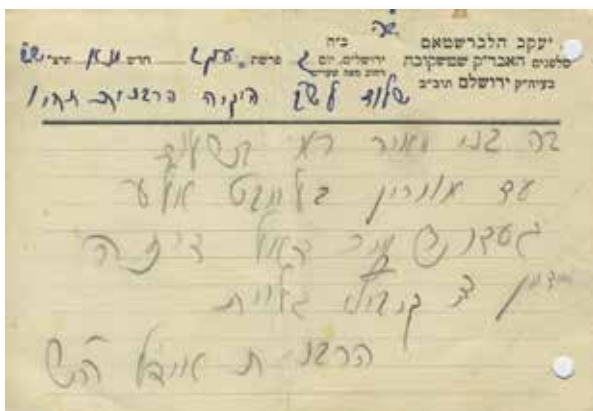
394

394. מכתב האדמו"ר מדוקלא - רבי יחזקאל שרגא הלברשטם

מכתב בכתב ידו וחתימתו, של האדמו"ר רבי יחזקאל שרגא הלברשטם, רבה האחרון של העיר דוקלא. דוקלא, (תרפ"ח 1927). האדמו"ר רבי יחזקאל שרגא הלברשטם (תרנ"ט-תש"ב) מגזע שינווא-צאנו, בנו של האדמו"ר רבי מנחם מנדל הלברשטם אב"ד דוקלא ופריסטיק ואחיו הצעיר של האדמו"ר רבי חנא הלברשטם מקולשיץ. נשא את בתו של רבי יצחק רובין אב"ד צפת. ממלא מקום אביו ברבנות דוקלא. בשנת תרפ"ב הוציא לאור את הספר "דברי יחזקאל" במהדורתו השנייה. נספה בשואה עם כל משפחתו. על פטירתו מסופר כי הקצין הנאצי לובר שדרש ממנו לגלח את זקנו ופאותיו, התפרץ כשהוא שיכור לביתו, השליך עליו את הרהיטים ואת ספריו, הכהו עד מות והעלה באש את הבית על ספריו. הי"ד.

גלויות דואר 9.5x14 ס"מ. מצב טוב. כ-11 שורות בכת"י. חתימת יד-קדשו בקדמת הגלויה.

פתיחה: \$600

397

397. אוסף מכתבים משפחת הלברשטאם - מבית האדמו"ר מטשקאווה-ירושלים

אוסף מכתבים ממשפחת האדמו"ר מטשקאווה רבי יעקב הלברשטאם, שנשלחו אל קרוביהם משפחת הרב שצ'דווביטקי, ירושלים, תש"ב-תשכ"ט.

מכתבים בכת"י וחתומים הרבנית איידל דינה הלברשטאם, (בתו של האדמו"ר רבי שלום מושקוביץ משאץ), על גבי גלויות דואר (רשמיות) של בעלה האדמו"ר רבי יעקב הלברשטאם מטשקאווה (תרס"ב-תשכ"ח), ששהה באותן שנים בארה"ב. מכתבים מבניהם הגאון רבי נפתלי הלברשטאם שליט"א (נולד תרפ"ח) אדמו"ר מטשקאווה-ירושלים ויור"ד ועד הכשרות של ה"עדה החרדית" והגאון רבי משה הלברשטאם זצ"ל (תרצ"ב-תשס"ב) ראב"ד העדה החרדית בירושלים. ומאחותם "מרים הלברשטאם (הכותבת בשנת תשי"א מלונדון, על גבי נייר מכתבים של סבה האדמו"ר רבי שלום משאץ). 8 מכתבים, גודל ומצב משתנים.

פתיחה: \$400

397. Collection of Letters of the Halberstam Family - From the Family of the Rebbe of Szczakowa-Jerusalem

Collection of letters of the members of the family of the Szczakowa Rebbe Ya'akov Halberstam, sent to their relatives, the family of Rabbi Schadrovitsky, Jerusalem, 1942-1969.

Letters handwritten and signed by Rebbetzin Eidel Dinah Halberstam, (daughter of Rebbe Shalom Moskowitz of Shatz) on (official) postcards of her husband Rebbe Ya'akov Halberstam of Szczakowa (1902-1968), who lived at that time in the USA. Letters from their son Rabbi Naftali Halberstam (born 1928) the Rebbe of Szczakowa-Jerusalem and Chairman of the Va'ad HaKashrut of the Eda HaCharedit and Rabbi Moshe Halberstam (1932-2002) Ra'avad of the Eda HaCharedit in Jerusalem. Letter from their sister Miriam Halberstam (who writes from London in 1951 on the stationery of her grandfather Rebbe Shalom of Shatz). 8 letters, varied size and condition.

Opening price: \$400

396

396. מכתב האדמו"ר רבי אביגדור הלברשטאם מווישניצא

מכתב בכתב ידו וחתומתו של האדמו"ר רבי אביגדור הלברשטאם. ווישניצא, שנות התר"ע בערך. במכתב מוזכרים עניני דודו הרב הצדיק מצעשנינוב שליט"א.

רבי אביגדור הלברשטאם (נפטר כסלו תרע"ה 1914). מגזע שינווא-צאנז, בן האדמו"ר רבי מנחם מנדל הלברשטאם מפריסטק ואחיו האדמו"ר רבי חנא הלברשטאם מקולשיץ. נשא את בת-דודו זקנו האדמו"ר רבי נפתלי רובין אב"ד ווישניצא, חתן ה"דברי יחזקאל" משינווא. צאצאיו נספו בשואה, הי"ד. גלויות דואר, 9x14 ס"מ. מצב טוב, חתומת יד-קדשו בקדמת הגלויה.

פתיחה: \$500

396. Letter by Rebbe Avigdor Halberstam of Vishnitsa

Letter handwritten and signed by Rebbe Avigdor Halberstam. Vishnitsa (Vizhnitz), c. 1910s.

Matters concerning his uncle the Tsaddik of Cieszanów are mentioned in the letter. Rabbi Avigdor Halberstam (died Kislev 1914), descendant of the Shinova-Sanz dynasty, son of Rebbe Menachem Mendel Halberstam of Frysztak and brother of Rebbe Chane Halberstam of Kolaczyce married the daughter of his great-uncle Rabbi Naftali Rubin Av Bet Din of Vishnitsa, son-in-law of the Divrei Yechezkel of Shinova. His descendants perished in the Holocaust.

Postcard, 14X9 cm. Good condition, his own signature on the front of the postcard.

Opening price: \$500

399. הזמנה מודפסת לנישואין, ומכתב בכתב-יד האדמו"ר רבי יצחק רוזנפלד מקאמינקא

הזמנה מודפסת מהאדמו"ר רבי יצחק הלוי רוזנפלד מקאמינקא, לשמחת נישואי בנו הרב רפאל עם הכלה מרת אסתר הענדיל - בת אחיו האדמו"ר רבי מנחם מנדל רוזנפלד מביסטריץ, שתיערך בביסטריץ בחודש תמוז תרצ"ד. ריישא, [תרצ"ד 1934].

בצד ההזמנה המודפסת מכתב ארוך בכתב-ידו וחימתו של האדמו"ר רבי יצחק רוזנפלד מקאמינקא, אל אנשי "חברה רעים אהובים", ובו בקשה לעזרה כספית להוצאות החתונה.

זמן החתונה המקורי נקבע לחודש שבט, אך התאריך נדחה לחודש תמוז והאדמו"ר תיקן זאת בהזמנה בכתב-ידו. במכתבו מסביר כי החתונה נדחתה בשל מצבו הכלכלי הקשה: "...כלו כל ההכנסות שלי ומאין יבוא עזרי, גבר חלש כמותי... אשר כבר הגבלתי זמן החתונה בחורף העבר ולא עלה בידי והגבלתי מחדש על חודש תמוז זה הבע"ל ועדיין אין שום מבוא...", האדמו"ר כותב על חשיבות המצוה ומברך את המסייעים, וכותב "כי היצה"ר יוכל לסמא העינים לומר שיש לקיים מצות היותר גדולות מזה... אבל צריכין לזוהר בזה הרבה למען לזכות לטובה".

האדמו"ר רבי יצחק הלוי רוזנבוים מקאמינקא (אנצ' לחסידות ב', עמ' שעב), בן האדמו"ר רבי שלום רוזנפלד מקאמינקא (השני), חתן רבי יעקב הורוויץ אב"ד אוליינוב. כיהן כאדמו"ר מקאמינקא בעיר ריישא, בה שימש גם כדיין וכראב"ד. נספה בשואה, יחד עם בנו רבי אברהם יהושע שכיהן כאדמו"ר מקאמינקא באושפיצין. בנו, החתן הנוכח בהזמנה שלפנינו, ישב על התורה והעבודה כשהוא סמוך על שולחן חותנו האדמו"ר בביסטריץ, עד גירוש המשפחה לאושוויץ, שם נספתה אשתו עם כל משפחתה. הוא עצמו הוגלה למחנה הריכוז "מעלק" ושם נרצח, הי"ד.

הזמנה, 20 ס"מ. מצב טוב. סימני קיפול וכתמים. קרעים בודדים בשוליים.

פתיחה: \$500

398. Letter by the Rebbe of Myślenice-Yoshlisk - Rabbi Efraim David Halberstam

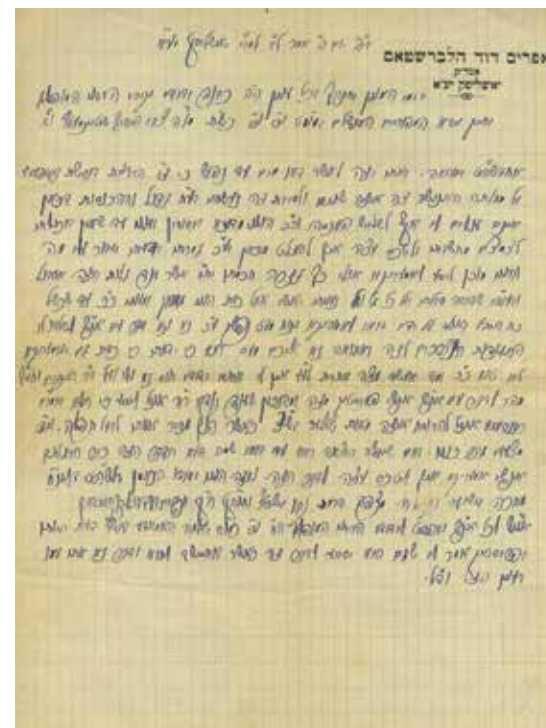
Long letter with the signature and stamp of the Rebbe Efraim David Halberstam, Av Bet Din of Yoshlisk. [C. 1930s].

The rebbe relates his difficult circumstances and requests help to immigrate to America, "...I am in a desperate state of distress and destitution and cannot think of any viable manner to escape this place. Therefore, I have resolved that come what may, I will travel to America ..."

The Rebbe Efraim David Halberstam (1885-1942), son of the Rebbe Yechiel Natan Halberstam, Av Bet Din of Bardejov and son-in-law of his uncle, the Rebbe Menachem Mendel Halberstam, Av Bet Din of Frysztak. Served as the Rebbe of Myślenice and as Av Bet Din of Yoshlisk. Perished in the Holocaust with his wife and their nine children.

Official stationery, 29 cm. Approximately 20 lines of fine handwriting. Good condition, folding marks and minor wear.

Opening price: \$800

398

398. מכתב האדמו"ר ממישלין-יאשליסק - רבי אפרים דוד הלברשטם

מכתב ארוך בכתב ידו וחימתו של האדמו"ר רבי אפרים דוד הלברשטם אב"ד יאשליסק. [שנות התר"צ בערך].

האדמו"ר מספר על מצבו הקשה ומבקש שיעזרו לו להגיע לאמריקה, "...הנני מדוכא ביסורין ועוני עד שאין ביכולתי לצמצם מחשבתי ולטכס עצה איך להמלט מכאן, וע"כ גמרתי בדעתי יעבור עלי מה והנני מוכן ליסע לאמריקא...".

האדמו"ר רבי אפרים דוד הלברשטם (תרמ"ה-תש"ב), בן האדמו"ר רבי יחיאל נתן הלברשטם אב"ד ברדיוב, וחתן דודו האדמו"ר רבי מנחם מנדל הלברשטם אב"ד פריסטיק. כיהן כאדמו"ר במישלין ואב"ד יאשליסק. נספה בשואה עם זוגתו ותשעת ילדיהם, הי"ד.

נייר מסמכים רשמי, 29 ס"מ. כ-20 שורות בכת"י נאה. מצב טוב, סימני קיפול ובלאי קל.

פתיחה: \$800

400. מכתב שנה טובה - מהאדמו"ר רבי יצחק בן רבי מאיר משאץ

מכתב בכתב-ידו וחתמתו של האדמו"ר רבי "יצחק בהה"צ ז"ל משאץ". דורוהוי (רומניה), [תשרי תש"ז 1946]. במכתב, הכתוב בעברית וביידיש, מברך האדמו"ר בברכת "כתיבה וחתומה טובה ושנה טובה ומבורכת" ותוכנו מלא בברכות ברכה והצלחה, פרנסה טובה, ישועות ורפואות. האדמו"ר רבי יצחק מושקוביץ (תרל"ח-תשי"ח), בנו של האדמו"ר הנודע רבי מאיר משאץ, וחתנו של רבי יוסף דוד מייאר מסאסוב. גדול בתורה בנגלה ובנסתר, מתלמידיו של האדמו"ר משינוא. כיהן באדמו"רות בראדוביץ שבבוקובינה. לאחר השואה היגר לארה"ב וכיהן כאדמו"ר משאץ-ראדוביץ. בנוי רבי יוסף דוד ורבי שלום ממלאי מקומו באדמו"רות שאץ-ראדוביץ בניו-יורק ובלוס אנג'לס. חתנו (בזיווג שני) הוא האדמו"ר רבי יוחנן פרלוב מקרלין-סטולין.

גלוית דואר, 15 ס"מ. מצב טוב-בינוני, בלאי וכתמים.

פתיחה: \$300

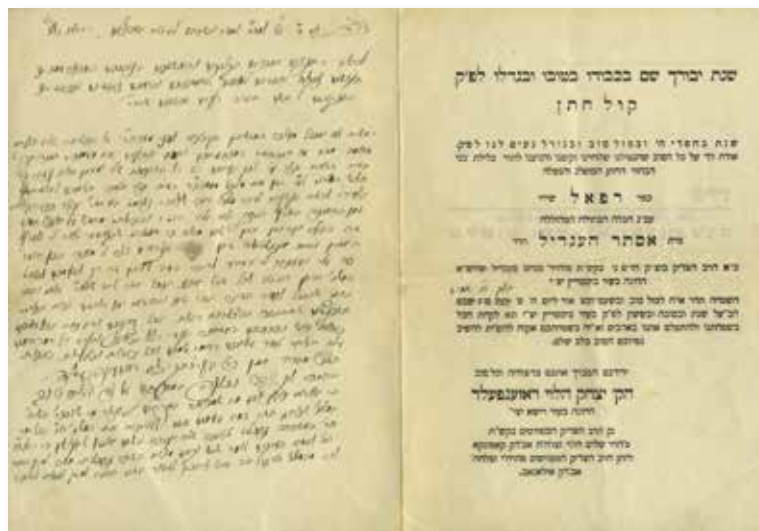
400. New Year Greetings - By Rebbe Yitzhak, Son of Rabbi Meir of Shotz

Letter handwritten and signed by Rebbe "Yitzhak of Shatz". Dorohoi (Romania), [Tishrei 1946]. In the letter, written in Hebrew and Yiddish, the Rebbe writes a New Year blessing: "Ktiva ve'chatima tova and a good and blessed year". The letter contains many blessings for prosperity, success, salvation and good health.

Rebbe Yitzhak Moshkowitz (1878-1958), son of the renowned Rebbe Meir of Shotz and son-in-law of Rabbi Yosef David Meyer of Sasov, was proficient in revealed and hidden Torah, disciple of the Rebbe of Shinova. He served as Rebbe in Radevits in Bukovina. After the Holocaust, he immigrated to the US and served there as Rebbe of Shotz-Radevits. His sons Rabbi Yosef David and Rabbi Shalom succeeded him as Rebbes of Shotz-Radevits in New York and in Los Angeles. His son-in-law (by second marriage) is Rebbe Yochanan Perlow of Karlin-Stolin.

Postcard, 15 cm. Good-fair condition, wear and stains.

Opening price: \$300

399

399. Printed Wedding Invitation, and Letter in the Handwriting of Rebbe Yitzchak Rosenfeld of Kamenka

Printed invitation from Rebbe Yitzchak HaLevi Rosenfeld of Kamenka, upon the marriage of his son Rabbi Refael with the bride Esther Hendel – niece of Rebbe Menachem Mendel Rosenfeld of Bystritsa, which will be held in Bystritsa in the month of Tamuz 1934. Raysha [1934].

Alongside the printed invitation is a long letter handwritten and signed by Rebbe Yitzchak Rosenfeld of Kamenka to the people of "my dear circle of friends", with a request for financial assistance in covering the wedding expenses.

The original date of the wedding was set for the month of Shevat, but it was postponed to Tamuz and the rebbe corrected this on the invitation by hand. In his letter, he explains that the wedding was postponed due to his dire financial state: "...All my income has been finished, where can help come from, such a weak man as myself...I have already set the date of marriage for last winter and was not successful and I have reset the date for Tamuz and I

still do not see a way out...". The rebbe writes of the importance of the mitzvah and blesses all those who help him. He writes that "the evil inclination blinds one and claims that there are greater mitzvot...but one must be very cautious to merit good".

Rebbe Yitzchak HaLevi Rosenbaum of Kamenka (Encyclopedia Le'Chassidut Vol. 2, page 372), son of Rebbe Shalom Rosenfeld of Kamenka (the II) and son-in-law of Rabbi Ya'akov Horowitz Av Bet Din of Ulanov served as Rebbe of Kamenka in the city of Raysha in which he also held the position of Dayan and head of the Bet Din. He perished in the Holocaust, together with his son Rabbi Avraham Yehoshua who served as Rebbe of Kamenka, in Oświęcim. His son, the groom mentioned in the invitation, studied Torah and was supported by his father-in-law, the Rebbe of Bystritsa, until the family was sent to Auschwitz where his wife perished with her entire family. He himself was expelled to the Melk concentration camp and was murdered there. Invitation, 20 cm. Good condition. Folding marks and stains. Few tears around the margins.

Opening price: \$500

402. מכתב האדמו"ר הקדוש רבי ישראל מהוסיאטין - תל אביב, תש"א

מכתב בכתב ידי טופר ובחתימת יד קדשו של האדמו"ר רבי "ישראל במו"ה מרדכי פייביש" מהוסיאטין. תל אביב, תש"א [1940].

נשלח לחסידיו מהעיר שיקאגו שבארצ"ב כמענה להעברה בנקאית של תרומות שנאספו בעירם. בתוך הדברים מברך האדמו"ר את כל התורמים וכל המקשים [האוספים] בברכת "ישועת ד' בקרוב, שיריק ה' את ברכותיו עליהם ועל בני ביתם יחיו, שיהיו מושפעים בכל טוב, בבריות הגו"ג בשלמות ובתמידות, ויתן להם האלוקים מטל השמים ומשמני הארץ וגו', פרנסה בריוח ובכבוד... וישלח ד' רפואות שלמות לאותם הצריכים רפואה, ויזמין זיווגים טובים והגונים לבניהם ובנותיהם שהגיעו לפרקם, ושימלא ה' את כל משאלותיהם לטובה ולברכה". בסיום המכתב נכתב כי כשיקבל האדמו"ר את רשימת התורמים בשמותיהם ושם אמם "אברך עוד אותם בפרטות לכל אחד ואחד כברכתו".

האדמו"ר הקדוש רבי ישראל פרידמן מהוסיאטין, זקן אדמו"רי בית רוזין, נכדו האחרון של רבי ישראל מרוזין. נולד בשנת תרי"ח לאביו האדמו"ר רבי מרדכי פייביש מהוסיאטין. משנת תרנ"ד ממלא מקום אביו בהוסיאטין. מתע"ד בוינה. בתרצ"ז עלה לארץ ישראל לתל-אביב. ידוע הסיפור על תפילתו על קברו של ה"אור החיים" במעמד גדולי המקובלים [בזמן השואה כשהיה חשש כי הצבא הנאצי בפיקודו של רומל, ינצח בחזית מצרים ומשם יגיעו להשמדה של יושבי ארץ ישראל] ואמירתו המפורסמת באותו מעמד כי הצורך לא ישלח בארץ ישראל. נפטר בתל אביב בחנוכה תש"ט ומנוחתו בטבריה.

נייר מסמכים רשמי, 20x17 ס"מ. מצב טוב-בינוני, קמטים וקרעים קלים.

פתיחה: \$1800

401

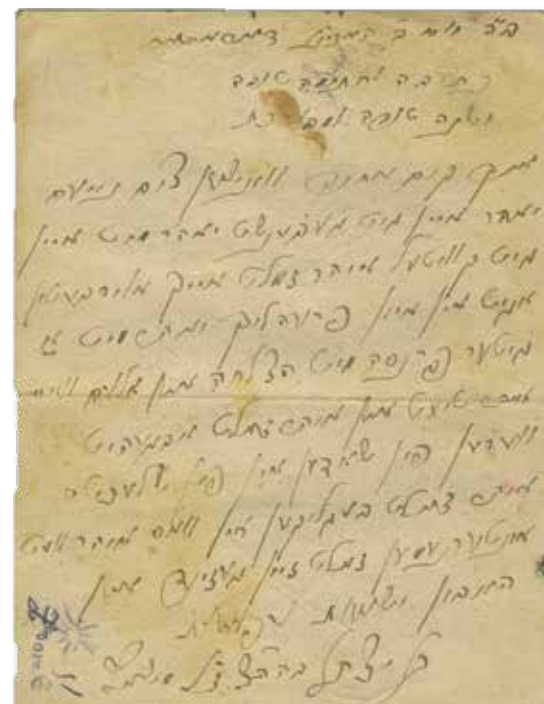
401. Printed Letter of Receipt Signed by Rebbe Shimon Biderman

Printed letter of receipt. Jerusalem, 1910s. The printed text [Yiddish] blesses the benefactors and promises that prayers will be recited for them at various holy sites, the Western Wall and Rachel's Tomb.

Signed by Rabbi "Shimon Biderman", apparently the Lelov Rebbe, Rabbi Shimon Natan Neta Biderman (1869-1930) Torah scholar who studied at the Sha'ar Ha-Shamayim Yeshiva for kabbalists. Letters bearing his signature are rare, most of his letters were written by his son, Rebbe Moshe Mordechai of Lelov.

Approximately 11 cm. Good condition.

Opening price: \$300

400

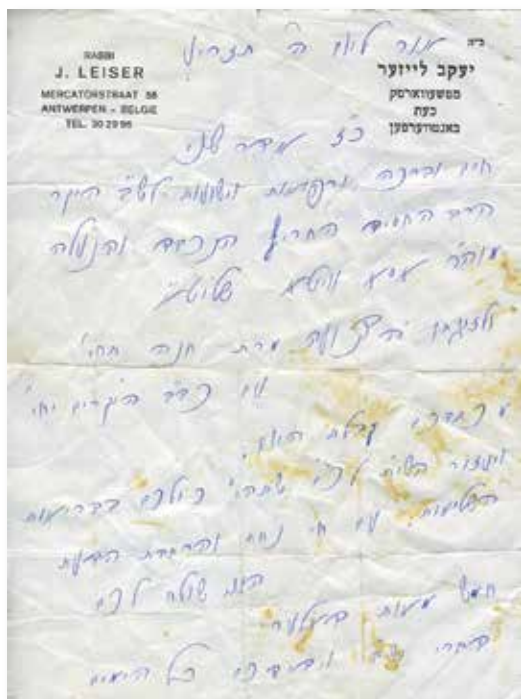
401. מכתב קבלה מודפס בחתימת האדמו"ר רבי שמעון בידרמאן

יברך ה' מציון, מכתב קבלה מודפס. ירושלים, שנת תרע"א. בנוסח המודפס [ביידיש] מברכים את הנדיבים, ומבטיחים להם להתפלל עליהם לפני השי"ת במקומות הקדושים, הכותל המערבי וקבר רחל.

בחתימת כתב-ידו של רבי "שמעון בידרמאן" - כנראה, חתימת האדמו"ר מלעלוב, הגאון הקדוש רבי שמעון נתן נטע בידרמן (תרכ"ט-תר"ץ), מחכמי ישיבת המקובלים "שער השמים". נדיר למצוא מכתבים בחתימתו, רוב מכתביו הידועים לנו, נכתבו עבורו ע"י בנו האדמו"ר רבי משה מרדכי מלעלוב.

כ- 11 ס"מ. מצב טוב.

פתיחה: \$300

403

403. מכתב האדמו"ר רבי יעקב לייזר מפשוורסק

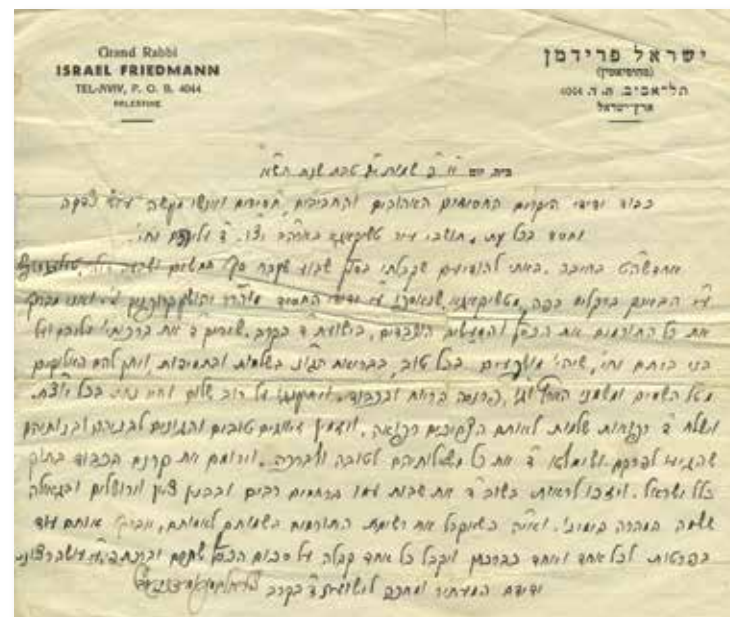
מכתב האדמו"ר רבי יעקב לייזר מפשוורסק. אנטוורפן, [תשמ"א? 1981?].

מכתב בכתב-יד וחתומה האדמו"ר [מעברו השני של הדף], עם איחולים וברכות: "חיים וברכה ורפואות וישועות... ויעזור השי"ת לכם שתהיו כולכם בבריאות השלימות עם חיי נחת והרחבת הדעת...".

האדמו"ר רבי יעקב לייזר (ר' יענקל'ה) מפשוורסק (תרס"ו-תשנ"ז), האדמו"ר השני לשושלת פשוורסק. תלמיד רבי דוד טעולי מדוקלא ורבי חונה הלברשטאם מקולשיץ, שימש לפני השואה כרב בעיר ביאשליסק. חתן האדמו"ר רבי איציקל מפשוורסק, וממלא מקומו באדמו"רות.

דף, 21 ס"מ. מצב בינוני, סימני קיפול וקרעים זעירים, כתמים כהים.

פתיחה: \$600

402

402. Letter by Rebbe Yisrael of Hosiatin - Tel Aviv, 1940

Letter in scribal writing, signed by Rebbe "Yisrael ben Mordechai Feivish" of Hosiatin. Tel Aviv, 1940. Sent to his Chassidim in Chicago in the USA, response to the bank transfer of donations collected in their city. The Rebbe blesses all the donors and those who collected the funds with the blessing of "Speedy salvation, that G-d shall empty his blessings upon them and on his family, they should be blessed with all good, constant complete good health, and G-d should give them...comfortable honorable livelihoods... cures to those in need and good matches for the sons and daughters who have reached marriageable age and G-d should fulfill all their wishes with good and blessing". Written at the end of the letter is the rebbe's willingness to receive the list of the donors' names and the names of their mothers, "I will bless them again individually, each one with his personal blessing".

Rebbe Yisrael of Hosiatin, eldest of the Ruzhyn

Rebbs, was the last grandson of Rabbi Yisrael of Ruzhyn. He was born in 1858 to his father Rabbi Mordechai Feivish of Hosiatin, and from 1894 succeeded him as rebbe in Hosiatin. He arrived in Vienna in 1914 and in 1937 ascended to Eretz Israel and resided in Tel Aviv. The story of his prayer at the grave of the Or HaChaim is well-known. During the Holocaust, at the time the Nazi army commanded by Rommel was nearing the Middle East and the inhabitants of the area greatly feared that the army would conquest the Egyptian front and G-d forbid reach the shores of Eretz Israel and annihilate its inhabitants, Rabbi Yisrael of Ruzhyn, in the presence of leading Kabbalists, prayed at the gravesite of the Or HaChaim and the rebbe announced that the evil enemy would not govern Eretz Israel. He died in Tel Aviv during Chanuka of 1948, and was buried in Tiberias.

Official stationery, 17X20 cm. Good-fair condition, creases and minor tears.

Opening price: \$1800

404. Three Letters - Amshinov Rebbes

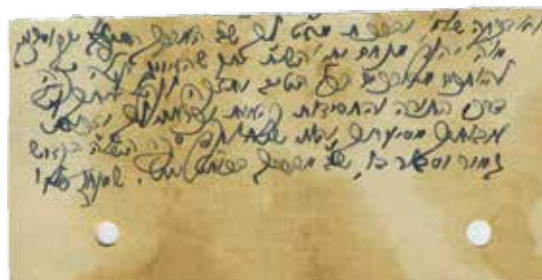
Collection of letters, by Amshinov Rebbes and the members of their families:

- Passage from the conclusion of a letter, (6 lines) handwritten and signed by Rebbe "Shimon Shalom" of Amshinov, good wishes for a newly married couple "... that it should be a successful match, and you should be blessed with all good, and you should merit conducting your home according to Torah and Chassidic tradition, as is good and fitting...". Rabbi Shimon Shalom Kalish (1883-1954, Encyclopedia L'Chassidut, Vol. 3, pp. 840-842), Amshinov Rebbe author of "Mashmia Shalom" served as rebbe from 1918 and was known as one of the greatest rebbes in Poland. Escaped the Holocaust via Vilna, Japan and Shanghai and arrived in the USA after the war. He was known for his love of the Jewish people, as evident from the content of this letter.

- Letter of condolence signed by Rebbe "Yitzchak of Amshinov". Brooklyn, 1965. Rebbe Yitzchak Kalisch son of Rebbe Yosef of Amshinov, escaped the Holocaust via Vilna, Japan and Shanghai together with his uncle Rebbe Shimon Shalom. Thereafter, he immigrated to New York, established his Beit Midrash and became one of the foremost rebbes of Polish Chassidim in the US. His love for his fellow Jews was remarkable, a heritage from his holy ancestors from Warka. Died in Adar 1993.
- A letter signed by Rabbi Chaim Milikovsky, regarding the establishment of the Amshinov – Shem Olam Yeshiva. Jerusalem, 1959. Rabbi Chaim Milikovsky (1916-1993), was a student of the Mir Yeshiva which was exiled to Shanghai. Son-in-law of Rebbe Meir'1 (Rabbi Yerachmiel Yehuda Meir, son of Rabbi Shimon Shalom) Kalisch of Amshinov, and father of the Amshinov Rebbe Ya'akov Milikovsky in Jerusalem.

3 items, varied size and condition.

Opening price: \$500

404a

404b

ואביו של האדמו"ר מאמשינוב רבי יעקב מיליקובסקי שליט"א מירושלים.

3 פריטים, גודל ומצב משתנים.

פתיחה: \$500

403. Letter by Rebbe Ya'akov Leizer of Pshevorsk

Letter by Rebbe Ya'akov Leizer of Pshevorsk. Antwerp, [1981?].

Letter handwritten and signed by the Rebbe [on the verso of the leaf], with good wishes and blessings: "Life and blessing and health and salvation...".

Rebbe Ya'akov Leizer (Rebbe Yankele) of Pshevorsk (1906-1997), the second rebbe of the Pshevorsk dynasty. Disciple of Rabbi David Tevili of Dukla and Rabbi Chuna Halberstam of Kołaczyce, served as Rabbi of Bialisk before the Holocaust. Son-in-law of Rebbe Itzele of Pshevorsk and his successor as rebbe. Leaf, 21 cm. Fair condition, folding marks and tiny tears, dark stains.

Opening price: \$600

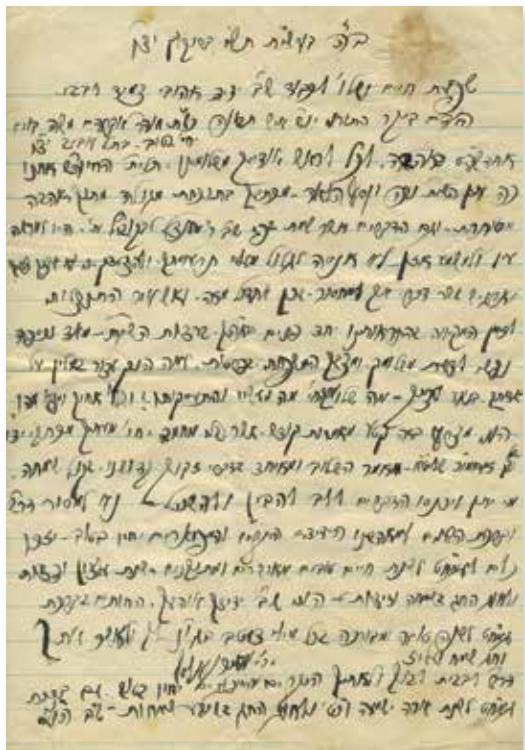
404. שלשה מכתבים - אדמו"רי אמשינוב

אוסף מכתבים, מאדמו"רי בית אמשינוב ובני משפחתם:

- קטע של סיום מכתב, (6 שורות) בכתב יד קדשו וחתימתו של האדמו"ר רבי "שמעון שלום" מאמשינוב, ברכות לנישואין "... שהזיווג יעלה יפה, להיותכם מבורכים בכל הטוב, ותזכה לנהל את ביתך על דרכי התורה והחסידות, ביאות ובראווי...". הרב הקדוש רבי שמעון שלום קאליש (תרמ"ג-תשי"ד, אנציקלופדיה לחסידות, ג', עמ' תתמ-תתמב), אדמו"ר מאמשינוב בעל "משמיע שלום", כיהן באדמו"רות משנת תרע"ח ונודע כאחד מגדולי האדמו"רים בפולין. ניצל מהשוואה לאחר שנמלט דרך ווילנא, יפאן ושנחאי. לאחר המלחמה הגיע לארה"ב. נודע באהבתו את ישראל, כפי שניתן להבחין גם בתוכן מכתבו זה.

- מכתב תנחומים בחתימת ידו של האדמו"ר רבי "יצחק בהרה"ק וצללה"ה זי"ע מאמשינוב". ברוקלין, תשכ"ה [1965]. האדמו"ר רבי יצחק קאליש בן האדמו"ר רבי יוסף מאמשינוב, נמלט בשנות השואה לווילנא, ליפאן ולשנחאי, יחד עם דודו האדמו"ר רבי שמעון שלום, ומשם הגיע לניו-יורק, שם הקים את בית מדרשו והיה מגדולי האדמו"רים לחסידי פולין בארצות הברית. דמות מרשימה ומיוחדת באהבת ישראל, כמורשת אבותיו הקדושים מוורקא. נפטר אדר תשנ"ג (1993).

- מכתב בחתימת הגאון רבי חיים מיליקובסקי, בעניני הקמת ישיבת "אמשינוב - שם עולם". ירושלים, תשי"ט [1959]. הגאון המופלא רבי חיים מיליקובסקי (תרע"ו-תשנ"ג), מתלמידי ישיבת מיר שגלתה לשנחאי. חתנו של האדמו"ר רבי מאיר'ל (רבי ירחמיאל יהודה מאיר, בן רבי שמעון שלום) קאליש מאמשינוב,

405

405. מכתב ברכת שנה טובה מהאדמו"ר רבי ירחמיאל יהודה מאיר מאמשינוב - ברוקלין, תשי"ז

מכתב האדמו"ר רבי ירחמיאל יהודה מאיר מאמשינוב. ברוקלין, עשרת ימי תשובה תשי"ז (1949).

21 שורות בכת"י קדשו וחתומתו: "יר"י מאיר קאליש". במכתב שלפנינו מתנצל רבי מאיר'ל בענווה רבה ובידידות, בפני קרוב-משפחתו אשר התרעם עליו באיזה ענין "בתוכחת מגולה מתוך אהבה מסותרת". הקורא את המכתב בשימת לב יבחין ויראה כי משתקפת בו אצילות נפשו של האדמו"ר. בתוך הדברים הוא כותב על העתק שהוא שולח לו "מאמרות קודש אשר בני מחמדי נ"י מעתיק מכתבי ידו של כ"ק אדמו"ר שליט"א, מאמר השלוב ומאוחד בדברי זקן קדושנו בקול שמחה".

הוא פורס ומתעניין בשלומו ושלום קרובי המשפחה, ומברך אותו ואת כל "מאהבינו הידידים היקרים והמפוארים יחיו בטוב... לגמח"ט לחיים טובים מאושרים ומתוקנים, שנת עלצון ופדות, ולחוג החג בשמחה ובריצות... גמח"ט לשנה טובה ומבורכה בכל

מילי דמיטב בגו"נ לך ולאשר אתך, וחג שמח ועליז".

האדמו"ר רבי ירחמיאל יהודה מאיר קאליש - ר' מאיר'ל מאמשינוב (תרס"א-תשל"ו). בן האדמו"ר רבי שמעון שלום מאמשינוב (תרמ"ג-תשי"ד). ניצל יחד עם אביו בנס מן השואה, בה גלו לוויילנא, ומשם לשנחאי שבמזרח הרחוק. לאחר השואה הגיעו לארה"ב. בשנת תשי"ד עלה לירושלים בה הקים את ישיבת אמשינוב "שם עולם". אוהב ישראל וענוותן, עובד ה' בכל לבו. בן בתו הוא האדמו"ר רבי יעקב מיליקובסקי שליט"א אדמו"ר מאמשינוב שליט"א.

22.5 ס"מ. מצב טוב-בינוני, כתמים וסימני קיפול.

פתיחה: \$450

405. Letter by Rebbe Yerachmiel Yehuda Meir of Amshinov - Brooklyn, 1949

Letter by Rebbe Yerachmiel Yehuda Meir of Amshinov. Brooklyn, Aseret Yemei Teshuva 1949.

21 lines in his own handwriting and with his signature: "Yr.Y. Meir Kalish". In this letter, Rebbe Meir'l sends a humble friendly apology to his relative who reproached him for a matter "with open reproof and hidden love". If you read the letter carefully, you can discern the Rebbe's aristocratic manner. He writes of a copy which he is sending of "Holy essays written by my dear son who copied the writings of the Rebbe, an essay integrated with the words of your grandfather...". He asks about his relatives and blesses him and all "Our beloved dear illustrious friends with good life...happy and well...Gmar Chatima Tova and all good to you and your family, and a happy joyful festival". Rebbe Yerachmiel Yehuda Meir Kalish, R' Meir'l of Amshinov (1901-1976), son of Rabbi Shimon Shalom of Amshinov (1883-1954), miraculously survived the Holocaust by escaping to Vilna and from there to Shanghai in the Far East. After the Holocaust, they immigrated to Eretz Israel and moved to Jerusalem and established the Amshinov Shem Olam Yeshiva in 1954. He possessed a great love for the Jewish people, and unpretentiously and wholeheartedly served G-d. His daughter's son is Rebbe Ya'akov Milikowsky, the present Amshinov Rebbe.

22.5 cm. Good-fair condition, stains and folding marks.

Opening price: \$450

406. מכתב האדמו"ר רבי מנחם מנדל הגר מווישיווא - תרצ"ז

מכתב מהאדמו"ר רבי מנחם מנדל הגר, אויבר-ווישיווא. תרצ"ז (1937).

כל המכתב בכת"י וחתומתו הגבאי רבי אליעזר יצחק פישלער, המוסר את ברכת האדמו"ר לבריאות, פרנסה ברווח ובנקל ולנשיאת חן. וברכה מיוחדת למציאת זיווג הגון לבתו של מקבל המכתב. בשולי המכתב שורה בכתב יד קדשו וחתומתו של האדמו"ר, הכותב בעצמו: "נא לבשר בש"ט [=בשורות טובות] ישועות ונחמות באמת כחשק"י אוהבו הנאמן, מנחם".

האדמו"ר רבי מנחם מנדל הגר האדמו"ר מווישיווא (תרמ"ה-תש"א, אנצ"י לחסידות, ג, עמ' צה-צו), בנו של האדמו"ר רבי ישראל מויוניץ בעל ה"אהבת ישראל". משנת תרס"ח כיהן כאב"ד העיר ויוניץ. משנת תרפ"א אב"ד אויבר-ווישיווא, בה הקים את ישיבת "בית ישראל". מראשי "אגודת ישראל" וחבר "מועצת גדולי התורה". לאחר פטירת אביו בשנת תרצ"ו החל לכהן באדמו"רית ומכתב זה הוא מהשנה השניה לכהונתו כאדמו"ר.

נייר מסמכים רשמי, 23.5 ס"מ. מצב טוב.

פתיחה: \$1000

Vishiva (1885-1951, Encyclopedia Le'Chassidut, Vol. 3, pp. 95-96), son of Rebbe Yisrael of Vizhnitz, author of "Ahavat Yisrael". From 1908, he served as Av Bet Din of Vizhnitz and from 1921, as Av Bet Din of Ober-Vishiva, there he founded the Bet Yisrael Yeshiva. A leader of Agudat Yisrael and member of Moetzet Gedolei HaTorah. After his father's death in 1936, he succeeded him as rebbe. This letter was written during his second year occupying this position.

Official stationery, 23.5 cm. Good condition.

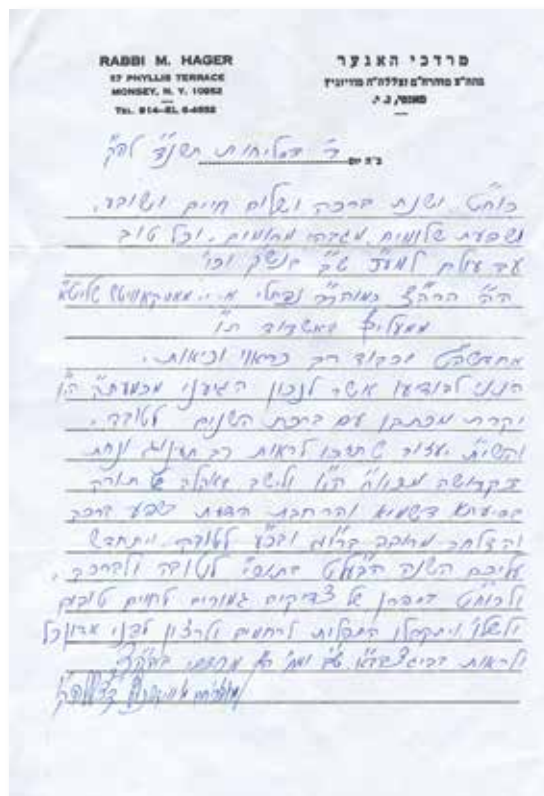
Opening price: \$1000

407. מכתב ברכת "שנה טובה" מהאדמו"ר מוויזניץ-מונסי שליט"א

מכתב ברכה ארוך לרגל השנה החדשה, בחתימת ידו של האדמו"ר רבי מרדכי האגער מוויזניץ-מונסי שליט"א - זקן האדמו"רים בדורנו, אל קרוב משפחתו האדמו"ר רבי נפתלי מוסקוביץ ממעלין שליט"א. מונסי, ד' דסליחות תשנ"ד [1994].
 "...שנת ברכה ושלום חיים ושובע ושפעת שלומים מגבתי מרומים וכל טוב עד העולם... שתזכו לראות רב תענוג ונחת דקדושה... ולישב באהלה של תורה... בשפע ברכה והצלחה מרובה ברו"ג ובכ"ע לטובה ויתחדש עליכם השנה הבעל"ט... לטובה ולברכה, ולכוח"ט בספרן של צדיקים גמורים לחיים טובים ולשלום...".
 המכתב נכתב בידי הגבאי ונחתם בחתימת יד-קדשו: "ש"ב ומח" - הק' מרדכי בהה"צ מוהרר"ם מוויזניץ זצלה"ה".

נייר מכתבים רשמי, 25 ס"מ. מצב טוב מאוד, סימני קיפול.

פתיחה: \$300

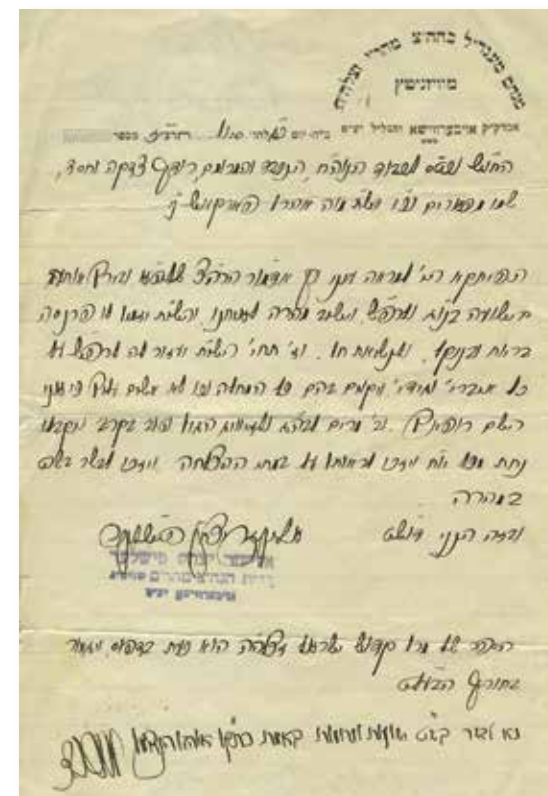

407

407. Letter of New Year Wishes by the Rebbe of Vizhnitz-Monsey

Long letter with New Year blessings handwritten and signed by Rebbe Mordechai Hager of Vizhnitz-Monsey, the eldest rebbe of our times, to his relative Rebbe Naftali Moskowitz of Mielec. Monsey, 4th day of Selichot 1994. "...A year of blessings and peace, life and plenty from Above and all the best forever...You should merit seeing much pleasure of holiness...and to dwell in the tent of Torah...and the new year should bring...good and blessing, ketiva v'chatima tova in the books of the completely righteous...". The letter was written by the gabai and is with the Rebbe's own signature: "Mordechai ben R' C.M. of Vizhnitz". Official stationery, 25 cm. Very good condition, folding marks.

Opening price: \$300

406

406. Letter by The Rebbe Menachem Mendel Hager of Vishiva - 1937

Letter by The Rebbe Menachem Mendel Hager, Ober-Vishiva. 1937.
 The entire letter is handwritten and signed by the Gabai Rabbi Eliezer Yitzchak Fishler, who delivers the Rebbe's blessing for good health, plenty, easy livelihood and finding favor. Also includes a special blessing for a good match for the daughter. Around the margin is a line written and signed by the Rebbe himself, who writes: "Please, bring my tidings of good news, real salvation and consolation by his faithful friend, Menachem".

Rebbe Menachem Mendel Hager, the Rebbe of

409

409. שלש הזמנות לנישואין - מבית האדמו"ר מוויזניץ-מונסי שליט"א

שלש הזמנות לנישואין של נכדי האדמו"ר מוויזניץ-מונסי שליט"א, מהשנים תש"ע-תשע"ב. על גבי שלשת ההזמנות שנשלחו לאדמו"ר מתולדות אהרן שליט"א, נכתבי מכתבי הזמנה בכתב יד, מבעלי השמחה: "הק' מנחם מנרל האגער בהרה"צ מהר"ם מוויזניץ שליט"א"; "אהרן האגער בהה"צ מוויזניץ שליט"א"; "ידידך הרבשה"ט, נחמן יוסף בן חנה אסתר" [טווערסקי מראמיסטריווקא].

3 הזמנות, גודל ומצב משתנים.

פתיחה: \$300

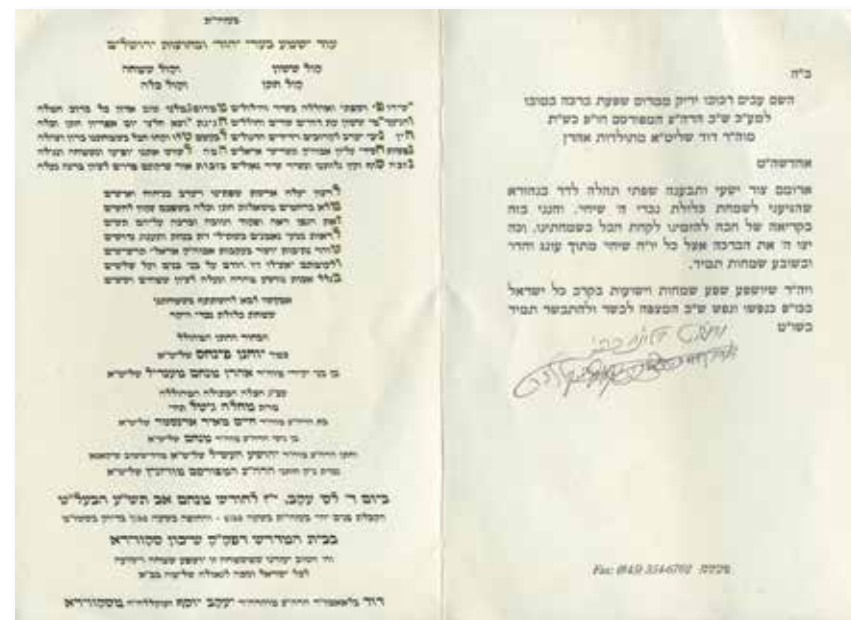
409. Three Wedding Invitations - From the Home of the Vizhnitz-Monsey Rebbe

Three wedding invitations upon the marriage of the grandchildren of the Vizhnitz-Monsey Rebbe, from 2010-2012.

Letters by the senders of invitation were handwritten upon the three invitations sent to the Rebbe of Toldot Aharon: "Menachem Mendel Hager ben the Maharam of Vishitz"; "Aharon Hager ben HaTsaddik of Vishnitz"; "Your friend, Nachman Yosef ben Chana Esther" [Twersky of Rachmistrivka].

3 invitations, varied size and condition.

Opening price: \$300

408

408. ארבע הזמנות לנישואין - חתימות האדמו"ר מסקווירא

ארבע הזמנות לנישואין, מתוכן שלש הזמנות לנישואי נכדים של האדמו"ר מסקווירא שליט"א, עם מכתב בחתימת יד-קדשו של האדמו"ר "ידושו"ט בלונ"ח כה"ו, דוד בלאאמור"ה ה"צ כמו"ה יעקב יוסף זצוקלה"ה". סקווער, ניו-יורק ארה"ב, תש"ע (2009-2010). ההזמנות נשלחו להרה"צ רבי דוד שליט"א האדמו"ר מתולדות אהרן. ההזמנה הרביעית היא מהאדמו"ר רבי יחיאל מיכל מסקווירא.

4 הזמנות, גודל ומצב משתנים, קרעים.

פתיחה: \$1000

408. Four Wedding Invitations - Signatures of the Skvira Rebbe

Four wedding invitations, three of them are invitations on the marriage of the Skvira Rebbe's grandchildren with a letter signed by the Rebbe, "David ben... Rabbi Ya'akov Yosef". Skvira, New York, USA, 2009-2010.

The invitations were sent to Rabbi David, the Rebbe of Toldot Aharon. The fourth invitation is from Rebbe Yechiel Michel of Skvira.

4 invitations, varied size and condition, tears.

Opening price: \$1000

411

סלונים" בירושלים. • מכתבים וקבלות מצפת: מכתב מרבי אייזיק אדלר, מטעם ה"תלמוד תורה" של האדמו"ר מקלוינבורג. מכתב מרבי יצחק קליינמאן, בשם בני הישיבה "ישיבת מהריא"צ מארגרעטען - בבית יוסף, צפת ת"י". קבלות מועד "חבורא קדישא הכללית, לעדת האשכנזית" אחת הקבלות היא עבור "תרומה לסדור הגג על המקוה של רבנו האריז"ל".

כ-27 מכתבים, קבלות ודפים מודפסים. גודל ומצב משתנים.

פתיחה: \$300

410. Letter of Reports and Emissary Letters Sent from the Office of the Slonim Chassidim in Kobryn to the Or Torah Yeshiva in Tiberias

A collection of letters and financial reports, sent from the committee of the Slonim Chassidim to the Or Torah Yeshiva in Tiberias, Kobryn, 1905-1911.

Letters signed by Rabbi Azriel Yeshaya [Leichtung], Rabbi Mordechai Shimon HaCohen [ben Rabbi Zvi Hirsh] and the emissary Rabbi Yitzchak Matityahu Sandberg.

The committee of the Or Torah Yeshiva was founded by the public activist Rabbi Azriel Yeshaya Leichtung who managed the committee from its establishment in c. 1899. [Apparently, due to legal restrictions in collecting contributions, the committee was labeled "commercial": "The General Committee Supervising the store for Etrogim and olivewood utensils from The Land of Israel, whose yields are dedicated to the Or Torah Yeshiva in Tiberias"]. These letters and reports contain many details of various donors and their requests for prayers at holy sites as well as addresses for sending receipts and various reports of the activities of collecting the money on behalf of the yeshiva.

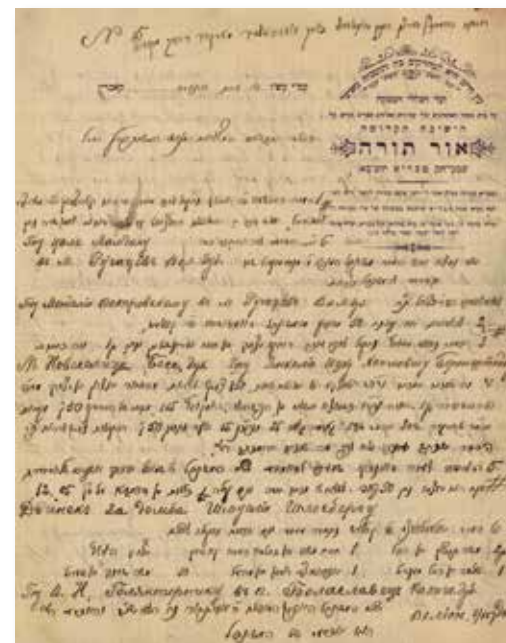
41 leaves (approximately 80 written pages), approximately 28 cm. Fair condition, wear and some tears.

Opening price: \$300

411. צורר מכתבים, צפת וטבריה - חתימות רבות של האדמו"ר מסלונים רבי אברהם וינברג בעל "ברכת אברהם"

צורר מכתבים, דפים מודפסים וקבלות, ממסודות הציבור בטבריה, צפת וירושלים. מהשנים תשי"ג-תשי"ח.

• מכתבים רבים בחתימות רבי אשר זאב וורנר [רבה האשכנזי של טבריה], רבי אברהם וינברג [האדמו"ר מסלונים בעל "ברכת אברהם"] ורבי דוד מינצברג. רוב המכתבים ביידיש. [לאחד המכתבים מצורפת פתקה ובה נכתב כי אין המנהג אצלנו להניח "קוויטל" על הציון בשביל נפטר, רק ללמוד משניות, אזכרה וקדיש]. • קבלות ומכתב בכתב ידו של רבי מאיר ועקנין [רבה הספרדי של טבריה]. • מכתב וקבלות מישיבת "בית אברהם -

410

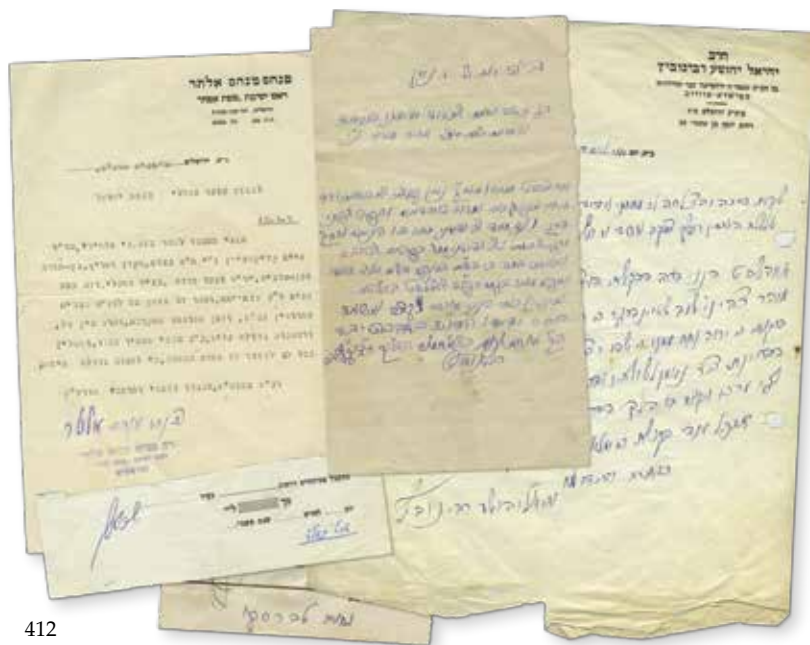
410. מכתבי דו"חות ומכתבי שד"רים, שנשלחו מהמשרד של חסידי סלונים בקוברין, לישיבת "אור תורה" בטבריה

צורר מכתבים ודו"חות כספיים, שנשלחו מהועד של חסידי סלונים לטובת ישיבת "אור תורה" שבעיה"ק טבריה, קוברין, שנות התרס"ו-תרע"ב 1905-1911.

מכתבים בחתימות רבי עזריאל ישעיה [לייכטונג], רבי מרדכי שמעון הכהן [ב"ר צבי הירש], והשד"ר רבי יצחק מתתיהו סנדברג. הועד למען ישיבת אור תורה, נוסד ע"י העסקן רבי עזריאל ישעיהו לייכטונג, שניהל את הועד מיום היווסדו בשנת תרנ"ט בערך. [כנראה בשל בעיה חוקית לאסיפת תרומות נקרא שם הועד בשם "מסחרתי": "הועד הכללי המפקח על בית מסחר האתרוגים וכלי עצי זית מאה"ק, שפרים נקדש על הישיבה הקדושה אור תורה שבעיה"ק טבריא טובב"א"]. במכתבים ובדוחות"י שלפנינו, פרטים רבים על נדיבים שונים ובקשותיהם לתפילה במקומות הקדושים. כתובות למשלוח מכתבי קבלה, ודיווחים שונים על פעילות אסיפת הכספים לטובת הישיבה.

41 דף (כ-80 עמ' כתובים), כ-28 ס"מ. מצב בינוני, קרעים ובלאי.

פתיחה: \$300

412

412. Collection of Letters and Signatures of Rebbees

Collection of letters written by Rebbees:

- Shana Tova letter, signed by Rabbi Menachem Mendel Schneerson the Lubavitch-Chabad Rebbe. Brooklyn, 1957.
- Letter signed by Rebbe Pinchas Menachem Alter of Ger, author of Pnei Menachem. Jerusalem, 1961.
- Letter handwritten and signed by Rebbe Avraham Weinberg of Slonim. Tel Aviv, 1964.
- Letter handwritten and signed by Rebbe Yechiel Yehoshua Rabinowitz of Biala. Jerusalem, 1962.
- Letter handwritten and signed by Rebbe Yechezkel Shraga Lifshitz Halberstam of Stropkov. Jerusalem, 1954.
- Postcard. Letter handwritten and signed by Rebbe Efraim Eliezer HaCohen Yolles, grandson of Rebbe Uri of Sombor. Philadelphia, 1939.
- Postcard. Letter handwritten and signed by Rebbe Menachem Nachum of Kontikoziva -Haifa.
- Letter handwritten and signed by the Rebbe of Czehów – Rabbi Avraham Abish Kanner – the Rabbi

412. אוסף מכתבים וחתימות אדמו"רים

אוסף מכתבי אדמו"רים מהדור האחרון:

- מכתב שנה טובה, בחתימת רבי מנחם מנדל שניאורסון האדמו"ר מליובאוויטש-חב"ד. ברוקלין, תשי"ז.
- מכתב בחתימת האדמו"ר רבי פנחס מנחם אלטר מגור בעל "פני מנחם". ירושלים, תשכ"א.
- מכתב בכתב-יד וחתימת האדמו"ר רבי אברהם ויינברג מסלונים. תל אביב, תשכ"ד.
- מכתב מהאדמו"ר רבי יחיאל יהושע רבינוביץ מביאלה, בכתב-ידו וחתימתו. ירושלים, תשכ"ב.
- מכתב בכתב-יד וחתימת האדמו"ר רבי יחזקאל שרגא ליפשיץ הלבשרטאם מסטרופקוב. ירושלים, תשי"ד.
- גלוית דואר. מכתב בכתב-יד וחתימת הרה"ק רבי אפרים אליעזר הכהן יאלעס, נכד הרה"ק רבי אורי מסאמבור. פילדלפיה, 1939.
- גלוית דואר. מכתב בכתב-יד וחתימת האדמו"ר רבי מנחם מקנטיקחיה-חיפה. מכתב בכתב-יד וחתימת האדמו"ר מטשחויב - רבי אברהם אביש קנר - הרב מחליסה. [חיפה], תשכ"ח.
- קבלה של "ועד הכללי כנסת ישראל" בירושלים, עם חתימת האדמו"ר רבי נחום טברסקי מרחמסטריווקא. קבלה עם חתימת האדמו"ר רבי ישראל אלטר בעל "בית ישראל" מגור. 10 פריטים, גודל ומצב משתנים.

פתיחה: \$1000

of Halisa. [Haifa], 1968. • Receipt of the Vaad HaKlali Knesset Yisrael in Jerusalem, with the signature of Rebbe Nachum Twersky of Rachmistrivka. • Receipt with the signature of Rebbe Yisrael Alter author of Beit Yisrael of Ger.

10 items, varied size and condition.

Opening price: \$1000

411. Collection of Letters, Safed and Tiberias - Numerous Signatures of the Rebbe of Slonim, Rabbi Avraham Weinberg Author of "Birkat Avraham"

Collection of letters, printed leaves and receipts, from public institutes in Tiberias, Safed and Jerusalem, from the years 1953-1958.

- Numerous letters signed by Rabbi Asher Zeev Werner [Ashkenazi rabbi of Tiberias], Rabbi Avraham Weinberg [Rebbe of Slonim, author of "Birkat Avraham"] and Rabbi David Munzberg. Most of the letters are in Yiddish. [A note is attached to one of the letters on which it is written that our custom is not to place a Kvitel for the deceased, only to study Mishnayot, Azkara and Kadish].
- Receipts and a letter handwritten by Rabbi Meir Vaaknin [Sephardi rabbi of Tiberias].
- Letter and receipts from Yeshivat "Beit Avraham – Slonim" Jerusalem.
- Letters and receipts from Safed: letter from Rabbi Isaac Adler, on behalf of "Talmud Torah" of the Rebbe of Klausenburg. Letter from Rabbi Yitzchak Kleinman, in the name of the Yeshiva disciples "Yeshivat Maharitz Margarethen – in Beit Yossef, Safed". Receipts from the committee of "Chevra Kadisha HaKlalit, leAdat HaAshkenazit". One receipt is for a "donation to fix the roof of HaAri Mikveh".

About 27 letters, receipts and printed leaves. Size and condition varies.

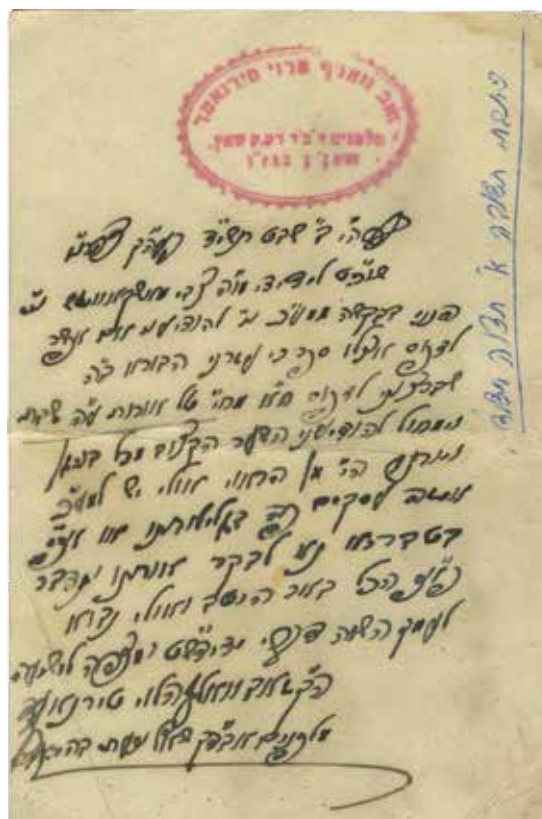
Opening price: \$300

413. Large Collection of Letters of Rabbis and Rebbes in Eretz Israel - From the Archive of Rabbi Zvi Moskowitz of Margarethen, Author of Otzrot Yerushalayim

Archive of letters, composed of dozens of letters and postcards, New Year cards and various paper items. Sent to Jerusalem, to Rabbi Zvi Moskowitz. C. 1950s-1960s.

The collection contains many letters by rabbis and rebbes in Eretz Israel. Most of the letters are about printing and purchase of books. The recipient is Rabbi Zvi Moskowitz – The Printer from Margarethen (c. 1900-1910 – 1983), an exceptional Torah scholar, Chassid and Kabbalist, disciple of Rabbi Shlomo Zalman Weinberger Av Beit Din of Margarethen. Close to the Belz and Mukacheve Rebbes, and the Nadvorne and the Kumrana Rebbes, editor and author. He printed books in the city of Margarethen (Romania) between 1937-1947 and ascended to Jerusalem in 1947, there he printed and sold books. Authored dozens of books. Edited and published over 300 issues of the Torah compilation Otzrot Yerushalayim during 1956-1983. He was an authority on examining and editing Torah literature [he was the head editor of the Da'at Sofer books by the Rabbi of Pressburg], and he edited the novellae and books of many Hungarian rabbis and rebbes in Eretz Israel.

Among the writers: Rabbi Ze'ev Wolf Timnauer of Sefad, Av Beit Din Schotz [author of Tal Orot, father-in-law of the Nadvorne Rebbe in Safed] – (9 letters); Rebbe Eliezer Ze'ev Rosenbaum of Rachów (2 letters and a wedding invitation); Rabbi Shmuel Meir HaCohen Hollander [Rabbi in Tschernowitz and later in Tel Aviv, author of the Shem Cohen res] – (4 letters); Rabbi Avraham Baruch Rosenberg Av Beit Din of Solitz and Gamzu (7 letters); Rabbi David ben Zion Klein Av Beit Din of Yesodot; Rabbi Yeshaya Sneiblag Av Beit Din of Deyzh; Rabbi Asher Ze'ev Werner Av Beit Din of Tiberias; Rabbi Yehoshua Zelig Diskin Av Beit Din of Pardess Chana, (6 letters); Rabbi Bezalel Stern [author of B'tzel HaChochma] (2 letters); Rabbi Yehoshua Segal Deutch Av Beit Din of

413

Montevideo and Katamon (2 letters); Rabbi David Wein Av Beit Din of Holon; Rabbi Yisrael Aryeh Zalmanowitz Av Beit Din of Bergen-Belsen and Yavneh (2 letters); letters from the home of the Kretchnif Rebbe in Kiryat Ata; invitations to meetings of the Niturei Karta signed by Rabbi Amram Blau; calling card of Rabbi Avraham Yehoshua Heshel of Kopychynski with handwritten additions (perhaps his own); etc.

Approximately 90 paper items, more than 80 letters. Varied size and condition, good-fair to poor. Some letters have major moisture damages.

Opening price: \$1000

413. אוסף גדול של מכתבים מרבנים ואדמו"רים בארץ ישראל - מארכיונו של רבי צבי מושקוביץ ממארגריטן, בעל "אוצרות ירושלים"

ארכיון מכתבים, הכולל עשרות מכתבים וגלויות דואר, כרטיסי "שנה טובה" ופריטי נייר שונים. נשלחו לירושלים, אל הרב צבי מאשקאוויטש (מושקוביץ). בשנות התשי"ב-תש"כ בערך.

האוסף כולל מכתבים רבים מרבנים ואדמו"רים בארץ ישראל. רוב המכתבים בענייני הדפסת וקניית ספרים. מקבל המכתבים רבי צבי מושקוביץ - "המודפס ממארגריטן" (תר"ס-תר"ע) בערך - (תשמ"ג) תלמיד חכם מופלג, חסיד ומקובל, תלמיד רבי שלמה זלמן וינברגר אב"ד מארגריטן. מקורב לאדמו"רי בעלז ומונקאטש, אדמו"רי נדבורנה ואדמו"רי קומרנא. עורך ומחבר ספרים. הדפיס ספרים בעיר מארגריטן (רומניה) בשנים תרצ"ג-תש"ז. עלה לירושלים בשנת תש"ז, ועסק בהדפסת ומכירת ספרים. חיבר עשרות ספרים. ערך והוציא לאור את הקובץ התורני "אוצרות ירושלים", במשך למעלה מ-300 גליונות, בין השנים תשט"ו-תשמ"ג. היה בר-סמך לבדיקה ועריכה של ספרים תורניים, [היה העורך העיקרי, של ספרי "דעת סופר" מהרב מפרשבורג], וערך את חידושיהם וספריהם של רבים מרבני ואדמו"רי הונגריה בארץ ישראל.

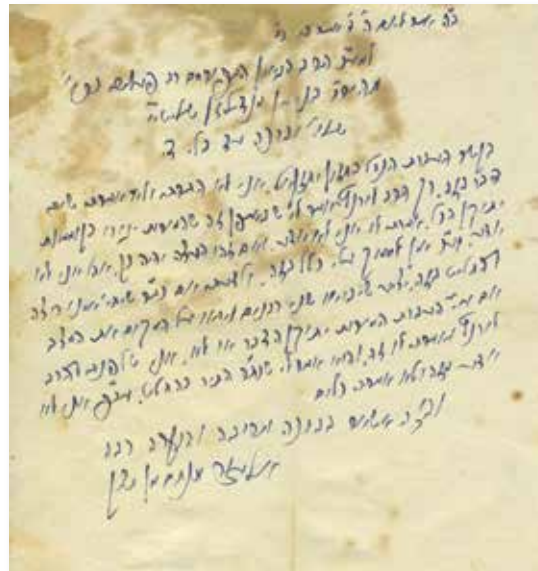
בין הכותבים: הרה"צ רבי זאב וואלף טירנויאר מצפת, אב"ד שאץ [בעל ספר טל אורות, חותנו של האדמו"ר מנדבורנא צפת] - (9 מכתבים); האדמו"ר רבי אליעזר זאב רחובי מראחוב (2 מכתבים) והזמנה לחתונה; רבי שמואל מאיר הכהן הולנדר [דומ"ץ בטברנוביץ ואח"כ בתל אביב בעל שו"ת שם הכהן] - (4 מכתבים); רבי אברהם ברוך רחנברג אב"ד סוליצא וגמזו (7 מכתבים); רבי דוד בן ציון קליין אב"ד יסודות; רבי ישעיה שנייבלאג אב"ד דעש; רבי אשר זאב ורנר אב"ד טבריה, רבי יהושע זעליג דיסקין אב"ד פרדס חנה, (6 מכתבים); רבי בצלאל שטרן [בעל "בצל החכמה"] (2 מכתבים); רבי יהושע סג"ל דייטש אב"ד מונטיווידיאו וקטמון (2 מכתבים); רבי דוד וויין אב"ד חולון; רבי ישראל אריה זלמנוביץ אב"ד ברגן-בלזן ויבנה (2 מכתבים); מכתבים מבית האדמו"ר מקרטשניץ קריית אתא; הזמנות לאסיפות "נטורי קרתא" בחתימת רבי עמרם בלוי; כרטיס ביקור של האדמו"ר רבי אברהם יהושע העשיל מקופטשניץ עם תוספות בכתב יד (אולי ממנו); ועוד. כ-90 פריטי נייר, למעלה מ-80 מכתבים. גודל ומצב משתנים, טוב-בינוני עד גרוע. חלק מהמכתבים עם פגעי רטיבות קשים.

פתיחה: \$1000

**414. Letter Handwritten and Signed by Rabbi
Schach - Concerning the Nachal Charedi in
Moshav Komemiyut - Bnei Brak, 1962**

Letter handwritten and signed by Rabbi "Elazar Menachem Mann Schach", to Rabbi Binyamin Mendelson Av Beit Din of Komemiyut. Bnei Brak, Iyar 1962.

Letter in regard to the soldiers of the Nachal Charedi in Moshav Komemiyut. Rabbi Schach expresses his opinion on the subject in his interesting way, significantly evasive: "Regarding transferring the Nachal to Chazon Yechezkel, I did not give a heter (deeming it permissible) and I did not say anything about this. Just Rabbi Lorincz told me that in this manner... all would be corrected. I told him that I do not know, but if this is the best suggestion, let it be so, but I do not know. Therefore, you cannot rely on me at all in this matter. In my opinion, if you do not want to make this decision, you can suggest that two rabbis come and see the situation from close...I phoned Rabbi Lorincz and told him so and he told me that you have given a definite heter. In any case, I do not know of this and I did not say anything...". The Nachal Charedi was established in the 1960s by the "Army and Settlement" department of the Tze'irei Agudat Yisrael – movement for Charedi working young men. These men resided in the Charedi Moshav Komemiyut in Chevel Lachish and were employed with agricultural work and in the diamond industry. Near Moshav Komemiyut, a Charedi youth-village was established called Chazon Yechezkel. This letter is a response to the proposal

414

of moving the Nachal HaCharedi young men from Komemiyut to Chazon Yechezkel or someplace else following spiritual problems that arose in the moshav and in the youth-village.

Leaf, approximately 19 cm. Approximately 14 handwritten lines. Good-fair condition, stains and damages to the line with the date, restored.

Opening price: \$400

**414. מכתב בכתב-ידו וחתמתו של מרן הרב שך -
אודות הנח"ל החרדי במושב קוממיות - בני ברק,
תשכ"ב**

מכתב בכתב ידו וחתמתו של מרן הגאון רבי "אלעזר מנחם שך", אל הגאון רבי בנימין מנדלזון אב"ד קוממיות. בני ברק, אייר תשכ"ב (1962).

מכתב אודות חיילי "הנח"ל החרדי" במושב קוממיות. מרן הרב שך מביע את דעתו בנושא בדרכו המעניינת, בהתחמקות רבות-משמעות: "בקשר העברת הנחל בחזון יחזקאל, אני לא התרתי ולא אמרתי שום דבר בזה, רק הרב לורינץ אמר לי שבאופן זה... יתוקן הכל. אמרתי לו אני לא יודע, ואם זהו העצה יהיה כך, אבל אני לא יודע, וע"כ אין לסמוך עלי כלל בזה. ולדעתי אם כת"ר שיחיה אינו רוצה להכריע בזה, יציע שיבואו שני רבנים ויראו על המקום את המצב... אני טלפנתי להרב לורינץ ואמרתי לו זה, והוא אמר לי שכת"ר התיר בהחלט. עכ"פ אני לא יודע מזה ולא אמרתי כלום..."

מסגרת הנח"ל החרדי הוקמה בשנות השישים, ע"י מחלקת "צבא והתיישבות" בתנועת "צעירי אגודת ישראל - צא"י", עבור בחורים חרדים עובדים. הבחורים השתכנו במושב החרדי קוממיות שבחבל לכיש, והועסקו בעבודות חקלאות ובתעשיית היהלומים. בסמוך למושב קוממיות הוקם כפר-נוער חרדי בשם "חזון יחזקאל". מכתב זה הוא תגובה לרעיון שהועלה, להעביר את בחורי הנח"ל החרדי מקוממיות ל"חזון יחזקאל" או למקום אחר, עקב בעיות רוחניות שהתעוררו במושב ובכפר הנוער.

דף כ-19 ס"מ. כ-14 שורות בכת"י. מצב טוב-בינוני, כתמים בנייר ופגמים בשורת התאריך, משוקמים.

פתיחה: \$400

416. מכתב מחאה מהבד"צ של "העדה החרדית" - נגד ה"נחל החרדי" במושב קוממיות - תשכ"ב 1962

מכתב בחתימת רבני בית-הדין של "העדה החרדית", רבי פנחס עפשטיין - ראב"ד, רבי ישראל צחק הלוי רייזמן ורבי דוד יונגריז. ירושלים, טבת תשכ"ב [1962].

נשלח אל הגאון רבי בנימין מנדלזון רבו של המושב החרדי קוממיות: "שמעו שמענו (וראינו בעתונות הלאומיות) כי נחל הגיוס במושב עמיעז, שהרעיש בשעתו את כל יהדות התורה, נוכח סכנת הישיבות וכו' - עברו למושב קוממיות". בהמשך המכתב הם מתפללים על כך שלמרות שב"ק האדמו"ר מוויזניץ ביטל וסגר את מושב הנחל במושב עמיעז, מתעורר הענין מחדש במושב חרדי, עובדה אשר מכתומה את שם היהדות החרדית "אשר מושב קוממיות דוגל בשמה תמיד".

הם מסבירים את התנגדותם, "כי מלבד עצם דבר הגיוס, הרי זה צעד מסוכן המסכן את הישיבות, ופתח להרוצים למצוא אמתלאות לצאת את הישיבות ח"ו".

מסגרת הנח"ל החרדי, עבור בחורים חרדים עובדים, הוקמה בשנות השישים, ע"י מחלקת "צבא והתיישבות" בתנועת "צעירי אגודת ישראל - צא"י". בשנת תשכ"ב השתכנו בחורי הנח"ל במושב החרדי קוממיות שבחבל לכיש, והועסקו בעבודות הקלאות ובתעשיית היהלומים. הקמת הנח"ל לוותה בהתנגדות ציבורית נרחבת בחוגים החרדיים, הן מחשש כי הדבר יהיה פתח להתדרדרות רוחנית לחילי הנח"ל בעצמם, והן מחשש כי הדבר יהיה פתח להחרבת הישיבות ע"י השלטונות. פולמוס זה חזר גם בשנים האחרונות, עם הקמתם של "גדוד נצח יהודה" "שח"ר כחול" ו"נח"ל חרדי", כאשר חוגי "העדה החרדית" וחוגים אחרים, ארגנו עצרות ופעולות מחאה נגד מגמות אלו.

נייר מסמכים רשמי, 27.5 ס"מ. מצב בינוני, קמטים ובלאי.

פתיחה: \$250

היה מתייעץ בעניני הלכה הנוגעים לעניני הציבור, עם מרן ה"חזון איש", עם מרן הגרי"ז מבריסק ועם הגאון מטשעבין. במכתב זה שנכתב בשנת תשכ"ב, נראה כי לאחר פטירת החזון איש והרב מבריסק, הפנה הוא את השאלה שהתעוררה אל ה"סטייפלר", רבינו יעקב ישראל קניבסקי (תרנ"ט-תשמ"ה). אך הוא סירב להכריע והפנה את השאלה ל"מי שלבו רחב" [נכראה הכוונה במילים אלו, להגאון מטשעבין, שהיה מוערך ביותר אצל רבינו ה"סטייפלר"].

נייר מסמכים רשמי, 23 ס"מ. כ-14 שורות בכת"י. מצב טוב.

פתיחה: \$700

415. Letter by Rabbi Ya'akov Yisrael Kanievsky - To the Rabbi of Komemiyut

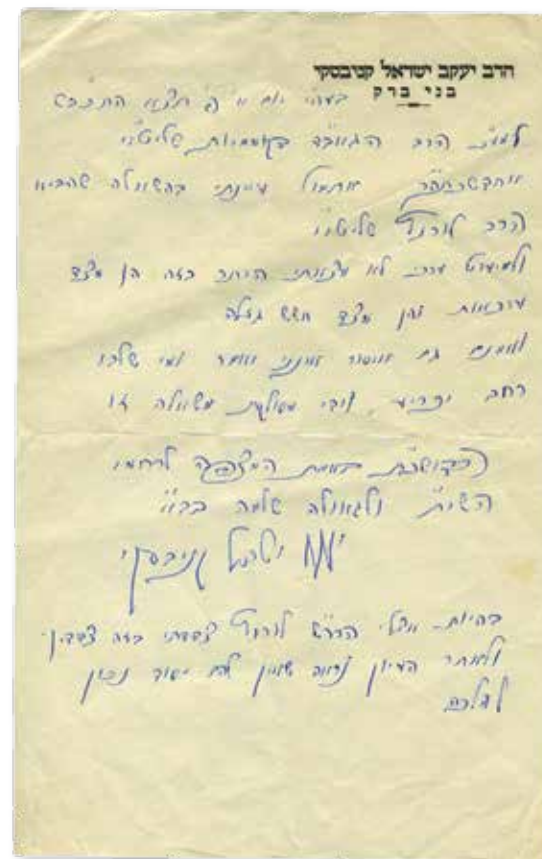
Letter handwritten and signed by Rabbi Ya'akov Yisrael Kanievsky – the Steipler, to Rabbi Binyamin Mendelson Ga'avad of Komemiyut. Bnei Brak, 1962.

In the letter, the Steipler mentions the question regarding Moshav Komemiyut brought to him by Rabbi Shlomo Lorentz. He writes, "From my lowly state, I have not found any heter to permit this, neither from legal authorities nor from fear of stealing. Nevertheless, I also cannot prohibit this, and someone greater shall rule, and I will eliminate myself from resolving this question". On the margin of the letter he adds: "At the time Rabbi Shlomo Lorentz came to me, I saw certain sides of the matter, but after studying the subject, it seems that they do not have a real halachic basis".

The Rabbi of Komemiyut – Rabbi Binyamin Mendelson (1904-1979), used to consult the Chazon Ish and Rabbi Yitzchak Ze'ev of Brisk and the Tshubin Rav on halachic topics which concerned public issues. This letter was written in 1962. Evidently after the death of the Chazon Ish and the Brisker Rav, Rabbi Mendelson sent this question to the Steipler, Rabbi Ya'akov Yisrael Kanievsky (1899-1985) but he refused to rule and referred the question to "someone greater" [apparently referring to the Tshubin Rav whom the Steipler highly esteemed].

Official stationery, 23 cm. Approximately 14 written lines. Good condition.

Opening price: \$700

415

415. מכתב מהגאון רבי יעקב ישראל קניבסקי - אל הרב מקוממיות

מכתב בכתב ידו וחתירתו של הגאון רבי יעקב ישראל קניבסקי - הסטייפלר, אל הגאון רבי בנימין מנדלסון גאב"ד קוממיות. בני ברק, ה'תשכ"ב (1962).

במכתב מוזכר הסטייפלר את השאלה בענייני המושב קוממיות שהביא אליו הרב שלמה לורנץ, והוא כותב: "ולמעט ערכי לא מצאתי היתר בזה, הן מצד ערכאות והן מצד חשש גזילה. ואמנם גם איסור אינני אומר, ומי שלבו רחב יכריע, וידי מסולקת משאלה זו". בשולי המכתב הוא מוסיף: "בהיות אצלי הר"ר לורנץ צדדתי בזה צדדיו, ולאחר העיון נראה שאין להם יסוד נכון להלכה". רבה של קוממיות - הגאון רבי בנימין מנדלסון (תרס"ד-תשל"ט),

417. פרשת הגיורת ורבי עמרם בלוי - תשובה הלכתית בכתב-ידו של רבי עמרם בלוי, נגד הבר"ץ של העדה החרדית - ומכתבים מרות בן-דוד אל הגאון רבי דוד יונגרייז

צורר מכתבים, אודות פרשת הפולמוס סביב נישואי רבי עמרם בלוי, עם הגיורת רות בן דוד - תשובת רבי עמרם בלוי לבד"צ העדה החרדית בירושלים על התנגדותם לנישואיו ומכתבים נרגשים ממנה לראב"ד רבי דוד יונגרייז. [ירושלים, תשכ"ה 1965].

- תשובה בת ארבעת עמודים גדולים, בכתב ידו של רבי עמרם בלוי, בה ממק רבי עמרם שאין בעיה הלכתית, שהוא נושא אשה צעירה, ומוחה נגד הטענה שיש בזה פחיתות כבוד וחילול השם.
- אלא אורבה מצוה רבה לקרב את הגר.
- מכתב (בידידש) בכתב ידה וחתימתה של רות בן דוד - אל הראב"ד רבי דוד יונגרייז, בו היא כותבת על השתלשלות אירועי הפרשה ומביע את כאבה על מה שמעוללים לה.
- מכתב נוסף (בידידש) בכתב ידה וחתימתה של רות בן דוד, אל רבי דוד יונגרייז, בו היא מתלוננת ברגש, מדוע "שופכים את דמה" והאם מותר על פי התורה לצער כך גיורת!
- "מכתב גלוי נגד רדיפת הרה"צ ר' עמרם בלוי" - כרוז (בהדפסת סטנטיל), מאת רבי אליהו וויינשטיין.

אחת הפרשיות שהסעירו את הציבור החרדי בירושלים היה הפולמוס סביב נישואיו של רבי עמרם בלוי לגיורת רות בן דוד. רבי עמרם, שהיה אז אלמן קרוב לגיל שבעים, עמד לשאת את רות בן דוד, גיורת צרפתייה, הצעירה ממנו ביותר מעשרים שנה. בן דוד היתה מעורבת בפרשת הסתרת הילד יוס'ליה שוחמכר והעברתו לחו"ל. באותה תקופה התוודעה אל ציבור "הישוב הישן" וחפצה להצטרף לקהילה סגורה זו, אך הדבר גרר התנגדות חריפה בקרב אנשי נטורי קרתא והעדה החרדית. תלמידיו ובניו של רבי עמרם ראו בנישואין לרות בן דוד פחיתות כבוד למעמדו. רבני העדה החרדית התנגדו לנישואיו גם מסיבות הלכתיות של נישואי צעירה לזקן, וגם מחשש ל"חילול השם". הרחוב החרדי סער, מודעות וכרחים התפרסמו בחוצות ירושלים, והעיר היתה כמרקחה. בסופו של דבר לאחר יותר מחצי שנה של פולמוס סוער, נישאו השניים באלול תשכ"ה. רבי עמרם בלוי נאלץ לעזוב את עיר הולדתו ירושלים ולהעתיק את מגוריו לתקופה מסוימת לבני ברק. לאחר שנים הוציאה רות בן-דוד בלוי את ספרה רב-המכר "שומרי העיר" (ירושלים 1979), ובו סיפרה על פרשה כואבת זו.

4 דף בכת"י 32 ס"מ + 2 מכתבים (אחד מהם כתוב על 2 עמ'), וכרוז 27-28 ס"מ. מצב טוב עד טוב-בינוני.

פתיחה: \$1000

416. Letter of Protest from the Badatz of HaEda HaCharedit - Against the Nachal Charedi in Moshav Komemiyut - 1962

A letter signed by rabbis of HaEda HaCharedit Beit Din, Rabbi Pinchas Epstein – Av Beit Din, Rabbi Yisrael Yitzchak Halevi Reisman and Rabbi David Jungreis. Jerusalem, Tevet, 1962.

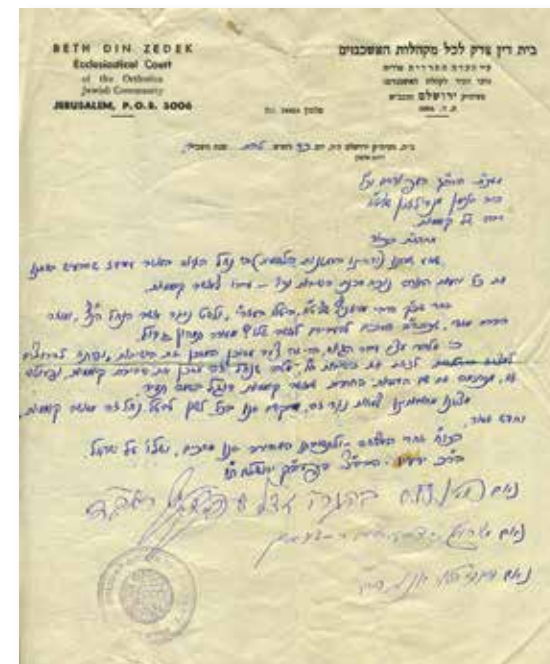
Sent to the Gaon Rabbi Binyamin Mendelson, Rabbi of the Charedi Moshav Komemiyut: **"We heard (and saw in national newspapers) that recruitment Nachal in Moshav Amiaz, which startled Yahadut HaTorah, - moved to Moshav Komemiyut"**. Further in the letter they wonder that despite the fact that Rebbe of Vizhnitz cancelled and closed the Nachal Moshav in Moshav Amiaz, the matter rises again in a Charedi Moshav, a fact staining the name of Charedi Jewery "which Moshav Komemiyut always supports".

They explain their objection, **"since except for the matter of recruitment, this is a dangerous step which endangers the Yeshivot, and is an opening for those who wish to find excuses to leave the Yeshivot"**.

The Nachal Charedi, for Charedi working youngsters, was established in the 1960s, by the "Army and Settlement" department of "Tze'irei Agudat Israel" movement. In 1962 the Nachal recruits settled in Moshav Komemiyut in Lachish region, and were employed in agricultural duties and in the diamond industry. The establishment of Nachal was accompanied by wide public objection on the part of Charedi circles, fearing that this will lead to a spiritual deterioration of the soldiers themselves, and this will lead to the destruction of Yeshivot by the authorities. This dispute returned in the last few years, with the founding of "Gedud Netzach Yehudah", "Shacha"r Kachol" and "Nachal Charedi" when the "Eda Charedit" circles and other groups organized demonstrations against these trends.

Official stationery, 27.5 cm. Fair condition, creases and wear.

Opening price: \$250

416

417. The Proselyte and Rabbi Amram Blau – Halachic Responsum in the Handwriting of Rabbi Amram Blau Against the Badatz Eda HaCharedit - Letters from Ruth Ben-David to Rabbi David Jungreis

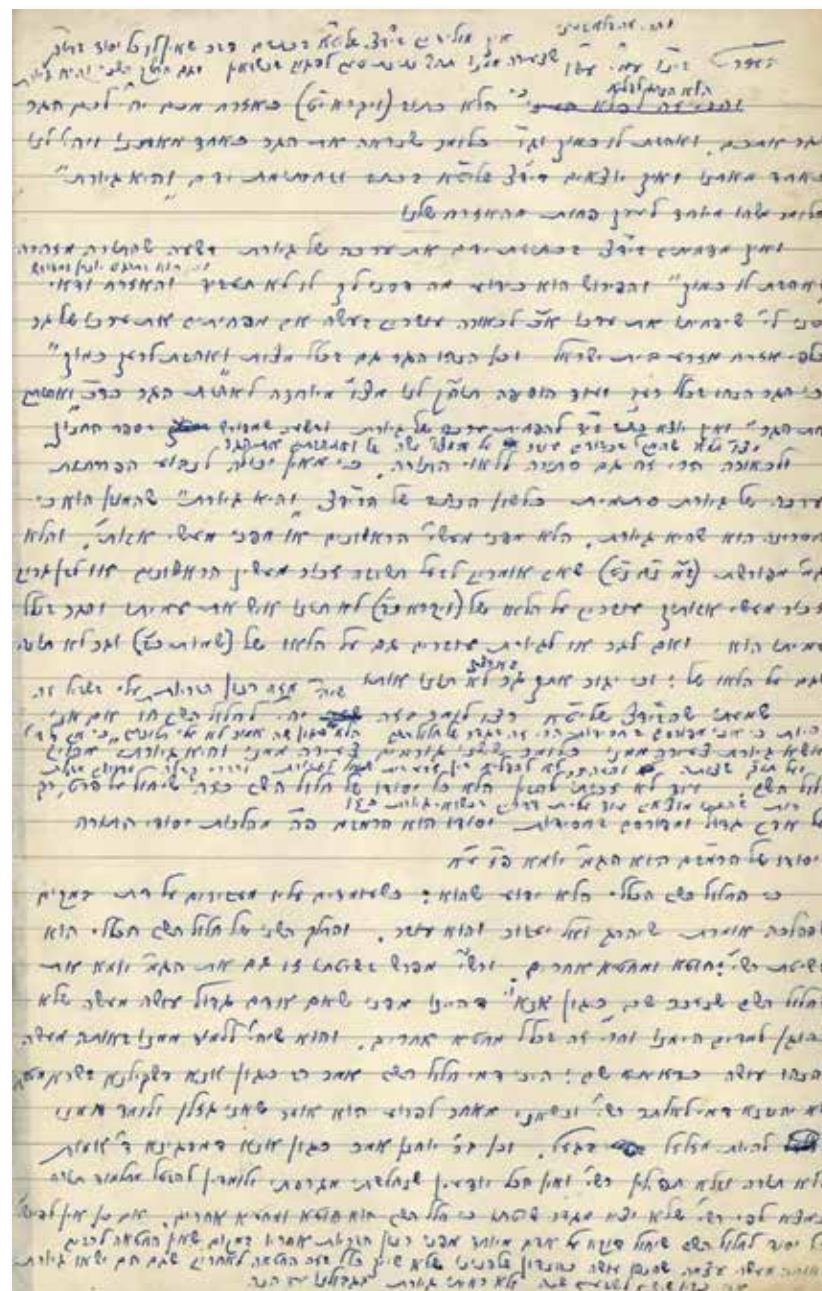
A collection of letters, concerning the polemic surrounding the marriage of Rabbi Amram Blau with the proselyte Ruth Ben-David – the responsum of Rabbi Amram Blau to the Badatz Eda HaCharedit in Jerusalem about their opposition to his marriage and agitated letters from her to the Ra'avad Rabbi David Jungreis. [Jerusalem, 1965].

- Four large pages of a responsum in the handwriting of Rabbi Amram Blau in which Rabbi Amram explains that no halachic problem exists in his marrying a young woman and he protests the claim that this step diminishes his honor and is a desecration of G-d's name. On the contrary, it is a great mitzvah to draw a proselyte near.
- Letter (in Yiddish) handwritten and signed by Ruth Ben-David to the Ra'avad Rabbi David Jungreis in which she writes about the events and expresses her pain on what is being done to her.
- Another letter (in Yiddish) handwritten and signed by Ruth Ben-David to Rabbi David Jungreis, in which she agitatedly complains that her "blood is being spilled" and she asks if it is permissible to cause such pain to a proselyte!
- Open letter against the pursuit of Rabbi Amram Blau – proclamation (stencil printing), by Rabbi Eliyahu Weinstein.

One of the events that stirred the emotions of the Charedi public in Jerusalem was the polemic surrounding the marriage of Rabbi Amram Blau to the proselyte Ruth Ben-David. Rabbi Amram, who at the time was a widower close to 70 years old was about to marry Ruth Ben-David, a French proselyte who was more than 20 years younger than him. Ben-David was involved in the concealment of the boy Yosse'le Shuchmacher and in smuggling him out of the country. During that time, she became acquainted with the population of the Yishuv HaYashan and she wished to join this closed community, but this led to sharp opposition from the people affiliated with the Niturei Karta and the Eda HaCharedit. The disciples and sons of Rabbi Amram considered his marriage to Ruth Ben-David to be a diminishment of his status. The rabbis of the Eda HaCharedit also opposed his marriage on halachic grounds of the marriage of a young woman to an old man and also fearing that this step would be a desecration of G-d's name. The Charedi street seethed, notices and proclamations were publicized in the streets of Jerusalem, and the city raged. At the end, after more than half a year of stormy polemic, the two married in Elul 1965. Rabbi Amram was forced to leave his native city of Jerusalem and moved for a while to Bnei Brak. After many years, Ruth Ben-David published her best-seller Shomrei Ha'Ir (Jerusalem 1979) in which she relates this painful episode of her life.

4 handwritten leaves 32 cm + two letters (one is written on two pages), and a proclamation 27-28 cm. Good to good-fair condition.

Opening price: \$1000

417

418. מכתב בחתימת הרבנים לומדי ישיבת "עץ חיים" - נגד תליית דגל ב"יום העצמאות" - אייר תשי"ד

מכתב להנהלת ישיבת "עץ חיים" בירושלים, בחתימת 71 רבנים מלומדי הישיבה, ובו בקשה להמנע מתליית דגל והודעות עם המדינה ב"יום העצמאות". ראש חודש אייר תשי"ד [1954].

"...למותר לבאר גודל חילול השם וחילול התורה הקדושה, הנעשה בארצנו הקדושה ע"י שלטון החפשיים, אשר עומדים ומכריזים תמיד שאין להם חלק ונחלה בה' אלוהינו ותורתו הקדושה - ומה מאד מכאיב לבנו לראות בכל שנה ושנה ביום העצמאות שלהם, דגל ציוני מתנוסס על שער ישיבתנו הקדושה, אשר בזה נראה הדבר כאילו ישיבתנו הקדושה מזדהה עם שלטון זה, וגדול חילול השם בזה... חוסו נא על כבוד המקום וכבוד התורה ועל כאבם וצערם של בני ישיבתנו הקדושה..."

חתומים בכתב ידם שבעים ואחד מבני הישיבה - נציין כמה מהמפורסמים שבהם: רבי צבי מיכל הלר, רבי שמואל אויערבאך [לימים, ראש ישיבת "מעלות התורה" שליט"א], רבי זרח אפרים זלונק, רבי אברהם דוב אויערבאך, רבי יחיאל מתתיה דיוויס, רבי משה ברוך לוין, רבי יצחק דוד גוטפרב, רבי גדליה ניימאן [בעל "גידולי שמואל" ומראשי הישיבה], רבי שלום אייזען, רבי נחמן דוד דובינקי, רבי בנימין זאב פראג, רבי סנדר פריינד, רבי אברהם ברדקי, רבי זאב דוב צציק, רבי יהודה שפירא [לימים, מראשי "כולל חזון איש"], רבי אברהם חיים ברים, רבי משה יהושע לנדא, ועוד רבים וטובים.

דף 28 ס"מ. [2] עמי כתובים. מצב טוב-בינוני, בלאי וקרעים בשוליים ובקפלי הנייר.

פתיחה: \$1000

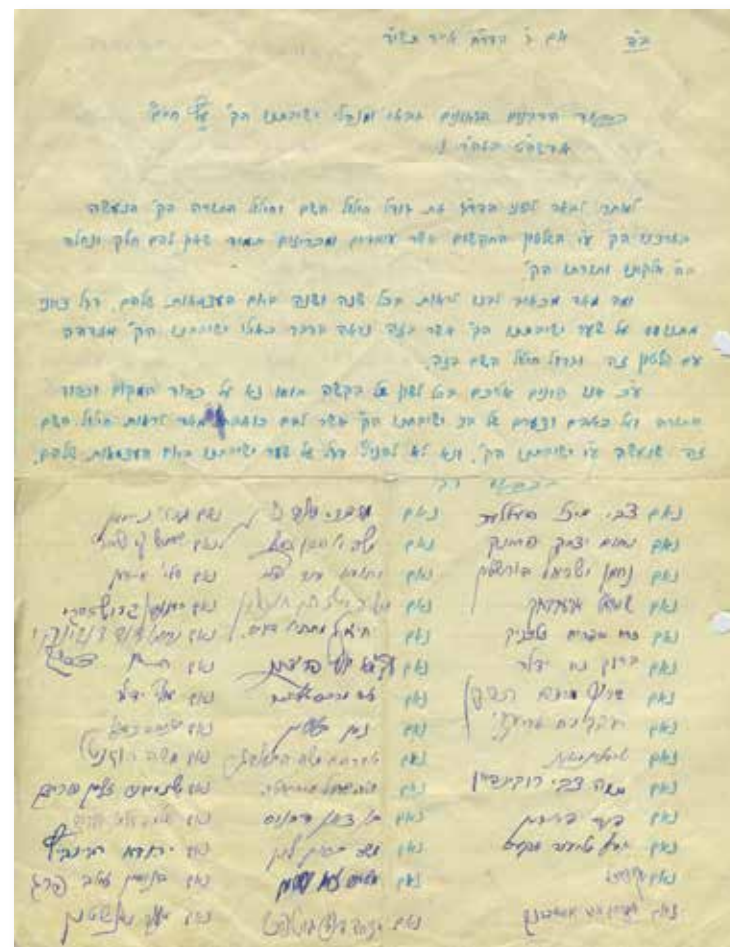
418. Letter Signed by Rabbis who Studied in the Etz Chaim Yeshiva - Opposing Hanging a Flag on the Israeli Day of Independence - Iyar 1954

Letter to the management of the Etz Chaim Yeshiva in Jerusalem, signed by 71 rabbis who study in the yeshiva with a request to abstain from hanging the Israeli flag and identifying with the State of Israel on the Day of Independence. Rosh Chodesh Iyar 1954.

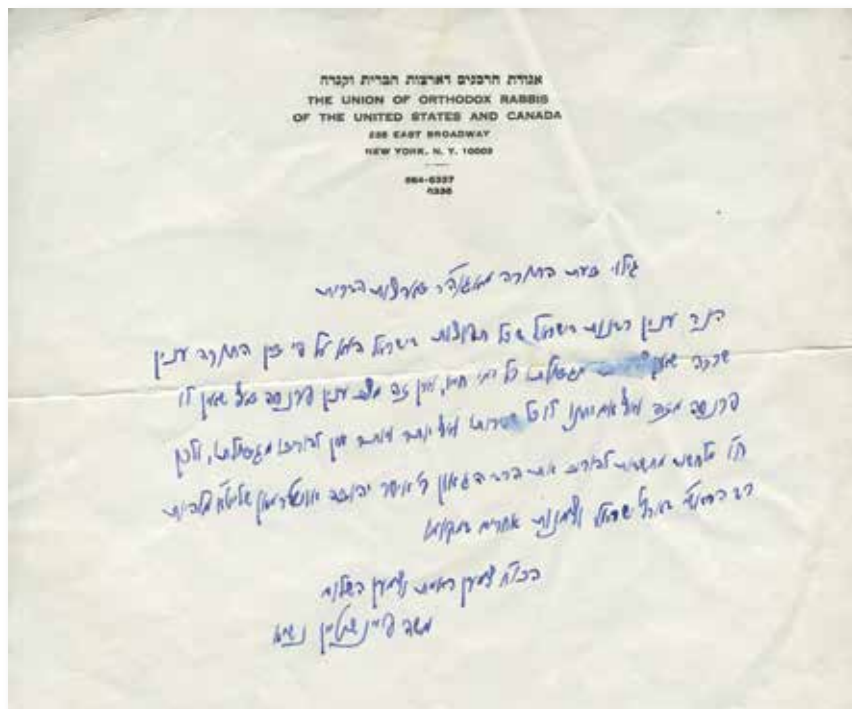
"... It is unnecessary to expound upon the great desecration of G-d and of the holy Torah, carried out by the "free" (non-religious) government, which constantly announce that they have no part and parcel of G-d and of his holy Torah. How our hearts ache to see their Day of Independence each year, the Zionist flag waving over the gate of our holy yeshiva, which seemingly demonstrates that our holy yeshiva identifies with this government, and this is a great desecration of G-d... Please have compassion on the honor of G-d and the honor of the Torah and on the pain of the students of the holy yeshiva..."

The letter is signed in the handwriting of 71 yeshiva students. We will note some of the more famous: Rabbi Zvi Michel Heller, Rabbi Shmuel Auerbach [later, head of Ma'alot HaTorah Yeshiva], Rabbi Zerach Efraim Zelaznik, Rabbi Avraham Dov Auerbach, Rabbi Yechiel Matitya Davis, Rabbi Moshe Baruch Levine, Rabbi Yitzhak David Gotfarb, Rabbi Gedalya Neiman [author of Gidulei Shmuel and one of the yeshiva heads], Rabbi Shalom Eisen, Rabbi Nachman David Duvinky, Rabbi Binyamin Ze'ev Prague, Rabbi Sender Freund, Rabbi Avraham Bradky, Rabbi Ze'ev Dov Chechik, Rabbi Yehuda Shapira [lather, head of Kollel Chazon Ish], Rabbi Avraham Chaim Brimm, Rabbi Moshe Yehoshua Landau, and other many important figures. Leaf 28 cm. [2] written pages. Good-fair condition, wear and tears to margins and to paper folds.

Opening price: \$1000

418

419

419. מכתב "גילוי דעת מאגודת הרבנים", נגד הדחת הרב אונטרמן ומינוי הרב גורן למשרת הרב הראשי לישראל - בכתב ידו וחתמתו של הגאון רבי משה פיינשטיין

מכתב "גילוי דעת התורה מאגודת הרבנים דארצות הברית" בכתב ידו וחתמתו של הגאון רבי משה פיינשטיין, נשיא אגודת הרבנים. ניו-יורק, [תשל"ג 1973].

נכתב באותה תקופה בה הוחלט לקצר ולקצוב את תקופת כהונתו של הרב-הראשי לישראל לעשר שנים בלבד, [מהלך פוליטי שנעשה ביוזמת חבריו של הרב גורן, כדי להדיח את הרבנים הראשיים רבי איסר יהודה אונטרמן ורבי יצחק ניסים]. בשנת תשל"ג (1973) נערכו בחירות חדשות, בהם נבחרו לרבנים ראשיים לישראל, הרב שלמה גורן והרב עובדיה יוסף.

רבי משה פיינשטיין, שהתנגד לפיטוריו של הגאון רבי איסר יהודה אונטרמן ולמינויו של הרב גורן, כתב את פסק ההלכה ב"גילוי דעת" שלפנינו: "הנה ענין רבנות בישראל בכל תפוצות ישראל, הוא על פי דין התורה ענין שררה, שאין להורידו מגדולתו כל ימי חייו... ולכן ח"ו מלחשוב מחשבות להוריד את הרב הגאון ר' איסר יהודה אונטרמן שליט"א מלהיות רב הראשי לארץ ישראל ולמנות אחרים במקומו. הכותב וחותם למען האמת ולמען השלום - משה פיינשטיין, נשיא".

נייר מסמכים רשמי, של "אגודת הרבנים דארצות הברית וקנדה". 8 שורות בכת"י. 28 ס"מ. מצב טוב. פגעי רטיבות וסימני קיפול.

פתיחה: \$900

419. Letter of "Revealing the Opinion of the Union of Rabbis", opposing the Dismissal of Rabbi Unterman in Favor of the Appointment of Rabbi Goren as Chief Rabbi of the State of Israel - Handwritten and Signed by Rabbi Moshe Feinstein

Letter "Revealing the Torah Opinion of the USA Union of Rabbis", handwritten and signed by Rabbi Moshe Feinstein, president of the Union of Rabbis. New York, [1973].

Written at the time the decision was rendered to shorten Rabbi Unterman's term as Chief Rabbi of Israel to only ten years [a political move by Rabbi Goren's friends to dismiss the Chief Rabbis Rabbi Isser Yehuda Unterman and Rabbi Yitzchak Nissim]. In 1973, new elections were conducted in which Rabbi Shlomo Goren and Rabbi Ovadia Yosef were elected as Chief Rabbis of Israel.

Rabbi Moshe Feinstein, who opposed the dismissal of Rabbi Isser Yehuda Unterman and the appointment of Rabbi Goren, wrote the ruling in this open letter: "The subject of the Jewish rabbinate all over the world, is a matter of authority which according to Torah law is irrevocable all his life... Therefore, G-d forbid, considering the dismissal of R' Isser Yehuda Unterman from the position of Chief Rabbi of Eretz Yisrael and to appoint someone else in his stead. [I], who writes and signs for the sake of truth and peace – Moshe Feinstein, President".

Official stationery of the "The Union of Orthodox Rabbis of the United States and Canada". 8 handwritten lines. 28 cm. Good condition. Moisture damages and folding marks.

Opening price: \$900

420. פרוטוקול הסכם על החלוקה בין נציגי הסיעות ברשימת "אגודת ישראל" בכנסת השישית

פרוטוקול הסכם בין חברי הסיעות השונות ב"אגודת ישראל", על חלוקת הנציגים וחברי הנהלת המפלגה והועדה המסדרת לרשימת "אגודת ישראל", לכנסת השישית. אב תשכ"ה [1965]. הבחירות לכנסת השישית התקיימו בחשון תשכ"ו (נובמבר 1965). באסיפה נכחו: הרב משה פרוש ובנו הרב מנחם פרוש, הרב שמואל שצדורביצקי, הרב שלמה לורנץ, הרב זליג שטיינמן, הרב יצחק מאיר, הרב י"מ אברומוביץ, הרב ש"י גרוס, הרב שמעון סירוקה, ועוד. אחד הדברים הנדונים בהסכם, הוא התפטרות הנציג החמישי ברשימה לטובת הנציג השישי חבר "סיעה המרכזית" של חסידי גור, במידה ו"נשיא התנועה הרב יצחק מאיר לוי יחליט להתפטר מחברותו בכנסת".

בסעיף ח' בפרוטוקול, החלטה להרכיב ועדת משמעת "שתטיל את מרותה על העתונות של התנועה, כולל: המודיע, דגלנו, בית יעקב ושאר הפרסומים הקשורים בעקיפין או באופן ישיר בתנועה". חתימות ידם של הרב שצדורביצקי, הרב שמעון סירוקה והרב ש"י גרוס.

נייר דק 32 ס"מ, כתוב במכונת כתיבה עם תיקונים, הוספות וחתימות בכתב יד. מצב בינוני, בלאי בראש הדף.

פתיחה: \$250

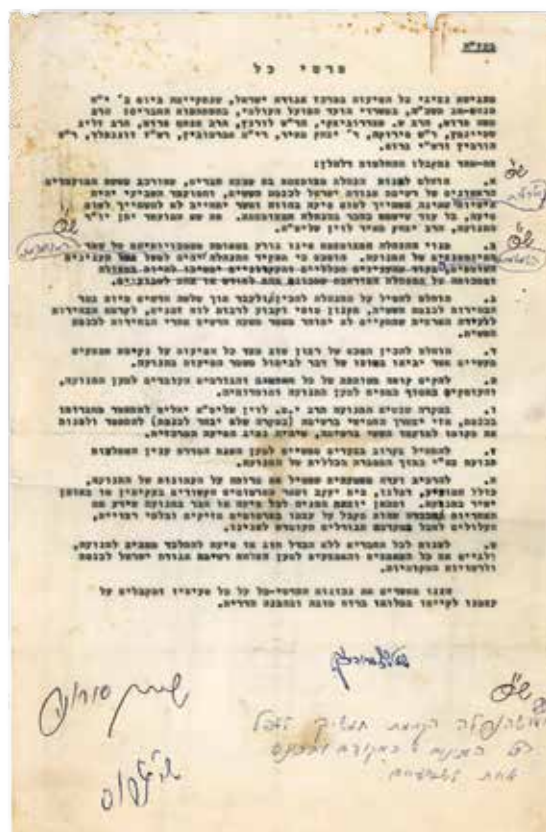
Zelig Steinmetz, Rabbi Yitzhak Meir, Rabbi Y.M. Avramowitz, Rabbi S.Y. Gross, Rabbi Shimon Siroka, etc. One of the matters discussed in the agreement is the resignation of the fifth representative of the list in favor of the sixth representative, a member of the "central faction" of Ger Chassidim, if "the head of the movement, Rabbi Yitzhak Meir Levine decides to resign from the Knesset".

In Section 8 of the protocol is a decision to set up a disciplinary committee "to assert authority on the movement's newspapers, including: HaModia, Digleinu, Beit Ya'akov and the rest of the publications linked indirectly or directly with the movement".

Signatures of Rabbi Shzadrovitsky, Rabbi Shimo Siroka and Rabbi S.Y. Gross.

Thin paper, 32 cm. typewritten with handwritten corrections, additions and signatures. Fair condition, wear to top of leaf.

Opening price: \$250

420

420. Protocol of the Agreement of Division Among Faction Representatives in the Agudat Yisrael List for the Sixth Knesset

Protocol of the agreement among the members of the various factions of Agudat Yisrael concerning the division of representatives and members of the party management for the Agudat Yisrael list to the sixth Knesset. Av 1965.

The elections to the sixth Knesset took place in November 1965. Present at the meeting were: Rabbi Moshe Porush and his son Rabbi Menachem, Rabbi Shmuel Shzadrovsky, Rabbi Shlomo Lorintz, Rabbi

421. מכתב מעניין מהרבי מחב"ד - בענייני בחירות

מכתב האדמו"ר רבי מנחם מנדל שניאורסון מליובאוויטש חב"ד, אל רבי ישראל גרוסמן מירושלים. ברוקלין, תשרי תשכ"ו [1965]. מכתב בנושאים שונים הקשורים בבחירות לכנסת, "הטענה לשלילת רשימה מיוחדת של נשים דמפלגה אחרת - הרי נער קטן יכול לתרצה, היינו שהרשימה תכלול רק נציגה אחת או ב'..."

נייר מכתבים רשמי, הדפסה במכונת כתיבה, עם חתימת האדמו"ר ותיקונים בגוף הטקסט בכתב-ידו.

דף, 27 ס"מ. מצב טוב, סימני קיפול.

מכתב לא ידוע, כפי הנראה לא נדפס.

פתיחה: \$3000

421. Interesting Letter by the Chabad Rebbe - Regarding Elections

Letter by Rebbe Menachem Mendel Schneerson of Lubavitch-Chabad to Rabbi Yisrael Grossman of Jerusalem. Brooklyn, Tishrei 1965.

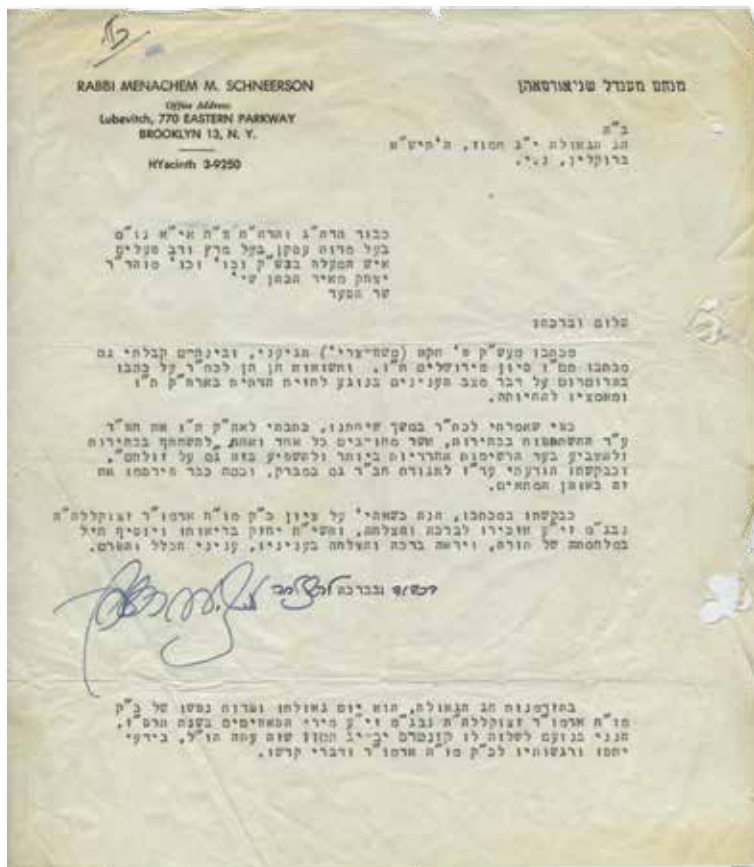
Letter on various topics connected to the elections to the Israeli Knesset.

Official stationery, typewritten, with the Rebbe's signature and corrections in his handwriting.

Leaf, 27 cm. Good condition, folding marks.

Unknown letter, apparently unprinted.

Opening price: \$3000

422

422. Letter from the Chabad Rebbe - Concerning Participation in the Elections to the Knesset

Letter by Rebbe Menachem Mendel Schneerson of Lubabitch-Chabad, concerning the elections to the Israeli Knesset, to Yitzchak Meir HaCohen [Levine] – Minister of Welfare. Brooklyn, 1951.

Official stationery, typewritten with the Rebbe's signature, and the words "Respectfully" and "L'Hatzlacha" in his handwriting.

A letter about establishing a joint religious front. The

Rebbe expresses his opinion concerning participation in elections to the Knesset: "As I have told you... I have written to the inhabitants of the Holy Land my opinion about participation in the election, which obligate each and every man and woman to participate in the election and to vote for the more Charedi lists and to convince others to do so..."

Leaf, 24 cm. Good condition, folding marks, file holes and tears to margins.

Opening price: \$3000

421

422. מכתב הרבי מחב"ד - על השתתפות בבחירות לכנסת

מכתב האדמו"ר רבי מנחם מנדל שניאורסון מליובאוויטש חב"ד, בעניין הבחירות לכנסת ישראל, אל יצחק מאיר הכהן [לוין] - שר הסעד. ברוקלין, תשי"א [1951].

נייר מכתבים רשמי, הדפסה במכונת כתיבה עם חתימת האדמו"ר, והוספת המילים "בכבוד" ו"להצלחה" בכתב-ידו.

מכתב בעניין הקמת חזית דתית משותפת. בהמשך דבריו מביע האדמו"ר את דעתו בעניין השתתפות בבחירות לכנסת: "כפי שאמרתי לכת"ר... כתבתי לאה"ק ת"ו את חו"ד [חוות דעת] ע"ד [על דבר] ההשתתפות בבחירות, אשר מחוייבים כל אחד ואחת להשתתף בבחירות ולהצביע בעד הרשימות החרדיות ביותר ולהשפיע בזה גם על זולתם..."

דף, 24 ס"מ. מצב טוב, סימני קיפול, נקבי תיוק וקרעים בשוליים.

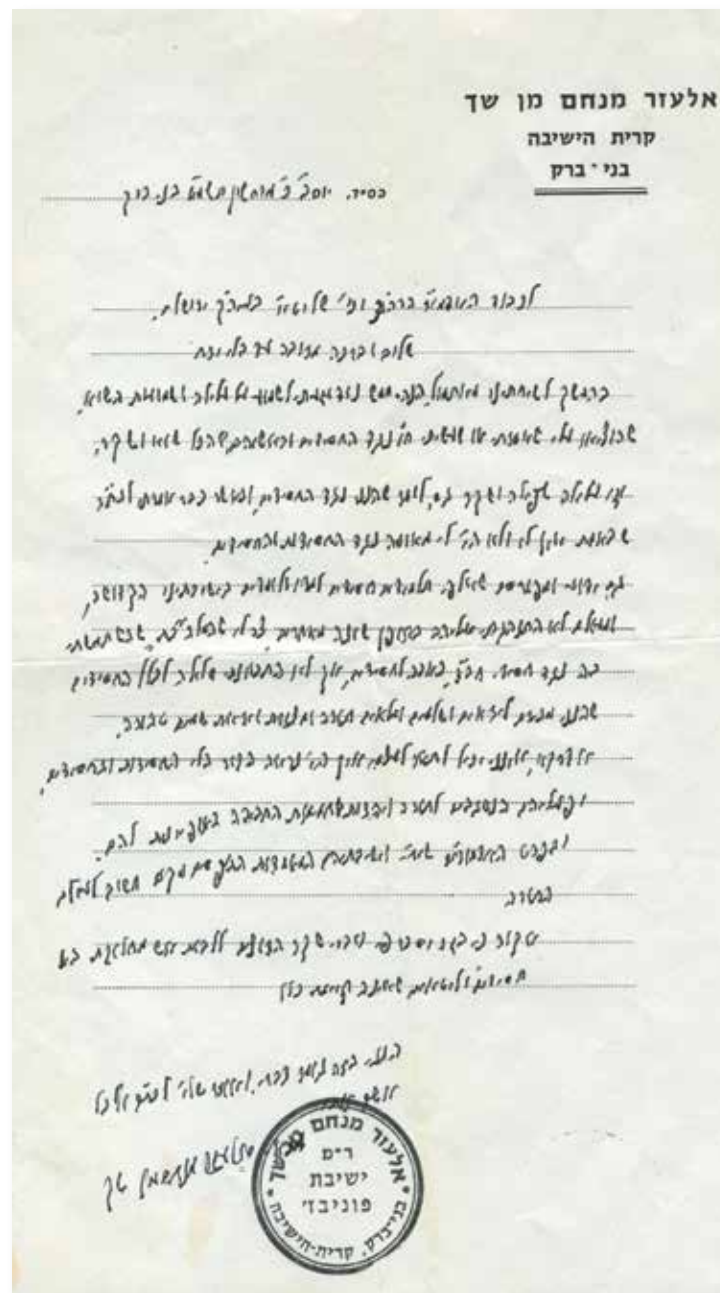
פתיחה: \$3000

way our generation would look without Chassidism and Chassidim and their lofty activities for Torah and Judaism, with their characteristic beloved warmth, especially the rebbes and their special yeshivot which have an important place in the Torah world..."

This letter came from the home of the Spinka-Zhydachiv, Rebbe Alter Eliezer Kahane (1937-2009), a holy tsaddik and an outstanding Jerusalem Torah scholar - See Item 439 - who was hurt during the dispute which developed between Chassidim and Jews of Lithuanian tradition during that election campaign and he traveled to Bnei Brak to speak with Rabbi Shach on this matter. Rabbi Shach heard his painful complaints and he knew no rest all night. The next day, he wrote this letter and sent it with a special messenger who brought the home of Rebbe Alter Kahane in Jerusalem. [Interestingly, he did not explicitly write the name of the recipient, the Rebbe, in the letter. Perhaps he was concerned lest this lead to additional polemic and dispute].

Official stationery, 25 cm. Approximately 19 handwritten lines. Very-good condition, folding marks. + the original envelope in which the letter arrived.

Opening price: \$3000

423

423. המכתב ההיסטורי של הרב שך - על יחסו לחסידים ולתנועת החסידות - חשון תשמ"ט - בתקופת הבחירות שבה הוקמה תנועת "דגל התורה"

מכתב בכתב ידו וחתימתו של מרן הרב שך ראש ישיבת פוניבז', אודות יחסו לחסידים ולראשי האדמו"רים. בני ברק, חשון תשמ"ט [1988].

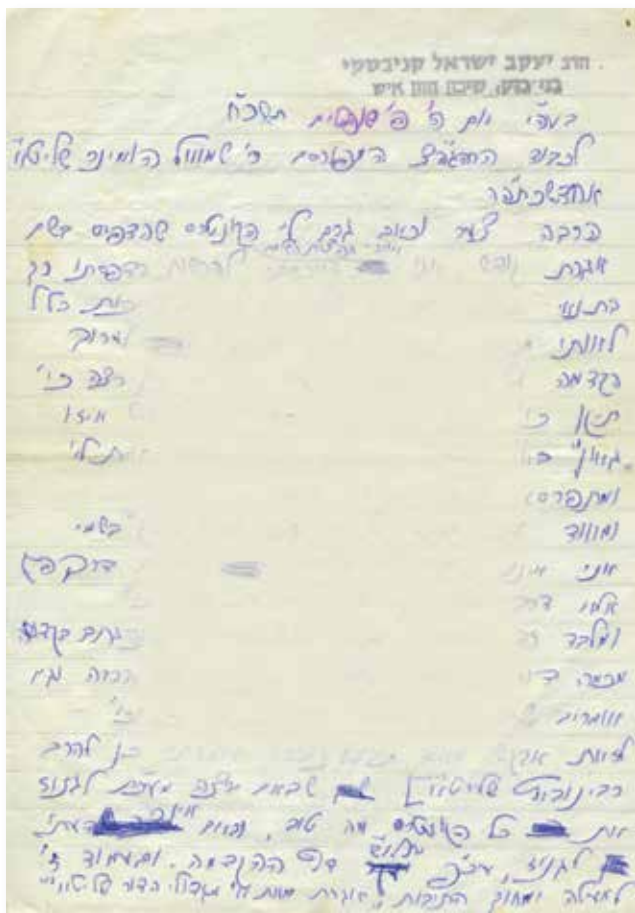
נשלח ל"האדמו"ר הרה"צ וכו' שליט"א בעיה"ק ירושלם" - בתקופת הבחירות לכנסת בחשון תשמ"ט [סתיו 1988], עת הקים הרב שך את תנועת "דגל התורה" [לאחר שב"אגודת ישראל" סרבו לקבל את דעותיהם של ראשי הישיבות וגדולי התורה הליטאיים - בעיקר ביחס לתנועה המשיחית בחסידות חב"ד].

וכה הוא כותב: "בהמשך לשיחתנו מאתמול, הנה ממש נודעזתי לשמוע על עלילה ושמעות השוא, שהוציאו עלי שאמרתיו או שעשיתי ח"ו נגד החסידים וראשיהם... וזו עלילה שפלה ושקר גס, לומר שהנני נגד החסידים, וכאשר כבר אמרתי לכת"ר, שבאמת אין לי ולא היה לי מאומה נגד החסידות והחסידים. גם ידוע ומפורסם שאלפי תלמידים חסידים למדו ולומדים בישיבתנו הקדושה, ומעולם לא התנהגתי אליהם באופן שונה מאחרים" - צר לי שהמילה 'כת' שהשתמשתי בה נגד חסידיו חב"ד, כאבה לחסידים, אך לא התכוונתי חלילה לכלל החסידים שהנני מכירם ליראים ושלמים תורה ומצוות ויראת שמים טהורה. - אדרבא, איני יכול לתאר לעצמי אין היה נראה הדור בלי החסידות והחסידים, ופעליהם הנשגבים לתורה ויהדות, בחמימות החביבה האופיינית להם, ובפרט האדמו"רים שיחי' וישיבותיהם המיוחדות התופסים מקום חשוב בעולם התורה..."

המכתב שלפנינו הגיע מביתו של האדמו"ר מספינקא-זידיטשוב, רבי אלטר אליעזר כהנא (תרצ"ז-תשס"ט), איש קדוש וצדיק מגדולי התלמידי חכמים בעיה"ק ירושלים - ראה אודותיו בפריט 439 - שכאב את המחלוקת שנוצרה בין חסידים לליטאים באותה מערכת בחירות, ונסע לבני ברק לדבר עם הרב שך בענין. הרב שך קיבל את תלונותיו הכואבות של האדמו"ר ולא נחה רוחו כל אותו הלילה. למחרת היום כתב את המכתב שלפנינו, ושלח אותו עם שליח מיוחד שהביאו לביתו של האדמו"ר רבי אלטר כהנא, בירושלים. [מעניין הדבר שבמכתב הוא לא כתב בפירוש את שם האדמו"ר מקבל המכתב. אולי מחשש פן יביא הדבר לפולמוס ומחלוקת נוספים].

נייר מסמכים רשמי, 25 ס"מ. כ-19 שורות בכת"י. מצב טוב-מאד, סימני קיפול. + המעטפה המקורית בה הגיע מכתב זה.

פתיחה: \$3000

424

424. מכתב מה"סטייפלר" - אודות הפולמוס עם חסידי גור - על הרפסת הקונטרס "אגרת קודש" בנושא הנהגת הבית היהודי

מכתב ארוך בכתב ידו וחתירתו של הגאון הקדוש רבי יעקב ישראל קניבסקי - הסטייפלר, אל הרב הצדיק רבי שמואל הומינר מירושלים. בני ברק, תשכ"ח (1968).

נושא המכתב הוא הרפסת הקונטרס "אגרת קודש" מהסטייפלר [בעניני קדושת הנהגת הבית היהודי], שנדפסה ע"י רבי שמואל הומינר בעילום-שם המחבר, אולם נמצאים בהקדמתו רמזים על כך שהאגרת נכתבה ע"י "אחד מגדולי הדור שליט"א".

בתוך הדברים כותב הסטייפלר על כך שהקונטרס פוגע מאד באנשים, "שהתברר עכשיו שיש חסידים שהנהגתם בקדושה מכמה דורות, והמה נפגעים מקונטרס זה הרבה, וגם אומרים שזה יזיק לשלום בית ח"ו כו' וכו'". בדבריו מבקש הסטייפלר מרבי שמואל הומינר שיגנו את כל הקונטרס, "ובאם אין דעתו לגנוז, עכ"פ יתלוש דף ההקדמה, ובעמוד ז' למעלה ימחוק התיבות "אגרת מאת א' מגדולי הדור שליט"א" - באופן שלא יהא ניכר כלל שזה נכתב מאיש אחר, אלא יהיה נראה כאילו המוציא לאור ערך דברי המכתב הזה...".

הפולמוס אודות דעת הסטייפלר בנושא הדרכת זוגות לנישואין בהנהגת הקדושה בבית היהודי, ומלחמתם של תלמידי האדמו"ר מגור בעל "בית ישראל" נגד פרסום דעתו הוא נושא עלום, שרב בו הנסתר על הגלוי. לפנינו מתגלה כעת מכתב היסטורי מאותה פרשה.

2 דף, 19.5 ס"מ. מצב טוב-מאד, סימני קיפול.

לא ינתנו צילומים.

פתיחה: \$5000

423. Historical Letter of Rabbi Shach - Regarding his Attitude Towards Chassidim and the Chassidic Movement - Cheshvan 1988 - During the Pre-Election Period During Which the Degel HaTorah Movement was Founded

Letter handwritten and signed by Rabbi Shach head of Ponevezh Yeshiva, about his attitude towards Chassidim and Rebbes. Bnei Brak, Cheshvan 1988.

Sent to "The rebbe Rahatz in Jerusalem" – before the elections to the Knesset in the autumn of 1988, at the time Rabbi Shach founded the Degel HaTorah movement [after Agudat Yisrael refused to accept the opinion of the heads of yeshivot and Lithuanian Torah leaders – especially Related to the Messianic movement of Chabad Chassidim].

He writes as follows: "In continuation of our conversation yesterday, I was really shocked to hear of the slander and falsehood told about me that I have spoken or done something, G-d forbid, against Chassidim and their leaders... This is a lowly defamation and a coarse falsehood to say that I oppose Chassidim. I have already said that I truly do not have and never had anything against Chassidism or Chassidim. It is well-known that thousands of Chassidic students studied and are studying at present in our holy yeshiva. I have never treated them differently in any way from any other students – I am sorry that the word "sect" that I used in my opposition to Chabad Chassidism hurt the Chassidim, but G-d forbid, I did not mean Chassidim in general, whom I know to be G-d-fearing and complete in Torah and mitzvah observance... On the contrary, I cannot imagine the

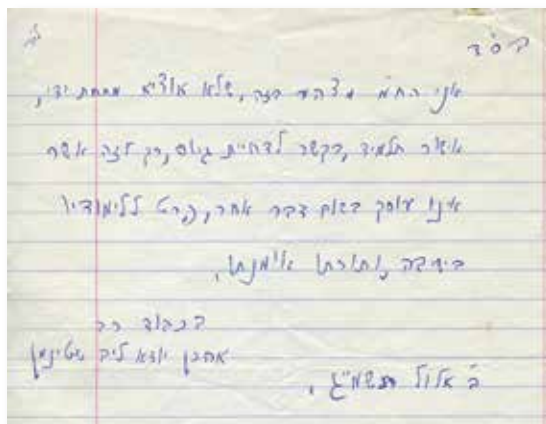
426. מכתב מעניין מרבי יצחק קוסובסקי-שחור אב"ד וולקוביסק אל הראי"ה קוק - על הפסוק "כי מציון תצא תורה" שנאמר על פתיחת האוניברסיטה העברית בירושלים

מכתב ארוך ומעניין מאת רבי יצחק קוסובסקי (שחור) אב"ד וולקוביסק, אל "גאון דורינו אביר הרועים צדיק ונשגב הכהן הגדול מאחיו וראש הרבנים בארעא קדישא..." - רבי אברהם יצחק הכהן קוק; בעניין ויכוח עם הועד הציוני בעירו בעקבות חגיגות פתיחת האוניברסיטה העברית בירושלים. וולקוביסק, תרפ"ז [1927].

הרב קוסובסקי כותב להרב קוק כי ראה את פניו בבית גיסו רבי חיים עוזר גורדונסקי, והוא פונה אליו בבקשת עזרה. הוא מספר כי גם בעירו, כמו בערים אחרות, נחגגה פתיחת האוניברסיטה העברית בירושלים ברוב פאר והדר בבית הכנסת, וכי הוא עצמו הוזמן לחגיגה ואף נשא דברים לכבוד המאורע, אך כשראה בין שאר הקישוטים שנתלו בבית הכנסת, כרוה עם הכיתוב "כי מציון תצא תורה" ודבר ד' מירושלים - לזכר פתיחת האוניברסיטה העברית, חרה לו הדבר מאד. באותה שעה לא הביע את מחאתו, בתקווה שהכרזה תוסר מיד לאחר החגיגה, ואולם כאשר עבר זמן רב והשלט לא הוסר, החל לפעול בעניין. ראשי הועד הציוני בעירו התנגדו בתוקף להורדת השלט ובינם לבין הרב התפתח ויכוח מתמשך. נכון לשעת כתיבת המכתב (כשנתיים לאחר חגיגת פתיחת האוניברסיטה) עדיין לא הוסרה הכרזה, אך הרב קוסובסקי הגיע להסכמה עם ראשי הועד הציוני כי יציעו את הדברים לפני הרב קוק והוא אשר יכריע בעניין.

בין יתר הדברים מספר הרב קוסובסקי כי גם רבני ה"מזרחי" בוילנא הביעו מחאה על השימוש בפסוק זה ככותרת לחגיגות האוניברסיטה, ואף הרב האגר שביקר בעירו הביע מחאה על השלט שתלוי בבית הכנסת, אך ללא הועיל.

ב-1 באפריל 1925 (ו' ניסן תרפ"ה) התקיים בהר הצופים שבירושלים טקס הפתיחה הרשמי של האוניברסיטה העברית, בהשתתפות אישים ידועים ונכבדים רבים, ביניהם הלורד בלפור, הרב קוק, חיים ויצמן, ביאליק ועוד. הטקס עורר הדים ונחגג בכל רחבי העולם היהודי ע"י התנועה הציונית. הקמתה של אוניברסיטה עברית בירושלים הוצגה כמאורע מכונן בעל חשיבות לאומית היסטורית של בניית מקדש רוחני על הרי ירושלים. כותרות העיתונים [עוד בערב הטקס] מלאו פסוקים ברוח זו, בעיקר מנבואת ישעיהו (בפרק ב'): "יהיה באחרית הימים נכון יהיה הר בית ה' בראש ההרים... לכו נעלה אל הר ה'..." כי מציון תצא תורה ודבר ה' מירושלים". כידוע, גם הרב קוק הזכיר את הפסוק "כי מציון תצא תורה" בנאומו ותפילתו בטקס, אך בהקשר הפוך - דהיינו כבקשה להתגשמות הנבואה בצורתה המקורית בבניית בית המקדש השלישי במהרה בימינו. דבר זה לא מנע מקנאי ירושלים להתנפל על הרב קוק בטענה כי

425

425. מכתב בכתב-ידו וחתירתו של מרן רבי אהרן ליב שטיינמן שליט"א, בעניין גיוס בני ישיבות לצה"ל

מכתב הצהרה בכתב-ידו וחתירתו של מרן הגאון רבי אהרן ליב שטיינמן שליט"א, בנושא דחיית גיוס בני ישיבות לצה"ל. [בני ברק], ב' אלול תשמ"ג [1983].

במכתב מצהיר הרב שטיינמן: "לא אוציא מתחת ידי, אישור תלמיד, בקשר לדחיית גיוס, רק לזה אשר אינו עוסק בשום דבר אחר, פרט ללימודיו בישיבה, ותורתו אומנתו".

דף, 20 ס"מ. מצב טוב. סימני קיפול.

פתיחה: \$600

425. Letter Handwritten and Signed by Rabbi Aharon Leib Shteinman, Regarding the Enlistment of Yeshiva Students to the IDF

Letter of declaration handwritten and signed by Rabbi Aharon Leib Shteinman on the subject of postponing the enlistment of yeshiva students to the IDF. [Bnei Brak], the 2nd of Elul 1983.

In the letter, Rabbi Shteinman declares: "I will write a permit in regard to the postponing of a student's enlistment to the army only in the case of a student who occupies himself in nothing else other than his studies in the Yeshiva, and only to somebody for whom the Torah is his sole occupation".

Leaf, 20 cm. good condition. Folding marks.

Opening price: \$600

424. Letter by the Steipler - About the Polemic with Gur Chassidim - Regarding the Printing of the Igeret Kodesh Pamphlet on the Topic of Conduct of a Jewish Home

A long letter handwritten and signed by Rabbi Ya'akov Yisrael Kanievsky – the Steipler, to Rabbi Shmuel Huminer of Jerusalem. Bnei Brak, 1968.

The letter is about the printing of the Igeret Kodesh pamphlet by the Steipler [discussing the holy conduct of the Jewish home], printed by Rabbi Shmuel Huminer written by an anonymous author, but the introduction hints that the writer is "one of the leading rabbis of these times".

The Steipler writes that the pamphlet is very hurtful to people, "It is now clear that Chassidim who conduct themselves in holiness for several generations are very hurt by this pamphlet and declare that it will harm the peace of their home, G-d forbid, etc.". The Steipler requests that Rabbi Shmuel Huminer bury the pamphlet (in geniza). "If you do not intend to put it in geniza, at least tear out the leaf of introduction, and on Page 7 at the top, erase the words "Letter by one of the leading rabbis of these times", so that the reader will not discern that someone else wrote the pamphlet, but it shall seem as if the publisher edited this letter...".

The polemic regarding the Steipler's opinion on the subject of guiding couples before their marriage on holy conduct of the Jewish home and the comeback of disciples of the Ger Rebbe author of the Beit Yisrael against the publishing of his opinion, is a veiled topic and most of the relevant facts are unknown. Now, this historical letter on this affair has been discovered. 2 leaves, 19.5 cm. Very good condition, folding marks.

Photos of this item are not available.

Opening price: \$5000

426. Interesting Letter by Rabbi Yitzchak Kosovsky-Shachor Av Bet Din of Volkovysk to Rabbi Avraham Yitzchak HaCohen Kook Regarding the Verse "For from Zion Torah Will Come Forth" Said on the Subject of Opening the Hebrew University in Jerusalem

A long interesting letter by Rabbi Yitzchak Kosovsky (Shachor) Av Bet Din of Volkovysk to "The great Torah genius of our times...lofty tzaddik Cohen greatest among his brothers and head of the rabbis of the Holy Land..." – Rabbi Avraham Yitzchak HaCohen Kook regarding an argument with the Zionist Committee in his city following the opening of the Hebrew University in Jerusalem. Volkovysk, 1927.

Rabbi Kosovsky writes Rabbi Kook that he saw him at the home of his brother-in-law Rabbi Chaim Ozer Grodzensky and he turns to him with request of assistance. He relates that in his city, as well as in other cities, the opening of the Hebrew University in Jerusalem was celebrated with much fanfare and glory in the local synagogue and he too was invited to the celebration. He spoke in honor of the occasion but when he saw a proclamation among the decorations hung in the synagogue with the inscription "'For from Zion Torah will come forth and G-d's word from Jerusalem' – in honor of the opening of the Hebrew University" it irked him greatly. At that time, he did not express his dissent hoping that the proclamation would be removed immediately after the celebration but when time passed and the sign still remained he began to act on this matter. The heads of the Zionist Committee in his city fiercely opposed taking down the sign and an argument developed between the committee and the rabbi. As of the time the letter was written (two years after the celebration of the opening of the university) the proclamation had still not been removed, but Rabbi Kosovsky reached an agreement with the heads of the Zionist Committee that they will bring the dispute before Rabbi Kook and he will determine the matter.

Among other things, Rabbi Kosovsky relates that the Mizrahi rabbis in Vilnius also expressed their opposition to the use of this verse as the title for the

university's celebration and even Rabbi Hager who visited his city protested against the sign hanging in the synagogue, but to no avail.

On April 1, 1925, the official opening ceremony of the Hebrew University took place on Mount Scopus with the participation of many renowned and eminent persons. Among them were Lord Balfour, Rabbi Kook, Chaim Weizmann, Bialik, and others. The ceremony was joined by celebrations all over the Jewish world by the Zionist Movement. The establishment of the Hebrew University in Jerusalem was presented as an event of historical national importance and was regarded as the building of a spiritual Temple on the mountains of Jerusalem. The newspaper headlines [already on the eve of the ceremony] were full of verses in this vein, especially taken from the Yeshayahu's prophecies (Chapter 2): "And at the end of the days, the mount of G-d's House shall be erected on the top of the mountains...Let us ascend to the Mountain of G-d...For from Zion Torah shall come forth...". Rabbi Kook mentioned the verse "For from Zion Torah shall come forth" in his speech and prayer at the ceremony but in an opposite context, rather as a plea that the prophecy shall be fulfilled in its original manner by the building of the third Temple. This did not prevent Jerusalem zealots from attacking Rabbi Kook claiming that he used the verse to depict the university and to spread this fabrication all over the world. The letter was printed in Likutei HaRa'aya Volume 3, p. 206.

Rabbi Yitzchak Kosovsky-Shachor (1777-1951), a Lithuanian Torah sage who studied in the Telz Yeshiva, son-in-law of Rabbi David Shlomo Grodzensky Av Bet Din of Iwye. Later, he served as Rabbi of Myropil in Russia. In 1922, he moved to serve as Rabbi of Augustów and in 1925 served as Rabbi of Vawkavysk. In 1934, he moved to South Africa, and was appointed as Rabbi of the Association of Communities in Johannesburg and its surroundings and as president of the Mizrahi Movement in South Africa, a position he kept until his death.

[3] pages. 28 cm. Good condition, folding marks, few stains.

Opening price: \$250

426

כיוון בפסוק זה על האוניברסיטה, ולהפיץ ברותה זו בכל העולם. המכתב נדפס בליקוטי הראייה ח"ג, עמ' 206.

רבי יצחק קוטובסקי-שחור (תרל"ז-תשי"א), מגאוני ליטא, חניך ישיבת טלז, חתן הגאון רבי דוד שלמה גרודזנסקי אב"ד איזויה שבליטא (אביו של רבי חיים עוזר גרודזנסקי מווילנא). לאחר פטירת חותנו נתמנה תחתיו לרב באיזויה. לאחר מכן כיהן כרב במאריפול שברוסיה. בשנת תרפ"ב עבר לכהן כרב באוגוסטוב, ובשנת תרפ"ה כיהן ברבנות העיר וולקוביסק. בשנת תרצ"ד עבר לדרום-אפריקה, שם נתמנה לרב אגודת הקהילות ביוהנסבורג והסביבה ולנשיא תנועת "דמוחדי" בדרום-אפריקה עד לפטירתו. [3] עמ' 28 ס"מ. מצב טוב, סימני קיפול, מעט כתמים.

פתיחה: \$250

428

428. Collection of Election Posters of the Poalim Dati'im List - The First Elections of the State of Israel, 1949

Collection of posters and proclamations on behalf of the united list of HaPo'alim HaDatiyim, founded by the Oved HaDati (religious workers) and related circles, printed before the elections to the constituent assembly. Tevet, end of 1948 / January 1949.

The posters and proclamations call to vote for the List Shin. The party was headed by Dr. Yeschayahu Leibowitz and Rabbi S. Gur-Aryeh (Yungerleib). Among other things, the list declares that woman also "share the work, responsibility and suffering – We demand that you also receive your share of rights in the State!". Some of the posters are invitations to membership meetings in preparation of the elections. The list did not pass the electoral threshold.

Total of 10 items, two copies of one item (on different colored paper). Varied size and condition.

Opening price: \$250

427. Collection of Po'alei Agudat Yisrael Election Posters - The First Elections of the State of Israel, 1949

Collection of posters and proclamations on behalf of the Union of Po'alei Agudat Yisrael (Pagi), printed before the elections to the constituent assembly, held in the month of Tevet at the end of 1948 / January 1949.

The posters and proclamation call to vote for the "Charedi list", Yud Chet. The response of the Chazon Ish to the letter of Rabbi and Rebbe is quoted on one of the proclamations. He wrote, "All the rabbis who instructed to vote for Bet, did not say not to vote for Yud Chet. If you are permitted to vote for Bet, how much more so for Yud Chet which is entirely composed of Charedim". The picture of Rabbi Moshe Blau appears on another poster. This list did not pass the electoral threshold.

Total of 9 items, three appear in two copies. Varied size and condition.

Opening price: \$250

427

427. לקט כרוזי בחירות של פועלי אגודת ישראל - הבחירות הראשונות במדינת ישראל, תש"ט

לקט כרוזים וכרזות מטעם הסתדרות פועלי אגודת ישראל (פאג"י), שנדפסו לקראת הבחירות לאספה המכוננת, אשר התקיימו בחודש טבת תש"ט, [סוף 1948 / ינואר 1949].

הכרוזים והכרזות קוראים להצביע בעד "רשימת חרדים", רשימה י"ח. באחד הכרוזים מצוטטת תשובת בעל ה"חזון איש" למכתב הרבנים והאדמו"רים, בה כתב כי "כל הרבנים שאמרו להצביע בעד ב', לא אמרו לא להצביע בעד י"ח. אם בעד ב' מותר להצביע, בעד י"ח שכולה חרדים לא כל שכן". על כרזה אחרת מופיעה תמונתו של רבי משה בלוי ז"ל. הרשימה לא עברה אל אחוז החסימה.

סה"כ 9 פריטים, שלושה מהם מופיעים בשני עותקים. גודל ומצב משתנים.

פתיחה: \$250

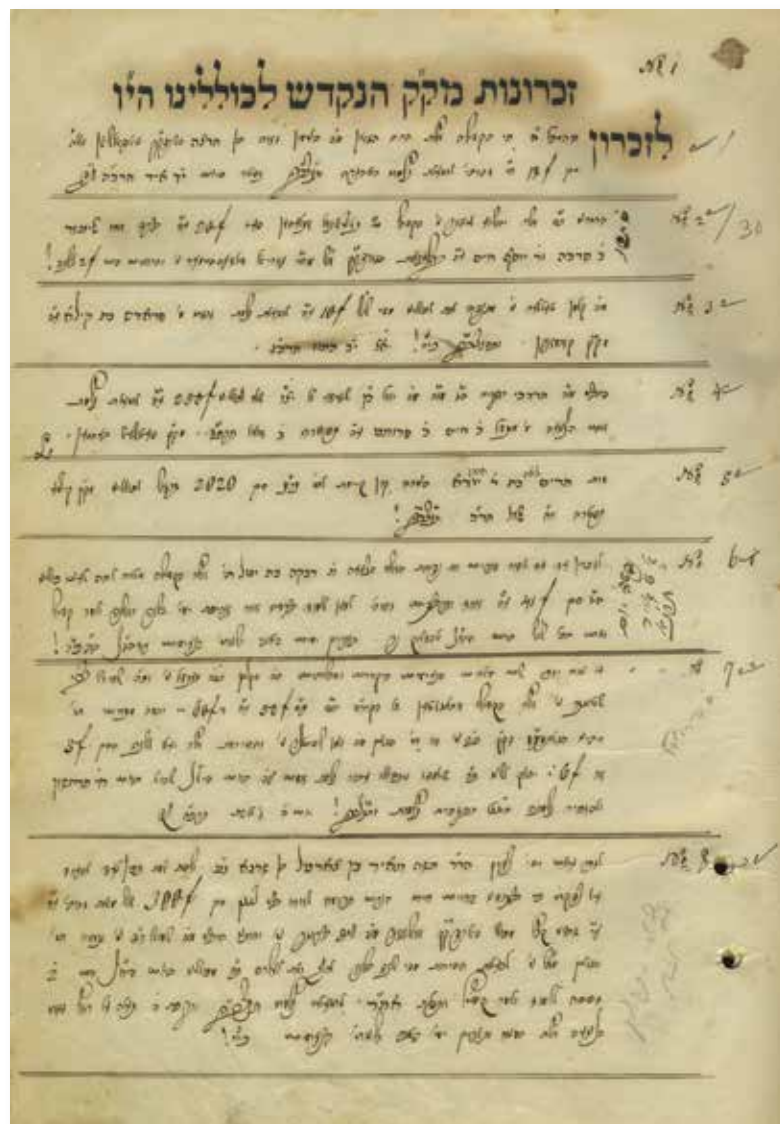
428. לקט כרוזי בחירות של רשימת "פועלים דתיים" - הבחירות הראשונות במדינת ישראל, תש"ט

לקט כרוזים וכרזות מטעם הרשימה המאוחדת של הפועלים הדתיים, מיסודם של העובד הדתי וחוגים קרובים, שנדפסו לקראת הבחירות לאספה המכוננת. טבת תש"ט, [סוף 1948 / ינואר 1949].

הכרוזים והכרזות קוראים להצביע בעד רשימה ש'. בראשות המפלגה עמדו ד"ר ישעיהו ליבוביץ' והרב ש. גור-אריה (יונגרליב). בין היתר, מצהירה הרשימה כי אף האישה "שותפת לעבודה, לאחריות ולסבל" - אנו תובעים שיתופך במדינה גם לגבי הזכויות!". חלק מהכרזות מוזמנות לאסיפות חברים לקראת הבחירות. הרשימה לא עברה את אחוז החסימה.

סה"כ 10 פריטים, אחד מופיע בשני עותקים (על ניירות בצבעים שונים). גודל ומצב משתנים.

פתיחה: \$250

429. ספר הזכרון - לקופות "קרן קיימת" בכולל אונגארן - ירושלים, תרכ"ח-תרנ"ו

פנקס גדול, של "זכרונות מק"ק [קרן קיימת] הנקדש לכוללנו היו" - פנקס זכרון לנדיבים ולנפטרים, שהוקדשו עבורם קרנות כספיות, לטובת כולל יוצאי אונגארן "שומרי החומות" בירושלים. נכתב החל משנת תרכ"ח (1868) בערך, עד שנת תרנ"ו (1896). עם הוספות וציוני ימי יאריצייט, שנכתבו עד שנת תרפ"ה (1924) בערך. בפנקס 470 מספרים [נומטרים] של העתקת רשימות והסכמים שנעשו עם נדיבי הכולל, מרחבי הונגריה ואוסטרו-הונגריה.

במספר 120: הסכם על קבלת ספר תורה לביהמ"ד של כולל אונגארן, בחתימת ידם של גבאי בית המדרש: הגאון רבי "חיים זאנענפעלד" [חתימה זו היא משנת תרמ"א, לפני שנוסף לו השם "יוסף" בעת חוליו]. רבי טוביה אריה ג"ב [גולדברג] ורבי "אברהם גוטמאן".

במספר 4: מזכרת "נדבת הרב הגאון האמיתי צדיק נשגב יסוד עולם נשיא ישראל וכו'... מו"ה משה שיק נ"י אבדק"ק חוסט" אשר הקדיש בשנת תרל"ג מאה זהובים "לתועלת נשמת זוגתו הרבנית הצדקת מ' גיטל בת שרל ע"ה". במספר 63: העתקת צוואתו של "מרן הגאון הקדוש" רבי אברהם שאג, שנכתבה בתאריך "י"ט אדר תרל"ו" [כתשעה ימים קודם פטירתו הפתאומית בכ"ח אדר תרל"ו]. במספרים 69, 77, 80, 82, 84, 99 מזכרות הנצחות שונות שנדב הגאון רבי נפתלי סופר אב"ד פעטשי-חדש, ובמס' 71, 390: נדבת אחיו הגאון רבי זוסמן אליעזר סופר [אב"ד פאקש]. במס' 114: נדבתו של רבי שמואל עהרנפלד אב"ד מטרסדורף, לזכר אביו רבי דוד צבי [חתן ה"חתם סופר] ואמו הצדקת הינדל בת שרל [בת ה"חתם סופר"]. ועוד רשימות מעניינות רבות - אשר מהוות תעודות עם פרטים רבים לתולדות קהילות הונגריה, בשנות התר"כ-תר"ס, [עם ידיעות רבות על תלמידי ה"חתם סופר" ובני משפחתו].

ברשימות רבות מזכרים רבנים מרבני הונגריה, נשיאי אמרכלי וגזברי הכולל, שהשתדלו להשגת התרומות: רבינו נשיא כוללנו" אב"ד פרשבורג [בעל "כתב סופר", ובנו בעל ה"שבט סופר", שהתמנה בשנת תרל"ב לאב"ד פרשבורג]; "נשיא כוללנו" רבי זלמן שפיצר [חתן ה"חתם סופר" וראב"ד וינה]; רבי עזריאל הילדסהיימר [מתקופת כהונתו כאב"ד אייונשטאט]; רבי מרדכי במוהר"ח דאנציג אב"ד וועטץ; רבי יצחק גליק אב"ד סאנפטער; רבי יעקב צבי ניימאן אב"ד ווראדיל; רבי גאטליב פישער אב"ד ווייסענבורג, רבי שלמה זילברשטיין אב"ד שאקאד; רבי שמואל פרענקל אב"ד דאראג, רבי פייביל פלוט אב"ד שוראני; ועוד. [בחלק מהרשימות, נכתב שם הרבנים שאצלם הפקידו הנדיבים בנאמנות את ניירות-הערך של הקרנות. - בעיקר אצל הרב מפרשבורג ואצל רבי זלמן שפיצר ראב"ד וינה].

כ-172 עמ' כתובים, 28.5 ס"מ. נייר איכותי, מצב טוב-בינוני, בלאי וקרעים. כתמים. כריכה מקורית בלוייה.

פתיחה: \$1000

430. פנקס פרוטוקולים של זקני העדה - כולל אונגארין - ירושלים, תרס"ג-תר"ע

פנקס גדול, של פרוטוקולים ותקנות - משיבות י"א הממונים, ראשי וזקני כולל אונגארין, ירושלים, תרס"ג-תר"ע (1910-1903). בתחילת הפנקס, כתובות תקנות "כולל שומרי החומות", לכל סעיפיהן, הכולל אמור להתנהל ע"י ועד של י"א אנשים, הכולל שלשה ממונים ועמם עור שמונה נבחרים. "סדר הבחירה", "זכות הבחורים" ו"זכות הנבחרים". "חובות הנבחרים" וה"סדרים" וה"חוקים". בסוף התקנות העתקת חתימותיהם של נשיאי הכולל, הגאון רבי שמחה בונם סופר אב"ד פרשבורג והגאון רבי אלעזר לעזר אב"ד אונגוואר וקה"י אויערלי, מחודש תמוז תרס"ג (1903). פרוטוקולים רבים משיבות ועד הנבחרים. בקשות, דו"חות כספיים, דו"חות על פעילות השדרים והחלטות. חתימות רבות של "סופרי הכולל" רבי צדוק קרויז ורבי שמואל בנימין זוננפלד וחתימות ה"ממונים" רבי יוסף בנימין שמעוניוביץ ועוד. רוב הפרוטוקולים חתומים ע"י משתתפי האספות, בין החתומים: רבי אברהם יצחק ווינבערג, רבי אלעזר דוד הכהן, רבי מענדל הכהן, רבי חיים אשר זליג צוועבנר, רבי ברוך ראובן שלמה הלוי יונגריס, רבי שמואל זנוויל שפיצר, רבי יונתן בנימין עסטרייכער, רבי שלום ליב אייזנבאך, רבי יוסף מאשקאוויטש, רבי נפתלי אדלר, רבי יצחק שלמה בלויא, רבי מאיר צבי הרשלה, רבי אברהם אהרן הלוי פראג, רבי שלמה אהרן ווערטהיימר, ועוד עשרות חתומים. במספר אספות [בעיקר באלו הנוגעות להגדרה על חלוקת דירות] השתתפו גם הרבנים חברי בתי הדין, החתומים על ההחלטות. **מספר חתימות של הגאון רבי יוסף חיים זוננפלד** ורבנים נוספים. [רבי "ליפמן דוד במהר"ר" ורבי "אריה ליב בהרא"ד" הרשלה, רבי ליב דיין].

בפנקס זה מופיעות תעודות חשובות לתולדות הישוב היהודי בארץ ישראל, ולסדרי הקהילה ההונגרית "כולל שומרי החומות", שהיתה הקהילה המאורגנת ביותר מבין כל ה"כוללים" בירושלים של יוצאי הארצות השונות.

פנקס מהודר, 37 ס"מ, 288 עמ', מתוכם כ-150 עמודים כתובים. מצב טוב. כריכת בד מקורית.

+ דפים מצורפים: טיוטות פרוטוקולים ומכתבים (אחד המכתבים הוא מכתב בקשה שנשלח לוועד ההנהלה, בשנת תר"ל, בכת"י וחתימת רבי יוסף לייכטמאן).

פתיחה: \$1000

429. Memorial Book - "Keren Kayemet" Funds in Kollel Ungarin - Jerusalem, 1868-1896

Large notebook, of remembrance of "K"K [Keren Kayemet] dedicated to our Kollel" – remembrance notebook for our generous and deceased in whose names financial funds have been dedicated, for the benefit of Kollel Ungarin "Shomrei HaChomot" in Jerusalem. Written from ca. 1868, until 1896. With additions and Memorial Days notations, written until ca. 1924.

470 numbers are marked in the notebook of lists and agreements made with the Kollel's donors from Hungary and Austro-Hungary.

In number 4: mentioned "the donation of Rabbi Gaon Tzadik...Moshe Schick Av Beit Din Huszt" who donated in 1873 one hundred Zloty "for the soul of his spouse Gitl ...". In number 63: Copying of "Maran HaGaon HaKadosh" Rabbi Avraham Shag will, written on Adar 19 1876 [nine days prior to his sudden death on Adar 28 1876]. In numbers 69, 77, 80, 82, 84, 99 – various commemorations are mentioned donated by the Gaon Rabbi Naftali Sofer Av Beit Din Petsy-Neidorf, and in number 71, 390: donation of his brother the Gaon Rabbi Zusman Eliezer Sofer [Av Beit Din Paks]. Numer 114: donation by Rabbi Shmuel Ehrenfeld Av Beit Din Matersdorf, in memory of his father Rabbi David Zvi [son in law of Hatam Sofer] and his mother Hindl daughter of Charl [daughter of "Hatam Sofer"]. And other interesting lists which constitute documents with many details about Hungarian congregations history, in the years 1859 – 1900. [with information about the "Hatam Sofer" disciples and family members].

Many of Hungary's rabbis are mentioned in the lists, as well as administrators and treasurers of the Kollel who endeavored to obtain donations: "Our Rabbi President of our Kollel" Av Beit Din Pressburg [author of "Ktav Sofer" and son of author of "Shevet Sofer" who was appointed in 1872 as Av Beit Din Pressburg]; "President of our Kollel" Rabbi Zalman Spitzer [son in law of "Hatam Sofer" and Av Beit Din Vienna]; Rabbi Azriel Hildesheimer [of his service as Av Beit Din Eisenstadt]; Rabbi Mordechai Danzig Av Beit Din Vac; Rabbi Yitzchak Glick; Rabbi Ya'akov Zvi Neiman; Rabbi Gotlieb Fisher Av Beit Din Weisenburg, Rabbi Shlomo Silberstein; Rabbi Shmuel Frankel Av Beit Din Dorog, Rabbi Faivel Floit; and more. [In some of the listings, appear names of rabbis with whom the donors deposited securities– mainly with the Rabbi of Pressburg and Rabbi Zalman Spitzer Av Beit Din Vienna].

About 172 written pages, 28.5 cm. paper of good quality, good-fair condition, wear and tears. Spotting. Original binding, worn.

Opening price: \$1000

431. יומן ורשימות מארכיון בית הדין בירושלים של הגאון רבי צבי פסח פראנק - תרפ"ט-תשל"א

יומן פרוטוקולים ורשימות, של "בית דין הגדול לכל מקהלות האשכנזים" בירושלים, מהשנים תרפ"ט-תשל"א (1929-1971). כולל עשרות פנקסי ספחים מודפסים של פסקי הומנות בעלי דין לדיונים בבית הדין, עם מילוי בכתב יד.

יומן בית הדין, כולל פרוטוקולים מקוצרים של הדיונים ופסקי הדין, ובעיקר העתקי פסקי-דין והעתקי מכתבים שנשלחו ע"י בית הדין לגורמים שונים בארץ ובעולם, ומוכרים שונים. הצהרות שונות החתומות ע"י בעלי הדין והעדים, רבנים ושוחטים, בחתימת ידם. ארכיון ירושלמי בעל ערך היסטורי רב, הכולל אלפי פרטים, מידע ושמות של בני ירושלים ומוסדותיה. פסקי דין, הצהרות ותזכירים פנימיים בענינים שונים: כשרות ושחיטה, ניהול מוסדות הציבור, מסחר ובעלי מלאכה, שכר דירה וחזי נדל"ן, ישיבות לקבלת פרחובל, עיקולים לבעלי חובות ופינוי דיירים, צוואות שכיב-מרע וירשות, שלום-בית, גטין וקידושין. [רשימות רבים וגביות עדות בעניני ביטול נישואין - מתקופת שנות התר"צ - אז עלו רווקות ורווקים רבים לארץ ע"י נישואין פיקטיביים, הנותנים אפשרות להעלות שני רווקים בסרטיפיקט אחד]. היתרי עגונות, פרוטוקולים וגביות עדויות על היתרי נישואין לניצולי השואה שכן-זוגם נרצח במחנות ההשמדה.

"בית דין הגדול לכל מקהלות האשכנזים הי"ו" - הינו בית הדין הוותיק של רבי שמואל סלט, אשר נוסד בשנת תר"א ובמשך שנים פעל בלשכה אשר בחצר ביהכ"ס "החורבה". הגאון רבי צבי פסח פראנק התמנה לדיין עוד בחיי רבי שמואל סלט ועם השנים היה לראש בית הדין. בתקופת המסמכים שבארכיון זה, ישב בית הדין בעיקר בשכונת מאה שערים, ב"חצר הכנסת אורחים" וחבריו היו: הגאב"ד רבי צבי פסח פראנק, רבי יוסף גרשון הורביץ רבה של שכונת מאה שערים, רבי אליהו ראם, רבי אברהם דוד רוזנטל, ועוד דיינים. רוב הרשימות הם בכתב ידם של הספרא דדיינא רבי חיים שלמה רוזנטל, ובנו הגאון רבי אברהם דוד רוזנטל [רבה של שכונת שערי חסד, שבתחילה כיהן כספרא דדיינא, ואח"כ נתמנה לחבר בית הדין ולאב ביה"ד], עם חתימות רבות בכתב ידם. - במקומות שונים בפנקס הפרוטוקולים, נמצאו גם רשימות שהן כפי הנראה בכתב-ידו של מן הגאון רבי צבי פסח פראנק, ראש בית הדין ורבה הראשי של ירושלים.

יומן בית הדין, למעלה מ-155 עמ' כתובים (הרבה דפים ריקים) 28 ס"מ. מצב טוב-בינוני.

23 פנקסי ספחים, 13.5 ס"מ. מצב בינוני. בלאי וכתמי רטיבות.

פתיחה: \$500

430. Notebook with Protocols of the Congregation's Elderly - Kollel Ungarin - Jerusalem, 1903-1910

Large notebook, protocols and regulations – of meetings of 11 directors, heads and elderly of Kollel Ungarin, Jerusalem, 1903-1910.

In the beginning of the notebook, appear the regulations of "Kollel Shomrei HaChomot", with all their clauses, the Kollel is supposed to be managed by a committee of 11 people, including three appointed managers and eight elected members. "Order of election", "Right of voters" and "Right of Elected". "Duties of elected", "Arrangements" and "Laws". At the end of the regulations are copied signatures of the Kollel presidents, Gaon Rabbi Simcha Bonim Sofer Av Beit Din Pressburg and the Gaon Rabbi Elazar Loew Av Beit Din Ungarin and újhely, from Tamuz 1903.

Many protocols of the elected committee meetings. Requests, financial reports, reports concerning emissaries and decisions. Numerous signatures of "Kollel Authors" Rabbi Zadok Kreus and Rabbi Shmuel Binyamin Sonenfeld and signatures of the "Appointed Managers" Rabbi Yossef Binyamin Shimonovich and more. Most protocols are signed by the meetings' participants, among them: Rabbi Avraham Yitzchak Weinberger, Rabbi Elazar David Hacohen, Rabbi Mendel Hacohen, Rabbi Haim Asher Zelig Zwebner, Rabbi Baruch Reuven Shlomo Halevi Yungreis, Rabbi Shmuel Zanwil Spitzer, Rabbi Yonatan Binyamin Estreicher, Rabbi Shalom Leib Eisenbach, Rabbi Yossef Moskovich, Rabbi Naftali Adler, Rabbi Yitzchak Shlomo Bloy, Rabbi Meir Zvi Hershler, Rabbi Avraham Aharon Halevi Prague, Rabbi Shlomo Aharon Wertheimer, and tens of other signatories.

In some meetings [mainly those regarding distribution of apartments] Rabbis, members of Beit Din also participated, and they signed the decisions. **Several signatures of the Gaon Rabbi Yossef Haim Sonnenfeld** and other rabbis. [Rabbi "Lipman David Bmahar"i and Rabbi "Aryeh Leib Bahra"d Hershler, Rabbi Leib Dayan].

430

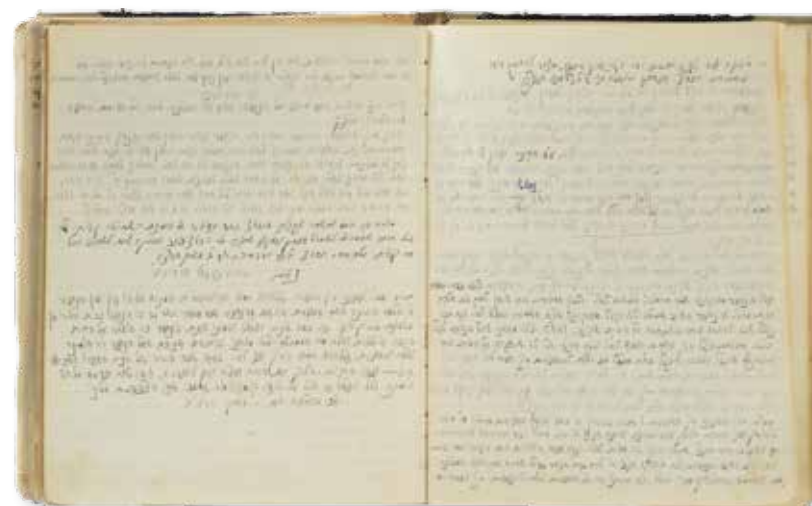
Important documents concerning the history of Jewish settlement in Eretz Israel appear in this notebook, as well as the arrangements of the Hungarian Congregation "Kollel Shomrei HaChomot", which was the most organized congregation of all the "Kollels" in Jerusalem.

Elegant notebook, 37 cm, 288 pp, out of which 150 are written. Good condition. Original cloth binding. + Enclosed leaves: protocols and letter drafts (one letter is a request sent to the management committee in 1870, handwritten and signed by Rabbi Yossef Leichtman).

Opening price: \$1000

431

431. Archive of the Beit Din of Jerusalem of Rabbi Tzvi Pesach Frank - 1929-1971

Journal of protocols and lists, of the "Grand Beit Din of all the Ashkenazi communities" in Jerusalem, from 1929-1971. Contains dozens of notebooks of form stubs from orders sent to litigants to appear for Beit Din sittings, completed by hand.

A journal of the Beit Din, containing abridged protocols of sittings and rulings, primarily copies of court rulings and copies of letters sent by the Beit Din to various destinations in Eretz Israel and abroad and various memorandums as well. Various declarations signed by litigants and witnesses, rabbis and shohtim.

Jerusalem archive of great historical value composed of thousands of items, data and names of Jerusalem residents and institutes. Rulings, declarations and internal memorandums of various issues related to kashrut and shechita, public institutes, trade and craftsmen, rental fees and real-estate contracts, Pruzbuls, confiscations and eviction of residents, testaments and inheritances, marital peace issues, gittin and kidushin. [Many inscriptions and testimonies of marriage annulments from the 1930s

– at which time many single men and women immigrated to Eretz Israel using fictitious marriages which enabled two single individuals to immigrate using one immigration certificate]. Permits for agunot, protocols and testimonies for marriage permits for Holocaust survivors whose spouses were murdered in the extermination camps.

The "Grand Beit Din for all Ashkenazi Communities" is the veteran court of Rabbi Shmuel Salant which was established in 1841 and for many years was situated in an office in the courtyard of the Churva synagogue. Rabbi Tzvi Pesach Frank was already appointed as rabbinical judge during the lifetime of Rabbi Shmuel Salant, and was eventually appointed Av Beit Din. During the time of the documents in this archive, the rabbinical court operated primarily in the Meah She'arim neighborhood, in the "Hachnasat Orchim Courtyard" and was composed of the following members: The Ga'avad Rabbi Zvi Pesach Frank, Rabbi Yosef Gershon Horwitz, Rabbi of the Meah She'arim neighborhood, Rabbi Eliyahu Romm, Rabbi Avraham David Rosenthal and others. Most of the lists are handwritten by Rabbi Chaim Shlomo Rosenthal and his son, Rabbi Avraham

David Rosenthal (Rabbi of the Sha'arei Chessed neighborhood, who first served as rabbinical court scribe, and was later appointed member of the Beit Din and eventually became Av Beit Din), with many signatures in their handwriting. Lists which were apparently written by Rabbi Zvi Pesach Frank, Av Beit Din and Chief Rabbi of Jerusalem appear in various places in the notebook of protocols.

Beit Din journal, over 155 written pages (many empty leaves), 28 cm. Good-fair condition.

23 notebooks of stubs, 13.5 cm. Fair condition. Wear and moisture stains.

Opening price: \$500

432. שטרות הרשאה למכירת חמץ, ע"י בית הדין של הרב פראנק - ירושלים שנות התש"ה-תש"כ

צורר שטרות הרשאה, למכירת חמץ ע"י הבד"צ של מרן הרב צבי פסח פראנק, רבי יוסף גרשון הורביץ ורבי אליהו ראם. ירושלים, שנות התש"ה-תש"כ בערך.

חתימות המוכרים ורשימות נוספות של מוכרים, בכתב-ידם של הרבנים המוכרים. בין החותמים על השטרות, ניתן לראות שמות מסלתה ומשמנה של עיר הקודש, ביניהם רבי "שמואל יצחק הילמן" [גאב"ד לונדון, בעל "אור הישר", חותנו של הרב הרצוג]; רבי "יחיאל מיכל מושקין" [בעל "מיכל המים"]; רבי "גדליה אייזמן" [המשגיח של ישיבת "קול תורה"]; רבי "שמואל אליעזר" [רבה של שכונת בית וגן]; רבי "שמואל בורנשטיין" בשליחות אביו האדמו"ר מסוכטשוב, רבי חנוך בורנשטיין; רבי "דוד פינקל", בשליחות הגר"י סרנא והגר"א חברוני, הגרש"ז ברוידא והגר"א פרבשטיין; רבי "אהרן כהן"; רבי "אלי מרדכי הלוי וולקובסקי"; רבי "חיים אלעזר אלטר", המוכר את החמץ בשנת תש"ז עבור ישיבת "שפת אמת". באותה רשימה נמצא גם רישום של מכירת חמץ של רבי אברהם מרדכי אלטר מרח' אלפנדר [האדמו"ר הזקן מנור, בעל "אמרי אמת"] ושל הגאון רבי מאיר סטלביץ [הרב מחסלביץ, רבה של "זכרון משה"]; רבי "יוסף נפתלי שטרן"; רבי "אברהם ארטן"; רבי "שמעון מ' אפשטיין"; רבי "דוב זאב שטיינהוף"; ועוד.

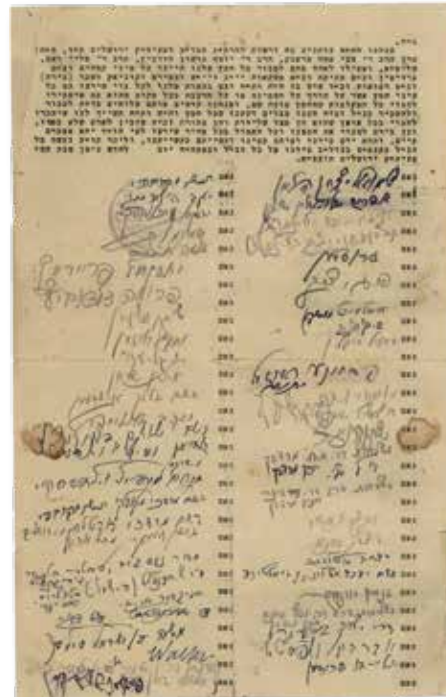
10 דפים, כ-32 ס"מ + פתקאות נוספות. חלקם כתובים משני עבריהם. מצב בינוני, בלאי וקרעים, נזקי לחות.

פתחה: \$700

mission for the Gaon Rabbi Sarna and the Gaon Rabbi Hevroni, the Gaon Rabbi Broide and the Gaon Rabbi Farbstein; Rabbi "Aharon Cohen"; Rabbi "Eli Mordechai Halevi Wolkovsky"; Rabbi "Haim Elazar Alter", who sells Hametz in 1946 for "Sfat Emet" Yeshiva. In the same list appears an inscription of selling Hametz of Rabbi Avraham Mordechai Alter of Alfandari Street [old Rebbe of Gur, author of "Imrei Emet"] and the Gaon Rabbi Meir Stalvitz [Rabbi of Kislevitz, rabbi of "Zichron Moshe"]; Rabbi "Yossef Naftali Stern"; Rabbi Avraham Arten"; Rabbi "Shimshon M. Epstein"; Rabbi "Dov Zeev Steinhaus"; and more.

10 Leaves, ca. 32 cm + additional notes. Some written on both sides. Fair condition, wear and tears, moisture marks.

Opening price: \$700

432

432. Authorization notes to sell Hametz, by the Beit Din of Rabbi Frank - Jerusalem, 1945-1960

Collection of authorization notes, for sale of Hametz by Beit Din Zedek of Rabbi Zvi Pesach Frank, Rabbi Yossef Gershon Horowitz and Rabbi Eliyahu Romm. Jerusalem, ca. 1945-1960.

Signatures of sellers and other lists of sellers, handwritten by the selling rabbis. Among the signatories on the notes, appear some names of the elite of the Holy City, among them Rabbi "Shmuel Yitzchak Helman" [Gaon Av Beit Din London, author of "Or HaYashar", father in law of Rabbi Herzog]; Rabbi "Yehiel Michal Mushkin" [author of "Meichal HaMayim"]; Rabbi "Gedalya Eisman" [Mashgiach of "Kol Torah" Yeshiva]; Rabbi "Shmuel Eliezer" [Rabbi of Bayit Vagan]; Rabbi "Shmuel Bornstein" [On mission for his father Rebbe of Sochachev, Rabbi Hanoach Bornstein; Rabbi "David Finkel", on

433. פנקס "שליחות מצוה" - בית מושב זקנים וזקנות - צפת ומדינות אירופה, תרס"ט-תרפ"ח - חתימות והמלצות רבנים ואדמו"רים

כתב-יד, "ספר שליחות מצוה" - בעד בית החסד בית מושב זקנים וזקנות... בעז"ק צפת". פנקס שליחות של השד"ר רבי מסעוד בן שמעון, במסעות שליחות לארצות אירופה [רומניה, צ'כיה, גרמניה, איטליה, בלגיה ואנגליה], בין השנים תרס"ט-תרפ"ח (1909-1928), עם חתימות והמלצות רבנים ואדמו"רים, ועוד. למעלה ממאה חתימים דפים כתובים וחתומים. עברית, יידיש, אנגלית, גרמנית וצרפתית.

שער מאויר. מעבר לשער המלצה קצרה בכתב-יד וחתימת הגאון רבי יעקב דוד רידב"ז - רבה של צפת באותם ימים; בדפים שאחרי השער, תקנות המוסד והמלצות, בחתימות חכמי ורבני צפת, עם חתימות וחתימות ראשי המוסדות והכוללים בעיר [בין החותמים: רבי רפאל זילברמן, רבי יצחק ראבין, רבי חיים סתהון, רבי ישועה ואעיש, ועוד].

בדפים 25-27 המלצות מאת סגן הקונסול הבריטי בצפת, סגן הקונסול הפרסי בצפת-סוריה, וקונסולית צרפת בצפת-טבריה.

מודף 28 ואילך המלצות רבנים מערים רבות באירופה, לפי סדר מסעו של השד"ר. בין הכותבים והחותמים: רבי ישראל מרגליות אב"ד בראילא (רומניה), האדמו"ר רבי ישראל האגער מראדוביץ [בהיותו בבוקרשט], רבי חיים שמואל שור אב"ד בוקרשט, רבי פייש רוזנטל אב"ד ברסלאו, האדמו"ר רבי יעקב אריה טברסקי מטריסק-לונדון, רבי שמואל יצחק הילמן [ראב"ד לונדון], רבי משה אביגדור חייקין מלונדון [דומ"צ בלונדון], רבי מרדכי רוטנברג אב"ד אנטוורפן [ה"ד, בעל "יד מרדכי"], רבי שלום יצחק הכהן שטערנבערג [מו"צ באנטוורפן], רבי משה אביגדור עמיאל [באנטוורפן], ועוד. המלצות מלשכות רבנות, בתי כנסת ומוסדות אחרים בקהילות לונדון, פראג, ברין, נאסויד, פיומה, ברלין, מינכן, וינה, פדובה, ונציה, מנטובה, ורונה, מילאנו, טורינו, ליוורנו, פירנצה, ועוד.

מאות רישומי תרומות, עם חתימות וחתימות התורמים, המהווים מקור מידע חשוב, עם שמות ופרטים של עשרות משפחות יהודיות בקהילות גרמניה וצ'כיה, אנגליה, איטליה, ועוד.

178 דף, מתוכם כ-170 דפים כתובים. 26 ס"מ. מצב טוב, כתמים. קרעים משוקמים במספר דפים. כריכת עור מקורית, עם הטבעת עיטורים וכיתוב. גומים קלים בכריכה.

פתחה: \$5000

433b

433. "Shelichut Mitzvah" Notebook - Old-Age Home - Safed and European Countries, 1909-1928 - Signatures and Recommendations of Rabbis and Rebbes

Manuscript, Shelichut Mitzvah – For the Chesed Home for senior citizens... in Safed". Notebook of emissary Rabbi Masud ben Shimon, on his travels to European countries [Romania, Czechoslovakia, Germany, Italy, Belgium and England], from 1909-1928, with rabbis' and rebbes' signatures and recommendations, etc.

More than 150 written and signed leaves. Hebrew, Yiddish, English, German and French.

Illustrated title page. On verso of title page is a short recommendation, handwritten and signed by Rabbi Ya'akov David Ridvaz – Rabbi of Safed in those days. On the following leaves are the institute's regulations and recommendations, signed by the rabbis and sages of Safed, with signatures and stamps of the heads of Safed institutes and kollelim [among the

signatures: Rabbi Refael Zilberman, Rabbi Yitzchak Rabin, Rabbi Chaim Sithon, Rabbi Yeshua Vaish, etc]. On Leaves 25-27, recommendations by the British Deputy Consul in Safed, the Persian Deputy Consul of Safed-Syria, and the French Consul in Safed-Tiberias.

From Leaf 28 and onward are recommendations of rabbis from many European countries arranged by the order of the emissary's travels. Among the writers and signatures: Rabbi Yisrael Margaliot Av Beit din of Brăila (Romania), Rebbe Yisrael Hager of Radevits [at the time he was in Bucharest], Rabbi Chaim Shmuel Schorr, Av Beit Din of Bucharest, Rabbi Feish Rosenthal Av Beit Din of Breslau, Rebbe Ya'akov Aryeh Twersky of Turiysk -London, Rabbi Shmuel Yitzchak Hillman [Ra'avad of London], Rabbi Moshe Avigdor Chaikin of London, Rabbi Mordechai Rotenberg Av Beit Din of Antwerp [author of Yad Mordechai], Rabbi Shalom Yitzchak HaCohen Sternberg [Rabbi in Antwerp], Rabbi Moshe Avigdor Amiel [Rabbi in Antwerp], etc. Recommendations

433a

of rabbinat offices, synagogues and other institutes of various communities: London, Prague, Brünn, Năsăud, Berlin, Munich, Vienna, Padova, Venice, Mantova, Verona, Milano, Torino, Livorno, Firenze, etc.

Hundreds of inscriptions of donations, with donors' signatures and stamps - an important source of data with names and details of dozens of Jewish families of communities in Germany, Czechoslovakia, England, Italy, and other places.

178 leaves, 170 written leaves. 26 cm. Good condition, stains. Restored tears to several leaves. Contemporary leather binding, with embossed adornments and inscriptions. Minor damages to binding.

Opening price: \$5000

434. Manuscript - Notebook Belonging to the Emissary of the Talmud Torah HaKlali and the Torat Eretz Yisrael Yeshiva - Safed

Manuscript, "Memorial Book" for "the donors who contributed to G-d's dwelling". Notebook of Rabbi Yehuda Abu, an emissary for the "Torat Eretz Yisrael Yeshiva" and the "Talmud Torah HaKlali" of the Ridvaz in Safed [1913-1914].

Rabbi Yehuda Abu's visit to France and England, South America, Syria, Lebanon, Iraq, India, Burma, Singapore and China are recorded in the notebook.

Title page at the beginning of the notebook. Pasted next to the title page is a printed leaf with the regulations of the Talmud Torah. At the top of each leaf the Talmud Torah's official title is printed (Hebrew and English). On the first leaves are recommendations by the Safed rabbis in Hebrew, Yiddish and English. The recommendations are signed [with stamps of signatures and official stamps] by Rabbi Naftali Chanalis, Rabbi Yosef Rabinowitz, Rabbi Ya'akov David Ridvaz and Rabbi Yosef Konwitz. Thereafter is another recommendation with the stamps of the Kollelim and institutes in the city of Safed as well as signatures of Rabbi Baruch Kahanna, Rabbi Asher Yechezkel HaLevi Horowitz, etc. Handwritten recommendations and signatures of Rabbi Moshe Klirs Av Bet Din of Tiberias and Rabbi Aharon Mendel HaCohen Av Bet Din of Cairo. The notebook records the donations collected in various cities with the name of the donors and handwritten signed recommendations of the cities' rabbis: Rabbi Yoel Leib HaLevi Herzog, Av Bet Din of Paris, Rabbi Menachem Dov Dogutsky (Manchester), Rabbi Shmuel Ya'akov Rabinowitz of Liverpool, Rabbi Shaul Sithon (of the Aleppo community in Buenos Aires), Rabbi Aharon Weisman (Buenos Aires), and other rabbis.

The notebook also contains a list of expenses, addresses, etc. On page 174 is a list of amounts which "I have sent to my wife", from the city of Beirut, Aleppo, Mosul, Baghdad, Basra, Calcutta, Rangoon, Singapore and Shanghai.

192 pages. 21 cm. Fair condition. Stains, wear and tears. Worn and damaged binding.

Opening price: \$800

434

בדפי הפנקס תיעוד התרומות שנאספו בערים שונות, עם שמות נדיבים, וכן המלצות בכת"י וחתומות רבני הערים: רבי יואל ליב הלוי הרצוג אב"ד פאריז, רבי מנחם דוב דאגוצקי (רב במנצ'סטר), רבי שמואל יעקב רבינוביץ מליברפול, רבי שאול סתהון (רב קהילת ארם צובא בבואנוס איירס), רבי אהרן ווייסמאן (רב בבואנוס איירס), ורבנים אחרים.

הפנקס כולל גם רשימת הוצאות, כתובות ועוד. בעמ' 174, רשימת סכומים "מה ששלחתי לאשתי", מהערים ביירות, ארם צובא, מוצל [=מוסול], בבל [=בגדד], בצרה, כלכתה, רנגון, סנגפור ושנחאי.

192 עמ'. 21 ס"מ. מצב בינוני. כתמים, קרעים ובלאי. כריכה בלוייה ופגומה.

פתיחה: \$800

434. כתב-יד - פנקס שליחות "תלמוד תורה הכללי" ו"ישיבת תורת ארץ ישראל" - צפת

כתב-יד, "ספר זכרון" ל"מתנדבים בעם לתרומת משכן ה'". פנקס שליחות של השד"ר רבי יהודה עבו, שיצא בשליחות ישיבת "תורת ארץ ישראל" ו"תלמוד תורה הכללי" של הגאון הרידב"ז בעיר צפת. [תרע"ג-תרע"ד 1913-1914].

לפי הנרשם בפנקס ביקר רבי יהודה עבו בערי צרפת ואנגליה, בדרום אמריקה, ובערי סוריה, לבנון, עיראק, הודו, בורמה, סינגפור וסין.

שער בראש הפנקס. לצדו הורבק דף מודפס עם תקנות ה"תלמוד תורה". בכל דפי הפנקס כותרת רשמית מודפסת של ה"תלמוד תורה" (בעברית ואנגלית). בדפים הראשונים המלצות רבני צפת בעברית, יידיש ואנגלית. על ההמלצות חתומים [בחתימות בצורת חתימות וחותמות רשמיות] הרבנים: רבי נתנלי כהנא, רבי יוסף רבינוביץ, רבי יעקב דוד רידב"ז, רבי יוסף קאנוויץ. אחריהן המלצה עם חותמות הכוללים והמוסדות בעיר צפת, וחתומות רבי ברוך כהנא, רבי אשר יחזקאל הלוי הורוויץ, ועוד. המלצות בכת"י וחתומות רבי משה קליערס אב"ד טבריה ורבי אהרן מנחל הכהן אב"ד קהיר.

436. ספר השליחות של בית החולים "משגב לדרך" - ירושלים וברזיל

"ספר השליחות מבית החולים הכללי 'משגב לדרך' יכב"ץ (יכון בצדק) בעי"ק ירושלם תר"ב". ירושלים, תרפ"ג-תרפ"ד [1923-1924]. פנקס השליחות של השדר"ר ר' מנחם מנדל ב"ר דוד הכהן הוויג. בשער הפנקס מופיע התאריך כסליו תרפ"ג, ונכתב כי השליחות היא "לחופי מרוקו, ולמדינת בראזיליא והסביבה" [מרוקו הספרדית ודרום אמריקה]. בדפים שאחרי השער המלצות (בעברית ואנגלית) בחתימות גבאי בית החולים משגב לדרך, המלצה בחתימת הראשון לציון הרב יעקב מאיר, והמלצה בחתימת חברי "בד"ץ הגדול בירושלם" [רבי דוד פאפו, רבי יוסף מרדכי הלוי וחתימה נוספת]. בהמשך הפנקס רישומים רבים [עברית, אנגלית ופורטוגזית], חשבונות, שמות תורמים ותרומות, מערי ברזיל (ריו דה ז'נירו, פרנמבוקו, באהיה, ועוד). בהמשך הפנקס המלצות לשליחות חדשה, מחודש אלול תרפ"ד, ל"הודו, עדן, בומביי, כלכתא, סינגאפור, קוג'ין, סין, יפון [!], יבנה (=ג'אוה), אינדונזיה, צילון (=צייילון / סרי לנקה), בורמה, וכל אגניהם, כפריהם וסביבותיהם". לא ברור אם אכן יצא השדר"ר לשליחות זו, שכן אין רישומי תרומות ממקומות אלה.

400 עמ' (מתוכם כ-70 עמ' כתובים). 22 ס"מ. מצב בינוני, כתמים ובלאי, קרעים. מספר דפים מנותקים. בלאי ופגמים בכריכה.

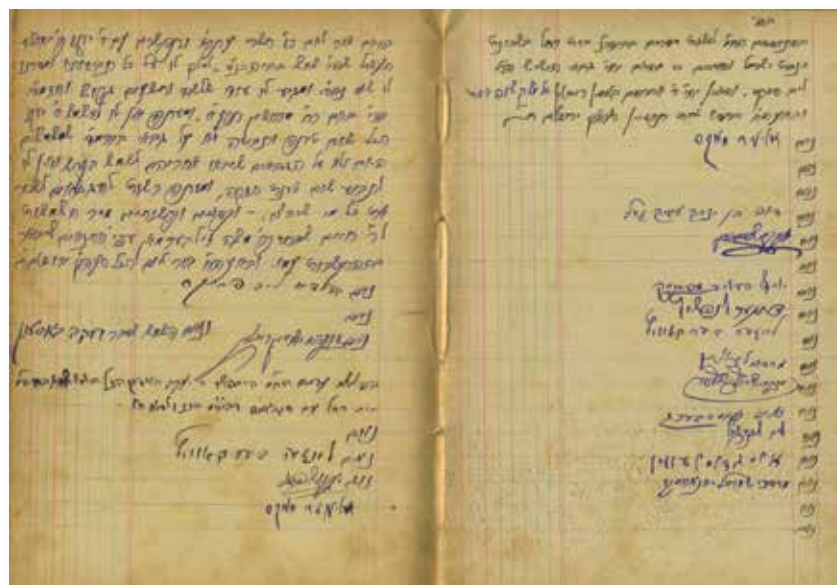
פתיחה: \$400

English and Portuguese], financial reports, names of donors and donations from Brazilian cities (Rio de Genaro, Pernambuco, Bahia, etc.).

Further in the notebook, entered in Elul 1924, are recommendations for a new mission, to "India, Eden, Bombay, Calcutta, Singapore, Cochín, China, Japan [written Japon], Java, [Indonesia], Ceylon [Sri Lanka], Burma and all their zones, villages and regions". It remains unclear if the emissary did indeed fulfill this mission as no donations from these countries are recorded in the notebook.

400 pages (approximately 70 written). 22 cm. Fair condition, stains and wear, tears. Several detached leaves. Wear and damages caused to the binding.

Opening price: \$400

435

435. Notebook of Gaba'im - Bet Rachel Synagogue, Knesset Yisrael Neighborhood in Jerusalem

Notebook of Gaba'im of the Bet Rachel synagogue in the Knesset Yisrael neighborhood. Jerusalem, 1920s. Reports, signed lists and protocols, with many names of the neighborhood residents and synagogue members, list of "donations on the day of the dedication of the Bet Midrash, 20th of Elul 1909", sale of Torah aliyot on the festivals, with the names of the men who received the aliyah of Chatan Torah and Chatan Bereshit, debts, details of expenses and income, donations, etc.

Approximately 130 written pages. 19 cm. Good-fair condition. Stains and wear. Damaged binding.

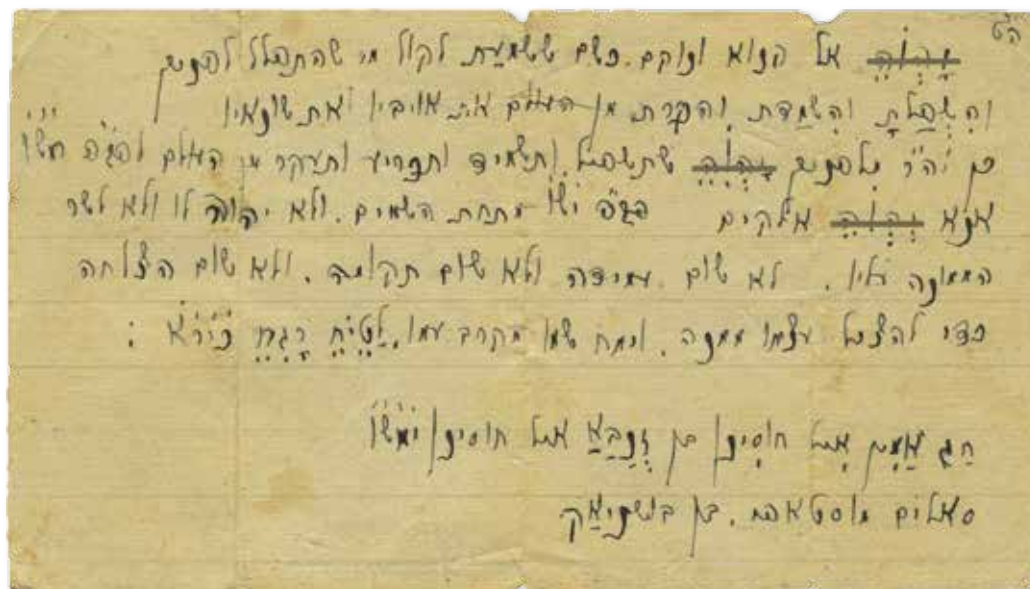
Opening price: \$250

435. פנקס הגבאים - בית הכנסת "בית רחל", שכונת "כנסת ישראל" בירושלים

פנקס הגבאים של בית הכנסת "בית רחל" בשכונת "כנסת ישראל". ירושלים, שנות העשרים של המאה ה-20. דוחות, רשימות ופרוטוקולים חתומים, עם שמות רבים של תושבי השכונה ומתפללי בית הכנסת, רשימת "הנדבות ביום חנוכת הבהמ"ד אור ליום כ' אלול תרס"ט", מכירת העלויות לתורה בחגים, עם שמות העולים "חתני תורה" ו"חתני בראשית", חובות, פירוט הוצאות והכנסות, תרומות ועוד.

כ-130 עמ' כתובים. 19 ס"מ. מצב טוב-בינוני. כתמים ובלאי. כריכה פגומה.

פתיחה: \$250

437

אבל על פטירתו. • שלושה לוחות-כיס (מהשנים תרצ"ג, תרצ"ז ותרצ"ז), עם חתימות "רביקוב" ורישומים שונים. • סדר מנחה ומעריב, בפורמט כיס. סאטמר, [תש"ב 1942 בערך].
רבי משה יעקב רביקוב זצ"ל (תרל"ג-תשכ"ז) - הסנדלר הקדוש מרחוב שבזי בתל אביב-יפו. צדיק נסתר, מקובל ופועל ישועות. יליד ליטא ותלמיד המקובל רבי שלמה עליאשוב בעל "לשם שבו ואחלמה" [הלש"ם]. עלה לארץ בשנת תרע"ג ולאחר ניסיון שלא צלח להתיישב ב"כפר אוריה" שבשפלת יהודה, עבר לעיר יפו ופתח בה סנדלריה. עד מהרה הפך לאבן-שואבת לנזקים ומרי-נפש, למבקשי עצה טובה, בורות או הלוואה כספית. על אף שהסתיר את עצמו ואת כוחותיו, גדולי הדור והמקובלים הכירו בצדקותו המופלאה, קיימו עמו קשר הדוק ואף למדו מפיו. ידוע כי הרב קוק אמר לרבי אריה לזין שהסנדלר הנו מליץ הצדיקים הנסתרים שבדור, ו"החזון איש" עודד אותו להתגלות ולברך אנשים. סיפורים רבים על מופתים וגילויי רוח הקודש ידועים עליו, וכבר בחייו נודע כי זכה לגילוי אליהו [הדבר אף פורסם בעיתונות של אותם הימים]. רבים פקדו את מעונו מדי יום ביומו, התברכו מפיו וחוזו בישועות גדולות.
כ-46 פריטים, גודל ומצב משתנים.

פתיחה: \$1000

437. אוסף פריטים מעזבון "הסנדלר הקדוש" רבי משה יעקב רביקוב - סגולות ועוד

אוסף פריטים בכת"י ובדפוס, מביתו ועזבונו של רבי משה יעקב רביקוב "הסנדלר הקדוש", חלקם בכתב-ידו.
• דף בכתב-ידו של "הסנדלר" עם נוסח קללה "יה... שתשפיל ותשמיד ותבריע ותעקר מן העולם... כב"פ ימ"ש מותחת השמים ולא יהיה לו ולשר ההמונה עליו, לא שום עמידה ולא שום תקומה...". בשולי הדף שני שמות לקללה, אחד מהם שמו של המופתי הירושלמי חאג' אמין אל חסייני. • דף בכת"י "הסנדלר", נוסח "לשם ייחוד" לאמירה לפני קריאת פרשת זכור. • דף בכת"י "הסנדלר", סגולה לחשוכי בנים. • קמיע בכת"י "הסנדלר", "הפריתי אתכם, והרבתי אתכם..." • דף בכת"י "הסנדלר", נוסח תפילה לצרה. • פרחובל בכתב ידו של "הסנדלר", משנת תרצ"ח (1938). • קלסר מכתבי "קוויטל" שנשלחו את "הסנדלר" בבקשות לתפילה ולישועה (כ-22 פריטים). • כרטיס מודפס, סגולה לשמירה מהמקובל רבי יהודה פתייה, "מעזבון ר' משה יעקב... רביקוב" (2 עותקים). • תמונות מודפסות עם דיוקנו של הסנדלר (7 עותקים). • קונטרס קטן מודפס בסטנסיל, עם סגולות ולחשים "להנצל מכלי זיין", "במקום סכנה מאויבים", "פגע באויבים" (3 עותקים). • קבלה מעירית תל אביב על "מס הניקיון", עם חתימת המשלם רבי משה יעקב רביקוב. • תצלום גדול מודפס של תמונתו. • מודעת

436

436. Book of Emissary of the Misgav Ladach Hospital - Jerusalem and Brazil

"Book of the emissary of the Misgav Ladach Hospital in Jerusalem". Jerusalem, 1923-1924.
Book of the emissary R. Menachem Mendel ben David HaCohen Honig. The date Kislev 1923 appears on the title page with the destinations "the shores of Morocco, Brazil and the surroundings". [Spanish Morocco and South America]. Following the title page are leaves with recommendations (in Hebrew and English) signed by the Gaba'im of the Misgav Ladach Hospital, a recommendation signed by the Rishon LeTzion Rabbi Ya'akov Meir and another signed by the members of "The Great Jerusalem Bet Din" [Rabbi David Papo, Rabbi Yosef Mordechai HaLevi and one more signature]. The interior of the notebook includes many inscriptions [Hebrew,

437. ארכיון ניירת וספרים - של המקובל רבי משה יאיר ויינשטוק

אוסף ספרים וארכיון גדול של מאות דפים, פנקסים ומחברות של כת"י, מכתבים, קבלות וניירת שונה (פריטי אפמרה), מביתו של הגאון המקובל הירושלמי רבי משה יאיר ויינשטוק ובנו רבי יצחק שמואל ויינשטוק.

המקובל-הירושלמי הגאון-החסיד רבי משה יאיר ויינשטוק (תרנ"ט-תשמ"ב), ממשפחת אדמו"רי לעלוב. תלמידים של מקובלי ואדמו"רי ירושלים, תלמידו של מוהרי"ל אשלג בעל "הסולם". הוציא עשרות ספרים בקבלה ובהלכה, בחסידות ובמוסר.

• ספרי תפילה וקבלה, חומשים והלכה, מספרייתו של רבי משה יאיר ויינשטוק. ברבים מהספרים חתימות שמו והגהות בכתב ידו. בין הספרים: • שלשה כרכים של סידור הרש"ש, ירושלים, תרע"א [1911]. • צעקת בני ישראל, ירושלים, עת"ר [1910]. • משנת חסידים עם מגיד משנה. למברג תרל"ח 1878. • תהלים ליקוטי אורות ופנים יפות. הקדשה עצמית שקיבל את הספר מהמו"ל האדמו"ר ר' משה יחיאל אפשטיין מאחורב. • סידור בית יעקב (ר' יעקב עמדין) וסידור תפילת רש"י. • סט שלם של חומש רב פנינים מקראות גדולות. • ספרי זוהר, ביאורי זוהר, זהר עם אור יקר, חק לישראל ועוד ספרים (סה"כ 27 כרכי ספרים).

• ניירת בענייני כולל ווארשא פולין, (כולל מכתב בן 9 עמודים במכונת כתיבה, להאדמו"ר מסוכוטשוב, משנת תרפ"ח, אודות המחלוקת בהנהלת הכולל - שהיתה ספיח לפולמוס גור-אלכסנדר באותן השנים).

• ניירת בענייני המוסד "מתיבתא דירושלים" - תורת חסד, מכתבים מרבני ארה"ב: רבי משה הורביץ, רבי אלימלך וינברג, רבי אברהם יהושע העשיל ועוד. מכתבים ממוסדות השלטון המנדטורי, כרטסות ומחברות תורמים, פנקסי חשבונות. קבלות ומכתבים חתומים. חתימות אברכי הישיבה על קבלת כסף מהקופה. ניירת בנקאית ואפמרה.

• מכתבים וכתבי יד בכתב ידו של רבי משה יאיר ויינשטוק ואחרים: בין המכתבים: מכתבים שכתב רמ"י מארה"ב אל בנו בירושלים, כתב יד של מאמר קבלי. מאמר בענין תורה לשמה. ועוד.

• ארגז שלם עם תיקיות וכרכי מחברות של כתבי יד, צילומי כת"י ודפים מודפסים במכונת כתיבה עם הגהות בכת"י - חומרים לספרים בשלבי עריכה. חלקם הגדול הנם ספרים שנערכו ע"י בנו רבי יצחק שמואל ויינשטוק.

מאות פריטים, אלפי דפים, גודל ומצב משתנים.

פתיחה: \$1000

437. Collection of Items from the Estate of the "Holy Shoemaker", Rabbi Moshe Ya'akov Ravikov - Segulot and More

Collection of handwritten and printed items from the home and estate of Rabbi Moshe Ya'akov Ravikov "The Holy Shoemaker", some in his own handwriting.

• Leaf in the handwriting of the "Shoemaker" with the version of a curse "...that you shall lower and destroy and bring down and be uprooted from the world...". On the margins of the second leaf is a list of names to be cursed, including the name of the Jerusalem Mufti Haj Amin el-Husseini. • Leaf in the handwriting of the "Shoemaker", version of "LeShem Yichud" to be recited before the reading of "Parshat Zachor". • Leaf in the handwriting of the "Shoemaker", a Segula for the childless. • Amulet in the handwriting of the "Shoemaker", "And I will make you fruitful and multiply you...". • Leaf in the handwriting of the "Shoemaker", version of a prayer in time of trouble. • Pruzbul in the handwriting of the "Shoemaker", from 1938. • A binder of letters with kvittels (notes) sent to the "Shoemaker" with requests for prayer and salvation (approximately 22 items). • Printed card, Segula for protection by the kabbalist Rabbi Yehuda Patiya, "from the estate of R. Moshe Ya'akov... Ravikov" (two copies). • Printed pictures with the portrait of the "Shoemaker" (7 copies). • Small stencil-printed booklet, with Segulot and incantations "to be saved from weapons", "in a place of danger from enemies", "to harm enemies" (3 copies). • Receipt from the Tel Aviv Municipality for "Cleanliness tax", paid and signed by Rabbi Moshe Ya'akov Ravikov. • Large printed photograph

• Notice of his death. • Three pocket calendars (for 1933, 1936 and 1937), with signatures "Ravikov" and various inscriptions. • "Seder Mincha U'Ma'ariv", pocket edition. Satmar [c. 1942].

Rabbi Moshe Ya'akov Ravikov (1873-1967) – the "Holy Shoemaker" from Shabazi Street in Tel Aviv-Jaffa. A hidden Tzaddik, mekubbal and miracle-worker. Born in Lithuania, a disciple of Rabbi Shlomo Elyashiv, author of "Leshem Shvo Ve'Achlama" [the Leshem]. came to Eretz Israel in 1913, and after an unsuccessful attempt to settle in Kfar Uriah in the Shfelat Yehuda moved to the city of Yaffo (Jaffa) and opened a shoemaking workshop. Before long, disadvantaged people and people who needed his advice, arbitration or a loan sought his assistance and salvation. Although he concealed himself and his powers, leaders and mekubbalim in his times recognized his astounding righteousness, kept close contact with him and studied from him. It is well-known that the Chazon Ish encouraged him to reveal himself and sent people to receive his counsel and blessings and Rabbi Kook told Rabbi Aryeh Levine that the "Shoemaker" is one of the "lamed vav" hidden Tzaddikim of his generation. Many stories circulated of wonders he performed and his Holy Spirit and it was known that during his lifetime he merited the revelation of Eliyahu the Prophet [this was published in newspapers of those times]. Many people visited his home daily to receive his blessings and saw deliverance.

Approximately 46 items, varied size and condition.

Opening price: \$1000

438

438. Archive of Ephemera and Books - Of the Kabbalist Rabbi Moshe Ya'ir Weinstock

Collection of books and a large archive of hundreds of leaves and notebooks of manuscripts, letters, receipts and various ephemera, from the home of the Jerusalem Kabbalist Rabbi Moshe Ya'ir Weinstock and his son Rabbi Yitzchak Shmuel Weinstock.

The Jerusalem Kabbalist, Rabbi Moshe Ya'ir Weinstock (1899-1982), of the family of Le'low Rebbes, disciple of Jerusalem Kabbalists and Rebbes, disciple of the Moharil Ashlag, author of the Sulam. Published dozens of books on kabbalah, Halacha, Chassidism and musar.

• Books of prayer and kabbalah, chumashim and Halacha from the library of Rabbi Moshe Ya'ir Weinstock. Many books have his signatures and glosses.

Among the books: • Three volumes of Siddur HaRashash, Jerusalem, 1911. • Tza'akat Bnei Yisrael, 1910. • Mishnat Chassidim with Magid Mishne. Lemberg 1878. • Tehillim, Likutei Orot U'Panim Yafot. Self-dedication that he received the book from the publisher Rebbe Moshe Yechiel Epstein of Ożarów. • Siddur Beit Ya'akov (R' Ya'akov Emden) and Siddur Tefillat Rashi. • Full set of Chumashim Rav Phinim Mikraot Gedolot. • Zohar, Be'urei HaZohar, Zohar with Or Yakar, Chok L'Yisrael and more (total of 27 volumes).

• Paperwork concerning Kollel Warsaw-Poland, (contains a 9-page typewritten letter to the Sochaczew Rebbe, from 1928 about the dispute over the management of the kollel – which was an aftermath of the Ger-Alexander polemic at that time).

• Letters and manuscripts in the handwriting of

Rabbi Moshe Ya'ir Weinstock and others: letters written by R' M.Y. from the US to his son in Jerusalem, manuscript of a Kabbalistic essay on the topic of Torah Lishma. Etc.

• A whole box with binders and notebooks of manuscripts, copies of manuscripts and typewritten leaves with handwritten glosses, material for books in stages of editing. Most of them are books edited by Rabbi Weinstock's son, Rabbi Yitzchak Shmuel Weinstock.

Hundreds of items, thousands of leaves, varied size and condition.

Opening price: \$1000

439. ארכיון האדמו"ר רבי אלטר אליעזר כהנא מספינקא-זידיטשוב

ארכיון גדול המכיל מאות דפי כת"י, מכתבים, קבלות וניירת שונה (פריטי אפמקה), מביתו של האדמו"ר מספינקא-זידיטשוב רבי אלטר אליעזר כהנא. ירושלים, שנות התש"י-תש"מ בערך.

• **מכתבים וטיוטות-מכתבים בכתב ידו**, בין המכתבים: טיוטת מכתב ארוך, שכתב בשלהי חודש אב תשכ"ג, לאחד האדמו"רים מורי דרכו "מאור חיינו" [כנראה הכוונה לאדמו"ר מויזניץ, רבי חיים מאיר הגר בעל "אמרי חיים"]. תוכן המכתב גדוש בהשתוקקות לעבודת השם מופלגת "לשפוך את שיחי לפני כ"ק שליט"א שיקח את זכרוני על לוח לבו... שמן הימים הקדושים האלו יתעורר בי ניצוץ דקדושה כדי שאוכל לקבל עלי להבא... דברים טובים ומועילים לעבודת הבורא... באמת ובתמים וברצון וחמימות... שאוכל להתקרב אל הקדושה... לשאוב מלא חפניים דקדושה". • מכתבי חיווק לחברים ולתלמידים. • מכתב למנהל "תלמוד תורה" נגד הכאת תלמידים. • ועוד.

• **רשימות חידושי תורה בהלכה ובחסידות**: תשובות הלכתיות ארוכות בעניני טומאת כהנים, קדושת ספר תורה ועוד. • תשובה הלכתית שכתב לרבי חי"ל דייטש מארה"ב, בשם רבי ישראל וועליץ. • מחברות ורשימות דברי חסידות [מדברי האדמו"ר רבי יוחנן מקרלין-סטולין בשנות התש"י-תשט"ו]. • סיפורים על הרה"צ רבי איציקל [מפשוורסק]. • רשימות של גימטראות וליקוטי רעיונות חסידיים. • תכנית של זמירות ותפילות לעריכת שולחן ב"סעודה שלישית". • רישומי תוים למנגינות שחיבר. • רישומים על המבנה הפנימי של "מערת המכפלה" ועל חומות העיר העתיקה. • תפילה מיוחדת עפ"י הקבלה, לאומרה לאחר אמירת ב' פעמים ספר תהילים. • רשימות לדרשות שונות והספדים שנשא ברבים. • למעלה מ-100 פתקאות של מראי מקומות וסיכומי תשובות הלכתיות (חלקם נרשמו במהלך עבודתו ב"אוצר הפוסקים"). • לוחות שנה (מעניין במיוחד הוא היומן לשנת תשכ"ד, ובו רישומים בעניני חסידות ספינקא, עניני ציבור וענינים אישיים). • מכתבים ופנקס קבלות דמי-ישיבה של "ישיבת פרחי כהונה" ללימוד סדר קדשים ע"י כהנים תלמידי חכמים [בין החותמים בכתב-ידם לקבלת דמי ישיבה: אביו האדמו"ר "ראש הישיבה" רבי יוסף מאיר כהנא, רבי מגדל כהן גוטשטיין, רבי שמואל הכהן רונפלד, רבי יצחק אייזיק כהנא, רבי רפאל כהן, רבי יעקב ראטה, רבי נפתלי ערנטרייך ועוד].

• **קבלות, מכתבים, כרוזים ועיתונות**, וניירת אפמקה: מסמכים חתומים (מסמך בחתימת אחיו האדמו"ר רבי מרדכי דוד כהנא).

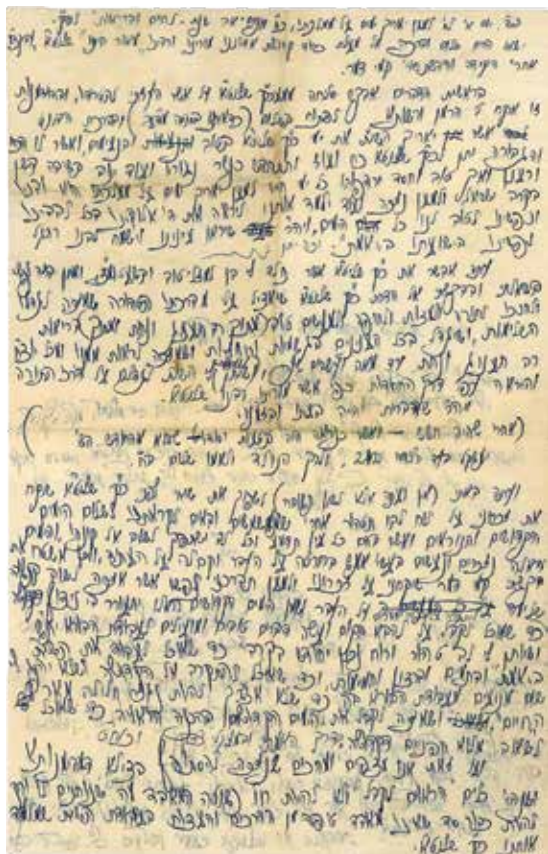
• ניירת שונה בעניני חסידות ספינקא, וענינים משפחתיים. • הזמנות לנישואין ושמחות שונות. • כרטיסי "שנה טובה". • מאות קבלות חתומות בכת"י, קבלות מודפסות וכרטיסי הגרלה, ממוסדות צדקה שונים (חלק מהסכומים ניתנו עפ"י גימטריאות שונות - למשל 10.99 ל"י לעילוי נשמה "כמנין נפש רוח נשמה חיה יחידה", ועוד). • פנקס משנת תשי"ח של חברת תהילים ספינקא, עם שמות הילדים ורשימות הפרסים שקיבלו. • תויהצטיינות וניירת תלמידים. • תויות לבקבוקי "יין קרלין-לעלוב" - של היקבים הגדולים: שני-לציון וזכרון-משה... היוזמאן...". • כרוזי אירועים וכרוזי פולמוס. • עיתונים וקונטרסים - חלקם עם כיתובים מעניינים בכתב ידו. • כרטיסי הזמנת ספרים ב"ספריה הלאומית", עם מילוי בכתב-ידו. • כרטיסי כניסה לתערוכות סוכות פלא ולנסיעות שונות. • תלושי מזון, אמצעי תשלום וכרטיסי נסיעה, קבלות ואישורים מרשויות, אישורים רפואיים, תלושי תשלומי משכורות, פנקסי הפקדות והלוואות של גמ"ח "תפארת שמואל" וניירת הלוואות גמ"ח, ניירת משפחתית, מעטפות וחותמות דואר, וניירת שונה.

האדמו"ר מספינקא-זידיטשוב רבי אלטר אליעזר כהנא (תרצ"ז-תשס"ט), איש האשכולות - גאון מופלג ותלמיד חכם מפורסם, נודע בתפלותיו ובהנהגתו בקודש, בעבודת השם ובאהבת הבריות. למדן ובעל הוראה. קדוש ומקובל. ידען בתחומים רבים (ארכאולוגיה, מוזיקה, היסטוריה ועוד). עסק בחייו בין היתר בכתיבה ועריכת ספרים בהלכה בחסידות ובמקצועות רבים. ליקט וערך נושאים רבים במסגרת "אוצר הפוסקים". עמד בראשות כוללי אברכים וניהל את קרנות הגמ"ח של "שומרי החומות". התכתב בהלכה עם רבנים רבים. איש השקפה [כתב מאמרים בעניני ציונות והשכלה] מקורב לחוגי "נטורי-קרתא" וחסידו סאטמר, אך היה פתוח לדעות אחרות בחוגים החרדיים. הרבה במתן צדקה ליחידים ולמוסדות ציבור מכל החוגים, ועסק בהלוואות גמ"ח לנצרכים.

אביו - האדמו"ר רבי יוסף מאיר כהנא מספינקא-ירושלים (תרע"א-תשל"ח 1909-1978), בן רבי צבי הירש כהנא אב"ד ספינקא וחתן האדמו"ר רבי יצחק טיטלבוים מהוסאקוב. אדמו"ר באונגוואר. תרצ"ו רב וראש ישיבה בסערדנא. בשנת תש"א עלה עם משפחתו לארץ ישראל. בה פתח את ישיבת "אמרי יוסף" והקים בה את בית מדרשו.

כ-1000 פריטי נייר, גודל ומצב משתנים.

פתיחה: \$800

439. Archive of Rebbe Alter Eliezer Kahane of Spinka-Zhydachiv

Large archive composed of hundreds of handwritten leaves, letters, receipts and various paper items (ephemera), from the home of the Rebbe of Spinka-Zhydachiv Rebbe Alter Eliezer Kahane. Jerusalem, c. 1950-1980.

• **Letters and letter-drafts in his handwriting.** Among the letters is a long draft of a letter written at the end of the month of Av 1963, to one of the rebbes who shows him the way "the light of our lives" [apparently, referring to the Vizhnitz Rebbe, Rabbi Chaim Meir Hager, author of Imrei Chaim]. The letter is filled with his strong yearning to serve G-d **"to pour my prayers before the rebbe to remember me in his heart...that from those holy days, a spark of holiness arose in me to enable me to accept upon myself...good and beneficial things for G-d's service...truly and completely with desire and warmth...so that I will be able to become close to holiness...to draw fistfuls of holiness"]**. • Letters of inspiration to his friends and disciples. • Letter to the principal of the Talmud Torah opposing striking students. • Etc.

• **Inscriptions of halachic and Chassidic Torah novellae:** Long halachic responsa on the subjects of impurity of Cohanim, the holiness of Torah scrolls, etc. • Halachic Responsum written to Rabbi C.Y.L. Deitsch from the USA, in the name of Rabbi Yisrael Weltz. • Notebooks and inscriptions of Chassidic thoughts [heard from Rebbe Yochanan of Karlin-Stolin from 1950-1955]. • Stories on Rebbe Itzik'l [of Pashworsk]. • Inscriptions of gimatriyot and compilations of Chassidic thoughts. • Program of songs and prayers for Seudat Shlishit. • Musical notes for melodies he composed. • Inscriptions of the inner structure of Ma'arat HaMachpela and the walls of the Old City. • Special Kabbalistic prayer to recite after saying the Book of Psalms twice. • Inscriptions

of various sermons and eulogies delivered in public.

• More than 100 notes of sources and summaries of halachic responsa (some were written during his work at Otzar HaPoskim). • Calendars (the journal for 1964 is of particular interest, with inscriptions of matters concerning Spinka Chassidism, public issues and personal matters). • Letters and a receipt book of the yeshiva payments of the Pirchei Kehuna Yeshiva for study of Seder Kodshim by Cohanim - Torah scholars. [Among the signatures of recipients of yeshiva payments: his father Rebbe Yosef Meir Kahane the head of the yeshiva, Rabbi Mendel Cohen Gutstein, Rabbi Shmuel HaCohen Rosenfeld, Rabbi Yitzchak Isaac Kahane, Rabbi Refael Cohen, Rabbi Ya'akov Roth, Rabbi Naftali Ehrentrau, etc.].

• **Receipts, letters, proclamation and newspaper clippings, ephemera:** Signed documents (a document signed by his brother Rebbe Mordechai David Kahane). • Various paper items concerning Spinka Chassidism and their family matters. • Wedding and other invitations. • New Year cards. • Hundreds of signed handwritten receipts, printed receipts and lottery tickets, of various charity institutes (some amounts were given according to certain gematriyot. For example: 10.99 lirot for the elevation of a soul "like the count (gematriya) of Nefesh, Ruach, Neshama, Chaya, Yechida, etc.). • Notebook from 1958 of the Spinka Tehillim Society, with name of the children and lists of the prizes they received.

• Marks of excellence and student's paperwork. • Labels for bottles of "Karlin- Lelów Wine – of the large wineries: Sheni-L'Zion and Zichron Moshe... Hausman...". • Proclamations of events and of polemics. • Newspapers and pamphlets – some with interesting inscriptions in his handwriting. • Cards of book orders at the Israel National Library, completed by hand. • Entrance tickets to the Succot Pele exhibitions and to various travel tickets. • Food ration slips, means of payment and travel tickets,

receipts and authorizations, medical authorizations, salary slips, notebooks of deposits and loans of the Tiferet Shmuel free loan society, family paperwork, envelopes and postal stamps, various papers.

The Spinka-Zhydachiv Rebbe, Alter Eliezer Kahane (1937-2009), a renowned outstanding Torah scholar, known for his prayers and his holy demeanor in serving G-d and for his love for his fellow man. A learned scholar and Torah authority, also erudite in Kabbalah and knowledgeable in many areas (archeology, music, history, etc.). Among other activities, he wrote and edited halachic, Chassidic and other books. He compiled and edited many topics in his work for Otzar HaPoskim. He also headed a kollel for young men and managed the Shomrei HaChomot free loan society. He corresponded on halachic matters with many rabbis. A man with a Torah outlook, [he wrote articles on Zionism and haskalah], close to the Neturei Karta circles and Satmar Chassidim, yet open to other opinions within Charedi circles. He gave charity generously to individuals and to public institutes of all affiliations and dealt in loaning funds to those in need.

His father – Rebbe Yosef Meir Kahane of Spinka-Jerusalem (1909-1978), son of Rabbi Zvi Hirsh Kahane Av Beit Din of Spinka and son-in-law of Rebbe Yitzchak Teitelbaum of Gusakov (Husakiv). Rebbe of Ungvar and from 1936, Rabbi and head of yeshiva in Seredneye. In 1941, he and his family ascended to Eretz Israel and he opened the Imrei Yosef Yeshiva and his Beit Midrash.

Approximately 1000 paper items, varied size and condition.

Opening price: \$800

440. ארכיון ענק ממשרד עורך הדין אלכסנדר אמדור (אמדורסקי) - מסמכים ומכתבי רבנים, תיקי מוסדות בירושלים, ועוד

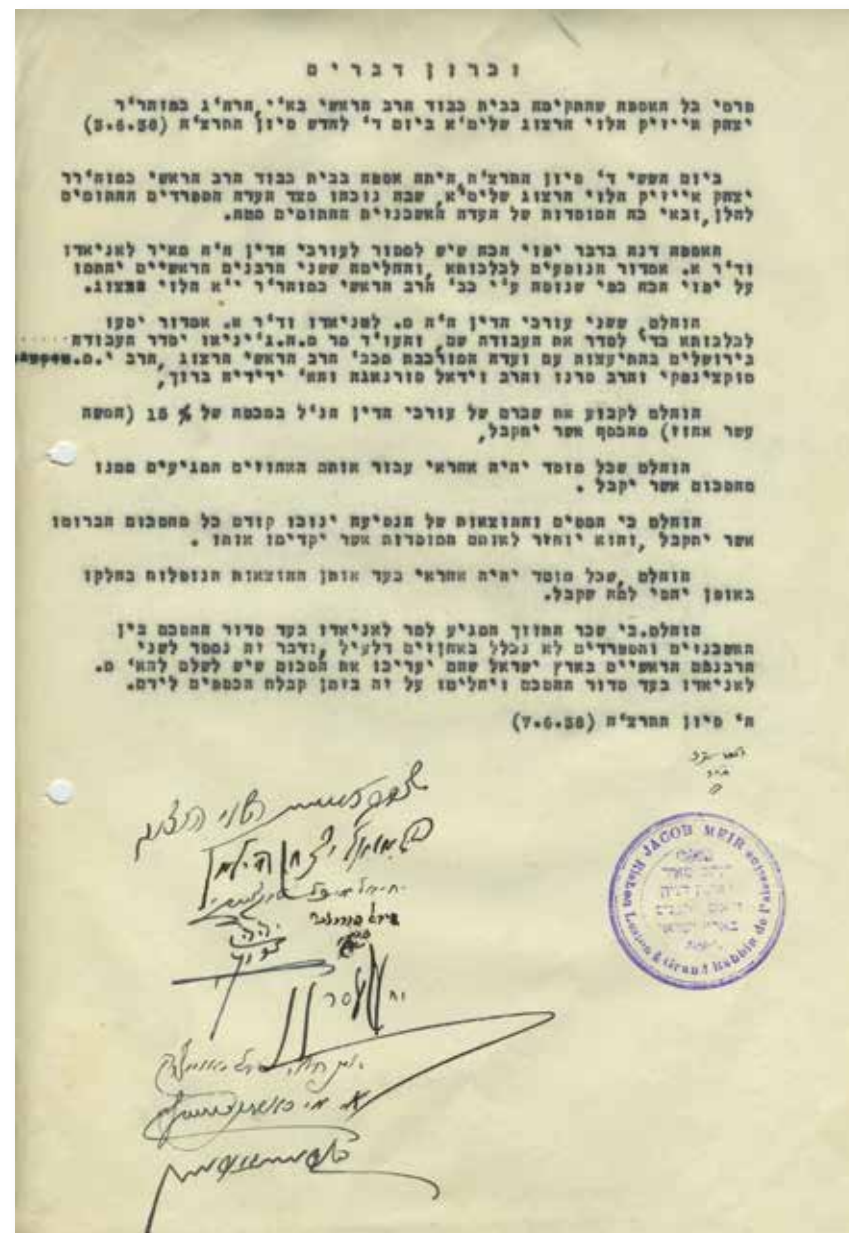
ארכיון ענק ממשרד עורך הדין אלכסנדר אמדור (אמדורסקי) בירושלים, המכיל עשרות רבות של תיקים, בנושאי: הסכמים וחוזים, קרקעות ודירות, עובונות, מוסדות צדקה וישיבות, פיצויי מלחמה, דיני תורה ופסקי דין. בהם אלפי מסמכים, מכתבים ופריטי נייר. כולל מכתבי רבנים ואישי ציבור, מכתבים ומסמכים הקשורים למוסדות ופרשיות שונות בירושלים. [בין השנים תר"צ-תש"כ 1930-1960 בערך].

בין הפריטים: • מסמכים בחתימת רבי אליעזר יהודה פינקל. ישיבת מיר, תש"ח (1948). • מסמכים בחתימת רבי אברהם יצחק הכהן קוק. • מכתבים ומסמכים בחתימות מהרבנים: רבי יעקב מאיר "הראשון לציון", רבי בן ציון חי עוזיאל. רבי צבי פסח פראנק, רבי בצלאל זולטי, רבי יעקב קלמס, רבי אליעזר יהודה ולדינברג, רבי אלעזר מנחם שך, רבי יחיאל מיכל טיקוצינסקי, רבי עובדיה יוסף ורבי בן ציון חזן. • תיקי עובונות, בחתימות רבנים רבים. • כתבי מינוי אפוסטרוסות מבית הדין בירושלים, בחתימת רבי צבי פסח פראנק, רבי חזקיה שבת ורבי יעקב קלמס. • צוואת הרב "שמואל יצחק הילמן" ומסמכים רבים ממשפחת הרב הרצוג. • מכתבים רבים בחתימת הרב הראשי רבי יצחק אייזיק הלוי הרצוג. • מסמכים רבים מ"הועדה לפגעי המאורעות בירושלים" בשנת 1948. • מכתב מעניין ומרגש, מרבי אריה לויין, מחודש סיון תש"ח, אודות נשיאת-בעול צרות ישראל. • מכתב מעניין בכת"י וחתימתו של רבי יעקב הלברשטאם האדמו"ר מטשקאווא. • מסמכים רבים מישיבות ומוסדות תורה: "מכון הרי פישל", ישיבת "עץ חיים" וישיבת "בית יוסף צבי" (דושינסקי), ישיבת "מאה שערים", "ועד הישיבות", "מוסד הרב קוק", ישיבת מיר, ישיבת סלונים, ישיבת חברון, ישיבת פורת יוסף, בית היתומות ויגרטן, ישיבת מרכז הרב, גמ"ח תלפיות, כולל חב"ד, כולל אמריקה, פרויקט הבניה "שערים" בזימת הרב מנחם פרוש והרב שאר ישוב כהן; ועוד.

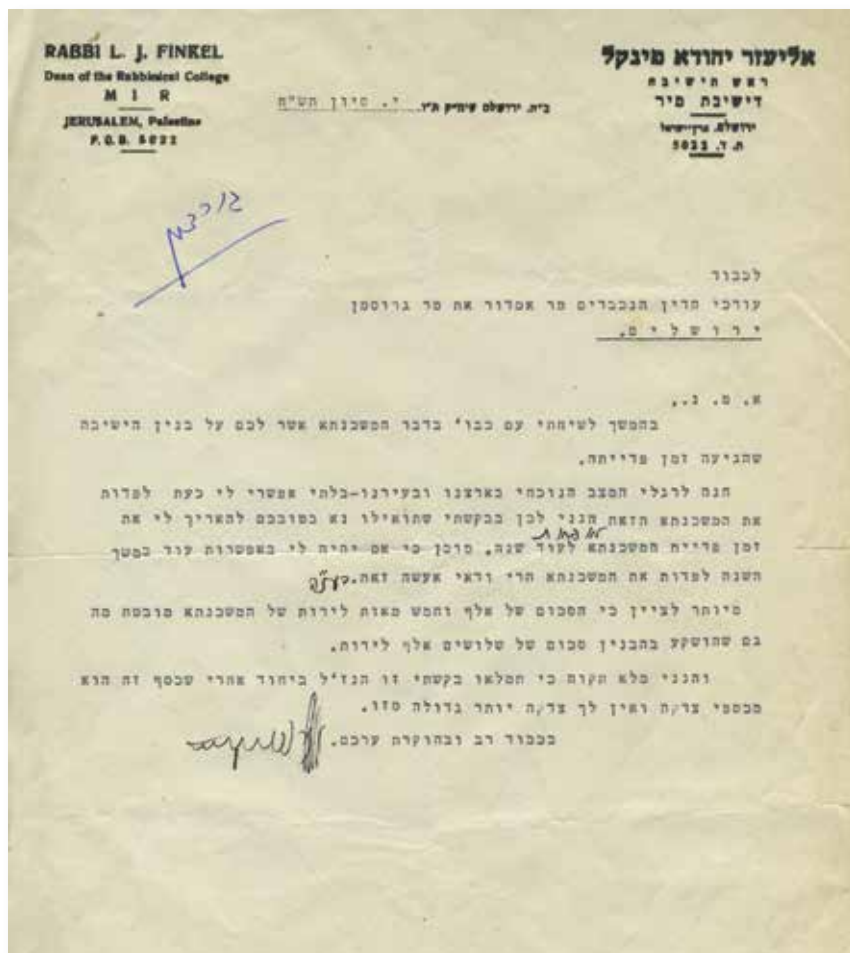
הארכיון כולל גם מסמכים ופריטים משפחתיים, תצלומים ופספורטים של בני משפחת אמדורסקי [אבי המשפחה ירחמיאל אמדורסקי (תרל"ו-תשט"ז 1876-1956) היה מעסקני ירושלים הנודעים, מחלוצי המלונאות בארץ, ומעורב בהקמת השכונות: רוממה (בה גם התגורר), מקור ברוך, גאולה ובית-וגן. מכתבים רבים באוסף, נשלחו לירחמיאל אמדורסקי, לרגל חגיגת יובל השישים, עם החוברת המיוחדת שהדפיס גרייבסקי לרגל יובלו של אמדורסקי].

כ-2000 פריטי נייר, גודל ומצב משתנים.

פתיחה: \$1000

440a

440. Huge Archive of the Amdur (Amdursky) Law Firm - Documents and Rabbis' Letters, Files of Jerusalem Institutes, and more

Huge archive of the Alexander Amdur (Amdursky) Law Firm in Jerusalem composed of dozens of files regarding: property and apartments, estates, charity institutes and yeshivot, war reparations and Torah adjudications. Contains thousands of documents, letters and paper items including letters by rabbis and public figures, letters and documents linked to institutes and various affairs in Jerusalem. [C. 1930-1960].

Among the items: • Document signed by Rabbi Eliezer Yehuda Finkel. Mir Yeshiva, 1948. • Documents signed by Rabbi Avraham Yitzchak HaCohen Kook. • Letters and document signed by Rabbi Ya'akov Meir "the Rishon L'Zion", Rabbi Ben Zion Chai Uziel. Rabbi Zvi Pesach Frank, Rabbi Bezalel Zolty, Rabbi Ya'akov Klemes, Rabbi Eliezer Yehuda Valdenberg, Rabbi Elazar Menachem Schach, Rabbi Yechiel Michel Tikochinsky, Rabbi Ovadia Yosef and Rabbi Ben Zion Chazan. • Estate files, signed by many rabbis. • Writs of appointment of guardianship rights of the Jerusalem Beit Din, signed by Rabbi Zvi Pesach Frank, Rabbi Chizkiya Shabtai and Rabbi Ya'akov Klemes. • Testament of Rabbi Shmuel Yitzchak Hillman and many documents of Rabbi Herzog's family. • Many letters signed by Chief Rabbi Yitzchak Isaac HaLevi Herzog. • Many documents of the "Committee for people harmed by the events in Jerusalem" in 1948. • Interesting moving letter, by Rabbi Aryeh Levine, from Sivan 1948, expressing the pain he shares with his Jewish brethren. • Interesting letter handwritten and signed by Rabbi Ya'akov Halberstam, the Tshakover Rebbe. • Many documents of yeshivot and Torah institutes: The Harry Fischel Institute, the Etz Chaim Yeshiva and the Beit Yosef Zvi Yeshiva (Dushinsky), the Me'ah She'arim Yeshiva, Va'ad HaYeshivot, Musad HaRav Kook, Mir Yeshiva, Slonim Yeshiva, Chevron Yeshiva, Porat Yosef Yeshiva, the Weingarten Orphanage, Mercaz HaRav Yeshiva, Gamach Talpiot, Kollel Chabad, Kollel America, the She'arim construction project initiated by Rabbi Menachem Porush and Rabbi She'ar Yashuv Cohen, etc.

The archive also contains family documents and items, photos and passports of the Amdursky family [the father of the family, Yerachmiel Amdursky (1876-1956) was a renowned Jerusalem public activist, a pioneer hotelier involved in the construction of Jerusalem neighborhoods: Romema (he resided there), Mekor Baruch, Geula and Bayit Vegan. Many letters in the collection were sent to Yerachmiel Amdursky, on the occasion of his 60th birthday, with the special booklet printed by Grayevsky in honor of Amdursky's birthday].

Approximately 2000 paper items, varied size and condition.

Opening price: \$1000

440b

442

עמוד ראשון ממסכת זו.
חותמות רבי גדליה שמעלקיס אב"ד פערמישל.
[8], [ק דף]; [10], [עח]; [1], [זו דף]. 33-35 ס"מ. מצב טוב, קרעים
בשולי דפים. כריכה פגומה.
פתיחה: \$500

441

442. תלמוד ירושלמי קדשים (המזויף) - שני החלקים
תלמוד ירושלמי (המזויף) סדר קדשים, עם פירוש חשק שלמה,
מהמח"ל שלמה יאודה ס"ט בהגאון מהר"ם זצ"ל הספרדי, מכונה
פריעדלענדער. חלק א' זבחים-ערכין, חלק ב' חולין-בכורות, ס'-
וואראהל (סאיני), תרס"ז-תרס"ט 1907-1909.
שני החלקים בכרך אחד.
אודות הזיוף והזיופן, ראה: קטלוג "קדם", מכירה 8 פריט 137;
תקליטור מפעל הביבליוגרפיה, רשומה 0308377.
בעותק שלפנינו, נמצאת דוגמת צילום "כתב היד" מעבר לשער
הראשון של חלק א'. כמו כן, לפנינו הירושלמי על כל מסכת
ערכין, בעוד שבתקליטור מפעל הביבליוגרפיה נרשם כי נדפס רק

441. סיפור חלומות קץ הפלאות, למברג, תקצ"ה בערך - תולדות פרשת משיח השקר שבתי צבי

סיפור חלומות קץ הפלאות - מאורעות צבי, תולדות פרשת משיח
השקר שבתי צבי. נלקט מספרי ה"חכם צבי", רבי יעקב ששפורטס
ורבי משה חאגיז. למברג, [תקצ"ה בערך 1835].
לב דף, 24.5 ס"מ. מצב בינוני, בלאי וכתמים. סימני עש על
הטקסט. בדפי הכריכה רישומים בצרפתית ובערבית. כריכה
מקורית פגומה.
בשולי השער נדפס: Rosanes Jides bei Gedruckt 1804.
דפוסת זו מזויפת. ראה א' יערי, בית דפוסה של הרבנית יהודית
ראזאניש בלוב, קרית ספר, יז, ת"ש, עמ' 97.

פתיחה: \$250

441. Sippur Chalomot Ketz HaPla'ot, Lemberg, C. 1835 - The History of the Affair of the False Messiah Sabbatai Zevi

Sippur Chalomot Ketz HaPla'ot – events of Zevi, the
history of the affair of the False Messiah Sabbatai
Zevi. Compiled from the books of the Chacham Zvi,
Rabbi Ya'akov Sasportes and Rabbi Moshe Chagiz.
Lemberg, [c. 1835].
32 leaves, 24.5 cm. Fair condition, wear and stains.
Worm marks on text. French and Arabic inscriptions
on binding leaves. Damaged contemporary binding.
Printed on the margins of the title page: Rosanes
Jides bei Gedruckt 1804. This imprint is a forgery.
See A. Ya'ari, the printing press of Rebbetzin Yehudit
Rosanes in Lvov, Kiryat Sefer, 17, 1940, p. 97.
Opening price: \$250

443. Cherev Nokemet - Pamphlet from the "Yerushalmi Kodshim" Forgery Polemic

Cherev Nokemet, "An open response to Mr. [!] Meir Dan Plotsky of Dvohrt on his lampoon called Sha'alu Shelom Yerushalayim", by "Yosef HaCohen" from the city of Vienna, with the pamphlet "Kalya Orev" by Rabbi Refael Gordon Av Beit Din of Vasylivka Grodno region. Seini, [1911].

On the title page is the author's stamp: "Raphael ben Rabbi Shimshon Gordon Av Beit Din of Warka". A sharp polemic composition, the rarest pamphlet of all the polemic pamphlets written by Shlomo Friedlander, the Yerushalmi Forger [who concealed himself behind fabricated names]. Most of the researchers of the Yerushalmi Forger did not see this pamphlet. Recently, a response to this pamphlet was printed from a manuscript of Rabbi Meir Dan Plotsky (see Tzfunot, 6, pages 67-70) asserting that most of the rabbis' letters in this book are forged (very evident by reading the pamphlet). Amongst the forged letters in this book is a "letter" by the Chafetz Chaim from Sivan 1911 in which he "writes" that "in my opinion, there is no doubt about this matter and the dispute over this matter is an act of the Satan". 40 pages, 20 cm. Brittle paper, good condition, cardboard binding.

About the scarcity of the book Cherev Nokemet, see the article written by S. HaCohen Weingarten, Sinai, Issue 68, pp. 281-187, who writes that many researchers of the Yerushalmi Kodshim affair had no access to this book; letter by Rabbi M.D. Plotzky, Tzefunot, Issue 6, pp. 67-70; article by L. Eisenstein, Sinai, Issue 110, pp. 278-284. And many articles in the Or Yisrael issues, Monsey, 1997-2012.

Opening price: \$300

443

הכותב כי רוב מכתבי הרבנים בספר זה הינם מזויפים (הדבר ניכר היטב מקריאת הקונטרס) בין המכתבים המזויפים שבספר זה, מובא "מכתב" של ה"חפץ חיים" מחודש סיון שנת תרע"א ה"כותב" כי "לדעתי אין שום ספק בדבר ומה שנעשה פירוד הלבבות בענין זה הוא מעשה שטן".

40 עמ', 20 ס"מ. נייר יבש, מצב טוב, כתמים, כריכת קרטון. אודות נדירות הספר "חרב נוקמת", ראה: מאמר ש' הכהן וינגרטן, "סיני", גליון סח, עמ' רפא-רפז - הכותב שספר זה לא עמד לפני הרבה מן החוקרים את פרשת ה"ירושלמי קדשים"; מכתב רמ"ד פלוצקי, "צפונות", גליון ו', עמ' סז-ע; מאמר ל' אייזנשטיין, "סיני", גליון ק"י, עמ' רעח-רפד. ומאמרים רבים בגליונות "אור ישראל", מונסי, תשנ"ז-תשע"ב.

פתיחה: \$300

442. Talmud Yerushalmi Kodshim (Forged) - Two Parts

Talmud Yerushalmi (forged), Seder Kodshim, with Cheshek Shlomo commentary by the publisher Shlomo Yehudah, son of the Maharam the Sephardi, known as Friedlander. Part 1 Zevachim-Arachin, Part 2 Chulin-Bechorot, Seini, 1907-1909.

Both parts in one volume.

For additional information regarding forgery and forger see Kedem catalogue, Auction 8 Item 137; Bibliography Institute CD, Record 0308377. This copy contains a sample facsimile of the manuscript on the verso of the first title page of Part 1. This Talmud Yerushalmi is on the entire Tractate Arachin while the Bibliography Institute CD lists only the first page of this tractate.

Stamps of Rabbi Gedalya Shemlkis Av Bet Din of Przemyśl.

[8], 100 leaves; [10], 78; [1], 47 leaves. 33-35 cm. Good condition, tears around the edges of the leaf. Damaged cover.

Opening price: \$500

443. חרב נוקמת - קונטרס מפולמוס ה"ירושלמי קדשים" המזויף

ספר חרב נוקמת, "מענה גלוי למר [!] מאיר דן פלאצקי מדוואהרט... על כתבו כתב פלסטר שלו בשם שאלו שלום ירושלים", מאת "יוסף בהגאון מהר"י הכהן" מעיר וויען (וינה) קרית מלך רב, עם קונטרס "כליא אורב" מאת רבי רפאל גורדון אב"ד וואשילאוקא פלך גרודנא. ס. ווארהאל (סעאיני), [תרע"א 1911].

בשער חותמת המחבר: "רפאל בלא"א מו"ה שמשון ז"ל גארדאן אב"ד דק"ק ווארקאוו".

חיבור פולמוסי חריף, הקונטרס הנדיר ביותר מכל קונטרסי הפולמוס שחיבר שלמה פרידלנדר מזייף הירושלמי [שנהג להסתתר תחת שמות בדויים]. רוב חוקרי הירושלמי המזויף לא ראו קונטרס זה. לאחרונה נדפסה תשובה על קונטרס זה מכת"י של הגאון רבי מאיר דן פלוצקי (ראה "צפונות", ו', עמ' סז-ע)

444. Deleil Alaseil Alei Almaseil - Samaratin Manuscript (in Arabic) - Nablus, 1886

Samaratin manuscript, Deleil Alaseil Alei Almaseil (section II): homiletic commentary in Arabic on Sefer Bereshit. [Nablus, 1886].

Thick volume, within decorative leather binding. Arabic writing with excerpts (majority in red) in Samaritan writing.

The commentary is on Sefer Bereshit, Parshiot Vayetzeh till Vayechi. The composition was started by Shlomo son of Marjion Haddanafi, and completed by his brother's son Ibrahim (Avraham) Haddanafi who is known by the nickname Elaya (lived in 18th century).

Lengthy colophon (in Arabic), according to which the manuscript was copied in Nablus by Slama son of deceased Amran (Amram High Priest – 1855-1874) son of Slama (Shlomo High Priest 1798-1855) son of Gezal (Tuvia High Priest 1751-1787), and completed on December 3, 1886. Detailed description enclosed. [540] pages. 22cm. Good condition, quality paper, few stains, marks of dampness on several leaves. Original binding, wear and stains.

Opening price: \$1500

444

קולופון ארוך (בערבית), לפיו הועתק כתב"י בשכם ע"י סלאמה בן המנוח עמראן (עמרם כהן גדול 1855-1874) בן סלאמה (שלמה כהן גדול 1798-1855) בן גזאל (טביה כהן גדול 1751-1787), והושלם בתאריך 3.12.1886. מצורף תיאור מפורט. [540] עמ'. 22 ס"מ. מצב טוב, נייר איכותי, מעט כתמים, עקבות רטיבות במספר דפים. כריכה מקורית, בלאי וכתמים.

פתיחה: \$1500

444. דליל אלסאיל עלי אלמסאיל - כתב-יד שומרוני (בערבית) - שכם, 1886

כתב-יד שומרוני, דליל אלסאיל עלי אלמסאיל (חלק ב); פירוש דרשני בערבית לספר בראשית. [שכם, 1886].

כרך עבה, נתון בכריכת עור מקושטת. כתיבה ערבית עם מובאות (ברובן באדום) בכתיבה שומרונית סידורית. קונטרסים של חמשה גליונות.

הפירוש הוא על ספר בראשית, פרשיות ויצא-ויחי. את החיבור החל מסלם אלדנפי הוא משלמה בן מרגיון הדנפי, והשלימו בן אחיו אבראהים (אברהם) הדנפי הידוע בכינוי אלעיה (חי במאה ה-18).

446

445

446. כתאב אלכאפי - כתב יד שומרוני (בערבית) - שכם, 1865

כתב-יד שומרוני, כתאב אלכאפי, מאת יוסף בן שלמה אלעסכרי. שכם, 1865.
 ערבית (באותיות ערביות). כותרות וציטוטים בדיו אדומה.
 [113] דף. 22 ס"מ. נייר איכותי, מצב טוב. כתמים. כריכת עור מקורית, פגמים קלים ובלאי.
 פתיחה: \$2000

446. Kitab Al-Kafi - Samaritan Manuscript (in Arabic) - Nablus, 1865

Samaritan manuscript, Kitab Al-Kafi, by Yosef ben Shlomo Al-askari. Nablus, 1865. Arabic (in Arabic letters). Titles and quotes in red ink. Copier: Ya'akov ben Aharon ben Shlomo HaCohen HaLevi.
 [113] leaves. 22 cm. High-quality paper, good condition. Stains. Contemporary leather binding, minor damages and wear.

Opening price: \$2000

445. Samaritan Manuscript - Prayers and Piyutim - Nablus, 1898

Samaritan manuscript, prayers and piyutim for Shabbat, Rosh Chodesh and the ten days of Selichot. [Nablus], 1898.
 Samaritan and Arabic writing. The titles of piyutim in red ink.
 Colophon upon the conclusion of the book in 1898.
 The copier: Tahor ben Ya'akov ben Avraham HaSiri Haddanafi.
 [119] leaves. High-quality paper. Very good condition. Most of the leaves are clean, few stains. Contemporary binding, damages.
 Opening price: \$600

445. כתב-יד שומרוני - תפילות ופיוטים - שכם, 1898

כתב-יד שומרוני, תפילות ופיוטים לשבת, ראש חודש ועשרת ימי הסליחות. [שכם], 1898.
 כתב שומרוני וערבית. כותרות הפיוטים בדיו אדומה.
 קולופון על סיום הספר בשנת 1898. המעתיק: טהור בן יעקב בן אברהם הסתרי הדנפי.
 [119] דף. נייר איכותי, מצב טוב מאוד. רוב הדפים נקיים, מעט כתמים. כריכה מקורית, פגמים.
 פתיחה: \$600

**447. HaDerech, Budapest, 1944 - First Edition
With The Belzer Rebbe's Farewell Words Upon
his Escape from the Holocaust to Eretz Israel**

HaDerech, Booklet 1, "'Derech Tzaddikim' – farewell sermon of ... Rabbi Mordechai Rokeach, Rabbi of the Bilgoraj community.. 'Derech Kedoshim' – holy words spoken by... Rabbi Aharon Rokeach Rabbi of Belz... delivered in the capital city of Budapest prior to his departure for Eretz Israel". Edited by Rabbi Menachem Aharon Levovitz, rabbi of Tshop. Budapest, 13th of Shvat 1944. First edition. After miraculously escaping the Bochnia ghetto, the Belzer rebbe and his brother, Rabbi of Bilgoraj arrived in Budapest, where they stayed from Iyar 1943 until Tevet 1944. This booklet which was published on the 13th of Shvat (Feb 7, 1944) contains the sermon of the Rabbi of Bilgoraj taking leave of Hungarian Jewry, in which he relates the atrocities of the Holocaust in Poland and Galicia, and the urgent need to assist refugees of these countries. He apologizes for their departure to Eretz Israel, and confidently states that the disaster will not reach Hungary and that they are not leaving for Eretz Israel for this reason, but rather for his intense passion for the holiness of the Holy Land and his brother's love of the Holy Land. "... I am obligated to inform you, dear friends, Hungarian Torah scholars... that anybody who is in the proximity of my older brother... certainly knows that he is not running away... he only desires to move to the Holy Land... and the righteous rabbi foresees that residents of this city will live in peace and serenity..." (Page 19). Further in the booklet, the rebbe says that his journey to Palestine is temporary and he intends to return, and his brother the Bilgoraj Rebbe explains that according to the tradition of their holy forefathers, settling in Eretz Israel is not advantageous before the coming of Messiah (page 26). After ten days, on February 17, 1944, an additional edition of this pamphlet was published

447

with many revisions omitting some reference concerning the move to Eretz Israel. One month later, a third edition was printed in Budapest with the caption "Second publication, Adar 1944", which is censored as well. This is the first and rare edition which includes the rebbe's entire speech.

[2], 28 pages. 19 cm. Good-fair condition. Stains. Tears on the cardboard cover. Detached leaves and cover.

Opening price: \$1200

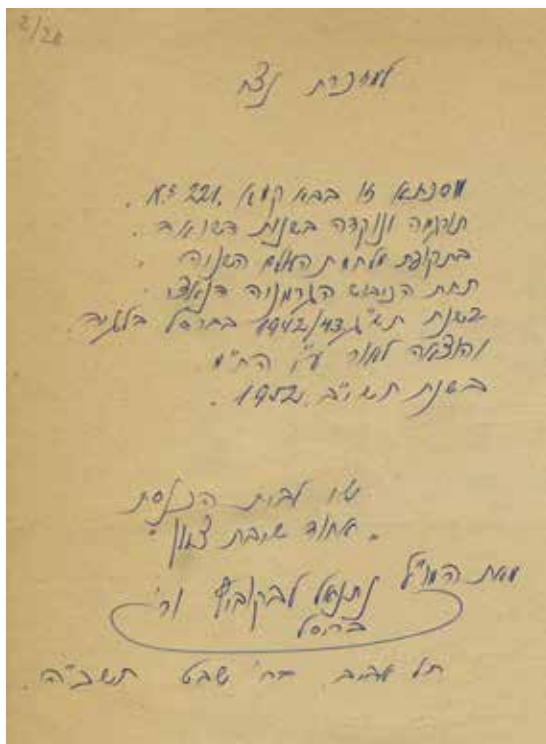
**447. הדרך, בודפסט, תש"ד - מהדורה ראשונה עם
דבריו של הרבי מבעלזא בעת בריחתו מהשואה לארץ
ישראל**

הדרך, חוברת א', "דרך צדיקים" - והיא דרשת פרידה של כ"ק... מהר"ר מרדכי רוקח שליט"א הרב דקהל קדושים בילגורייא... שדרש פה בחגיגת סיום מסכת של תפארת בחורים. "דרך קדושים" - דברי קודש מהגה"ק צדיק הדור... מן אהרן רוקח שליט"א רבינו הקדוש מבעלזא... שאמרו פה עיר הבירה בודאפעסט טרם עלותם לארץ ישראל. ערוך על ידי רבי מנחם אהרן לעבאוויטש, הרב הצעיר דק"ק טשאפ. בודפסט, י"ג שבט תש"ד (1944). מהדורה ראשונה.

לאחר שנמלטו בניסים מגיטו בוכניה, הגיעו האדמו"ר מבעלזא ואחיו הרב מבילגוריי לבודפסט, שם שהו מחודש אייר תש"ג עד טבת תש"ד. בחוברת זו שיצאה לאור בי"ג שבט תש"ד (7.2.1944) נדפסה דרשת הפרידה של הרב מבילגוריי מיהדות הונגריה, בה הוא מדבר על זוועות השואה בפולין וגליציה, והצורך לעזור לפליטים מארצות אל. בהמשך הוא מתנצל על נסיעתם לארץ ישראל, ואומר בבטחון כי הרעה לא תגיע להונגריה, ולא משום כך הם נוסעים לארץ ישראל, רק מתשוקתו לקדושת ארץ ישראל ואהבתו של אחיו הקדוש לארץ הקודש. "...מוטל עלי החוב להודיע לכם ידידים יקרים חכמי אונגארן... כי מי שהוא קרוב בסביבת אחי הגדול... שליט"א, יודע בודאי שלא במנוסה הולך... כאילו רוצה לנוס ולנסוע מכאן, רק שאיפתו ותשוקתו לעלות לאה"ק המקודשת בעשר קדושות... וירא מנוחה - שהצדיק רואה שתשרה פה לתושבי מדינה זאת מנוחה ושלום... ואך טוב וחסד ירדוף וישיג את אחב"י בני מדינה זו. ואת הארץ... כי נעמה - מחמת כי שם שורה הנעם העליון" (עמ' יט). בהמשך החוברת מובאים דברי האדמו"ר שאמר כי נסיעתו לארץ ישראל היא זמנית על מנת לחזור, עם הסברים מאחיו הרב מבילגוריי, שעפ"י מסורת בית אבותיהם הקדושים, אין תועלת בהתיישבות בארץ ישראל טרם ביאת המשיח (עמ' כו). לאחר כעשרה ימים בכ"ג שבט (17.2.1944) יצאה לאור מהדורה נוספת של חוברת זו, בשינויים רבים בהשמטת דברים ביחס לעליה לארץ ישראל. לאחר כחודש, נדפסה בבודפסט מהדורה שלישית, עם הכיתוב "הוצאה שניה, אדר תש"ד", ואף היא "מצונזרת". לפינו מהדורה הראשונה והנדירה, בה מובאים דברי האדמו"ר במלואם.

[2], כח עמ'. 19 ס"מ. מצב טוב-בינוני. כתמים. קרעים במעטפת הקרטון. דפים ומעטפת מנותקים.

פתיחה: \$1200

449

בדירת מסתור בבריסל) להירתם לעבודת תרגום התלמוד לשפת יידיש המדוברת, בתרגום ברור ומוכן ונאמן למקור. עבודה זו נעשתה במסירות נפש, בימי סכנה וצער, תחת הכיבוש הגרמני, ומתוך ייסורי רעב וקשיי המלחמה. בדפי ההנצחה שבהמשך הספר מונצחים שמות בני משפחתו שנספו בשואה (רובם בגיטו וורשא), כולל הנצחה מיוחדת לספריות וספרים שהושמדו ונשרפו ע"י הצורך הנאצי. בשער הספר מצוין שהוא חלק ראשון, אולם לא נדפסו חלקים נוספים ממנהגות תרגום זו של התלמוד. [4], קיח, [3] דף. 36 ס"מ. מצב טוב, כריכה מקורית בלוייה ופגומה. מהדורה ממוספרת, עותק מספר 221.

פתיחה: \$250

448. Five Books - She'erit HaPleita

Five books - She'erit HaPleita.

For a complete list, please see the Hebrew description.
5 books, varied size and condition.

Opening price: \$250

448

448. חמשה ספרים - דפוסי שארית הפליטה

חמשה ספרים מדפוסי "שארית הפליטה".
• מחזור לראש השנה ויום הכפורים. גרמניה, [תש"ז] 1947. הוצאת הגוינט, עבור "שארית הפליטה היושבת במחנות ומפחדת מפני חמת המצוק". • תלמוד בבלי, מסכת יבמות. מינכן, [תש"ח] 1948. (דפוס צילום מש"ס ווילנא, בפורמט קטן). עם לוח "דף היומ" ומשנה יומית לשנים תש"ז-תשי"ב. חותמות ותו ספר של "אגודת תדח"ץ". • תלמוד בבלי, מסכת מגילה. מינכן, [תש"ז] 1947. (דפוס צילום מש"ס ווילנא, בפורמט קטן). בהוצאת "ועד ההצלה" עבור שארית הפליטה. • ספר מעין טהור, דינים בהלכות נדה ביידיש, מאת האדמו"ר רבי משה טייטלבוים בעל "ישמח משה". גרמניה, דפוס כתר, תש"ז [1947]. • הקדמת ספרי יוסף, מאת האדמו"ר רבי יצחק אייזיק מספינקא. גרמניה, [תש"ז] 1947. 5 ספרים, גודל ומצב משתנים.

פתיחה: \$250

450

450. Tractate Nedarim, Munich 1946 - First Printing of the Talmud After the Holocaust

Tractate Nedarim, of the Babylonian Talmud. Published by the Va'ad Agudat HaRabbanim in the American zone of Germany (Ashkenaz), with the assistance of Va'ad HaHatzala. Munich St. Ottilien, 1946. Illustrated title page with illustrations of the extermination camps "The labor barrack where we dwelled, covertly studied and prayed". In his introduction, the publisher writes about the "taking the books from 'The People of the Book'" by evil men who destroyed European Jewry and attempted to annihilate all Hebrew books. "All Jewish books were taken for processing paper or for some other despicable purpose...and therefore after liberation, the longing and thirst for books was great. Yeshivot were established but there were no books from which to study... This is what motivated us to

450. מסכת נדרים - מינכן, 1946 - ההדפסה הראשונה של התלמוד לאחר השואה

מסכת נדרים, מן תלמוד בבלי. יו"ל ע"י ועד אגודת הרבנים באזור האמריקאי באשכנז, בסיוע ועד ההצלה. מינכן סט. אטיליין, תש"ו 1946.

שער מצוייר עם תמונות ממחנות ההשמדה "צריף העבודה שבו ישבנו, למדנו והתפללנו בחשאי". בהקדמת המו"ל נכתב על "נטילת הספר מעם הספר" ע"י הרשעים שהשמדו ושרפו את יהודי אירופה והשתדלו גם שלא להשאיר שום ספר עברי "כל ספרי ישראל ניטלו לעיבוד נייר או לתשימש בזוי אחר... ולפיכך אחר ימי השחרור, כמה גדולה היתה הערגה והצמאון לספר, נוסדו ישיבות אבל במה ללמוד אין... זה אשר עורר אותנו לגשת להדפיס כאן מסכתות אחדות ללמוד ליחיד ולצבור... נמצא בידינו רק מסכת קידושין ונדרים בכרך אחד כמעט חדשים, ואת המסכתות הנ"ל החלטנו לצלמם ולהדפיסם ולחלקם בין שארית הפליטה בגלות אשכנז...".

לאחר תקופה, בשנת תש"ט, נדפס במינכן כל הש"ס בשלמות במהדורה אחידה בת 19 כרכים, עם שערים מצויירים בצויר שונה מהמהדורה הראשונה שלפניו.

[3], ב-ק, טז דף. כ-40 ס"מ. מצב טוב-בינוני, כתמים ובלאי. כריכה מקורית, עם הטבעת צורת "מגן דוד", שדרה בלויה ופגומה. אינו רשום בתקליטור מפעל הביבליוגרפיה.

מחיר: \$300

print a few tractates for individual and communal study... We have only Tractates Kiddushin and Nedarim in one almost new volume so we have decided to copy, print and distribute them among the She'erit Hapleita in the German exile...".

In 1949, after some time elapsed, the complete set of Talmud was printed in Munich in one single edition of 19 volumes featuring a different illustration on the title pages than the illustration of this first edition.

[3], 2-103, 16 leaves. Approximately 40 cm. Good-fair condition, stains and wear. Contemporary binding, with the embossment of a Star of David, worn and damaged spine.

Not listed in the Bibliography Institute CD.

Opening price: \$300

449. Tractate Bava Kamma with Yiddish Translation, Brussels 1952 - Interesting Publisher's Dedication

Tractate Bava Kamma, with vowels and Yiddish translation, by Rabbi Shmuel Hibner. Brussels, 1952. On the flyleaf are a handwritten dedication and the signature of the publisher Netanel Lefkowitz of Brussels, who writes that the translation and the vowels were done during the Holocaust in 1942-1943 during the Nazi occupation of Belgium.

In his introduction to the book, the publisher relates the circumstances of the writing of the book at that time after Hitler's plan became apparent: annihilation of the Jewish people and the destruction of all Torah study and Jewish culture which had evolved for more than one thousand years among Eastern-European Jewry. Therefore, the publisher initiated the translation of the Talmud to preserve its knowledge among the remnants of the Jewish people lest they remain a thing of the past, G-d forbid. For this purpose, he requested Rabbi Shmuel Hibner to undertake the task of translating the Talmud into spoken Yiddish in a clear coherent translation faithful to its source. This mission was done with great devotion during a time of danger and hardship, under the German occupation while experiencing hunger and war privations.

On the leaves of memorialization which appear further in the book are the names of his family members who perished during the Holocaust [most in the Warsaw ghetto], including a special memorialization of libraries and books destroyed and burnt by the Nazis.

On the title page it is noted that this book is the first volume, but no additional volumes of this translated edition of the Talmud were printed.

[4], 118, [3] leaves. 36 cm. Good condition, original binding - worn and damaged.

Numbered edition, Copy no. 221.

Opening price: \$250

451

451. Printed Leaf - Fundraising Campaign for the Reshit Chochma She'erit HaPleita Yeshiva of the Klausenburg Rebbe - New Year Wishes

One million dollar campaign – Le'Shana Tova Tichatvu Ve'Techatmu – a printed leaf with New Year wishes requesting a donation to the Reshit Chochma She'erit HaPleita yeshiva for Torah observant families who survived the extermination camps, presided by Rebbe Yekutiel Yehuda Halberstam. [New York], 1947. Yiddish and English.

The notice is signed by Rabbi Zvi Ya'akov Avraham [author of Le'Korot HaYahadut Be' Transilvania]. On the verso of the leaf are photos of American newspaper clippings reporting the condition of Holocaust survivors and the Klausenburg Rebbe's

activities on their behalf.

Rabbi Yekutiel Yehuda Halberstam of Sanz-Klausenburg (1905-1994) was renowned for his tremendous efforts for rebuilding the Torah world after the Holocaust from its state of destruction. After the end of World War II, in which Rabbi Halberstam's wife and their 11 children perished, he moved through several DP camps wherein he established yeshivas and Torah education institutes. In 1946, he travelled to the US and founded a special fund for the She'erit HaPleita. He established Torah institutes for Holocaust survivors in New York, Mexico and in Israel.

Leaf printed on both sides, height: 28 cm. Width: 43 cm. Good condition, folding marks and several tears.

Opening price: \$800

451. דף מודפס - מגבית התרמה לשיבת "ראשית חכמה שארית הפליטה" של האדמו"ר מקלויזנבורג - ברכת שנה טובה

One million dollar campaign [קמפיין מיליון דולר] - "לשנה טובה תכתבו ותחתמו" - דף מודפס, ברכת שנה טובה וקריאה להרים תרומה לשיבת "ראשית חכמה שארית הפליטה", לבני תורה ניצולי מחנות ההשמדה, בנשיאות האדמו"ר רבי יקותיאל יהודה הלברשטאם. [ניו יורק], תש"ז [1947]. יידיש ואנגלית. על המודעה חתום רבי צבי יעקב אברהםאם [מחבר "לקורות היהדות בטרנסילבניה"]. מעבר לדרך צילומים של גורי עיתונים אמריקאים על מצבם של ניצולי השואה ופעילות האדמו"ר מקלויזנבורג בקרבם.

האדמו"ר רבי יקותיאל יהודה הלברשטאם מצאנו קלויזנבורג (תרס"ה-תשנ"ד), נודע בפועלו הכביר להקמת עולם התורה מן ההריסות לאחר השואה. עם סיום המלחמה, בה נספו אשתו ואחד עשר ילדיו, עבר במחנות העקורים והקים בהם ישיבות ומוסדות חינוך על טהרת הקודש. בשנת תש"ו נסע לארצות הברית, שם ייסד קרן מיוחדת לגיוס כספים עבור שארית הפליטה, והקים מוסדות תורה לניצולים בניו יורק, מקסיקו וישראל.

דף מודפס משני צדיו, גובה: 28 ס"מ. רוחב: 43 ס"מ. מצב טוב, סימני קיפול ומספר קרעים.

פתיחה: \$800

פתיחה: \$400

Opening price: \$400

453. "Compromise Agreement" Proclamation - Kollel America Polemic - New York, Cheshvan 1896

Printed leaf, the agreement reached at the meeting of Kollel America representatives and representatives of Va'ad HaKlali and gaba'im of Eretz Israel in America. New York, October 1896.

Agreement and regulations reached "When we all convened together, the gaba'im who support Eretz Israel here in New York and the other large cities in America, with a committee which was chosen by Kollel America in the Holy City and their emissary R' Yosef HaCohen". The decision reached in the agreement was to cancel the establishment of Kollel America and to give special conditions to the American representatives, by the "Va'ad of all the kollelim of the Holy City". 41 rabbis and gaba'im signed the agreement in print: Rabbi Ya'akov Yosef, the Rabbi of the Kollel; Rabbi Duber Zilberman; Rabbi Katriel Sarason; Rabbi Dov Ber Abramowitz a New York rabbi; Rabbi Yechezkel Shlang; Rabbi Shmuel Zvi Wein the Rabbi of Wzajny; Rabbi Shlomo Yosef Elyach emissary of the Va'ad HaKlali and Rabbi Yosef HaCohen emissary of America.

Kollel America was established in 1896, to support the poor immigrants from America who came to settle in Eretz Israel and did not receive "Chaluka" from the veteran kollels. The establishment of this kollel kindled many disputes in Jerusalem from the veteran heads of the kollelim, who were concerned lest this rescind the Va'ad HaKlali, whose income was primarily dependent on American donations. That year, Rabbi Shmuel Salant published an open letter, sent all over the Diaspora, in which he announced, "That the obliteration of the Va'ad HaKlali is the obliteration of the entire Yishuv". He was joined by various heads of kollelim who also opposed the new kollel. This agreement was written in support of Rabbi Shmuel Salant's approach. On the other hand, the Brisker Gaon the Maharil Diskin,

453

supported the establishment of the kollel. At the end of 1897, the Maharil Diskin published his letter in which he wrote, "Kollel America was established with my consent". Only in 1901, was an agreement reached initiated by the Ridvaz (see Item 454), with the recognition of the rights of Kollel America to collect their own funds, under certain conditions.

This document is an unsuccessful attempt at the beginning of the polemic to cancel the establishment of the kollel which was founded a few months earlier. This topic was the focus of a severe public polemic which lasted five years, from 1896 until the agreement (Item 454) was reached in 1901.

Printed leaf, 30.5 cm. Good-fair condition, wear damages (restored) without damage to text and stains.

Not recorded in the Bibliography Institute, nor by Singerman and Goldman.

Opening price: \$300

453. כרוז "הסכם התפשרות" - פולמוס כולל אמריקה - ניו-יורק, חשון תרנ"ז

דף מודפס, הסכם אשר נתקבל באסיפת בהשתתפות נציגי "כולל אמריקה", נציגי "ועד הכללי" וגבאי ארץ ישראל בארה"ב. ניו-יורק, חשון תרנ"ז [אוקטובר 1896].

הסכם ותקנות שהתקבלו "בהתאספנו כלנו יחד ח"מ, גבאי מחזיקי ארץ ישראל דפה ניוארק ושאר עיירות גדולות במדינת אמעריקא, עם קאמיטעע שנבחרו מאנשי אמעריקא בעיה"ק ושלוחם ובא כוחם ר' יוסף הכהן" - בהסכם הוחלט לבטל את הקמת "כולל אמריקה" ולתת תנאים מיוחדים לאנשי אמריקה, עיי' "ועד כל הכוללים בעיה"ק ת"ר". חתומים על ההסכם בדפוס, 41 רבנים וגבאים מארה"ב ומירושלים, ביניהם: רבי יעקב יוסף, הרב הכולל, רבי דובער זילברמן; רבי כהריאל שרהזאה; רבי דוב בער אברמוביץ מרבני ניו-יורק; רבי יחזקאל שלאנג; רבי שמואל צבי וויין הרב מוויזאן; רבי שלמה יוסף אלייאך שד"ר ועד הכללי ורבי יוסף הכהן שד"ר מיחידי אמריקה.

"כולל אמריקה" נוסד בשנת תרנ"ו (1896), כדי לתמוך בעניים ממני אמריקה שבאו לארץ ישראל, ולא זכו לקבל "חלוקה" מה"כוללים" הותיקים. ייסודו של ה"כולל" עורר מחלוקות רבות בעיה"ק ירושלים, מצד ראשי ה"כוללים" הותיקים, עקב החשש הרב כי יגרום לחורבנו של "ועד הכללי", אשר רוב הכנסותיו באו ממגביות באמריקה. רבי שמואל סלאנט פרסם באותה שנה "קול קורא", אשר נשלח לכל תפוצות הגולה, בו הכריז "כי חורבן הועד הכללי חורבן הישוב כולו הוא", ועמו יצאו ראשי הכוללים השונים כנגד הקמת הכולל החדש. הסכם זה שלפנינו נכתב ברוח גישתו של רבי שמואל סלאנט לנדון. לעומת זאת דעת הגאון מבריסק המהר"ל דיסקין, תמכה בייסודו של ה"כולל". בשלהי שנת תרנ"ז פרסם המהר"ל דיסקין את איגרתו, בה הוא כותב "בהסכמתי נעשה כולל אמעריקע". רק בשנת תרס"א הגיעו להסכם מסודר ביזמת הגאון רידב"ז (ראה פריט 454), ובו הכרה בזכותם של "כולל אמריקה" לנהל מגביות נפרדות, בתנאים מסוימים.

המסמך שלפנינו, הוא נסיון-נפל בראשיתו של הפולמוס, לבטל את הקמת הכולל, שהוקם מספר חדשים קודם לכן. הסכם זה שלפנינו לא נתקבל בסופו של דבר, והנושא גרר כאמור פולמוס ציבורי קשה, שארך כחמש שנים. משנת תרנ"ז (1896) עד לקבלת ההסכם (המובא בפריט 454) בשנת תרס"א (1901).

דף מודפס, 30.5 ס"מ. מצב טוב-בינוני, פגעי בלאי ללא פגיעה בטקסט (משוקמים) וכתמים.

לא נרשם במפעל הביבליוגרפיה, ואף לא אצל סינגרמן וגולדמן.

פתיחה: \$300

454. Letter of Agreement Between the Fundraising Campaign of the Va'ad HaKlali and the Campaign of Kollel America - New York, 1901 - Signatures of American Rabbis, the Ridvaz, Rabbi Shalom Elchanan Yaffe and More

Handwritten document on large leaf, agreement accepted at the meeting of the heads and "Gabbai'im of Kupat Meir Ba'al HaNess, who support the poor of Eretz Israel of the Va'ad HaKlali of Ashkenazim Prushim and Chassidim in New York", between the Va'ad HaKlali and the heads of Kollel America. New York, winter 1901.

The letter is addressed to the rabbis of the Va'ad headed by Rabbi Shmuel Salant, Rabbi of Jerusalem, with the details of the agreement reached at the meeting **"called especially by... Rabbi Ya'akov David the Ga'avad of Sletzk, to conclude the details of peace (shalom) in the city of Shalem (Biblical name of Jerusalem)"**. This document contains the details of the agreement regarding fundraising and division of funds which arrive from the USA, and a call for peace and cessation of the dispute.

Signatures of the heads of the Va'ad HaKlali and of Kollel America: Rabbi Duber Zilberman, Rabbi Katriel Sarhazahn, Rabbi Dov Ber Avramowitz from New York, Rabbi Yechezkel Shlang, Rabbi Moshe Zvi Hochstein, Rabbi Yehuda David Eisenstein (author of the Otzrot), Rabbi Asher Lemel Germansky. An authorization appears on the leaf margins handwritten and signed by Rabbi Ya'akov David – the Ridvaz, who then arrived in the US and was appointed Chief Rabbi of Chicago. An authorization handwritten and signed by Rabbi Shalom Elchanan Yaffe Av Beit Din in New York appears on verso.

The establishment of Kollel America in 1896 roused many disputes in Jerusalem originating from the heads of the veteran kollelim who were concerned that this would bring to the downfall of the Va'ad HaKlali which was primarily supported by American fundraisers. That year, Rabbi Shmuel Salant published an open letter sent throughout the Diaspora in which he announced that "the obliteration of the Va'ad HaKlali is the obliteration

454

of the entire yishuv". Rabbi Shmuel was joined by various other heads of kollelim who opposed the establishment of the new kollel. On the other hand, the Maharil Diskin, the Brisker Gaon, supported the new kollel which would sustain the poor Jerusalem residents who ascended from America to Eretz Israel. At the end of 1897, the Maharil published his letter in which he writes that "Kollel America was established with my approval".

This is the historic document which concludes that difficult public polemic which lasted five years, from 1896 until this agreement was accepted in 1901.

Leaf, 45 cm. Good condition, folding marks, tear to one fold.

Opening price: \$700

454. כתב הסכם בין מגבית "ועד הכללי" למגבית "כולל אמריקה" - ניו יורק, תרס"א (1901) - חתימות רבני אמריקה, הרידב"ז, רבי שלום אלחנן יפה ועוד

מסמך בכתב-יד על דף גדול, הסכם אשר נתקבל באסיפת ראשי "וגבאי קופת רבי מאיר בעל הנס מחזיקי עניי ארץ ישראל מועד הכללי אשכנזים פרושים וחסידי בניו יורק", בין "ועד הכללי" לראשי "כולל אמריקה". ניו-יורק, חורף תרס"א [1901].

המכתב ממוען לרבני הועד ובראשם הגאון רבי שמואל סלנט, רבה של ירושלים, ובו פרטי ההסכם שהגיעו אליו באסיפה **"אשר נקראה ביחוד מאת כבוד הגאון... מרן יעקב דוד שליט"א הגאב"ד דסלוצק, למען לגמור את פרטי השלום בעיר השלם"**. במסמך שלפנינו פרטי ההסכם על אופן המגביות וחלוקת הכספים המגיעים מארה"ב, וקריאה למען השכנת השלום והפסקת המחלוקת.

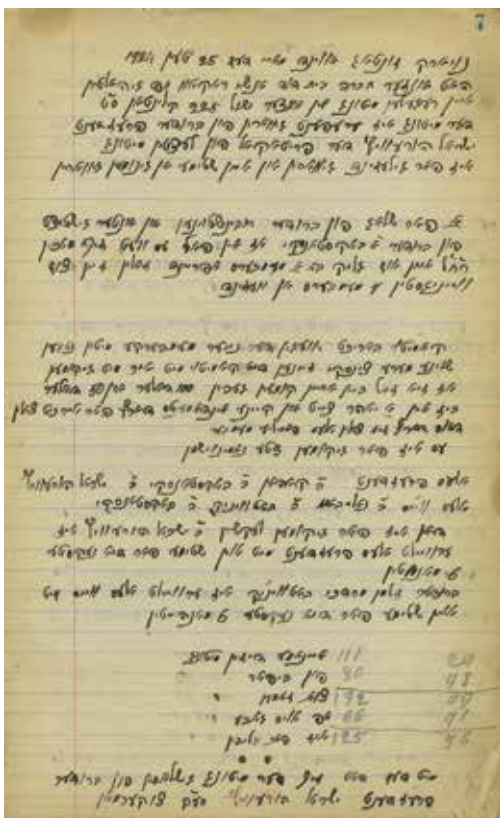
חתימות: ראשי ה"ועד הכללי" וראשי כולל אמריקה: רבי דובר זילברמן, רבי כתריאל שרהזאהן, רבי דוב בער אברמוביץ מרבני ניו-יורק, רבי יחזקאל שלאנג, רבי משה צבי הוכשטיין, רבי יהודה דוד אייזנשטיין (בעל ה"אצרות") ורבי אשר לעמיל גערמאנסקי. בשולי הדף אישור בכתב יד וחתימת הגאון רבי יעקב דוד - הרידב"ז, שהגיע אז לארה"ב, ומונה לרבה הראשי של שיקאגו. מעבר לדף אישור בכתב יד וחתימת רבי שלום אלחנן יפה אב"ד ניו יורק.

ייסודו של "כולל אמריקה" בשנת תרנ"ו (1896), עורר מחלוקות רבות בעיה"ק ירושלים, מצד ראשי ה"כוללים" הותיקים, עקב החשש הרב כי יגרום לחורבנו של "ועד הכללי", אשר רוב הכנסותיו באו ממגביות באמריקה. רבי שמואל סלאנט פרסם באותה שנה "קול קורא", אשר נשלח לכל תפוצות הגולה, בו הכריז "כי חורבן הועד הכללי חורבן הישוב כולו הוא", ועמו יצאו ראשי הכוללים השונים כנגד הקמת הכולל החדש. לעומת זאת דעת הגאון מבריסק המהרי"ל דיסקין, תמכה בייסודו של ה"כולל" האמור לתמוך בעניים מבני אמריקה שבאו לארץ ישראל. בשלהי שנת תרנ"ז פרסם המהרי"ל דיסקין את איגרתו, בה הוא כותב **"בהסכמתי נעשה כולל אמעריקע"**.

לפנינו המסמך ההיסטורי המסיים את אותו פולמוס ציבורי קשה, שארך כחמש שנים, משנת תרנ"ו (1896) עד לקבלת הסכם זה בשנת תרס"א (1901).

דף 45 ס"מ. מצב טוב, סימני קיפול, קרע באחד הקפלים.

פתיוח: \$700

456

456. Notebooks of the Bet David Synagogue Society - New York, 1923-1946

Four volumes, synagogue notebooks of the "Bet David Society – People of Rakov". New York, 1923-1946.

Reports and protocols, names of the synagogue members, details of income and expenses, donations and aliyot.

Four large volumes, hundreds of written pages. Approximately 31 cm. The volumes are in different conditions; fair-good, stains, wear and tears on several leaves. Damage caused to the bindings.

Opening price: \$300

455

455. פנקסי חברה בית הכנסת "בית דוד" - ניו יורק, 1923-1946

ארבעה כרכים, פנקסי בית הכנסת של "חברה בית דוד" - אנשי ראקאוו. ניו יורק, 1923-1946.

דוחות ופרוטוקולים, שמות חברי בית הכנסת, פירוט הכנסות והוצאות, תרומות ועליות לתורה.

ארבעה כרכים גדולים, מאות עמודים כתובים. 31 ס"מ בקירוב. מצב משתנה בין הכרכים, בינוני-טוב, כתמים, בלאי וקרעים במספר דפים. פגמים בכריכת.

פתיחה: \$300

455. כתב-עת, "נר המערבי" - ניו יורק, 1895-1897

נר המערבי, ירחון. "יפיץ אור על חיי היהודים, על היהדות וספרות ישראל". יוצא לאור על-ידי חברה מפיצי ספרות ישראל באמריקה. ניו-יורק, תרנ"ה-תרנ"ז, 1895-1897. כרך גלינות: שנה ראשונה - חוברות א-יב; שנה שניה - חוברות א-ד. חלק מהחוברות אינן שלמות.

הירחון מכיל מידע רב לתולדות יהודי מורח-אירופה שהיגרו לארצות הברית, ובמיוחד לתולדות היהדות האורתודוקסית באמריקה.

22 ס"מ. מצב טוב. בלאי וקרעים במספר דפים. חותמות בעלות ואקס-ליבריס. כריכה רופפת.

גולדמן 908; סינגרמן S469.

פתיחה: \$250

455. Periodical, Ner HaMa'aravi - New York, 1895-1897

Ner HaMa'aravi, monthly periodical. "To throw light on the life of Jews, Judaism and Jewish literature". Published by the Society for the Advancement of Hebrew Literature in America. New York, 1895-1897. Volume includes the following issues: First year, Issues 1-12; Second year – Booklets 1-4. Some booklets are incomplete. Contains much information on the history of East European Jews who immigrated to the United States, especially of the history of Orthodox Jewry in America.

22 cm. Good condition. Wear and tears caused to several leaves. Ownership stamps and ex libris. Loose binding.

Goldman 908; Singerman S469.

Opening price: \$250

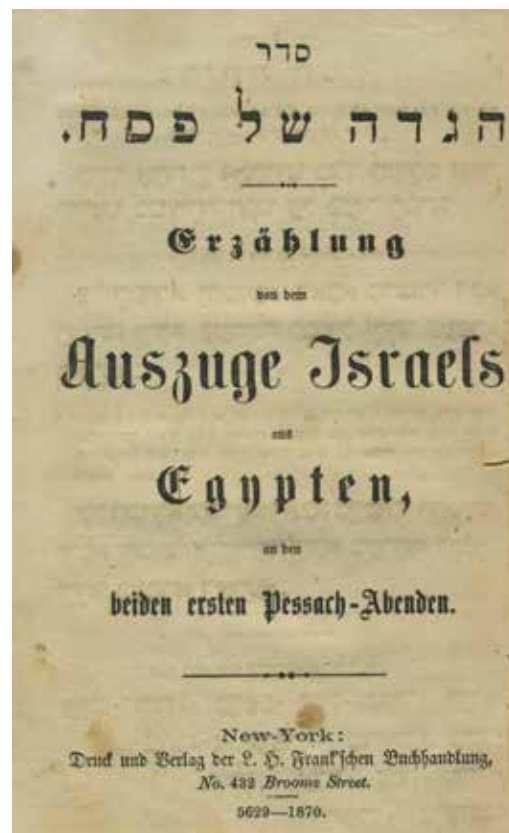

458

458. Passover Haggadah, with English Translation - New York, 1855

Passover Haggadah, Service for the two first nights of Passover. New York, 1855. F. Lewine. Haggadah with an English translation. Original Hebrew and English translation page by page. 70, [1] pages. 19 cm. Good-fair condition. Stains on some pages. Detached title page. Cellotape marks on the first two leaves. Cover with some wear. Otzar HaHaggadot 1695. Not listed by Singerman and Goldman.

Opening price: \$1200

457

457. הגדה של פסח, עם תרגום לאנגלית - ניו יורק, 1855

Service for the two first nights of Passover. New York, 1855. F. Lewine. Haggadah with an English translation. Original Hebrew and English translation page by page. 70, [1] pages. 19 cm. Good-fair condition. Stains on some pages. Detached title page. Cellotape marks on the first two leaves. Cover with some wear. Otzar HaHaggadot 1695. Not listed by Singerman and Goldman. Opening price: \$1200

457. הגדה של פסח, עם תרגום לגרמנית - ניו יורק, 1870

Erzählung von dem Auszuge Israels aus Egypten. New York, 1870. L. H. Frank. Haggadah with a German translation. Original Hebrew and German translation page by page. 70 pages. 18 cm. Good condition, many stains. Loose and worn cover. Otzar HaHaggadot 1368. Not listed by Singerman and Goldman. Opening price: \$1200

457. Passover Haggadah, with German Translation - New York, 1870

Passover Haggadah, Erzählung von dem Auszuge Israels aus Egypten. New York, 1870. L. H. Frank. Haggadah with a German translation. Original Hebrew and German translation page by page. 70 pages. 18 cm. Good condition, many stains. Loose and worn cover. Otzar HaHaggadot 1368. Not listed by Singerman and Goldman.

Opening price: \$1200

460. הגדה של פסח - ניו יורק, 1889

הגדה וסדר של פסח, עם תרגום לאנגלית ואיורים. ניו יורק, תר"ן
J. Rosenbaum. 1889
עברית ואנגלית עמודה מול עמודה.
60 עמ'. 22 ס"מ. מצב כללי טוב. כתמים רבים. כריכה פגומה.
סינגרמן 3811; גולדמן 147.

פתיחה: \$250

460. Passover Haggadah - New York, 1889

Haggadah and Seder Pesach, with an English translation and illustrations. New York, 1889. J. Rosenbaum.
Hebrew and English, column by column.
60 pages. 22 cm. Overall good condition. Many stains. Damaged cover.
Singerman 3811; Goldman 147.

Opening price: \$250

460

459. Passover Haggadah - New York, 1876

Haggadah and Seder Pesach, with an English translation and illustrations. New York, 1876. L. H. Frank.
Hebrew and English, column by column.
60 pages. 22 cm. Good-fair condition. Food stains on some of the leaves. Two leaves (pp. 53-56) are detached, with wear and some tears. Original cover, with damages.

Ya'ari 1103; Otzar HaHaggadot 1470; not listed by Singerman and Goldman.

Opening price: \$800

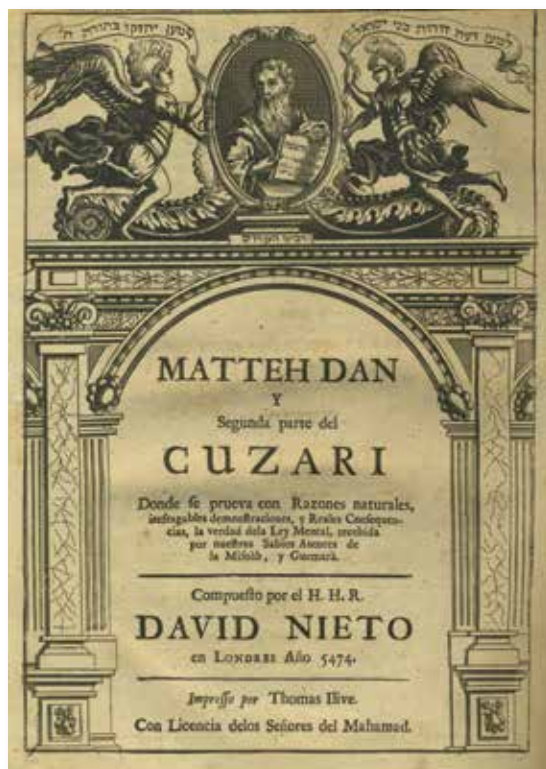
459

459. הגדה של פסח - ניו יורק, 1876

הגדה וסדר של פסח, עם תרגום לאנגלית ואיורים. ניו יורק, תרל"ו
L.H. Frank. 1876
עברית ואנגלית עמודה מול עמודה.
60 עמ'. 22 ס"מ. מצב טוב-בינוני. כתמי אוכל בחלק מהדפים. שני
דף (עמודים 53-56) מנותקים, עם קרעים ובלאי. כריכה מקורית,
עם פגמים.

יערי 1103; אוצר ההגדות 1470; לא נרשם אצל סינגרמן וגולדמן.

פתיחה: \$800

462

רבי דוד ניטו (תי"ד-תפ"ח, אוצר הרבנים 4926), גאון בתורה ובמדעים. דיין, דרשן ורופא בליוורנו ולאחר מכן רבה הראשון של קהלת הספרדים בלונדון. חיבר את ספרו המפורסם "מטה דן - כוזרי שני" בכדי להגן על אמיתות התורה שבעל פה ולסתור דעות שגויות שרווחו בקרב קהילות האנוסים במערב-אירופה. עותק שלם. [10], 254 דף. 22 ס"מ. גוף הספר במצב טוב מאוד. כתמי דיו וחיוק בהדבקת נייר בדפים הראשונים. כריכה עם שדרת קלף, פגומה.

מן הספרים העבריים הראשונים שנדפסו באנגליה.

פתיחה: \$1200

461

462. ספר כוזרי שני - מהדורה ראשונה - לונדון, 1714

ספר מטה דן - כוזרי שני, "יוכיח ויורה בטענות שכליות... אמתת תורה שבעל פה", מאת רבי דוד ניטו. לונדריש (לונדון), [תע"ד 1714]. מהדורה ראשונה.

המהדורה הראשונה נדפסה בשלוש וואריאציות: עברית בלבד, ספרדית בלבד, ועברית עם ספרדית. לפנינו המהדורה המשולבת, עברית עם ספרדית. מהדורה זו היא הנדירה מבין השלוש. שני שערים מאוירים, האחד בעברית והשני בספרדית. בראש השערים דמות "רבינו הקדוש" - מחבר המשנה. בין השער העברי והשער הספרדי, נדפסו הקדשה ארוכה בספרדית לפרנסי וגבאי קהילת "שער השמים" בלונדון, והקדמת הספר בעברית. חותמות. רישומי בעלות ונסיונות קולמוס בדפי הכריכה. בדף הכריכה האחורי רישום בעלות בכתובה איטלקית: "הרב הגדול המקובל האלקי החסיד כמוהרריד"ם [?] נרו יאיר בקרב עמו יהי אלקיו עמו".

461. הגדה של פסח עם איורים - לונדון, תקס"ח 1808

הגדה של פסח, Service for the two first nights of Passover. In Hebrew and English; עם איורים. לונדון, תקס"ח [1808]. עברית ואנגלית עמוד מול עמוד. הוראות ותרגום הפיוטים "אחד מי יודע" ו"חד גדיא" ביידיש.

איורים בפיתוחי נחושת. בטופס זה ישנם חמש לוחות תמונה [בתקליטור מפעל הביבליוגרפיה נרשמו 15 איורים, שחסרים ברוב הטפסים].

7, [1] עמ'; 38 דף + 5 לוחות תמונה. 20 ס"מ. מצב בינוני. כתמים רבים, קרעים ובלאי. דפים מנותקים. מספר דפים מוכתמים מאוד. כריכה פגומה ומנותקת חלקית. יערי 361; אוצר ההגדות 515.

פתיחה: \$300

461. Passover Haggadah With Illustrations - London, 1808

Passover Haggadah, "Service for the two first nights of Passover". Hebrew and English; with illustrations. London [1808]. Hebrew and English page by page. Instructions and Yiddish translation of the songs "Echad Mi Yode'a" and "Chad Gadya".

Copper-etched illustrations. This copy contains five illustration plates [the Bibliography Institute CD lists 15 illustrations, which are missing in most copies].

7, [1] pages; 38 leaves + 5 picture-plates. 20 cm. Fair condition. Many stains, wear and tears. Detached leaves. Several very stained leaves. Damaged and partially detached cover.

Ya'ari 361; Otzar HaHaggadot 515.

Opening price: \$300

(----) ירום הודה".

112, קיב-רמג עמ'; (חסר דף רמד) רמה-רמו, כד, כו-כח דף. 20
ס"מ. מצב בינוני, כתמים ובלאי. חיתוך דפים על גבול הכותרות.
כריכה ישנה בלוייה. חתימות ילדים עתיקות.

פתיחה: \$300

463. Siddur of Rabbi Shabtai Sofer - "Talmud Torah V'Chinuch Yeladim" - London, 1852

Siddur Tefillah Nechona Zaka U'Me'usheret – Siddur of Polish tradition, with Tractate Avot, Seder Chanuka and Purim and parshiot. With comments and versions from the handwritten siddur of Rabbi Shabtai Sofer. "Brought to print by those unmercenary people who pursue justice and desire good to benefit Jewish children... the society of Talmud Torah and child education in London". London, [1852]. In the center of the title page is the emblem of the "Society of Talmud Torah and child education, founded in 1817".

Third, bibliographically unknown edition of the siddur – first printed in London in 1822 by the Talmud Torah V'Chinuch Yeladim society. The addition of the commentary of Rabbi Shabtai Sofer in a manuscript found in the library of "Rabbi Shlomo Av Beit Din of our community" is mentioned on the title page of the 1822 and 1837 editions. These editions were printed during the lifetime of Rabbi Shlomo Hirshel Av Beit Din of London. Nevertheless, in this edition printed in 1852, the manuscript is mentioned on the title page as "**found in the library of our community's Beit Midrash – collected by the Av Beit Din Rabbi Shlomo**" [the library of Rabbi Shlomo Hirshel, which contained a rich collection of books and manuscripts, bought from his heirs after his death by the Beit HaMidrash of the Ashkenazi community of London].

On Page 112: Prayer for the health of the Queen of England "The Mistress of Kingdoms (---) Her Majesty".

112, 112-243 pages; (lacking Leaf 244) 245-246, 24, 26-28 leaves. 20 cm. Fair condition, stains and wear. Leaves cut on title borders. Old worn binding. Ancient children's signatures.

Opening price: \$300

463

463. סידור רבי שבתי סופר - "תלמוד תורה וחנוך לילדים" - לונדון, תרי"ב

סידור "תפלה נכונה זכה ומאושרת" - סידור מנהג פולין, עם פרקי אבות, סדר חנוכה ופורים ופרשיות. עם הערות וגרסאות מסידור כ"י של רבי שבתי סופר. "הבואה [!] לבית הדפוס ע"י שונאי בצע רודפי צדק שוחרי טוב לתועלת ילדי ישראל... חברת תלמוד תורה וחנוך לילדים אשר בלונדון". לונדון, [תרי"ב 1852]. במרכז השער סמל של "חברת תלמוד תורה וחנוך לילדים, נוסדה בשנת תקע"ז". **מהדורה שלישית ולא ידועה ביבליוגרפית, של הסידור - שנדפס לראשונה בלונדון תקפ"ב ע"י חברת "תלמוד תורה וחנוך לילדים". במהדורות תקפ"ב ותקצ"ז, שנדפסו בחיי רבי שלמה הירשל אב"ד לונדון, נזכר בשער שנוסף בו פירוש רבי שבתי סופר מכתב יד הנמצא באמתחת ספריו של "רבי שלמה נ"י אב"ד דקהלותינו". ואילו במהדורה שלפנינו שנדפסה בשנת תרי"ב, נזכר בשער כי כתב היד "נמצא באוצר הספרים של בית המדרש מקהלותינו יע"א - אשר אצר אדמו"ר הרב הגאון אב"ד מוהר"ר שלמה זצלה"ה" נספרייתו של רבי שלמה הירשל, העשירה בספרים וכתבי יד חשובים, נקנתה מיורשיו, לאחר פטירתו, ע"י "בית המדרש" של "ק"ק אשכנזים - לונדון".**

בעמ' 112: תפילה לשלום מלכת אנגליה "הגבירה גברת ממלכות

462. Kuzari Sheni – First Edition – London, 1714

Mateh Dan – Kuzari Sheni, "Verifies and teaches with logical assertions... the truth of the Oral Torah", by Rabbi David Nieto. London, [1714]. First edition. The first edition was printed in three variations: Only Hebrew, only Spanish and Hebrew with Spanish. This is the combined edition, Hebrew and Spanish, the most rare of the three. Two illustrated title pages, one in Hebrew and one in Spanish. At the top of the title pages is a drawing of Rabbeinu HaKadosh (Rabbi Yehuda HaNasi) who compiled the Mishnah. Printed between the Hebrew title page and the Spanish title page is a long Spanish dedication to the community leaders and gabai'im of the Sha'ar HaShamayim congregation in London and a Hebrew introduction to the book. Stamps. Ownership inscriptions and quill marks on flyleaves. On back flyleaf is an ownership inscription in Italian writing: "The Great Mekubal Chassid Mohareridam [?]"...". Rabbi David Nieto (1654-1728, Otzar HaRabbanim 4926), a Torah genius with vast knowledge of science, also a Dayan, speaker and physician in Livorno and later first rabbi of the London Sephardic community. Author of the famous book Mateh Dan – Kuzari Sheni defending the truth of the Oral Torah and contradicting mistaken theories which were rampant in the midst of the Anusim communities of Western Europe.

Complete copy. [10], 254 leaves. 22 cm. The book is in a very good condition. Ink stains and paper mounting on first pages. Binding with vellum spine, damaged.

One of the first Hebrew books printed in England.

Opening price: \$1200

464. אוסף ספרי ביבליוגרפיה

אוסף גדול של ספרי ביבליוגרפיה ומחקר: • אוצר הספרים, יצחק אייזיק בן יעקב. • תולדות הדפוס העברי באיטליה, חיים דוב פרידברג. • גנזי ישראל, אוסף כרוזים ומודעות, בנימין קלוגר. • מאה לשעה ולדורות, אוסף כרוזים ומודעות, בנימין קלוגר. • מאה שנים של ספרים, בית הספרים הלאומי, תרנ"ב-תשנ"ב. • קטלוג תערוכה. • דיוקנאות סופרים, משה מבורך. • מגזרות נייר, גיזה פרנקל. • הספרים העבריים שנדפסו בירושלים, שושנה הלוי. • ספרים עבריים עתיקים, ישעיהו וינוגרד - וליה טריאנופול. • אוצר ההגדות, יצחק יודלוב. • יהודי בבל, אברהם בן יעקב. • מאמר על הדפסת התלמוד, רפאל נתן נטע רבינוביץ. • באהלי ספר, לזכרו של אברהם יערי. • ספרי אברהם מאיר הברמן. • המדפיס זואן די גארה. • אנשי ספר ואנשי מעשה. • פרקים בתולדות המדפיסים העבריים. • מסכת סופרים וספרות. • מפרי העט והעת. • שירי היחוד והכבוד. • המדפיס קורניליו אדיל קינד ובנו דניאל. • תווי ספר יהודים. • שערי ספרים עבריים. • הספר העברי בהתפתחותו. • ספרי אברהם יערי. • מסעות ארץ ישראל. • אגרות ארץ ישראל. • זכרונות ארץ ישראל. • (שני כרכים). • שלוחי ארץ ישראל. • מחקרי ספר. • תעלומת ספר. • דגלי המדפיסים העבריים. • ביבליוגרפיה של הגדות פסח. • מסע בארץ הקדם. • ספרי מאיר בניהו. • הדפוס העברי בקרימונה. • התנועה השבתאית ביוון. • יוסף בחירי. • מרביץ תורה. • הסכמה ורשות בדפוס ויניציאה. • רבי חיים יוסף דוד אזולאי. • קפשאלי איש קנדיאה. • רבי חיים יוסף דוד אזולאי.

41 ספרים. גודל משתנה, מצב כללי טוב.

רשימה מפורטת תשלח לכל דורש.

פתיחה: \$400

464. Collection of Bibliographic Books

Large collection of bibliographic and research books. For a complete list, please see the Hebrew description. 41 books. Varying size, overall good condition. A detailed list shall be sent upon request.

Opening price: \$400

465

465. אוסף ספרי רפואה וסגולות

אוסף ספרים בענייני רפואה ושמירת הגוף (רפואה עממית, סגולות וקמיעות).

• ספר רפואה וחיים, רפואות, סגולות, נוסחאות ואיורי קמיעות ושמות קדושים, מאת רבי חיים פאלאג'י. ירושלים, [תרס"ח 1908]. איורים ושרטוטים קבליים. • ספר חיינו ואורך ימינו, עצות לשמירה על הבריאות, מאת ד"ר גרשון לוי. וורשא, תרנ"ח 1898. • ספר רופא הילדים, לשמירת בריאות הילדים ומניעת מחלות, מאת משה בן אהרן שטודענצקי. וורשא, [תר"ז 1847]. עברית ויידיש עמוד מול עמוד. • ספר רופא הילדים, מאת משה בן אהרן שטודענצקי. וורשא, [תרל"ו 1876]. • ספר מרפא לעם, על חכמת הרפואה, מאת יהודה בצלאל עליאשבערג. זיטומיר, תרכ"ט 1868. • ספר שער אפרים, חלק ראשון - רפואה לנפש ולנשמה, וחלק שני רפואה לגוף [סגולות ורפואות], מאת רבי אפרים ריישר אב"ד וורטהיים. פיורדא, [תפ"ח 1728]. • ספר החיים הנקרא סגולת ישראל, מאת רבי שבתי ליפשיץ, עם קונטרס "אבן סגולה" מאת רבי זוסמאן אליעזר סופר אב"ד פאקש [רפואות וסגולות]. מונקאטש, [תרס"ח 1907]. • ספר מראה הילדים, רפואות, סגולות וגורלות, מאת רבי רפאל אוחנא. ירושלים, [תרע"ד 1914]. • ספר געזונד און לעבען [בריאות וחיים], מאת ד"ר ב. דובאוסקי. ניו יורק, [תר"פ 1920]. יידיש. • ספר ילקוט משה, מאת רבי משה בן ישראל בנימין, המכונה "חכם דבש". בנושאים שונים, ביניהם: שער הגורלות [מאת רבי שלום שבזי], חכמת הפרצוף, תורת המזלות ועוד. מונקאטש, תרנ"ד 1894. עם הסכמת רבני צנעא. • "דער אידישער הויז-דאקטאר", כתב-עת ביידיש בענייני רפואה המשפחה. כרך, גליונות 1-42. וורשא, מרץ-דצמבר 1912.

11 ספרים, גודל ומצב משתנים.

פתיחה: \$700

465. Collection of Books of Cures and Segulot

Collection of books on the subject of cures and of preserving the body's health (home remedies, Segulot and amulets).

For a complete list, please see the Hebrew list.

11 books, varied size and condition.

Opening price: \$700

466. עיתון "המגיד" - 7 כרכי גליונות - כולל השנים הראשונות

המגיד - מכתב קורות הימים, יגיד ליעקב מהנעשה והנשמע בכל חלקי תבל בין כל יושבי חלד אשר ינעם ואשר ראוי לדעת לכל איש ישראלי. בהוצאת אליעזר ליפמן זילברמן. ליק (פרוסיה), תרט"ז-תרמ"ד [1857-1883].

שבעה כרכים עם מאות גליונות של עיתון "המגיד", החל מהגליון הראשון וגליונות השנה הראשונה והשנים שאחריה. לפי הפירוט הבא:

• **שנה ראשונה** (1857; תרט"ז-תרי"ח), גליונות 1-24, 26-27, 29-47, 49-50, 52-54. • **שנה שניה** (1858; תרי"ז-תרי"ח), גליונות 1-50. • **שנה שלישית** (1859; תרי"ח-תרי"ט), גליונות 1-49. • **שנה רביעית** (1860; תר"כ-תר"כ"א), גליונות 1-50. • **שנה חמישית** (1861; תרכ"א-תרכ"ב), גליונות 1-49 (גליון 50 נמצא בחלקו). • **שנה ששית** (1862; תרכ"ב-תרכ"ג), גליונות 1-42, 44-49 (גליון 50 נמצא חסר בחלקו). • **שנה שמינית** (1865; תרכ"ד-תרכ"ה), גליונות 1-50. • **שנה אחת עשרה** (1867; תרכ"ז-תרכ"ח), גליונות 1-37, 39-50. • **שנה שתיים עשרה** (1868; תרכ"ח-תרכ"ט), גליונות 2-11, 13-28, 31-51. • **שנה שלוש עשרה** (1869; תרכ"ט-תר"ל), גליונות 1-50. • **שנה שמונה עשרה** (1874; תרל"ד-תרל"ה), גליונות 1-35, 37-51. • **שנה תשע עשרה** (1875; תרל"ה-תרל"ו), גליונות 1-50. • **שנה עשרים** (1876; תרל"ו-תרל"ז), גליונות 1-50. • **שנה עשרים ואחת** (1877; תרל"ז-תרל"ח), גליונות 1-17, 19-32, 34-50. • **שנה עשרים וחמש** (1882-1883; תרמ"א-תרמ"ד), גליונות 1-50. • **שנה עשרים ושבע** (1883; תרמ"ג-תרמ"ד), גליונות 2-13, 15-38, 40-50.

7 כרכים, מאות גליונות. 34 ס"מ. מצב כללי טוב, כתמים ובלאי, נזקים במספר דפים. כריכות פגומות.

פתיחה: \$2000

466. HaMagid Newspaper - 7 Volumes of Issues - Including First Years

HaMagid – "Issue containing history, telling Ya'akov [the Jewish people] news from all parts of the world among all nations which is pleasant and worthy for every Jew to know". Published by Eliezer Lipman Zilberman. Lyck (Prussia), 1857-1883.

Seven volumes with hundreds of issues of the HaMagid Newspaper, beginning with the first issue and the first year issues and the subsequent years according to the following details:

• **First year** (1857), Issues 1-24, 26-27, 29-47, 49-50, 52-54. • **Second year** (1858), Issues 1-50. • **Third year** (1859), Issues 1-49. • **Fourth year** (1860), Issues 1-50. • **Fifth year** (1861), Issues 1-49 (part of Issue 50). • **Sixth year** (1862), Issues 1-42, 44-49 (parts of Issue 50 are missing). • **Eighth year** (1865), Issues 1-50. • **Eleventh year** (1867), Issues 1-37, 39-50. • **Twelfth year** (1868), Issues 2-11, 13-28, 31-51. • **Thirteenth year** (1869), Issues 1-50. • **Eighteenth year** (1874), Issues 1-35, 37-51. • **Nineteenth year** (1875), Issues 1-50. • **Twentieth year** (1876), Issues 1-50. • **Twenty-first year** (1877), Issues 1-17, 19-32, 34-50. • **Twenty-fifth year** (1882-1883), Issues 1-50. • **Twenty-seventh year** (1883), Issues 2-13, 15-38, 40-50.

7 volumes, hundreds of issues. 34 cm. Overall good condition, stains and wear, several damaged leaves. Damaged bindings.

Opening price: \$2000

468

468. Large Collection of 51 Calendars - Vilnius, 1810-1860

Large collection of calendars. Vilnius, 1810-1860. Printed by R. Menachem Mann Romm and his son R. Yosef.

Consecutive calendars for a period encompassing over 50 years: 51 calendars for the years 1810-1861 (inclusive).

All the calendars have a chart noting years of various events which took place throughout Jewish and general history (the Rambam's writings, the founding of the city of Prague, the invention of the

467

printing press, etc.). Some calendars include details of the Tsar's family members (birthdays, etc.), riddles, details of "the nations and peoples who live under the Russian rule on land and on the islands in the sea", the dates on which the post leaves Vilnius, etc.

51 calendars, overall good-fair condition [stains and wear], with the exception of the 1818 calendar which is torn and is missing many parts. Varied size (most approximately 18 cm). The calendars were bound together, several detached leaves. Without binding. Ownership inscriptions at several places.

Opening price: \$5000

467. עיתון "הכרמל" - כרך גליונות השנה השניה

הכרמל - מכתב עתי לבני ישראל, בעריכת שמואל יוסף פיין. ווילנא, תרכ"א-תרכ"ב [1861-1862]. עברית ורוסית.

כרך השנה השניה, גליונות 1-50; עם גליונות התוספת בשפה הרוסית (1-20, 26-49).

414; 80, 101-196 עמ' (גליונות התוספת ברוסית כרוכים בסוף). 29 ס"מ. מצב כללי טוב, כתמים ובלאי. קרעים במספר מקומות. כריכה בלוייה.

פתיחה: \$250

467. HaCarmel Newspaper - Volume of Second Year Issues

HaCarmel – Periodical for the Sons of Israel, edited by Shmuel Yosef Finn. Vilnius, 1861-1862. Hebrew and Russian.

Volume of the second year, Issues 1-50; with additional issues in Russian (1-20, 26-49).

414; 80, 101-196 pages (the additional Russian issues are bound at the end). 29 cm. Overall good condition, stains and wear. Tears in several places. Worn cover.

Opening price: \$250

468. אוסף גדול של 51 לוחות שנה - ווילנא, תק"ע-תרכ"ב

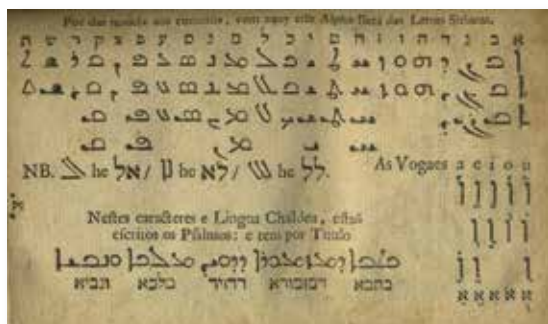
אוסף גדול של לוחות-שנה. ווילנא, תק"ע-תרכ"ב [1810-1860] דפוס ר' מנחם מן ראם ובנו ר' יוסף.

לוחות רצופים מתקופה בת למעלה מחמישים שנה - 51 לוחות לשנים תק"ע-תרכ"ב (כולל).

בכל הלוחות מופיעה טבלה עם מניין השנים למאורעות שונים בהיסטוריה היהודית והכללית (חיבור הרמב"ם, הקמת העיר פראג, המצאת הדפוס, ועוד); בחלק מן הלוחות פרטים על בני משפחת הצאר (ימי הולדת ועוד), חידות, פרטים על "האומות והלשונות הנמצאים והנכנעים תחת ארץ רוסיה ביבשה ובאיי הים", תאריכי "יציאת הפאצטין" (הדואר) מווילנא; ועוד.

51 לוחות, מצב כללי טוב-בינוני [כתמים ובלאי]. למעט לוח לשנת תקע"ח שקרוע וחסר מאד. גודל משתנה (רובם 18 ס"מ בקירוב). הלוחות נכרכו יחד, מספר דפים מנותקים. ללא כריכה. רישומי בעלות במספר מקומות.

פתיחה: \$5000

471b

471a

471. Five of the Books of Rabbi Shlomo di Olivera - Amsterdam, 17th Century

Five of the books by Rabbi Shlomo di Olivera Av Beit Din of Amsterdam. Bound together: • Darkei Noam – Rules of the Talmud, with Tuv Ta'am – on the Ta'amei Hamikra, and Darkei Hashem – index of the 613 mitzvot. Amsterdam, [1688-1689]. • Letter... Ayelet Ahavim – morals taught by means of poetry. Amsterdam, [1665]. • Sharshet Gavlut – rhymes of roots. Amsterdam, [1665]. • Etz Chaim – Hebrew-Aramaic-Portuguese lexicon. Amsterdam, [1682-1683]. • Yad Lashon – Dal Sefatayim, two compositions on Hebrew and Aramaic grammar. Amsterdam, [1689]. All the books were printed by David di Castro Tartas.

5 books, bound together. 14.5 cm. Overall good condition, stains, damages and tears to several leaves. New binding, minor damages.

All the books are first editions, some were not printed a second time.

Opening price: \$600

471. חמשה מספרי רבי שלמה די אוליוורה - אמשטרדם, המאה ה-17

חמשה מספרי רבי שלמה די אוליוורה אב"ד אמשטרדם. כרוכים יחד: • דרכי נועם - כללי התלמוד, עם "טוב טעם" - על טעמי המקרא, ו"דרכי ה'" - מפתח תרי"ג מצוות. אמשטרדם, [תמ"ח-תמ"ט 1688-1689]. • אגרת... אילת אהבים - מוסר השכל במליצה ושיר. אמשטרדם, [תכ"ה 1665]. • שרשת גבלות - חרוזי השרשים. אמשטרדם, [תכ"ה 1665]. • עץ חיים - לקסיקון עברי-אראמי-פורטוגזי. אמשטרדם, [תמ"ב-תמ"ג 1682-1683]. • יד לשון - דל שפתיים, שני חיבורים בדקדוק לשון הקודש וארמית. אמשטרדם, [תמ"ט 1689]. כל הספרים נדפסו בדפוס דוד די קאשטרו תרטאס. 5 ספרים, כרוכים יחד. 14.5 ס"מ. מצב כללי טוב, כתמים, פגמים וקרעים במספר דפים. כריכה חדשה, פגמים קלים. כל הספרים הם מהדורות ראשונות, חלקם לא נדפסו בשנית.

פתיחה: \$600

פרט מפריט 29 אדון נכבד

Notes:

הערות:

Notes:

הערות:

[illegible]

not including commission and VAT	*לא כולל עמלה ומע"מ
----------------------------------	---------------------

Full Name		שם מלא	
Address		כתובת	
Cellular	סלולרי	Fax	פקס
ID/Passport No.		ת.ז./דרכון	
Date		תאריך	
Signature		חתימה	

Bid Increments מדרגות הצעת מחיר:

מדרגה Bid Increments	מחיר פתיחה Opening Price
\$20	\$200-500
\$50	\$500-1,000
\$100	\$1,000-2,000
\$200	\$2,000-5,000
\$500	\$5,000-10,000
\$1000	\$10,000-20,000
\$2000	\$20,000-50,000
\$5,000	\$50,000 +

הטופס מיועד למבקשים להשתתף במכירה אך נבצר מהם מלהגיע או למבקשים להשתתף במכירה באמצעות השלפון. מילוי הטופס מהווה הוראה ש מגיש ההצעה לקדם - בית מכירות פומביות בע"מ לרכוש עבורו את הפריט/ים המופיעים בו, זאת במחיר הנמוך ביותר האפשרי ובלבד שלא יעלה על מחיר המינימום המפורט להלן. מילוי הטופס מהווה התחייבות ש מגיש ההצעה לרכוש את הפריט במחיר הפתיחה במקרה בו לא תהיה כל הצעה נוספת לרכישת הפריט מצד קונים אחרים. קדם תעשה במיטב יכולתה למלא את הרואות. אולם, אם תועל עליה שום אחריות בגין אי ביצוע הרואות יוצאת המחיר.

את ההצעה יש להגיש במדרגות קבועות עפ"י הטבלה שלהלן.

עמלת הקניה היא 23%.

הגני מאשר כי קראתי את תנאי המכירה המופיעים בקטלוג ואני מסכים להם.

Instructions for Absentee Bidding:

This form is intended for those who wish to participate in the auction but cannot attend it in person and wish to place an absentee bid or for those who wish to participate by phone. Completing this form constitutes an order to Kedem Auction House Ltd. to purchase the listed lot/s on behalf of the bidder for the lowest price possible and never for more than the maximum amount indicated in the form.

Completing this form obligates the bidder to purchase the listed lot/s at the opening price in the event that no other bids on the lot/s were placed by other potential buyers. Kedem will do its best to place the bids as instructed but cannot accept liability for error or failure in doing so.

Bids are in accordance and subject to the conditions of purchase, as detailed at "terms of sale" section.

Bids should be placed according to the following increments.

Buyers Premium: 23%.

I have read and agree to the terms of sale.

Terms of Sale

- “Kedem” Public Auction House (“Kedem”) acts as agent for sellers of items to be offered for sale to the public (‘the Sellers’).
- “Kedem” will produce a catalogue for every sale (‘The Catalogue’), which will include a list of items available at the sale, their serial numbers and opening prices. For the avoidance of doubt, information provided in the Catalogue, including opening prices, descriptions of items and any other information concerning the items, are solely for the purpose of information for potential buyers and are in no way to be construed as stand and/or obligation on behalf of “Kedem” and/or its employees and/or representatives. Kedem reserves all rights to the pictures that appear in the catalog.
- “Kedem” will appoint a person as manager of the sale (‘the Auctioneer’) who will be responsible on its behalf for the execution and management of the auction.
- The Auctioneer reserves the right to prevent participation in the auction of any person. The auctioneer reserves the right to determine the winner of each lot, to cancel the sale of any item (even after it’s sold) or to re-enter it for sale, at his own discretion and at any stage whatsoever. The auctioneer also has the right to withdraw or add items to the sale and to add or withdraw from the Catalogue any information about an item to be offered in the auction on the basis of information received by “Kedem” after publication of the Catalogue.
- In order to participate in the auction, a potential purchaser must obtain a numbered paddle before the auction which will enable him to bid at the auction.
- The auction will be conducted using US Dollars as currency.
- On the fall of the hammer and the acknowledgment of the numbered paddle of the offeror by the Auctioneer, the offeror’s offer will be binding and will be considered to be accepted and title to the item will pass to the offeror whose offer was accepted (‘the Purchaser’), subject to the fulfilment by the Purchaser of all payment obligations to “Kedem” as set out hereunder.
- The amount mentioned in an offer at a sale by a Purchaser which is accepted (‘the Hammer Price’) shall be paid to “Kedem” by the Purchaser, together with the commission of 23% of the Hammer Price (‘the Commission’) and Israeli VAT on commission only. Payment to “Kedem” shall be effected immediately upon the conclusion of the auction but, at any event, not later than seven days after the date of the auction.
- Payment can be made in cash (New Israeli Shekels or US Dollars), check (NIS or US Dollars), credit card or via bank wire transfer.**
- A 3% discount will be given to buyers who remit payment within 7 days of the date of the auction, in cash (NIS or US Dollars), check (NIS) or bank wire transfer.**
- It is the responsibility of the buyer to collect the purchased items directly from the offices of “Kedem,” or have them collected by a delivery service or courier on his behalf. In certain cases in which a buyer so requests, “Kedem” can, at its sole discretion and without taking or accepting any responsibility for damages or loss, pack and ship the items to the buyer, provided the buyer pays in advance for the full cost of shipping and handling. The cost of shipping and handling varies according to type, size and weight of the package, the shipping method and the shipping destination. For further information about shipping methods and charges, please contact “Kedem”.**
- An item which is priced in US dollars will be calculated in New Israel Shekels in accordance with the representative rate of exchange as published by Israel Bank on the date of the auction.
- A Purchaser is liable to pay interest on any delay in payment, at the rate of 2% per month of the amount payable, with adjustments to index-link all outstanding amounts payable to the Dollar Exchange Rate
- The purchaser, whether for himself or for another, is obliged to pay for the items and take them. The auctioneer has the right to take any means he thinks

- appropriate to ensure the purchaser keeps his obligation, among these to cancel a sale, sell the item to another, charge the purchaser with any expenses caused to the auctioneer including interest and index linkage, sue for compensation, delay the release of the item and add all expenses to the sum due.
- “Kedem” is responsible for the information given regarding the items’ nature, originality and condition. However all information given by “Kedem”, in its capacity as agent for the consignor, and based on accumulated information and the experience of its experts. It is entirely the responsibility of the prospective purchaser to check and inspect the items to determine condition, quality, authenticity, size, authorship during the allocated time prior to the auction. The purchaser may submit in writing, any doubts regarding the authenticity and condition of the item within 30 days of the sale. If it is proven to “Kedem” that there has clearly been an error in the information which was given relating to any item, “Kedem” shall refund any sums paid by the purchaser and the item shall be returned to the possession of “Kedem”. Subject to this obligation, the purchaser shall have no claims and/or further demands with respect to that item.
 - A purchaser is obliged to collect the purchased item and to fulfill his obligations to pay for the item no later than seven days from the date of the sale of the item. For the avoidance of doubt, the right to possession of the item will pass only once the purchaser has fully filled his payment obligations as set out in these conditions.
 - “Kedem” will represent, free of charge, potential purchasers who do not wish or who are unable to attend the auction. These potential purchasers are requested to complete the Rights to Bid form in the catalogue or website, no later than one day prior to auction. “Kedem” will not be liable, under no circumstances, for any error, emissions in connection therewith. Absentee bidding forms will be received no later than 3 hours before the auction.
 - Any potential purchaser who wishes to participate in the auction via telephone shall make the necessary arrangements within a reasonable time before commencement of the auction and no later than 3 hours before the auction.
 - The courts of Jerusalem, Israel, shall have the sole jurisdiction in any dispute between “Kedem” and the purchaser or any potential purchaser, based on the details of this agreement and/or related to the sale and/or to the transfer of any item.
 - In any case of doubt the Hebrew version of this Terms Of Sale will be the binding document.

- “קדם” - בית מכירות פומביות (להלן “קדם”) פועלת כשלווח מטעם מוכרי הפריטים המוצעים למכירה פומבית.
- “קדם” תפיק קטלוג לכל מכירה (להלן: “הקטלוג”) ובו יפורטו, בין היתר, הפריטים המוצעים למכירה, מספריהם ומחירי הפריחה שלהם. למען הסר ספק, הנתונים המופיעים בקטלוג נועדו לשמש לצרכי מידע בלבד לקונה ואין בהם כל אחריות לגבי תאור, ייחוס, בעלים קודמים, תקופה, מקור או כל נתון אחר. הזכויות על התמונות המופיעות בקטלוג שמורות ל“קדם”.
- המוחזרים אשר מופיעים ברשימת הפריטים, היום מחירי מינימום ואינם מהווים הערכה.
- “קדם” תמנה אדם לתפקיד מנהל מכירה, שייהיה אחראי מטעמה, בין היתר, לעריכת המכירה הפומבית וניהולה.
- מנהל המכירה שומר לעצמו את הזכות למנוע השתתפות במכירה מאנשים שאינו מעוניין בהשתתפותם. למנהל המכירה הסמכות הבלעדית לקבוע מי זכה במכירה, לבטל מכירה של פריט כלשהו (גם אחרי מכירתו), או להעמידו מחדש למכירה ואת עצי שיקול דעתו הבלעדי. כן רשאי מנהל המכירה להוסיף או להוציא פריט ממכירה, או לשנות נתונים לגבי פריט המוצע למכירה שנתקבלו לאחר הדפסת הקטלוג.
- השתתפות במכירה מותנית בקבלת שלטית ממוספרת. הקונה בכוח יצטייד לפני המכירה, בשלטית ממוספרת כאמור, אשר תשמשו לצורך הצבעה במכירה.
- המכירה תתנהל ברזורים של ארדה”ב.
- “מחיר פטיש” לעניין המכירה הפומבית משמע הסכום הנקוב כהצעת קונה בכוח שהצעתו נתקבלה עצי תנאים אלה. מיד לאחר הקשת הפטיש” והכרזת מספרו הסדורי של הקונה בכוח עיי מנהל המכירה, תיחשב הצעת הקונה בכוח כנתקבלה והפריט שהוצג למכירה יתפוך לקניינו של אותו קונה מציע ההצעה (להלן: “הקונה הווכח”), בכפוף לביצוע מלאו התחייבויותיו לתשלום עפי” הסכם זה. הקונה בכוח שהצעתו נתקבלה ישלם ל“קדם”, בתוספת למחיר הפטיש, נמלה שיעור 23% בתוספת מעי”מ (על המילה) התשלום המלא יעשה מיד בסיום המכירה.
- ניתן לשלם במוזמן (שקלים או דולרים), בהמאה (שקלים או דולרים), כרטיס אשראי או העברה בנקאית.**
- לקונה אשר ישלם תוך 7 ימים מיום המכירה במוזמן (שקלים או דולרים), בהמאה שקלית או בהעברה בנקאית, תינתן הנחה בסך 3%.**
- באחריות הקונה לרואג להוצאת הפריטים שרכש, ישירות ממושרדי “קדם”, לא באמצעות שליח או חברת משלוחים מטעמו. במקרה שהרוכש יבקש, “קדם” תוכל, ללא אחריות מצידה, לארוז ולשלוח את הפריטים בתשלום מלא על חשבון הקונה. לתעריפי אריזה ומשלוח ולפגות למשרדי “קדם”. המחיר מותנה בסוג האריזה, חברת המשלוח וארץ היעד.**
- תשלום בשקלים עבור פריט שמחירו נקוב בדולרים ארדה”ב, יחושב לפי שער החליפין (שער יציג) של דולר ארדה”ב המפורסם עיי בנק ישראל ביום המכירה.
- כל פיגור בתשלום, יגורר חיוב בריבית פיגורים על הסכום החייב בשיעור של 2% לחודש בתוספת הפרשי הצמדה לשער הדולר ארדה”ב.
- הרוכש פריט כל שהוא, אין על לעצמו ובין אם עבור אדם אחר, מתחייב לשלם עבור הפריטים ולקחתם. בידי מנהל המכירה הסמכות לנקוט בכל האמצעים שייראו לו על מנת שהרוכש יעמוד בהתחייבותו ובין השאר גם לבטל מכירה, למכור הפריט לאחר, לחייב את הרוכש בהוצאות שנגרמו למנהל המכירה כולל ריבית והצמדה, להגיש תביעת פיצויים, לעכב שחרור הפריט ולהוסיף לסכום המגיע את ההוצאות שנגרמו.
- “קדם” אחראית כלפי הקונה בכוח ליתן מידע באשר למהות הפריט, מקוריותו ומצבו. מבלי לגרוע מהאמור לעיל, מובהר בואת כי מידע הנמסר עיי “קדם” ניתן במעמדה כשלווח מטעם המוכר ומבוסס על מידע מצטבר וניסיון מומחים מטעמה. על כל קונה בכוח לבדוק במהלך הצגת הפריטים לקהל במועדים שלפני המכירה, את מצבו, גודלו, מקורו, טיבו וערכו של הפריט. מבלי לגרוע מהאמור, לקונה הזוכה נתונה הזכות להשיג בכתב בפני “קדם” בכל הנוגע למקוריותו ומצבו ואת לא יאוחר מ-30 יום ממועד המכירה. היה ויוכח ל“קדם” שאכן נפלה טעות במידע שנמסר לגבי הפריט, תשיב “קדם” לקונה הזוכה את הסכום ששולם כנגד החזרת הפריט לחוקה. ביצוע “קדם” הלהב כאמור, לא יהיו לקונה כל תביעות /או דרישות נוספות כלפיה.
- הקונה מתחייב לקבל לחוקת את הפריט שרכש ולהשלים את התחייבויותיו לתשלום לא יאוחר משבעה ממועד המכירה. למען הסר ספק, מסירת החוקה בפריט תעשה רק לאחר שהשלים הקונה את מלאו התחייבויותיו לתשלום.
- “קדם” תיציג ללא תשלום לקוחות אשר נבצר מהם או אינם מעוניינים להשתתף במכירה. לקוחות אלו יתבקשו למלא עד יום המכירה את “טופס הצעת מחיר” המופיע בקטלוג המכירה או באחר האינטרנט של “קדם”. למען הסר ספק, כל מעשה /או מחולל בקשר לייצוג כאמור, אין בהם כדי להטיל על “קדם” /או על הפועלים מבוזה חבות מכל סוג. “טופס הצעת מחיר” יתקבל עד שלוש שעות לפני שעת המכירה.
- לקוחות המעוניינים להשתתף במהלך המכירה באמצעות הטלפון, מתבקשים לפנות מראש ובהקדם לצורך תיאום ולא יאוחר משלוש שעות לפני שעת המכירה.
- לבתי המשפט המוסמכים בעיר ירושלים מוקנית סמכות השיפוט היחידה והבלעדית בכל סכסוך הנוגע לעניינים הנובעים /או הקשורים לרכישת /או למסירת הפריט בין “קדם” לבין הקונה.
- בכל מקרה של חילוקי דעות, הנוסח העברי הוא הקובע.

אל השליכנו לעת זקנה ככלות כחינו אל העזבונו

יהי השער לה צדיקים בואו בו

ספר
שליחות מצוה

השם

בשם

בעד בית החסד

בית מושב זקנים וזקנות
אשר בעד כל קהל עדת ישראל

תובבא

צפת

בעה"ק

בירת גליל העליון

בארץ הקדושה

וירוממוהו בקהל עם

ובמושב זקנים יהללוהו

והיה לכם לזכרון לפני ה'